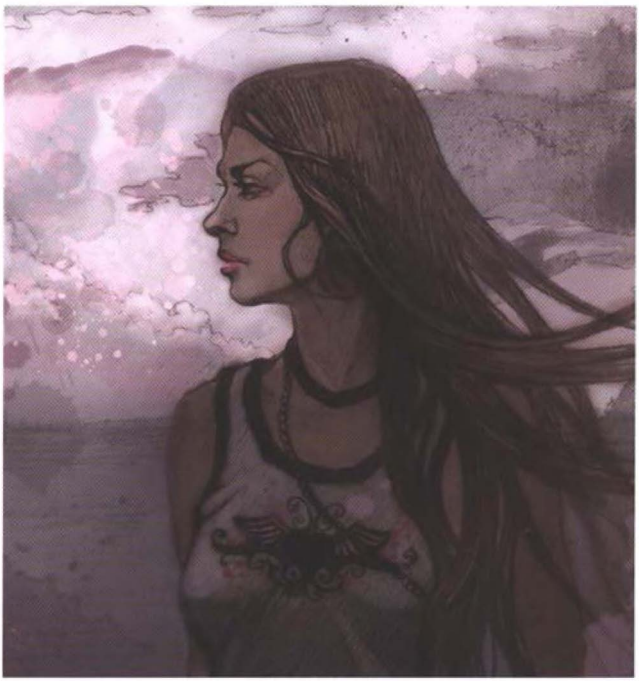
ISABEL ALLENDE

MAYA'NIN GÜNLÜĞÜ

ROMAN

Çeviri: İNCİ KUT

CAN

2. BASKI

ISABEL ALLENDE

MAYA'NIN GÜNLÜĞÜ

El cuaderno de Maya, Isabel Allende
© 2011, Isabel Allende
© 2013, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.
Bu eserin Türkçe yayın hakları Agencia Literaria Carmen Balcells S.A. aracılığıyla alınmıştır.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2013
2. basım: Mayıs 2013, İstanbul
Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Emrah İmre

Kapak tasarımı: Act creative
Kapak resmi: © iStockphoto.com / Aleksandra Smirnova

Kapak baskı: Azra Matbaası
İç baskı ve cilt: Özal Matbaası
Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39, Topkapı, İstanbul
Sertifika No: 12024

ISBN 978-975-07-1797-0

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
www.canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 10758

ISABEL ALLENDE

MAYA'NIN GÜNLÜĞÜ

ROMAN

İspanyolca aslından çeviren

İnci Kut

Isabel Allende'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Ruhlar Evi, 1990
Eva Luna, 1990
Eva Luna Anlatıyor, 1991
Aşktan ve Gölgeden, 1992
Sonsuz Düzen, 1993
Paula, 1995
Aphrodite, 1999
Kaderin Kızı, 2000
Sararmış Bir Fotoğraf, 2002
Yüreğimdeki Ülkem, 2004
Zorro, 2005
Canım Sevgilim Inés, 2009
Denizin Altındaki Ada, 2010
Günlerin Getirdiği, 2011

ISABEL ALLENDE, 1942 yılında Peru'nun başkenti Lima'da doğdu. Ancak birkaç yıl sonra ailesi Şili'ye göç etti. Isabel Allende, amcası Salvador Allende'nin 1973'te öldürülmesinden sonra ailesiyle birlikte Venezuela'ya sığınmak zorunda kaldı. 17 yaşında gazeteciliğe başlayan Allende, bir süre sonra San Francisco'ya yerleşti. 1982'de yayımlanan ilk romanı *Ruhlar Evi*'ni, 1984'te *Aşktan ve Gölgeden*, 1985'te *Eva Luna* adlı romanları, 1989'da *Eva Luna Anlatıyor* adlı öykü kitabı izledi. *Sonsuz Düzen* adlı romanı 1991'de, *Paula* 1994'te, *Kaderin Kızı* 1999'da, *Saramış Bir Fotoğraf* 2000'de, *Yüreğimdeki Ülkem* 2003'te yayımlandı. Allende 2002-2004 yılları arasında *Canavarlar Kenti, Altın Ejder Krallığı* ve *Pigmeler Ormanı* adlı romanlardan oluşan gençlik üçlemesini kaleme aldı. Türkiye'de tüm yapıtları Can Yayınları arasında yer alan Allende, gerçekçi bir anlatım ve siyasal bir yaklaşım ile büyülü gerçekçiliğin gerçeküstücü geleneğini ustaca kaynaştırdı.

İNCİ KUT, lise öğrenimini 1960'ta Ankara Koleji'nde tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi DTCF İngiliz Dili ve Edebiyatı ve Varşova Üniversitesi İspanyol Filolojisi bölümlerinden mezun oldu. İspanyol dili ve grameri üzerine sözlükler ve dilbilgisi kitapları yayımladı. 1990 yılından başlayarak Miguel Delibes, Gabriel García Márquez, Isabel Allende, Mario Vargas Llosa, José Mauro de Vasconcelos ve Jose Saramago gibi İspanyol, Portekizli ve Güney Amerikalı yazarların roman ve öykülerini Türkçeye kazandırdı.

Klanımın yeniyetmelerine:
Alejandro, Andrea, Nicole, Sabrina,
Aristotelis ve Achilleas'a

Tell me, what else should I have done?
Doesn't everything die at last, and too soon?
Tell me, what is it you plan to do
With your one wild and precious life?

Söyle bana, ne yapmalıydım daha başka?
Sonunda ölmüyor mu her şey, hem öylesine erken?
Söyle bana, nedir yapmayı tasarladığın
o eşsiz, vahşi ve değerli yaşamınla?

MARY OLIVER
"The Summer Day"

YAZ
Ocak, şubat, mart

Bir hafta oluyor, büyükannem San Francisco havaalanında beni gözleri yaşarmadan kucaklayarak –hayatıma birazcık değer veriyorsam, düşmanlarımın beni artık aramadıklarından emin olana– kadar tanıdık hiç kimseyle iletişim kurmamamı bir kez daha tembihledi. Berkeley Bağımsız Halk Cumhuriyeti'nin tüm sakinleri gibi benim Nenem de biraz paranoyaktır, hükümetin adamları ve uzaylılar hep onların peşindedirler, ama benim durumumda hiç de abartmıyordu; ne önlem alınsa azdı. Sekiz yaşımdan başlayarak kaderimin tersine döndüğü on beş yaşıma kadar yaptığım gibi hayatımın günlüğünü tutayım diye yüz yapraklı bir defter verdi bana, "Sıkıntıdan patlayacak kadar boş vaktin olacak, Maya. Yaptığın o müthiş aptallıkları yazmak için bunu fırsat bil, bakalım yaptıklarının bilincine varabilecek misin?" dedi bana. Bende bir sürü günlük vardır; büyükbabamın yapışkan bantla sarılı olarak yazı masasının gözünde kilit altında tuttuğu, şimdi de Nenemin yatağının altındaki bir ayakkabı kutusunun içinde sakladığı günlükler. Bu seferki 9 numaralı defterim olacak. Kişiliğimdeki düğümleri çözecek şifreleri içerdiklerinden, psikanaliz yaptırdığım zaman işime yarayacaklarına inanır Nenem; ama onları okumuş olsaydı, Freud'u bile şaşırtabilecek bir yığın ma-

salla dolu olduklarını bilirdi. Aslında büyükannem, hayatlarını saat hesabıyla kazanan profesyonellere prensip olarak hiç güvenmez. Ama yine de psikiyatrlar konusunda bir istisna uygular, çünkü onlardan biri depresyondan ve ölülerle iletişim kurmaya kalkıştığında büyünün tuzaklarından kurtarmıştı onu.

Defteri kullanmaya hiç niyetim olmadığı halde onu gücendirmemek için alıp sırt çantama koymuştum, ama burada zamanın geçmek bilmediği doğruymuş, yazı yazmak da vakit geçirmenin bir biçimi. Sürgünün bu ilk haftası uzun geldi bana. Haritada neredeyse görünmeyen ve tam Ortaçağ'da yaşayan küçücük bir adadayım. Hayatım hakkında yazmak bana çok karmaşık geliyor, çünkü ne kadarını anımsadığımı, ne kadarının hayal gücümün ürünü olduğunu bilemiyorum; çıplak gerçekler can sıkıcı olabilir, bu yüzden de farkına bile varmadan onları değiştiriyor ya da abartıyorum, ama bu kusurumu düzeltmeye ve gelecekte olabildiğince az yalan söylemeye niyetliyim. İşte böylelikle şu anda, Amazonlardaki Yanomamölerin bile bilgisayar kullandıkları bir zamanda, ben oturmuş elle yazıyorum. Bu hem vakit alıyor, hem de elyazım Kiril harflerine benziyor olsa gerek, çünkü ben kendim bile çözemiyorum, ama sayfalar doldukça giderek düzeleceğini varsayıyorum. Yazı yazmak bisiklete binmek gibidir; insan yıllarca eline kalem almasa bile unutulmaz. Ne de olsa bir düzen gerektiğinden kronolojik olarak ilerlemeye çalışıyorum, hem bunun kolay olacağını sanmıştım, ama ipin ucunu kaçırıyorum, konuyu dağıtıyorum ya da birkaç sayfa geçtikten sonra önemli bir şey geliyor hatırıma ama onu araya sokmanın bir yolunu bulamıyorum. Belleğim halkalar ve helezonlar çiziyor, trapezciler gibi atlayıp duruyor.

Benim adım Maya Vidal, on dokuz yaşındayım, cinsiyetim kız, bekârım, sevgilim yok, ama fırsat çıkmadığından, yoksa kılı kırk yardığımdan değil, California'da Berkeley'de doğdum, Amerikan pasaportum var, şu anda geçici olarak dünyanın güneyindeki bir adada sığınmacıyım. Bana Maya adını koymuşlar çünkü Hindistan Neneme pek çekici gelir, annemle babamın da, önlerinde düşünecek dokuz ayları olmasına karşın, akıllarına başka bir isim gelmemiş. Hindu dilinde *maya* "büyü, hayal, düş" anlamlarına geliyormuş. Benim kişiliğimle hiç ilgisi olmayan şeyler. Attila olsaydı daha uygun olurdu, çünkü ayağımı bastığım yerde ot bitmez. Benim hikâyem Şili'de büyükannemin, yani Nenemin yanında, ben doğmadan çok önce başlar, çünkü o göç etmiş olmasaydı, ne Papime âşık olabilir ne de California'ya yerleşirdi, babam annemi tanıyamazdı, ben de ben olmazdım, çok farklı Şilili bir kız olurdum. Görünüşüm nasıl mı? Bir seksen boyundayım, futbol oynadığımda elli sekiz kiloyum, kendime dikkat etmezsem çok daha kiloluyum, bacaklarım kaslı, ellerim sakar, gözlerim günün saatine göre mavi ya da gri ve sanıyorum sarışınım, ama saçımın doğal rengini yıllardan beri görmediğim için bundan pek emin değilim. Zeytuni teni ve gözlerinin altında ona sefih bir yaşam sürüyormuş havası veren o kara kara halkalarıyla büyükannemin egzotik görünümünü hiç almamışım, tıpkı bir torero kadar yakışıklı ve aynı derecede kibirli olan babama da hiç çekmemişim; büyükbabama da –o harika Papime– hiç benzemiyorum, çünkü ne yazık ki o benim biyolojik dedem değil, Nenemin ikinci kocası.

Anneme benziyorum ben, en azından boy bos ve ten rengi olarak. Aklım her şeye ermeye başlamadan önce sandığım gibi annem Laponyalı bir prenses değilmiş; ticari uçaklarda pilot olan babamın havadayken âşık olduğu Danimarkalı bir hostesmiş. Babam evlenmek için faz-

la gençmiş, ama onun hayatının kadını olduğunu aklına koymuş bir kere, teklifini bıkkınlıktan kabul edene kadar da inatla peşinden ayrılmamış. Ya da belki hamileydi. Her neyse, evlenmişler ve daha bir haftaya varmadan pişman olmuşlar, ama ben doğana kadar birlikte olmuşlar. Ben doğduktan birkaç gün sonra, kocası uçuştayken, annem bavullarını toplamış, beni küçük bir battaniyeye sarmalayarak bir taksiye atladığı gibi kaynanasını ziyarete gitmiş. O sırada Nenem, Körfez Savaşı'nı protesto etmek için San Francisco'da bulunuyormuş, ama Papim evdeymiş; gelininin, koşup kendisini beklemekte olan taksiye binmeden önce, fazla bir açıklama yapmadan kendisine uzattığı çıkını almış. Kız torunu o kadar ufacıkmış ki büyükbabanın tek eline sığabiliyormuş. Aradan kısa bir süre geçtikten sonra Danimarkalı gelin postayla boşanma evraklarını, fazladan bir de kızının velayetinden vazgeçtiğini gösteren belgeyi yollamış. Annemin adı Marta Otter, sekiz yaşımdayken büyükannemle büyükbabam beni Danimarka'ya götürdükleri yaz görmüştüm onu.

Şili'deyim şimdi, büyükannem Nidia Vidal'in ülkesi burası, okyanusun toprağı kemire kemire yediği, Güney Amerika anakarasının da adeta adalardan taneler döktüğü yer. Tam olarak söylemek gerekirse, Göller Bölgesi'nin bir bölümünü oluşturan Chiloé Adası'ndayım: ülkenin güneyinde, 41 ve 43'üncü paraleller arasında, aşağı yukarı dokuz bin kilometrekarelik bir yüzölçümüne ve hepsi de benden kısa boylu olan yaklaşık iki yüz bin kişilik nüfusa sahip bir takımada burası. Yöre Yerlilerinin konuştuğu Arokan dilinde Chiloé, siyah kafalı cırtlak bir martı türü olan *cáhuil* anlamına geliyormuş, ama aslında ahşap ve patates ülkesi denmeliymiş buraya. Daha kalabalık şehirlerin bulunduğu Chiloé Adası'ndan başka, pek çoğunda oturulmayan ufak ufak bir sürü adacıklar var. Bunların bazıları üçlü ya da dörtlü gruplar halinde, bir-

birlerine de o kadar yakın ki deniz alçaldığı zaman karalar birleşirmiş, ama onlardan birine gitme şansına henüz erişemedim; deniz sakinken motorlu sandalla en yakın kasabaya kırk beş dakika uzaklıkta kalıyorum ben.

California'nın kuzeyinden Chiloé'ye kadar olan yolculuğum, büyükannemin o soylu sarı Volkswagen'iyle başladı, 1999'dan beri on yedi kez darbe yemiş, ama Ferrari gibi hız yapan bir arabadır o. Tam kış ortasında yola çıktık, San Francisco körfezinin renklerini yitirdiği, manzaranın da fırçayla beyaz, siyah, gri tonlarında boyanmış gibi göründüğü o rüzgârlı ve yağmurlu günlerden biriydi. Büyükannem, soluk soluğa, direksiyona sanki bir can simidiymiş gibi sarılmış, kendine göre araba kullanıyordu, gözlerini yoldan çok bana çevirerek son tembihlerini yapmakla meşguldü. Beni tam olarak nereye yollayacağını henüz açıklamamış, ortadan kaybolmam için plan yaparken söylediği tek şey Şili olmuştu. Arabadayken ayrıntıları açıklayarak ucuza basıldığı belli olan küçük bir turistik rehber tutuşturdu elime.

"Chiloé mi? O da neresi?" diye sordum.

"Gerekli her tür bilgi orada var," dedi, kitapçığı işaret ederek.

"Çok uzak bir yer gibi görünüyor..."

"Ne kadar uzağa gidersen o kadar iyi. Chiloé'de güvendiğim bir dostum var, adı Manuel Arias, bu dünyada, Mike O'Kelly'nin dışında, seni bir ya da iki yıl saklamasını istemeye cesaret edebileceğim tek kişidir o."

"Bir ya da iki yıl mı? Sen aklını kaçırmışsın, Nene!"

"Bak ufaklık, insanın kendi hayatı üzerinde hiçbir söz hakkına sahip olmadığı zamanlar vardır, olaylar öylesine gelir geçer. Bu da o zamanlardan biri," diye açıkladı, burnunu ön cama yapıştırıp nerede olduğunu anlamaya çalışarak, otoyolların karmaşası içinde körü körüne direksi-

yon sallarken. Telaş içinde havaalanına vararak duygusallığa yer vermeden birbirimizden ayrıldık; ondan bana kalan son görüntü, yağmurun altında aksıra tıksıra uzaklaşan Volkswagen oldu. Pencere kenarı ile buram buram kavrulmuş yerfıstığı kokan tombul bir hatunun arasına sıkışmış bir halde, Dallas'a kadar birkaç saatlik bir yolculuk yaptım, sonra da başka bir uçakla on saatte Santiago'ya uçtum, uykusuz ve acıkmış bir halde geçmişi hatırlıyor, düşünüyor, manzaraların güzelliğini, ahşap kiliseleri ve kırsal hayatı anlata anlata bitiremeyen Chiloé kitapçığını okuyordum. Hayretler içinde kalmıştım. İçinde bulunduğumuz 2009 yılının 2 Ocak sabahı, masif, sonsuz ve uçsuz bucaksız And Dağları'nın mor tepeleri üzerinde portakal renkli bir gökyüzünde güneş doğarken, kaptan pilot ineceğimiz duyurusunu yaptı. Çok geçmeden yemyeşil bir vadi, sıra sıra ağaçlar, ekili çiftlikler, ta uzaklarda da büyükannemin ve babamın doğdukları, ailemin geçmişinden gizemli bir şeyler saklayan Santiago şehri göründü.

Büyükannemin geçmişinden pek az şey bilirim, sanki hayatı Papimi tanıdığında başlamış gibi geçmişinden pek ender söz ederdi. İlk kocası Felipe Vidal 1974'te, Salvador Allende'nin sosyalist hükümetini devirerek ülkede bir diktatörlük kuran askerî darbeden birkaç ay sonra Şili'de ölmüş. Büyükannem dul kalınca, böyle bir baskı rejimi altında yaşamak istemediğine karar vererek oğluyla, yani babam Andrés'le birlikte Kanada'ya göç etmiş. Babam çocukluğunu pek az hatırlayabildiğinden bu hikâyeye pek fazla bir şey ekleyebilmiş değildir, ama elinde yalnızca üç fotoğrafı kalmış olan babasını hâlâ saygıyla anar. "Artık bir daha geri dönmeyeceğiz, öyle değil mi?" diye sormuş Andrés, onları Kanada'ya götüren uçakta. Bu bir soru değil, bir suçlamaymış. Dokuz yaşındaymış, son aylarda ansızın olgunlaşmış ve kendisine bir

açıklama yapılmasını istiyormuş, çünkü annesinin yarım yamalak gerçekler ve yalanlarla kendisini korumaya çalıştığının farkındaymış. Babasının ani bir kalp kriziyle öldüğü ve cenazesini görüp vedalaşmasına fırsat kalmadan defnedilmiş olduğu haberini büyük bir metanetle kabul etmiş. Çok geçmeden de kendini Kanada'ya giden bir uçağın içinde bulmuş. "Elbette geri döneceğiz, Andrés," diye güvence vermiş ona annesi, ama o inanmamış.

Toronto'da Göçmen Komitesi'nin gönüllüleri onları karşılamış, uygun üst baş sağlayarak yatakları yapılı, buzdolabı dolu olan dayalı döşeli bir daireye yerleştirmişler. Erzakın yettiği ilk üç gün boyunca ana oğul, yalnızlıktan tir tir titreyerek orada kapalı kalmışlar, ama dördüncü gün iyi İspanyolca konuşan bir sosyal hizmetler görevlisi onları ziyarete gelerek Kanada'da oturan her kişinin yararlandığı haklarla ilgili bilgiler vermiş onlara. Her şeyden önce yoğun İngilizce dersleri almışlar ve çocuk uygun bir okula yazdırılmış; sonra Nidia, çalışmadan devletten sadaka almanın utancına katlanmamak için şoför olarak bir iş bulmuş. Nenem için hiç de uygun olmayan bir işmiş bu; bugün bu kadar berbat araba kullanıyorsa, o zamanlar bin beter olsa gerek.

Kanada'nın kısacık sonbaharı yerini kışın kutup soğuklarına bırakmış, adı artık Andy olan Andrés için harika bir şeymiş bu, buz pateni ve kayak yapmayı öğrenmiş, ama ne bir türlü ısınabilen ne de hem kocasını hem de ülkesini kaybetmiş olmanın hüznünü üstünden atabilen Nidia için dayanılmaz bir şeymiş. Tereddütle gelen ilkbahar, eskiden kaskatı karla kaplı yerlerde bir gece içinde sanki serapmış gibi çıkıveren çiçekleriyle bile onun keyfini yerine getirememiş. Kendini köklerinden kopmuş gibi hissediyor, diktatörlüğün on altı yıl süreceğini aklının ucundan bile geçirmeden, biter bitmez Şili'ye geri dönme fırsatını bekleyerek bavulları hazır tutuyormuş.

Nidia Vidal, günleri ve saatleri sayarak birkaç yıl kalmış Toronto'da, ta ki sonunda II. Paul Ditson'ı, yani benim Papimi tanıyana kadar; Berkeley'deki California Üniversitesi'nde profesör olan Papim, şiirsel birtakım hesaplar ve hayal gücünün zoruyla varlığını kanıtlamaya çalıştığı kaypak bir gezegen hakkında bir dizi konferans vermek üzere gitmişmiş Toronto'ya. Papim, ezici bir beyaz çoğunluğun elinde bulunan bir meslekte az sayıdaki Afro-Amerikalı astronomlardan biriydi, kendi alanında bir otoriteydi, bir sürü kitabın da yazarıydı. Gençliğinde Kenya'daki Turkana Gölü'nde, yöredeki eski megalitleri inceleyerek bir yıl geçirmiş ve arkeolojik bulgulara dayanarak, bu bazalt sütunların astronomik gözlem yerleri olduğu ve Hıristiyanlıktan üç yüz yıl önce Borana ay takvimini belirlemek için kullanıldığı, Etiyopya ve Kenya'daki çobanlar arasında hâlâ da kullanıldığı kuramını geliştirmişti. Afrika'dayken gökyüzünü önyargısız olarak gözlemlemeyi öğrenmiş, işte o göze görünmez gezegenin varlığından da böyle başlamış kuşkulanmaya, sonra da en güçlü teleskoplarla gökyüzünde onu boş yere arayıp durmuş.

Toronto Üniversitesi onu konuk akademisyenlere ayrılmış olan bir süite yerleştirmiş, bir acente aracılığıyla ona bir de araba tutmuş; böylece orada kaldığı sürece ona eşlik etmek Nidia Vidal'e düşmüş. Büyükbabam, şoförünün Şilili olduğunu öğrenince, Şili'deki La Silla Gözlemevi'nde bulunduğunu, Güney Yarıküre'deyken kuzeyde Küçük Macellan Bulutu ve Büyük Macellan Bulutu gibi bilinmedik takımyıldızların görüldüğünü, bazı yerlerde gecelerin tertemiz, iklimin kupkuru olduğunu, o kadar ki gök kubbeyi incelemek için havanın ideal olduğunu anlatmış. Gökadaların tıpkı örümcek ağlarına benzer biçimlerde gruplaştıkları da işte böyle keşfedilmiş.

Romanlara layık o rastlantılardan biriyle, büyükbabamın Şili'ye yaptığı o ziyaret, 1974 yılında, büyükannemin oğluyla birlikte Kanada'ya gitmek üzere yola çıktığı aynı gün sona ermiş. Bana öyle geliyor ki belki de havaalanında her biri kendi uçağını bekleyerek birbirlerini tanımadan, birlikte vakit geçirmişlerdir, ama onlara sorarsanız bu imkânsızmış, çünkü öyle olsaymış büyükbabamın gözü o güzel kadına takılırmış, büyükannem de onu kesinlikle görürmüş, çünkü o zamanın Şili'sinde bir Zenci dikkati çekermiş, hele Papim gibi upuzun boylu ve öylesine yakışıklıysa.

Arka koltukta müşterisiyle birlikte bütün bir sabah Toronto'da araba kullanmak, o adamın pırıl pırıl bir zekâyla bir hayalperestin düş gücünün garip bileşimine sahip olduğunu, ama kendisinde bulunduğu için övündüğü sağduyudan tümüyle yoksun olduğunu Nidia'nın anlaması için yeterli olmuş. Nenem, yoğun trafiğin ortasında arabanın direksiyonunda otururken bu sonuca nasıl ulaştığını bana hiçbir zaman açıklayamamıştır, ama tamamen isabetli olduğu kesin. Astronom, gökyüzünde aramakta olduğu gezegen kadar şaşkın bir hayat sürüyormuş: bir uzay gemisiyle saatte 28.286 kilometre hızla Ay'a ne kadar zamanda ulaşılacağını göz açıp kapayana kadar hesaplayabiliyormuş da, elektrikli bir kahve makinesinin karşısında ne yapacağını bilemez hale geliyormuş. Nenemin, aşkın o belli belirsiz yürek çırpıntısını yıllardan beri duyduğu yokmuş, otuz üç yıllık hayatı boyunca tanımış olduğu bütün ötekilerden çok farklı olan o adam onu şaşırtıyor ve kendine çekiyormuş.

Şoförünün araba kullanmaktaki pervasızlığından epeyce korkuya kapılan Papimin de, üzerine fazlasıyla büyük gelen üniformasının ve ayı avcılarınınkini andıran kasketinin altında saklanan bu kadına karşı içinde bir merak uyanmış. Duygusal güdülere pek öyle kolaylıkla

boyun eğen bir erkek değilmiş, onu baştan çıkarma düşüncesi şöyle bir aklının kenarından geçtiyse bile başına dert açar düşüncesiyle onu hemen aklından çıkarmış. Buna karşılık kaybedecek hiçbir şeyi olmayan Nenem, vereceği konferanslar sona ermeden önce bu astronomun yoluna çıkmaya karar vermiş. Onun o göz ahcı maun rengi teni pek hoşuna gitmiş –tepeden tırnağa görmek istiyormuş onu– ikisinin de ortak pek çok yanları olduğunu sezinliyormuş: o, astronomiye meraklıymış, kendisi de astrolojiye, ona göre bu ikisi hemen hemen aynı kapıya çıkarmış. İkisinin de yeryüzünün ve kaderlerinin bu noktasında buluşmak üzere ta uzaklardan geldiğini düşünüyormuş, çünkü öyle yazılıymış yıldızlarda. Artık o zamanlar Nenem yıldız falına bağımlı olarak yaşıyormuş, ama her şeyi de şansa bırakmamış. Onu gafil avlamak için girişimi ele almadan önce, onun bekâr ve sağlıklı, ekonomik durumunun iyi ve kendisinden yalnızca on bir yaş büyük olduğunu öğrenmiş, oysa ikisi de aynı ırktan olsalarmış, ilk bakışta Nenem onun yanında kızı gibi duruyormuş. Aradan yıllar geçtikten sonra Papim gülerek anlatırdı: O ilk saldırıda kendisini nakavt etmiş olmasaymış, o hâlâ yıldızlara vurgun olarak dolaşıp duruyor olurmuş.

İkinci gün profesör şoförünü daha iyi görebilmek için arabanın ön koltuğuna oturmuş, şoför de kendisini daha iyi görmeye vakit bulabilsin diye şehirde gereksiz yere bir sürü tur atıp durmuş. Aynı gece Nidia, oğlunun karnını doyurup yatırdıktan sonra üniformasını çıkarmış, gidip bir duş almış, dudaklarını boyamış, arabada kalmış olan ve ertesi sabah da pekâlâ geri verebileceği bir dosyayı ona götürme bahanesiyle avının karşısında boy göstermiş. Aşkta bu derece cüretkâr bir karar daha önce hiç almamışmış. Buz gibi bir kar fırtınasına meydan okuyarak binaya girmiş, onun katına çıkmış, cesaretini

toplamak için istavroz çıkardıktan sonra kapıyı tıklatmış. II. Paul Ditson'ın hayatına kesin olarak giriş yaptığında saat on bir buçukmuş.

Nenem Toronto'da tıpkı bir mahpus gibi yaşıyormuş. Geceleri belinde bir erkek elinin ağırlığını arıyormuş, ama her zaman bir yabancı olarak kalacağı bir ülkede hayatta kalmak ve oğlunu büyütmek zorundaymış; romantik hayallere dalacak vakti yokmuş. O gece astronomun kapısına kadar gidebilmek için toplamış olduğu tüm cesaret, adam uykudan uyanmış haliyle üstünde pijamasıyla kapıyı açınca uçup gitmiş. Birbirlerine ne diyeceklerini bilemeden yarım dakika bakışmışlar, çünkü adam onu hiç beklemiyormuş, Nenemin de hiçbir planı yokmuş, ta ki üniformasının kasketi olmadan ne kadar farklı göründüğüne şaşarak profesör onu içeri davet edene kadar. Daha önce yalnızca gizli gizli bakıp da gördüğü koyu renk saçlarına, simetrik olmayan yüz hatlarına, azıcık çarpık gülümsemesine bayılmış. Kadın da, arabanın içindeyken pek o kadar belli olmadığından, aralarındaki boy farkına şaşırmış: ayaklarının ucunda yükselecek olsa bu devasa adamın ancak göğüskemiğinin kokusunu alabilirmiş. O küçücük süitin içinde bir afet halindeki dağınıklığı derhal fark etmiş ve bu adamın kendisine gerçekten ihtiyacı olduğu kanısına varmış.

II. Paul Ditson, hayatının büyük bölümünü gök cisimlerinin gizemli davranışlarını inceleyerek geçirmişmiş, oysa kadın vücuduyla ilgili pek az şey biliyormuş, hele aşk kaprisleri hakkında hiç bilgisi yokmuş. Ömründe hiç âşık olmamış, son ilişkisi de, aynı fakülteden, ayda iki kez bir araya geldiği bir meslektaşıymış, oldukça çekici ve yaşına göre formda olan bu Musevi hanım, restoranda hesabın yarısını ödemekte hep ısrar edermiş. Nenemse ömründe iki erkek sevmiş, biri kocası, biri de on

yıl önce aklından da yüreğinden de söküp attığı sevgilisi. Kocası, aklı fikri işinde gücünde ve siyasi eylemlerde olan kaçık bir arkadaşıymış, hiç durmadan seyahat eder, onun ihtiyaçlarına dikkat edemeyecek kadar dalgın bir halde dolaşırmış ortalıkta; ötekiyse sonu olmayan bir ilişkiymiş. Yani Nadia Vidal ile II. Paul Ditson, sonunda onları birleştirecek olan bir aşk için hazırmışlar.

Büyükannemle büyükbabamın bu aşk hikâyesini, her halde romanlaştırılmış olarak kaç kez dinlemiş, sonunda sanki bir şiirmiş gibi kelimesi kelimesine ezberlemişimdir. O gece kapalı kapılar ardında olanların ayrıntılarını elbette bilmiyorum, ama her ikisi hakkında bildiklerime dayanarak neler olduğunu hayal edebilirim. Acaba Papim, kapıyı o Şilili kadına açtığında, önemli bir yol ayrımında bulunduğundan ve seçeceği yolun kendi geleceğini belirleyeceğinden kuşkulanmış mıdır? Hayır, herhalde böyle yapmacıklı bir şey onun aklının ucundan bile geçmemiştir. Peki ya Nenem? Onun, yerlere atılmış giysiler ve izmaritlerle dolu sigara tablalarının arasından bir uyurgezer gibi ilerleyerek küçük salonu geçip yatak odasına girdiğini, koltukla iskemlelerin üstleri kâğıtlar ve kitaplarla kaplı olduğundan gidip yatağın üstüne oturduğunu görür gibi oluyorum. Öteki de ona sarılmak üzere yanına diz çökmüş ve bu ani yakınlığa kendilerini alıştırmaya çalışarak uzunca bir süre öylece kalmışlardır. Belki de Nenem kaloriferin sıcaklığından bunalmaya başlamış, o da paltosuyla çizmelerini çıkarmasına yardım etmiştir; derken duraksayarak yavaş yavaş tanımaya çalışarak birbirlerini okşamışlar, yanılmadıklarından emin olabilmek için ruhlarının derinliklerini yoklamışlardır. "Tütün ve tatlı kokuyorsun. Hem de tıpkı bir fok gibi kaygan ve siyahsın," diye yorumda bulunmuştur Nenem. Bu cümleyi ondan kaç kez duymuşumdur.

Bu efsanenin son bölümünü uydurmama gerek yok,

çünkü onu bana kendileri anlattılar. Bu ilk kucaklaşmayla Nenem, o astronomu daha önceki hayatlarında ve daha başka zamanlarda tanımış olduğu, bunun yalnızca yeni bir buluşma olduğu ve yıldızların işaretleriyle tarot kartlarının sırlarının birbirlerini tamamladığı sonucuna varmış. "Neyse ki sen erkeksin, Paul. Düşünsene ya bu sefer yeniden dünyaya gelişimizde senin kısmetine benim annem olmak düşseymiş..." diye içini çekmiş, onun dizlerinde otururken. "Annen olmadığıma göre, evlensek ne dersin?" diye karşılık vermiş o da.

İki hafta sonra Nenem, ikinci kez göç etmek istemeyen oğlunu peşinden sürükleyerek elinde üç aylık bir evlenme vizesiyle California'ya gitmiş; sürenin sonunda ya evlenmek zorundaymış ya da ülkeden çıkmak. Onlar evlenmişler.

Şili'deki ilk günümü, güneye gidecek otobüse binmek üzere vakit öldürmek için, kupkuru ve boğucu bir sıcağın altında, elimde bir haritayla Santiago'da dolaşarak geçirdim. Hiçbir egzotik ya da pitoresk yanı olmayan modern bir şehir orası, ne büyükannemlerle Guatemala ya da Meksika'da gördüklerime benzer tipik kıyafetli Yerliler var ne de cüretkâr renklerdeki sömürge dönemi mahalleleri. Bir fünikülere binerek turistler için zorunlu bir gezinti yeri olan bir tepeye çıktım ve hem başkentin ucu bucağı görünmeyen büyüklüğü, hem de onu tozlu bir pus perdesi gibi örten hava kirliliği hakkında bir fikir edinebildim. Akşam hava kararırken güneye, Chiloé'ye giden kayısı renkli bir otobüse bindim.

Otobüsün sallantısı, motorun homurtusu ve öteki yolcuların horultuları arasında boş yere uyumaya çalıştım, ama uykuya dalmak benim için hiçbir zaman kolay olmamıştır, yaşadığım kötü hayatın kalıntıları damarlarımda hâlâ var olduğundan bu sefer hiç uyuyamıyor-

dum. Hava aydınlanırken tuvalete gitmek ve kahve içmek için, yemyeşil tepecikleri ve inekleriyle pastoral bir manzaranın ortasındaki bir konaklama yerinde durduk, daha sonra büyük bir rıhtıma varana kadar birkaç saat daha yola devam ettik, orada hem uyuşan vücutlarımızı hareket ettirebildik, hem de hemşireler gibi beyaz gömlekler giymiş kadınlardan peynirli ve deniz ürünlü börekler aldık. Otobüs Chacao Kanalı'nı geçmek üzere bir feribota bindi; pırıl pırıl bir denizin üzerinde yarım saat sessizce yol aldık. Benim gibi saatlerden beri koltuklarına hapsolup her yanları uyuşmuş olan öteki yolcularla birlikte güverteden aşağı bakmak üzere otobüsten indim. İnsanın yüzünü ısıran rüzgâra meydan okuyarak gökyüzünde mendiller gibi uçuşan kırlangıç sürülerini ve dans ederek gemiye eşlik eden orkinoslarla beyaz karınlı yunusları hayranlıkla seyrettik.

Otobüs beni Chiloé Adası'nda, takımadanın en önemli ikinci şehri olan Ancud'da bıraktı. Manuel Arias'ın beni beklediği kasabaya gidebilmek için oradan bir başka otobüse binmem gerekti, ama cüzdanımın yanımda olmadığını fark ettim. Zaten Nenem, Şili'deki yankesicilere ve onların hokkabazlık becerilerine karşı beni uyarmıştı; insanın ruhunu bile usulca çalarlar, demişti. Neyse ki Papimin sırt çantamın bir başka gözünde taşıdığım fotoğrafıyla pasaportumu bırakmışlar. Hiç tanımadığım bir ülkede tek başıma ve meteliksiz kalmıştım, ama geçen yıl yaşadığım uğursuz maceraların bana öğrettiği bir şey varsa o da böyle ufak tefek olumsuzluklara pabuç bırakmamaktı.

Meydanda Chiloé'ye özgü örgü işleri satılan küçük el sanatları dükkânlarının birinde, halka halinde oturmuş yarenlik edip örgü örmekte olan üç kadın vardı, eğer Nenem gibi insanlarsa bana yardım ederler, diye tahminde bulundum; Şilili kadınlar, özellikle de bir yabancı söz ko-

nusuysa, sıkıntıda olan her kimse hemen yardıma koşarlar. Çat pat İspanyolcamla sorunumu anlattım onlara, hemen ellerindeki şişleri bırakarak bana bir sandalye gösterip bir de portakallı gazoz ikram ettiler, o arada kendileri de fikirlerini söyleyebilmek için lafı birbirlerinin ağzından kapa kapa benim durumumu tartışıyorlardı. Bir ceptelefonuyla bir sürü yere telefon ettikten sonra kendi aracıyla benimle aynı yöne gidecek olan bir kuzenlerini buldular; birkaç saat sonra beni alıp götürebilecekti ve gideceğim yere beni bırakmak için kendi yolundan birazcık sapmasında hiçbir sakınca yoktu.

Orada bekleyeceğim zamanı, kasabayı ve Chiloé kiliseleri müzesini gezmek için fırsat bildim; üç yüz yıl önce Cizvit misyonerleri tarafından tasarlanmış olan bu kiliseler, tahta işlerinde usta olan Chiloé'li gemi yapımcıları tarafından parça parça kurulmuştu. Yapılar, tek bir çivi bile kullanılmadan, dâhice bir montajla bir araya getirilmişti ve kubbeli çatıları ters çevrilmiş sandallardan oluşuyordu. Müzeden çıkışta karşılaştım o köpekle. Orta büyüklükte, kır renkli sert tüylü, acınası bir kuyruğu olan topal bir hayvandı, ama sanki soylu bir şeceresi varmış gibi vakur bir tavır içindeydi. Sırt çantamdaki böreği uzattım ona, koca koca sarı dişlerinin arasında özenle tutarak yere bıraktı ve bana baktı, açlığının ekmek için değil arkadaşlık için olduğunu açık açık söyler gibiydi. Üvey annem Susan köpek terbiyecisiydi, kendini güvende hissettiğinin belirtisi olarak yanıma yaklaşmadan önce hiçbir hayvana dokunmamayı öğretmişti bana, ama bu köpekle protokolü es geçerek daha başından iyi anlaştık. Turistik yerleri birlikte gezdikten sonra anlaştığımız saatte yün ören kadınların yanına döndüm. Köpek, tek ayağı eşikte, terbiyeli bir tavırla dükkânın dışında kalmıştı.

Kadınların kuzeni, söylediğinden bir saat geç çıkageldi, yanında karısı ve meme emzirdiği çocuğuyla, tepeleme dolu bir kamyonetle gelmişti. Manuel Arias'la bağlantı kurayım diye üstelik bana bir de ceptelefonlarını ödünç veren o hayır sahibi kadınlara teşekkür ettim, köpekle de vedalaştım, ama onun başka planları varmış: ayaklarımın dibine oturup kuyruğuyla yeri süpürerek tıpkı sırtlan gibi sırıtıyordu; dikkatini bana vererek beni öteki insanlardan ayrı tutma lütfunda bulunmuştu, şimdi de ben onun şanslı insanıydım. Taktik değiştirdim. "*Shoo! Shoo! Fucking dog!*"[1], diye bağırdım, İngilizce olarak. Yerinden kıpırdamadı, o arada kuzen de bu sahneyi acıyan gözlerle seyrediyordu. "Merak etmeyin, küçükhanım, sizin Fákin'i de götürürüz," dedi sonunda. İşte böylelikle o kül renkli hayvan yeni adını edinmiş oldu, belki de önceki hayatında adı Prens'ti. Tıklım tıklım dolu arabaya zar zor sığdık, bir saat sonra büyükannemin arkadaşıyla buluşmam gereken kasabaya varmıştık; onunla deniz kıyısındaki kilisede buluşmak üzere sözleşmiştik.

1567'de İspanyollar tarafından kurulmuş olan kasaba, takımadadaki en eski yerleşim yerlerinden biriymiş ve iki bin kişilik nüfusu varmış, ama onların nerede olduklarını bilemiyorum, çünkü ortalıkta insanlardan çok tavuklar ve koyunlar görünüyordu. Yanımda Fákin'le birlikte, mavi ve beyaza boyalı bir kilisenin basamaklarına oturarak, uzunca bir süre Manuel'i bekledim, sessiz ve ciddi görünümlü dört çocuk belli bir uzaklıktan beni gözlüyorlardı. Manuel hakkında bir tek onun büyükannemin arkadaşı olduğunu ve birbirlerini yetmişli yıllardan beri görmediklerini biliyordum, ama tarih öncesi

1. (İng.) Hoşt! Hoşt! Lanet köpek!

devirde yapıldığı gibi önceleri mektupla, sonra da elektronik postayla ara sıra haberleşirlermiş.

Sonunda Manuel Arias çıkageldi ve Nenemin ona telefondaki tarifinden tanıdı beni. Ona ne mi demişti? Saçları dört ana renge boyalı, burnuna halka takılı, sırık gibi biri olduğumu. Bana elini uzatıp gözlerini tepeden tırnağa hızla dolaştırarak, kemirilmiş tırnaklarımdaki mavi oje kalıntılarını, lime lime kot pantolonumu, dilencilik yaptığım sıralarda Salvation Army'nin[1] dükkânlarının birinde bulduğum pembe renkli bir spreyle boyanmış komutan postallarımı değerlendirdi.

"Ben Manuel Arias," diye tanıttı kendini, İngilizce olarak.

"Merhaba. FBI, Interpol ve Las Vegas'taki bir mafya çetesi peşimde," deyiverdim bir çırpıda, bir yanlış anlama olmasın diye.

"Tebrikler," dedi.

"Ben kimseyi öldürmedim, hem doğrusunu isterseniz cehennemin dibindeki bu yere beni aramaya gelme zahmetine kimsenin gireceğini sanmıyorum."

"Teşekkürler."

"Özür dilerim, arkadaş, senin ülkene hakaret etmek istememiştim. Aslında burası bayağı güzel, yemyeşil, her taraf su, ama baksana ne kadar uzak!"

"Nereden uzak?"

"California'dan, uygarlıktan, dünyanın geri kalanından. Nenem havanın soğuk olacağını söylememişti."

"Şimdi mevsim yaz," diye bilgilendirdi beni.

"Ocak ayında yaz ha! Bu nerede görülmüş!"

"Güney Yarıküre'de," diye karşılık verdi, soğuk bir tavırla.

1. Kurtuluş Ordusu: Bağışlanmış eşya dükkânlarıyla ünlü, askerî örgütlenme biçimini temel alan uluslararası Hıristiyan hareketi.

Eyvah, diye düşündüm, bu adamda mizah duygusundan eser yok. Ona bir buzdolabı getirmekte olan ama aslında üç saat önce gelmiş olması gereken bir kamyonu beklerken çay içmemizi önerdi bana. Tıpkı bir teslim bayrağı gibi ucuna beyaz bir bez parçası asılı bir sopanın dikili olduğu bir yere girdik, orada taze ekmek satıldığının işaretiymiş bu. Üzerleri muşamba kaplı dört tane kaba saba masayla birkaç çeşit sandalye, bir tezgâh, bir de üstünde isten kapkara olmuş bir demliğin kaynamakta olduğu bir soba vardı. Kahkahaları çevresine bulaşan şişko bir kadın, yanağına bir öpücük kondurarak selamladı Manuel Arias'ı, beni de öpmeye karar vermeden önce biraz da şaşkın bakışlarla baktı bana.

"Amerikalı mı?" diye sordu Manuel'e.

"Belli olmuyor mu?" dedi o.

"Peki kafasına ne olmuş?" diye ekledi kadın, boyalı saçlarımı işaret ederek.

"Böyle doğmuşum," dedim, sinirlenerek.

"Ay *gringuita* Hıristiyan dilinde konuşuyor!" diye hayret etti, pek hoşuna gitmiş gibi bir tavırla. "Hadi oturun, çayınızı hemencecik getiririm."

Kolumdan tutarak kararlı bir tavırla beni sandalyelerden birine oturttu, o arada Manuel de Şili'de *gringo* sözcüğünün İngilizce konuşan sarışın herhangi bir kimse için kullanıldığını, küçültme takısıyla erkek ya da kadın için *gringuito* veya *gringuita* denilince de sevecenlik belirten bir tabir olduğunu açıklıyordu bana.

Konaklama yerinin sahibi olan kadın bize sallama çay, fırından yeni çıkma mis gibi kokan tepeleme yığılmış ev ekmeğiyle tereyağı ve bal getirdi, sonra da doğru dürüst karnımızı doyuralım diye oturup bizi gözlemeye koyuldu. Çok geçmeden, kasasında yalpa vurup duran bir buzdolabıyla, çukurlardan delik deşik olmuş toprak

yolda düşe kalka ilerleyen kamyonun aksırıp tıksırmalarını duyduk. Kadının kapıdan dışarı bakarak bir ıslık çalmasıyla, cihazı indirip sırtlarına alarak kumsala kadar götürüp kalaslardan yapılma bir iskeleden Manuel'in motorlu teknesine bindirmeye yardım etmek üzere bir sürü delikanlı koşup geldi.

Tekne yaklaşık sekiz metre uzunluğundaydı, fiberglaston yapılıp neredeyse Texas'ınkinin eşi olan ve pruvasında dalgalanıp duran Şili bayrağının beyaz, mavi ve kırmızı renklerine boyanmıştı. Yanında adı da yazılıydı: Cahuilla.[1] Buzdolabını dik olarak olabildiğince sağlam bir şekilde bağladılar, benim tekneye çıkmama da yardım ettiler. Köpek de küçük küçük adımlar atarak o acınası yürüyüşüyle peşimden geldi; bir bacağı yarı kasılmıştı ve yan yan yürüyordu.

"Bu da nesi?" diye sordu Manuel.

"Benim değil, Ancud'da peşime takıldı. Dediklerine göre Şili köpekleri çok zeki olurmuş, bu da iyi cins bir köpek."

"Alman çoban köpeğiyle fox terrier kırması olsa gerek. Kocaman köpek bedeni, küçücük köpek patileri var," diye yorumda bulundu Manuel.

"Hele bir banyo yapsın da bak ne güzel olacak."

"Adı ne?" diye sordu.

"Şili dilinde *fucking dog*."

"Ne?"

"Fákin."

"Umarım senin bu Fákin benim kedilerimle iyi geçinir. Çıkıp koyunları öldürmesin, diye geceleri bağlamak gerekecek," diye uyardı beni.

"Gerek kalmaz, benim yanımda uyur o."

1. Ataları Güney California'da yaşamış olan Yerli kabilesi.

Fákin, teknenin dibine yamyassı yatıp burnunu ön patilerinin arasına soktu, gözlerini benden ayırmaksızın öylece hiç kımıldamadan durdu. Sevecen bir hayvan değil ama flora ve fauna dilinde, yani telepatik Esperanto yoluyla anlaşıyoruz biz.

Ufuktan koca koca bulutlar çığ gibi yuvarlanarak üstümüze doğru geliyor, buz gibi soğuk hafif bir rüzgâr esiyordu, ama deniz sütlimandı. Manuel bana yünlü bir kepenek uzattı, sonra da tüm dikkatini dümene ve öteki aletlerine, GPS'e, deniz telsizine ve daha bilmem neye vererek bir daha konuşmadı benimle, o arada ben de yan gözle onu inceledim. Nenem onun sosyolog ya da öyle bir şey olduğunu anlatmıştı bana, ama o küçük teknesinde tam bir gemici olduğu sanılabilirdi: orta boylu, zayıf ama güçlü, her yanı kas demeti, derisi tuzlu sudan yanmış, yüzünde kendine özgü kırışıklar, saçları kısa ve sert, gözleri tıpkı saçları gibi kır renkli. Yaşlı insanların yaşını hesaplamayı hiç bilmem; bu uzaktan iyi gibi görünüyor, çünkü hâlâ hızlı hızlı yürüyebiliyor, ihtiyarlara özgü kamburu da henüz çıkmamış, ama yakından bakınca benim Nenemden daha yaşlı olduğu anlaşılıyor, diyelim yetmiş küsur yaşlarında. Beni yanına aldığına pişman olmasın diye adımımı denk atmam gerekecek.

Görünürde bomboş ama aslında öyle olmayan bir sürü adanın yakınından geçerek yaptığımız neredeyse bir saatlik bir yolculuktan sonra Manuel Arias, uzaktan koyu renkli bir fırça darbesi gibi görünen bir çıkıntıyı işaret etti bana, yakınına vardığımızda meğer siyahımsı renkte kumlar ve kayalarla kaplı, üzerinde de ters çevrilmiş dört kayığın kurumakta olduğu bir kumsalla çevrelenmiş bir tepeymiş. Manuel, Cahuilla'yı şamandıralı bir rıhtıma yanaştırarak kalın kalın halatları koşup gelen birkaç çocuğa doğru fırlattı, onlar da tekneyi oradaki baba-

lara ustaca bağladılar. "Bizim metropole hoş geldin," dedi Manuel, kumsalın karşısında kazıklar üstünde duran ahşap evlerden oluşmuş köyü işaret ederek. Bir ürpertiyle sarsıldım, bundan böyle bütün dünyam burası olacaktı.

Kumsala inen bir grup insan beni incelemeye koyuldu. Manuel, yaptığı araştırmalara yardım etmek üzere Amerikalı bir kızın geleceğini söylemişti onlara; bu insanlar doğru düzgün birini bekledilerse her halde hayal kırıklığına uğramışlardır, çünkü Nenemin Noel için bana hediye etmiş olduğu ve üzerinde Obama'nın resmi olan tişörtüm göbeğimi örtemiyordu.

Buzdolabını yana eğmeden tekneden indirmek bir sürü gönüllünün el verdiği bir iş oldu, hava kararmaya başladığından acele eden bu insanlar kahkahalar atarak birbirlerini yüreklendiriyorlardı. En önde buzdolabı, arkasında Manuel'le ikimiz, daha arkada çığlık çığlığa bağrışan bir düzine çocuk, hep birlikte ayin alayı gibi köye doğru çıkmaya koyulduk, en geriden de Fákin'e öfkeyle havlayıp duran türlü renklerde bir köpek sürüsü geliyordu, ama yanına fazla yanaşamıyorlardı, çünkü onun o müthiş azametli hali, yanına ilk yaklaşacak olan köpeğin bunun sonuçlarına katlanacağını açık seçik belli ediyordu. Görünüşe göre Fákin'i yıldırmak pek kolay değil, arkasını koklamalarına da izin vermiyor. Yolda bir mezarlığın önünden geçtik, mezarların yerlerini belirleyen plastik çiçeklerin ve kimilerinin içinde ölülerin kullanımı için mobilyalar bulunan bebek evlerinin arasında memeleri şişmiş birkaç keçi otluyordu.

Köyde kazıklar üstündeki evler birbirlerine ahşap köprülerle bağlanmıştı, köyün sözde anacaddesinde de eşekler, bisikletler, üstünde Şili polisinin amblemi olan çaprazlama iki tüfek resmi bulunan bir cip, o kadar eğri büğrü olmasalar California'da koleksiyoncuların elinde bulunacak üç-dört tane eski püskü araba gördüm. Ma-

nuel'in bana anlattığına göre arazinin inişli çıkışlı olmasından ve kışın kaçınılmaz olan çamur yüzünden, ağır nakliye öküz arabalarıyla, daha hafifiyse katırlarla yapılıyormuş, insanlarsa at sırtında gidiyor ya da yürüyorlarmış. Boyaları dökülmüş tabelalar, gösterişsiz dükkânları, iki tane bakkal dükkânını, eczaneyi, birkaç meyhaneyi, iki balıkçının önüne atılmış madeni birkaç masadan oluşan iki lokantayı, bir de Chiloé'deki en iyi *curanto*'yu[1] yemek için kültür turları düzenleyen acentelerin haftada bir gün alıp getirdiği ziyaretçiler için pil, gazoz, çeşitli dergiler ve kıvır zıvır satılan bir internet kafeyi gösteriyordu. Bu yemeği daha sonra keşfedeceğim, henüz tadına bakmadım.

Bazı kimseler dışarı çıkıp hiç ses çıkarmadan ihtiyatla beni izlemeye koyuldular, ta ki sonunda tıknaz ve sağlam yapılı bir adam beni selamlamaya karar verene kadar. Kenarları altın kaplamalı dişleriyle gülümseyerek elini bana uzatmadan önce pantolonuna sildi. Aurelio Ñancupel'di bu, ünlü bir korsanın soyundan geliyormuş ve adadaki en gerekli kişiymiş, çünkü veresiye alkol satıyor, diş çekiyormuş, elektrik olduğunda mahallelinin tadını çıkardığı düz ekranlı bir de televizyonu varmış. Dükkânının "Taberna del Muertito"[2] diye de son derece isabetli bir adı varmış; mezarlığa yakın olma avantajından dolayı, cenazenin acısını dindirmek isteyen akrabaların zorunlu uğrak yeriymiş.

Ñancupel bir sürü karısı olur düşüncesiyle Mormon olmuş ve onların Birleşik Amerika anayasasına daha uygun olan yepyeni bir vahiyden yola çıkarak çokeşlilikten vazgeçmiş olduklarını çok geç keşfetmiş. Manuel Arias

1. Ağzı yapraklarla örtülü bir çukurun içindeki sıcak taşların üzerinde pişirilen, sebze ve deniz ürünleri ya da etle yapılan, Arjantin ve Şili'ye özgü yemek.

2. (Şili İspanyolcasında çok sık kullanılan küçültme takısıyla), "Merhumcağızın Tavernası".

bunu bana anlatırken, söz konusu kişi de çevresine toplanmış bize bakanlarla birlikte kahkahalardan kırılıyordu. Manuel, adlarını aklımda tutamadığım başkalarıyla da tanıştırdı beni, oradaki bir alay çocuğun babaları olmak için pek yaşlı göründüler bana; ama artık onların büyükbabalar olduklarını biliyorum, çünkü aradaki kuşaktan olanlar adadan uzaklarda çalışıyorlarmış.

Tam o sırada, saçları ağaran sarışınlara özgü bej renkli saçlarını dağınık bir topuzla ensesinde toplamış, elli yaşlarında, iri yapılı, buyurgan tavırlı güzel bir kadın sokakta bize doğru ilerledi. İnsanların saygılarından Blanca Teyze dedikleri okul müdiresi Blanca Schnake'ydi bu. Burada âdet olduğu üzere Manuel'i yanaklarından öptükten sonra bütün ada halkı adına hoş geldin, dedi bana; bu durum ortalıktaki gerilimi dağıtmış, etrafımdaki meraklı halkasını daraltmıştı. Blanca Teyze beni ertesi gün okulu ziyaret etmeye davet ederek kütüphaneyi ve iki bilgisayarla video oyunlarını istediğim gibi kullanmama izin verdi, çocukların yeni ders yılına başlayacakları mart ayına kadar, ondan sonra da belirli saatlerde olmak üzere kullanabileceğim bunları. Cumartesi günleri Santiago'da oynayan aynı filmleri, hem de bedava olarak okulda gösterdiklerini de sözlerine ekledi. Sonra beni soru yağmuruna tuttu, ben de yeni öğrenmeye başladığım İspanyolcamla California'dan buraya yaptığım iki günlük yolculuğu ve cüzdanımın çalınmasını özetledim, hikâyem çocukların hep bir ağızdan kahkahalarla gülmesine neden olmuş, ama Blanca Teyze'nin buz gibi bakışıyla çabucak susturulmuşlardı. "Yarın size parmesan peynirli *macha*[1] yapayım da *gringuita* Chiloé yemeklerini yavaş yavaş tanısın. Saat dokuz gibi beklerim," dedi

1. (İsp.) Şili ve Peru denizlerinde bol bulunan kabuklu bir yumuşakça.

Manuel'e. Nezaket gereği bir saat geç gidilmesinin doğru olduğunu sonradan öğrenecektim. Burada yemeği çok geç yiyorlar.

Köyü şöyle bir dolaşmayı bitirdikten sonra, iki katırın çektiği ve buzdolabını zaten yerleştirmiş oldukları küçük bir arabaya tırmanıp oturduk, peşimizde Fákin'le birlikte, çayırın içinde neredeyse gözle görülmeyen bir patikadan ağır ağır yola koyulduk.

Manuel Arias köyden bir mil -yani diyelim bir buçuk kilometre– ötede denize nazır bir yerde yaşıyor, ama kayalar yüzünden eve sandalla ulaşmak mümkün değil. Oturduğu evin yöre mimarisinin güzel bir örneği olduğunu söyledi, sesinde hafif bir gururla. Oysa bana köydeki öteki evlerin eşi gibi göründü: burası da kazıklar üstünde ve ahşaptan yapılma, ama aradaki farkın baltayla yontulmuş sırıklarla kirişlerde ve "yuvarlak başlı" kaplama tahtalarında olduğunu anlattı, hem dekoratif değeri nedeniyle, hem de eskiden yörede bol bol bulunan ama artık çok nadir olan Gualtecas servisinin tahtasından yapıldığından son derece beğeniliyormuş. Chiloé servileri üç bin yıldan fazla yaşarmış, Afrika'daki baobap ağaçlarından ve California'daki sekoyalardan sonra dünyanın en uzun ömürlü ağaçlarıymış.

Evin iki kat yükseklikte tavanı olan bir oturma odası var; burada hayat, hem içeriyi ısıtmak hem yemek pişirmek için kullanılan kapkara, kocaman bir odun sobasının çevresinde geçiyor. İki tane yatak odası var, Manuel'in yattığı bir tanesi orta büyüklükte, benimki daha küçük, bir de lavabolu ve duşlu banyosu var. Evin içinde tek bir kapı bile yok, ama helanın kapı boşluğunda mahremiyeti sağlamak için çizgili bir yün battaniye asılı duruyor. Oturma odasının mutfağa ayrılmış olan bölümünde koskoca bir masa, bir dolap, bir de Chiloé'de her ye-

mekte kullanılan patatesleri saklamak için kullanılan kapaklı bir sandık var; tavandan demet demet kokulu otlar, acı biber ve sarımsak hevenkleri, kurutulmuş ince uzun sucuklar ve odun ateşine dayanıklı ağır demir tencereler sarkıyor. Manuel'in kitaplarıyla arşivinin büyük bir bölümünün durduğu çatı katına bir portatif merdivenle çıkılıyor. Duvarlarda ne bir tablo görünüyor ne bir fotoğraf ne de herhangi bir süs eşyası; kişisel hiçbir şey yok, yalnızca takımadanın haritaları, bir de sanki Titanic'ten çıkarılmışa benzeyen, maun çerçeveli, bronz somunlu güzel bir gemi saati. Manuel dışarıya kocaman tahta bir fıçıdan ilkel bir jakuzi uydurmuş. Araç gereçler, odun, kömür ve tekne için benzin bidonlarıyla jeneratör ise avludaki sundurmanın altında saklanıyor.

Benim odam evin geri kalanı gibi basit; bütün eşyası, hela perdesine benzer bir battaniyeyle örtülü dar bir yatak, bir sandalye, üç çekmeceli bir konsol ve giysi asmak için birkaç çividen oluşuyor. Sırt çantama bol bol sığan eşyalarım için çok bile. Bu sade ve erkeksi hava hoşuma gidiyor; insanı rahatsız eden tek şey Manuel Arias'ın manyakça düzenliliği; ben daha rahatımdır.

Adamlar buzdolabını yerine yerleştirdiler, gaz bağlantısını yaptılar, sonra da oturup birkaç şişe şarapla Manuel'in bir önceki hafta madenî bir fıçı içinde elma odunuyla tütsülemiş olduğu somonu paylaştılar. Pencereden denize bakarak hiç konuşmadan yiyip içtiler; ağızlarından çıkan tek şey, kadeh kaldırırken söyledikleri bir dizi ağdalı ve seremonili laf oldu: "Şerefe!", "Afiyet şeker olsun!", "Yarasın!", "Çok yaşayın!", "Umarım benden uzun yaşarsın!" Manuel, rahatsız bir tavırla yan yan bana bakıp duruyordu, sonunda onu bir kenara çekerek sakin olmasını söyledim, şişelerin üstüne atlamaya hiç niyetim yoktu. Herhalde büyükannem onu uyarmış olmalıydı ki iç-

kiyi benden kaçırmaya çalışıyordu; ama bu çok saçma, sorun alkolde değil ki, bende.

O arada Fákin'le kediler birbirlerini ihtiyatla tartarak alanları paylaşıyorlardı. Tekir olanın adı Gato-Leso[1], çünkü zavallıcık pek aptal; sarman olanınki Gato-Literato[2], çünkü en sevdiği yer bilgisayarın üstü; Manuel onun okuma yazma bildiğini söylüyor.

Adamlar somonla şarabı bitirip veda ederek ayrıldılar. Manuel'in onlara para verecekmiş gibi bir tavır takınmadığı dikkatimi çekti, zaten daha önce buzdolabını taşımaya yardım edenlere de öyle bir şey yapmamıştı, ama bunu ona sormam hoş olmayacaktı.

Manuel'in iki yazı masası, bir dosya dolabı, kitap rafları, çift ekranlı modern bir bilgisayar, faks ve yazıcıdan oluşan bürosunu inceledim. İnternet bağlantısı da vardı, ama –sanki unutabilirmişim gibi– dünyayla bağlantımın kesik olduğunu hatırlattı bana. Ayrıca kendini savunmaya geçerek bütün çalışmalarının o bilgisayarın içinde olduğunu ve kimsenin ona dokunmamasını tercih ettiğini de ekledi.

"Ne üzerinde çalışıyorsun?" diye sordum.

"Ben insanbilimciyim."

"İnsan yiyici mi?"

"Yani insanları inceliyorum, onları yemiyorum," diye açıkladı.

"Şaka söyledim yahu. İnsanbilimcilerde artık hammadde diye bir şey kalmadı ki; yeryüzünde kalan en son vahşinin bile ceptelefonuyla televizyonu var."

"Ben vahşiler üzerinde uzmanlaşmıyorum. Chiloé mitolojisi üzerine bir kitap yazıyorum."

1. (İsp.) Salak-Kedi.
2. (İsp.) Bilge-Kedi.

"Bunun için sana para veriyorlar mı?"

"Hemen hemen hiç," diye yanıt verdi.

"Yoksul olduğun anlaşılıyor."

"Evet, ama ucuza yaşıyorum."

"Sana yük olmak istemem," dedim.

"Masraflarını karşılamak için çalışacaksın, Maya, büyükannenle ikimiz öyle karar verdik. Bana kitabım için yardım edebilirsin, mart ayında da okulda Blanca'nın yanında çalışırsın."

"Bak seni uyarayım, ben çok cahilimdir, hiç ama hiçbir şey bilmem."

"Peki ne yapmayı bilirsin?"

"Kurabiye ve ekmek yapmayı, futbol oynamayı, bir de Samuray şiirleri yazmayı bilirim. Kelime dağarcığımı görmelisin! Gerçek bir sözlük gibiyimdir, ama İngilizce olarak. Bunun senin işine yarayacağını hiç sanmam."

"Görürüz. Şu kurabiye işi gelecek vaat ediyor." Sanki bıyık altından gülümsüyormuş gibi geldi bana.

"Peki başka kitaplar da yazdın mı?" diye sordum, esneyerek; yaptığım o uzun yolculuk ve California'yla Şili arasındaki beş saatlik fark yüzünden sanki bir çuval dolusu taş taşımış gibi üzerime bir ağırlık çökmüştü.

"Bana şöhret kazandıracak hiçbir şey," dedi, masasının üzerindeki birkaç kitabı işaret ederek: Avustralya Aborijinlerinin düş dünyası, Orinoco kabilelerinde erkekliğe giriş törenleri, Güney Şili'de Mapuçe yerlilerinin kozmogoni bilgileri.

"Neneme bakarsan Chiloé büyülü bir yermiş," diye yorumda bulundum.

"Dünyanın her yeri büyülüdür, Maya," diye karşılık verdi.

Manuel Arias evinin çok eski bir ruha sahip olduğuna emin. Nenem de evlerin anılarının ve duygularının

olduğuna inanır ve titreşimleri algılayabilir; bir yerde felaketler yaşandığı için orada hava kötü bir enerjiyle mi yüklü, yoksa pozitif bir enerji mi var bilir o. Nenemin Berkeley'deki o koskoca evinde iyi bir ruh vardır. Orayı geri aldığımızda onarmamız gerekecek –eskilikten dökülmek üzere–, işte o zaman ölene kadar orada oturmayı düşünüyorum. Ben orada büyüdüm, koca koca çamlar kapatmasa San Francisco Körfezi'ne doğru harika bir manzaraya sahip olabilecek bir tepenin üstünde. Papim o ağaçları kesmelerine dünyada izin vermemişti, kesildiklerinde ağaçların acı çektiklerini söylerdi hep, bin metre uzaklığa kadar çevredeki bütün bitki örtüsü de öyleymiş, çünkü bunların hepsi yerin altında birbiriyle bağlantılıymış; otoyoldan da pekâlâ görülebilen bir su birikintisini seyretmek için iki çam ağacını öldürmek cinayet olurmuş.

Birinci Paul Ditson evi 1948'de satın almış, yani Berkeley'de mülk satın almaktaki ırk ayrımının ortadan kaldırıldığı aynı yıl. Ditson'lar mahalledeki ilk siyahi aile olmuşlar, daha başkaları gelene kadar da yirmi yıl boyunca bir tek onlar varmış. Ev 1885 yılında kodaman bir portakal üreticisi tarafından yaptırılmış, adam ölürken servetini üniversiteye bağışlayarak ailesini beş parasız bırakmış. Ev uzun süre boş kalmış, sonra elden ele geçerek her değişiklikte biraz daha harap olmuş, ta ki sonunda Ditson'lar onu satın alıp tamir ettirene kadar, çünkü evin yapısı ve temeli sağlammış. Annesiyle babası öldükten sonra Papim kardeşlerinin payına düşeni ödeyerek tepesinde teleskopunu yerleştirdiği akıl almaz çan kulesinin yükseldiği, Victoria döneminden kalma bu altı yatak odalı yadigârın içinde tek başına kalmış.

Nidia ile Andy Vidal yanına geldiklerinde kendisi evin yalnızca iki odasıyla mutfağını ve banyosunu kullanıyormuş; geri kalanı kapalı duruyormuş. Nenem evin

içine bir yenilik kasırgası halinde dalarak bütün kıvır zıvırı kaldırıp çöpe atmış, her tarafı güzelce temizleyip ilaçlatmış, ama bütün o hengâmeye karşı mücadele ederken gösterdiği acımasızlık kocasının hastalık halindeki dağınıklık merakını alt edememiş. Bir sürü kavga dövüşten sonra, çalışma odasına ve yıldız kulesine saygı gösterdiği sürece evin içinde canının istediğini yapabileceği konusunda uzlaşmışlar.

Nenem, dünyanın herhangi bir yerindekinden çok daha fazla sayıda dâhiye ve Nobel ödüllerine sahip, soylu davalara doymuş, bütün o tutuculuğu içindeki hoşgörüsüzlüğüyle, ırk ve renk karışımıyla aşırılıklar içinde köktenci ve pis bir şehir olan Berkeley'de kendini pek rahat hissetmiş ve bir değişim geçirmiş; eskiden göze batmamaya çalışan ihtiyatlı ve sorumluluk sahibi genç bir dulken, Berkeley'de gerçek kişiliği ortaya çıkmış. Artık ne Toronto'daki gibi şoför kılığında gezmek zorundaymış ne de Şili'deki toplumsal riyakârlığın içine gömülmeye; nasıl olsa hiç kimse onu tanımadığından kendini yeniden yaratabilirmiş. Telegraph Avenue'da hoş kokulu tütsüleriyle marihuanaları arasında gevşemiş bir halde elişlerini satan hippilerin estetik anlayışını benimsemiş. Bol gömleklerle sandaletler giyip Hindistan'dan gelme alelade kolyeler takmaya başlamış, ama hippilikten çok uzaktı o, çünkü çalışıyor, evini ve torununu idare ediyor, toplum içine katılıyordu, ben onun kafayı bulmuş bir halde Sanskrit dilinde ilahiler okuduğunu hiç görmedim.

İngiliz evlerini hafifçe andıran, sarmaşıklarla kaplı karanlık malikânelerinde oturan, hemen hepsi de kocasının meslektaşları olan konu komşunun şaşkın bakışları altında Nenem, Ditson'ların o koskoca harap evini, San Francisco'da geylerin yerleşmeye ve eski evleri restore etmeye başladıkları Castro sokağından esinlendiği çılgın renklere boyatmış. Eflatun ve yeşile boyalı duvarları, sarı

renkteki frizleri ve alçıdan yapılma çiçekli çelenkleri dedikodulara ve belediyeden birkaç kez celp kâğıdı gelmesine neden olmuş, ta ki sonunda bir mimarlık dergisinde evin fotoğrafları çıkana kadar, sonunda ev şehrin önde gelen turistik yerlerinden birine dönüşmüş, çok geçmeden de Pakistan restoranları, gençlere yönelik dükkânlar ve sanatçı atölyeleri tarafından taklit edilmeye başlamış.

Nenem kendi kişisel damgasını evin iç dekorasyonuna da vurmuştu. Birinci Ditson tarafından edinilmiş olan bütün o ağır mobilyalara, sandıklı saatlere, altın yaldızlı çerçeveler içindeki korkunç tablolara, çok sayıda saçaklı lambalar, kısa tüylü halılar, Türk sedirleri ve el örgüsü perdelerle kendi sanat zevkini katmıştı. Mango rengine boyalı olan benim odamda yatağın üzerinde, minik aynalarla işlenmiş Hint kumaşından bir sayvan, ortasında asılı duran ve üstüme düşecek olsa beni öldürebilecek kanatlı bir ejderha vardı; Nenem, duvarlara yetersiz beslenmiş Afrikalı çocukların fotoğraflarını asmıştı, sırf ben yemeğimi seçerken o zavallı yaratıkların nasıl açlıktan öldüklerini göreyim diye. Papime göre bendeki uykusuzluğun ve iştahsızlığın nedeni o ejderhayla o Biafralı çocuklardı.

Bağırsaklarım Şili bakterilerinin doğrudan saldırısı altında acı çekmeye başladı. Adaya geldiğimin ikinci günü mide ağrısından iki büklüm bir halde yatağa düştüm, hâlâ da tir tir titriyor, karnımda sıcak su torbasıyla saatlerce pencerenin önünde oturuyorum. Büyükannem olsa, Chiloé'ye ulaşması için ruhuma zaman tanıdığımı söylerdi. Jet uçaklarıyla yapılan yolculukların hiç elverişli olmadığına inanır o, çünkü insanın ruhu bedeninden daha yavaş yolculuk ettiğinden geride kalır, bazen yolunu kaybedermiş; işte babam gibi pilotların hiçbir zaman tam olarak yanımızda olmamalarının nedeni de buymuş, çün-

kü bulutlarda dolaşan ruhlarını durup beklerlermiş onlar.

Burada ne DVD kiralanıyor, ne de video oyunları, tek sinema okulda haftada bir gün gösterdikleri filmler. Oyalanmak için elimdeki tek şey Blanca Schnake'nin hummalı aşk romanlarıyla Chiloé hakkındaki İspanyolca kitaplar, dil öğrenmek için bunlar çok yararlı ama okumak zor geliyor. Manuel, tıpkı madenci lambaları gibi alna takılabilen pilli bir fener verdi bana; böylelikle elektrik kesildiğinde okuyabiliyoruz. Chiloé hakkında pek az şey söyleyebilirim, çünkü evden dışarı neredeyse hiç çıkmadım, ama artık benim ailem olan Manuel Arias, kedilerle köpek, Manuel için geldiği besbelli olduğu halde beni ziyaret etme bahanesiyle her dakika çıkagelen Blanca Teyze, bir de her gün benimle birlikte kitap okumak ve Fákin'le oynamak için gelen Juanito Corrales adındaki çocukla ilgili olarak sayfalar doldurabilirim. Köpek ilişki kurma konusunda son derece seçici, ama çocuğa karşı hoşgörülü.

Dün Juanito'nun büyükannesiyle tanıştım. Onu daha önce görmemiştim, çünkü aralık ayında bir bacağı kesilen ve tam olarak iyileşmemiş olan kocasıyla birlikte Chiloé'nin başkenti Castro'daki hastanedeymiş. Eduvigis Corrales'in derisi pişmiş toprak renginde, kırışıklarla dolu neşeli bir yüzü var, gövdesi yapılı, bacakları kısa, yani tipik bir Chiloé'li. Saçlarını ince bir örgü halinde başının tepesine dolamış, üzerinde kalın bir eteklik, ayaklarında koca koca oduncu pabuçlarıyla tıpkı misyonerler gibi giyiniyor. Altmış yaşlarında gibi görünüyor, ama aslında kırk beşinden fazla değil; burada insanlar çabuk yaşlanıyor ve uzun yaşıyorlar. Elinde top arabası gibi ağır bir demir tencereyle çıkageldi, onu ısıtmak için mutfakta ateşin üstüne koyarken, bir yandan da saygılarını sunup kendini tanıtmak ister gibi bana hızlı hızlı bir şeyler söylemeye koyuldu: Eduvigis Corrales, beyefendinin

komşusu ve evin işlerine bakan hizmetkârıymış. "Hey yavrum! Ne de güzel kızcağızmış bu *gringuita*! Tanrı korusun! Beyefendi sizi bekleyip duruyordu, yani adadaki herkes gibi; içinde patatesçiklerle sizin için pişirdiğim bu piliç yahniciğini umarım beğenirsiniz." Meğer konuştuğu dil sandığım gibi yöreye özgü bir lehçe değil, son hızla giden bir İspanyolcaymış. Eduvigis sanki Manuel Arias orada değilmiş gibi ondan üçüncü şahıs olarak söz ettiği halde, beyefendi demesinden onu kastettiği sonucunu çıkardım.

Oysa Eduvigis bana karşı tıpkı büyükannemin buyurgan tavrını takınıyor. Bu kadıncağız ortalığı temizlemeye geliyor, kirli çamaşırları alıp yıkanmış olarak geri getiriyor, benim kaldıramayacağım kadar ağır bir baltayla odunları yarıyor, arazisini ekip biçiyor, ineğini sağıyor, koyunları kırkıyor, domuz kesmeyi biliyor, ama bana söylediğine göre, eklem romatizması yüzünden, ne balığa çıkıyor ne de kabuklu deniz hayvanları toplamaya gidiyormuş. Kocasının, köy halkının sandığı gibi, kötü bir insan olmadığını söylüyor, ama şeker hastalığı onun kişiliğini bozmuş, bacağını kaybettiğinden beri de ölmek istiyormuş. Hayatta olan beş çocuğundan bir tek on üç yaşındaki Azucena yanlarında kalmış, bir de on yaşındaki torunu Juanito varmış, çocuk yaşından küçük gösteriyor, çünkü Eduvigis'in dediğine göre "cinli doğmuş". Bu "cinli" lafı geri zekâlı anlamına gelebilir ya da o kişinin maddeden çok maneviyatla dolu olduğu; ama Juanito söz konusu olduğunda bu ikincisi olsa gerek, çünkü çocukta aptallığın zerresi yok.

Eduvigis, tarlasının ürünleriyle, hizmetine karşılık Manuel'in kendisine ödediği parayla, bir de Juanito'nun annesi olan ve Chiloé Adası'nın güneyindeki bir somon çiftliğine çalışan kızının kendisine yolladığı yardım parasıyla geçiniyormuş. Chiloé'deki somon sanayii Norveç'-

ten sonra dünyanın ikincisiymiş ve yörede ekonomiyi kalkındırmış, ama denizin dibini kirletmiş, balıkçı esnafını iflas ettirmiş ve aileleri dağıtmış. Manuel'in bana anlattığına göre sanayi artık yok olmuş, çünkü kafeslere gereğinden fazla balık dolduruyorlarmış, sonra onlara öyle çok antibiyotik vermişler ki bir virüs saldırısına uğradıklarında balıkları kurtaramamışlar. Somon çiftliklerinden kalma çoğu kadın olan yirmi bin işsiz varmış, ama Eduvigis'in kızı hâlâ çalışıyormuş.

Çok geçmeden sofraya oturduk. Tencerenin kapağını kaldırıp da yahninin mis gibi kokusu burnuma çarpar çarpmaz, kendimi bir kez daha büyükannemle büyükbabamın evinde, çocukluğumun mutfağında buldum, hasretten gözlerim yaşardı. Eduvigis'in tavuk yahnisi günlerden beri yediğim ilk doğru dürüst yemek oldu. Bu hastalık utanç verici bir şeydi, kapıları olmayan bir evin içinde kusma ve ishali belli etmemek imkânsızdı. Manuel'e kapılara ne olduğunu sordum, mekânın açık olmasını yeğlediğini söyledi bana. Blanca Schnake'nin parmesanlı yumuşakçalarıyla mersinli turtasından hastalandım, bundan eminim. Başlangıçta Manuel heladan gelen sesleri duymazdan geliyordu, ama beni betim benzim atmış bir halde görünce çok geçmeden ilgilenmek zorunda kaldı. Ne yapacağını sormak için ceptelefonuyla Blanca'yla konuştuğunu duydum, hemen arkasından da pirinç çorbası yapmaya koyuldu ve çarşaflarımı değiştirerek bana sıcak su torbası getirdi. Tek kelime etmeden gözucuyla beni gözlüyor, ama ihtiyaçlarımı dikkatle izliyor. Kendisine teşekkür etmeye şöyle bir kalkıştığımdaysa bir homurtuyla karşılık veriyor. Yörede hemşirelik yapan Liliana Treviño'yu da çağırdı; çevresine bulaşan kahkahaları, kıvır kıvır saçlarının zaptedilmez perçemiyle, balık etinde, kısa boylu, genç bir kadın; yutması son derece zor olan kapkara ve kupkuru, koskocaman kömür

hapları verdi bana. Bunların en ufak bir etki yapmadığını görünce Manuel doktoru görmek üzere beni köye götürmek için manavın kamyonetini ayarladı.

Perşembe günleri Ulusal Sağlık Hizmetleri'nin bütün adaları dolaşan sandalı geçiyor buradan. Doktor on dört yaşında miyop ve köse bir çocuğu andırıyordu, ama bana şöyle bir bakması tanıyı koyması için yeterli oldu: "Sizde *chilenitis* hastalığı var, yani Şili'ye gelen yabancıların yakalandığı hastalık. Vahim değil," diyerek kâğıttan bir külâh içinde birkaç hap verdi.

Eduvigis ise bana bir bitki çayı yaptı, çünkü eczanenin ilaçlarına hiç güvenmiyor, oralarda Amerikan şirketlerinin iş çevirdiğini söylüyor. Düzenli bir şekilde o bitki çaylarını içtim de o sayede iyileşmeye yüz tuttum. Eduvigis Corrales hoşuma gidiyor, tıpkı Blanca Teyze gibi o da ha babam konuşuyor; buralardaki öteki insanlar pek suskun.

Ailemi pek merak eden Juanito Corrales'e annemin Laponyalı bir prenses olduğunu söyledim. Manuel çalışma odasındaydı, hiçbir yorumda bulunmadı, ama çocuk gittikten sonra Laponya halkı olan Laplar arasında kraliyet diye bir şey olmadığını açıkladı bana. Sofraya oturmuştuk, onun önünde tereyağlı ve kişnişli dilbalığı, benim önümdeyse saydam bir et suyu vardı. Bu Laponyalı prenses meselesinin, beş yaşımdayken annemin etrafındaki sır perdesinin farkına varmaya başladığımda, bir anlık bir esinlenmeyle Nenemin aklına geldiğini anlattım ona. Hatırlıyorum da evin en rahat yeri olan mutfakta, Nenemin yoldan çıkmış gençliği kurtarmak gibi imkânsız bir görevi kendine iş edinmiş olan en yakın arkadaşı Mike O'Kelly'nin suçluları ve uyuşturucu bağımlıları için her hafta yaptığımız gibi kurabiye yapıyorduk. Dublin'de doğmuş gerçek bir İrlandalıdır o, teni öylesine beyaz,

saçları öyle kapkara, gözleri öyle masmavidir ki, Walt Disney'in filminde zehirli elmaları yiyen o saf kızdan ilham alan Papim, Pamuk Prenses adını koymuştu ona. O'Kelly'nin saf biri olduğunu söylemek istemiyorum; tam tersine çok zeki olduğu söylenebilir, çünkü Nenemi susturabilen tek kişidir o. Laponyalı prenses benim kitaplarımın birinde geçiyordu. Çok ciddi bir kitaplığım vardı benim, çünkü Papim kültürün karşılıklı etkileşim yoluyla edinildiğine ve ne kadar erken başlanırsa o kadar iyi olduğuna inanırdı, ama benim en sevdiğim kitaplar peri masallarıydı. Papime bakarsanız çocuk masalları ırkçıdır –Nasıl olur da Botsvana'da ya da Guatemala'da periler olmaz?– ama benim okumamı kısıtlamaz, eleştirel düşüncemi geliştirmek amacıyla kendi fikrini açıklamakla yetinirdi. Oysa Nenem benim eleştirel düşüncelerime asla değer vermemiş, kafama vura vura hevesimi kursağımda bırakmıştır hep.

Ailemin anaokulundayken yaptığım bir resminde, büyükannemle büyükbabamı sayfanın tam ortasına rengârenk boyalı olarak oturtmuş, bir ucuna bir sinek resmi –yani babamın uçağını– öteki ucuna da annemin kraliyet kanını temsil etsin diye bir taç resmi eklemiştim. Ola ki iyi anlamamışlardır, diye ertesi günü resim defterimi de götürdüm, içinde yine o prenses, beyaz bir ayının üstüne binmiş olarak, sırtında ermin peleriniyle görünüyordu. Bütün sınıf hep bir ağızdan güldü bana. Daha sonra eve döndüğümde, defterimi 350 derecede pişmekte olan mısır ekmeğini yanına fırına attım. İtfaiyeciler çekip gittikten sonra duman bulutu dağılmaya başladığında, büyükannem her zamanki gibi "Piç kurusu!" diye çığlık çığlığa bağırarak beni bir temiz dövdü, o arada Papim de kafam elinde kalmadan önce beni kurtarmaya çabalıyordu. Hıçkırıklar ve salya sümükler arasında, okulda bana "Laponyalı yetim" diye ad taktıkları-

nı anlattım onlara. Nenem, o ani ruhsal değişikliklerinden birine uğrayarak beni papayayı andıran memelerine bastırdı ve yetimlikle hiç ilgim olmadığını yeminle söyledi, benim hem babam hem de büyükannemle büyükbabam vardı ve bana hakaret etmeye kalkışacak ilk talihsiz kişi Şili mafyasına hesap verecekti. O mafya bir tek kendisinden oluşuyordu, ama Mike O'Kelly'yle ikimizin Nenemden öyle ödümüz patlardı ki ona Don Corleone, diye ad takmıştık.

Büyükannemle büyükbabam beni anaokulundan aldılar ve resim boyamayla oyun hamurundan solucanlar yapmanın temel bilgilerini bir süre evde kendileri verdiler bana, ta ki sonunda babam yolculuklarından birinden eve dönüp de, O'Kelly'nin uyuşturucu bağımlılarıyla büyükannemin sık sık ziyaretlerine gittiği o uyuşuk hippilerle feministlerden başka yaşıma daha uygun kişilerle ilişki kurmaya ihtiyacım olduğuna karar verene kadar. Yeni okul, ikinci katlarında üstü kapalı bir köprüyle birbirlerine bağlı iki eski evden oluşuyordu, ben sormamış olduğum halde Papimin bana anlattığına göre, tıpkı katedrallerin kubbelerindeki gibi kemer etkisiyle havada duran cüretkâr bir mimarlık projesiydi bu köprü. Biz öğrencilerin canımızın istediğini yaptığımız deneysel bir İtalyan sistemine göre eğitim veriyorlardı, sınıflarda karatahta ve sıra namına bir şey yoktu, yerlere oturuyorduk, öğretmenler ne sutyen takıyor ne de ayakkabı giyiyorlardı ve her birimiz kendi tempomuza göre öğreniyorduk. Belki de babam bir askerî okulu tercih ederdi, ama büyükannemlerin kararına karışmadı, çünkü öğretmenlerle görüşmek ve ödevlerime yardım etmek nasıl olsa onlara düşecekti.

"Bu çocuk geri zekâlı," diye karar verdi Nenem, ne kadar ağır öğrendiğimi görünce. Kelime dağarcığım gerzek, şişko patates, cüce, kambur, ibne, aygır karı, marsık

ve daha başka bir sürü politik olarak kabul edilemez sözlerle doluydu, büyükbabam da bunları karısının sınırlı İngilizcesine yorarak haklı göstermeye çalışırdı. Berkeley'de Afro-Amerikalı yerine Zenci diyen tek kişiydi Nenem. Papime göre ben zekâca geri değil hayalperesttim, bu da o kadar vahim değildi; zamanla onun haklı olduğu ortaya çıktı, çünkü daha alfabeyi sökmeye başlar başlamaz büyük bir hırsla okumaya başlamış, defterler dolusu özentili şiirler ve hayatımdan örnek alarak uydurduğum acı ve hüzünlü hikâyeler yazmaya koyulmuştum. Yazı yazarken mutluluğun hiçbir işe yaramadığını fark etmiş –acı çekmek olmayınca anlatılacak hikâye de olmuyordu– ve bana yetim diye ad takmalarından gizli gizli zevk almaya başlamıştım, çünkü radarıma giren yetimler, yalnızca klasik masallardaki hepsi de son derece talihsiz olan yetimlerdi.

Annem Marta Otter, yani hiç de olası görünmeyen o Laponyalı prenses, ben daha onun kokusunu tanımaya fırsat kalmadan İskandinav sislerinin arasında yitip gitmişti. Elimde onun bir düzine kadar fotoğrafıyla dördüncü doğum günümde postayla yolladığı bir hediye vardı, sallayınca kar yağmış gibi olan camdan bir kürenin içindeki kayanın üstünde oturan bir denizkızıydı bu. O küre sekiz yaşıma gelene kadar benim en değerli hazinem oldu, sonra ansızın o duygusal değerini kaybetti, ama o başka bir hikâye.

Öfkeden kuduruyorum, çünkü değerli tek eşyam, uygarlık müziğim, yani iPod'um yok oldu. Öyle sanıyorum ki Juanito Corrales aldı onu. Zavallı çocuğa sorun yaratmak istemiyordum ama Manuel'e söylemek zorunda kaldım, o da önemsemedi; Juanito onu birkaç gün kullanır, sonra da eski yerine koyarmış. Anlaşılan Chiloé'de böyle bir âdet var. Geçen çarşamba birisi gelip bir hafta-

dan fazla bir süre önce odunluktan izinsiz aldığı bir baltayı geri getirdi. Manuel zaten onda olduğundan şüpheleniyordu, ama yüzüne vurmak hakaret olurmuş, çünkü bir şeyi ödünç almak başkaymış, çalmak bambaşka. Vakur Yerlilerin ve kibirli İspanyolların soyundan gelen Chiloé'liler son derece gururlu insanlar. Baltayı alan adam hiçbir açıklama yapmadı ama hediye olarak getirdiği bir çuval dolusu patatesi, Manuel'le birlikte elma şarabı içerek martıların uçuşunu seyretmek üzere terasa kurulmadan önce avluya bıraktı. Corrales'lerin Chiloé Adası'nda çahşan ve Noel'den az önce evlenmek üzere geri dönen bir akrabasıyla da aynı şey oldu. Santiago'ya giden Manuel'in yokluğunda müzik setini götürüp düğünü şenlendirsin diye Eduvigis bizim evin anahtarını ona verdi. Manuel geri döndüğünde müzik setinin yerinde yeller estiğini görünce şaşırdı, ama jandarmaya haber vermek yerine sabırla oturup bekledi. Adada ciddi anlamda hırsız yokmuş, dışarıdan gelenlerin de o kadar hacimli bir şeyi alıp götürseler başları derde girermiş. Kısa bir süre sonra Eduvigis akrabasının alıp götürdüğü şeyi geri alarak bir sepet dolusu kabuklu deniz hayvanıyla birlikte geri getirdi. Manuel müzik setini geri alabildiyse, ben de iPod'umu göreceğim demektir.

Manuel suskun kalmayı yeğliyor, ama bu evdeki sessizliğin normal bir insana fazla gelebileceğini fark etti de benimle sohbet etmeye çaba harcıyor. Onun mutfakta Blanca Schnake'yle konuştuğunu odamdan duydum. "Kıza karşı o kadar suratsız olma, Manuel. Ne kadar yalnız olduğunu görmüyor musun? Onunla konuşmalısın," diye tavsiyede bulundu kadın. "Ona ne söylememi istiyorsun, Blanca? Sanki Marslı gibi," diye homurdandı Manuel, ama sonra daha iyi düşünmüş olmalı ki, önceleri yaptığı gibi insanbilim hakkında akademik söyleşilerle kafamı ütüleyeceği yerde geçmişimle ilgili sorular soru-

yor, böylece yavaş yavaş fikirlerimizi birleştirerek birbirimizi tanıyoruz.

Benim İspanyolcam çat pat, oysa Avustralya şivesiyle ve Şili tonlamasıyla konuştuğu halde onun İngilizcesi akıcı. Benim İspanyolca pratik yapmam gerektiği konusunda anlaştık, bu yüzden de genellikle İspanyolca konuşmaya çalışıyoruz, ama çok geçmeden aynı cümle içinde iki dili birden karıştırıyor, sonunda *Espánglis* konuşmaya başlıyoruz. Birbirimize kızarsak, anlayayım diye o benimle tane tane İspanyolca konuşuyor, bense onu korkutmak için hırsız uğursuz İngilizcesiyle avaz avaz bağırıyorum.

Manuel kendinden hiç söz etmiyor. Bildiğim azıcık şeyi de ya kendim çıkardım ya da Blanca Teyze'den duydum. Onun hayatında garip bir şey var. Geçmişi benimkinden daha karışık olsa gerek, çünkü pek çok geceler onun inlediğini ve uykusunda debelendiğini duyuyorum: "Çıkarın beni buradan! Çıkarın beni buradan!" diye. Bu incecik duvarların ardında her şey duyuluyor. İlk önce gidip onu uyandırmak geliyor içimden, ama odasına girmeye cesaret edemiyorum; kapıların yokluğu beni ihtiyatlı olmak zorunda bırakıyor. Gördüğü karabasanlar kötü varlıklarla dolu, sanki evin içine şeytanlar doluşmuş gibi. Fakin bile huzursuz olup yatağın içinde bana sokularak zangır zangır titriyor.

Manuel için yaptığım iş bundan daha hafif olamaz. Onun yaptığı görüşmeleri kâğıda döküyor, kitap için yazdığı notları temize çekiyorum. O kadar düzenli bir insan ki, yazı masasındaki önemsiz bir kâğıt parçasını yerinden oynatacak olsam beti benzi atıyor. Bana "Kendini talihli sayabilirsin, Maya, çünkü büroma adım atmasına izin verdiğim ilk ve tek kişisin sen. Umarım buna pişman olmam," deme cesaretini gösterdi, bir önceki yılın takvi-

mini çöpe attığımda. Birkaç spagetti lekesini saymazsak çöpün içinden el değmemiş bir halde çıkardım onu, sonra da bilgisayarının ekranına sakızla yapıştırdım. Yirmi altı saat boyunca konuşmadı benimle.

Onun Chiloé'nin büyüsü hakkındaki kitabına kafayı öyle bir taktım ki uykularım kaçıyor. (Laf olsun diye öyle söylüyorum, zaten hangi saçmalık olsa benim uykumu kaçırır.) Nenem gibi boş inançlarım yoktur benim, ama dünyanın gizemli bir yer olduğunu ve dünya üstünde her şeyin olabileceğini kabul ederim. Manuel'in kitabında Mayoría'ya ya da buralarda pek korkulan büyücüler âlemine verilen adıyla Recta eyaletine bütün bir bölüm ayrılmış. Bizim oturduğumuz adada, Miranda'ların bir büyücü ailesi olduğu söylentileri ortalıkta dolaşıp duruyor ve insanlar Eduvigis Corrales'in akrabası olan meslekten balıkçı Rigoberto Miranda'nın evinin önünden geçerken parmaklarını ya çapraz tutuyorlar ya da istavroz çıkarıyorlar. Adamın soyadı da talihli olması kadar kuşku uyandırıcı: Deniz kapkara olduğu zamanlarda bile balıklar onun ağlarına takılmak için birbirlerini yiyorlarmış, sahip olduğu tek inek de üç yıl içinde iki kez ikiz yavru doğurmuş. Dediklerine göre, Rigoberto Miranda'nın geceleri uçmak için kullandığı bir *macuñ*'u varmış, yani bir cesedin göğüs derisinden yapılma yeleği, ama onu hiç kimse görmemiş. Ölen insanlar sonunda bir yeleğe dönüşme talihsizliğine uğramasınlar, diye göğüslerini bir bıçakla ya da keskin kenarlı bir taşla kesmek iyi olurmuş.

Büyücüler uçarlarmış, çok büyük kötülükler yapabilirlermiş, düşünce gücüyle insanı öldürebilir, kendilerini hayvana dönüştürebilirlermiş, Manuel'e her zaman yengeç getiren çekingen bir adam olan Rigoberto Miranda'nın öyle biri olabileceğini pek aklım almıyor. Ama benim düşüncemin kıymeti yok ki, ben cahil bir *gringuita*'dan başka bir şey değilim. Eduvigis'in beni

uyardığına göre, Rigoberto Miranda eve geldiğinde, ne olur ne olmaz herhangi bir kötülük getirmiştir diye, onu içeri almadan önce parmaklarımı çapraz yapmalıymışım. Başına kötü büyü gelmemiş olan biri genellikle onlara pek inanmama eğiliminde olurmuş, ama garip şeyler olmaya başlar başlamaz koşa koşa bir *machi*'ye, yani şifacı bir Yerli kadına gidermiş. Diyelim ki buralardaki bir aile çok fazla öksürmeye başladı; işte o zaman *machi*, gidip Basilisco ya da Culebrón'u bulup getirirmiş; evin altında yaşayan yaşlı bir horozun yumurtasından doğmuş olan kötü huylu bu sürüngen, geceleri uyuyan insanların nefesini içine çekermiş.

En hoş hikâyeler ve fıkralar takımadanın en ücra köşelerinde çok eskilerden beri oturan insanların ağzından dinleniyormuş, oralardaki insanlar yüzyıllardan beri aynı inançları ve âdetleri sürdürüyorlarmış. Manuel bu bilgileri yalnızca yörenin eski halkından değil, aynı zamanda gazetecilerden, profesörlerden, kitapçılardan, tüccarlardan da ediniyormuş, bu insanlar büyücüleri ve büyüyü alaya alırlarmış ama gece vakti bir mezarlıkla gezmeye de dünyada yanaşmazlarmış. Blanca Schnake'nin dediğine göre babası, gençliğinde, Quicaví adındaki sakin bir köyde büyücülerin buluşma yeri olan efsanevi bir mağaraya nereden girildiğini biliyormuş, ama 1960 yılında bir depremle toprak kayması olmuş, o zamandan sonra hiç kimse orayı bulamamış.

Bu mağaranın bekçileri İnvunche'lermiş, ailelerin doğan ilk erkek çocuklarını vaftiz edilmeden önce kaçıran büyücüler onları bu tüyler ürpertici varlıklara dönüştürürlermiş. Bir bebeyi İnvunche'ye dönüştürmenin yöntemi ürkütücü olduğu kadar da inanılmaz: üç bacaklı kalıp da bir yere kaçamasın diye çocuğun bir bacağını kırıp bükerek sırt derisinin altına sokarlarmış; sonra her tarafına sürdükleri bir yağla bedeninde keçi tüyü gibi ka-

lın kalın kıllar çıkarmış; dilini yılanınki gibi ikiye ayırırlarmış; sonra da onu ölü bir kadının çürümüş etiyle ve Yerli bir kadının sütüyle beslerlermiş. Onlarla kıyaslandığında zombiler kendilerini talihli sayabilirler. Böyle korkunç şeyleri hangi yozlaşmış kafaların akıl edebildiklerini merak ediyorum doğrusu.

Manuel'in kuramına göre, Recta eyaleti ya da diğer adıyla Mayoría denilen yer, kökeninde politik bir sistem olarak kurulmuş. Yöredeki Yerliler, yani Huilçeler, XVIII. yüzyıldan itibaren İspanyol hakimiyetine karşı baş kaldırmaya başlamışlar, daha sonra da Şili otoritesine karşı isyan etmişler; dediklerine göre İspanyolların ve Cizvitlerin yönetim tarzını taklit ederek sözde gizli bir yönetim oluşturmuşlar, toprakları krallıklara bölerek başkanlar, yazıcılar, yargıçlar vesaire atamışlar. Recta Eyaleti Kralı'na, Yerin Üstündeki Kral'a ve Yerin Altındaki Kral'a itaat eden başlıca on üç tane büyücü varmış. Bu sırrı gizli tutmak ve halkı kontrol etmek kaçınılmaz olduğundan, Mayoría içinde bir terör havası estirmişler ve böylelikle siyasi bir stratejiyken sonunda bir büyü geleneğine dönüşmüş.

1880 yılında pek çok kişiyi büyücülükle suçlayarak tutuklamışlar, onları Ancud'da yargıladıktan sonra Mayoria'nın belini kırmak amacıyla hepsini kurşuna dizmişler, ama bu amaçlarına eriştiklerini kimse söyleyemiyormuş.

"Sen büyücülere inanır mısın?" diye sordum Manuel'e.

"Hayır ama İspanya'da dedikleri gibi var olmasına varlar."

"Evet mi hayır mı, sen onu söyle!"

"Olumsuzu kanıtlamak imkânsızdır, Maya, ama merak etme, ben yıllardır burada yaşıyorum, tanıdığım tek büyücü Blanca."

Blanca bunların hiçbirine inanmıyormuş. Sırf Chiloé'li aileler çocuklarını vaftiz ettirsinler diye İnvunche'leri misyonerlerin uydurduklarını söyledi, ama bu çare Civzitler için bile fazlasıyla aşırı gibi göründü bana.

"Kim bu Mike O'Kelly? Ondan anlaşılmaz bir mesaj aldım," diye haber verdi Manuel.

"Ah, demek Pamuk Prenses sana yazdı! Bizim ailenin en çok güvendiği İrlandalı dostudur o. Daha güvenli olsun, diye onun aracılığıyla bizimle iletişim kurmak Nenem'in fikri olsa gerek. Ona cevap yazabilir miyim?"

"Doğrudan yazamazsın, ama ona senin tarafından bir mesaj yollayabilirim."

"Bu önlemler amma da abartılı, Manuel, ne söyleyebilirim ki!"

"Büyükannenin bu kadar tedbirli olmak için çok iyi nedenleri olsa gerek."

"Büyükannem ile Mike O'Kelly Caniler Kulübü'nün üyesidir, gerçek bir suç olayına karışmak için dünyayı verirler, ama hırsız polis oyunuyla yetinmek zorundalar."

"Ne kulübüymüş o öyle?" diye sordu Manuel, kaygıyla.

Ta başından başlayarak anlattım ona. Berkeley ilçesindeki kütüphane, okuldan sonra ve ana babaları işten çıkmadan önce çocukları meşgul etmenin bir yolu olarak onlara masal anlatsın diye, ben doğmadan on bir yıl önce Nenemi işe almış. Kısa bir süre sonra Nenem, yetişkinler için de dedektif hikâyeleri oturumları düzenlemeyi önermiş kütüphaneye ve bu fikri kabul edilmiş. Bunun üzerine Mike O'Kelly'yle birlikte Caniler Kulübü adını verdikleri bir kulüp kurmuşlar, ama kütüphane bunun tanıtımını Polisiye Roman Kulübü olarak yapmış. Çocuk masalları anlatma saatinde ben de büyükannemin ağzının içine bakan çocukların arasında olurdum,

ama beni bırakacak kimse bulamadığında, yetişkinlerin saatinde beni de kütüphaneye götürürdü. Bir minderin üzerine tıpkı bir Hint fakiri gibi bağdaş kurup oturan Nenem, çocuklara ne dinlemek istediklerini sorardı, içlerinden biri bir konu önerir, o da on saniyeye kalmadan bir şeyler uydurmaya başlardı. Çocuk masallarındaki o yapay mutlu sonlar Nenemin hiçbir zaman hoşuna gitmemiştir, hayatta sonlar değil başlangıçlar olduğuna inanır o, insan düşe kalka, yolunu kaybede bula orada burada dolaşır. Kahramanı ödüllendirip kötü insanı cezalandırmak bir sınırlama gibi gelir ona, ama işini elinden kaçırmamak için o geleneksel formüle boyun eğmek zorundadır, büyücü kadın genç kızı zehirleyerek onun yerine prensle evlenip de cezasız kalamaz. Nenem yetişkin dinleyicileri tercih eder, çünkü patolojik cinayet vakalarının mutlu sonlara ihtiyacı yoktur. Buna çok iyi hazırlanmıştır, ne kadar polisiye olay ve tıp kitapçığı varsa okumuştur, Mike O'Kelly'yle birlikte mutfak masasının üstünde kolaylıkla otopsi yapabileceklerini söyler.

Caniler Kulübü, dedektif romanları okumaya bayılan bir grup insandan oluşur; boş zamanlarını korkunç cinayet planları yapmaya hasreden zararsız kişilerdir bunlar. Kulüp Berkeley kütüphanesinde sessiz sedasız başlamıştı, şimdiyse internet sayesinde dünya çapında tanındı. Tümüyle aboneleri tarafından finanse edilmekte, ama bunlar bir kamu binasında toplandıklarından, yerel basında, vergi mükelleflerinin parasıyla cinayet planları yapıldığı iddiasında bulunan öfkeli sesler yükselmişti. "Ne diye şikâyet ediyorlar anlamıyorum. Cinayet işlemektense cinayetlerden söz etmek daha iyi değil mi?" diye ayak diremişti Nenem Belediye Başkanı'nın karşısında, sorunu tartışmak üzere adam onu bürosuna çağırttığında.

Nenemle Mike O'Kelly arasındaki ilişki, ikisinin de eski dedektif kitapları bölümünde dalıp gitmiş oldukları bir sahaf dükkânında başlamış. Nenem, Papimle evleneli az bir süre olmuş, o da üniversitede öğrenciymiş, henüz iki ayağının üstüne sağlam basıyormuş, ne bir sivil toplum üyesine dönüşmek niyetindeymiş, ne de kendini suçlu gençleri sokaklardan ve hapishanelerden kurtarmaya adamak. Büyükannem ben kendimi bildim bileli O'Kelly'nin gençleri için kurabiye yapıp durur, bunların çoğu Zenciler ve Latinlerdir, San Francisco Körfezi'nin en yoksullarıdır onlar. Bazı belirtileri yorumlayabilecek yaşa geldiğimde, o İrlandalının Nenemden on iki yaş küçük olduğu halde ona âşık olduğunu, Nenemin ise bir kapris uğruna Papime ihanet etmeye asla yanaşmadığını tahmin etmiştim. Victoria dönemi masallarına layık platonik bir aşktı onunki.

Hayatı hakkında bir belgesel yaptıklarında Mike O'Kelly şöhret sahibi oldu. Çete üyesi bir çocuğu koruyayım derken sırtından iki kurşun yiyerek tekerlekli sandalyeye mahkûm olmuş, ama bu durum görevini sürdürmesini engellememişti. Bir yürüteç yardımıyla birkaç adım atabiliyor ve özel donanımlı bir arabayı kullanabiliyor; böylelikle en tehlikeli mahallelerde dolaşıp insanları kurtarıyor, Berkeley ve civarında ne kadar sokak gösterisi varsa en önde o katılır. Nenemle olan dostlukları, birlikte göğüs gerdikleri her olmadık davayla biraz daha pekişir. Berkeley'deki restoranların yemek artıklarını şehirdeki dilencilerle delilere ve uyuşturucu bağımlılarına vermeleri fikri ikisinden birden çıkmıştı. Nenem yemekleri dağıtmak için bir yerden bir karavan edinmiş, O'Kelly de servis yapacak gönüllüler bulmuştu. Mönüdeki suşi, köri, yermantarlı ördek ve hafif vejetaryen yemekleri arasından istediklerini seçen yerli halk televizyon haberlerinde çıkmıştı. Çok geçmeden bedava yemek yemeye

niyetlenen orta sınıftan insanlarla kuyruklar uzamış, ilk müşterilerle fırsatçılar arasında itiş kakış çıkmıştı, O'Kelly de polisten önce ortalığa çeki düzen versinler, diye kendi tanıdığı gençleri getirmek zorunda kalmıştı. En sonunda Sağlık Bakanlığı artık yemek dağıtımını yasakladı, çünkü alerjisi olan birisi Tayland usulü yerfıstığı sosundan neredeyse ölüyordu.

İrlandalıyla Nenem, çay içip çörek yemek ve ürkütücü cinayetleri tahlil etmek için sık sık buluşurlar. "Sence parçalanmış bir ceset bir sıvının içinde eritilse tıkalı musluk borusunu açmak için kullanılabilir mi?" diye bir soru gelirdi O'Kelly'den. "Parçaların büyüklüğüne bağlı," derdi Nenem de; sonra ikisi birden bir kilo pirzolayı Drano'nun[1] içine yatırarak bunun olup olamayacağını kanıtlamaya girişirler, ben de sonuçları not etmek zorunda kalırdım.

"Dünyanın bir ucunda beni iletişimsiz bırakmak için entrika çevirmiş olmalarına hiç şaşmam," diye yorumda bulundum Manuel Arias'a.

"Bana anlattıklarına bakılırsa, onlar senin şu sözde düşmanlarından daha korkunçmuşlar, Maya," diye karşılık verdi bana.

"Düşmanlarımı küçümseme, Manuel."

"Büyükbaban da boruları açmak için pirzolaları sıvıya yatırır mıydı?"

"Hayır, onun derdi cinayetler değil, yıldızlar ve müzikti. Klasik müzik ve caz müziği hayranı bir ailenin üçüncü kuşağındandı o."

Ben daha yeni yeni ayağa kalkarken büyükbabamın bana dans etmeyi öğrettiğini, beş yaşıma gelince de bana piyano aldığını anlattım, çünkü Nenem benim bir harika

1. Temizlik malzemesi markası.

çocuk olduğum ve televizyonda yarışlara gireceğim iddiasındaydı. Büyükannemler klavye üzerinde yaptığım bütün o gümbürtülü alıştırmalara sabırla dayanıyorlardı, ta ki sonunda piyano öğretmenim çabalarımı iyi kulak istemeyen bir şeye yöneltmemin daha iyi olacağını söyleyene kadar. Ben de seçimimi hemen Amerikalıların futbola verdikleri adıyla *soccer*'dan yana yaptım, Neneme bir topun peşinde kavga eden kısa pantolonlu on bir tane koskoca adamın oynadığı aptalca bir oyun gibi gelen bir etkinliktir bu. Amerika'da popüler olmadığından Papim bu spor hakkında hiçbir şey bilmiyordu, ama kız çocukların takımları arasındaki yüzlerce maça gına gelene kadar gitmek için hastası olduğu beyzbolu bırakmakta hiç tereddüt etmedi. Sao Paulo gözlemevinden bazı meslektaşlarının yardımıyla, uzun zaman önce sahalardan çekilmiş olarak Brezilya'da yaşamakta olan Pelé tarafından imzalanmış bir poster de buldu bana. Neneme gelince, o benim bir müzik harikası olamayacağımı görünce, büyük adamlar gibi okuyup yazayım diye çaba harcamaya koyulmuştu. Beni kütüphaneye üye yaptı, klasik kitaplardan paragraflar kopya ettirirdi bana, tek bir yazım hatası yakalasa ya da onu ilgilendiren tek şey olan İngilizce veya edebiyattan orta karar notlar gelse tokadı yapıştırırdı.

"Nenem hep kaba saba olmuştur, Manuel, ama Papim şeker gibi adamdı, hayatımın güneşiydi o benim. Marta Otter beni büyükannemlerin evine götürdüğünde, o beni büyük bir dikkatle alıp bağrına basmış, çünkü daha önce yeni doğmuş bir bebeği hiç kucağına almamışmış. İçinde duyduğu o sevginin onu altüst ettiğini söylemişti bana. Öyle demişti ve ben onun sevgisinden asla kuşku duymadım."

Papimden bir kere söz etmeye başladım mı beni susturmanın yolu yoktur. Kitap zevkimi ve hiç de küçüm-

senmeyecek kelime dağarcığım Neneme borçlu olduğumu anlattım Manuel'e, ama geri kalan her şeyimi büyükbabama borçluyumdur. Nenem bana zorla ders çalıştırırdı, "Bilim insanın kanına işler," derdi ya da ona benzer korkunç bir şey, oysa büyükbabam ders çalışmayı oyuna çevirirdi. Bu oyunlardan bir tanesi de sözlüğü rastgele açmak, parmağını hiç bakmadan bir kelimenin üstüne koymak ve anlamını tahmin etmekti. Ayrıca salakça sorular sorma oyununu da oynardık: "Yağmur neden aşağı doğru yağar, Papi?" "Çünkü eğer yukarı doğru yağsaydı senin donunu ıslatırdı, Maya." "Cam neden saydamdır?" "Sinekleri şaşırtmak için." "Neden ellerinin üstü siyah da içleri pembe, Papi?" "Boya yetmedi de ondan." Ve böyle sürüp giderdi, ta ki sonunda büyükannemin sabrı taşıp avaz avaz bağırmaya başlayana kadar.

Bütün o alaycı mizah duygusu, sınırsız iyiliği, masumiyeti, beni üstünde salladığı göbeği ve sevecenliğiyle Papimin uçsuz bucaksız varlığı bütün çocukluğumu doldurmuştu. Toprağın derinliklerinden doğarak bacaklarından yukarı doğru çıkıp onu tepeden tırnağa sarsan gürültülü bir kahkahası vardı. "Papi, hiç ölmeyeceğine yemin et bana," diye sıkıştırırdım onu hiç değilse haftada bir kez, o da hep aynı cevabı verirdi: "Yemin ederim ki her zaman yanında olacağım." Elinde koca koca astronomi kitapları ve yıldız haritalarıyla ders hazırlamak, sınav kâğıtlarını okuyup düzeltmek, araştırma yapmak, yazı yazmak üzere çalışma odasına gitmeden önce kısa bir süre benimle olmak için üniversiteden erken dönmeye çalışırdı. Öğrencileri ve meslektaşları onu ziyarete gelirler, sabahlara kadar harika ve olmadık fikirleri birbirlerinden alıp vermek için odaya kapanırlardı, sabaha doğru Nenem, üzerinde geceliği, elinde koca bir kahve termosuyla konuşmalarını yarıda keserdi. "Bedeninin ışığı kararmış, ihtiyar. Saat sekizde dersin olduğunu unuttun

mu?" diyerek kahve dağıtmaya koyulur, sonra da ziyaretçileri kapıya doğru iteklerdi. Büyükbabamın bedeninden yayılan ışıltının hâkim rengi eflatundu, bu da ona çok yaraşırdı, çünkü duyarlılığın, bilgeliğin, önsezinin, psişik gücün, geleceği öngörmenin rengidir eflatun. Nenem çalışma odasına bir tek böyle durumlarda girerdi; oysa ben serbestçe girip çıkabiliyordum, hatta kendi sandalyem ve masada ödevlerimi yapabileceğim bir köşem bile vardı, bana eşlik eden hafif bir caz müziği ve pipo tütünü kokusuyla birlikte.

Papime göre, devletin resmî eğitim sistemi insan aklının gelişimini sekteye uğratıyordu; öğretmenlere saygı göstermek gerekiyordu, ama onlara pek kulak asmamalıydı. Daha pek çoklarının arasından Batı kültürünün yalnızca dört dâhisini bile sayacak olsak, Da Vinci, Galileo, Einstein ve Darwin gibi, Arap düşünür ve matematik bilginleri İbn Sina ve Harizmi'nin de kendi dönemlerindeki bilgileri sorgulamış olduklarını söylerdi. Onlar büyüklerinin kendilerine öğrettikleri aptallıkları kabul etmiş olsalardı, ne bir şey icat edebilirlerdi ne de keşfedebilirlerdi. "Senin torunun İbn Sina falan değil, dersini çalışmazsa hayatını hamburger köftesi kızartarak kazanmak zorunda kalacak," diye ona itiraz ederdi Nenem. Ama benim başka planlarım vardı, ben futbolcu olmak istiyordum, onlar milyonlar kazanıyorlardı. "Onlar erkek, salak çocuk. Sen hiç milyonlar kazanan bir kadın gördün mü?" diye tersliyordu beni büyükannem, hemen arkasından da, feminizmden başlayıp sosyal adalete doğru ilerleyen, hakaretlerle dolu bir nutuk atmaya başlıyor, ardından da futbol oynaya oynaya sonunda kıllı kıllı bacaklara sahip olacağımı ileri sürüyordu. Sonradan büyükbabam beni bir kenara çekip sporun kılların çıkmasına neden olmadığını, yalnızca genlerle hormonları etkilediğini açıklıyordu bana.

Hayatımın ilk yıllarında geceleri büyükannemlerin yanında yatardım, önceleri ikisinin arasında, daha sonra yatağın altına koyduğumuz ve varlığını üçümüzün de bilmezden geldiği bir uyku tulumunun içinde. Papim, üzerine ışıklar serpilmiş sonsuz boşluğu seyredeyim diye geceleri beni kuleye çıkarırdı, yaklaşmakta olan mavi yıldızlarla uzaklaşmakta olan kırmızıları, gökada kümeleriyle süperkümeleri, milyonlarcası olan daha da büyük oluşumları işte öyle öğrenmiştim. Güneş'in Samanyolu'ndaki yüz milyonlarca yıldızın arasında küçücük bir yıldız olduğunu, bizim şimdi görebildiğimizin dışında daha başka milyonlarca evren bulunduğunu anlatırdı bana. "Yani, Papi, bizler bir bitin nefesinden daha küçük bir şeyiz," diye mantıksal bir sonuca varırdım ben. "Bit nefesi olarak bizlerin evrenin mucizesini kavrayabilmemiz sana da olağanüstü bir şey gibi gelmiyor mu, Maya? Bir astronomun sağduyudan çok şiirsel hayal gücüne ihtiyacı vardır, çünkü evrenin o muhteşem karmaşıklığı ne ölçülebilir ne de açıklanabilir, yalnızca sezilebilir," derdi bana. Gök kubbede harika renklerde karmakarışık fırça darbeleriyle gerçek birer sanat eseri olan harikulade güzellikteki bulutsuları oluşturan gazlarla yıldız tozlarını, yıldızların nasıl doğduklarını ve nasıl öldüklerini, kara delikleri, uzayı ve zamanı, her şeyin büyük bir olasılıkla tanımlanamaz bir patlama olan Big Bang'den nasıl doğduğunu, ilk protonlarla nötronları oluşturan temel partikülleri ve böylelikle her defasında daha da karmaşıklaşan süreçlerden geçerek galaksilerle gezegenlerin ve hayatın nasıl doğduğunu anlatırdı. "Bizler yıldızlardan geliyoruz," derdi hep bana. "Ben de öyle diyorum," diye eklerdi Nenem de, yıldız fallarını düşünerek.

O büyülü teleskopuyla kuleyi ziyaret ettikten ve önseziyi geliştirmek yolunda astronomların bir sırrı olan tarçınlı ve ballı sütümü bana içirdikten sonra büyükba-

bam dişlerimi fırçalatır ve beni yatağıma yatırırdı. Ondan sonra Nenem gelir, her gece o anda uydurduğu farklı bir masalı anlatırdı, ben de onu elimden geldiğince uzatmaya çalışırdım, ama yalnız kalacağım an kaçınılmaz olarak gelip çatar, işte o zaman bütün dikkatimi yatağımın üstündeki ejderhanın sallanmasına, zeminin çıtırtılarına, o büyülü evin göze görünmez sakinlerinin usulca fısıldaşmalarına vererek koyunları saymaya koyulurdum. Korkuyu yenmek için verdiğim o mücadele aslında safsatadan başka bir şey değildi, çünkü büyükannemler uyur uyumaz, karanlıkta el yordamıyla usulca onların odasına süzülür, uyku tulumumu bir köşeye sürükleyerek huzur içinde uykuya dalardım. Büyükannemle büyükbabam gizli gizli sevişebilmek için yıllarca en olmadık saatlerde otel odalarına taşındılar. Artık büyüdükten sonra ancak şimdi anlayabiliyorum benim için yaptıkları o fedakârlığın büyüklüğünü.

Manuel'le ikimiz O'Kelly'nin yolladığı o şifreli mesajı inceledik. Haberler iyiydi: Bizim evdeki durum normaldi ve peşimdekiler hayat belirtisi göstermemişlerdi, gerçi bu beni unuttukları anlamına gelmiyordu. İrlandalı, durumumuz düşünüldüğünde mantıklı olacak şekilde, bunları açık açık ifade etmiş değildi, Japonların İkinci Dünya Savaşı sırasında kullanmış oldukları ve bana öğrettiği bir şifre anahtarına benzer bir şekilde yazmıştı.

Bir aydan beri bu adadayım. Chiloé'deki bu kaplumbağa hızına, bu tembelliğe, bu sürekli yağmur tehdidine, su ve bulutlarla yemyeşil çayırların bu hiç değişmeyen manzarasına günün birinde alışabilecek miyim bilmiyorum. Her şey hep aynı, her şey huzur dolu. Chiloé'liler dakiklik diye bir şey tanımıyorlar, yapılan planlar iklime ve keyfe bağlı, her şey yapıldığı zaman yapılıyor, yarın yapılabilecek bir şeyi bugün yapmanın âlemi ne? Manu-

el Arias benim listelerim ve tasarılarımla alay ediyor, zamana bağlı olmayan bu kültürün içinde tümüyle yararsız onlar, burada bir saat ya da bir hafta aynı şey; ama yine de kendisi iş saatlerine uyuyor ve kitap çalışmasında tasarladığı şekilde ilerliyor.

Chiloé'nin kendine özgü bir sesi var. Önceleri kulaklıkları kulaklarımdan hiç çıkarmıyordum, müzik benim oksijenimdi, ama şimdi Chiloé'lilerin anlaşılması zor İspanyolcasını kapabilmek için pür dikkat kesiliyorum. Juanito Corrales iPod'umu sırt çantamın aynı cebine geri koymuş; bu konuyu hiç ağza almadık, ama onu bana geri verene kadar geçen o bir hafta içinde eksikliğini sandığım kadar hissetmediğimin farkına vardım. O iPod olmadan adanın sesini duyabiliyorum: kuşları, rüzgârı, odunların çıtırtısını, arabaların tekerlek sesini, bazen de Caleuche'un ta uzaklardan gelen keman seslerini; sisin içinde seyrederken yankılanan müzik sesinden ve şarkı söyleyip dans eden gemi kazazedelerinin kemiklerinin takırtısından tanınan hayalet bir gemi o. Cahuilla adında bir yunusbalığı eşlik ediyor ona, Manuel'in sandalına koyduğu aynı ad bu.

Bazı zaman, çok kötü geçen ama bugünlere kıyasla daha hareketli olan eski günlerin şerefine bir yudum votka olsa diye içimde bir özlem duyuyorum. Bir anlık bir kapris bu, daha önce yaşadığım zorunlu alkol yasağındaki o panikle hiç ilgisi yok. Verdiğim sözü yerine getirmeye kararlıyım: alkol, uyuşturucu, telefon ve elektronik posta yok, doğrusu beklediğim kadar zor olmadı. Bu noktayı bir kez açıklığa kavuşturduktan sonra Manuel şarap şişelerini saklamayı bir yana bıraktı. Alışkanlıklarını benim yüzümden değiştirmemesi gerektiğini anlattım ona, alkol her yerde var, ayık olmaksa yalnızca benim sorumluluğum altında. O da bunu anladı, herhangi bir televizyon programı seyretmek ya da İspanyol

iskambilleriyle oynanan ve oyuncuların her el maniler uydurdukları bir Arjantin oyunu olan *truco* partilerini seyretmek için Taberna del Muertito'ya gittiğimde artık pek fazla kaygılanmıyor.

Adadaki bu *truco* oyunu gibi bazı âdetler çok hoşuma gidiyor, ama diğerlerinden artık sıkıldım. Küçücük, cırtlak bir kuş olan *chucao* sol tarafımda ötecek olsa uğursuzlukmuş, yola devam etmeden önce üstümdeki giysilerden birini çıkarıp ters giymeliymişim; geceleyin sokakta dolaşıyorsam, yanımda temiz bir bıçakla tuz taşısam iyi olurmuş, çünkü karşıma tek kulağı kopuk kara bir köpek çıkarsa o bir büyücü demekmiş, kendimi kurtarabilmek için bıçakla havada bir haç işareti çizmeli ve etrafa tuz serpmeliymişim. Chiloé'ye yeni geldiğimde beni neredeyse öbür dünyaya yollayacak olan o ishal aslında dizanteri değilmiş, çünkü öyle olsaymış doktorun verdiği antibiyotiklerle geçermiş, Eduvigis'in bana demlenmiş mersin, ketentohumu ve melisa içirmesiyle, metal parlatma macunu sürerek karnımı ovmasıyla ve dualarla beni iyileştirmesinden belli olduğu gibi meğer o kötü bir büyüymüş.

Chiloé'nin en geleneksel yemeği *curanto*, bizim adanınki de en makbul olanıymış. Turistlere *curanto* sunma fikri, nadiren ziyaretçi gelen bu küçücük köyü yalıtılmışlıktan kurtarmak için Manuel'in aklına gelen bir girişimdi, çünkü Cizvitler o kiliselerinden birini bizim adaya miras bırakmadıkları gibi, bizde ne penguen var ne de balina, bu taraflarda pek bol bulunan kuğu, flamingo ve yunus balıkları var yalnızca. Manuel ilk önce Pincoya'nın mağarasının burada olduğu söylentisini yaydı etrafa, kimsenin de bunu yalanlayacak hali yoktu, çünkü mağaranın tam olarak nerede bulunduğu tartışma konusu, bir sürü ada ona sahip çıkıyor. İşte o mağara ve *curanto* artık bizim turistik cazibemiz.

Adanın kuzeydoğu kıyısı sert bir kayalık, tekneyle seyretmek için tehlikeli, ama balık tutmak için ideal; orada yalnızca deniz alçaldığında görülebilen, suya yarı gömülü bir mağara var, Pincoya'nın saltanatı için mükemmel bir yer; korkunç Chiloé mitolojisi içinde iyiliksever pek az varlıktan biri Pincoya, çünkü darda kalan balıkçılarla denizcilere yardım edermiş. Upuzun saçları olan güzel bir genç kızmış, deniz yosunlarından giysisi varmış, yüzü denize dönük olarak dans ederse bol balık var demekmiş, ama kumsala bakarak dans ederse balık kıt demekmiş ve ağları atmak için başka bir yer aramak gerekirmiş. Hemen hemen hiç kimse onu görmediğinden bu bilgi zaten yararsız. Pincoya görünecek olursa insan gözlerini yumup ters yönde koşmalıymış, çünkü şehvet düşkünlerini baştan çıkarıp onları denizin dibine çekermiş.

Köyden mağaraya kadar, sarp ve dimdik yokuşlu bir patikadan sağlam pabuçlarla ve kararlılıkla yürüyerek yalnızca yirmi beş dakikalık bir yol. Tepeye çıkarken Şili'ye özgü münzevi birkaç çamfıstığı ağacı yükselerek manzaraya hâkim oluyor, en tepeden bakıldığındaysa denizin, gökyüzünün ve yakınlardaki meskûn olmayan küçük küçük adaların pastoral manzarasına insan hayranlık duyuyor. Adaların bazıları öyle dar boğazlarla birbirinden ayrılmış ki, deniz alçaldığında insan bir kıyıdan ötekine bağırabilir. Tepeden bakınca mağara tıpkı dişleri dökülmüş koskoca bir ağız gibi görünüyor. Martı pislikleriyle kaplı kayaların üzerinden kafayı kırma pahasına tutuna tutuna aşağı inilebilir ya da suyu ve kayaları iyi tanımak şartıyla adanın kıyısı boyunca kanoyla gelinebilir. Pincoya'nın denizaltı sarayını değerlendirebilmek için insanda biraz hayal gücü olması gerekiyor, çünkü o büyücü ağzının ötesinde hiçbir şey görünmüyor. Geçmişte bazı Alman turistler içeriye doğru yüzmeye kalkışmışlar, ama jandarma aldatıcı akıntılar nedeniyle bunu

yasaklamış. Yabancıların gelip de burada boğulmalarına hiç işimize gelmez.

Ocak ve şubatın bu enlemlerde kuru ve sıcak aylar olduğunu söylediler bana, ama bu sefer garip bir yaz olsa gerek, çünkü her dakika yağmur yağıyor. Günler uzun, güneş batmak için henüz acele etmiyor.

Akıntılara, kafeslerden kaçmış etobur somonlara ve Chiloé mitolojisinde bedeni altın renkli tüylerle kaplı, yarı insan yarı fok bir yaratık olan ve deniz yükseldiğinde beni alıp götürebilecek Millalobo'ya karşı Eduvigis'in bütün uyarılarına rağmen denize giriyorum. Bütün bu felaketler listesine Manuel bir de hipotermiyi ekliyor; dediğine göre üzerinde lastik giysi olmadan bu buz gibi sularda yüzmek ancak akılsız bir *gringa*'nın aklına esermiş. Aslında kimsenin sırf zevk olsun diye suya girdiğini hiç görmedim. Berkeley'deki o koca evde su ısıtıcısı bozulduğunda, yani haftada iki ya da üç kez, soğuk suyun sağlık için iyi olduğunu iddia ederdi Nenem. Geçen yıl bedenimi fazlasıyla hırpaladım, sokaklarda ölüp gidebilirdim; burada kendimi toparlıyorum, bunun için de denizde yüzmekten daha iyi bir şey olamaz. Bir tek yeniden sistit olmaktan korkuyorum, ama şimdiye kadar bir şey olmadı.

Yerli halkla görüşmeler yapmak için Manuel'le birlikte öteki adaları ve köyleri dolaştım, güneyi henüz bilmiyorum ama takımada hakkında genel bir fikir edindim bile. Castro, kırk binden fazla nüfusu ve canlı ticaret hayatıyla Chiloé Adası'nın kalbini oluşturuyor. Canlı sıfatı birazcık abartılı, ama burada geçirdiğim altı haftanın sonunda Castro bana New York gibi göründü. Şehir, kıyıda kazıklar üzerindeki kulübeleri ve uzun kış aylarında gökyüzüyle sular gri bir renk aldığında insanları neşelendirmek amacıyla göz alıcı renklere boyanmış ahşap yapılarıyla denize bakıyor. Manuel'in banka hesabı, dişçisiyle

berberi orada, erzak alışverişini oradan yapıyor, kitapçıya kitaplar ısmarlıyor, sonra da gidip oradan alıyor.

Deniz dalgalı olur da eve dönemezsek, Avusturyalı bir hanımın işlettiği handa kalıyoruz, kadının o harika kalçalarıyla dolgun göğüsleri karşısında Manuel'in yüzü kızarıyor; sonra da patlayasıya domuz eti ve elmalı *strudel* yiyoruz. Buralarda pek az Avusturyalı var, ama Almandan geçilmiyor. Bu ülkenin göç politikası fazlasıyla ırkçıymış, Asyalılara, Zencilere ve yabancı Yerlilere hiç yer yok, yalnızca beyaz tenli Avrupalılara var. XIX. yüzyıldaki başkanlardan biri Kara Ormanlar'dan Almanlar getirtmiş ve ırkı ıslah etme düşüncesiyle onlara güneyde kendisinin değil Mapuçe yerlilerinin olan toprakları tahsis etmiş; Almanlar dakikliği, çalışma aşkını ve disiplini Şilililerin kafasına soksunlar istemiş. Bu plan beklendiği gibi yürümüş mü bilmiyorum, ama her ne olursa olsun Almanlar kendi çabalarıyla güneydeki bazı illeri kalkındırmışlar ve oraları kendi soylarından gelen mavi gözlü insanlarla doldurmuşlar. İşte Blanca Schnake'nin ailesi de o göçmenlerden geliyormuş.

Askerî diktatörlük zamanında (1973-1989) zulme uğrayanları savunmaktan kaç kez tutuklanmış müthiş bir ihtiyar olan Rahip Luciano Lyon'la beni tanıştırsın diye Manuel'le birlikte özel bir yolculuk yaptık. İsyankârlığından dolayı Rahip Lyon'un kulaklarını çekmekten bıkıp usanan Vatikan onu emekliye ayırarak Chiloé'nin ücra bir beldesine yollamış, ama bu yaşlı savaşçıyı öfkelendirecek davalar orada da eksik olmamış. Seksen yaşını bitirdiğinde adaların hepsinden hayranları koşup gelmişler, Santiago'daki cemaatinin üyeleri de yirmi otobüsle çıkagelmişler; kuzu ve tavuk çevirmeler, börekler ve su gibi akan ucuz şarapla kutlamalar kilisenin önündeki açıklıkta iki gün boyunca sürmüş. Tam bir ekmeklerin

çoğalması mucizesi[1] gibi olmuş, çünkü durmadan insanlar geliyorlarmış ve yemek hiç bitmiyormuş. Sarhoş olan Santiagolular, hayaletlere aldırmadan geceyi mezarlıkta geçirmişler.

Rahibin küçücük evine, çatıda gıdaklayıp duran, ışıltılı rengârenk tüylü muhteşem bir horozla, kapının eşiğine sanki ölü gibi yatmış olan tüyleri kırkılmamış görkemli bir koyun göz kulak oluyordu. İçeri mutfak kapısından girmek zorunda kaldık. Pek isabetli olarak Metuşelah[2] adını taşıyan koyun, tencereyi boylayıp yahniye dönüşmekten o kadar uzun yıllar kurtulmuş ki, yaşlılıktan artık zorlukla yerinden kımıldayabiliyordu.

"Bu taraflarda, evinden bu kadar uzakta ne yapıyorsun, kızım?" şeklinde oldu Rahip Lyon'un beni selamlaması.

"Devletten kaçıyorum," diye karşılık verdim ciddi ciddi, o da gülmeye başladı.

"Ben aynı şekilde on altı yıl geçirdim, doğrusunu istersen o günleri özlüyorum."

İkisinin de Chiloé'ye sürgüne gönderildikleri 1975 yılından beri Manuel Arias'la arkadaşmışlar. Sürgün cezası ya da Şili'deki adıyla zorunlu ikamet çok zor şeymiş, ama yurtdışına sürülmekten evlaymış, çünkü hükümlü hiç değilse kendi ülkesinde kalıyormuş, öyle dedi bana.

"Bizleri ailelerimizden uzak, kuş uçmaz kervan geçmez yerlere yolluyorlardı, orada parasız pulsuz, işsiz güçsüz, polisin düşmanca gözetimi altında tek başımıza kalıyorduk. Manuel'le ikimiz şanslıymışız, çünkü bizim kısmetimize Chiloé düştü ve buradaki insanlar bizi bağırlarına bastılar. İnanmayacaksın ama, kızım, solcular-

1. Hz. İsa'nın büyük bir kalabalığı yalnızca beş ekmek ve iki balıkla doyurması. Kutsal Kitap, "Yuhanna", 6: 1-15.

2. Tevrat'ta adı geçen ve 969 yıl yaşadığına inanılan kral.

dan ölesiye nefret eden Don Lionel Schnake bize yatacak yer verdi."

Manuel işte bu evde hayırsever ev sahibinin kızı olan Blanca'yı tanımış. Blanca yirmi yaşından biraz büyükmüş, nişanlıymış, güzelliği öyle dillere destanmış ki, nişanlısına aldırmayan bir yığın hayranı onun cazibesine kapılıp etrafında dört dönüyormuş.

Manuel geçimini balıkçılık ve marangozlukla zar zor sağlayarak Chiloé'de bir yıl geçirmiş, bir yandan da zorunlu ikamet defterini imzalamak için her gün karakola gitmek zorunda olduğu Castro'dan bir yere kıpırdayamadan, takımadanın büyüleyici tarihi ve mitolojisi üzerine kitaplar okuyormuş. İçinde bulunduğu koşullara rağmen Chiloé pek hoşuna gitmiş; her yerini gezmek, incelemek, yazarak anlatmak istiyormuş. Bu yüzden de dünyada uzun bir tur attıktan sonra hayatının son yıllarını geçirmeye yine buraya gelmiş. Sürgün cezasını tamamladıktan sonra, Şilili sığınmacıları kabul eden ülkelerden biri olan ve kendisini karısının beklediği Avustralya'ya gidebilirmiş. Manuel'in ailesi olduğunu duymak beni şaşırttı, bundan hiç söz etmemişti. Meğer iki kez evlenmiş, hiç çocuğu olmamış, uzun zaman önce iki eşinden de boşanmış, ikisi de Şili'de yaşamıyorlarmış.

"Seni neden sürgüne yolladılar, Manuel?" diye sordum ona.

"Askerler benim hocalık yaptığım Sosyal Bilimler Fakültesi'ni komünistlerin yuvası olarak gördüklerinden kapattılar. Öğretim üyeleriyle öğrencilerin bir çoğunu tutukladılar, kimilerini öldürdüler."

"Sen de tutuklandın mı?"

"Evet."

"Peki ya Nenem? Onu da tutuklayıp tutuklamadıklarını biliyor musun?"

"Hayır, onu tutuklamadılar."

Nasıl oluyor da Şili hakkında bu kadar az şey biliyorum? Bana cahil demesin, diye Manuel'e sormaya cesaret edemiyorum, ama interneti karıştırmaya başladım. Babamın pilot olması nedeniyle bulduğu bedava biletler sayesinde büyükannemle büyükbabam mümkün olan her bayramda ve tatilde benimle birlikte seyahat ederlerdi. Papim, Avrupa'dan sonra ve ölmeden önce tanımamız gereken yerlerin bir listesini yapmıştı. Böylelikle Galápagos Adalarını, Amazonları, Kapadokya'yı ve Machu Picchu'yu ziyaret etmiştik, ama mantıksal olarak Şili'ye hiç gelmemiştik. Nenemin vatanını ziyaret etme konusundaki kayıtsızlığı anlaşılır gibi değil, çünkü kendi Şili âdetlerini vahşice savunur, üç renkli bayrağını eylül ayında balkonuna astığında da hâlâ duygulanır. Öyle sanıyorum ki Şili hakkında kafasında şiirsel bir kavram oluşturmuş, ya gerçeklerle yüzleşmekten korkuyor ya da hatırlamak istemediği bir şey var.

Büyükannemle büyükbabam deneyimli ve pratik gezginlerdir. Albümlerde üçümüz de o egzotik yerlerde üzerimizde hep aynı giysilerle görünürüz, çünkü bagaj eşyalarımızı en basite indirgemiştik ve her birimiz birer el çantasını hep hazır tutardık, bu da herhangi bir fırsat ortaya çıktığında ya da aklımıza estiğinde yarım saat içinde yola çıkmamızı sağlardı. Bir keresinde Papimle ikimiz *National Geographic*'te goriller hakkında, onların nasıl vejetaryen, uysal ve aile duygusuna sahip hayvanlar olduklarıyla ilgili bir yazı okuyorduk, elinde bir vazoyla salondan geçmekte olan Nenem, onları gidip görmemiz gerektiğini söyledi, laf olsun diye. "İyi fikir," diye karşılık verdi Papim, hemen ahizeyi kaldırarak babamı arayıp biletleri ayarladı, ertesi gün seyahat etmekten yıpranmış küçük valizlerimizle birlikte Uganda'ya doğru yola çıkmıştık bile.

Papimi hep seminerlere ve konferanslara davet eder-

lerdi, mümkünse bizi de yanında götürürdü, çünkü Nenem bir felaket olmasından ve bizi birbirimizden ayrı yakalamasından korkardı. Şili, And Dağları ile Pasifik Okyanusu'nun derinlikleri arasında, bazılarının lavları hâlâ ılık olan, her an uyanıp toprağı denizin dibine batırabilecek yüzlerce volkana sahip daracık bir yer. Şilili büyükannemin neden her şeyin en kötüsünü beklediğinin, acil durumlar için her an hazırlıklı olmasının, en sevdiği birkaç Katolik azizin ve yıldız fallarının belirsiz tavsiyelerinin desteğiyle hayatta sarsılmaz bir kadercilik anlayışı içinde dolaşmasının nedeni de bu.

Okula gitmediğim çok olurdu, çünkü büyükannemlerle birlikte seyahat ediyor olurdum, ayrıca okuldan sıkılıyordum da; sırf notlarımın yüksek olması ve o İtalyan yönteminin esnekliği okuldan atılmamı engelliyordu. Bende bahaneden bol bir şey yoktu, apandisit, migren, larenjit olmuş pozuna yatardım, bu işe yaramazsa titreyerek çırpınmaya başlardım. Büyükbabamı aldatmak kolaydı, ama Nenem, buz gibi soğuk bir duş ya da bir kaşık dolusu morina yağı gibi son derece etkili yöntemlerle beni iyileştirirdi, meğerki benim okula gitmemem işine gelsin, diyelim o sırada sürmekte olan bir savaşı protesto etmeye, deney hayvanlarını korumak için afiş asmaya ya da kereste sanayicilerini sinir etmek için kendimizi bir ağaca zincirlemeye beni de yanında götürdüğü zamanlar. Kafama sosyal bilinç kavramını sokmaktaki azmi her zaman kahramanca olmuştur.

Papim kaç kez bizi karakoldan kurtarmak zorunda kalmıştır. Berkeley polisi hoşgörülüdür, yeryüzünde ne kadar soylu dava varsa uğruna yapılan sokak gösterilerine, şehirdeki bir meydanda çadır kurup aylar boyunca oturabilen iyi niyetli fanatiklere, üniversiteyi Filistin gibi görmeye kararlı öğrencilere ya da nüdistlerin haklarına, sokak ışıklarına aldırmayan dalgın dâhilere, bundan ön-

ceki hayatlarında *suma cum laude*[1] olan dilencilere, Cennet'i arayan uyuşturucu bağımlılarına, yani terbiyeli bir şekilde yapılırsa her şeyin mubah olduğu yüz bin nüfuslu bu şehirde ne kadar sanatçı, hoşgörüsüz ve savaşçı vatandaş varsa hepsine alışıktır. Nenem ile Mike O'Kelly, adaleti savunmanın heyecanı içinde terbiye kurallarını çoğunlukla unuturlar, ama tutuklanacak olurlarsa asla hücreyi boylamazlar, Çavuş Walczak bizzat gidip onlara kapuçino getirir.

Babam yeniden evlendiğinde ben on yaşımdaydım. Sevgililerinden hiçbirini bize asla tanıtmış değildi, özgürlüğün avantajlarını o kadar çok savunurdu ki ondan vazgeçebileceğini hiç beklemiyorduk. Günlerden bir gün bir hanım arkadaşını eve akşam yemeğine getireceğini haber verdi, yıllardır gizli gizli ona evlenebileceği birini aramakta olan Nenem, bu kadının üzerinde iyi bir izlenim bırakabilmek için hazırlık yapmaya koyuldu, o arada ben de ona saldırıya geçmeye hazırlanıyordum. Evde çılgınca bir koşuşturmadır başladı: Nenemin tuttuğu profesyonel bir temizlikçi havada buram buram çamaşır suyu ve gardenya kokuları bırakmıştı; Nenem de Fas usulü tarçınlı bir tavuk yemeğiyle uğraşacağım derken, sonunda yaptığı şey tıpkı yemek üstüne yenecek tatlıya benzedi. Papimse hoş bir müzik olsun diye, bana kalırsa tıpkı dişçi müziğine benzeyen en sevdiği parçalardan bir derleme yaparak banda aldı.

Birkaç haftadan beri görmediğimiz babam, belirlenen akşam yanında Susan'la birlikte çıkageldi; kötü giyinmiş bu çilli sarışın bizi şaşırtmıştı, çünkü biz babamın seksi kadınlardan hoşlandığını sanırdık, hani Odense'de

1. (Lat.) En yüksek dereceli, en başarılı.

annelik faaliyetlerine ve ev işlerine gömülmeden önceki haliyle Marta Otter'ın olduğu gibi. Susan sadeliğiyle birkaç dakika içinde büyükannemle büyükbabamın kalbini fethetmişti, ama benimle öyle olmadı; onu öyle terbiyesizce karşılamıştım ki Nenem tavuğu getirmek bahanesiyle beni hışımla mutfağa sürüklediği gibi, davranışımı değiştirmezsem dayağı yiyeceğimi söyledi. Yemekten sonra Papim hiç beklenmedik bir şey yaparak Susan'ı benden başka hiç kimseyi götürmediği astronomi kulesine davet etti, orada gökyüzünü seyrederek uzun bir süre kaldılar, o arada büyükannemle babam da terbiyesizliklerim yüzünden beni haşlıyorlardı.

Aradan birkaç ay geçtikten sonra babamla Susan kumsalda sade bir törenle evlendiler. Bu törenlerin modası on yıldan beri geçmişti, ama gelin öyle arzu etmişti. Papim daha rahat bir şeyi tercih ederdi, oysa Nenem pek havasındaydı. Düğün törenini, Susan'ın Universal Kilisesi'nden mektupla ruhsat almış olan bir arkadaşı yönetti. Beni de törene katılmak zorunda bıraktılar, ama büyükannemin özendiği gibi peri kızı kıyafeti giyip yüzükleri sunmaya yanaşmadım. Babam, kişiliğine de incelikli cana yakınlığına da hiç uymayan Mao stilinde beyaz bir takım elbise giymişti, Susan da yine modası çoktan geçmiş tül gibi uçuşan bir bluz giymiş, yabani çiçeklerden yapılma bir bant takmıştı. Törene katılanlar, ellerinde ayakkabılarıyla kumun üstünde yalınayak durmuş, puslu havanın içinde nikâh memurunun ağdalı tavsiyelerine yarım saat boyunca dayanmışlardı. Sonra aynı kumsaldaki yat kulübünde bir resepsiyon verildi, davetliler gece yarısından sonrasına kadar dans edip içki içtiler, o arada ben de büyükannemlerin Volkswagen'ine kapanmış, ancak O'Kelly tekerlekli sandalyesiyle bana bir dilim pasta getirdiğinde burnumu dışarı çıkarmıştım.

Büyükannemler, evde bol bol yer olduğundan, yeni

evlilerin bizim yanımızda oturmalarını istiyorlardı, ama babam aynı mahallede annesinin mutfağına sığabilecek büyüklükte minnacık bir ev kiraladı, çünkü parası daha iyisine çıkışmıyordu. Pilotlar çok çalışır, az para kazanır, her zaman da yorgundurlar; onlarınki hiç de gıpta edilecek bir meslek değildir. Evlerine bir kez yerleştiklerinde babam benim onların yanında oturmam gerektiğine karar verdi, geçirdiğim öfke krizlerim ne onu yumuşatmış, ne de Susan'ı yıldırmıştı, zaten ilk bakışta onun kolay kolay pabuç bırakmayacağını anlamıştım. Aklı başında, dengeli, yardım etmeye her zaman hazır bir kadındı, ama Nenemin, yardım ettiği kişileri çoğunlukla kıran o saldırgan yardımseverliği yoktu onda.

Yaşlı insanlar tarafından büyütülerek şımartılmış, –pilav, patlamış mısır, beyaz ekmek ve muz gibi– yalnızca beyaz renkli yiyecekleri yemeye yanaşan ve gecelerini uykusuz geçiren manyak bir sümüklü veledin bakımını üstlenmek gibi nankör bir görevin Susan'ın kısmetine düşmüş olduğunu ancak şimdi anlıyorum. Geleneksel yöntemlerle yemek yemeye zorlamak yerine, bana kremşantili hindi göğsü, hindistancevizi dondurmalı karnabahar ve daha başka cüretkâr bileşimler yapıyordu, öyle ki sonunda –humus, bazı tahıl gevrekleri ve sütlü kahveyle– neredeyse beyazdan bej rengine, oradan da yavaş yavaş yeşilin, turuncunun ve pancar olmamak koşuluyla kırmızının bazı tonları gibi daha kişilikli renklere geçmiştim. Susan'ın çocuğu olmuyordu, bu eksikliğini benim sevgimi kazanarak kapatmaya çalışıyordu, ama ben katır inadıyla karşı koyuyordum ona. Eşyalarımı büyükannemlerin evinde bırakmıştım, babamın evine el çantam, çalar saatim ve o akşam sırası gelmiş kitabımla bir tek yatmadan yatmaya gidiyordum. Gecelerimi, kafam tüylü battaniyenin altında, tir tir titreyerek uykusuz geçiriyordum. Babam hiçbir terbiyesizliği hoş görmeyece-

ğinden, İngiliz filmlerindeki kâhyalardan esinlendiğim kibirli bir nezaket göstermekte karar kılmıştım.

Benim için tek yuva, her gün okuldan çıkınca ödevlerimi yapıp oyun oynamak için gittiğim o rengârenk boyalı kocaman evdi; Susan, San Francisco'daki işinden sonra beni gelip almayı unutsun, diye hep dua ederdim, ama bu hiç olmadı; üvey annemde patolojik bir sorumluluk duygusu vardı. İlk ay böyle geçti, ta ki sonunda eve bir köpek getirene kadar. Susan, San Francisco Emniyet Müdürlüğü'nde çalışıyor, bombaların kokusunu alacak köpekler yetiştiriyordu; terörizm paranoyasının başladığı 2001 yılından beri son derece değer verilen bir uzmanlık alanıydı bu, ama babamla evlendiği dönemde o kaba saba iş arkadaşları arasında alay konusuydu, çünkü Nuh Nebi'den beri hiç kimse California'da bir yere bomba koymuş değildi.

Her hayvan ömrü boyunca tek bir insanla çalışıyordu ve bu ikisi birbirlerini o kadar iyi tamamlıyorlardı ki yekdiğerinin düşüncelerini bile tahmin edebiliyorlardı. Susan bir batında doğan yavruların en hareketlisini, onunla eşleştirmek için de hayvanlarla birlikte büyümüş olan en uygun kişiyi seçiyordu. Üvey annemin sinirlerini bozmaya yemin etmiş olduğum halde Alvy'yi görünce yelkenleri suya indirmiştim, en iyi insandan daha zeki, daha cana yakın olan altı yaşında bir labradordu bu. Hayvanlar hakkında bütün bildiklerimi Susan öğretti bana, elkitabındaki temel kuralları bozarak Alvy'yle birlikte yatmama da izin veriyordu. Böylelikle uykusuzlukla mücadelede de yardımcı oldu bana.

Üvey annemin sessiz varlığı aile içinde o kadar doğal ve gerekli bir şey olmuştu ki, ondan önce hayatın nasıl olduğunu hatırlamak zordu. Babam seyahatte olduğu zamanlar, yani çoğunlukla Susan geceyi büyükannemle-

rin o büyülü evinde el sürülmeden öylece duran odamda geçirmeme izin veriyordu. Susan Papimi çok seviyordu, onunla birlikte ellili yılların altyazıları olmayan siyah beyaz İsveç filmlerini seyretmeye –konuşmaları tahmin etmek gerekiyordu– ve dumana boğulmuş izbe yerlerde caz dinlemeye gidiyordu. Hiç de kolay bir insan olmayan Neneme de bomba uzmanı köpekleri eğittiği aynı yöntemi uyguluyordu: sevgi ve sertlik, ceza ve ödül. Sevgiyle onu sevdiğini ve emrine amade olduğunu gösteriyor, sertlikle, temizliği denetlemek ya da torununa gizli gizli şeker vermek için evine pencereden girmesini engelliyordu; Nenem hediyelerle, tembihlerle ve Şili yemekleriyle onu bunalttığında birkaç gün ortadan kaybolarak onu cezalandırıyor, her şey yolunda olduğunda onu ormanda dolaşmaya götürerek ödüllendiriyordu. Aynı sistemi kocasına ve bana da uyguluyordu.

İyi kalpli üvey annem büyükannemlerle arama hiç girmedi, oysa onların beni yanlış bir biçimde büyütmeleri karşısında şaşkına dönmüş olmalıydı. Beni fazlasıyla şımarttıkları doğruydu, ama yeniyetmeliğimde karşı karşıya kaldığım psikologların kuşkulandıkları gibi sorunlarımın nedeni bu değildi. Nenem, bol bol yemek ve sevgi, apaçık kurallar ve sayısı pek de fazla olmayan birkaç tokatla beni Şili usulüyle şekillendirmişti. Bir keresinde küçük yaştakileri taciz ettiği için onu polise ihbar etmekle tehdit etmiştim de kepçeyi öyle bir indirmişti ki kafam yumurta gibi şişmişti. Böylelikle girişimimi bir anda sekteye uğratmıştı.

Chiloé'nin en tipik yemeği olan ve toplum içinde bir tören şeklinde cömertçe ve bol miktarda hazırlanan *curanto* ziyafetine katıldım. Hazırlıklar erkenden başladı, çünkü ekoturizm yapan tekneler, daha öğle olmadan geliyorlardı. Kadınlar, zahmetli bir süreçle, yemeğin sosu

için domates, soğan, sarmısak ve kişniş doğradılar, *milcao* ve *chapalele*, yani patates, un, domuz içyağı ve kavrulmuş domuz yağıyla anladığım kadarıyla çok zor yapılan ekmek hamurları yoğurdular, o arada erkekler de kocaman bir çukur kazdılar, dibine bir sürü taş koydular, üstünde de büyük bir ateş yaktılar. Odunlar tükendiğinde taşlar nar gibi olmuş, bu da tam teknelerin gelmesine rastlamıştı. Rehberler turistlere köyü gezdirdiler, dokumalar, deniz kabuklarından kolyeler, mersin marmeladı, altın likörü, tahta oymalar, yaşlılık lekelerine karşı salyangoz kremi, küçük lavanta demetleri, yani var olan azıcık şeyi satın almalarına fırsat yarattılar, hemen arkasından da kumsalda dumanı tüten çukurun çevresinde toplandılar. *Curanto* aşçıları, beyaz kilden yapılma tencereleri yemeğin afrodizyak olduğu iyi bilinen suyu içlerine aksın diye taşların üstüne yerleştirdiler, sonra hamurları, domuz, koyun ve tavuk etlerini, kabuklu deniz hayvanlarını, balıkları, sebzeleri ve dikkat etmediğim daha başka nefasetleri kat kat dizdiler, ıslatılmış beyaz bezlerle, *nalca*[1] yapraklarıyla ve kenarından tıpkı bir eteklik gibi sarkan bir çuvalla üstünü örttüler, en üstünü de kumla kapattılar. Yemeğin pişmesi bir saatten fazla sürdü, malzemeler ısının gizemiyle en mahrem sular ve kokular içinde biçim değiştirirken, ziyaretçiler de dumanın resimlerini çekerek, *pisco*[2] içerek ve Manuel Arias'ı dinleyerek oyalanıyorlardı.

Turistler türlü kategorilerde oluyor: Şilili emekliler, tatil yapan Avrupalılar, farklı görünümlerde Arjantinliler ve kökenleri belirsiz olan sırt çantalılar. Bazen korkunç bir ciddiyetle başvurdukları haritaları, rehberleri, hay-

1. Şili'ye özgü, çok büyük yapraklı bir bitki.
2. Bir tür misket üzümü şarabı.

van ve bitki varlığıyla ilgili kitaplarıyla Asyalı gruplar ya da Amerikalılar geliyorlar. Çalılıkların arkasında marihuana içmeyi yeğleyen sırt çantalılar dışında herkes, eserleri yayımlanmış bir yazarı, takımadanın gizemlerini duruma göre İngilizce ya da İspanyolca olarak açıklayabilecek birini dinleme fırsatı bulduklarına şükrediyorlar. Manuel her zaman can sıkıcı değil; kendi konusunda, çok uzun olmasa da bir süre, oyalayıcı olabiliyor. Ziyaretçilere Chiloé'nin tarihinden, efsanelerinden ve geleneklerinden söz ediyor, adalıların çekingen insanlar oldukları ve onların güvenini azar azar, saygıyla kazanmak gerektiği konusunda onları uyarıyor, tıpkı o haşin doğaya, amansız kış aylarına, denizin kaprislerine de azar azar ve saygıyla uyum sağlamak gerektiği gibi. Ağır ağır. Son derece yavaş. Chiloé acelesi olan insanlara göre değil.

İnsanlar, zaman içinde geriye doğru gitme düşüncesiyle Chiloé'ye seyahat ediyor, Chiloé Adası'nın şehirlerini görünce de hayal kırıklığına uğruyorlar, ama bizim adaya gelince aradıklarını buluyorlar. Elbette ki bizim açımızdan bir aldatmaca söz konusu değil, ama *curanto* yapıldığı gün, kumsalın yakınında tamamen rastlantısal olarak öküzlerle koyunlar ortaya çıktılar, kumun üzerinde kurumaya bırakılmış her zamankinden çok sayıda balık ağlarıyla sandallar vardı, insanlar en kaba saba berelerıyle pançolarını giymişlerdi ve ceptelefonlarını herkesin önünde kullanmak hiç kimsenin aklına gelmedi.

Uzmanlar çukurun içindeki o gastronomi hazinesinin ne zaman piştiğini tam olarak biliyorlardı, kumu küreklerle temizlediler, çuvalı, *nalca* yapraklarını ve beyaz bezleri dikkatle kaldırdılar, derken *curanto*'nun o nefis aromasıyla birlikte bir buhar bulutu yükseldi gökyüzüne. Önce beklenti içinde bir sessizlik oldu, sonra da bir alkış koptu. Kadınlar etleri çıkarıp kâğıt tabaklar içinde dağıttılar, yanında da Şili'nin ulusal içkisi olan ve en da-

yanıklı içkiciyi bile yere serebilecek kadar sert olan *pisco sour*'u yeniden dolaştırdılar. Sonunda teknelere geri dönerken turistlerin birçoğuna omuz vermemiz gerekti.

Bu manzara, bu deniz ürünleri bolluğu, bu tembel yaşam Papimin çok hoşuna giderdi. Chiloé'nin adını hiç duymamıştı, yoksa ölmeden önce ziyaret edilmesi gereken yerler listesine eklerdi onu. Papim... ah, onu nasıl da özlüyorum! Koskocaman, güçlü kuvvetli bir ayıydı o, ağırkanlı ve tatlı, soba gibi sıcacık, tütün ve kolonya kokulu, sesi gizemli, gülmesi bu dünyadandı, beni kucaklayacak koca koca elleri vardı. Futbol maçlarına ve operaya götürürdü beni, hiç bitmeyen sorularıma yanıtlar verirdi, saçlarımı fırçalar, birlikte seyrettiğimiz Kurosawa filmlerinden esinlendiğim sonu gelmeyen kahramanlık şiirlerimi alkışlardı. Evin o yüksek kulesine çıkar, onun o kaypak gezegenini aramak için teleskopuyla gökyüzünün simsiyah kubbesini incelerdik, o yeşil renkli yıldızı hiç bulamamıştık. "Kendini her zaman benim seni sevdiğim kadar seveceğine bana söz ver, Maya," deyip dururdu, ben de bu acayip cümlenin ne anlama geldiğini anlamadan söz verirdim. Papim beni kayıtsız şartsız sever, olduğum gibi kabul ederdi, sınırlı kapasitemle, kaçıklıklarımla, kusurlarımla; Nenemin tersine, hak etmesem bile överdi beni, oysa Nenem çocukların çabalarının alkışlanmaması gerektiğine inanırdı, çünkü çocuklar buna alışırlar, sonra da hayatta kimse onları pohpohlamadığında çok kötü olurlardı. Papim benim her şeyimi bağışlar, beni avuturdu, ben güldüğümde o da gülerdi, en iyi dostumdu o benim, işbirlikçimdi, sırdaşımdı, ben onun tek torunuydum, hiçbir zaman sahip olamadığı kızıydım. "Aşklarının içinde en büyük aşkın olduğumu söyle bana, Papi," derdim ona, Nenemi uyuz etmek için. "Aşklarımızın içinde en büyük

aşkımızsın sen bizim, Maya," diye diplomatça karşılık verirdi, ama onun gözdesiydim ben, bundan emindim; büyükannem benimle boy ölçüşemezdi. Papim kendine üst baş almaktan acizdi, Nenem yapardı bu işi, ama on üç yaşımı bitirdiğimde ilk sutyenimi almaya götürdü beni, çünkü bir boyun atkısıyla bedenimi sarmaladığımı ve göğsümü gizlemek için kambur yürüdüğümü fark etmişti. Çekingenliğim Nenemle ya da Susan'la konuşmamı engelliyordu, oysa sutyenleri Papimin önünde prova etmek bana çok normal gelmişti.

Berkeley'deki ev benim bütün dünyamdı: büyükannemlerle birlikte televizyon dizilerini seyrettiğimiz akşamlar, yazın terasta kahvaltı ettiğimiz pazar günleri, babamın geldiği ve akşam yemeklerini beraber yediğimiz, bir yandan da Maria Callas'ın eski plaklarda aryalar söylediği zamanlar, çalışma odası, kitaplar, mutfaktan gelen mis gibi kokular. Varlığımın ilk bölümü, bu küçük ailenin içinde, sözünü etmeye değecek sorunlar yaşamadan geçip gitti, ama on altı yaşıma gelince, Nenemin dediği gibi, doğanın o müthiş gücü kanımı kaynattı ve aklımı başımdan aldı.

Sol elimin bileğinde Papimin öldüğü yılı gösteren bir dövmem var: 2005. Şubat ayında hasta olduğunu öğrendik, ağustosta onu son yolculuğuna uğurladık, eylülde on altı yaşımı bitirdim ve ailem paramparça oldu.

Papimin ölmeye başladığı o unutulmaz gün ben bir tiyatro eserinin provası için okulda kalmıştım, hiç unutmuyorum *Godot'yu Beklerken*'di piyes, drama öğretmenimiz de gayet hırslı bir kadındı; sonra da yürüye yürüye büyükannemlere gittim. Eve vardığımda artık hava kararmıştı. Onlara seslenerek içeri girdim, içerinin sessiz ve soğuk olmasını yadırgayarak ışıkları yaktım, çünkü evin en hoş saatidir o, içerisi ılıktır, müzik çalar ve Nenemin

tencerelerinden yükselen nefis kokular havada dalgalanır. O saatte Papim çalışma odasındaki koltuğunda kitap okur, Nenem de radyoda haberleri dinleyerek yemek hazırlar, ama o gece bunların hiçbirini bulamadım. Büyükannemler salondaydılar, Nenemin bir dergideki tarife uyarak kendi elleriyle kumaş kaplamış olduğu kanepede birbirlerine çok yakın oturuyorlardı. Sanki küçülmüşlerdi, ilk kez olarak kaç yaşında olduklarını fark ediyordum, o âna kadar zamanın acımasızlığı onlara el sürmeden öylece kalmışlardı. Onlardaki değişikliğin farkına varmadan, günden güne, yıldan yıla hep onların yanında olmuştum; büyükannemle büyükbabam değiştirilemezlerdi ve sonsuza kadar süreceklerdi, tıpkı dağlar gibi. Ben onları hep ruhumun gözleriyle mi görmüştüm, yoksa o birkaç saat içinde yaşlanmış mıydılar, bilemiyorum. Büyükbabamın o son aylar içinde zayıfladığını da fark etmemiştim, giysileri üstünden dökülüyordu, yanında oturan Nenemse artık eskisi kadar minik görünmüyordu.

"Ne oldu millet?" derken kalbim bir anda hop etti, çünkü onlar daha bana yanıt vermeden tahmin etmiştim. Yenilmez bir savaşçı olan Nidia Vidal yıkılmıştı, ağlamaktan gözleri şişmişti. Papim yanlarına oturayım diye bir işaret yaptı, bana sarılarak göğsüne sımsıkı bastırdı, sonra da bir süreden beri kendini iyi hissetmediğini, midesinin ağrıdığını, bir sürü testler yaptıklarını ve doktorun bunun nedenini daha yeni doğruladığını anlattı. "Neyin varmış, Papi?" sözcükleri ağzımdan bir feryat gibi çıkmıştı. "Pankreasla ilgili bir şey," dedi, karısının içinden yükselen bir inilti hastalığının kanser olduğunu anlatmıştı bana.

Saat dokuz sularında Susan sık sık yaptığı gibi akşam yemeğine geldi ve bizleri kanepenin üstünde birbirimize sokulmuş tir tir titrer bir halde buldu. Kaloriferi yaktı, telefonla pizza ısmarladı, kötü haberi vermek için

Londra'ya babama telefon etti, sonra da kayınpederinin elini tutarak bizim yanımızda sessizce oturdu.

Nenem kocasına bakmak için her şeyi bırakmıştı: kütüphaneyi, masalları, sokak gösterilerini, Caniler Kulübü'nü, her şeyi; bütün çocukluğum boyunca sımsıcak tutmuş olduğu fırının soğumasına bile göz yumdu. Sinsi bir düşman olan kanser, iyice ilerleyene kadar telaş edilecek bir belirti göstermeden saldırmıştı Papime. Nenem kocasını Washington'da en iyi uzmanların bulunduğu Georgetown Üniversitesi Hastanesi'ne götürdü, ama hiçbir işe yaramadı. Onu ameliyat etmenin faydasız olacağını söylediler, Papim de ömrünü yalnızca birkaç ay uzatmak için bir ilaç bombardımanına uğramaya yanaşmadı. Onun hastalığını internetten ve kütüphaneden bulduğum kitaplardan araştırdım, Birleşik Devletler'de bir yılda görülen kırk üç bin vakadan yaklaşık otuz yedi bini ümitsizdi, hastaların yüzde beşi tedaviye yanıt veriyordu, bunlar için de en uzun hayat beklentisi beş yıldı; kısacası büyükbabamı ancak bir mucize kurtarabilirdi.

Büyükannemlerin Washington'da geçirdikleri hafta Papim o kadar kötüye gitmişti ki, babam ve Susan'la birlikte onları havaalanında karşılamaya gittiğimizde onu tanıyamamıştık. Büsbütün zayıflamıştı, ayaklarını sürüyordu, kamburu çıkmıştı, gözleri sararmış, teni donuklaşıp kül rengi olmuştu. Sakatmış gibi küçük küçük adımlar atarken gösterdiği çabadan buram buram terleyerek Susan'ın kamyonetine kadar yürüdü, eve vardığımızda merdiveni çıkacak gücü kalmamıştı, birinci kattaki çalışma odasında ona yatak yapmak zorunda kaldık, bir hastane yatağı edinene kadar orada yattı. Nenem de onunla birlikte yatıyor, kedi gibi yanına büzülüyordu.

Büyükannem, kocasını korumak için, ümitsiz siyasi ve insani davalara baş koyarken gösterdiği aynı tutkuyla

Tanrı'yla yüzleşti, önceleri dualar, niyazlar ve adaklarla, sonra da beddualar ve ateist olma tehditleriyle. "Er ya da geç ölüm her zaman o kazandığına göre onunla kavga etmekle elimize ne geçecek, Nidia?" diye onu alaya alıyordu Papim. Geleneksel bilimin yetersiz kaldığı anlaşılınca, Nenem, şifalı otlar, kristaller, akupunktur, şamanlar, vücut enerjisi masajları ve Tanrı'nın sevgili kulu olarak mucizeler yaratan Tijuanalı bir kız gibi alternatif tedavi yöntemlerine başvurdu. Kocası bütün bu acayipliklere, onu tanıdığından beri hep yaptığı gibi, gülüp geçiyordu. Başlangıçta babamla Susan, Nenemi sömürme olasılığının kokusunu şu veya bu şekilde alan sayısız şarlatanlardan bu iki ihtiyarı korumaya çalışmışlardı, ama sonunda umutsuzca başvurulan bu çarelerin günler geçip giderken onu oyaladığını kabul etmek zorunda kaldılar.

Son haftalarda okula gitmedim. Neneme yardım etmek niyetiyle o büyülü eve yerleştim, ama ben hastadan daha beter durumdaydım, Nenemin ikimize birden bakması gerekti.

Hospice[1] kelimesini ağzına almaya ilk cesaret eden Susan oldu. "Orası ölmek üzere olanlar için, Paul ölmeyecek ki!" diye haykırdı Nenem, ama sonra yavaş yavaş yelkenleri suya indirmek zorunda kaldı. Son derece deneyimli ve yumuşacık tavırlı bir gönüllü olan Carolyn adında biri geldi, neler olacağını ve çalıştığı örgütün, hastayı rahatlatmaktan, bizlere manevi ya da psikolojik teselli vermekten tutun da, doktorlarla ve cenazeyle ilgili bürokratik işlemleri halletmeye varana kadar her konuda hiçbir bedel almadan bize nasıl yardımcı olabileceğini anlattı.

1. (İng.) Huzurevi, yaşlı bakımevi.

Papim evinde ölmekte ısrar ediyordu. Bütün aşamalar Carolyn'in öngördüğü sırayla ve söylediği zamanlarda birbirini izliyordu, ama beni gafil avlamışlardı, çünkü tıpkı Nenem gibi ben de ilahi bir gücün bu felaketin gidişatını değiştirmesini bekliyordum. Ölüm başkalarının başına gelirdi, bizim en sevdiklerimizin başına gelemezdi, hele hele hayatımın merkezi olan, dünyayı yerinde tutan yerçekimi merkezini oluşturan benim Papimin başına hiç gelemezdi; o olmadan ben nereye tutunacağımı bilemezdim, en küçük bir esinti beni sürükleyip götürürdü. "Asla ölmeyeceğine bana yemin etmiştin, Papi!" "Hayır, Maya, ben sana her zaman yanında olacağımı söylemiştim, bu sözümde de durmak niyetindeyim."

Hospice'ten gelen gönüllüler, büyükbabam çamların dalları yüzünden gökyüzünü göremediğinden geceleri ortalığı aydınlatan yıldızları ve mehtabı hayal edebilsin, diye hastane yatağını salonun geniş penceresinin önüne yerleştirdiler. İğne batırmadan ilaç verebilmek için göğsüne bir kateter koydular, bize de onu kımıldatmayı, yıkamayı ve yataktan çıkarmadan çarşaflarını değiştirmeyi öğrettiler. Carolyn sürekli onu görmeye geliyor, doktorla, hastabakıcıyla ve eczaneyle bağlantıyı sağlıyordu; aileden hiç kimsenin hali olmadığında marketten alışveriş yapmayı bile kaç kere üstlendi.

Mike O'Kelly de geliyordu bizi ziyarete. Sanki yarış arabasıymış gibi kullandığı elektrikli tekerlekli sandalyesiyle çıkageliyor, çoğunlukla yanında o kurtarılmış çete üyelerinden birkaçı oluyordu; onlara çöpleri dışarı çıkarttırıyor, elektrik süpürgesiyle ortalığı temizletiyor, avluyu süpürtüyor ve kendisi Nenemle mutfakta çay içerken daha başka ev işlerini yaptırıyordu. Dini bütün bir Katolik olan O'Kelly'nin hiç ödün vermeden reddettiği kürtajla ilgili bir gösteride kavga ettiklerinden beri birkaç aydır birbirlerinden ayrıydılar, ama büyükbabamın

hastalığı onları barıştırmıştı. Bu ikisi kimi zaman ideolojik açıdan birbirine taban tabana zıt aşırı uçlarda olsalar da dargın kalamazlar, çünkü birbirlerini çok severler ve ortak pek çok yanları vardır.

Papim uyanık olursa, Pamuk Prenses bir süre onunla ahbaplık ediyordu. Aralarında gerçek bir dostluk kurulamamıştı, öyle sanıyorum ki birbirlerini birazcık kıskanıyorlardı. Bir keresinde O'Kelly'nin Papime Tanrı'dan söz ettiğini işittim ve büyükbabam agnostik olduğundan vakit kaybetmekte olduğu konusunda onu uyarma gereği duydum. "Emin misin, yavrum? Paul bütün ömrünü teleskopuyla gökyüzünü seyrederek geçirmiş. Nasıl olur da gözü Tanrı'ya takılmamış olur?" diye karşılık verdi bana, ama iradesi dışında onun ruhunu kurtarmaya kalkışmadı. Doktor morfin reçetesi yazıp da Carolyn, hastanın acı çekmeden ve vakur bir şekilde ölmeye hakkı olduğundan, gerekli miktarda morfini bulabileceğimizi haber verdiğinde, O'Kelly ötanazi aleyhine bizi uyarmaktan kaçındı.

Papimin gücünün tükendiği o kaçınılmaz an da gelip çatmış, ardı ardına kendisini ziyarete gelen öğrencileriyle dostlarının ayağını kesmek zorunda kalmıştı. Her zaman üstüne başına meraklı bir insan olmuştu, gerçi onu bizden başka gören yoktu ama hiç hali olmamasına rağmen dış görünümüne özen gösteriyordu. Kendisini temiz ve tıraşlı tutmamızı, odayı sürekli havalandırmamızı istiyor, hastalığının sefaletiyle bizleri rahatsız etmekten çekiniyordu. Gözleri donuklaşmış, çukura kaçmıştı, elleri kuş pençelerine benzemişti, dudaklarında uçuklar, derisinde yer yer morluklar vardı, bir deri bir kemik kalmıştı; büyükbabam yanmış bir ağacın iskeletine dönmüştü sanki, ama hâlâ müzik dinleyebiliyor ve eskiyi hatırlıyordu. "Pencereleri açın da içeriye neşe

girsin," diyordu bize. Kimi zaman öyle kendinden geçiyordu ki sesi soluğu zorlukla çıkıyordu, ama daha iyi olduğu zamanlar da vardı, işte o zaman yatağının arkasını kaldırıp dik oturtuyor, onunla sohbete koyuluyorduk. Gitmeden önce bütün yaşanmışlıklarını, bütün bildiklerini bana geçirmek istiyordu. Akıl sağlığını hiçbir zaman yitirmedi.

"Korkuyor musun, Papi?" diye sordum ona.

"Hayır, ama üzülüyorum, Maya. Sizlerle birlikte bir yirmi yıl daha yaşamak isterdim," diye karşılık verdi.

"Öte yanda ne var acaba, Papi? Sence ölümden sonra hayat var mıdır?"

"Bu da bir olasılık, ama kanıtlanmış değil."

"Senin gezegeninin var olduğu da kanıtlanmış değil ama sen ona bayağı inanıyorsun," diye itiraz ettim, o da tatlı tatlı gülümsedi.

"Haklısın, Maya. Yalnızca kanıtlanabilen şeylere inanmak çok saçma."

"Bir kuyrukluyıldızı görmek için beni gözlemevine götürdüğünü hatırlıyor musun, Papi? O gece ben Tanrı'yı görmüştüm. Ay yoktu, gökyüzü kapkaraydı, elmaslarla doluydu, teleskopla baktığımda o yıldızın kuyruğunu açık seçik görmüştüm."

"Kuru buz, amonyak, metan, demir, magnezyum ve..."

"O bir gelin duvağıydı, arkasında da Tanrı vardı," diye ısrar ettim.

"Nasıl bir şeydi?" diye sordu.

"Işıl ışıl bir örümcek ağı gibiydi, Papi. Var olan her şey o örümcek ağının ipliklerine bağlı. Bunu sana anlatamam. Öldüğün zaman sen de o kuyrukluyıldız gibi yol alacaksın, ben de senin kuyruğuna takılacağım."

"Yıldız tozu olacağız."

"Ay, Papi!"

"Ağlama yavrum, yoksa beni de ağlatacaksın, sonra

Nenen de ağlamaya başlayacak ve bir türlü teselli bulamayacağız."

Son günlerinde yalnızca birkaç kaşık yoğurt yiyebiliyor, bir-iki yudum su içiyordu. Hemen hemen hiç konuşmuyordu, ama halinden şikâyet de etmiyordu; karısının elini ya da benimkini tutarak, morfinin etkisiyle saatlerini uykuyla uyanıklık arasında geçiriyordu. Nerede olduğunu bildiğinden kuşkuluyum, ama bizi sevdiğini biliyordum. Nenem sonuna kadar ona masal anlatmayı sürdürdü, artık hiçbir şey anlamıyordu ama sesinin iniş çıkışları onu beşik gibi sallıyordu. Başka devirlerde yeniden dünyaya gelen iki sevgiliyi anlatıyordu ona, serüvenler yaşıyor, ölüyor, sonra başka hayatlarda yeniden bir araya gelip hiç ayrılmıyorlardı.

Bense mutfakta, banyoda, kulede, bahçede, saklanabileceğim her yerde kendi uydurduğum duaları ediyor, Mike O'Kelly'nin Tanrısı'na bize merhamet etmesi için yalvarıyordum, ama o uzak ve sessiz kalıyordu. Her tarafım kabarmıştı, saçlarım dökülüyordu, kanatana kadar tırnaklarımı kemiriyordum; Nenem parmaklarıma yara bantları sarıyor, beni ellerimde eldivenlerle yatmaya zorluyordu. Hayatı büyükbabam olmadan düşünemiyordum, ama onun öyle ağır ağır can çekişmesine de dayanamıyordum, sonunda bir an önce ölsün de artık acı çekmesin, diye dua etmeye başladım. Benden istemiş olsaydı, ölmesine yardımcı olmak için ona daha fazla morfin verirdim, bu çok kolaydı, ama bunu benden asla istemedi.

Salondaki kanepede giyinik olarak yatıyordum, tek gözüm açık olarak tetikteydim, işte böylece vedalaşma ânının geldiğini de herkesten önce anladım. Bir parçacık dinlenmek için uyku ilacı almış olan Nenemi koşup uyandırdım, sonra da babamla Susan'a telefon ettim, on dakika içinde geldiler.

Büyükannem, üzerinde geceliğiyle kocasının koynuna girdi, her zaman yattıkları biçimde başını onun göğsüne koydu. Papimin yatağının öbür yanında ayakta dururken ben de onun göğsüne doğru eğildim, eskiden güçlü ve geniş olan göğsü ikimize birden yeterdi, ama artık kalbi neredeyse atmaz gibiydi. Papimin soluğu duyulmaz olmuştu, bize çok uzun gelen birkaç saniyeliğine tümden durmuş gibi oldu, ama birden gözlerini açtı, bakışlarını çevresinde sessizce ağlamakta olan babamla Susan'ın üzerinde gezdirdi, büyük bir çabayla o kocaman elini kaldırarak başımın üstüne koydu. Son sözleri, "O gezegeni bulduğumda ona senin adını vereceğim, Maya" oldu.

Büyükbabamın ölümünden beri geçen üç yıl içinde ondan pek ender söz ettim. Oregon'daki psikologlar karşısında benim için sorundan da öte bir şey oldu bu, onlar beni "tuttuğum yası çözümlemeye" ya da ona benzer bir saçmalığa zorlamak hevesindeydiler. Vardır öyle insanlar, bütün yasların birbirine benzediğini, onları aşmak için birtakım formüller ve süreler olduğuna inanırlar. Nenemin Stoacı felsefesi bu gibi durumlara çok daha uygundur, "Kaderde acı çekmek varsa, insan dişini sıkmalı," derdi o. İnsanın ruhunun derinliklerinde duyduğu böylesine bir acı, ilaçlarla, terapilerle ya da tatile çıkmalarla falan geçirilemez; böyle bir acı sadece çekilir, derinlemesine, hafifletici nedenler aramadan, olması gerektiği gibi. Acı çekmekte olduğumu yadsıyarak bağrımı delip geçen o feryadı susturmak yerine Nenemi kendime örnek alsaydım çok daha iyi ederdim. Oregon'da doktorlar bana depresyon ilaçları verdiler, ama beni aptala çevirdiğinden onları hiç almıyordum. Beni gözlem altında tutuyorlardı, ama ağzımın içinde gizlediğim sakıza hapı dilimle yapıştırıp birkaç dakika sonra olduğu gibi tükürerek onları kandırabiliyordum. İçimdeki hüzün yolda-

şımdı benim, onu sanki bir soğuk algınlığıymış gibi geçirmek istemiyordum. Anılarımı o iyi niyetli terapistlerle paylaşmayı da istemiyordum, çünkü onlara ne söylesem büyükbabam sıradan birine dönüşecekti. Buna karşılık bu Chiloé Adası'nda Manuel Arias'a Papimle ilgili bir şey anlatmadığım gün geçmiyor. Papimle bu adam birbirlerinden çok farklılar, ama ikisinde de ulu bir ağacı andıran bazı özellikler var, onların yanında kendimi güvende hissediyorum.

Sonunda Manuel'le, Papimle yaşadıklarıma benzer ender bir duygu birliğine eriştim. Büyük pencerenin önünde batan güneşe baktığını görerek ne yaptığını sordum.

"Nefes alıyorum."

"Ben de nefes alıyorum. Onu kastetmedim."

"Sen yarıda kesene kadar nefes alıyordum, Maya. Hiçbir şey düşünmeden nefes almanın ne kadar zor olduğunu bir bilsen."

"Ona meditasyon denir. Nenem hep meditasyon yapar, Papimi yanında gibi hissediyormuş."

"Peki sen de öyle hissediyor musun?"

"Eskiden hissetmiyordum, çünkü içim donmuştu, hiçbir şey duymuyordum. Ama şimdi sanki Papim buralarda dolaşıyormuş gibi geliyor, etrafımda ha bire dönüp dolaşıyor..."

"Değişen nedir?"

"Valla her şey, Manuel. Bir kere ayık durumdayım, üstelik burası sakin, burada sessizlik ve boşluk var. Nenem gibi meditasyon yapabilsem iyi gelirdi, ama yapamıyorum, düşünmeden edemiyorum, kafamın içi düşüncelerle dolu. Sence bu kötü bir şey mi?"

"Düşüncelere bağlı..."

"Büyükannemin dediği gibi ben İbn Sina değilim, ama aklıma güzel fikirler geliyor."

"Ne gibi mesela?"

"Şu anda sana ne cevap vereceğimi bilemiyorum, ama aklıma dâhiyane bir fikir gelirse söylerim. Sen kitabının üzerinde çok fazla düşünüyorsun, ama daha önemli şeylere kafa yormuyorsun, diyelim ben gelmeden önce hayatının ne kadar sıkıcı olduğuna. Ben buradan gittiğimde sana ne olacağına da. Aşkı düşünmeye başlasan iyi edersin, Manuel. Herkesin aşka ihtiyacı vardır."

"Öyle mi? Peki seninki kim?" diye sordu, gülerek.

"Ben bekleyebilirim, on dokuz yaşımdayım, önümde bütün bir hayat var; sen doksan yaşındasın, beş dakika içinde ölebilirsin."

"Ben yalnızca yetmiş iki yaşımdayım, ama beş dakika içinde ölebileceğim doğru. İşte bu da aşktan kaçınmak için iyi bir neden, zavallı bir kadını dul bırakmak çok ayıp olur."

"Öyle düşünürsen sen yandın be dostum."

"Otur şuraya, Maya. Ölmek üzere olan bir morukla güzel bir genç kız birlikte nefes alsınlar. Tabii eğer bir an için susabilirsen."

Hava kararana kadar öyle yaptık. Papim de yanımızdaydı.

Büyükbabamın ölümüyle birlikte pusulamı şaşırmış, ailemi kaybetmiştim: Babam havada yaşıyordu, Susan'ı bombaların kokusunu alsın diye Alvy'le birlikte Irak'a yollamışlardı, Nenem de oturup kocasının ardından gözyaşı dökmeye koyulmuştu. Evde bir köpeğimiz bile yoktu. Susan her zaman eve gebe köpekler getirirdi, yavrular üç-dört aylık olana kadar bizde kalırlardı, sonra da eğitmek için yavruları alıp götürürdü; onlara sevgiyle bağlanmak feci bir şeydi. Ailem dağıldığında köpek yavruları büyük bir teselli olabilirdi. Yanımda Alvy ve yavrular olmayınca acımı paylaşabileceğim kimsem kalmadı.

Babam başka sevdalara dalmıştı, sanki Susan'ın ha-

beri olmasını istermiş gibi arkasında şaşılacak sayıda iz bırakıyordu. Kırk bir yaşında kendini otuzunda gibi göstermeye çalışıyor, saç kesimine ve spor giyimine dünyanın parasını harcıyor, ağırlık kaldırıp morötesi ışınlarla kendini bronzlaştırıyordu. Her zamankinden daha yakışıklıydı, şakaklarındaki kırlar ona seçkin bir hava veriyordu. Oysa Susan, asla tam olarak yere konmayan, her zaman çekip gitmeye hazır ya da ceptelefonuyla başka kadınlarla konuşan bir kocayı bekleyerek yaşamaktan usanmış bir halde kendini yaşının verdiği yıpranmışlığa bırakmış, eczaneden düzineyle alınan sıradan gözlükleriyle, erkek kıyafetleri içinde her zamankinden şişmandı.

Bu aşağılayıcı ilişkiden kaçmak için Irak'a gitme fırsatına dört elle sarılmıştı. Bu ayrılık her ikisine de rahat bir nefes aldırdı.

Büyükannemle büyükbabam birbirlerini gerçekten sevmişlerdi. Bavulu her zaman hazır olarak sürgünde yaşayan o Şilili kadınla, Toronto'ya uğramış olan Amerikalı astronomun arasında 1976 yılında başlamış olan o tutkulu aşk otuz yıl boyunca taptaze kalmıştı. Papim ölünce Nenem teselli bulamaz ve ne yapacağını bilemez bir halde kaldı, aynı kişi değildi artık. Parası pulu da kalmamıştı, çünkü hastalığın masrafları birkaç ay içinde bütün tasarruflarını tüketmişti. Kocasının emekli maaşına güveniyordu, ama o da akıntıya kapılmış bir kalyonu andıran o evi ayakta tutmaya yetecek gibi değildi. Bana iki gün bile mühlet vermeden evi akrabalarıyla ve mallarıyla dolduracak Hintli bir tüccara kiraya verdi, kendisi de babamın garajının üstündeki tek odaya taşındı. Birlikte yaşadıkları bütün o yıllar boyunca kocasının oraya buraya bırakmış olduğu aşk mesajları, benim yaptığım resimler, şiirlerim ve diplomalarım, II. Paul Ditson ile paylaştığı mutluluğun çürütülemez kanıtları olan fotoğrafların dışında eşyalarının büyük bir bölümünü elden çıkarmış-

tı. Öylesine dolu dolu sevilmiş olduğu o koca evi bırakmak da ikinci bir matem oldu onun için. Benim içinse ölmeden önce indirilen son darbe gibiydi, her şeyimi kaybettiğimi hissediyordum.

Nenem acısının içine öylesine gömülmüş bir haldeydi ki, aynı çatının altında yaşıyorduk ama o beni görmüyordu bile. Daha bir yıl önce, darmadağınık saçları, ayaklarında keşiş sandaletleri, üzerinde bol eteklikleriyle, her şeye karışan, her zaman bir şeylerle meşgul olup birilerine yardım eden, genç, enerjik, neşeli bir kadındı; şimdiyse kalbi kırılmış olgun bir dul kadın olup çıkmıştı. İçinde kocasının küllerinin bulunduğu kaba sarılarak insanın kalbinin de tıpkı bir vazo gibi kırılabileceğini, kimi zaman bunun sessiz bir çatlak olduğunu, kimi zaman da tuzla buz olduğunu söyledi bana. Kendi farkına bile varmadan giysilerindeki renklileri gitgide azaltmış, sonunda tam bir matem rengine bürünmüştü, saçını boyamaz olmuştu, on yıl daha yaşlı görünüyordu. Bütün arkadaşlarından uzaklaşmıştı, hatta Pamuk Prenses'ten bile; artık o da Bush yönetimini protesto gösterilerinin hiçbirine, eskiden karşı koyamadığı tutuklanma heyecanına rağmen, ilgi gösermiyordu. Ölüme meydan okumaya başlamıştı.

Babam, annesinin tükettiği uyku ilaçlarının, kaç kez Volkswagen'i çarptığının, gazı açık bıraktığının ve paldır küldür düştüğünün hesabını yapıyordu, ama kocasıyla bağlantıya geçmek için elinde kalan azıcık parayı da harcadığını anlayana kadar müdahale etmedi. Annesini Oakland'a kadar izleyerek üzerine yıldız simgeleri boyanmış bir karavanın içinden onu kurtardı; içerideki medyum, ölülerle akrabaları ya da sevdikleri [redacted] vanları arasında bağlantı kurarak hayatını kazanıyordu. Nenem bir psikiyatra gitmeye razı oldu, [redacted] hafta da iki kez görmeye başlamış, içini ilaçlar [redacted] tu. Acısını "çözümlemiş" değildi, Papimin [redacted]

ağlıyordu, ama içine gömülüp felce uğradığı o depresyondan kurtulmuştu.

Büyükannem garajın üstündeki ininden yavaş yavaş çıkarak başını dünyaya uzattığında, hayatın durmamış olduğunu görünce şaşırdı. II. Paul Ditson'ın adı kısa bir süre içinde silinip gitmişti, artık torunu bile onun adını ağzına almıyordu. Ben kınkanatlı bir böcek gibi kabuğumun altına sinmiş, kimsenin yanıma yaklaşmasına fırsat vermiyordum. Bir şey söylendiğinde cevap vermeyen, etrafa meydan okuyup homur homur homurdanan acayip bir yaratığa dönüşmüştüm, eve fırtına gibi girip çıkıyor, ev işlerine hiçbir şekilde yardım etmiyor, en küçük bir terslikte kapıyı vurup gidiyordum. Psikiyatr, benim yeniyetmelikle depresyon karışımı bir şey geçirmekte olduğumu Neneme anlatarak gençler için acıyı yenme seanslarına yazılmamı önermişti, ama bunun lafını bile duymak istemiyordum. En fazla umutsuzluğa kapıldığım en karanlık gecelerde, Papimin varlığını hissediyordum. İçimdeki hüzün onu çağırıyordu.

Nenem, otuz beş yıl boyunca kocasının göğsünde, onun soluğunun güven verici mırıltısı içinde uyumuştu; karısının yıldız fallarının ve hippi dekorasyonunun acayipliklerini, siyasi aşırılıklarını, alışılmadık damak zevkini pohpohlayan, eşref saatlerine, duygusal taşkınlıklarına ve ailenin en iyi planlarını altüst eden ani fikir değişikliklerine gülüp geçen bu iyi huylu adamın sıcaklığı içinde, kendini güvende hissederek rahat bir hayat sürmüştü. Teselliye en çok ihtiyaç duyduğu bir zamanda oğlu elinin altında değildi, torunuysa deli dolu bir şey olup çıkmıştı.

Tam o sıralarda Mike O'Kelly çıkageldi, sırtından yeni bir ameliyat geçirmiş, bir fizik rehabilitasyon merkezinde birkaç hafta kalmıştı. "Beni bir kez olsun ziyarete gelmedin, Nidia, bir telefon bile etmedin," diye sitem

etti, selamlamak yerine. On kilo zayıflamış, sakal bırakmıştı, neredeyse onu tanıyamayacaktım, yaşından büyük gösteriyor, artık Nenemin yanında oğlu gibi durmuyordu. "Kendimi nasıl affettirebilirim, Mike?" diye yalvardı Nenem, tekerlekli sandalyenin üzerine eğilerek. O da, "Bizim çocuklara kurabiye yapmaya başla," diye karşılık verdi. Nenem kurabiyeleri tek başına yapmak zorunda kaldı, çünkü ben Pamuk Prenses'in nedamet getirmiş suçlu gençlerinden ve umurumda bile olmayan daha başka soylu davalardan artık bana gına geldiğini beyan ettim. Nenem pek de güzel hak ettiğim tokatı indirmek üzere elini kaldırdı, ama bileğini havada yakaladım. "Bana bir daha vurmayı aklından bile geçirme, yoksa beni bir daha göremezsin, anlaşıldı mı?" Anlamıştı.

Büyükannemin ayağa kalkıp tekrar yürümeye başlaması için ihtiyaç duyduğu bir silkelenme oldu bu. Kütüphanedeki işine geri döndü, ama artık hiçbir şey uyduracak halde değildi, yalnızca eski masalları tekrar edip duruyordu. Ormanda uzun yürüyüşlere çıkıyordu, Zen Merkezi'ni sık sık ziyaret etmeye başlamıştı. Ağırbaşlılık yeteneğinden tümüyle yoksundur Nenem, ama meditasyonun zorunlu dinginliği içinde Papimi çağırıyor, o da yumuşacık bir varlık olarak gelip onun yanında oturuyordu. Bir keresinde bir pazar günü Zen ayinine giderken ona eşlik ettim, manastırı süpüren keşişler hakkında bir söyleşiye zoraki dayandım, ama anlamı hiç aklımda kalmadı. Balkabağı renginde entarileriyle kafaları tıraş edilmiş Budistlerin arasında Nenemi lotus pozisyonunda oturur görünce, onun ne kadar yalnız olduğunu hayal edebildim, ama içimdeki acıma duygusu zar zor bir an sürdü. Kısa bir süre sonra, cemaatin geri kalanıyla birlikte yeşil çay ve organik çörekler paylaşırken, ondan bir kez daha nefret ettim, tıpkı bütün dünyadan nefret ettiğim gibi.

Papimin naaşını yakıp küllerini bir kap içinde bize teslim etmelerinden sonra, ağladığımı gören hiç kimse olmadı; onun adını bir daha ağzıma almadım, bana göründüğünden de hiç kimseye söz etmedim.

Berkeley High'da okuyordum, şehirdeki tek devlet lisesi ve ülkedekilerin en iyisiydi, üç bin dört yüz öğrencisiyle fazlasıyla büyük bir okuldu; bunların yüzde otuzu beyaz, yüzde otuzu Zenci, geri kalanı da Latin, Asyalı ve karışık ırklardandı. Papimin Berkeley High'da olduğu dönemde burası bir hayvanat bahçesiymiş, müdürler zar zor bir yıl dayanıp tükenmiş bir halde istifa ederlermiş, ama benim zamanımda öğretim mükemmeldi; öğrencilerin düzeyi eşit olmadığı halde düzen ve temizlik hakimdi, bir tek tuvaletlerin dışında, günün sonunda oraları iğrenç olurdu, müdür de görevinde beş yılını tamamlamıştı. Müdürün başka bir gezegenden geldiğini söylerlerdi, çünkü onun o gergedanınki gibi kalın derisine hiçbir şey nüfuz edemezdi. Sanat, müzik, tiyatro, spor, bilim laboratuvarı, yabancı dil, karşılaştırmalı din, siyaset dersleri, sosyal programlar, pek çok sınıfın bir araya geldiği atölyeler ve çiftler halinde verilen çok iyi bir cinsellik eğitimi vardı; hatta her zaman hoş karşılamayan Müslümanlarla köktenci Hıristiyanlara bile. Nenem *The Berkeley Daily Planet*'te bir mektup yayımlatarak, LGBTK (lezbiyenler, geyler, biseksüeller, travestiler ve kararsızlar) grubunun erdişileri de aralarına almak için adlarına E harfini eklemelerini önermişti. Büyükannemin bu tipik girişimleri beni sinir ediyordu, çünkü hemen harekete geçiyorlar, sonunda Mike O'Kelly'yle birlikte sokaklarda gösteri yapmaya başlıyorduk. Her defasında ne yapıp edip beni de aralarına alıyorlardı.

Çalışkan öğrenciler Berkeley High'da gelişiyorlar, sonra da doğrudan doğruya en saygın üniversitelere gidiyorlardı, tıpkı Papim gibi, o da yüksek notları ve iyi bir

beyzbol oyuncusu olmasıyla Harvard'da burs kazanmıştı. Orta karar öğrenciler göze batmamaya çalışarak suyun yüzünde duruyordu, zayıflarsa ya geride kalıyor ya da özel programlara geçiyordu. En sorunlular, uyuşturucu bağımlıları ve çete üyeleri sonunda kendilerini sokakta buluyordu; ya okuldan atılıyor ya da kendiliklerinden ayrılıyorlardı. İlk iki yıl ben iyi ve sportmen bir öğrenciydim, ama üç ay içinde en son kategoriye gerilemiştim, notlarım düşüşe geçmişti, kavga ediyor, hırsızlık yapıyor, marihuana içiyor, derslerde uyuyordum. Tarih öğretmenim Señor Harper endişeye kapılarak babamla konuştu, ama eğitici bir nutuk atmanın dışında onun bu konuda yapabileceği bir şey yoktu, beni alıp Sağlık Merkezi'ne götürdü, orada bana bazı sorular sordular, ne anormal iştahsız olduğum ne de intihara kalkıştığım anlaşılınca, beni rahat bıraktılar.

Berkeley High, şehrin orta yerine kakılmış açık bir yerleşkedir, oradaki kalabalığın içinde kaybolmam hiç de zor olmuyordu. Sistematik bir şekilde derslere gitmemeye başlamıştım, öğleyin yemeğe çıkıyor, öğleden sonra bir daha dönmüyordum. Yalnızca hanım evlatlarının gittiği bir kafeteryamız vardı, orada görülmek pek *cool* bir şey değildi. Nenem mahalledeki hamburgerlerle pizzaların baş düşmanıydı, yiyeceklerin organik, lezzetli ve ucuz olduğu o kafeteryaya gitmemde ısrarlıydı, ama ben ona hiçbir zaman kulak asmadım. Biz öğrenciler yakındaki parkta toplanıyorduk, orman kanunlarının geçerli olduğu polis karakolundan elli metre ötede bulunan bir meydandı burası. Ana babalar parktaki uyuşturucu ve aylaklık kültürüne karşıydılar, basında yazılar çıkıyordu, polisler müdahale etmeden dolaşıyorlar, öğretmenlerse oralı olmuyorlardı, çünkü onların yetki alanının dışında kalıyordu.

Parkta, sosyal sınıf ve ten rengine göre gruplara ayrılıyorduk. Marihuana içenlerle kaykay yapanların kendi bölgeleri vardı, biz beyazlar başka bir bölgede oluyorduk, Latin çeteleri çevrede kalarak kendi hayali bölgelerini artık bir ritüel halini almış tehditlerle koruyor, en ortada da uyuşturucu satıcıları yerlerini alıyordu. Bir köşede Yemenli burslular oluyordu, onların gelmesi olay olmuştu, çünkü beyzbol sopaları ve çakılarla silahlanmış Afro-Amerikalı çocuklar tarafından gruba dahil edilmişlerdi. Bir başka köşede Stuart Peel vardı, her zaman tek başınaydı, çünkü on iki yaşında bir kıza otoyolu koşarak geçme konusunda meydan okumuş, iki ya da üç araba birden kıza çarpmıştı; hayattaydı ama ağzı burnu çarpılmış bir halde sakat kalmıştı, bu şakanın sahibiyse bedelini inzivada kalmayla ödemişti; bir daha hiç kimse konuşmamıştı onunla. Yeşile boyalı saçları, oraları buraları delinip takılmış takıları ve dövmeleriyle "lağım punkları", tepeleme dolu el arabaları ve obez köpekleriyle dilenciler, bir sürü alkolik, durmadan kıçını açıp gösteren kafadan kontak bir kadın ve meydanın müdavimleri olan daha başka kişiler de öğrencilerin arasına karışıyordu.

Bazı çocuklar sigara tüttürüyor, Coca Cola şişelerinden içki içiyor, bahse tutuşuyor, polislerin burnunun dibinde ortalıkta marihuana ve hap dolaştırıyorlardı, ama çoğunluk yanlarında getirdikleri öğle yemeklerini yiyor, kırk beş dakikalık ara bitince de okula geri dönüyorlardı. Ben onların arasında değildim, neden bahsedildiğini anlayabilmek için ancak çaresiz kalınca devam ediyordum derslere.

Biz yeniyetmeler, yoldan geçenlerin ve dükkân sahiplerinin güvensiz bakışları altında köpek sürüleri gibi oradan oraya dolaşarak akşamları Berkeley'in merkezinde takılıyorduk. Ceptelefonlarımız, kulaklıklarımız, sırt

çantalarımız, çikletlerimiz, yırtık blucinlerimiz ve şifreli konuşmalarımızla ayaklarımızı sürüyerek ortalıkta dolanıyorduk. Herkes gibi ben de bir grubun üyesi olup sevilmeyi özlüyordum; Stuart Peel gibi dışlanmak kadar kötü bir şey olamazdı. On altı yaşımda olduğum o yıl kendimi bütün ötekilerden farklı hissediyordum, huzursuzdum, isyankârdım, bütün dünyaya öfkeliydim. Artık sürünün içinde kaybolmaya değil, sivrilmeye çalışıyordum; kabul edilmeyi değil, korkulan bir kişi olmayı arzu ediyordum. Her zamanki arkadaşlarımdan ayrılmıştım, ya da onlar benden ayrılmışlardı, okulun en kötü şöhretli kızları olan Sarah ve Debbie'yle üçlü bir grup oluşturmuştum, aslında onlar hiç sayılırdı çünkü Berkeley High'da bazı patolojik vakalar vardı. Biz kendi özel kulübümüzü kurmuştuk, kardeş gibi sıkı fıkıydık, rüyalarımıza varana kadar her şeyimizi birbirimize anlatıyorduk, her zaman beraberdik ya da ceptelefonlarıyla bağlantı kurup konuşuyorduk, giysilerimizi, makyaj malzemelerimizi, paralarımızı, yiyeceklerimizi, uyuşturucularımızı paylaşıyorduk, birbirimizden ayrı bir hayat düşünemiyorduk bile, arkadaşlığımız ömür boyu sürecek, aramıza hiç kimse ve hiçbir şey giremeyecekti.

İçim de dışım da değişikliğe uğramıştı. Sanki patlayacaktım, her yanımdan etler fışkırıyordu, kemiklerim ve derim yok gibiydi, kanım kaynıyordu, kendi kendime dayanamıyordum. Hamamböceğine dönüşmüş olarak Kafkavari bir kâbustan uyanmaktan korkuyordum. Kusurlarımı inceliyor, koca koca dişlerime, kaslarla kaplı bacaklarıma, kepçe kulaklarıma, solgun saçlarıma, kısacık burnuma, beş adet sivilceme, kemirilmiş tırnaklarıma, kötü duruşuma, fazlasıyla beyaz tenime, upuzun boyuma, hantal halime bakıp duruyordum. Kendimi korkunç hissediyordum, ama bu yepyeni kadın bedenimin gücünü tahmin edebildiğim anlar da oluyordu, na-

sıl başa çıkacağımı bilemediğim bir güçtü bu. Erkekler bana bakarlarsa ya da sokakta arabalarına binmeye davet ederlerse, arkadaşlarım bana dokunurlarsa ya da o kusursuz Bay Harper'ın dışında herhangi bir öğretmen davranışlarımla veya notlarımla fazla ilgilenecek olursa sinirleniyordum.

Okulda bir kızlar futbol takımı yoktu, ben kulüpte oynuyordum, bir keresinde oradaki antrenör öteki kızlar çekip gidene kadar sahada bana beden hareketleri yaptırdı, sonra da duşlara kadar peşimden gelip her tarafımı elledi, ben bir tepki göstermeyince de hoşuma gittiğini sandı. Utanç içindeydim, sırrımı saklayacaklarına yemin ettirerek bir tek Sarah'yla Debbie'ye anlattım, sonra futbol oynamayı bırakarak kulübe bir daha adımımı atmadım.

Bedenimdeki ve kişiliğimdeki değişiklikler tıpkı buzda kayıp düşüvermek kadar ani olmuş, kafamı patlatacağımın farkına bile varamamıştım. İpnotize olmuş birinin kararlılığı içinde tehlikeyi tartmaya başlamış, çok geçmeden çifte bir hayat sürer olmuştum, şaşırtıcı bir beceriyle yalan söylüyor, Susan savaşa gittiğinden beri evdeki tek otorite olan büyükanneme bağrış çağrış, kapıları vurarak karşı koyuyordum. Babam pratik amaçlarla ortadan kaybolmuştu, benimle kavga etmekten kaçınmak için uçuş saatlerini iki katına çıkardığını tahmin ediyorum.

Sarah ve Debbie'yle birlikte, okuldaki bütün öteki arkadaşlarım gibi internette pornografiyi keşfetmiştik, ekrandaki kadınların hareketlerini ve pozisyonlarını taklit ediyorduk, benim açımdan sonuçlar kuşkuluydu çünkü kendimi son derece gülünç görüyordum. Büyükannem şüphelenmeye başlamıştı, kadınları aşağılayan ve sömüren seks sanayii aleyhine doğrudan bir kampanyaya girişti; bu benim için yeni bir şey değildi, çünkü Hugh Hefner çılgınca bir fikre kapılarak Berkeley'i ziyaret et-

tiğinde *Playboy* dergisi aleyhinde yapılan bir gösteriye Mike O'Kelly'yle birlikte beni de götürmüştü. Hatırladığım kadarıyla dokuz yaşındaydım.

Bütün dünyam o iki kız arkadaşımdı, düşüncelerimi ve duygularımı bir tek onlarla paylaşabiliyordum, bir tek onlar dünyaya benim görüş açımdan bakıyorlar ve beni anlıyorlardı, başka hiç kimse ne bizim halimizden anlıyordu ne de bizim zevklerimizden. Berkeley High'dakilerin hepsi tıfıldı, hiç kimsenin bizimkiler kadar karmaşık hayatları olmadığı kanısındaydık. Sarah, sözde üvey babasının tacizlerini ve dayaklarını bahane ederek kendini sürekli hırsızlığa vermişti, o arada Debbie'yle ikimiz yaptıklarını örtbas edip onu korumak için tetikte bekliyorduk. Aslında Sarah annesinin yanında oturuyordu ve hiçbir zaman üvey babası olmamıştı, ama o hayali psikopat, sanki etten kemikten yapılmış gibi, konuşmalarımızın içinde her zaman yer alıyordu. Arkadaşım tıpkı çekirgeye benziyordu, vücudu sırf dirsekler, dizler, köprücükkemikleri ve çıkıntılı daha başka kemiklerden oluşuyordu, içi abur cubur dolu torbalarla dolaşıyor, bunları bir oturuşta yiyip bitirdikten hemen sonra tuvalete koşup gırtlağına parmak atıyordu. O kadar kötü beslenmekteydi ki durup durup bayılıyor, ölüm kokuyordu, otuz yedi kiloydu, içinde kitaplarla sırt çantamdan sekiz kilo fazlaydı, bütün amacı yirmi beş yaşına varıp hepten yok olmaktı. Evinde gerçekten dayak yiyen ve bir amcası tarafından tecavüze uğramış olan Debbie'ye gelince, korku filmlerinin hastasıydı, öteki dünya, zombiler, kara büyü, Drakula, cin çarpması gibi şeylere karşı hastalıklı bir merak duyuyordu; çok eski bir film olan *Exorcist*'i satın almıştı, tek başına seyretmeye korktuğundan her dakika onu bize seyrettiriyordu. Sarah'yla ikimiz onun o gotik stilini benimsemiştik: Oje de dahil olmak üzere o simsiyah kıyafetler, ölü gibi solgun beniz, anahtarlar,

haçlar, kurukafalar türünden süs eşyaları ve "Vampirler" olan lakabımızın kökenini oluşturan Hollywood vampirlerinin o uyuşuk alaycılığı vardı bizde de.

Üçümüz kötü gidişatta birbirimizle yarışa girmiştik. Temelde başkasının malına zarar vermek, marihuana, extacy, LSD ve çalıntı ilaçlar satmak, okulun duvarlarını spreyle rengârenk boyamak, çekte tahrifat yapmak, dükkânlardan ufak tefek şeyler aşırmaktan oluşan ve cezasız kalan suçlar için bir puan sistemi oluşturmuştuk. Marifetlerimizi küçük bir deftere not ediyor, ayın sonunda puanları sayıyorduk, kazanan en sert ve en ucuzundan bir şişe votkayı ödül olarak alıyordu; içinde yağlıboyanın çözülebildiği KU:L adında bir Polonya votkasıydı bu. Arkadaşlarım, grup seksleriyle, zührevi hastalıkları ve kürtajlarıyla sanki şeref madalyaları kazanmış gibi övünüyorlardı, ama paylaştığımız zamanlarda ben bunların hiçbirine tanık olmuş değildim. Onlarınkilerle kıyaslandığımda benim marifetlerim utanç verici görünüyordu, bu yüzden de bekâretimi bir an önce kaybetmekte acele etmiş ve bu işi Rick Laredo'yla yapmıştım, gezegendeki hödüklerin daniskasıydı o.

Manuel'in alışkanlıklarına büyükannemi şaşırtacak bir esneklik ve nezaketle ayak uydurdum. O beni hâlâ bir piç kurusu olarak görüyor, ses tonuna bağlı olarak bu bir azar ya da sevgi ifadesi olabilir, ama hemen her defasında birincisi olmuştur. "Dayak öğreticidir, hayat insanın öğretmenidir," lafı da onun başka bir deyişidir, benim durumumda da doğru olduğu anlaşılmıştır.

Saat sabahın yedisinde Manuel, duşun suyunu ve havluları ısıtmak için sobanın ateşini canlandırır, sonra Eduvigis ya da kızı Azucena gelerek kendi tavuklarının yumurtası, kendi fırınlarının ekmeği ve kendi ineklerinin köpük köpük, ılık sütünden oluşan o muhteşem kah-

valtımızı verir bize. Sütün önceleri bana nahoş gelen, şimdiyse çok hoşuma giden, kendine özgü bir kokusu var, ahır kokusu, çimen kokusu, taze gübre kokusu gibi. Sanki bir "küçükhanım"mışım gibi yatakta kahvaltı etsem Eduvigis'in pek hoşuna gidecek –Şili'de hizmetçilere verdikleri isimle "nana"ların bulunduğu bazı evlerde hâlâ öyle yapılır– ama ben yalnızca geç kalktığım pazar günleri yatakta kahvaltı ediyorum, çünkü torunu Juanito geliyor, ayaklarımızın dibinde oturan Fákin'le birlikte yatakta kitap okuyoruz. Harry Potter'ın birinci cildinin yarısındayız.

Öğleden sonraları Manuel'le işim bitince, bir koşu köye gidiyorum; insanlar garip garip bana bakıyorlar, böyle pür telaş nereye gittiğimi soran çok oldu. Egzersiz yapmaya ihtiyacım var, yoksa tostoparlak olacağım, geçen yıl yaptığım perhizin karşılığında ne bulursam yiyorum. Chiloé yemekleri fazlasıyla karbonhidrat içeriyor, ama hiçbir yerde obez insana rastlanmıyor, fiziksel çabadan olsa gerek, burada çok fazla hareket etmek gerekiyor. Azucena Corrales on üç yaşına göre biraz şişman, çıkıp benimle birlikte koşmaya bir türlü razı edemedim onu, utanıyormuş, "Herkes ne der?" diyor. Bu kızcağız çok yalnız bir hayat sürüyor, çünkü köyde çok az genç var, yalnızca birkaç balıkçı, marihuanadan uçmuş, aylak gezen üç-beş yeniyetme, bir de internet kafedeki çocuk; oradaki kahve Nescafé, internet bağlantısı pek kaprisli, elektronik postanın çekiciliğine kapılmamak için oraya olabildiğince az gitmeye çalışıyorum. Bu adada iletişimsiz yaşayan bir tek Doña Lucinda ile ben varız, o yaşlı olduğundan, ben de kaçak olduğum için. Köyün geri kalan sakinlerinin ceptelefonları ve internet kafedeki bilgisayarları var.

Canım sıkılmıyor. Buna şaşıyorum, çünkü eskiden aksiyon filmlerinde bile sıkılırdım. Boş saatlere, uzun günlere, tembelliğe alıştım. Pek az şeyle oyalanıyorum: Ma-

nuel'in işiyle ilgili gündelik çalışmalar, Blanca Teyze'nin son derece sıkıcı romanları, adadaki konu komşu ve sürü halinde hayta gibi dolaşan çocuklar. Juanito Corrales benim gözdem, sıska bedeni, koca kafası, her şeyi gören kapkara gözleriyle tıpkı bir oyuncak bebeği andırıyor. Çok az konuştuğu için herkes ona ahmak gözüyle bakıyor, ama aslında çok zeki: İnsanın söylediği lafı kimsenin ciddiye almadığını çok çabuk fark etmiş, onun için de hiçbir şey söylemiyor. Çocuklarla futbol oynuyorum, ama kızların ilgisini futbola çekmeyi beceremedim, hem erkekler kızlarla oynamaya yanaşmadıklarından hem de burada bir kızlar futbol takımı görülmüş şey olmadığı için. Blanca Teyze'yle ikimiz bunun değişmesi gerektiğine ve mart ayında okul açılıp da çocukları ele geçirir geçirmez bu konuyla uğraşmaya karar verdik.

Köydeki konu komşu bana kapılarını açtılar, yani laf olsun, diye öyle söylüyorum, evlerin kapıları zaten her zaman açık duruyor. İspanyolcam epeyce ilerlediğinden kafa göz yara yara konuşabiliyoruz. Chiloé'liler kapalı bir şiveyle konuşuyorlar, hiçbir metinde yer almayan birtakım sözcükler ve söz dizimleri var, Manuel'e bakarsanız eski İspanyolcadan geliyormuş, çünkü Chiloé ülkenin geri kalanından uzun bir süre ayrı kalmış. Şili İspanya'dan bağımsızlığını 1810'da kazanmış, ama Chiloé 1826'ya kadar kazanamamış, Amerika Kıtası'nın güney ucundaki en son İspanyol toprağı olarak kalmış.

Manuel, Chiloé'lilerin çekingen insanlar oldukları konusunda beni uyarmıştı, ama benim deneyimim öyle olmadı; bana karşı son derece nazik davranıyorlar. Beni evlerine davet ediyorlar, sobanın karşısında oturup yarenlik ederek mate içiyoruz, yeşil renkli acı bir ottan demlenen bu içecek, içi boşaltılmış kabaktan yapılma bir kabın içinde elden ele dolaştırılıyor ve herkes aynı ka-

mıştan çekiyor. Bana hastalıklarından söz ediyor, bitkilerine bir komşunun kıskançlığı yüzünden gelebilecek hastalıkları anlatıyorlar. Bir çok aile dedikodular ya da büyücülük şüpheleri yüzünden kavgalı; yaklaşık yalnızca üç yüz kişi olduğumuza ve kümesin içindeki tavuklar gibi daracık bir yerde yaşadığımıza göre, nasıl oluyor da düşmanlıkları sürdürebiliyorlar anlayamıyorum. Birbirine hınçlı, bir arada yaşamaya ve gerektiğinde birbirine yardım etmeye mahkûm, bölünmüş kocaman bir aileye benzeyen bu toplumun içinde hiçbir sır gizli kalamaz.

Patateslerden konuşuyoruz –yüz türlüsü ya da "kalitesi" var, kırmızısı, moru, siyahı, beyazı, sarısı, yuvarlağı, uzunu, patates aşağı, patates yukarı– ay küçülürken nasıl ekilmeliymiş, ama asla pazar günü olmamalıymış, patates ekilirken ve ilk hasatta Tanrı'ya nasıl şükredilirmiş, toprağın altında uykuya yattıklarında nasıl şarkı söylenirmiş, bunları anlatıyorlar. Hesaplamalarına göre yüz dokuz yaşında olan Doña Lucinda, hasadı şarkıyla anlatan halk ozanlarından biri: "Chiloé'li, patatesine iyi bak, iyi bak patatesine Chiloé'li, sakın gelip de dışarıdan bir başkası, elinden alıp onu gitmesin, Chiloé'li."

Pek çok kötülüğün suçlusu olan somon çiftliklerinden, bir sürü şey vaat eden ama pek azını yerine getiren hükümetin kusurlarından yakınıyorlar, ama Michelle Bachelet'nin kadın olmasına rağmen şimdiye kadarki en iyi başkan olduğu konusunda hemfikirler. Ne de olsa kimse mükemmel değil.

Manuel mükemmel olmaktan uzak; soğuk, ağırbaşlı bir adam, benim Papim gibi insanı rahat ettirecek bir göbekten, evreni ve insan yüreğini anlayabilecek şiirsel bir vizyondan yoksun, ama ona kanım kaynadı, bunu inkâr edemem. Onu da Fákin'i sevdiğim kadar seviyorum, hem de Manuel kimsenin saygısını kazanmak için en küçük bir çaba harcamadığı halde. En kötü kusu-

ru saplantı halindeki düzenliliği, bu ev sanki bir kışla, azıcık gevşemeyi öğrensin diye kimi zaman eşyalarımı bile bile ortalığa atıyorum ya da kirli tabakları mutfakta bırakıyorum. Kelimenin tam anlamıyla kavga ettiğimiz söylenemez, ama bayağı şiddetli çatışmalarımız oluyor. Örneğin bugün, çamaşır yıkamayı unuttuğumdan, giyecek bir şeyim kalmamıştı, sobanın üstünde kurumakta olan onunkilerden bir-ikisini aldım. Başkaları bu evden canlarının istediğini alıp götürebiliyorlarsa, ben de onun kullanmadığı bir şeyini alabilirim, diye düşünmüştüm.

"Bir daha benim donumu aldığında, lütfen benden iste," dedi, hiç de hoşuma gitmeyen bir ses tonuyla.

"Ne harikasın, Manuel! Duyan da başka donun olmadığını sanır," diye karşılık verdim, belki de hiç hoşuna gitmeyen bir ses tonuyla.

"Ben senin eşyalarını hiçbir zaman almıyorum, Maya."

"Tabii, hiçbir şeyim yok da ondan! Al şu lanet olasıca donunu!" Ve geri vermek üzere pantolonumu çıkarmaya koyuldum, ama dehşet içinde durdurdu beni.

"Yok, yok! Hediyem olsun, Maya."

Ben de aptal gibi ağlamaya başladım. Elbette bunun için ağlamıyordum, kim bilir ne için ağlıyordum, belki de yakında aybaşı olacağımdan ya da belki o gece Papimin ölümünü hatırlayıp bütün gün kederli dolaştığımdan. Papim olsa bana sarılırdı, iki dakikaya kalmadan birlikte kahkahalar atardık, ama Manuel, sanki ömründe hiç gözyaşı görmemiş gibi, kafasını kaşıyıp eşyalara tekmeler atarak dört dönmeye başladı. En sonunda konsantre sütle bana bir Nescafé yapmak gibi parlak bir fikir geldi aklına; bu da beni birazcık yatıştırdı da konuşabildik. Onu anlamaya çalışmamı, yirmi yıldan beri bir kadınla birlikte oturmadığını, son derece kökleşmiş birtakım alışkanlıkları olduğunu, bu evdeki kadar dar bir alanda düzenin çok önemli olduğunu, her birimiz ötekinin iç ça-

maşınına saygı gösterirse birlikte yaşamanın daha kolay olacağını söyledi. Zavallı adam.

"Baksana Manuel, ben psikolojiden çok anlarım, çünkü kaçıkların ve terapi görenlerin arasında bir yıldan fazla zaman geçirdim. Senin durumunu inceledim, senin sorunun korkuyor olman," diye fikrimi açıkladım ona.

"Neden korkuyormuşum?"

"Bilmiyorum, ama öğrenebilirim. Bak sana anlatayım, bu düzenlilik ve kendine ait bölge meselesi sinirsel bir gösteri. Baksana kıytırık bir don için nasıl da kıyameti kopardın; oysa tanımadığın biri müzik setini ödünç alıp gittiğinde kılını bile kıpırdatmadın. Sen kendini güvende hissedebilmek için her şeyi kontrol altında tutmaya çalışıyorsun, özellikle de duygularını, ama en salak insan bile bu dünyada güvenlik diye bir şey olmadığını bilir, Manuel."

"Anlıyorum. Devam et..."

"Soğukkanlı ve mesafeli gibi görünüyorsun, tıpkı Siddhartha gibi, ama beni kandıramazsın; içinden ayvayı yemiş olduğunu biliyorum. Siddhartha'nın kim olduğunu biliyorsun, değil mi? Yani Buddha."

"Evet, Buddha."

"Gülme. İnsanlar senin her şeyi bildiğini, manevi huzura ya da ona benzer bir saçmalığa erdiğini sanıyorlar. Gündüzleri tıpkı Siddhartha gibi bir denge ve dinginlik kumkumasısın, ama ben seni geceleri duyuyorum, Manuel. Uykunda bağırıp inliyorsun. Sakladığın o korkunç şey nedir?"

Terapi seansımız ancak oraya kadar ilerleyebildi. Manuel beresinikafasına geçirip yeleğini giydi, beraber gitsin, diye Fákin'e bir ıslık çaldı, yürüyüşe, tekneyle gezmeye ya da Blanca Schnake'ye beni şikâyet etmeye gitti. Gece çok geç döndü. Yarasalarla dolu bu evde geceleyin tek başıma kalmak öyle zor geliyor ki bana!

Tıpkı bulutlar gibi, yaş da belirsiz ve değişkendir. Manuel kimi zaman yaşını yaşadığı yıllar kadar gösteriyor, kimi zaman da, ışığa ve ruhsal durumuna bağlı olarak, teninin altında hâlâ pusuya yatmış bekleyen genç bir adamı görebiliyorum. Bilgisayarının mavimtırak çiğ ışığında klavyenin üzerine eğildiğinde çok yaşlı görünüyor, ama teknesine kaptanlık ederken ellisinde gibi. Önceleri yüzündeki kırışıklarla sarkmış torbalar, gözlerinin kırmızımtırak kenarları, ellerindeki damarlar, leke içindeki dişleri, yüzünün keskiyle yontulmuş kemikleri, öksürüğü ve sabahları gırtlağındaki gıcık, gözlüğünü çıkarıp gözkapaklarını ovuştururken yaptığı o yorgun hareket dikkatimi çekiyordu, ama artık bu ayrıntıları değil, göze batmayan erkekliğini fark ediyorum. Çekici bir adam. Blanca Schnake'nin de aynı fikirde olduğundan eminim, ona nasıl baktığının farkındayım. Aman Tanrım, Manuel'in çekici bir adam olduğunu söylemiş bulunuyorum! Oysa o piramitlerden daha yaşlı; Las Vegas'ta yaşadığım o kötü hayat beynimi sulandırmış olmalı, bunun başka bir açıklaması olamaz.

Neneme bakarsanız bir kadının en seksi yanı kalçalarıymış, çünkü üreme kapasitesini belli edermiş, bir erkeğinkiyse kollarıymış, çünkü çalışma kapasitesini gösterirmiş. Kim bilir bu kuramı nereden bulup çıkardı, ama Manuel'in kollarının seksi olduğunu kabul ediyorum. Genç bir adamın kolları gibi kaslı değil, ama sıkı, bilekleri kalın, elleri bir yazardan beklenmeyecek kadar kocaman, çatlak derisiyle, motor yağından, benzinden, odunlardan, topraktan kirlenmiş tırnaklarıyla, denizci ya da marangoz elleri var onda. O ellerle domates ya da kişniş doğruyor ya da büyük bir incelikle balık ayıklıyor. Hiç belli etmeden onu gözlüyorum, çünkü beni belli bir uzaklıkta tutuyor, galiba benden korkuyor, ama onu arkadan inceledim. Fırça gibi sert saçlarına dokunmak,

burnumu ense kökündeki o çukura yaklaştırmak isterdim, hani her halde hepimizde olan o çukur yer var ya, oraya. Kokusu nasıldır acaba? Sigara içmiyor, Papim gibi kolonya da kullanmıyor, beni görmeye geldiğinde algıladığım ilk şey o kolonya kokusu olurdu. Manuel'in giysileri benimkiler gibi ve bu evdeki her şey gibi kokuyor; yün, tahta, kediler, sobanın dumanı gibi.

Manuel'in geçmişini ya da duygularını sorgulamaya kalkarsam hemen savunmaya geçiyor, ama Blanca Teyze bana bazı şeyler anlattı, ben de dosyalarını düzenlerken daha başka şeyler keşfettim. Antropolog olmasının dışında aynı zamanda sosyologmuş, aralarındaki farkı bilmiyorum, Chiloé'lilerin kültürünü inceleme yolundaki o bulaşıcı tutkusunu işte bu açıklıyor. Onun yanında çalışmak, onunla birlikte öteki adalara gitmek hoşuma gidiyor, onun evinde oturmak hoşuma gidiyor, onun arkadaşlığı hoşuma gidiyor. Çok şey öğreniyorum; Chiloé'ye geldiğim zaman kafamın içi bomboş bir mağara gibiydi, kısa bir sürede giderek dolmaya başladı.

Blanca Schnake de benim eğitimime katkıda bulunuyor. Bu adada onun sözü kanun, burada karakoldaki o iki jandarmadan çok onun sözü geçiyor. Blanca küçükken bir rahibe okulunda yatılıymış; daha sonra bir süre Avrupa'da oturmuş ve pedagoji eğitimi almış; kocasından boşanmış, iki tane kızı varmış, biri Santiago'da, evli ve iki çocuklu olan öteki kızı Florida'daymış. Bana gösterdiği fotoğraflarda kızları tıpkı model gibi, torunları da birer melek. Blanca, Santiago'da bir liseyi yönetiyormuş, birkaç yıl önce Chiloé'ye atanmayı istemiş, çünkü Castro' da babasının yakınında yaşamak istiyormuş, ama kısmetine bu önemsiz adacığa yerleşmek düşmüş. Eduvigis'in dediğine göre, Blanca meme kanseri geçirmiş de bir *machi*'nin tedavisi sayesinde iyileşmiş, ama Manuel bu-

nun çift taraflı bir mastektomi ameliyatıyla kemoterapi geçirdikten sonra olduğunu açıkladı; şimdi nekahet dönemindeymiş. Okulun arkasında, köyün en iyi evinde oturuyor, yenilenip genişletilmiş olan bu evi tek bir ödemeyle babası satın almış ona. Blanca hafta sonları babasını görmeye Castro'ya gidiyor.

Don Lionel Schnake Chiloé'de ünlü bir kişi olarak kabul ediliyor, anlaşılan sınırsız olan cömertliği nedeniyle çok da seviliyor. "Babam ne kadar çok para verirse, yatırımlarına o kadar iyi geliyor, bu yüzden ondan para istemeye utanmıyorum," diye açıkladı bana Blanca. 1971 yılında yapılan toprak reformunda, Allende hükümeti Schnake'lerin Osorno'daki çiftliğini ellerinden alıp onyıllardan beri orada yaşayan ve çalışan aynı köylülere vermiş. Schnake, kendi durumundaki başkalarının yaptıkları gibi, enerjisini nefret tohumları ekmek ya da hükümeti baltalamakla tüketeceği yerde, yeni ufuklar ve yeni fırsatlar aramak için çevresine bakınmış. Kendini genç hissediyormuş, her şeye yeniden başlayabilirmiş. Kalkıp Chiloé'ye gelerek, Santiago'daki en iyi restoranları beslemek amacıyla bir deniz ürünleri tesisi kurmuş. Dönemin siyasi ve ekonomik iniş çıkışlarından, daha sonraları da Japon balıkçı teknelerinin ve somon çiftliklerinin rekabetinden sağ salim kurtulmuş. 1976 yılında askerî hükümet topraklarını ona geri vermiş, o da çiftliği çocuklarının yönetimine bırakmış, onlar çiftliği içinde bulunduğu sefil durumdan kurtarmışlar, ama kendisi Chiloé'de kalmış, çünkü birkaç kalp krizinin ilkini geçirdiğinden, kurtuluşunun Chiloé'lilerin ağır aksak yürüyüşüne ayak uydurmakta olduğuna karar vermiş. "Çok iyi yaşanmış seksen beş yıllık hayatımın sonunda kalbim bir İsviçre saatinden daha iyi çalışıyor," dedi bana Don Lionel, Blanca'yla birlikte pazar günü onu ziyarete gittiğimde tanıştığımız zaman.

Don Lionel, Manuel Arias'ın küçük *gringuita*'sı olduğumu öğrenince, beni sımsıcak kucakladı. "O nankör komüniste söyle de gelip beni görsün, yılbaşından beri gelmedi, büyük bir rezervden onun için sakladığım nefis bir konyağım var." Koskoca pos bıyığı, kafasında dört tutam beyaz saçıyla kıpkırmızı yüzlü, koca göbekli bir aile reisi, iyi yaşamayı seven, dışadönük, kendi yaptığı şakalara kahkahalarla gülen, sofrası her gelene açık bir adam. Ben Millalobo'yu aynı böyle hayal ederim, hani şu genç kızları denizin altındaki krallığına götürmek üzere kaçıran mitolojik varlık. Alman asıllı bir soyadına sahip olan bu Millalobo, genel olarak kadınların, özellikle de kendisini sömüren kızının kurbanı olduğunu ileri sürüyor: "O harika yaratıklara bir türlü hayır diyemiyorum ki!" "Blanca Chiloé'lilerden daha arsız, okulu için hep bir şeyler dilenip durur. Benden en son ne istedi biliyor musun? Prezervatif! Bu ülkede bir bu eksikti, çocuklar için prezervatif!" diye anlattı, kahkahalarla gülerek.

Blanca'nın karşısında teslim bayrağını çeken tek kişi Don Lionel değil. Onun tek bir lafıyla, okulu boyayıp hazırlamak üzere yirmiden fazla gönüllü toplanıverdi; buna *minga* diyorlar, pek çok kişinin, ihtiyaçları olduğunda kendilerinin de yardımsız kalmayacağını bilerek para almadan bir işin ucundan tutmaları anlamına geliyor. Karşılıklı ilişkilerin en kutsal yasası bu: Bugün sana, yarın bana. Patates mahsulünü böyle kaldırıyor, çatıları böyle onarıyor, balık ağlarını böyle yamıyorlar; Manuel'in buzdolabını da böyle taşımışlardı.

Rick Laredo liseyi bitirmemişti, öteki musibetlerle birlikte sokaklarda dolaşıp duruyor, küçük çocuklara uyuşturucu satıyor, ufak tefek şeyler çalıyor, Berkeley High'dan eski arkadaşlarını görmek, fırsat çıkarsa da onlarla bir şeyler değiştokuş etmek için öğlenleri parkta

dolanıyordu. Hiçbir zaman kabul etmeyecek olsa da, tabancasının namlusunu Señor Harper'ın kulağının içine soktuğu için atılmış olduğu okuldaki sürüye yeniden katılmayı istiyordu. Aslında doğrusunu söylemek gerekir: Öğretmen fazlasıyla iyi davranmış, hatta onu okuldan atmasınlar, diye araya bile girmişti, ama Laredo müdüre ve komisyon üyelerine hakaret etmekle kendi kuyusunu kazmıştı. Rick Laredo, markalı bembeyaz lastik ayakkabıları, kaslarını ve dövmelerini ortaya çıkaran kolsuz tişörtleri, jelden kirpi gibi dikilmiş saçları, bir mıknatısa yapışıp kalabilecek kadar çok sayıdaki zincir ve bilezikleriyle, kılığına kıyafetine pek düşkündü. Kot pantolonu üstünden dökülüyor, kalçalarından aşağıya doğru kayıyordu, tıpkı bir şempanze gibi yürürdü. Öyle beş para etmez biriydi ki, polisin ya da Mike O'Kelly'nin bile ilgisini çekmiyordu.

Bekâretimden kurtulmayı kafama koyunca, Laredo'ya, hiçbir açıklama yapmadan, bir sinemanın bomboş otoparkında, ilk seanstan önceki tenha saatte randevu verdim. Uzaktan baktığımda, sanki içinde çocuk bezi varmış kadar poturlaşmış pantolonunu tek eliyle tutarak öbür elinde bir sigarayla, o her zamanki kışkırtıcı haliyle iki yana yalpa vura vura, heyecanlı ve sinirli bir tavırla ortalıkta dört döndüğünü gördüm, ama yanına yaklaştığımda kendi türünden erkeklerin o bildik kayıtsızlığı içindeymiş pozunu takındı. Sigarasının izmaritini yerde üstüne basarak söndürdükten sonra yüzünde alaycı bir ifadeyle beni yukarıdan aşağıya süzdü. "Hadi çabuk ol, on dakikaya kadar otobüse yetişmem gerekiyor," dedim, pantolonumu indirerek. Üstünlük ifadesi taşıyan gülümsemesi siliniverdi; belki de herhangi bir girizgâh umuyordu. "Her zaman hoşuma gitmişindir, Maya Vidal," dedi. Bu salak hiç değilse adımı biliyor, diye düşündüm.

Laredo sigarasının izmariti yerde ezdikten sonra kolumdan tuttuğu gibi öpmeye kalkıştı, ama kafamı çevirdim; böyle bir şey planıma dahil değildi, Laredo'nun nefesi motor gibi kokuyordu. Pantolonumu çıkarmamı bekledi, hemen ardından beni yere yıkıp üstüme çıktı, bu işi bir acemi çaylakla yaptığını aklına bile getirmeden, kolyeleriyle fetişlerini göğsüme batıra batıra bir-iki dakika boyunca çabaladı, sonra da tıpkı ölü bir hayvan gibi üstüme yığıldı kaldı. Öfkeyle onu üstümden ittim, külotumla kendimi temizleyerek külotu otoparkın bir yerine fırlatıp attım, pantolonumu giydim, sırt çantamı kaptığım gibi koşa koşa uzaklaştım. Otobüsteyken bacaklarımın arasındaki koyu renk lekeyi ve bluzumu ıslatmakta olan gözyaşlarımı fark ettim.

Ertesi gün Rick Laredo, elinde bir rap CD'si, "kızı" için de küçük bir poşet marihuanayla parkta dikilmişti. O zavallıya acıdım, bir kan emicinin hak ettiği şekilde alaya alarak sepetleyemedim onu. Sarah'yla Debbie'nin gözetimini atlatarak onu bir dondurmacıya davet ettim, ikimize de üçer toplu birer külah dondurma aldım, fıstıklı, vanilyalı ve içinde kuru üzümler olan romlu dondurma. Dondurmalarımızı yalarken bana gösterdiği ilgiye ve otoparkta bana yapmış olduğu iyiliğe teşekkür ettim, ikinci bir fırsatının olmayacağını ona anlatmaya çalıştım, ama bu mesaj onun o ilkel maymun kafasına girmedi. Rick Laredo'dan aylar boyunca kendimi kurtaramadım, ta ki sonunda beklenmedik bir kaza onu hayatımdan silip çıkarana kadar.

Sabahları okula gider havalarında evimden çıkıyor, ama yolun yarısında Sarah ve Debbie'yle Starbucks'ta buluşuyordum, orada çalışanlar tuvalette yakışıksız birtakım lütuflar karşılığında bize birer latte ikram ediyorlardı, sonra vampir kılığına giriyordum ve akşam olunca

okullu bir kızın tertemiz yüzü ve masum havasıyla eve dönme saati gelene kadar eğlenmeye çıkıyordum. Bu özgürlük birkaç ay sürdü, ta ki Nenem depresyon ilaçlarını bırakıp yaşayanların dünyasına geri dönene ve bakışları kendi içine dönük olduğundan daha önce algılayamamış olduğu belirtileri fark edene kadar; çantasındaki paralar yok oluyordu, benim okul saatlerim bildik hiçbir eğitim programıyla örtüşmüyordu, tıpkı bir fahişe suratıyla ve edasıyla ortalıkta dolaşıyordum, kurnaz bir yalancı olup çıkmıştım. Üstüm başım marihuana kokuyordu, nefesimde ne idüğü belirsiz nane şekerlerinin kokusu vardı. Derslere gitmediğimi henüz öğrenmiş değildi. Señor Harper bir defasında babamla konuşmuş, görünürde herhangi bir sonuç alamamıştı, ama büyükannemi aramak aklına gelmemişti. Nenemin benimle iletişim kurma çabaları, kulaklıklarımdaki gümbür gümbür müziğin, cep telefonumun, bilgisayarımın ve televizyonumun gürültüsüyle rekabet halindeydi.

Nenemin esenliği açısından en iyisi, tehlike işaretlerini görmezden gelip benimle birlikte huzur içinde yaşamak olurdu, ama beni koruma arzusu ve uzun zamandan beri dedektif romanlarındaki sırları ortaya çıkarma alışkanlığı onu araştırma yapmaya itmişti. Önce dolabımdan ve telefonumda kayıtlı numaralardan başladı. Bir çantanın içinde prezervatif paketleri ve ne olduğunu anlayamadığı Mitsubishi markasını taşıyan sarı renkli iki hapın bulunduğu küçük bir plastik torba bulmuştu. Hapları dalgınlıkla ağzına atmış ve on beş dakika içinde nasıl bir etki yaptığını anlamıştı. Gözleri kararmış, aklı bulanmıştı, dişleri zangır zangır birbirine çarpıyordu, kemikleri gevşemiş, üzüntülerinin uçup gittiğini görmüştü. Kendi zamanından kalma bir plak koyarak çılgın gibi dans etmeye koyulmuş, sonra da hava almaya sokağa çıkmıştı, orada da dans etmeyi sürdürüyor, bir yandan da

soyunuyordu. Yere düştüğünü gören birkaç komşu, alelacele koşarak üstüne bir havlu örtmüşlerdi. Tam 911'den imdat istemeye hazırlanırlarken ben çıkageldim, belirtileri anlayınca büyükannemi evin içine taşımama yardım etmeye onları razı edebildim.

Onu yerden kaldıramadık, taş gibi ağırlaşmıştı, salondaki kanepeye kadar yerde sürüklemek zorunda kaldık. O hayırsever insanlara bunun ciddi bir şey olmadığını, büyükanneme bu nöbetlerin her zaman geldiğini ve kendi kendine geçtiğini anlattım. Onları nazik bir şekilde kapıya doğru itekledim, sonra da koşup kahvaltıdan kalma kahveyi ısıtarak bir battaniye bulup getirdim, çünkü Nenemin dişleri birbirine çarpıyordu. Birkaç dakika içinde sıcaktan bunalmaya başlamıştı. Ondan sonraki üç saat boyunca battaniyeyi soğuk suya batırılmış bezlerle sürekli değiştirdim, ta ki sonunda Nenem kendine gelene kadar.

Uzun bir gece olmuştu. Ertesi gün büyükannem, yenilgiye uğramış bir boksörün ruh hali içindeydi, ama kafası yerindeydi, neler olup bittiğini hatırlıyordu. O hapları bir kız arkadaşımın saklayayım, diye bana verdiği hikâyesine inanmadı, bense masum pozlarda onların extacy hapları olduğundan habersizdim. Yaptığı bu talihsiz yolculuk ona yeni bir güven duygusu vermiş, Caniler Kulübü'nde öğrenmiş olduklarını uygulamasının vakti gelip çatmıştı. Ayakkabılarımın arasında on tane daha Mitsubishi hapı bulmuş, bunların her birinin haftalığımın iki katı değerinde olduğunu O'Kelly'den öğrenmişti.

Büyükannem kütüphanede bilgisayar kullandığından onlardan biraz anlıyordu, ama uzman olmaktan uzaktı. Bu yüzden de bir teknoloji dehası olan Norman'dan yardım istedi; O'Kelly'nin bazı durumlarda yasadışı amaçlar-

la çalıştırdığı, onca zaman burnunu ekranlara yapıştırarak yaşamaktan yirmi altı yaşında gözleri süper miyop olmuş kambur bir gençti Norman. Yanındaki çocuklara yardım etmek söz konusu olduğunda bizim Pamuk Prenses, avukatların, savcıların, yargıçların ve polislerin elektronik postalarını gizlice araştırmakta hiçbir sakınca görmez. Norman, ne kadar minik olursa olsun ardında iz bırakan her şeye sanal âlemde erişebilir, Vatikan'ın gizli belgelerinden tutun da, Amerikan Kongresinin, yosmalarla gönül eğlendiren üyelerinin fotoğraflarına varana kadar her şeye. Annesinin evinde kaldığı odadan dışarı bile çıkmadan başkalarını zarara uğratabilir, banka hesaplarından para çekebilir, Borsa'da dolandırıcılık yapabilir; aslında suç eğilimi yoktur onda, kuramsal bir tutkudur onunki.

Norman'ın on altı yaşındaki bir sübyanın bilgisayarı ve ceptelefonuyla değerli vaktini harcamaya gönlü yoktu, ama *hacker*'lık becerisini Nenem ile O'Kelly'nin emrine sunarak onlara parolaları kırmayı, özel mesajları okumayı ve benim silmiş olduğumu sandığım şeyleri geri kazanmayı öğretti. Doğuştan dedektiflik yeteneğine sahip olan bu iki insan, bir hafta sonu içinde, Nenemin en kötü korkularını doğrulamaya ve onu perişan etmeye yetecek kadar bilgi toplamışlardı: Torunu, cinden öksürük şurubuna kadar eline ne geçse içiyordu, marihuana tüttürüyordu, extacy, asit ve sakinleştirici ilaçlar alıp satıyordu, kredi kartlarını çalıyordu ve FBI ajanlarının kötü yolda olanları internet üzerinden yakalamak için kendilerini buluğa ermemiş kızlar olarak tanıttıkları bir televizyon programından esinlenerek akıl ettiği bir düzenbazlığa başvurmuştu.

Bu macera, biz vampirlerin benzer yüzlercesinin arasından seçmiş olduğumuz bir duyuruyla başlamıştı:

Bir baba kızını arıyor: 54 yaşında, babacan, samimi, sevecen, beyaz bir işadamı, herhangi bir ırktan, ufak tefek, tatlı, hiçbir yasaklama tanımayan, karşılıklı zevk alıp vermek için babacığının kızı rolünü rahatlıkla oynayabilecek sade ve açıksözlü genç bir kız arıyor, bir geceliğine, devam edecek olursa cömert davranabilir. Yalnızca ciddi yanıtlar, şakalara ve homoseksüellere yer yok. Fotoğraf gönderilmesi zorunludur.

İçimizde en kısa boylumuz olan Debbie'nin on üç yaşında bisiklete binerken çekilmiş bir resmini yolladık ona, Sarah'nın yazın Berkeley'de çalıştığı zamandan tanıdığımız bir otelde randevu verdik adama.

Debbie o kapkara giysilerinden kurtulup mezar makyajını silerek okul etekliği, beyaz bluzu, soket çorapları, saçlarında kurdelelerle kılık değiştirmiş bir halde, kendisine cesaret versin, diye de midesinde bir bardak dolusu alkolle otelde boy gösterdi. Adam onun fotoğrafta göründüğünden daha büyük olduğunu anlayınca şöyle bir irkildi, ama şikâyette bulunacak hali yoktu, çünkü kendisi de duyuruda söylediğinden on yaş daha büyüktü. Debbie'nin rolünün söz dinlemek, kendisininkinin de ona emirler verip bazı cezalar uygulamak olduğunu anlatmış ona, ama bunu ona kötülük etmek değil, yalnızca ıslah etmek niyetiyle yapacakmış, iyi bir babanın göreviymiş bu. Ya iyi bir kız evladın görevi nedir? Babacığına sevgi göstermek. Adın nedir senin? Her neyse, önemi yok, benim yanımda adın Candy olacak. Gel bakayım Candy, otur şuraya, otur babacığının kucağına da anlat bakalım bugün tuvalette dışarı çıktın mı, bu çok önemlidir yavrucuğum, sağlığın temelidir bu. Debbie susadığını söyleyerek telefonla bir gazoz ve salamlı bir sandviç getirtmesini istemiş. Adam lavman yapmanın yararlarını ona anlatırken, o da bir yandan parmağını

emerek çocukça bir meraka kapılmış pozunda odayı incelemekle vakit kazanıyormuş.

O arada Sarah'yla ikimiz otelin otoparkında kararlaştırdığımız gibi on dakikanın geçmesini bekliyorduk, hemen arkasından Rick Laredo'yu yukarıya yolladık; Laredo onların bulunduğu kata çıkarak kapıyı tıklatmış ve "Oda servisi!" diye haber vermiş, aynen ona söylemiş olduğum gibi. Kapıyı açar açmaz da elinde tabancasıyla içeriye dalmış.

Hayvanlara işkence ettiği için psikopat diye ad takmış olduğumuz Laredo, kendini kabul ettirmek için kas gücüne ve üzerinde taşıdığı çete üyelerine has öteberisine güveniyordu, ama elindeki o silah, uyuşturucu sattığı çoluk çocuk müşterilerini yıldırmak ve kendisinin Berkeley High'dan atılmasını sağlamaktan başka bir işe yaramamıştı. Sübyancıları soyma planımızı duyunca ödü patlamıştı, çünkü o sınırlı repertuvarında böyle bir suç yer almıyordu, ama vampirleri etkilemeyi ve cesaret gösterisinde bulunmayı da istiyordu. Bize yardımda bulunmayı kabul etti, cesaretini toplamak için de tekila ile *crack*'ten[1] medet umdu. Otel odasının kapısını bir tekmede açıp da yüzünde çılgın bir ifadeyle, yüksek ökçelerinin takırtısı, anahtar ve zincirlerinin şangırtısı içinde, silahı sinemada gördüğü gibi iki eliyle doğrultarak odaya girince, hevesi kursağında kalan babacık odadaki tek koltuğa yığılarak ana karnındaki cenin gibi büzülüp kalmış. Laredo bir an duraksamış, heyecandan bir sonraki adımının ne olacağını unutmuş, ama Debbie'nin belleği daha güçlüymüş.

Kurbanın kızın ona söylediklerinin yarısını bile anlamamış olması muhtemel, çünkü korkudan hıçkırıp du-

1. Kokainin sigarayla içilebilen küçük parçalar halindeki şekli.

ruyormuş, ama federal suç, çocuk pornografisi, küçük yaştaki kıza tecavüz girişimi, hapiste geçirilecek yıllar gibisinden bazı sözler gereken etkiyi yapmış. Nakit olarak vereceği iki yüz dolarlık bir bahşişle bu sorunlardan kaçınabileceğini söylemişler ona. Herif o kadar parası olmadığına en kutsal varlıklar üzerine yeminler etmiş, bu da Laredo'yu öylesine çileden çıkarmış ki, Debbie'nin aklına beni ceptelefonuyla aramak gelmeseymiş belki de ateş edecekmiş; çünkü çetenin akıl hocası bendim. Tam o sırada yeniden kapı vurulmuş, bu kez otelin garsonlarından biri elinde bir gazoz ve salamlı sandviçle gelmiş. Debbie tepsiyi kapının eşiğinde alarak hesabı imzalarken, bir yandan da ayağında donuyla koltukta oturmuş inleyip duran bir adamla tabancasını onun ağzına sokan siyah deriler içindeki bir başkasının oluşturduğu manzarayı kapatıyormuş.

Babacığın bulunduğu odaya çıkarak, içtiğim marihuanalı sigarayla edindiğim sakin tavır içinde duruma derhal hâkim oldum. Adama giyinmesini söyleyerek bizimle işbirliği yaparsa başına hiçbir şey gelmeyeceği konusunda güvence verdim. Gazozu içtim, salamlı sandviçten iki lokma ısırdım, sonra da kurbanımıza çıt çıkarmadan peşimizden gelmesi emrini verdim, çünkü rezalet çıkarmak hiç de işine gelmezdi. Zavallıyı kolundan tuttum, Laredo peşimize yapışmış bir halde merdivenlerden dört kat aşağı indik, yoksa asansörde biriyle burun buruna gelebilirdik. Adamı büyükannemden izin istemeden ödünç almış olduğum ve ehliyetsiz kullandığım Volkswagen'in içine itekledik, onu bir bankamatiğe götürdük, orada rehin parasını makineden çekti. Banknotları bize verdi, arabaya atladığımız gibi oradan ok gibi ayrıldık. Adam kaldırımda kalarak rahat bir nefes almış, öyle sanıyorum ki babacık oyununu oynama huyundan kurtulmuştu. Bütün bu operasyon otuz beş da-

kika sürmüş, adrenalin salgısı her birimizin cebimize attığımız elli dolar kadar harika olmuştu.

Nenemi en şaşırtan şey, hiç vicdan azabı çekmemem olmuştu. Günde yüz tane gibi hızlı bir tempoyla gidip gelen bütün o mesajlar içinde en küçük bir pişmanlık duygusuna ya da başıma gelebileceklerden korkma belirtisine rastlamamış, yalnızca doğuştan haylaz bir kızın yüzsüzlüğüyle karşılaşmıştı. Bu soygun biçimini o zamana kadar üç kere tekrarlamış ve artık devam etmemiştik, çünkü Rick Laredo'dan, tabancasından, onun o fino köpeği gibi yapışkan aşkından ve onun kızı olmayı kabul etmezsem beni öldürme ya da ele verme tehditlerinden bıkmıştık. Fazlasıyla heyecanlıydı, her an kendini kaybedebilir, bir öfke ânında birini öldürebilirdi. Üstelik kazancımızın üzerinden daha büyük bir yüzdeyi kendisine vermemiz hevesindeydi, çünkü herhangi bir şey kötü gidecek olursa kendisi birkaç yıllığına hapsi boylayacak, o arada bizleri küçük yaşta kızlar olarak yargılayacaklardı. "En önemlisi bende, yani tabanca," demişti bize. "Hayır Rick, en önemlisi bende, yani beyin," diye karşılık vermiştim ona. Silahının namlusunu alnıma dayamıştı, ama ben tek parmağımla namluyu kenara itmiştim ve biz üç vampirler ona sırtımızı döndüğümüz gibi gülerek çekip gitmiştik. İşte sübyancılarla olan o kârlı işimiz böylece sona ermişti, ama Laredo'dan bir türlü kurtulamamıştım, öylesine ısrarla bana yalvarıyordu ki sonunda ondan nefret etmeye başlamıştım.

Nenem, odamı yeniden aradığında daha fazla uyuşturucu, poşetler içinde haplar ve nereden geldiğini ele geçirdiği mesajlar içinde aydınlatamadığı kalın bir altın zincir buldu. Sarah onu annesinden yürütmüştü, kolyeyi okutmanın bir yolunu arayadursun ben de onu evde saklamıştım. Sarah'nın annesi bizim için cömert bir gelir

kaynağıydı, çünkü bir şirkette çalışıyor, çok para kazanıyordu, alışveriş yapmaya da bayılıyordu; üstelik seyahatlere çıkıyor, eve geç geliyordu, onu aldatmak kolaydı, bir şeyi eksildiğinde farkına bile varmıyordu. Kızının en yakın arkadaşı olmakla ve onun kendisine her şeyini anlatmasıyla övünüyordu, ama aslında Sarah'nın hayatının nasıl olduğu hakkında en küçük bir fikri yoktu, onun ne kadar kötü beslendiği ve kansızlık çektiğinin bile farkında değildi. Ara sıra bira ve marihuana içmeye bizi eve davet ediyordu, çünkü dediğine göre bunu sokakta yapmamızdan evlaydı. Sarah'nın o kadar gıpta edilecek bir annesi olduğu halde o zalim üvey baba efsanesini ortalığa yaymasını anlamakta zorluk çekiyordum; o hanımla kıyaslandığında benim büyükannem tam bir canavardı.

Nenem, torununun sonunda uyuşturucu bağımlılarıyla dilenciler arasında Berkeley sokaklarına düşeceğinden ya da Pamuk Prenses'in kurtarmayı beceremediği suçlu gençlerle birlikte hapsi boylayacağından emin olarak, içinde kalan azıcık huzuru da yitirmişti. Beynin bir bölümünün gelişmekte geciktiğini okumuştu bir yerde, bu yüzden de yeniyetmeler akılları bir karış havada dolaşıyorlardı ve onlarla tartışmaya girmenin bir yararı yoktu. Papimin ruhuyla iletişim kurmaya kalkışıp da Oakland'daki medyumun eline düştüğü zaman kendisinin de olduğu gibi, benim doğaüstü düşünceler aşamasında sıkışıp kaldığım sonucuna varmıştı. En sadık dostu ve sırdaşı olan O'Kelly, yeniyetmelere her zaman olduğu gibi benim de hormonlarımın tsunamisinin önünde sürüklenip gittiğimi, ama temelde düzgün bir kız olduğumu ve amansız doğa devrini tamamlayana kadar onlar beni kendi kendimden ve dünyadaki tehlikelerden koruyabildikleri sürece, sonunda kendimi kurtaracağımı söyleyerek onu yatıştırmaya çalışıyordu. Nenem de bunu kabul ediyordu, çünkü ben en azından ne Sarah gibi sü-

rekli açlık hastalığına yakalanmıştım ne de Debbie gibi jiletle oramı buramı kesiyordum, gebe de değildim, ne hepatit hastasıydım ne de AIDS.

Vampirlerin ihtiyatsız elektronik haberleşmeleri ve Norman'ın o şeytani becerisi sayesinde Pamuk Prenses'le büyükannem, bütün bunları ve daha da fazlasını öğrenmiş bulunuyorlardı. Nenem, ne olacağı kestirilemez yankılarına rağmen her şeyi babama anlatma zorunluluğu ile Mike'ın önerdiği şekilde ses çıkarmadan bana yardım etme arzusu arasında bocalıyordu, ama bir karara varmasına fırsat kalmadı, çünkü olaylar bir fırtına gibi esip onu bir yana fırlatmıştı.

Bu adadaki önemli kişilerin arasında, asayişten sorumlu olan Laurencio Cárcamo ve Humilde Garay adındaki o iki jandarma da var –onlara *"pacos"* diyorlar– köpeklerini eğitmekte olduğumdan ikisiyle de aram çok iyi. Eskiden insanlar jandarmadan pek hoşlanmazlarmış, çünkü diktatörlük döneminde hayvanca davranmışlar, ama ülkenin yirmi yıllık demokrasi döneminde vatandaşların güvenini ve saygısını yeniden kazanmışlar. Diktatörlük zamanında Laurencio Cárcamo çocukmuş, Humilde Garay'sa daha doğmamışmış. Şili Jandarma Birliği'nin kurumsal afişlerinde üniformalı erler yanlarında azametli Alman çoban köpekleriyle görülüyorlar, ama burada, artık yaşlanmış olan en ünlü Şilili futbolcunun şerefine adı Livingstone olan kırma bir köpecik var. Yavru köpek daha yeni altı aylık oldu, eğitimine başlamak için ideal bir yaşta, ama korkarım ki benim yanımda yalnızca oturmayı, patisini vermeyi, bir de ölü taklidi yapmayı öğrenecek. Jandarmalar ona saldırmayı ve ceset bulmayı öğretmemi istediler benden, ama bunlardan birincisi saldırganlık gerektiriyor, ikincisi de sabır, yani birbirine taban tabana zıt iki özellik. İkisinden birini seç-

mek zorunda kalınca ceset aramakta karar kıldılar, çünkü burada saldırılacak kimse yok, oysa depremlerin enkazı altında çok sayıda insan kayboluyor.

Hiçbir zaman uygulamadığım, ama bir elkitabında okuduğum yöntem, çürümüş et gibi berbat kokulu bir madde olan *cadaverine*'e batırılmış bir bez parçasını bir yere gizlemeden önce köpeğe koklatmak, sonra da onu bulmasını sağlamak. "Bu *cadaverine* meselesi biraz zor, hanımefendi. Çürümüş tavuk bağırsakları kullanamaz mıyız?" diye öneride bulundu Humilde Garay, ama bunu yaptığımızda köpek bizi dosdoğru Taberna del Muertito'ya, Ñancupel'in mutfağına götürdü. İlke olarak öteki hayvanlardan hoşlanmayan Fákin'in kıskanç bakışları altında daha başka yöntemler uydurmayı sürdürüyorum. O bahaneyle karakolda saatlerce oturarak kahve içip kendi tabirleriyle vatan hizmetindeki bu adamların büyüleyici hikâyelerini dinliyorum.

Karakol, polisin renkleri olan beyaz ve koyu yeşile boyalı küçük bir kâgir ev, çevresinde de sıra sıra *macha* kabuklarıyla süslenmiş bir çit var. Jandarmalar çok acayip konuşuyorlar, Chiloé'liler gibi "yok, yok" ve "he, he" demek yerine "Olur mu ya," ve "Öyle ya," diye yanıt veriyorlar, bana "hanımefendi" diyorlar, kendileri gibi vatan hizmetinde olan Livingstone'a da "it" diyorlar. Daha fazla yetki sahibi olan Laurencio Cárcamo, Última Esperanza ilindeki ücra bir köyde görev yapmış, orada bir yıkıntının içine sıkışan bir adamın bacağını kesmek ona düşmüş. "Hem de el testeresiyle, hanımefendi, anestezi yapmadan, bir tek içki vardı yanımızda."

Livingstone'a arkadaş olmaya daha uygun görünen Humilde Garay çok yakışıklı, Zorro filmlerindeki o aktöre benziyor, hay aksi, adını unuttum... Peşinde bir alay kadın var, onun yanında ağızları açık kalan gelip geçici turist kadınlardan tutun da, sırf onu görmek için anaka-

radan kalkıp gelen azimli genç kızlara varana kadar, ama Humilde Garay iki açıdan ciddi davranıyor, birincisi sırtında üniforma olduğu için, ikincisi de koyu Katolik olduğundan. Manuel bana Garay'ın And Dağları'nda kaybolan bir grup Arjantinli dağcıyı kurtardığını anlatmıştı. Kurtarma ekipleri, onlara öldü gözüyle baktıklarından aramayı bırakmaya hazırlanırlarken, Garay olaya müdahale etmiş. Bütün yaptığı kurşunkalemiyle haritanın üstünde bir noktayı işaretlemek olmuş, bir helikopter göndermişler ve dağcıları oracıkta bulmuşlar, yarı donmuş haldeymişler ama hâlâ yaşıyorlarmış. Kendisine sorduğum zaman, "Öyle ya, hanımefendi, kardeş ülkeden gelen ve öldükleri sanılan kurbanların yeri Michelin haritasında tam olarak işaretlenmişti," diye karşılık verdi, sonra da 2007 yılından kalma bir gazete kupürünü gösterdi bana, üzerindeki haberde kendisine emri vermiş olan albayın bir fotoğrafı da vardı: "Muvazzaf astsubay Humilde Garay Ranquileo yerin altında su bulabiliyorsa, yerin üstündeki o beş Arjantinliyi de bulabilir," demişti Albay, kendisiyle yapılan görüşmede. Meğer jandarmanın ülkenin herhangi bir yerinde bir kuyu kazması gerektiğinde telsizle Garay'a danışırlarmış, o da haritanın üstünde bir yeri ve hangi derinlikte su bulunduğunu tam olarak işaretlermiş, sonra haritanın bir fotokopisini faksla onlara yollarmış. Bunlar not etmem gereken hikâyeler, çünkü günün birinde masalları için hammadde olarak Nenemin işine yarayacaktır.

Şilili bu iki jandarma bana Berkeley'deki Çavuş Walczak'ı hatırlatıyor; bunlar insani zaafları içinde hoşgörü sahibi kişiler. Karakolda, parmaklıkların üstündeki tabelaların belirttiği gibi biri kadınlar, öteki erkekler için ayrılmış olan iki hücre, daha çok yağmur yağdığında ve evlerine götürmenin imkânı olmayan sarhoşları konuk etmek için kullanılıyor.

Hayatımın son üç yılı, yani on altıyla on dokuz yaş arası, öyle çalkantılı geçti ki neredeyse Nenemin hayatına mal olacaktı, olanları tek bir cümleyle özetlemişti Nenem: "İyi ki Papin bu dünyada değil de senin ne hale geldiğini görmüyor, Maya." Ben de neredeyse, Papim bu dünyada olmuş olsaydı ben bu hale gelmezdim, diye karşılık verecektim, ama tam zamanında sustum; yaptıklarım için onu suçlamak haksızlık olurdu.

Papimin ölümünden on dört ay sonra, 2006 yılının Kasım ayında bir gün, saat sabahın dördünde, ilçe hastanesinden Vidal ailesine telefon ederek küçük yaştaki Maya Vidal'in bir ambulans içinde acil servise getirildiğini ve o anda ameliyathanede olduğunu haber verdiler. Evde bir tek büyükannem varmış, hastaneye doğru ok gibi evden fırlamadan önce Mike O'Kelly'ye ulaşmayı başararak babamın nerede olduğunu bulmasını istemiş. Ben o gece, Sarah ile Debbie'nin beni beklemekte oldukları kapatılmış bir fabrikanın içinde yapılan bir *rave*'e[1] katılmak üzere evden tüymüştüm. Volkswagen'i alamamıştım, çünkü Nenem onu yine bir yere çarpmıştı ve tamirdeydi, bu yüzden biraz paslanmış olan, frenleri de pek tutmayan eski bisikletimi almıştım.

Biz vampirler kapıdaki gözcüyü tanıyorduk, korkunç görünümlü ve kuş beyinli bu herif, yaşımızı sormadan eğlenceye girmemize izin verdi. Fabrikanın içi müziğin gümbürtüsünden zangırdıyordu, kimileri dans ediyor ya da atlayıp sıçrıyor, kimileri de katatonik bir halde oldukları yere kakılmış, kafalarıyla tempo tutuyorlardı. Körkütük sarhoş olana kadar içmek, iğneyle zerk edilemeyeni sigarayla tüttürmek, el altında kim varsa hiç çekinmeden düzüşmekti bütün yapılan. Koku, duman

1. Işık gösterileri eşliğinde elektronik müzik çalınan parti.

ve sıcaklık öylesine yoğundu ki nefes alabilmek için arada bir sokağa çıkmak zorunda kalıyorduk. Oraya vardığımda kendi uydurmam olan –cin, votka, viski, tekila ve Coca Cola'lı– bir kokteyl, kokain ve beni yıldırım gibi çarpan birkaç damla LSD katılmış bir marihuana piposuyla havaya girmiştim. O çılgın kitlenin içinde eriyip giden arkadaşlarımı çok geçmeden gözden kaybettim. Tek başıma dans ediyor, içmeyi sürdürüyor, bir sürü oğlanın oramı buramı ellemesine göz yumuyordum... Ne ayrıntıları hatırlıyorum ne de daha sonra ne olduğunu. Aradan iki gün geçtikten sonra, hastanede bana verdikleri sakinleştiricilerin etkisi dağılmaya başlarken, kafam tamamen uyuşmuş bir halde *rave*'den çıkıp farları ve frenleri olmayan bisikletime bindiğimde bana bir araba çarpmış olduğunu öğrendim. Havaya uçup birkaç metre ötede yolun kenarındaki çalıların içine düşmüşüm. Arabanın sürücüsü, beni ıskalamaya çalışırken bir sokak direğine çarpmış ve beyin sarsıntısı geçirmiş.

Bir kolum kırık, çenem yerinden çıkmış, zehirli bir ısırgan kümesinin üstüne düşmüş olduğumdan her yanım alev alev yanar bir halde on iki gün kaldım hastanede; kemiklerimde çiviler ve somunlarla, büyükannemin ve o dinlensin diye nöbeti birkaç saatliğine devralan Pamuk Prenses'in gözetimi altında bir yirmi gün de evde hapis geçirdim. Nenem, o kazanın Papimin beni korumak için başvurduğu umutsuz bir çare olduğuna inanıyordu. "Hâlâ hayatta olmandan ve bacağını kırmamış olmandan belli, yoksa bir daha futbol oynayamazdın," dedi bana. Aslında öyle sanıyorum ki büyükannem haline şükrediyordu, çünkü benim hakkımda öğrendiklerini babama söyleme görevinden kurtulmuştu, çünkü bu işi polis üstlenmişti.

Nenem o haftalar boyunca işine gitmeyerek tıpkı

bir gardiyan işgüzarlığı içinde yanı başıma yerleşti. Sarah'yla Debbie sonunda beni ziyarete geldiklerinde – çünkü kazadan sonra burunlarının ucunu bile göstermeye cesaret edememişlerdi– büyükannem kabzımal küfürleriyle bağıra çağıra onları kapı dışarı etti, ama elinde küçücük bir demet pörsümüş lalelerle kalbi kırık bir halde gelen Rick Laredo'ya acıdı. Onu görmeyi reddettim, mutfakta iki saatten fazla onun dertlerini dinlemek büyükanneme düştü.

"O çocuk sana bir mesaj yolladı, Maya; hayvanlara bir daha işkence etmediğine yemin etti, lütfen ona bir fırsat daha vermeni istiyormuş," dedi sonradan. Büyükannemin aşk acısı çekenlere karşı zaafı vardır. "Geri gelecek olursa söyle ona, Nene, vejetaryen olup hayatını orkinosları kurtarmaya adasa bile onu bir daha görmek istemiyorum," diye karşılık verdim.

Ağrı kesiciler ve afişe olmanın verdiği korku irademi kırmış, Nenemin bitmek bilmez soruşturmalar boyunca bana bütün sorduklarını itiraf etmiştim, gerçi kendisi zaten hepsini biliyordu, çünkü Norman olacak o küçük kemirgenin verdiği dersler sayesinde hayatımda artık hiçbir sır kalmamıştı. "Ben senin kötü yaradılışlı olduğunu sanmıyorum, Maya ne de tamamen aptal olduğunu, gerçi öyle görünmek için elinden geleni ardına koymuyorsun ya," diye içini çekti Nenem. "Uyuşturucu tehlikesini biz seninle kaç kez tartıştık? Sen nasıl olur da o adamları tabanca tehdidiyle soyarsın!"

"Ama onlar kötü huylu, sapık, sübyancı, Nene. Canlarına okumamızı hak etmişlerdi. Yani tam olarak canlarına da okumadık ya, ne demek istediğimi anlıyorsun."

"Sen kim oluyorsun da kendi elinle adalet dağıtmaya kalkıyorsun? Batman mısın? Seni öldürebilirlerdi!"

"Bana bir şey olmadı ki, Nene..."

"Sana bir şey olmadığını nasıl söyleyebilirsin! Şu

haline bak! Ben seninle nasıl başa çıkacağım, Maya," diye ağlamaya başladı.

"Affet beni, Nene, Lütfen ağlama. Yemin ederim dersimi aldım. O kaza gözümü açtı benim."

"Sana hiç mi hiç inanmıyorum. Papin'in üstüne yemin et!"

Pişmanlığım samimiydi, gerçekten korkmuştum, ama hiçbir işe yaramadı, çünkü doktor beni taburcu eder etmez babam beni Oregon'da, ele avuca sığmaz gençlerin konulduğu bir akademiye götürdü. Oraya tıpış tıpış gitmedim, beni zorla götürmek için Susan'ın arkadaşı olan bir polisi tutmuştu, Paskalya adasından çıkma bir Moai[1] görünümündeki bu insan azmanı, bu nahoş işte ona yardımcı oldu. Kimsenin beni sevmediğini, herkesin benden yüz çevirdiğini, ben kendim yapmadan neden beni bir an önce öldürmediklerini avaz avaz haykırarak, boğazı kesilecek bir hayvan gibi sürüklene sürüklene götürülmemi görmemek için Nenem gidip bir yere saklandı.

Oregon'daki akademide, isyankâr, uyuşturucu bağımlısı, intihar eğilimli, anoreksi hastası, manik-depresif, okuldan atılmış ya da yalnızca hiçbir yere uyum sağlayamayan elli altı gençle birlikte, 2008 yılının Haziran başına kadar beni hapis tuttular. Onların beni kurtarma yolundaki her çabasını baltalamak niyetindeydim, bir yandan da beni bu kaçıklar âlemine getirdiği için babamdan, buna izin verdiği için Nenemden ve bana sırtını döndüğü için bütün dünyadan intikam alma planları yapıyordum. Aslında kazayla ilgili davaya bakan kadın yargıcın kararıyla düşmüştüm buraya. Mike O'Kelly onu tanıyordu ve araya girip benim için öyle diller dökmüştü ki so-

1. Paskalya Adası'nda yapılan küçük ahşap figürlere verilen ad.

nunda kadının merhametini uyandırmayı becermişti; yoksa, o ani öfke krizlerinden birine kapılan büyükannemin bana bağıra çağıra söylediği gibi San Quintin Federal Hapishanesi'ni olmasa da ıslahevini boylayacaktım. Zaten büyükannem çok abartılıdır. Bir keresinde beni şiddet dolu bir filme götürmüştü, filmde bir katili San Quintin'de idam ediyorlardı. "Bak gör işte yasalara karşı gelince insanın başına neler geliyor, Maya. İnsan okulda renkli kalem aşırmakla işe başlar ve sonunda elektrikli sandalyeyi boylar," diye uyarmıştı beni dışarı çıktığımızda. O zamandan beri aile içinde bir şakadır bu, ama bu sefer bu lafı bana ciddi olarak söyledi.

Çeki taşı gibi ağır bir Asyalı hanım olan yargıç, küçük yaşımı ve sabıkam olmamasını göz önüne alarak –bana çarpmış olan arabanın sürücüsünün istediği gibi– bir rehabilitasyon programı ile bir ıslahevi arasında bir seçim yapmamı istedi; adam, babamın sigortasının onun zararlarını umduğu kadar muhteşem bir şekilde karşılamadığını görünce, beni cezalandırmak istemişti. Karar bana değil, onu bana sormadan alan babama aitti. Neyse ki California'daki eğitim sistemi masrafları karşılıyordu; yoksa ailem yılda altmış bin dolar tutan rehabilitasyonumu ödeyebilmek için evi satmak zorunda kalacaktı; yatılıların bazılarının ana babaları özel jetleriyle ziyarete geliyorlardı.

Babam mahkemenin hükmünü rahat bir nefes alarak yerine getirdi, çünkü kızı tıpkı kor halinde bir kömür gibi ellerini yakıyordu ve ondan kurtulmak istiyordu. Tepine tepine ve midemde üç tane Valium hapıyla gittim Oregon'a, ama haplar hiçbir işe yaramamıştı; Vicodin ve Meksika mantarlarıyla yapılmış bir kokteylle normal hayatını sürdürebilen benim gibi birini etkileyebilmesi için onun iki katını almam gerekirdi. Susan'ın o arkadaşıyla babam beni ite kaka evden çıkardılar, sırtla-

dıkları gibi uçağa, daha sonra da kiralık bir arabaya bindirdiler ve ormanlar içindeki bitmek bilmez bir yoldan geçirerek havaalanından tedavi merkezine götürdüler. Ben deli gömleği ve şok tedavisi bekliyordum, ama akademi bir parkın ortasında ahşaptan yapılma hoş bir kompleksti. Tımarhaneye benzer hiçbir yanı yoktu.

Müdire hanım, yanında sonradan psikologlardan biri olduğu anlaşılan sakallı bir genç adamla bürosunda karşıladı bizi. Her ikisi de atkuyruğu şeklinde bağlanmış uçuk sarı saçları, rengi atmış blucinleri, gri kazakları ve çizmeleriyle kardeş gibi birbirlerine benziyorlardı; akademideki personelin bir örnek kılığıydı bu, hırpani kıyafetler içindeki hastalardan bu şekilde ayrılıyorlardı. Bana, iki adam tarafından sürüklene sürüklene getirilmiş saçı başı darmadağınık, çığlık çığlığa bağıran bir kız çocuk gibi değil de, ziyarete gelmiş bir arkadaşmışım gibi davrandılar. "Bana Angie diyebilirsin, bu da Steve. Sana yardım edeceğiz, Maya. Programın ne kadar kolay olduğunu göreceksin," dedi kadın, canlı bir tavırla. Uçakta yemiş olduğum cevizleri halısının üstüne kusuverdim. Babam, kızıyla ilgili hiçbir şeyin kolay olmayacağı konusunda onu uyardı, ama geçmişimle ilgili bilgiler kadının önünde yazı masasının üstünde duruyordu ve büyük bir olasılıkla daha berbat vakalar görmüştü. "Hava kararıyor, dönüş yolu da uzundur, Señor Vidal. Kızınızla vedalaşsanız iyi olacak. Hiç merak etmeyin, Maya emin ellerde," dedi ona. Babam alelacele çekip gitmek için kapıya koştu, ama ben üstüne atladım, ceketine asılarak beni bırakmaması için yalvardım, lütfen babacığım, ne olursun diye. Angie ile Steve fazla bir güç göstermeden beni tuttular, o arada babam ile o Moai koşa koşa kaçıp gidiyorlardı.

Sonunda yorgunluktan bitap düşerek karşı koymayı bıraktım ve kendimi yere atarak tıpkı bir köpek gibi der-

top oldum. Uzunca bir süre beni orada bıraktılar, kusmukları temizlediler, hıçkırmayı ve sümüklerimi akıtmayı bırakınca bana bir bardak su verdiler. "Bu tımarhanede kalmaya hiç niyetim yok! İlk fırsatta kaçacağım!" diye bağırdım kalan sesimle, ama yerden kalkmama yardım edip kurumu gezdirmeye götürürlerken karşı koymadım. Dışarıda gece çok soğuktu, ama binanın içi sıcak ve rahattı, üstü kapalı upuzun geçitler, geniş alanlar, kirişleri görünen yüksek tavanlar, buzlu camlı büyük pencereler, ahşap kokusu, sadelik vardı her yanda. Ne kalın demir parmaklıklar görünüyordu ne de asma kilitler. Kapalı bir yüzme havuzu, bir spor salonu, bir sürü koltuğun, bir bilardo masasının ve içinde kalın kalın odunlar yanan büyük bir şöminenin bulunduğu çok amaçlı bir salon gösterdiler bana. Hastalar yemek salonunda, küçük çiçek buketleriyle süslenmiş rüstik masaların etrafında toplanmışlardı, çiçek yetiştirilecek mevsim olmadığı için dikkatimden kaçmayan bir ayrıntı olmuştu bu. Güler yüzlü tıknaz iki Meksikalı kadın, önlerinde beyaz önlükleriyle, büfenin ardında servis yapıyorlardı. Ortahkta rahat ve gürültülü bir aile ocağı havası vardı. Kurufasulyeyle fırınlanmış etin nefis kokusu burnuma çarptı, ama yemek yemeye yanaşmadım; o güruhun arasına katılmaya niyetim yoktu.

Angie elinde bir bardak süt ve küçük bir tabak kurabiyeyle beni bir yatak odasına götürdü, içinde dört tane yatak, açık renk ahşaptan mobilyalar, kuş ve çiçek resimleri olan sade bir odaydı burası. Orada birilerinin yattığını gösteren tek kanıt, komodinlerin üzerindeki aile fotoğraflarıydı. Böyle bir temizlik ve düzen içinde yaşayan anormalleri düşününce ürperdim. Bavulumla sırt çantam yataklardan birinin üstünde, elden geçirildikleri belli bir şekilde açık olarak duruyordu. Kimseyle birlikte yatamayacağımı Angie'ye söyleyecektim, ama ertesi sa-

bah şafak sökerken buradan gideceğimi ve tek bir gece için patırtı koparmaya değmeyeceğini hatırladım.

Pantolonumla ayakkabılarımı çıkardım, müdire hanımın dikkatli bakışları altında yıkanmadan yatağa girip yattım. "Ne iğne deliklerim var ne de bileklerimde kesik izleri," diye ona meydan okudum, kollarımı göstererek. "Buna sevindim, Maya. İyi uykular," diye karşılık verdi Angie, doğal bir tavırla, sütle kurabiyeleri komodinin üstüne bıraktı, kapıyı kapamadan çıkıp gitti.

Daha besleyici bir şey olsa diye içim giderek o hafif kahvaltıyı yiyip bitirdim, ama bitkin bir haldeydim, birkaç dakika içinde ölü gibi uyumuşum. Panjurların arasından kendini belli etmekte olan günün ilk ışıklarıyla, acıkmış ve kafam karışmış bir halde uyandım. Öteki yataklarda uyuyan kızların siluetlerini görünce hatırladım nerede olduğumu. Alelacele giyindim, sırt çantamla paltomu kaptım, ayaklarımın ucuna basa basa dışarı çıktım. Holü geçtim, dışarıya açılıyora benzeyen geniş bir kapıya doğru yöneldim, iki binanın arasındaki o üstü kapalı geçitlerden birinde buldum kendimi.

Yüzüme şamar gibi inen soğuk havayla birden durdum. Gökyüzü portakal rengindeydi, toprağın üstü ince bir kar örtüsüyle kaplıydı, havada çam ve odun ateşi kokusu vardı. Birkaç metre ötemde, tehlikeyi tartarak beni seyretmekte olan bir geyik ailesi duruyordu, burunları nemli, kuyrukları titrekti. Yeni doğmuşların lekelerini taşıyan iki geyik yavrusu, incecik bacaklarının üstünde eğreti duruyorlar, o arada anneleri pür dikkat dikilmiş kulaklarıyla onları gözlüyordu. Dişi geyikle ikimiz, sonsuza kadar uzayıp giden bir an birbirimizin tepkisini bekleyerek hiç kıpırdamadan karşılıklı bakıştık, sonunda arkamdan gelen bir sesle irkilince geyikler bir koşu kaçıp gittiler. "Su içmeye geliyorlar. Rakunlar, tilkiler ve ayılar da gelir."

Bir gün önce beni karşılamış olan o aynı sakallı gençti, ayaklarında çizmeler, başında içi kürklü bir şapkayla, kayakçı montuna sarınmıştı. "Dün görüşmüştük, ama bilmem hatırlıyor musun? Ben Steve, danışmanlardan biriyim. Kahvaltıya kadar daha iki saat geçmesi gerekiyor, ama bende kahve var," diyerek ardına bakmadan yürümeye başladı. Hiç düşünmeden içinde bir bilardo masası bulunan dinlenme salonuna kadar peşinden gittim, gazete kâğıdıyla şöminedeki kütükleri tutuşturduktan sonra bir termosun içinde sütlü iki kahve getirirken savunmaya geçerek bekledim. "Dün gece mevsimin ilk karı yağmış," diye yorumda bulundu, şapkasıyla ateşi yelpazeleyerek.

Blanca Teyze'nin acilen Castro'ya gitmesi gerekti, çünkü babası, plajlarda yapılan "Plajın En Güzel Popolu Kızı Yarışması" yüzünden korkutucu bir taşikardi geçirmiş. Blanca, Millalobo'nun, sırf mezarlık sıkıcı göründüğü için hayatta olduğunu söylüyor. Televizyondaki görüntüler bir kalp hastası için ölümcül olabilirdi: heyecandan şişeler fırlatıp basına saldıran bir erkek güruhunun karşısında göze görünmeyen tangalarıyla popolarını sallayan kızlar vardı. Taberna del Muertito'da ekranın karşısında erkeklerin sesi soluğu kesilmiş, kadınlarsa kollarını kavuşturmuş, yere tükürüyorlardı. Nenemle onun o feminist arkadaşları olsalar ne derlerdi acaba! Her neredeyse Pichilemu Plajı diye bir yerdeki boyalı sarı saçlı, Zenci popolu bir kız kazandı yarışmayı. "O yosmanın yüzünden babam neredeyse öbür dünyayı boyluyormuş" şeklinde oldu Blanca'nın yorumu, Castro'dan döndüğünde.

Çocuklardan bir futbol kulübü kurmakla görevlendirildim, kolay iş, çünkü bu ülkede çocuklar daha yürümeye başlar başlamaz top tekmelemeyi öğreniyorlar.

Seçme bir takımım oldu bile, ayrıca bir tane yedek, bir de ortalığa hemen bir dedikodu dalgasının yayılmasına neden olan bir kızlar takımım var, gerçi hiç kimse açıktan açığa karşı gelmedi, yoksa Blanca Teyze'ye hesap vermeleri gerekecekti. Seçme takımımızın eylülde yapılacak Ulusal Bayram'daki okullar arası şampiyonaya katılmasını hedefliyoruz. Antrenman yapmak için önümüzde daha aylar var, ama bunu spor ayakkabıları olmadan yapamayız, ailelerden hiçbirinin böyle bir masrafa bütçeleri elvermediğinden, Blanca'yla ikimiz, yazlık kalçaların şiddetli etkisinden sonra artık kendine gelmiş olan Don Lionel Schnake'ye bir nezaket ziyaretinde bulunmaya gittik.

Blanca'nın alkol, şeker, kesilmiş sütün suyu ve baharatla yaptığı altın likörünün en âlâsından iki kadeh içirerek yumuşattık onu, sonra da çocukları spor etkinlikleriyle meşgul etmenin ne kadar yararlı olduğu konusunu açarak böylelikle başlarının derde girmeyeceğinden söz ettik. Don Lionel de aynı fikirdeydi. Lafı o noktadan futbola getirene kadar yalnızca bir kadehçik altın likörü daha içti ve bize gerekli numaralarda on bir çift spor ayakkabısı hediye etmeye söz verdi. Erkekler takımı olan Caleuche için on bir, kızlar takımı Pincoya için on bir, yedek olarak da altı çift daha gerektiğini ona anlatmamız gerekti. Maliyeti öğrenince ekonomik kriz, somon çiftlikleri ve işsizlik üzerine bize acı bir nutuk attı, kızının beş parasız olduğundan, her zaman daha da fazla para isteyerek kendisini kalpten öldüreceğinden, bu ülkenin yetersiz eğitim sistemi içinde futbol ayakkabılarına öncelik verilmesinin nerede görüldüğünden dem vurdu.

Sonunda alnının terini kuruladı, dördüncü bir kadehçik altın likörünü kafasına diktikten sonra çeki yazdı. Hemen o gün ayakkabıları Santiago'ya ısmarladık,

bir hafta sonra da Ancud'dan gelen otobüsten onları almaya gittik. Çocuklar ayakkabıları her gün kullanmasınlar diye Blanca Teyze onları kilit altında tutup, kimin ayakları büyürse takımdan atılacağını da duyurdu.

SONBAHAR

Nisan, mayıs

Okuldaki onarım bitti. Acil durumlarda insanlar oraya sığınıyorlar, çünkü kilisenin dışında en güvenli bina orasıymış; kilisenin entipüften ahşap yapısı, 1960 yılında Richter ölçeğine göre 9.5 şiddetindeki dünyanın en büyük depremi kaydedildiğinde kanıtlandığı gibi, Tanrı tarafından ayakta tutuluyormuş. Deniz kabarmış, neredeyse bütün köyü yutacakmış, ama dalgalar kilisenin kapısında durmuş. Sarsıntının devam ettiği on dakika boyunca göller küçülmüş, adalar olduğu gibi kaybolmuş, yer yarılmış, tren rayları, köprüler ve yollar içine göçmüş. Şili afetlere, su baskınlarına, kuraklıklara, fırtınalara, depremlere ve bir gemiyi alıp meydanın orta yerine kondurabilecek güçte dalgalara alışık. İnsanlar bu konuda kaderci bir felsefe yürütüyorlar, Tanrı'nın gönderdiği sınavlarmış bunlar, ama herhangi bir felaket olmadan uzun bir süre geçince sinirlenmeye başlıyorlar. Nenem de öyledir, hep gökyüzünün kafasına yıkılmasını bekler.

Okulumuz doğanın bir sonraki öfke krizine hazır; orası adanın sosyal merkezi, kadın kulüpleri, el sanatları grubu ve "Adsız Alkolikler" orada toplanıyorlar, O'Kelly'ye söz verdiğim için bu sonuncusuna birkaç kez gittim, ama benim önümde konuşmaya cesaret edemeyen dörtbeş erkeğin arasında tek kadındım. Benim için gerekli

olduğunu sanmıyorum, dört aydan fazladır ayık durumdayım. Okulda film seyrediyoruz, jandarmanın araya girmesine gerek olmayan ufak tefek anlaşmazlıklar hallediliyor, ekin biçme, mahsul kaldırma, patates ve deniz ürünleri fiyatları gibi çözüm bekleyen sorunlar tartışılıyor; Liliana Treviño orada aşı yapıyor ve yaşlı kadınların eğlenerek dinledikleri temel hijyen kurallarını anlatıyor: "Affedersiniz, Señorita Liliana, siz nasıl olur da bizlere ilaçla derde deva olmayı öğretirsiniz!" diyorlar. Ebe kadınlar, haklı olarak, bir şişenin içindeki hapların kuşkulu şeyler olduğunu ileri sürüyorlar, birileri onlarla zengin oluyorlarmış, bedava olan kocakarı ilaçlarını yeğliyorlar ya da homeopatik ilaç poşetlerini. Okulda devletin gebelik önleyici programını anlattılar bize, büyükannelerin çoğu hayretler içinde kaldı, ayrıca jandarmalar, her iki yılda bir olduğu gibi ya salgın çıkarsa diye orada bizlere bitlerle mücadele talimatları dağıttılar. Bitleri düşünmekle bile kafam kaşınıyor, ben pireleri tercih ederim, çünkü onlar Fákin'in ve kedilerin üstünde kalırlar.

Okuldaki bilgisayarlar Kolomb öncesi dönemden kalma, ama iyi durumdalar, ihtiyacım olan her şey için onları kullanıyorum, bir tek elektronik posta dışında. İletişimsiz yaşamaya alıştım. Zaten arkadaşlarım olmadığına göre kime yazacağım ki? Nenemden ve Pamuk Prenses'ten haberler alıyorum, çünkü onlar şifreli olarak Manuel'e yazıyorlar, ama bu acayip sürgün hakkındaki izlenimlerimi onlara anlatmak isterdim; Chiloé hayal edilemez, burası yaşanması gereken bir yer.

Kaçmak için soğukların geçmesini bekleyerek Oregon'daki akademide kaldım, ama oradaki ormanlarda kış mevsimi, buzların ve karların o billursu güzelliği, kimi zaman masmavi ve masum, kimi zaman da kurşuni ve öfkeden kudurmuş gökyüzünün altında, bir daha gitme-

mek üzere geliyordu. Günler uzamaya başlayıp da sıcaklığın yükselmesiyle açık havadaki etkinlikler başlayınca, kaçma planlarımı yeniden düşünmeye başlamıştım. Ama tam o sırada vikunyaları getirdiler, dimdik kulakları, gelincik gibi upuzun kirpikleriyle bu iki zarif hayvan, bir önceki yıl mezun olan öğrencilerden birinin minnettar kalan babasının pahalı bir armağanıydı. Susan'ın bombacı köpeklerinin arasında büyümüş olduğumdan bu narin hayvanlara benden iyi kimsenin bakamayacağı gerekçesiyle, Angie vikunyaların bakımıyla beni görevlendirdi. Kaçışımı ertelemek zorunda kaldım, çünkü vikunyaların bana ihtiyacı vardı.

Zamanla spor, sanat ve terapi programlarına alışmıştım, ama hiç arkadaşım yoktu, çünkü sistem dostlukları özendirmiyordu; biz konukların en fazla yapabildiğimiz şey, bazı yaramazlıklarda suç ortağı olmaktı. Sarah'yla Debbie'yi özlemiyordum, çevrenin ve koşulların değişmesiyle sanki arkadaşlarım önemlerini kaybetmişlerdi. Hayatlarını bensiz yaşamalarını kıskanarak düşünüyordum onları, tıpkı Berkeley High'daki herkesin Maya Vidal'in tırlatmış olarak bir tımarhaneye kapatıldığı dedikodusuyla çalkalandığını düşündüğüm gibi. Belki de bir başka kız bizim o vampir üçlüsünde çoktan benim yerimi almıştı bile. Akademide psikoloji jargonunu ve kurallar arasında yol alma biçimini öğrenmiştim, aslında bunlara kurallar değil anlaşmalar diyorlardı. Yerine getirmeye hiç niyetim olmadan imzaladığım pek çok anlaşmanın ilkinde, öteki öğrenciler gibi ben de alkolden, uyuşturucudan, şiddetten ve seksten uzak kalmaya söz vermiştim. Bunlardan ilk üçü için zaten fırsat yoktu, ama arkadaşlarım, danışmanların ve psikologların sürekli gözetimine rağmen, dördüncüyü uygulamanın bir yolunu buluyorlardı. Ben ondan da uzak durdum.

Sorunlardan kaçınabilmek için normal gibi görün-

mek çok önemliydi, gerçi normalliğin tanımı da belirsizdi ya. İnsan çok yemek yerse anksiyete hastası demekti, az yerse iştahsızlık çekiyordu; yalnızlığı tercih ederse depresyondaydı, ama en küçük bir dostluk kuşku uyandırıyordu; bir etkinliğe katılmıyorsa onu baltalıyor, çok fazla katılacak olursa dikkati çekmek istiyor demekti. Hani "Ağzınla kuş tutsan yaranamazsın," diye bir lafı vardır ya Nenemin, işte öyle bir şey.

Program temelde üç tane açık seçik soruya dayanıyordu: Kimsin, hayatında ne yapmak istiyorsun ve bunu nasıl başaracaksın; ancak tedavi yöntemleri o kadar belirgin değildi. Tecavüze uğramış olan bir kızı, zavallı bir Fransız hizmetçi kız kılığında, öteki öğrencilerin önünde dans ettirdiler; intihar eğiliminde olan bir çocuğu, bakalım kendini aşağı atar mı, diye orman gözleme kulesinin tepesine çıkardılar, klostrofobi hastası olan bir başkasını da düzenli olarak dolabın içine kapatıyorlardı. Bizleri –arınma ritüelleri olan– pişmanlık seanslarına, geçirdiğimiz travmaları aşabilmemiz için onları tiyatro gibi oynamak zorunda olduğumuz toplu seanslara sokuyorlardı. Ben büyükbabamın ölümünü oynamaya yanaşmadım, arkadaşlarım bunu benim yerime yapmak zorunda kaldılar, ta ki sonunda o sırada görevli olan psikolog iyileştiğimi ya da iyileşemediğimi açıklayana kadar, hangisi olduğunu artık hatırlayamıyorum. Grup halindeki o uzun terapi seanslarında anılarımızı, rüyalarımızı, arzularımızı, korkularımızı, niyetlerimizi, fantezilerimizi, en gizli sırlarımızı itiraf ediyor, yani paylaşıyorduk. O maratonların sonuç olarak amacı, ruhlarımızı çırılçıplak soymaktı. Ceptelefonları yasaktı, telefon denetim altındaydı, yazışmalar, müzik, kitaplar ve filmler sansürlüydü, ne elektronik posta vardı ne de beklenmedik ziyaretçiler.

Akademiye girdikten üç ay sonra ailem ilk kez ziyaretime geldi. Babam kaydettiğim ilerlemeyi Angie'yle tartışadursun, ben büyükannemi alarak parkı ve kulaklarına kurdeleler takarak süslediğim vikunyaları göstermeye götürdüm. Nenem, Papimin ölümünden üç yıl kadar önce tek başına çekilmiş, başında şapkası, elinde piposuyla kameraya gülümseyen PVC'li küçük bir fotoğrafını getirmişti bana. On üç yaşımdayken, büyükbabama onun o kayıp gezegenini hediye ettiğim Noel Günü Mike O'Kelly çekmişti o resmi; ikimiz birlikte tasarladığı şekilde, gezegeninin üstünde var olması gereken şeylerin haritalarının ya da resimlerinin sayılarının karşılığı olan yüz rakamın üzerine yazılı olduğu küçük bir yeşil toptu bu. Hediyeye bayılmıştı, resimde de o yüzden çocuk gibi gülümsüyordu.

"Papin her zaman senin yanında. Bunu sakın unutma, Maya," dedi büyükannem.

"O öldü, Nene!"

"Evet ama sen henüz bilmesen de onu içinde taşıyorsun. Önceleri acım o kadar büyüktü ki, Maya, onu sonsuza dek kaybettiğimi sanmıştım, ama artık onu neredeyse görebiliyorum."

"Artık acın kalmadı mı? Ah sen yok musun!" diye karşılık verdim, sinirlenerek.

"Acım var, ama onu kabullendim. Manen çok daha iyiyim."

"Kutlarım seni. Bu eblehlerin arasında ben her geçen gün daha beter oluyorum. Aklımı oynatmadan çıkar beni buradan, Nene."

"Abartma, Maya. Burası düşündüğümden çok daha hoş bir yermiş, anlayış ve nezaket var bu insanlarda."

"Siz ziyarete geldiniz de ondan!"

"Yani biz burada olmadığımız zaman sana kötü davrandıklarını mı söylemek istiyorsun?"

"Bizi dövmüyorlar, ama psikolojik işkence uyguluyorlar, Nene. Bize yemek vermiyorlar, uyku uyutmuyorlar, savunmamızı yok ediyorlar, sonra da beynimizi yıkayıp kafamızın içine bazı şeylerle dolduruyorlar."

"Ne gibi şeylerle?"

"Korkunç birtakım uyarılarla, uyuşturucular, zührevi hastalıklar, akıl hastaneleri, kürtajlar hakkında, bize sanki salakmışız gibi davranıyorlar. Sence az şey mi bu?"

"Bence çok fazla. O kadına açık açık söyleyeceğim, neydi adı? Angie mi? Görür o benim kim olduğumu!"

"Yapma!" diye haykırarak tuttum onu.

"Nasıl yapmayayım! Torunuma sanki Guantánamo mahkûmuymuş gibi davranmalarına göz yumacağımı mı sanıyorsun?" Ve bizim Şilili mafya üyesi, fırladığı gibi bir koşu müdire hanımın çalışma odasına yollandı. Birkaç dakika sonra Angie beni çağırttı.

"Maya, lütfen büyükanneciğine anlattıklarını babanın önünde de tekrarla."

"Neyi? "

"Neden söz ettiğimi biliyorsun," diye üsteledi Angie, sesini yükseltmeden.

Babam pek oralı olmuş görünmeyerek bana yargıç hanımın kararını hatırlatmakla yetindi: Ya rehabilitasyon ya hapis. Böylece Oregon'da kaldım.

İki ay sonraki ikinci ziyarette Nenem pek memnun kaldı; sonunda yavrucuğunu geri kazanmış olduğunu söylüyordu, ne Drakula makyajları kalmıştı ne serseri tavırları; beni sağlıklı ve formda görüyordu... Her gün koştuğum sekiz kilometre yola borçluydum bunu... Ne kadar koşsam uzağa gidemeyeceğimi bildikleri için bunu yapmama izin veriyorlardı. Kaçmak için antrenman yapmakta olduğum akıllarının ucundan bile geçmiyordu.

Biz yatılıların psikolojik deneylerle ve terapistlerle

nasıl matrak geçtiğimizi anlattım Neneme, ne yapmaya niyetlendikleri o kadar belliydi ki en acemimiz bile onları yönlendirebilirdi, okulun akademik düzeyine de diyecek yoktu, mezun olduğumuzda duvara asmamız için bize birer cehalet diploması vereceklerdi. Kutupların ısınması ve Everest'e yapılan gezilerle ilgili belgeseller görmekten bıkmıştık artık, dünyada neler olup bittiğini öğrenme ihtiyacındaydık. Nenem, anlatmaya değecek bir şey olmadığını söyledi, yalnızca hiçbir çözümü olmayan kötü haberler vardı, dünyanın sonu gelmişti, ama bu öyle ağır oluyordu ki ben mezun olana kadar sürecekti. "Eve dönmeni dört gözle bekliyorum, Maya. Seni öyle özledim ki!" diye içini çekti, kendisinin postayla bana yolladığı boyalarla doğada var olmayan türlü renklere boyalı saçlarımı okşayarak.

Saçlarımdaki bütün o gökkuşağı renklerine rağmen, arkadaşlarımın bazılarıyla kıyasladığımda kendimi aklı başında görüyordum. Sayısız kısıtlamaları telafi etmek ve bizlere sahte bir özgürlük duygusu vermek için, her birimizin fantezisine uygun giysileri ve saç biçimlerini denememize izin veriyorlardı, ama zaten var olan deliklere ve dövmelere yenilerini ekleyemiyorduk. Benim altın bir burun halkam, bir de 2005 diye dövmem vardı. Metamfetaminde karar kılmadan önce kısa bir neonazi aşaması geçirmiş olan bir çocuk, sağ kolunda kızgın demirle dağlanmış bir gamalı haç taşıyordu, bir başkasıysa alnına *fuck* diye dövme yaptırmıştı.

"Doğuştan boku yemiş o, Nene. Dövmesinden söz etmemizi yasakladı bize. Psikiyatr şoka girebileceğini söylüyor."

"Hangisi o, Maya?"

"Saçları perde gibi gözlerine kadar inen şu sırık gibi çocuk."

Nenem de o an kalkıp gitti, hiç kaygılanmamasını, o

kötü kelimeyi alnından silmek için artık lazer ışığı diye bir şey olduğunu söyledi.

Manuel bilgi toplamak için kısacık yaz mevsiminden yararlandı, Chiloé'nin büyüsü hakkındaki kitabını daha sonra kışın karanlık saatlerinde bitirmeyi düşünüyor. Bana kalırsa aramız çok iyi, gerçi o hâlâ arada bir bana homurdanıyor ama ben ona aldırmıyorum. Onu tanıdığımda bana insanlardan kaçan çekingen biri gibi göründüğünü hatırlıyorum, ama birlikte yaşadığımız şu aylarda iyi huylu olup da bundan utanan tiplerden biri olduğunu keşfettim; hani şu sevecen olmak için çaba harcamayan ve biri ona sevgi gösterdiğinde çekinen tiplerden, bu yüzden de benden biraz korkuyor. Daha önceki kitaplarından iki tanesi Avustralya'da renkli fotoğraflarla büyük boyutta basılmış, Kültür Dairesi'nin ve bir sürü turizm şirketinin desteği sayesinde bu da ona benzer bir kitap olacakmış. Editörler resimleri Santiago'daki üst düzey bir ressama ısmarlamışlar, adamın Chiloé mitolojisindeki o tüyler ürpertici varlıkların bazılarını yaratacağım, diye canı çıkacak. Umarım Manuel bana daha fazla iş verir de böylelikle onun konukseverliğinin karşılığını ödeyebilirim; yoksa ömrümün sonuna kadar ona borçlu kalacağım. İşin kötüsü insanları çalıştırmayı bilmiyor; bana en basit işleri veriyor, sonra da onları gözden geçireceğim, diye vakit kaybediyor. Her halde benim geri zekâlı olduğumu sanıyor. Bu yetmiyormuş gibi bana para vermek zorunda da kaldı, çünkü buraya beş parasız geldim. Büyükannemin bu amaçla banka yoluyla kendisine para yolladığını söyledi, ama ona inanmıyorum, öyle basit çözümleri büyükannem akıl edemez. Define arayayım diye bana bir kürek yollaması onun kişiliğine daha uygun olurdu. Eskiden korsanların gizledikleri defineler varmış burada, bunu herkes biliyor.

24 Haziran'daki Aziz Yuhanna gecesinde kumsallarda ışıklar görülürmüş, orada gömülü bir sandık olduğunun işaretiymiş bu. Ne yazık ki ışıklar hareket ederlermiş, bu da açgözlü insanların kafasını karıştırırmış, üstelik o ışıklar büyücülerin bir aldatmacası da olabilirmiş. Aziz Yuhanna gecesinde yeri kazmakla henüz hiç kimse zengin olmuş değil.

Mevsim hızla değişiyor, Eduvigis bana bir Chiloé beresi ördü. Yüz yaşındaki Doña Lucinda o yünü adadaki bitkilerle, ağaç kabuklarıyla ve meyvelerle boyadı. O yaşlı kadıncağız tam bir uzman, onunkiler kadar dayanıklı renkleri kimse elde edemiyor, bana çok yakışan çeşitli kahverengi tonları, kırmızımtırak bir renk, gri, siyah ve safra yeşili. Çok az bir parayla kendime kalın giysiler ve spor ayakkabılar edinebildim, o pembe çizmelerim nemden çürümüş. Şili'de insanın doğru düzgün giyinmesi için her imkân var: her yerde kullanılmış giysiler ya da Amerikan veya Çin ucuzluklarından gelme üst baş satıyorlar, oralarda bazen benim boyuma göre şeyler bulunuyor.

Manuel'in teknesi Cahuilla'ya saygı besler oldum, dış görünümüyle öylesine entipüften, ama yüreği öylesine cesur. Ancud Körfezi'nde dörtnala gezdirdi bizi, kıştan sonra daha güneye, Chiloé Adası'nın kıyısına uğrayarak Corcovado Körfezi'ne gideceğiz. Cahuilla yavaş bir tekne, ama bu sakin sularda son derece güvenli; en kötü fırtınalar açık denizde, Pasifik'te patlıyormuş. O uzak adalarda ve köylerde, efsaneleri bilen eski insanlar yaşıyorlarmış. Oraların eski halkı topraktan, hayvan yetiştiriciliğinden ve balıkçılıktan kazanıyorlarmış hayatlarını, kalkınmanın şamatasının henüz erişmediği küçük topluluklar halinde yaşıyorlarmış.

Manuel'le ikimiz sabah erkenden yola çıkıyoruz, mesafe kısaysa hava kararmadan dönmeye bakıyoruz, ama üç saatten uzunsa yatıya kalıyoruz, çünkü geceleri bir

tek donanma gemileri, bir de o hayalet gemi Caleuche seyir halinde oluyor. Yörenin eski halkına göre, toprağın üstünde var olan her şey aynı zamanda suyun altında da varmış. Denize, göllere, ırmaklara ve su birikintilerine gömülmüş şehirler varmış, oralarda *pigüichenes* denilen ve büyük dalgalarla tehlikeli akıntıları yaratabilen kötü huylu yaratıklar yaşıyormuş. Nemli yerlerde çok dikkatli olmak gerektiği konusunda uyardılar bizi, ama hiç durmadan yağmur yağdığından her yerin nemli olduğu bu topraklarda yararsız bir tavsiye bu. Bazen kendi gözleriyle gördüklerini bize anlatmaya hazır yöre insanlarına rastlıyoruz ve yanımızda hazine gibi bir sürü kayıtla dönüyoruz eve, ama onların kendilerine özgü bir konuşma tarzları olduğundan, söylediklerini sonradan deşifre etmek bir dert oluyor. Konuşmanın başında büyü konusunu açmaktan kaçınıyorlar, bunlar ihtiyarların anlattıkları şeyler, artık onlara kimse inanmıyor, diyorlar; büyücülere verdikleri adla "sanat erbabı" olanların misillemelerinden korkuyorlar belki de ya da boş inanç sahibi diye büsbütün nam salmak istemiyorlar, ama Manuel ustalıkla ve elma şarabıyla ağızlarından laf alıyor.

Şimdiye kadar gördüğüm en ciddi fırtınaya tutulduk, dev gibi koca koca adımlarla çıkagelip dünyaya nefretini kustu. Şimşekler çaktı, gök gürledi, bize karşı saldırıya geçen çılgın bir rüzgâr evi sanki yağmurun içinde yüzecek hale getirdi. Kirişlerin arasındaki o üç yarasa yerlerinden kalkarak salonun içinde tur atmaya başladılar, o arada ben süpürge sopasıyla onları dışarı atmaya uğraşıyordum, Salak-Kedi de mumların titrek ışığı altında onlara boşu boşuna pençe atmaya çabalıyordu. Jeneratör günlerden beri çalışmıyor, Hızır Usta'nın ne zaman geleceğini de bilmiyoruz, tabii o da eğer gelirse, hiç bilmez, buralarda hiç kimse söylediği saate uymaz. Şi-

li'de bir pens ve bir tel parçasıyla her şeyi tamir edebilen tiplere, "Hızır Usta" derlermiş, ama bu adada onlardan hiç yok, dışarıdakilere başvurmak zorundayız, onlar da mühim adammış gibi insanı bekletirler. Fırtınanın gürültüsü kulakları sağır edecek gibiydi, yuvarlanan kayalar, savaş tankları, raydan çıkan trenler, kurt ulumaları ve ansızın toprağın dibinden kopan bir gümbürtü. "Deprem oluyor, Manuel!" ama o, hiç oralı olmadan, alnında madenci lambasıyla okuyordu. "Bu yalnızca rüzgâr, kızım, deprem olduğunda tencereler düşer."

Tam o sırada Azucena Corrales çıkageldi, üstünde plastik bir panço, ayaklarında balıkçı çizmeleriyle, her tarafından sular aka aka bizden yardım istemeye gelmiş, çünkü babası çok kötüymüş. Fırtınanın şiddetinden cep telefonları çekmiyordu, köye kadar yürümekse imkânsızdı. Manuel yağmurluğunu, beresini ve çizmelerini giydi, feneri eline alarak dışarı çıkmaya hazırlandı. Ben de peşinden çıktım, bu fırtınanın içinde yarasalarla baş başa kalacak değildim.

Corrales'lerin evi yakın, ama o mesafeyi göklerden boşalan çağlayanın altında sırılsıklam olarak çamurlara bata çıka ve bizi ters yöne iten rüzgârla mücadele ede ede karanlıkta geçmek yüzyılımızı aldı. Bir an geldi kaybolduğumuzu sandım, ama birden Corrales'lerin penceresinin sarı ışıltısı göründü.

Bizimkinden daha küçük ve köhne olan ev, yerlerinden oynamış bir sürü tahtanın takırtısı arasında zorlukla ayakta duruyordu, ama içerisi korumalıydı. İki tane ispirto lambasının ışığında eski püskü eşyalar, iplik olarak eğrilecek yünlerin sepetleri, patates yığınları, tencereler, bohçalar, bir telde asılı olarak kurumaya bırakılmış çamaşırlar, tavandan damlayan sular için konmuş kovalar, hatta böyle bir gecede dışarıya bırakamamış oldukları tavşanlarla tavukların kafesleri arasında ortalığın darma-

dağınık olduğunu gördüm. Bir köşede, alçıdan bir Meryem heykeliyle Şilililerin koruyucu azizi olan Peder Hurtado'nun resminin önünde yanan bir mumun durduğu küçük bir mihrap vardı. Duvarlar takvimler, çerçevelenmiş fotoğraflar, kartpostallar, ekoturizm ve "Yaşlılar İçin Beslenme Elkitabı"yla ilgili ilanlarla süslenmişti.

Carmelo Corrales iriyarı bir adamdı, marangoz ve sandal yapımcısıydı, ama uzun zamandan beri organizmasını yiyip bitirmekte olan alkol ve şeker hastalığı onu yıkmıştı. Önceleri belirtilere aldırmamış, sonradan karısı onu sarmısak, çiğ patates ve okaliptüsle tedavi etmeye çalışmıştı, Liliana Treviño onu Castro'daki hastaneye gitmeye zorladığındaysa artık çok geçti. Eduvigis'e bakılırsa doktorların müdahale etmesiyle daha beter olmuştu. Corrales hayat tarzını değiştirmemişti, içki içmeyi ve ailesini sömürmeyi sürdürmüştü, ta ki sonunda geçen yıl aralık ayında bir bacağını kesmelerine kadar. Kayışla dövmek için torunlarını kovalayamıyor artık, ama Eduvigis çoğunlukla tek gözü morarmış olarak dolaşıyor, kimsenin de dikkatini çekmiyor. Manuel bir şey sormamamı tavsiye etti, çünkü evin içindeki şiddet Eduvigis için utanılacak bir şeymiş, kol kırılır yen içinde kalırmış.

Hastanın yatağını odun sobasının yanına çekmişlerdi. Carmelo Corrales'in sarhoş olduğunda nasıl kavga ettiği, ailesine nasıl kötü davrandığı hakkında duymuş olduğum hikâyelerden onu iğrenç bir herif olarak gözümün önüne getiriyordum, ama o yatağın içinde, çökmüş ve bir deri bir kemik kalmış zararsız bir ihtiyar yatıyordu, gözleri yarı aralık, ağzı açıktı, can çekişir gibi bir hırıltıyla nefes alıyordu. Şeker hastalarına hep insülin iğneleri yapıldığını sanırdım, oysa Manuel ona birkaç kaşık bal yedirdi, hem bu bal, hem de Eduvigis'in duaları sayesinde hasta kendine geldi. Azucena bize birer fincan çay hazırladı, fırtınanın yatışmasını bekleyerek sessizce içtik çaylarımızı.

Saat sabahın dördü gibi Manuel'le ikimiz eve döndük, soba bir süre önce sönmüş olduğundan içerisi artık soğumuştu. O gidip biraz daha odun getirirken ben de mumları yaktım, ispirto ocağında suyla süt ısıttım. Farkında bile olmadan titriyordum, soğuktan çok, o gece yaşadığımız gerilimden, şiddetli fırtınadan, yarasalardan, ölmek üzere olan o adamdan ve Corrales'lerin evinde hissettiğim bir şeyden, ne olduğunu anlatamayacağım, kötü bir şeyden, hani nefret gibi. Eğer evlerin duvarları arasında geçip giden hayatların evin içine sindiği doğruysa, Corrales'lerinkinde kötülük var demektir.

Manuel çabucak ateşi yaktı, üzerimizdeki ıslak giysilerimizi çıkarıp pijamalarımızla kalın çoraplarımızı giydik, tüylü battaniyelere sarındık. Sobaya sokulup ayakta dururken, o ikinci fincan çayını içti, ben de sütümü, sonra olur ki rüzgârdan açılmıştır, diye panjurları gözden geçirdi, benim sıcak su torbamı hazırlayarak odama bıraktı, sonra kendi odasına çekildi. Banyoya girip çıktığını ve yatağa girdiğini duydum. Fırtınanın son homurtularını, uzaklaşmakta olan gök gürültülerini, esmekten artık yorulmaya başlamış olan rüzgârı dinlemeye koyuldum.

Geceleri korkumu yenmek için türlü stratejiler geliştirmişimdir, hiçbiri de işe yaramamıştır. Chiloé'ye geldiğimden beri bedenim de aklım da sağlıklı, ama uykusuzluğum daha beter oldu, yine de uyku haplarına el atmak istemiyorum. Mike O'Kelly, bir bağımlının geri kazandığı en son şeyin normal bir uyku olduğunu söyleyerek uyarmıştı beni. Akşamları kafeinden ve şiddet sahneleri içeren, sonra da geceleri beni uyutmayan filmler ya da kitaplar gibi kötü uyarıcılardan kaçınıyorum. Yatmadan önce, çocukken Papimin bana verdiği büyülü bir iksir olan ballı ve tarçınlı bir bardak ılık süt içiyorum, bir de Eduvigis'in sakinleştirici bitki çayını: ıhlamur, mür-

ver, nane ve papatya, ama ne yaparsam yapayım, olabildiğince geç de yatsam, gözkapaklarım kapanana kadar kitap da okusam uykusuzluğu yenemiyorum, amansız bir şey bu. Hayatımda uykusuz pek çok gece geçirdim, eskiden koyunları sayardım, şimdi siyah boyunlu kuğuları ya da beyaz karınlı yunusları sayıyorum. Karanlıkta saatler geçiriyorum, saat gecenin biri, ikisi, üçü oluyor, evin soluk almasını, hayaletlerin fısıltılarını, yatağımın altındaki canavarların tırmalamalarını dinleyerek hayatımdan endişe ediyorum. Her zamanki düşmanlarım saldırıya geçiyor, ağrılar, kaybettiklerim, üzüntülerim, suçluluk duygusu. Işığı yakmak yenilgiyi kabul etmek demek, artık gecenin geri kalanında uyuyamam, çünkü ışık yanınca ev yalnızca soluk almakla kalmıyor, hareket de ediyor, damarları atıyor, her tarafından kabartılar ve dokunaçlar çıkıyor, hayaletler gözle görünür siluetlere sahip oluyor, ucubeler başkaldırıyor. Bu da o bitmek bilmez gecelerden biri olacaktı, çok fazla uyarıcı almıştım, hem de çok geç saatte. Bir battaniye yığınının altına gömülmüş, kuğuların geçmesini seyrederken, Manuel'in yandaki odada, daha önce de duymuş olduğum gibi, uykusunda debelendiğini duydum.

Onun o kâbuslarına neden olan bir şey var, geçmişiyle ilgili bir şey, belki de bu ülkenin geçmişiyle ilgili. İnternette anlamlı olabilecek bazı şeyler keşfettim, ama pek az ipucuyla hiçbir şeyden emin olmaksızın körlemeden gidiyorum. Nenemin ilk kocası Felipe Vidal hakkında bir şeyler öğrenmek istediğimde başladı her şey ve dolaylı olarak 1973'te Manuel'in bütün hayatını değiştiren o askerî darbeyle karşılaştım. Altmışlı yıllarda Felipe Vidal'in Küba hakkında yayımladığı birkaç makaleye rastladım, devrim üzerine yazan pek az Şilili gazeteciden biriymiş o, dünyanın çeşitli yerlerinde yaptığı daha başka röportajları da buldum; anlaşılan sürekli seyahat

ediyormuş. Darbeden birkaç ay sonra ortadan kaybolmuş, internette onun hakkında çıkan en son şey bu. Evli ve bir çocuk babasıymış, ama karısının ve oğlunun adları geçmiyor. Felipe Vidal'i tam olarak nerede tanıdığını Manuel'e sordum, kuru bir ifadeyle bundan söz etmek istemediğini söyledi bana, ama o iki adamın hikâyelerinin bir şekilde birbirleriyle bağlantılı olduğunu sezinliyorum.

Şili'de pek çok kişi askerî diktatörlük tarafından yapılan gaddarlıklara inanmak istememiş, ta ki doksanlı yıllarda çürütülemeyecek kanıtlar ortaya çıkana kadar. Blanca'ya göre, artık hiç kimse hak ihlalleri olduğunu yadsıyamıyormuş, ama bunları haklı gören kimseler hâlâ varmış. Babasının ve Schnake ailesinin geri kalan üyelerinin önünde bu konudan söz edilemiyormuş, onlara göre geçmiş geçmişte kalmış, askerler ülkeyi komünistlerden kurtarmışlar, asayişi sağlamışlar, asileri saf dışı bırakmışlar ve serbest piyasa ekonomisini kurmuşlar, bu da refahı sağlayarak doğuştan tembel olan Şililileri çalışmak zorunda bırakmış. Yapılan zulüm mü? Savaşta kaçınılmazmış, bu da komünizme karşı yapılan bir savaşmış.

O gece Manuel rüyasında ne görüyordu acaba? Kâbuslarında beni daha önce de korkutmuş olan uğursuz varlıkları bir kez daha hissetmiştim. Sonunda kalktım, duvarlara tutuna tutuna onun odasına gittim, sobanın hafif ışıltısı eşyaların yerlerini tahmin etmeme yetecek kadar geliyordu. O odaya daha önce hiç girmemiştim. Onunla çok yakın bir ilişki içinde yaşadık, kolit olduğum zaman imdadıma yetişti –ondan daha mahrem bir durum olamaz– banyoda karşılaştık, hatta dalgın bir şekilde duştan çıktığımda beni çıplak gördüğü bile oldu, ama onun odası yasak bölgedir, oraya davetsiz olarak bir tek Salak-Kedi'yle Bilge-Kedi girebilir. Neden mi öyle yaptım? Onu uyandırmak için, daha fazla acı çekmesin diye,

uykusuzluğu aldatıp onun yanında uyumak için. Yalnızca bunun için, ama ateşle oynadığımı biliyordum; o bir erkek, bense kadınım, benden elli iki yaş büyük olmuş olsa bile.

Manuel'e bakmak, onun o yıpranmış yeleğini giymek, banyoda sabununun kokusunu almak, sesini duymak hoşuma gidiyor. Alaylı konuşması, kendine güveni, sessiz arkadaşlığı hoşuma gidiyor, insanların onu ne kadar sevdiklerini bilmemesi hoşuma gidiyor. Ona karşı bir çekim hissetmiyorum, hiç öyle bir şey değil, benimkisi sözcüklerle ifade edilemeyecek muazzam bir sevgi. Doğrusu sevebileceğim pek fazla kimsem yok: Nenem, babam, Pamuk Prenses, Las Vegas'ta bıraktığım iki kişi, Oregon'da vikunyaların dışında hiç kimse, bir de bu adada fazlasıyla sevmeye başladığım birkaç kişi. Gürültü yapmaktan çekinmeden Manuel'in yanına yaklaşarak yatağına girdim, sırtına sarılarak ayaklarımı onunkilerin arasına, burnumu ensesine soktum. Hiç kıpırdamadı, ama uyandığını anlamıştım, çünkü bir mermer parçasına dönüşmüştü. "Gevşesene yahu, sadece seninle birlikte nefes almaya geldim," demek geldi aklıma yalnızca. Öylece kalakaldık, ikimizin sıcaklığı içinde, battaniyelerin sıcaklığına sarınmış olarak nefes alıp veren yaşlı bir evli çift gibi. Sonra da mışıl mışıl uyumuşum, tıpkı büyükannemle büyükbabamın arasında uyuduğum zamanlardaki gibi.

Manuel saat sekizde elinde bir fincan kahve ve kızarmış bir dilim ekmekle uyandırdı beni. Fırtına yatışmış, havayı yıkayarak mis gibi ıslak ahşap ve tuz kokusuyla doldurmuştu. Evi sarmalamış olan sabah ışığının içinde akşam olup bitenler kötü bir rüya gibi görünüyordu. Manuel tıraş olmuştu, saçları nemliydi, her zamanki gibi giyinmişti: biçimi kaçmış pantolon, dik yakalı tişört, dirsekleri tarazlanmış yelek. Tepsiyi bana vererek yanıma oturdu.

"Bağışla beni. Uyuyamıyordum, sen de kâbus görüyordun. Odana gelmem galiba aptallık oldu..." dedim.

"Evet öyle."

"Öyle müzmin bekâr tavırları takınma, Manuel. Gören de çaresi olmayan bir suç işledim sanacak. Irzına falan geçmiş değilim."

"Neyse ki öyle," diye karşılık verdi, ciddi ciddi.

"Sana kişisel bir şey sorabilir miyim?"

"Ne olduğuna bağlı."

"Ben sana bakıyorum ve yaşlı da olsan bir erkek görüyorum. Ama sen bana kedilerine davrandığın gibi davranıyorsun. Beni bir kadın olarak görmüyorsun, öyle değil mi?"

"Ben seni görüyorum, Maya. Bu yüzden de bir daha yatağıma gelmemeni istiyorum. Asla. Anlaştık mı?"

"Anlaştık."

Bu pastoral Chiloé Adası'nda, geçmişteki çalkantılı hayatım bana anlaşılmaz bir şey gibi geliyor. Neydi eskiden bana rahat huzur vermeyen içimdeki o tedirginlik? Ne aradığımı bilmeden hep bir şeyler arayarak neden bir şeyden ötekine atlayıp duruyordum? Son üç yıldaki dürtülerimi ve duygularımı tam olarak hatırlayamıyorum, sanki o zamanki Maya Vidal tanımadığım başka bir kişiymiş gibi. Manuel'le yalnız kaldığımızda, dışarıda yağmur yağdığında, elektrik kesildiğinde ve benim gevezeliğimden kaçmak için kitaplarının arasına sığınamadığında, az çok samimi diyebileceğim ender sohbetlerimizin birinde bundan söz ettim ona, adrenalinin bağımlılık yaptığını, insanın diken üstünde yaşamaya alıştığını, ne de olsa normallikten daha ilginç olan melodramlar yaşamadan yapamadığını söyledi bana. Benim yaşımda birinin manevi huzuru aramadığını, macera yaşında olduğumu, Chiloé'deki bu sürgün hayatının yaşamımda bir du-

raklama olduğunu, ama benim gibi biri için bir yaşam biçimine dönüşemeyeceğini de ekledi. "Yani evinden ne kadar erken çekip gidersem o kadar iyi olacağını söylemek istiyorsun, öyle mi?" diye sordum. "Senin için öylesi daha iyi, Maya, ama benim için değil," diye karşılık verdi. Ona inanıyorum, çünkü ben buradan gidince bu adam kendini bir kukumavdan daha yalnız hissedecek.

Adrenalinin bağımlılık yaptığı doğru. Oregon'dayken felaketlerinin içinde son derece rahat olan kaderci bazı çocuklar vardı. Mutluluk sabun gibi kaygan bir şey, insanın parmaklarının arasından kayıp gidiyor, oysa insan sorunları kavrayabilir, onların tutulacak yeri vardır, haşindirler, serttirler. Akademideyken benim de dramatik Rus romanlarına benzer bir hayatım vardı: Kötü biriydim, iffetsizdim, başkalarına zarar veren dolandırıcının tekiydim, beni en çok seven insanları kırıyordum, hayatım çoktan mahvolmuştu. Oysa bu adada kendimi hemen her zaman iyi hissediyorum, sanki manzara değişince kendim de değişmişim gibi. Burada Manuel'in dışında kimsenin benim geçmişimden haberi yok; insanlar bana güveniyorlar, tatilde Manuel'e işinde yardım etmek için gelmiş bir öğrenci sanıyorlar beni, buz gibi soğuk denizde yüzen, erkekler gibi futbol oynayan saf ve sağlıklı bir kızım, yarı kaçık bir *gringa*'yım. Onları düş kırıklığına uğratmak istemiyorum.

Bazı zaman, uykusuzluk çektiğim saatlerde, daha önce yaptığım her şey için suçluluk duygusuna kapılıyorum, ama sabahleyin erkenden sobadaki odunun kokusuyla, Fákin'in avluya çıkarayım diye patisiyle beni dürtmesiyle ve banyoya giderken Manuel'in o alerjik öksürüğüyle uyandığımda o duygu yok olup gidiyor. Uykudan uyanıyorum, esniyorum, yatakta geriniyorum, mutlulukla iç geçiriyorum. Ne göğsümü yumruklayarak dövünmem gerekiyor ne de hatalarımın bedelini gözyaşı ve

kanla ödemem. Papimin dediği gibi, hayat renk renk ipliklerle gün be gün dokunan bir halı, ipliklerin kimi ağır ve koyu renkli, kimileriyse ince ve ışıl ışıl, hepsi de işe yarıyor. Yapmış olduğum aptallıklar halıya dokundu bile, silinmeleri mümkün değil, ama onların yükünü ölene kadar çekecek değilim. Olan oldu bir kere; artık ileriye bakmam gerekiyor. Chiloé'de umutsuzluk ateşini besleyecek odun yok. Servi tahtasından yapılmış olan bu evde insanın yüreği huzur buluyor.

Oregon'da on üç ay boyunca hapsolduğum akademinin programını 2008 Haziranı'nda tamamladım. Birkaç gün içinde o geniş kapıdan çıkıp gidebilecek, yalnızca vikunyaları ve kız öğrencilerin en gözde danışmanı olan Steve'i özleyecektim. Öteki kızlar gibi ben de ona biraz âşıktım, ama bunu itiraf edemeyecek kadar gururluydum. Başkaları gecenin gizemi içinde onun odasına süzülmüş, nazik bir şekilde yataklarına geri gönderilmişlerdi; kızları reddetmekte Steve'in üstüne yoktu. Sonunda özgürlük geldi. Normal insanların dünyasına katılabilecek, gına gelene kadar müzik dinleyebilecek, film seyredebilecek, yasak kitapları okuyabilecektim, akademide hepimizin can attığımız gibi sosyal paylaşım sitelerinde en son moda olan Facebook'ta hesap açtırabilecektim. Hayatımın geri kalanında Oregon'a bir daha ayak basmamaya yemin ettim.

Aylardan beri ilk kez Sarah'yla Debbie'ye ne olduğunu merak ederek onları düşündüm. Şansları varsa liseyi bitirmiş, bir iş bulma aşamasına gelmiş olmalıydılar, çünkü *College*'a[1] gitmiş olmaları pek olası değildi, o kafa yoktu onlarda. Debbie okuma konusunda her zaman berbattı, Sarah'nın da çok fazla sorunu vardı; obur-

1. (İng.) ABD'de üniversite.

luk hastalığından kurtulamadıysa herhalde öbür dünyayı boylamış olmalıydı.

Bir sabah Angie beni çamların arasında dolaşmaya davet etti, onun tarzı olmadığından oldukça kuşku uyandırıcı bir şeydi bu, kaydettiğim ilerlemeden hoşnut olduğunu, bütün çalışmaları tek başıma yapmış olduğumu, akademinin bana yalnızca fırsat yaratmış olduğunu ve eğitimimde belki bazı eksiklikler olsa da artık üniversiteye gidebileceğimi söyledi. "Eksiklikler değil, kocaman boşluklar," diye onun sözünü kestim. Bu saygısızlığımı bir gülümsemeyle geçiştirdi, görevinin bilgi dağıtmak olmadığını, bunu herhangi bir eğitim kurumunun yapabileceğini, görevinin bundan çok daha nazik bir şey olduğunu, yani gençlere azami potansiyel kazandırabilmek için gerekli olan donanımı vermek olduğunu hatırlattı.

"Olgunlaştın, Maya, önemli olan bu."

"Haklısın, Angie. On altı yaşımdayken bütün emelim yaşlı bir milyonerle evlenip onu zehirlemek ve servetine konmaktı, oysa şimdi bütün emelim satmak için vikunya yetiştirmek."

Bu söylediğim ona hiç de komik gelmedi. Lafı biraz döndürüp dolaştırdıktan sonra, yaz aylarında spor antrenörü ve sanat atölyesinde yardımcı olarak akademide kalmamı önerdi; ondan sonra eylül ayında dosdoğru *College*'a gidebilecektim. Susan'la babamın zaten bildiğimiz gibi boşanmak üzere olduklarını, babamı Ortadoğu'da bir uçuş hattına atamış olduklarını da sözlerine ekledi.

"Durumun biraz karmaşık, Maya, çünkü bu geçiş döneminde istikrara ihtiyacın var. Burada koruma altındaydın, ama Berkeley'de altyapı eksikliği çekeceksin. Aynı çevreye geri dönmen uygun olmaz."

"Büyükannemin yanında otururum."

"Büyükanneciğinin yaşı artık müsait değil..."

"Sen onu bilmezsin, Angie! Madonna'dan daha enerjiktir o. Hem sen ona büyükannecik demeyi bırak, onun lakabı *Baba* filmindeki gibi Don Corleone'dir. Nenem beni döve döve büyütmüştür, bundan daha iyi altyapı olur mu?"

"Büyükanneni tartışacak değiliz, Maya. Burada geçireceğin iki-üç ay geleceğin için belirleyici olabilir. Bana cevap vermeden önce düşün."

İşte o zaman babamın onunla bir anlaşma yapmış olduğunu anladım. Biz ikimiz hiçbir zaman birbirimize bağlı olmamıştık, çocukluğumda hemen her zaman uzaktaydı, Nenem ile Papim benimle boğuşurlarken, babam hep benden uzak kalmanın bir yolunu bulmuştu. Büyükbabam ölüp de aramız bozulunca, beni Oregon'a yatılı vererek işin içinden sıyrılmış oldu. Demek şimdi Ortadoğu'da bir hatta çalışıyordu, aman ne iyi. Beni ne diye dünyaya getirmişti? Madem ki ikisi de çocuk istemiyordu, o Laponyalı prensesle olan ilişkisinde daha ihtiyatlı olması gerekirdi. Herhalde o zamanlarda da prezervatif diye bir şey vardı. Bunların hepsi kafamın içinden ışık hızıyla geçip gitmiş, babama meydan okumanın ya da onunla pazarlık etmeye çalışmanın yararsız olacağı, çünkü kafasına bir şey koydu mu katır gibi inatçılık ettiği, başka bir çözüm yolu bulmam gerekeceği sonucuna varmıştım çabucak. On sekiz yaşımdaydım, akademide kalmaya yasal olarak beni zorlayamazdı; işte bu yüzden Angie'yle işbirliğine gitmeyi seçmişti, onun fikrinin doktor tanısı kadar ağırlığı vardı. İsyan edecek olursam bir davranış bozukluğu olarak yorumlanacaktı, okuldaki psikiyatrın imzasıyla beni zorla orada ya da ona benzer başka bir programda tutabilirlerdi. Angie'nin önerisini o kadar çabuk kabul ettim ki, otoritesinden onun kadar emin olmayan başka biri olsa kuşkulanırdı, hemen arkasından da ertelemiş olduğum kaçışıma hazırlanmaya koyuldum.

Haziranın ikinci haftasında, Angie'yle çamlar arasında yaptığım gezintiden birkaç gün sonra, öğrencilerden biri spor salonunda sigara içerken yangın çıkarmıştı. Orada unuttuğu sigara izmariti şiltelerden birini tutuşturmuş, yangın alarmı çalana kadar alevler çatıya ulaşmıştı. Akademi kurulduğundan beri ne bu kadar dramatik bir olay olmuştu ne de bu kadar eğlenceli. Öğretmenlerle bahçıvanlar hortumları yerlerine takarlarken, gençler bağırıp çağırarak, atlayıp sıçrayarak, bir bayram havası içinde ortalığa dağılmış, kendi iç âlemlerini gözlemlemekle geçmiş bütün o aylar boyunca içlerinde birikmiş olan enerjiyi dışa vurmuşlardı; sonunda itfaiyecilerle polisler geldiğinde, oranın cin çarpmışların tımarhanesi olduğu şeklindeki genel kanıyı doğrulayan fantastik bir manzarayla karşılaştılar. Yangın yayılarak çevredeki ormanları tehdit etmeye başlamış, itfaiyeciler bir yangın uçağından takviye istemişlerdi. Bu da, yetkililerin emirlerine kulak asmayarak oluk oluk fışkıran kimyasal köpüklerin altında koşuşan çocukların manyakça keyfini büsbütün artırmıştı

Harika bir sabahtı. Yangının duman bulutları gökyüzünü karartmadan önce hava ılık ve berraktı, kaçmam için idealdi. Önce o hengâme arasında kimsenin akıl etmediği vikunyaları kurtarmam gerekiyordu, onları yerlerinden kımıldatacağım derken yarım saat kaybetmiştim; yanık kokusu yüzünden duydukları korkuyla patileri yere çakılmıştı. Sonunda iki tişörtü ıslatarak kafalarına geçirmeyi akıl ettim, böylelikle onları tenis kortuna kadar çekip götürmeyi başardım, orada kafalarında kukuletalarıyla onları bağlayıp bıraktım. Sonra odama gittim, en gerekli eşyalarımı –Papimin resmini, biraz üst baş, iki enerji tabletiyle bir şişe suyu– sırt çantama koydum, en iyi spor ayakkabılarımı giyerek ormana doğru koşmaya başladım. Düşünülmeden yapılmış ani bir hareket değil-

di bu, yüzyıllardan beri bu fırsatı bekliyordum, ama vakti gelip çattığında, akla yatkın bir planım olmadan, üzerimde kimlik, para ya da harita olmaksızın, sırf birkaç günlüğüne ortadan kaybolup babamın içine unutamayacağı bir korku salmak gibi çılgınca bir düşünceyle yola çıkmıştım.

Angie aileme telefon etmekte kırk sekiz saat gecikmişti, çünkü öğrencilerin arada bir ortadan kaybolmaları normaldi; otoyoldan uzaklaşıp giderler, otuz kilometre uzaklıktaki en yakın kasabaya kadar otostop yapar, özgürlüğü tadar, sonra da kendiliklerinden geri dönerlerdi, çünkü gidebilecekleri bir yer yoktu; ya da polis onları geri getirirdi. Bu kaçamaklar, özellikle de yeni gelenlerin arasında o kadar olağandı ki, buna bir akıl sağlığı belirtisi gözüyle bakıyorlardı, çünkü bir tek iradesizler ve depresyonda olanlar tutsaklığa kuzu kuzu razı olurlardı. İtfaiyeciler yangında kimseye bir şey olmadığını bir kez doğruladıktan sonra, benim yokluğum özel bir kaygı nedeni olmamıştı, ama ertesi sabah yangının heyecanından geriye yalnızca küller kaldığında beni kasabada aramaya başlamışlar ve ormanda iz sürmek için devriyeler oluşturmuşlardı. O zamana kadar ben saatler süren bir avantaj kazanmıştım.

O çam denizinde elimde pusula olmadan yönümü nasıl buldum da zikzaklar çizerek eyaletlerarası otoyola çıkabildim bilmiyorum. Şansım yaver gitti, bunun başka bir açıklaması yok. Saatlerce maraton koştum, sabahleyin yola çıkmış, havanın kardığını, sonra da gece olduğunu görmüştüm. Su içmek ve enerji verecek tabletleri kemirmek için, terden sırılsıklam bir halde bir-iki defa durdum, karanlık beni durmak zorunda bırakana kadar da koşmaya devam ettim. Geceyi geçirmek için bir ağacın köklerinin arasına büzülerek ayıların yolunu kessin

diye Papime yalvardım; oralarda çok ayı vardı, çok da gözüpektiler, bazen insanların yakınlığından hiç rahatsız olmadan yiyecek aramaya akademiye geldikleri olurdu. Pencerelerden onları seyrederdik, kimse onları kovalamaya cesaret edemeden çöp tenekelerini dolaşırlardı. Papimle kurduğum ve zaten sabun köpüğü gibi geçici olan iletişim, akademide bulunduğum süre boyunca ciddi iniş çıkışlar geçirmişti. Ölümünden sonraki ilk zamanlarda bana görünüyordu, bundan eminim; bir kapının eşiğinde, sokağın karşı kaldırımında, bir restoranda camın arkasında görüyordum onu. Yanılıyor olamam, Papim kimselere benzemez, ne Zenci ne de beyazdır o, elinde piposu, başında fötr şapkasıyla onun kadar artist görünümlü, zarif adam olamaz. Daha sonra uyuşturucu ve alkol felaketim başladı, etrafımda gürültü ve yalnızca gürültü vardı, kafamın içi bulanık bir halde dolaşıyordum ve onu bir daha görmedim, ama öyle sanıyorum ki bazı zamanlar yakınımdaydı; bakışlarının sırtıma dikilmiş olduğunu hissedebiliyordum. Neneme göre, ruhları algılayabilmek için, hiçbir saatin bulunmadığı boş ve temiz bir yerde, hiç kıpırdamadan sessiz durmak gerekirmiş. "Sürekli kulaklıklarla dolanırsan nasıl duyabilirsin Papin'i?" derdi bana.

O gece ormanda tek başımayken çocukluğumdaki uykusuz gecelerimde içimi saran o nedensiz korkuyu yeniden yaşadım, büyükannemlerin koskoca evindeki aynı canavarlar bir kez daha saldırıya geçtiler. Yalnızca başka birinin kolları ve sıcaklığı uyumama yardım ederdi, benden daha büyük ve güçlü olan biri, yani Papim ya da bomba uzmanı bir köpek. "Papi, Papi," diye seslendim ona, kalbim göğsümün içinde güm güm atarken. Kımıldayıp duran gölgeleri görmeyeyim diye gözlerimi sımsıkı yumdum, tehdit dolu sesleri duymamak için kulaklarımı tıkadım. Herhalde çok kısa bir süreliğine içim geçti,

sonra ağaç gövdelerinin arasında bir ışıltıyla sıçrayarak uyandım. Nerede olduğumu anlayabilmek ve o ışıltının bir arabanın farları olabileceğini, bir yolun yakınında bulunduğumu tahmin etmek biraz zamammı aldı; o zaman bir sıçrayışta ayağa fırladım, rahatlamış bir halde çığlık atarak koşmaya başladım.

Dersler başlayalı birkaç hafta oluyor, artık öğretmen olarak bir işim var, ama para almıyorum. Manuel Arias'ın konukseverliğinin karşılığını karmaşık bir değiştokuş formülüyle ödeyeceğim. Ben okulda çalışıyorum, Blanca Teyze de doğrudan doğruya bana para vermek yerine, odun, dosya kâğıdı, benzin, altın likörü, bir de altyazılı olmadıklarından ya da "iğrenç" olduklarından köyde gösterilemeyen filmler gibi daha başka hoşluklarla emeğimin karşılığını Manuel'e ödüyor. Filmlere sansür uygulayan kendisi değil, komşulardan oluşan bir komite; onlara göre "iğrenç" olan filmlerse, içinde fazlasıyla seks bulunan Amerikan filmleri. Oysa bu sıfat Şili filmlerine verilmiyor, o filmlerde oyuncular inleyerek çırılçıplak oynaşıyorlar ama ada halkı hiç istifini bozmuyor.

Değiştokuş bu adalarda ekonominin en önemli parçası, balıkları patatesle, ekmeği keresteyle, tavukları tavşanlarla değiştokuş ediyorlar, pek çok hizmetin karşılığı da ürünlerle ödeniyor. Sandalla gelen o köse doktor, Ulusal Sağlık Hizmetleri'nden olduğu için para almıyor, ama yine de hastaları ona tavuk ya da dokumalarla ödeme yapıyor. Hiç kimse hiçbir şeye fiyat koymuyor, ama herkes her şeyin tam olarak değerini biliyor ve hesabı akıllarından yapıyor. Bu sistem incelikle uygulanıyor, ne borcun, yani ödenen şeyin sözü ediliyor ne de alınan şeyin. Burada doğmamış biri değiştokuşun karmaşıklığını ve inceliğini asla bilemez, ama ben köyde bana ikram ettikleri sayısız mate ve çayın karşılığını ödemeyi öğrenmiş

bulunuyorum. Önceleri bunu nasıl yapacağımı bilemiyordum, çünkü ömrümde şimdiki kadar yoksul olmamıştım, hatta dilencilik ettiğim zamanlarda bile, ama çocukları oyaladığımda ya da Doña Lucinda'ya yünleri boyayıp yumak sarmasına yardım ettiğimde komşuların minnettar kaldıklarını fark ettim. Doña Lucinda o kadar yaşlı ki artık hiç kimse onun hangi aileden geldiğini hatırlamıyor ve ona nöbetleşe bakıyorlar; adanın büyük büyük büyükannesi o, hâlâ patates şarkıları söyleyen ve yün satan faal bir kadın.

Bir iyiliğin karşılığını doğrudan doğruya alacaklıya ödemek gerekmiyor, okuldaki işim konusunda Blanca ile Manuel'in yaptıkları gibi, bir taşla iki kuş da vurulabilir. Bazen bu ödeme ikili ya da üçlü de olabilir: Liliana Treviño, Eduvigis'e eklem romatizması için Glucosamine buluyor, Eduvigis, Manuel Arias'a yün çoraplar örüyor, o da elindeki *National Geographic* sayılarını Castro'daki kütüphanede kadın dergileriyle değiştokuş ederek onları elinde Eduvigis'in ilacıyla çıkageldiğinde Liliana Treviño'ya veriyor, böylelikle halka tamamlanıyor, herkes de mutlu oluyor. Glucosamine dedim de, hemşireyi gücendirmemek için Eduvigis'in onları homurdana homurdana aldığını söylemem gerekir, çünkü eklem romatizmasının tek çaresi, arı iğneleriyle karıştırılmış ısırganla ovmakmış. Bu kadar zorlu çarelerle burada insanların yıpranmasında şaşılacak bir şey yok. Üstelik rüzgâr ve soğuk kemikleri berbat ediyor, nemli hava eklem yerlerine nüfuz ediyor; insanın bedeni topraktan patates, denizden kabuklu hayvanları çıkarmaktan bitap düşüyor, çocukları uzaklara gittiği için de yüreklerini kasvet basıyor. *Chicha*[1] ve şarap, acıları kısa bir süreliğine dindi-

1. (İsp.) Güney Amerika'da fermante olmuş mısırdan yapılan bir içki.

riyor ama eninde sonunda hep yorgunluk galip geliyor. Burada hayat kolay değil, pek çokları için de ölüm dinlenmek için bir çağrı.

Okul başladığından beri günlerim daha ilginç oldu. Eskiden bana *gringuita* diyorlardı, şimdiyse çocuklarına ders verdiğim için Gringa Teyze oldum. Şili'de yaşını başını almış kişilere, öyle olmasalar da amca ya da teyze diyorlar. Sırf hürmetimden benim de Manuel'e amca demem gerekirdi, ama buraya geldiğimde bunu bilmiyordum, şimdi de artık çok geç. Bu adaya kök salmaktayım, bu hiç aklıma gelmezdi.

Kışın, ışığa ya da yağmura bağlı olarak sabah saat dokuz sularında sınıfa giriyoruz. Okula hızlı hızlı yürüyerek gidiyorum, peşimden gelen Fákin beni kapıda bıraktıktan sonra, daha korumalı olduğu için eve geri dönüyor. Günümüz Şili bayrağını göndere çekmekle ve herkesin hazır ol durumunda milli marşı söylemesiyle başlıyor –*Puro Chile es tu cielo azulado, puras brisas te cruzan también*,[1] v.s.– ve hemen arkasından Blanca Teyze o günün davranış kurallarını bildiriyor. Cuma günleri ödül ve ceza alanların adlarını sayıyor, sonra da övgü dolu küçük bir konuşmayla moralimizi yükseltiyor.

Çocuklara, Blanca Teyze'nin geleceğin dili olduğuna inandığı İngilizcenin temellerini öğretiyorum; 1952'den kalma ders kitabımızda uçaklar pervaneli, hep sarışın olan annelerse yüksek topuklu ayakkabılarla yemek pişiriyorlar. Bilgisayar kullanmayı da öğretiyorum çocuklara, elektrik olduğunda hiç sorunsuz çalışıyor bilgisayarlar; ayrıca okulun resmî futbol antrenörüyüm, gerçi bu veletlerin hepsi benden iyi futbol oynuyor ya, o da başka.

1. (İsp.) Masmavi gökyüzün tertemiz, ey Şili, her yanında eser yine mis gibi rüzgârlar.

Erkek takımımız Caleuche'nin oyuncularında tam bir Olimpiyat coşkusu var, çünkü Don Lionel Schnake o spor ayakkabılarını bize hediye ettiğinde, eylüldeki şampiyonada kazanacağımız konusunda onunla bahse girdim, kaybedersek kafamı tıraş ettireceğim, bu da futbolcularım için kabul edilemez bir aşağılanma olacak. Kızlar takımı Pincoya ise tam bir felaket, ondan hiç söz etmesem daha iyi.

Caleuche takımı, çelimsiz olduğu için "Bücür" diye ad taktıkları Juanito Corrales'i takıma almaya yanaşmadı, hem de adatavşanı gibi koştuğu ve top darbelerinden korkmadığı halde. Çocuklar onunla alay ediyor, fırsat bulurlarsa dövüyorlar da. En kıdemli öğrenci Pedro Pelanchugay; kaç kere sınıfta kalmış, genel kanı, kalan azıcık aklını pek işine yaramayacak olan sayılarla harfleri öğreneceğim diye harcayacağı yerde amcalarıyla birlikte balık tutarak hayatını kazansa daha iyi edecek olması. Pedro bir Huilçe yerlisi, iri yapılı, esmer, dik kafalı ve sabırlı, iyi çocuk, ama kimse ona karşı gelmeye cesaret edemiyor, çünkü sonunda sabrı taştığında tank gibi saldırıya geçiyor. Blanca Teyze Juanito'yu koruma görevini verdi ona. "Neden ben?" diye sordu çocuk, önüne bakarak. "En kuvvetli sensin de ondan." Hemen arkasından da Juanito'yu çağırarak ev ödevlerinde Pedro'ya yardım etmesini buyurdu. "Neden ben?" diye kekeledi, pek ender konuşan çocuk. "En akıllı sensin de ondan." Bu bilgece çözüm sayesinde, birinin uğradığı haksızlıkları, ötekinin de kırık not almasını halletmiş oluyordu, dahası karşılıklı yarar nedeniyle birbirlerinden ayrılmaz olan iki çocuğun arasında sağlam bir dostluk da kurulmuş oldu.

Öğle vakti Eğitim Bakanlığı'nın öngördüğü, tavuk ya da balık, patates, sebze, tatlı ve bir bardak sütten oluşan öğle yemeğinin dağıtılmasına yardım ediyorum. Blanca Teyze, Şili'de bazı çocuklar için bunun günün tek

öğünü olduğunu söylüyor, ama bizim adamızda öyle değil; yoksuluz ama yiyeceğimiz hiç eksik olmuyor. Benim nöbetim öğle yemeğinin ardından sona eriyor; o zaman birkaç saatliğine Manuel'in yanında çalışmak üzere eve gidiyorum, akşamın geri kalan zamanındaysa özgürüm. Cuma günleri Blanca Teyze, hafta boyunca en yüksek davranış notu almış olan üç çocuğa ödül veriyor: Kendi eliyle imzalamış olduğu sarı bir kâğıt parçası olan bu ödül onların jakuzide yıkanmalarına olanak veriyor, yani Manuel Amca'nın evindeki içi sıcak su dolu tahta fıçıda. Ödül alan çocuklara evde birer fincan kakao ile benim yaptığım kurabiyelerden veriyoruz, duşta sabunlanmalarını söylüyoruz, sonra da hava kararana kadar jakuzinin içinde oynayabiliyorlar.

Oregon'da geçirdiğim o gece bende silinmez bir iz bıraktı. Akademiden kaçıp hiçbir planım olmadan, babamı incitmek ve kafamda terapistlerle onların o grup terapilerinden kurtulmaktan başka bir düşünce olmaksızın bütün gün ormanda koşmuştum, onların o fazlasıyla ince nezaketinden ve aklımın içinde sondaj yapma amacıyla gösterdikleri o müstehcen ısrarlardan bıkmış usanmıştım. Ben yalnızca normal olmak istiyordum, o kadar.

Bir aracın hızla geçip gitmesi beni uyandırmıştı, çalılara ve köklere takıla takıla, çam ağaçlarının dallarını iki yana iterek koştum, ama elli metre uzakta bile olmayan yolu sonunda bulduğumda, ışıklar gözden kaybolmuştu. Başka arabaların da geçeceğini tahmin ettim, çünkü vakit görece erkendi, yanılmamıştım da, çok geçmeden güçlü bir motor sesi duydum ve uzakta iki farın ışıltısını gördüm, yaklaştıklarında bunun devasa bir kamyon olduğu meydana çıkmıştı, her bir tekerleği benim boyumdaydı, karoserinin tepesinde iki bayrak dalgalanıyordu. Önüne çıkarak kollarımla umutsuzca işaretler yaptım.

Bu beklenmedik görüntü karşısında şaşıran sürücü aniden fren yaptı, ama apar topar kenara çekilmek zorunda kalmıştım, çünkü kamyon o muazzam kütlesiyle hızını alamayıp tümden durana kadar yirmi metre kadar sürüklendi. Araca doğru koştum. Şoför başını camdan dışarı uzattı, acaba bu kız yol kesen bir çetenin tuzağı olabilir mi düşüncesiyle, elindeki fenerle beni yukarıdan aşağıya aydınlatıp inceledi. Çevrede kimseler olmadığını anlayınca ve şerbet rengi saçlarımla Medusa'ya benzeyen kafamı görünce rahatladı. Benim uyuşturucuyla kafayı bulmuş zararsız bir salak olduğum sonucuna varmış olmalıydı. Bir işaret yaparak sağ kapının kilidini açtı, tırmanıp yanına oturdum.

Yakından bakıldığında adam kullandığı araç kadar nefes kesiciydi, halterci kollarıyla iriyarı, kalın yapılıydı, kolsuz bir tişört giymişti, kafasındaki beyzbol kepinin altından cılız bir atkuyruğu görünüyordu, tam kaba saba bir maço karikatürü gibiydi, ama vazgeçecek halim yoktu. Dikiz aynasının kenarında, bu tehditkâr görünümüyle tezat oluşturan minik bir bebek patiğiyle bir çift aziz resmi sallanıyordu. "Las Vegas'a gidiyorum," diye bilgilendirdi beni. Ben de California'ya gitmekte olduğumu söyledim, sonra da nasıl olsa California'da beni bekleyen kimse olmadığından Las Vegas'ın da işime geleceğini ekledim. Bu ikinci hatam olmuştu; çünkü birincisi kamyona binmemdi.

Ondan sonraki bir saat şoförün hararetli bir monologu şeklinde geçti, sanki amfetamin alıp da coşmuş gibi adamın her yanından enerji fışkırıyordu. Bitmek bilmeyen saatler boyunca araç kullanırken, birbirlerine fıkralar anlatmak, hava durumu, asfalt, beyzbol, kullandıkları araçlar ve yoldaki lokantalar hakkında yorumlarda bulunmak için öteki sürücülerle bağlantı kurarak oyalanıyordu, o arada radyodaki İncil vaizleri avaz avaz

bağırarak İsa'nın ikinci kez geleceği kehanetini müjdeliyorlardı. Hiç durmadan sigara tüttürüyor, terliyor, kaşınıyor, su içiyordu. Aracın içinde nefes almaya imkân yoktu. Koltuğun üzerinde duran bir poşetten patates cipsleriyle bir teneke Coca Cola ikram etti bana, ama ne adımı ne de bu ücra yolda gece vakti ne aradığımı merak etmişti. Buna karşılık kendini anlatıp duruyordu: adı Roy Fedgewick'ti, Tennessee'liydi, orduda bulunmuştu, sonunda bir kaza geçirmiş ve onu terhis etmişlerdi. Haftalarca kaldığı ortopedi hastanesinde İsa'yı bulmuştu. Konuşmayı ve İncil'den pasajlar okumayı sürdürüyordu, o arada ben de adamın sigarasından olabildiğince uzağa kaçarak başımı pencereme dayamış, boş yere gevşemeye çabalıyordum; bacaklarım uyuşmuştu, o günkü zorlu koşu yüzünden tenimde hiç de hoş olmayan bir karıncalanma vardı.

Seksen kilometre kadar gittikten sonra Fedgewick yoldan saparak bir motelin önünde durdu. Yanan bir sürü küçük ampulleriyle mavi ışıklı bir tabela motelin adını gösteriyordu. Ortalıkta herhangi bir hareketlilik görünmüyordu, bir dizi oda, otomatik bir gazoz makinesi, bir umumi telefon kabini, bir kamyon ve sanki ezelden beri orada duruyorlarmış görüntüsünde iki araba vardı.

"Saat sabahın altısından beri direksiyon sallıyorum. Geceyi burada geçirelim. İn aşağı," diye niyetini açıkladı Fedgewick.

"Sizin için bir sakıncası yoksa kamyonda uyumayı tercih ederim," dedim, oda tutacak param olmadığını düşünerek.

Adam kolunu benim üzerimden uzatıp içerideki bagaj gözünü açarak dörtte biri dolu olan bir şişe viskiyle yarı otomatik bir tabanca çıkardı. Sonra yelken bezinden bir hurcu alarak aşağı indi, öte yana dolaşarak benim

tarafımdaki koca kapıyı açtı ve aşağı inmemi buyurarak bunun benim için daha iyi olacağını söyledi.

"Neden burada olduğumuzu ikimiz de biliyoruz, küçük orospu. Yoksa sen yolculuğun bedava olduğunu mu sandın?"

İçgüdüsel olarak onun dediğini yaptım, oysa Berkeley High'daki kendimizi savunma dersinde, böyle durumlarda en iyisinin kendini yere atıp çılgın gibi bağırmak ve saldırganın dediğini asla yapmamak olduğunu öğretmişlerdi bize. Adamın topalladığını fark etmiştim, otururken göründüğünden daha kısa boylu ve kalın yapılıydı, koşsaydım kaçabilirdim, bana yetişemezdi, ama tabanca beni durdurdu. Fedgewick niyetimi tahmin ederek kolumdan sıkıca tuttu, neredeyse havaya kaldırarak resepsiyonun bulunduğu bölmenin kalın bir cam ve enli demir parmaklıklarla korunan penceresine götürdü, oradaki delikten birkaç kâğıt para uzattı, anahtarı aldıktan sonra altılık bir kutu birayla bir pizza istedi. Ne görevliyi görebilmiş ne de ona bir işaret yapabilmiştim, çünkü kamyoncu o çam yarması gibi bedeniyle aramıza girmeyi bilmişti.

O iriyarı herif pençesiyle kolumu sımsıkı kavramış olarak 32 numaraya doğru yürüdüm, nem ve kreozot kokan pis kokulu, çift yataklı bir odaya girdik, çizgili bir duvar kâğıdı, televizyon, elektrik sobası, odanın tek penceresini kapatan bir de havalandırma cihazı vardı. Fedgewick ısmarladığı birayla pizza gelene kadar gidip banyoya kapanmamı söyledi. Banyo, armatürleri paslı bir duş, bir lavabo, temiz olduğu kuşkulu bir klozet, tarazlanmış iki havludan oluşuyordu; kapıda kilit yoktu, havalandırma için de yalnızca küçük bir tepe penceresi vardı. Kaygılı bakışlarla hücreye göz gezdirdim ve hiç bu kadar çaresiz kalmamış olduğumu anladım. Daha önce

yaşadığım serüvenler bununla kıyaslandığında şaka gibi kalırdı, o zamanlar yanımda kız arkadaşlarımla, arkamızı koruyan Rick Laredo'yla ve herhangi bir acil durumda büyükannemin eteklerinin altına sığınabileceğimi bilmenin verdiği güvenle kendi bölgemdeydim.

Kamyoncu siparişi teslim aldı, görevliyle birkaç cümle konuştu, kapıyı kapatarak pizza soğumadan yiyelim diye beni çağırdı. Ben ağzıma hiçbir şey atacak durumda değildim, sanki gırtlağımda bir kaya parçası vardı. Fedgewick ısrar etmedi. Cebinde bir şey arandı, kapıyı kapatmadan helaya girdi, sonra içinde bir bardak viski olan bir plastik bardakla, donunun önü açık olarak odaya döndü. "Sinirli misin? Bununla kendini daha iyi hissedersin," dedi, bardağı bana uzatarak. Konuşacak halim olmadığından başımla olumsuz bir işaret yaptım, ama adam beni ensemden tuttuğu gibi bardağı ağzıma dayadı. "İç şunu, nankör karı, yoksa sana zorla içirmemi mi istiyorsun?" Öksürerek ve gözlerimden yaşlar gelerek yüttum içkiyi; ağzıma alkol koymayalı bir yıldan fazla olmuştu, insanın gırtlağını nasıl yaktığını unutmuştum.

Tecavüzcüm yatağın üstüne oturarak televizyonda bir komedi filmi seyretmeye, bir yandan geğire geğire gülerken, üç tane birayla pizzanın üçte ikisini mideye indirmeye koyuldu, görünürde beni unutmuş gibiydi, o arada ben bir köşede ayakta durmuş, başım döndüğünden kafamı duvara dayamıştım. Bütün oda hareket halindeydi, eşyalar biçim değiştiriyor, Fedgewick'in o koskoca bedeni televizyondaki görüntülere karışıyordu. Dizlerimin bağı çözülüyordu, gözlerimi yumup kendimi bırakma isteğine karşı koyarak yere oturmak zorunda kaldım. Hiçbir şey düşünemiyordum, ama uyuşturucu etkisinde olduğumu anlamıştım: kâğıt bardaktaki viskidendi. Komediden sıkılan adam televizyonu kapadı, benim ne halde olduğumu görmek için yaklaştı. O kalın

parmaklarıyla sanki taş gibi ağırlaşmış olan ve boynumun artık taşıyamadığı kafamı kaldırdı. O iğrenç soluğu yüzüme çarpmıştı. Fedgewick yatağa oturdu, bir kredi kartının yardımıyla komodinin üzerine çizgi halinde kokain koydu, sonra da o beyaz tozu büyük bir zevkle içine çekti. Hemen arkasından bana doğru dönerek üstümü çıkarmamı emretti, bir yandan da tabancasının namlusunu apış arasına sürtüp duruyordu, ama yerimden kımıldayamadım. Beni yerden kaldırarak pençe darbeleriyle soydu. Karşı koymaya çabaladım, ama bedenim yanıt vermiyordu, bağırmaya çalıştım, sesim çıkmıyordu. Nefes alamayarak yavaş yavaş yoğun bir çamur deryasının içine gömüldüm, boğula boğula, öle öle.

Onu izleyen saatlerde yarı baygındım, yaşadığım en kötü sıkıntılardan haberim olmadı, ama öyle bir an oldu ki ruhum uzaklardan kalkıp geldi ve o iğrenç otel odasındaki manzarayı sanki siyah beyaz bir ekrandaymış gibi seyrettim: kollarını haç gibi iki yana açmış, hareketsiz yatan ince uzun bir kadın silueti, ağzının içinde müstehcen laflar geveleyerek tekrar tekrar saldırıya geçen Minotauros, çarşafta koyu renkli lekeler, kemer, silah, şişe. Öylece havada dalgalanırken en sonunda da Fedgewick'in bitkin bir halde, doyuma ulaşmış olarak, ağzından salyaları aka aka yüzükoyun yığıldığını ve ânında horlamaya başladığını gördüm. Uyanmak için insanüstü bir çaba harcayarak ağrılar içindeki bedenime geri döndüm, ama gözlerimi zorlukla açabiliyor, hiçbir şey düşünemiyordum. Ayağa kalkmak, yardım istemek, kaçıp gitmek, sabun balonu gibi şiştikten sonra bir bez parçasına dönüşmüş olan beynimin içinde yok olup giden anlamsız kelimelerdi. Yumuşacık bir karanlığın için gömüldüm bir kez daha.

Komodinin üstündeki flüoresan ışıklı saatin göster-

diğine göre sabaha karşı saat üçe on kala uyandım, ağzı-
mın içi kupkuruydu, dudaklarım çatlamıştı, çölde susuz
kalmışım gibi dilim damağıma yapışmıştı. Toparlanmaya
çalıştığımda yerimden kıpırdayamadığımı fark ettim
çünkü Fedgewick sol elimin bileğini yatağın başına ke-
lepçelemişti. Elim şişmiş, kolum kaskatı kesilmişti, daha
önce geçirdiğim bisiklet kazasında kırılmış olan aynı ko-
lumdu bu. Kapıldığım panik, uyuşturucunun neden ol-
duğu o yoğun sis perdesini birazcık aralamıştı. Yarı ka-
ranlıkta nerede olduğumu anlamaya çalışarak dikkatle
kımıldadım. Odanın içindeki tek ışık, motel tabelasının
pislik içindeki perdelerin arasından sızan mavi ışıltısıyla
saatin ışıklı rakamlarının yeşil renkli yansımasıydı. Tele-
fon! Saate bakmak için döndüğümde keşfettim orada
olduğunu, saatin yanında, çok yakınımda duruyordu.

Serbest elimle çarşafı çekerek karnımdaki ve bacak-
larımdaki yapışkan ıslaklığı sildim, sonra sola doğru dö-
nerek zahmetli bir yavaşlıkla yere doğru kaydım. Bile-
ğimdeki kelepçenin çekmesiyle ağzımdan bir inilti çık-
mış, yatağın yaylarının gıcırtısı kulağa bir trenin anider
fren yapması gibi gelmişti. Yerdeki sert halının üzerine
dizlerimi koyarak, o imkânsız pozisyonda kolum bükül-
müş bir halde, dehşet içinde gardiyanımın tepkisini bek-
ledim, ama kendi kalbimin gümbür gümbür atan sesinin
ötesinde onun horultularını duyuyordum. Telefonu eli-
me almaya cesaret edene kadar, adamın sarhoşluğun de-
rin uykusunda leş gibi yattığından emin olabilmek için
beş dakika bekledim. Kelepçenin izin verdiği kadar uza-
ğa giderek yerde dertop oldum, sesi bir yastıkla bastıra-
rak imdat istemek üzere 911'i çevirdim. Telefonda dış
hat yoktu. Odadaki cihaz bir tek resepsiyona bağlıydı
dışarıya telefon edebilmek için ya resepsiyondaki umu-
mi telefon gerekiyordu ya da bir ceptelefonu, kamyon-
cunun telefonuysa erişebileceğim bir yerde değildi. Re-

sepsiyonun numarasını çevirdim, Hint şiveli bir erkek sesi cevap verene kadar on kere çaldırdım. "Beni kaçırdılar, yardım edin, yardım edin..." diye fısıldadım, ama görevli daha fazlasını söylememe fırsat bırakmadan telefonu kapadı. Yeniden denediğimde aynı sonucu aldım. Umutsuzluğa kapılarak hıçkırıklarımı o kir içindeki yastıkla bastırdım.

Fedgewick'in kötü bir oyuncak gibi kullanmış olduğu tabanca aklıma gelene kadar aradan yarım saatten fazla vakit geçmişti, o soğuk metali ağzıma sokmuş, vajinama sokmuş, kanın tadını almıştım. O tabancayı bulmalıydım, tek umudumdu o benim. Tek elim kelepçeli olarak yatağa çıkabilmek için sirk akrobatları gibi eğilip bükülmem gerekti ve ağırlığımla şiltenin yaylanmasını engelleyemedim. Kamyoncu tıpkı bir boğa gibi birkaç kere şiddetle soludu, sonra sırtüstü döndü, eli bir tuğla ağırlığıyla kalçamın üstüne düşerek beni felce uğrattı, ama çok geçmeden yeniden horlamaya başladı da rahat bir nefes alabildim. Saat üç yirmi beşi gösteriyordu, vakit ağır geçiyordu, şafak sökmesine daha saatler vardı. Bunların son dakikalarım olduğunu anlamıştım, Fedgewick dünyada beni hayatta bırakmazdı, onu teşhis edebilir, aracını tarif edebilirdim, beni henüz öldürmediyse sömürmeyi sürdürmeyi tasarladığındandı. Kaderimin belli olduğu, cinayete kurban gideceğim ve cesedimi o ormanlarda asla bulamayacakları düşüncesi beklenmedik bir cesaret vermişti bana. Kaybedecek hiçbir şeyim yoktu.

Fedgewick'in o koskoca elini sert bir hareketle kalçamdan iterek ona doğru döndüm. Kokusu şamar gibi yüzüme çarptı: Vahşi hayvan soluğu, ter, alkol, meni, bayat pizza kokusuydu bu. Onun o hayvani yüzünün profilini, koskoca göğsünü, önkolundaki şişkin kaslarını, kütük gibi kalın bacağını seçebiliyordum, gırtlağımdan yük-

selen kusmukları geri yuttum. Serbest elimle yastığın altını yoklayarak tabancayı aranmaya başladım. Hemen de buldum, erişebileceğim bir yerdeydi, ama Fedgewick'in o koca kafasının altında ezilmişti, onu orada bırakabilmek için kendi gücünden ve benim bir kurban olarak tevekkülle boyun eğmemden çok emin olsa gerekti. Derin bir nefes aldım, gözlerimi yumdum, silahın namlusunu parmaklarımla tutarak yastığı hiç oynatmadan milim milim çekmeye başladım. Sonunda tabancayı çıkarmayı başardım, umduğumdan daha ağırdı, harcadığım çabadan ve heyecandan titreyerek onu tutup göğsüme bastırdım. Hayatta gördüğüm tek silah Rick Laredo'nunki olmuştu, ona da hiç dokunmamıştım, ama kullanmayı biliyordum, filmlerde görmüştüm.

Tabancayla Fedgewick'in kafasına nişan aldım, söz konusu olan ya onun hayatıydı ya da benimki. Uyuşturucunun etkisiyle bitkinleşmiş bir halde, sinirden titreyerek çarpık bir şekilde dururken, silahı tek elimle zorlukla kaldırabiliyordum, ama yakından tek el ateş edecektim, ıskalamam mümkün değildi. Parmağımı tetiğe koydum, şakaklarımın kulakları sağır edici bir gürültüyle atmasından gözlerimi açamaz bir halde duraksadım. O hayvandan kaçabilmek için bir başka fırsatımın olmayacağını kesinlikle hesaplayabiliyordum. İşaretparmağımı kımıldatmaya zorladım kendimi, tetiğin hafifçe direndiğini hissedince, patlama sesini, silahın geri tepmesini, kemiklerin dehşet verici bir şekilde dağılmasını, beynin kan revan içinde paramparça olmasını gözümün önüne getirerek yeniden tereddüde kapıldım. Şimdi olmalı, şimdi olması gerekiyor, diye mırıldandım, ama yapamadım. Yüzümden akarak görüşümü bulandıran terleri sildim, elimi çarşafla kuruladım, silahı yeniden elime alarak parmağımı tetiğe yerleştirdim ve nişan aldım. Bu hareketi iki kere daha tekrarladım, ama ateş edemedim.

Saate baktım: üç buçuktu. Sonunda tabancayı yastığın üzerine, uyumakta olan celladımın kulağının dibine bıraktım. Fedgewick'e sırtımı dönerek büzüldüm, çırılçıplak, her tarafım uyuşmuş bir halde, vicdanım yüzünden başaramadığım için, ama öldürmenin o geri dönüşü olmayan dehşetinden kendimi kurtarabilmiş olmanın rahatlığıyla, için için ağlıyordum.

Gün ışıyınca Roy Fedgewick uyandı, geğirerek gerindi, sarhoşluğundan eser kalmamıştı, çenesi açılmış, keyfi yerine gelmişti. Tabancayı yastığın üzerinde görünce onu eline aldı, şakağına dayayarak tetiği çekti. "Bum! Boş olduğunu düşünmemiştin, öyle değil mi?" dedi, gülmeye başlayarak. Çırılçıplak kalkarak sabah sabah dikilen organını iki eliyle tarttı, bir an düşündü, ama sonra içindeki dürtüden vazgeçti. Silahı bir torbanın içine koydu, pantolonunun cebinden bir anahtar çıkararak kelepçeyi açıp beni azat etti. "Bilsen bu kelepçeler ne kadar işime yaramıştır, kadınlar bayılırlar bunlara. Kendini nasıl hissediyorsun?" diye sordu, babacan bir tavırla başımı okşayarak. Ben hayatta olduğuma hâlâ inanamıyordum. Anestezi yapılmış gibi, hiç rüya görmeden birkaç saat uyumuştum. Kan dolaşımı yerine gelsin diye bileğimi ve elimi ovuşturdum.

"Kahvaltı ederiz, günün en önemli öğünüdür kahvaltı. İyi bir kahvaltıdan sonra yirmi saat araç kullanabilirim," dedi, dudaklarında bir sigarayla helada oturduğu yerden. Az sonra duş aldığını ve dişlerini fırçaladığını duydum, sonra odaya geri döndü, bir şarkı mırıldanarak giyindi, ayaklarında kertenkele derisi taklidi kovboy çizmeleriyle yatağın üzerine uzanıp televizyon seyretmeye koyuldu. Uyuşmuş kemiklerimi birazcık kımıldattım, yaşlı bir kadın gibi zahmetle ayağa kalktım, sendeleyerek banyoya gidip kapıyı kapattım. Duşun sıcak suyu iksir

gibi geldi bana. Motelin adi şampuanıyla saçlarımı yıkadım, her yanımı hızlı hızlı ovuşturarak gecenin rezilliklerini sabunla üstümden silmeye çalıştım. Bacaklarımda, göğüslerimde ve belimde morluklar ve tırmıklar vardı. Sağ bileğim ve elim şişmiş, biçimsizleşmişti. Vajinamda ve anüsümde genel bir yanma hissi duyuyordum, bacaklarımın arasından ince bir kan sızıyordu; tuvalet kâğıdından bir ped koyup üstüne külotumu çekerek giyinmemi tamamladım. Kamyoncu ağzına iki tane hap atarak kalan son yarım şişe birayla yuttu, sonra şişenin geri kalanını iki hapla birlikte bana uzattı. "Al şunları, aspirin, akşamdan kalmanın sersemliğini giderir. Bugün Las Vegas'a varırız. Benimle beraber gelsen iyi olur, kızım, yolun bedelini bana ödedin bile," dedi. Torbasını aldı, etrafta bir şey kalmadığından emin olduktan sonra odadan çıktı. Yürüyecek halim olmadan kamyona kadar peşinden gittim. Gökyüzü daha yeni yeni aydınlamaya başlıyordu.

Kısa bir süre sonra yoldan geçenlerin uğrak yeri olan bir restoranda durduk, önünde daha başka ağır nakliye araçlarıyla bir treyler duruyordu. İçeriye girdiğimizde domuz pastırması ve kahvenin kokusu açlığımı kabarttı, yirmi dört saattir yalnızca iki enerji tabletiyle bir avuç cips yemiştim. Bizim kamyoncu, lokalin içine neşe saçarak girmiş, anlaşılan önceden tanıdığı öteki müşterilere şakalar yaparak, garson kadına öpücükler yollayıp yemek pişirmekte olan iki Guatemalalıyı ağzının içinde geveledi̇ği İspanyolcasıyla selamlamıştı. İki kişilik portakal suyu, yumurta, sosis, krep, kızarmış ekmek ve kahve ısmarladı, o arada ben de tek bir bakışla muşamba kaplı zemini, tavandaki vantilatörleri, tezgâhın üstünde cam bir fanusun içinde yığılı olan tatlı çörekleri inceliyordum. Yemeği getirdiklerinde Fedgewick iki elimi masanın üstüne koyup tutarak dramatik bir tavırla başını önüne eğip gözlerini yumdu. "Bu besleyici kahvaltı ve

bu güzel gün için teşekkürler, Tanrım. Bize hayırlar nasip et Tanrım ve yolun geri kalanında bizi koru. Amin." Öteki masalarda hapur hupur yemeklerini yemekte olan adamlara, kahve servisi yapan boyalı saçlı kadına, onun o bezgin haline, mutfakta domuz pastırmalı yumurta hazırlayan bin yaşındaki Yerlilere baktım. İmdat isteyebileceğim kimse yoktu. Ne söyleyebilirdim onlara? Otostop yaptığımı, bu iyiliğin karşılığını bir motel odasında bana ödettiklerini, aptalın teki olduğumu ve başıma gelenleri hak ettiğimi mi? Başımı kamyoncu gibi eğerek sessizce dua ettim: "Beni bırakma, Papi, koru beni," diye. Sonra son kırıntısına kadar yuttum kahvaltımı.

Haritanın üstünde Birleşik Devletler'in o kadar uzağında ve bir hiçliğin o kadar yakınında görünen konumuyla Şili, alışıldık uyuşturucu kaçakçılığı güzergâhının dışında kalıyor, ama uyuşturucular dünyanın her yerine olduğu gibi buraya da gelmiş. Bulutların içinde kafayı bulmuş gençler görülüyor ortalıkta; Chiloé'ye gelmek üzere Chacao kanalını geçmek için feriye bindiğimde bunlardan biriyle karşılaşmıştım, sesler duyarak, el kol hareketleriyle tek başına konuşarak göze görünmeyen varlıklar aşamasında olan zavallının tekiydi. Marihuana herkesin elinin altında, sigaradan daha yaygın ve ucuz, her köşe başında satılıyor; baz kokain ya da *crack* daha çok yoksullar arasında dolaşıyor, zaten onlar benzin, zamk, tiner ve daha başka zehirleri de içlerine çekiyorlar; değişiklik meraklıları için türlü türlü halüsinojenler, kokain, eroin ve türevleri, amfetamin ve karaborsada eksiksiz bir ilaç mönüsü de bulunuyor; ama bizim küçük adamızda daha az seçenek var, yalnızca isteyene alkolle marihuana, gençler için de baz kokain. "Çocuklara gözünü dört açmalısın, *gringuita*, okulda uyuşturucu olmaz," diye tembih etti Blanca Schnake, sonra da öğrencilerdeki be-

lirtileri nasıl fark edebileceğimi bana anlatmaya koyuldu. Benim bu konuda uzman olduğumdan haberi yok.

Dinlenme saatinde çocuklara göz kulak olurken Blanca, Azucena Corrales'in okula gelmediğini, hiçbiri okulu bitirmemiş olan ağabeyleri gibi onun da okulu bırakmasından korktuğunu söyledi. Juanito'nun annesini tanımıyormuş, çünkü adaya geldiğinde o çoktan gitmişmiş, ama on beş yaşındayken hamile kalan parlak zekâlı bir kız olduğunu, doğum yaptıktan sonra çekip gittiğini, bir daha da dönmediğini biliyormuş. Şimdi Chiloé Adası'nın güneyinde, balıkları öldüren virüs ortaya çıkmadan önce somon çiftliklerinin çoğunun bulunduğu Quellón'da oturuyormuş. Somonun bol olduğu dönemde Quellón tıpkı Vahşi Batı gibiymiş, yasaları kendileri yapan yalnız erkeklerle maceraperestlerin, bir işçinin bir yılda kazandığını bir hafta içinde kazanmayı bilen, girişimci ruha sahip, hafifmeşrep kadınların topraklarına benziyormuş. En rağbette olan kadınlar, gazetelerin "gezgin seks işçileri", hizmetlerinden hoşnut kalan müşterilerinin de "koca götlü Zenci karılar" diye ad taktıkları Kolombiyalılarmış.

"Azucena ablası gibi iyi bir öğrenciydi, ama birdenbire ürkekleşti, insanlardan kaçar oldu. Ona ne oldu bilmiyorum," dedi Blanca Teyze.

"Bizim eve de temizliğe gelmedi. Onu en son o fırtına gecesi gördüm, hani Carmelo Corrales çok hasta diye Manuel'i çağırmaya geldiğinde."

"Manuel anlattı. Carmelo Corrales hipoglisemi krizine girmiş, alkolik şeker hastaları arasında pek yaygındır, ama ona bal yedirmek Manuel'in açısından riskli bir karardı; onu öldürebilirdi. Düşünsene ne büyük sorumluluk!"

"Zaten yarı ölü gibiydi, Blanca Teyze. Manuel şaşılacak derecede soğukkanlıdır. Dikkat etmedin mi? Asla ne sinirlenir ne de telaşlanır."

"Beynindeki hava kabarcığından," diye açıkladı Blanca.

Meğer on yıl kadar önce Manuel'in her an patlayabilecek bir anevrizması olduğunu keşfetmişler. Ben de bunu yeni duyuyorum! Blanca'nın anlattığına göre Manuel, bu muhteşem manzaranın huzuru ve sessizliği içinde, sevdiği şeyleri yaparak, yazıp çizerek, çalışarak, günlerini dolu dolu yaşamaya gelmiş.

"Anevrizma ölüme mahkûm olmak gibi bir şeydir, bu da onu kaygısız bir insan haline getirdi, ama kayıtsız değil. Manuel zamanını iyi değerlendiriyor, *gringuita*. Şimdiki zamanı yaşıyor, hem de her saatini tek tek, ölüm fikriyle benim olduğumdan çok daha barışık, ben de içimde bir saatli bomba taşıyarak dolaşıyorum. Manuel'in sahip olduğu bu iç huzuruna erişebilmek için başka insanlar manastıra kapanıp yıllarca meditasyon yapıyorlar."

"Görüyorum ki sen de onun Siddhartha gibi olduğuna inanıyorsun."

"Kim gibi?"

"Hiç."

Manuel Arias'ın, büyükannemle büyükbabamınki gibi büyük bir aşkı hiçbir zaman yaşamadığı geliyor aklıma, bu yalnız kurt yaşantısına da bu yüzden razı oluyor. Beynindeki kabarcık aşktan kaçınmak için bir bahane. Yoksa gözleri Blanca'yı görmüyor mu? Eduvigis olsa, "İsa aşkına!" derdi, sanki ben onu Blanca'ya yamamak istiyormuşum gibi. Bendeki bu iflah olmaz romantizm, son zamanlarda okumakta olduğum pembe dizi romanların ürünü. Kaçınılmaz olan soru, Manuel'in benim gibi bir tipi neden evine almayı kabul ettiği, hiç tanımadığı birini, başka dünyalardan gelmişe benzeyen, kuşku uyandırıcı alışkanlıkları olan biri, üstelik de bir kanun kaçağı; nasıl oluyor da onyıllardan beri görmediği büyükannemle olan dostluğu, teraziye koyduğunda, onun o

olmazsa olmaz huzurundan daha ağır basıyor?

"Manuel senin gelişine kaygılanıyordu," dedi Blanca, ona sorduğumda. "Hayatını altüst edeceğine inanıyordu, ama bu iyiliği büyükannenden esirgeyemezdi, çünkü 1975'te sürgüne gönderdiklerinde onu koruyan biri çıkmıştı."

"Yani senin baban."

"Evet. O dönemde diktatörlüğün takibatı altındaki insanlara yardım etmek tehlikeliydi, bu konuda babamı uyarmışlardı, babam bu yüzden dostlarını ve akrabalarını kaybetmişti, hatta ağabeylerim bile ona kızmışlardı. Lionel Schnake bir komüniste sığınacağı bir yer veriyor ha! Ama o, bu ülkede insan komşusuna yardım edemeyecekse çekip gitsin daha iyi, derdi. Babam kendini hiçbir şeyden etkilenmez sanıyordu, askerlerin kendisine dokunmaya cesaret edemeyeceklerini söylüyordu. Ait olduğu sınıfın gururu, bu kez iyilik yapması için işine yaramıştı."

"Şimdi de Manuel bana yardım ederek Lionel'e bunun bedelini ödemiş oluyor. Chiloé'lilerin karşılıklı yardımlaşma yasası uyarınca."

"Öyle."

"Manuel benimle ilgili korkularında haklıydı, Blanca Teyze. Cam eşyalarını tuzla buz edecek başıboş bir boğa gibi gelmiştim buraya..."

"Ama bu ona öyle iyi geldi ki!" diye sözümü kesti. "Onu değişmiş buluyorum, *gringuita*, artık çok daha rahat."

"Rahat mı? Denizci düğümünden daha sıkı biri o. Bence depresyonda."

"Onun yapısı öyle, *gringuita*. O hiçbir zaman bir soytarı olmamıştı."

Blanca'nın ses tonu ve dalıp giden bakışları onu ne kadar çok sevdiğini göstermişti bana. Chiloé'ye sürgüne gönderilip Don Lionel Schnake'nin evinde oturduğunda

Manuel'in otuz dokuz yaşında olduğunu anlattı. Bir yıldan fazla hapis yatmış olmaktan, sürgüne gönderilmekten, ailesini, dostlarını, işini, her şeyini kaybetmiş olmaktan son derece sarsılmış bir durumdaymış, oysa kendisi için harika bir dönem olmuş: güzellik kraliçesi seçilmiş ve düğün planlarını yapmaktaymış. O ikisinin arasındaki tezat çok acımasızmış. Blanca babasının konuğu hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmiyormuş, ama onun o trajik ve melankolik hali kendisine çok çekici geliyormuş; onunla kıyaslandığında nişanlısı da dahil bütün öteki erkekler ona anlamsız görünüyorlarmış. Manuel sürgüne gitmeden önceki gece, tam da Schnake ailesinin Osorno'da el konulmuş olan arazilerinin geri verilmesini kutladığı bir sırada, Manuel'e bir parçacık zevk tattırabilmek, ona Avustralya'ya yanında götürebileceği unutulmaz bir şey verebilmek için kalkıp odasına gitmiş. Blanca, askerî hükümet yanlısı zengin bir Katolik aileden gelen, Manuel'in tam tersi ve kendisi gibi genç bir kız için biçilmiş kaftan olan nişanlısıyla daha önce sevişmişmiş, ama o gece Manuel'le yaşadığı bambaşka bir şeymiş. Günün ilk ışıkları onları iki öksüz gibi hüzünle birbirlerine sarılmış olarak bulmuş.

"Bana bir armağan verdi Manuel. Beni değiştirdi, bana başka bir dünya görüşü kazandırdı. Hapisteyken başına gelenleri bana hiç anlatmadı, ondan hiçbir zaman söz etmez, ama onun çektiği acıları kendi içimde hissederim. Kısa bir süre sonra nişanlımdan ayrıldım ve seyahate çıktım," diye anlattı Blanca.

Ondan sonraki yirmi yıl boyunca onun haberlerini almış, çünkü Manuel hiçbir zaman Don Lionel'i habersiz bırakmamış; işte böyle öğrenmiş onun boşanmalarını, Avustralya'daki yaşantısını, sonra İspanya'da bulunmasını ve 1998'de Şili'ye geri dönmesini. O zaman kendisi artık evliymiş, iki de buluğ çağında kızı varmış.

"Evliliğim kör topal yürüyordu; kocam, kadınlardan hizmet görmeye alışmış o kronik vefasızlardan biriydi. Bu ülkenin ne kadar maço eğilimli olduğunu fark etmişsindir. Kanser olunca kocam beni bıraktı; göğüsleri olmayan bir kadınla yatma düşüncesine dayanamadı."

"Peki Manuel'le ikinizin arasında ne geçti?"

"Hiçbir şey. Burada Chiloé'de yeniden karşılaştık, ikimiz de hayatın epeyce sillesini yemiştik."

"Sen onu seviyorsun, öyle değil mi?"

"Bu o kadar basit bir şey değil..."

"Öyleyse bunu ona söylemelisin," diye sözünü kestim. "Onun ilk adımı atmasını bekliyorsan, daha çok beklersin."

"Kanser her an nüksedebilir, Maya. Hiçbir erkek böyle bir sorunu olan bir kadını üstlenmek istemez."

"Manuel'in o lanet olasıca hava kabarcığı da her an patlayabilir, Blanca Teyze. Kaybedilecek vakit yok."

"Sen sakın bu işe burnunu sokayım deme! Çöpçatan bir *gringa* hayatta en istemediğimiz şeydir," diye telaşla uyardı beni.

Ben burnumu sokmayacak olursam, korkarım bu sorunu çözümleyemeden ihtiyarlıktan ölüp gidecekler. Daha sonra, eve gittiğimde, Manuel'i pencerenin karşısında koltuğunda oturmuş, sehpanın üzerinde bir fincan çayla, birkaç sayfa yazıyı gözden geçirirken buldum, Salak-Kedi ayaklarının dibindeydi, Bilge-Kedi de yazıların üzerine çöreklenmişti. Evin içinde bir şeker kokusu vardı, Eduvigis mevsimin son meyveleriyle zerdali tatlısı yapmıştı. Tatlılar, geri kazanılmış çeşitli boylardaki bir dizi kavanozun içinde, onun dediği gibi bolluk sona erip de toprak uykuya çekildiğinde kışa hazır olmak üzere soğumaya bırakılmıştı. Manuel içeri girdiğimi duyunca eliyle belirsiz bir işaret yaptı, ama gözlerini kâğıtlarından kaldırmadı. Ay, Papi! Manuel'in başına bir şey gelmesine

dayanamam, koru onu, sakın o da ölmesin. Ayaklarımın ucuna basa basa ilerleyip arkasından sarılıverdim, hüzünlü bir kucaklamaydı bu. Davetsiz olarak koynuna girdiğim o geceden beri Manuel'den korkmaz oldum; artık elini tutuyorum, öpücükler konduruyorum, tabağından yemeğini alıyorum –bundan nefret ediyor– bir şey okurken başımı dizlerine dayıyorum, sırtımı kaşımasını istiyorum, o da dehşet içinde kaşıyor. Giysilerini ve bilgisayarını kullandığımda ya da kitabında düzeltmeler yaptığımda artık beni paylamıyor, doğrusu ben ondan daha güzel yazıyorum. Burnumu onun o sert saçlarının arasına soktum, gözyaşlarım çakıltaşları gibi üstüne yağdı.

"Bir şey mi oldu?" diye sordu, garipseyerek.

"Olan şu ki, seni seviyorum," diye itirafta bulundum.

"Beni öpmeyin, küçük hanım. Bu ihtiyara biraz daha saygılı olun," diye homurdandı.

Roy Fedgewick'le yaptığım o bol kahvaltıdan sonra, günün geri kalanını onun kamyonunda halk şarkılarıyla İncil vaizlerini ve onun o bitmek bilmeyen monologunu dinleyerek yolda geçirdim, ama pek de kulak vermiyordum, çünkü uyuşturucunun verdiği sersemlik ve o korkunç gecenin yorgunluğu yüzünden uykuyla uyanıklık arasındaydım. Kaçmak için iki-üç fırsat geçti elime, o da beni alıkoymaya kalkışmazdı, bana olan ilgisini kaybetmişti, ama halim yoktu, bedenimin güçsüz, aklımın bulanık olduğunu hissediyordum. Bir benzincide durduk, o sigara alırken ben de tuvalete gittim. İşerken canım acıyor, hâlâ birazcık kan geliyordu. Fedgewick'in kamyonu uzaklaşana kadar o tuvalette kalmayı düşündüm, ama yorgunluk ve başka bir vicdansızın eline düşme korkusu bu düşünceyi kafamdan silip attı. Akşam hava kararırken, kendimi birazcık daha iyi hissettiğim bir sırada Las Vegas'a vardık.

Fedgewick beni Las Vegas'ın göbeğindeki Boulevard'da –yani *Strip*'te– bıraktı, yeminle söylediğine göre kendisine kızını hatırlatıyorum diye bana on dolarlık bir bahşiş de verdi, bunu kanıtlamak için de ceptelefonunda beş yaşlarında sarışın bir kız çocuğunun resmini gösterdi. Giderken başımı okşadı, sonra da, "Tanrı seni korusun, canım," diye vedalaştı. Adamın hiçbir şeyden korkusu olmadığını, giderken vicdanının tertemiz olduğunu fark ettim; tabancası, kelepçeleri, içkisi ve uyuşturucu haplarıyla hazırlıklı olarak yolculuk ederken gerçekleşen benzer pek çok buluşmanın bir yenisiydi onun için; birkaç dakika içinde beni unutup gidecekti. Tek başına sürdürdüğü o konuşmaların bir yerinde, yollardaki sürücülere kendilerini sunan, evlerinden kaçmış düzinelerle gencin, kız ve erkek çocukların bulunduğu anlamında bir şeyler söylemişti; çocukların kullanıldığı tam anlamıyla bir fuhuş kültürüydü bu. O adam hakkında söyleyebileceğim tek iyi şey, kendisine bir hastalık bulaştırmayayım, diye önlem almış olmasıydı. O gece motelde olanların ayrıntılarını bilmesem daha iyi, ama sabahleyin yerde kullanılmış prezervatifler vardı. Şansım varmış ki onları kullanarak tecavüz etmişti bana.

O saatte Las Vegas'ta hava serinlemişti, ama kaldırım daha önceki saatlerin kuru sıcağını hâlâ koruyordu. O son saatlerde yaşadığım aşırılıkların acısıyla kahrolarak, çölün tozu toprağı içinden büyü yapılmışçasına çıkıveren bu gerçekdışı şehrin ışıklarından şaşkına dönmüş bir halde, gidip bir banka oturdum. Sokaklar sürekli bir şenlik havası içinde hareketliydi: trafik, otobüsler, limuzinler, müzik; her tarafta insanlar: şort ve Hawaii gömlekleri giymiş yaşlılar, Texas şapkaları ve pul işlemeli blucinler giymiş, kimyasallarla bronzlaşmış olgun kadınlar, sıradan ve parasız pulsuz turistler, bir sürü obez insan. Babamı cezalandırma kararım azimle devam ediyordu,

bütün talihsizliklerim için onu suçluyor, ama büyükannemi aramak istiyordum. Bu ceptelefonu çağında umumi bir telefon bulmak imkânsızdı. İyi durumda bulabildiğim tek telefonda da santraldeki kadın ödemeli arama yapamadı ya da yapmak istemedi.

Elimdeki on dolarlık kâğıt parayı kumarhane-otellerden birinde bozdurmaya gittim, Karayipler'den getirilip dikilmiş palmiyeleri, volkanik patlamaları, havai fişekleri, rengârenk şelaleleri ve denizi olmayan plajlarıyla uçsuz bucaksız lüks binalardan biriydi burası da. Şatafat ve bayağılık gösterisi, genelevlerin, barların, batakhanelerin, masaj salonlarının ve X-sinemaların[1] da bol bol bulunduğu, birkaç bloktan oluşan bir bölgede toplanmıştı, Boulevard'ın bir ucunda, üstünde yanıp sönen kalplerin bulunduğu bir şapelde yedi dakika içinde evlenmek, öbür ucunda da aynı sürede boşanmak mümkün. Aylar sonra büyükanneme böyle anlatacaktım, ama anlattığım bu gerçek eksik kalacaktı, çünkü Las Vegas'ta demir parmaklıkların ardındaki malikânelere sahip olan zenginlerin mahalleleri, annelerin çocuk arabalarını sürdükleri orta sınıf banliyöleri, dilencilerin ve serserilerin oturduğu yoksul mahalleler, ayrıca okullar, kiliseler ve hayatımı geceleri yaşadığımdan benim yalnızca uzaktan şöyle bir görebildiğim müzeler ve parklar da var. Babam ile Susan'a ait olan, şimdiyse Nenemin tek başına oturduğu eve telefon ettim. Akademiden kaçtığımdan beri aradan iki gün geçmiş olduğu halde Angie'nin yokluğumu ona haber verip vermediğini bilmiyordum. Telefon dört defa çaldıktan sonra telesekreter mesaj bırakmamı istedi; o zaman büyükannemin perşembe günleri *Hospice*'te gönüllü olarak gece nöbetine kaldığını hatırladım,

1. Seks sineması.

Papim ölmek üzereyken aldığı yardımın karşılığını böyle ödüyordu. Telefonu kapadım; ertesi sabaha kadar evde kimseyi bulamayacaktım.

O gün çok erken kahvaltı etmiş, Fedgewick'le birlikte öğleyin yemek yemek istememiştim, artık o saatte midemde bir boşluk hissediyordum, ama bozuk paralarımı telefon için saklamaya karar verdim. Kumarhanelerin ters yönüne doğru yürümeye koyularak kalabalıktan, ışıklı reklamların fantastik parıltısından, akan trafiğin gürültüsünden uzaklaşmaya başladım. O göz kamaştırıcı şehir ortadan kaybolarak yerini suskun ve kasvetli bir başka şehre bırakmıştı. Yönümü bilemeden amaçsızca dolaşırken sönük bir sokağa girdim, üstü kapalı bir otobüs durağındaki banka oturup sırt çantama yaslanarak dinlenmeye hazırlandım. Bitkin bir halde uyuyakalmışım.

Az sonra tanımadığım biri omzuma dokunarak beni uyandırdı. "Seni evine götürebilir miyim, uyuyan güzel?" diye sordu, atları ehlileştirir gibi bir ses tonuyla. Kısa boylu ve zayıftı, sırtı kamburlaşmıştı, yüzü adatavşanına benziyordu, yağlı saçları saman gibiydi. "Evime mi?" diye tekrarladım, şaşkınlıkla. Lekeli dişleriyle gülümseyerek bana elini uzattı, adım söyledi: Brandon Leeman.

O ilk karşılaşmamızda Brandon Leeman tepeden tırnağa haki renkte giyinmişti, üstüne bir sürü cepleri olan bir gömlekle pantolon, ayaklarına da kauçuk tabanlı botlar giymişti. Sanki park bekçisiymiş gibi insanı sakinleştiren bir hali vardı. Gömleğinin uzun kolları, dövüş sanatları desenleri biçimindeki dövmeleriyle benim daha sonra göreceğim iğne deliklerini örtüyordu. Leeman iki kez hapis yatmıştı ve birkaç eyalette polis tarafından aranıyordu, ama Las Vegas'ta kendini güvende hissediyor, burayı geçici bir saklanma yeri olarak görüyordu. Hırsızdı, kaçakçıydı ve eroinmandı; yani bu şehir-

de kendi kalibresindeki insanlardan onu ayıran hiçbir özelliği yoktu. Sırf tedbir olsun diye ve alışkanlıktan silahlı dolaşıyordu, yoksa şiddete yatkın olduğundan değil, gerektiğinde de güvendiği iki kabadayısı vardı, Kansaslı Joe Martin ile hapishanede tanımış olduğu, yüzü çiçekbozuğu olan Filipinli bir Çinli. Otuz sekiz yaşındaydı, ama ellisinde gibi gösteriyordu. O perşembe, –kemer sıkmak için değil, beyaz tenli kızının, kar tanesinin, kraliçesinin, esmer şekerinin dışında her şeye karşı tam bir kayıtsızlık aşamasına erişmiş olduğundan– kendine tanıdığı pek az keyiften biri olan saunadan çıkmaktaydı. Daha yeni enjeksiyon yapmıştı, şöyle bir gece turu atmak için kendini taptaze ve keyifli hissediyordu.

Leeman, cenaze arabası kılıklı kamyonetinden baktığında, sokaktaki bankta beni uyuklarken görmüştü. Sonradan bana anlattığına göre, insanları yargılama içgüdüsüne güveniyordu, bu da yaptığı işte son derece yararlı bir şeydi ve ben ona işlenmemiş bir elmas gibi görünmüştüm. Blokun çevresinde bir tur atmıştı, önümden bir kez daha ağır ağır geçmiş ve ilk izleniminin doğru olduğunu anlamıştı. Beni on beş yaşımda sanmış, yani amacı için fazlasıyla genç olduğumu düşünmüştü, ama kılı kırk yaracak durumda değildi, çünkü aylardan beri benim gibi birini arıyordu. Elli metre ötede durup arabadan inmiş, yardakçılarına kendisi çağırana kadar ortadan toz olmalarını emrettikten sonra da otobüs durağına yaklaşmıştı.

"Henüz yemek yemedim. Üç sokak ötede bir McDonald's var. Benimle gelmek ister misin? Ben ısmarlıyorum," diye öneride bulundu.

Durumu çabucak tarttım. Fedgewick'le daha yeni yaşadığım deneyimden ağzım yanmıştı, ama gezgin kılığındaki bu laubali herifin korkulacak yanı yoktu. "Gidelim mi?" diye üsteledi. Biraz da kuşkuyla peşinden git-

tim, ama köşeyi döner dönmez uzaktan McDonald's yazısı görünmüştü, bu çekici öneriye karşı koyamadım; acıkmıştım. Yolda gevezelik ediyorduk, sonunda şehre daha yeni geldiğimi, buraya şöyle bir uğradığımı, bana para yollasın diye büyükanneme telefon eder etmez California'ya geri döneceğimi anlatmıştım bile.

"Telefon etmen için sana ceptelefonumu verirdim ama şarjı bitmiş," dedi Leeman.

"Teşekkürler, ama yarına kadar telefon edemem. Büyükannem bugün evde değil."

McDonald's'da çok az müşteriyle üç tane çalışan vardı: takma tırnaklı Zenci bir genç kız ile iki Latin, bir tanesi Meryem Ana baskılı bir tişört giymişti. Yağ kokusu iştahımı kabartmıştı, çok geçmeden yanında kızarmış patatesle iki katlı bir hamburger kendime olan güvenimi bana yeniden kazandırmıştı, bacaklarımın kuvveti yerine gelmiş, kafamdaki bulutlar dağılmıştı. Neneme telefon etmek artık o kadar acil gelmiyordu bana.

"Las Vegas çok eğlenceli görünüyor," diye yorumda bulundum, ağzım dolu olarak.

"Günahlar Şehri, öyle derler buraya. Bana adını söylemedin," dedi Leeman, yiyeceğe elini sürmeden.

"Sarah Laredo," diye uydurdum, adımı bir yabancıya vermemek için.

"Eline ne oldu?" diye sordu, şişmiş bileğimi göstererek.

"Düştüm."

"Bana kendini anlatsana, Sarah. Sakın evinden kaçmış olmayasın?"

"Elbette ki hayır!" diye bağırdım, gırtlağımdaki kızarmış patatesle tıkanarak. "Liseyi yeni bitirdim de *College*'a gitmeden önce Las Vegas'ı göreyim dedim, ama cüzdanımı kaybetmişim, bu yüzden büyükannemi aramam gerekiyor."

"Anlıyorum. Madem ki buradasın, Las Vegas'ı görmelisin, yetişkinler için bir Disneyworld gibidir burası. Buranın Amerika'nın en hızlı büyüyen şehri olduğunu biliyor muydun? Herkes oturmak için buraya gelmeyi istiyor. Ufak bir aksilik yüzünden planlarını değiştirme sakın, bir süre kal burada. Bak Sarah, büyükannenin bankayla para yollaması gecikecek olursa, ben sana bir miktar borç verebilirim."

"Neden? Beni tanımıyorsun ki" diye cevap verdim, pür dikkat kesilerek.

"Ben iyi bir insanım da ondan. Sen kaç yaşındasın?"

"On dokuzumu bitireceğim."

"Daha küçük gösteriyorsun."

"Öyle görünüyor."

Tam o sırada McDonald's'dan içeri iki genç polis girdi. Bir tanesi, gece olduğu halde siyah aynalı gözlük takmıştı, güreşçilerinkine benzeyen kasları sanki üniformasının dikişlerini patlatacak gibiydi; ötekiyse kırk beş yaşlarında, dış görünümünde dikkat çekici bir yanı olmayan biriydi. Genç olanı, takma tırnaklı garson kıza siparişi yazdırırken, öteki yanımıza yaklaşarak Brandon Leeman'ı selamladı, o da bizi tanıştırdı: Arkadaşı Memur Arana'ydı, ben de birkaç günlüğüne Arizona'dan ziyarete gelmiş olan yeğeniydim. Polis memuru, açık renkli gözlerinde meraklı bakışlarla beni yukarıdan aşağıya süzdü, aydınlık bir yüzü, tatlı bir gülümsemesi vardı, çöl güneşinden teni kiremit rengini almıştı. "Yeğenine iyi bak, Leeman. Bu şehirde düzgün bir kız çabuk kaybolur," diyerek arkadaşıyla birlikte başka bir masaya gitti.

"İstersen, eylülde *College*'a gidene kadar, yazın sana bir iş verebilirim," diye öneride bulundu Brandon Leeman.

İçimi kaplayan bir önsezi dalgası bunca cömertliğe karşı uyarmıştı beni, ama önümde koca bir gece vardı, hem bu tüyleri yolunmuş kuşa hemen cevap vermek zo-

runda da değildim. Onun da, tıpkı Mike O'Kelly gibi, kendilerini başkalarının ruhlarını kurtarmaya adamış o eski alkoliklerden biri olduğunu düşünüyordum, ama bizim İrlandalının karizması hiç yoktu onda. Bakalım şans bana ne getirecek, diye karar verdim. Tuvalete gidip elimden geldiğince yıkanıp temizlendim, artık kanamam olmadığını anladıktan sonra sırt çantamda taşımakta olduğum temiz bir kat giysiyle üstümü değiştirdim, dişlerimi fırçaladım, kendimi tazelemiş olarak yanımda yeni arkadaşımla birlikte Las Vegas'ı tanımaya hazırlandım.

Tuvaletten çıkarken Brandon Leeman'ın ceptelefonuyla konuşmakta olduğunu gördüm. Pilinin bitmiş olduğunu söylememiş miydi bana? Her neyse, fark etmez. Her halde ben yanlış anlamış olmalıydım. Yürüye yürüye arabasına gittik, arabanın başında şüpheli görünümlü iki tip bekliyordu. "Bunlar Joe Martin ve Çinli, benim ortaklarım," diye tanıştırdı Leeman. Çinli direksiyona geçti, öteki de yanına oturdu, Leeman'la biz ikimiz de arkaya geçtik. Oradan uzaklaştıkça huzursuzluğum artıyordu, berbat görünümlü bir bölgeye girmekteydik, boş ya da harap evler, çöpler, kapı önlerinde toplanmış aylak gençler, kıvır zıvırla tepeleme dolu el arabalarının yanında partal uyku tulumları içinde yatan birkaç dilenci vardı.

"Merak etme, benim yanımda güvendesin, burada herkes beni tanır," diye beni yatıştırdı Leeman, koşa koşa çekip gitmeye hazırlandığımı tahmin ederek. "Buradan daha iyi mahalleler vardır, ama burası göze çarpmaz, benim işyerim de burada."

"Ne tür bir iş bu?"

"Görürsün."

Camları kırık, her yanı duvar yazılarıyla boyalı, üç katlı köhne bir binanın önünde durduk. Leeman'la ikimiz arabadan indik, ortakları arka sokaktaki park yerine

doğru yola devam ettiler. Artık geri dönmek için çok geçti, güvenmiyormuşum gibi görünmemek için Leeman'ın peşinden gitmeye razı oldum, yoksa benim için pek de hoş olmayacak bir tepki göstermesine neden olabilirdim. Bir yan kapıdan beni içeri aldı –ana kapı kapatılmıştı– ve kendimizi tam anlamıyla terk edilmiş bir holde bulduk, içerisi çıplak tellerin ucunda asılı ampullerle zar zor aydınlanıyordu. Zamanında buranın bir otel olduğunu, sonradan apartman dairelerine bölündüğünü, ama kötü yönetildiğini anlattı bana, gerçekler karşısında hiç de tatminkâr olmayan bir açıklama olmuştu bu.

Pis kokulu, kirli bir merdivenden iki kat yukarı çıktık, her katta menteşelerinden çıkmış, mağara gibi karanlık odalara açılan bir sürü kapılar görebilmiştim. Yolda hiç kimseye rastlamadık, ama sesler ve gülüşmeler duyuyor, kapıları açık olan o odalarda kımıldamadan duran insan siluetleri görüyordum. Sonradan, aşağı katlarda uyuşturucu bağımlılarının toplanıp toz çektiklerini, enjektör kullandıklarını , fuhuş ve kaçakçılık yaptıklarını, ölüp gittiklerini öğrenecektim, ama hiç kimse izin almadan üçüncü kata çıkmıyordu. En üst kata çıkan merdiven, Leeman'ın uzaktan kumandayla açtığı demir bir parmaklıkla kapatılmıştı, aşağı katlardaki domuz ahırlarıyla kıyaslandığında nispeten temiz bir koridora çıkmıştık. Demir bir kapının kilidini çevirip açtı, pencereleri bezlerle kapatılmış, tavandaki küçük ampullerle ve bir ekranın gök mavisi ışığıyla aydınlanan bir daireye girdik. Bir havalandırma cihazı ısıyı tahammül edilebilir bir düzeyde tutuyordu; içerisi tiner ve nane kokuyordu. İyi durumda üçlü bir kanepe, yerde iki tane eski püskü şilte, uzun bir masa, birkaç sandalye, bir de koskoca modern bir televizyon vardı, on iki yaşlarında bir çocuk televizyonun karşısında yere uzanmış patlamış mısır yiyordu.

"Beni burada hapis bıraktın, pezevenk!" diye bağırdı çocuk, gözlerini ekrandan ayırmadan.

"Ne olmuş yani?" diye karşılık verdi Brandon Leeman.

"Yangın çıksa kebap olurdum!"

"Neden yangın çıksın ki? Bu Freddy, müstakbel rap kralı," diye onu bana tanıştırdı. "Freddy, bu kıza selam ver. Benimle çalışacak."

Freddy bakışlarını kaldırmadı. Bu acayip meskeni gözden geçirdim, içinde pek fazla mobilya yoktu, ama odalara eskimiş bilgisayarlarla daha başka büro makineleri yığılmıştı, mutfakta ne idüğü belirsiz, hiçbir zaman yemek pişirmek için kullanılmamışa benzeyen bir sürü bütan ocağı vardı, koridor boyunca kutular ve denkler dizilmişti.

Daire, görüldüğü kadarıyla duvarda balyoz darbeleriyle açılmış kocaman bir delikten aynı kattaki bir başka daireyle bağlantılıydı. "Burası benim ofisim, orada da yatıyorum," diye açıkladı Brandon Leeman. Eğilerek delikten geçtik, hiç eşyası olmayan, yine havalandırma cihazı bulunan, pencereleri tahtalarla kapatılmış, dışarı açılan kapısına da bir sürü kilit takılmış, tıpkı bir öncekine benzer bir salona girdik. "Gördüğün gibi ailem yok," dedi ev sahibim, abartılı bir el hareketiyle o bomboş mekânı işaret ederek. Odaların birinde yapılmamış geniş bir yatak vardı, bir köşede büyük kutularla bir bavul üst üste konmuştu, yatağın karşısında bir başka lüks televizyon duruyordu. Daha küçük ve evin geri kalanı kadar kirli olan yandaki odada dar bir yatak, bir şifonyer ve sanki bir kız çocuk için hazırlanmış gibi beyaza boyalı iki tane komodin gördüm.

"Eğer kalırsan burası senin odan olur," dedi Brandon Leeman.

"Pencereler neden kapatılmış?"

"Tedbirli davranırım, meraklı gözlerden hiç hoşlanmam. Senin yapacağın işin ne olduğunu anlatayım. Birinci sınıf otellere ve kumarhanelere gidebilecek kadar temiz pak görünümlü bir kıza ihtiyacım var. Senin gibi, kuşku uyandırmayacak birine."

"Otellere mi?"

"Düşündüğün gibi değil. Fuhuş mafyasıyla boy ölçüşemem ben. Acımasız bir iştir o, burada da müşteriden çok orospu ve pezevenk bulunur. Hayır hayır, öyle bir şey değil, sen yalnızca benim söylediğim yere teslimatta bulunacaksın."

"Ne tür bir teslimat bu?"

"Uyuşturucu teslimatı. Klas insanlar odaya hizmet götürülmesinden hoşlanırlar."

"Ama bu çok tehlikeli!"

"Hayır. Otel görevlileri paylarını alıp görmezden geliyorlar, konukların iyi izlenimlerle ayrılmaları işlerine geliyor. Tek sorun ahlak zabıtasından bir memur olabilir, o da inan ki hiçbir zaman görünmemiştir. Çok kolay bir iş, dünyanın parasını kazanırsın."

"Tabii seninle yatmam şartıyla..."

"Hayır, hayır! Uzun zamandır o taraklarda bezim yok, bilsen hayatım ne kadar basitleşti." Brandon Leeman içten gelen bir kahkahayla güldü. "Benim çıkmam gerekiyor. Sen biraz dinlenmeye bak, yarın başlayabiliriz."

"Bana çok iyi davrandın, nankör görünmek istemem, ama aslında ben senin için çalışamam. Ben..."

"Daha sonra karar verirsin," diye sözümü kesti. "Kimse benim için zorla çalışmaz. Yarın gitmek istersen bu senin hakkın, ama şu anda burada olman sokakta olmandan iyidir, öyle değil mi?"

Yatağa oturup sırt çantamı dizlerimin üstüne koydum. Ağzımda bir yağ ve soğan tadı vardı, yediğim hamburger taş parçası gibi mideme oturmuştu, bütün kasla-

rım ağrıyordu, kemiklerim kırık gibiydi, daha fazla dayanamazdım. Akademiden kaçmak için yaptığım o zorlu koşuyu, motelde kaldığımız gece gördüğüm şiddeti, içimde uyuşturucuların kalıntılarıyla kafam sersemlemiş bir halde kamyonda saatlerce seyahat edişimi hatırladım ve kendime gelmeye ihtiyacım olduğunu anladım.

"İstersen çalışma alanlarımı tanımak için benimle beraber gelebilirsin, ama bak uzun bir gece olacağını söyleyeyim sana," diye öneride bulundu Leeman.

Orada tek başıma kalamazdım. Saat sabahın dördüne kadar onunla birlikte *Strip*'teki otellerle kumarhaneleri dolaştım, oralarda türlü insanlara, kapıcılara, otopark bekçilerine, karanlıkta onu bekleyen turist görünümlü genç kadınlarla erkeklere küçük poşetler veriyordu. Çinli direksiyonda kalıyor, Joe Martin gözcülük ediyor, Brandon Leeman da dağıtım yapıyordu; sabıkalı ya da izlenmekte olduklarından içlerinden hiçbiri tesislere girmiyordu, çünkü aynı yörede fazlasıyla uzun zamandan beri iş görüyorlardı. "Bu işi şahsen yapmak işime gelmiyor, ama aracı kullanmak da öyle, ölçüsüz miktarda komisyon alıyorlar ve pek güvenilir insanlar değiller," diye açıkladı Leeman. Bu herifin beni işe almakla nasıl bir avantaj kazandığını anlamıştım, çünkü ortada görünen ve kendini riske atan bendim, ama komisyon almıyordum. Peki benim maaşım ne kadar olacaktı? Bunu ona sormaya cesaret edemedim. Dolaşmamız sona erince o külüstür binaya geri döndük, Freddy, yani daha önce görmüş olduğum o çocuk, şiltelerden birinin üstünde uyuyordu.

Brandon Leeman benimle her zaman açık konuştu, bana önerdiği işin türü ve yaşam tarzı hakkında beni aldattığını iddia edemem. Ne yaptığımı pekâlâ bilerek kaldım onun yanında.

Manuel, tıpkı bir noter gibi tüm dikkatimi vererek defterime bir şeyler yazıp durduğumu görüyor, ama ne yazdığımı hiç sormadı. Ondaki ilgi eksikliği bendeki merakla çelişiyor: Ben onun hakkında daha fazlasını bilmek istiyorum, geçmişini, aşklarını, kâbuslarını, Blanca Schnake'ye karşı neler hissettiğini öğrenmek istiyorum. O bana hiçbir şey anlatmıyor, oysa ben ona hemen her şeyimi anlatıyorum, çünkü dinlemeyi biliyor, bana nasihatte bulunmuyor, keşke bu iyi huylarını büyükanneme de öğretse. Roy Fedgewick'le geçirdiğim o rezil geceden ona henüz söz etmedim, ama bunu her an yapabilirim. İnsanın içinde kalınca aklını zehirleyen türden bir sır o. Bunun için suçluluk hissediyor değilim, suçluluk tecavüzcüye ait, ama utanıyorum.

Dün Manuel beni bilgisayarının karşısında oturmuş, "Ölüm Kervanı" hakkında bir şeyler okumaya dalmış bir halde buldu, hani şu 1973'ün ekim ayında, askerî darbeden bir ay sonra, Şili'yi kuzeyden güneye kat ederek siyasi hükümlüleri öldüren ordu birliği. Bu grup Arellano Stark diye birinin kumandası altındaymış, mahkûmları rastgele seçen bu general onları sorgusuz sualsiz kurşuna dizdiriyor, sonra da cesetlerini dinamitle yok ediyormuş, sivil halkın ve kararsız askerlerin arasında terör havası estirmek için son derece etkili bir yöntemmiş bu. Manuel o dönemden hiç söz etmez, ama benim ilgilendiğimi görünce, birkaç yıl önce bu olayı araştırmış cesur bir gazeteci olan Patricia Verdugo tarafından o uğursuz kervan hakkında yazılmış bir kitap verdi bana. "Bilmem bunu anlayabilecek misin, Maya, fazlasıyla gençsin, üstelik yabancısın," dedi. "Beni hafife alma, yoldaş," diye karşılık verdim ona. Şöyle bir irkildi, çünkü Allende'nin zamanında pek moda olan, sonra da diktatörlük tarafından yasaklanan o terimi artık kimse kullanmıyormuş. Bunu da internetteki bir siteden öğrendim.

Askerî darbenin üstünden otuz altı yıl geçmiş, yirmi yıldan beri de bu ülkede demokrat hükümetler var, ama yara izleri hâlâ silinmemiş, hatta bazı vakalarda yaralar açık duruyor. Diktatörlükten pek az söz ediliyor, onun acısını çekmiş olanlar unutmaya çalışıyorlar, gençler içinse bu eski bir hikâye, ama ben istediğim her bilgiyi bulabiliyorum, internette pek çok site var, Castro'da Manuel'in kitaplarını satın aldığı kitapçıda gördüğüm kitaplar, makaleler, belgeseller ve fotoğraflar da cabası. O dönemde olanlar üniversitelerde okutuluyor ve her açıdan irdelenmiş bulunuyor, ama toplum içinde iyi karşılanmıyor. Şilililer hâlâ ikiye ayrılmış durumda. Devlet Başkanı Michelle Bachelet'in Hava Kuvvetleri'nde tuğgeneral olan babası, ayaklanmaya katılmak istemediği için kendi silah arkadaşları tarafından öldürülmüş, sonradan kızıyla karısı tutuklanmış, işkence görmüş ve sürgüne gönderilmişler, ama o bundan hiç söz etmiyor. Blanca Schnake'ye göre, Şili tarihinin o parçası tıpkı bir gölün dibindeki çamur gibi, karıştırıp da suyu bulandırmaya hiç gerek yok.

Bu konuda konuşabildiğim tek kişi, hemşire Liliana Treviño, o benim araştırma yapmama yardımcı olmak istiyor. Beni, diktatörlük dönemindeki baskı hakkında denemeler ve makaleler yazmış olan Peder Luciano Lyon'a götürmeyi önerdi. Açık açık konuşabilmek için yanımıza Manuel'i almadan gitmeyi planlıyoruz.

Sessizlik. Gualtecas servilerinden yapılmış bu evde uzun sessizlik dönemleri oluyor. Manuel'in içedönük karakterine uyum sağlamam dört ayımı aldı. Bu münzevi adam için benim varlığım, özellikle de mahremiyetin terbiye kurallarına bağlı olduğu böyle kapısı bacası olmayan bir evde, tam bir can sıkıntısı olsa gerek. Bana karşı kendine göre nazik davranıyor: Bir yandan bana metelik vermezken ya da tek heceli sözcüklerle yanıt ve-

rirken, öte yandan duş yapacağımı hesapladığında havlularımı sobada ısıtıyor, bir bardak sütümü yatağıma getiriyor, bana göz kulak oluyor. Geçen gün onu tanıdığımdan beri ilk kez zıvanadan çıktı, çünkü iki balıkçıyla birlikte ağ atmaya gitmiştim, kötü havaya yakalandık, yağmur yağıyordu, deniz kabarmıştı, iliklerimize kadar ıslanmış bir halde çok geç dönebildik. Manuel, yanında Fákin ve jandarmalardan biriyle, yani Laurencio Cárcamo'yla, rıhtımda bekliyordu, o da bizi aramak için Deniz Kuvvetleri'nden bir filika göndersinler, diye Chiloé Adası'yla telsizle bildirmişti bile. "Boğulursan ben ne cevap veririm büyükannene?" diye bana bağırdı Manuel öfkeden kudurarak, daha ayağımı karaya basar basmaz. "Sakin ol yahu. Ben kendi başımın çaresine bakmayı bilirim," dedim. "Tabii, zaten o yüzden buradasın ya! Kendi başının çaresine bakmayı iyi bildiğinden!"

Beni eve götürme nezaketini gösteren Laurencio Cárcamo'nun cipinde Manuel'in elini tutarak iyi bir hava raporuyla ve deniz idaresinin izniyle yola çıktığımızı, fırtınanın patlak vermesini hiç kimsenin beklemediğini anlattım. Dakikalar içinde gökyüzü ve deniz fare rengini almış, ağlarımızı toplamak zorunda kalmıştık. Birkaç saat boyunca nerede olduğumuzu bilemeden seyretmiştik, çünkü hava kararmış ve yönümüzü kaybetmiştik. Ceptelefonları çekmiyordu, bu yüzden onu arayamamıştım; yalnızca bir aksilik yaşamış, tehlikeyle karşı karşıya kalmamıştık, sandalımız sağlamdı, balıkçılar da bu suları iyi biliyorlardı. Manuel tenezzül edip de ne yüzüme baktı ne de karşılık verdi, ama elini de çekmedi.

Eduvigis bize fırında patatesli somon hazırlamıştı, kurt gibi acıkmış olduğumdan Tanrı'nın lütfu gibi geldi bana, sofra adabı içinde oturup da her zaman paylaştığımız samimiyet havasının içine girince Manuel'in keyifsizliği geçti. Yemekten sonra, konsantre sütlü kocaman

kahve fincanlarımızla külüstür kanepeye yerleştik, o kitap okuyordu, ben de defterime yazıyordum. Yağmur, rüzgâr, ağacın pencereyi tırmalayan dalları, sobada yanan odunlar, kedilerin mırıltısı, bütün bunlar benim için artık bir müzik. Ev, bizi ve hayvanları kucaklayarak kendi içine kapandı.

Strip'teki kumarhanelere Brandon Leeman'la birlikte yaptığımız ilk turdan döndüğümde sabah olmak üzereydi. Yorgunluktan ölüyordum, ama yatağa girmeden önce bir fotoğraf makinesinin önünde poz vermem gerekti, çünkü yeni kimlik kartımı yürürlüğe koyabilmek için resme ihtiyaç vardı. Leeman adımın Sarah Laredo olmadığını tahmin etmişti, ama gerçek adımı da söylesem onun için birdi. Sonunda odama giderek üzerimde giysilerim, ayaklarımla pabuçlarımla, kuşkulu hijyen kurallarını uygulayan insanlar tarafından kullanıldığını tahmin ettiğim o şilteden tiksinerek çarşafsız yatağın üzerine uzandım. Saat ona kadar uyumuşum. Banyo da yatak kadar tiksindiriciydi, ama yine de, sıcak su olmadığından ve havalandırma cihazından Sibirya soğukluğunda bir rüzgâr estiğinden tir tir titreyerek duş aldım. Sırt çantamda taşıdığım azıcık giysiyi yıkayacak bir yer bulmam gerektiğini düşünerek bir gün öncekileri üstüme geçirdim, sonra da duvardaki delikten öteki dairedeki "ofis"e geçtim, görünürde kimseler yoktu. Ortalık yarı karanlıktı, penceredeki tahtaların arasından azıcık ışık sızıyordu, ama bir elektrik düğmesi bularak tavandaki küçük ampulleri yaktım. Buzdolabının içinde yapışkan bantla kapatılmış küçük paketler, yarısı boşalmış bir şişe ketçap, tarihleri geçip yeşil küf bağlamış bir sürü yoğurttan başka bir şey yoktu. Öteki daireden daha da pis olan geri kalan odaları da hiçbir şeye dokunmaya cesaret edemeden dolaştım, boş kavanozlara, enjektörlere, iğnelere, las-

tik eldivenlere, ağızlıklara, yanmış cam tüplere, kan izlerine rastladım. İşte o zaman mutfaktaki bütan üfleçlerinin ne işe yaradığını anlayarak, uyuşturucu bağımlılarının ve kaçakçılarının ininde bulunduğumu doğrulamış oldum. En akıllıca iş bir an önce oradan çıkmak olacaktı.

Metal kapı kilitli değildi, koridorda da kimseler yoktu; dairede tek başıma bulunuyordum, ama çekip gidemezdim çünkü merdivenin otomatik parmaklığı kapalıydı. Dairenin içini bir kez daha tepeden tırnağa gözden geçirdim, sinirden küfürler ediyor, ne parmaklığın uzaktan kumandasını bulabiliyordum ne de imdat isteyebileceğim bir telefon. Kaçıncı katta olduğumu hatırlamaya çalışarak pencerelerden birinin tahtalarını umutsuzca çekiştirmeye başladım, ama bunları köküne kadar çivilemişlerdi, hiçbirini gevşetemedim. Tam bağırmaya başlayacaktım ki birtakım sesler ve merdivendeki elektrikli parmaklığın gıcırtısını duydum, az sonra yanında o iki ortağı ve küçük Freddy'yle birlikte Brandon Leeman girdi içeri. "Çin yemeği sever misin?" diye sordu Leeman, selam niyetine. Paniğe kapılmış olduğumdan hiç sesim çıkmadı, ama bir tek Freddy fark etmişti heyecanımı. "Ben de hapis kalmaktan hiç hoşlanmam," dedi, dostça göz kırparak. Brandon Leeman bunun bir güvenlik tedbiri olduğunu, kendisi yokken kimsenin daireye girmemesi gerektiğini, ama burada kalacak olursam kendi uzaktan kumanda aletimin olacağını anlattı.

Korumalar –ya da kendi tercih ettikleri tabirle, ortaklar– ile çocuk, televizyonun karşısına kurularak ellerindeki şopalarla doğrudan doğruya karton kutuların içinden yemek yemeye koyuldular. Brandon Leeman odalardan birine kapanıp ceptelefonuyla uzun bir süre birine bağırıp çağırdı, sonra da dinleneceğini söyleyerek delikten öteki apartmana geçip gözden kayboldu. Az sonra Joe Martin ile Çinli de gittiler, Freddy'yle baş başa

kalmıştım, öğle sonrasının en sıcak saatlerini televizyon seyrederek ve iskambil oynayarak geçirdik. Freddy bana hayranı olduğu Michael Jackson'ın mükemmel bir taklidini yaptı.

Saat beş sularında Brandon Leeman yeniden boy gösterdi, az sonra da Filipinli, yirmi iki yaşındaki Arizonalı Laura Barron diye birinin, üzerinde benim fotoğrafım olan sürücü belgesini getirdi.

"Buradayken bunu kullan," dedi Leeman.

"Kim bu?" diye sordum, ehliyeti inceleyerek.

"Şu andan itibaren Laura Barron sensin."

"İyi ama ben Las Vegas'ta ancak ağustosa kadar kalabilirim."

"Biliyorum. Pişman olmayacaksın, Laura, bu iyi bir iş. Yalnız şunu bil ki burada olduğundan kimsenin haberi olamaz, ne ailenin ne arkadaşlarının. Hiç kimsenin. Beni anlıyor musun?"

"Evet."

"Mahallede senin benim kızım olduğun söylentisini yayarız, böylelikle sorun çıkmasını önlemiş oluruz. Kimse sana bir şey yapmaya cesaret edemez."

Leeman, ortaklarına benim için yeni bir şilteyle yatak çarşafları almaları emrini verdikten sonra beni alıp spor kulübünün lüks kuaförüne götürdü, orada frambuaz rengi bir pantolon giymiş halka küpeli bir adam, saçımın cırtlak gökkuşağı renkleri karşısında hoşnutsuzluk çığlıkları atarak tek çözümün saçımı kesip rengini açmak olduğu tanısını koydu. Aradan iki saat geçtikten sonra, fazlasıyla uzun boyunlu ve fare kulaklı, çifte cinsiyetli bir İskandinav kızı gördüm aynada. Saçın rengini açmak için kullandığı kimyasal ürünler saç derimi cayır cayır yakmıştı. "Çok zarif olmuş," diye beğendi Brandon Leeman, hemen ardından da beni alıp Boulevard'da bir

mall'dan ötekine dolaştırmaya koyuldu. Alışveriş yöntemi çok şaşırtıcıydı: Bir dükkâna giriyorduk, bir sürü giyim eşyasını denememi istiyor, sonunda tek bir tanesini seçiyordu, büyük rakamlı bir banknotla hesabı ödüyor, paranın üstünü aldıktan sonra başka bir yere yöneliyorduk, orada da bir öncekinde prova edip de almadığımız aynı eşyayı satın alıyordu. Hepsini aynı yerden almanın daha hızlı olup olmayacağını sordum, ama bana cevap vermedi.

Yeni kıyafetlerim birkaç spor giyimden oluşuyordu, hiçbiri dikkat çekici ya da göz alıcı şeyler değildi, ayrıca sade bir siyah elbise, gündelik sandaletler, uzun topuklu başka bir çift dore sandalet, biraz makyaj malzemesi ve üstünde tasarımcının markası görünen iki büyük çanta; hesaplarıma göre bütün bunlar büyükannemin Volkswagen'i kadar paraya mal olmuştu. Leeman beni kendi spor salonuna yazdırdı, saçımı yapan kuaförün bulunduğu aynı yerdi burası, gündüzleri bol bol vaktim olacağından orayı olabildiğince fazla kullanmamı da öğütledi. Parayı lastik bantla bağlanmış deste deste dolarlarla nakit olarak ödüyor, kimse de buna şaşmıyordu; anlaşılan bu şehirde kâğıt paralar su gibi akıyordu. Leeman'ın her defasında yüzlük banknotlarla ödeme yaptığını fark etmiştim, aldığı şeyin fiyatı bunun onda biri kadar olsa bile, ama onun bu acayipliğinin nedenini anlayamamıştım.

Gece saat on sularında ilk teslimatımı yapma vakti gelip çatmıştı. Beni Mandalay Bay Oteli'nde bıraktılar. Leeman'ın verdiği talimata uyarak yüzme havuzuna yöneldim, anlaşılan Leeman'ın onlara parola olarak vermiş olduğu çanta markamdan kim olduğumu anlayan bir çift orada yanıma yaklaştı. Uzun bir plaj elbisesi giymiş, cam boncuklu bir de kolye takmış olan kadın bana bakmadı bile, ama gri pantolon, beyaz tişört giymiş, ayakları çorapsız olan adam bana elini uzattı. Bir dakika havadan su-

dan konuştuk, çaktırmadan siparişi ona geçirerek turistik bir broşürün içinde katlanmış duran iki tane yüzlük kâğıt parayı aldım ve vedalaştık.

Lobideki dahili telefondan bir başka müşteriyi aradım, onuncu kata çıktım, asansörün yanında dikilmiş duran ama yüzüme bile bakmayan bir koruma görevlisinin burnunun dibinden geçerek oda kapısını tıklattım. Bornozunu giymiş, çıplak ayaklı, elli yaşlarında bir adam beni içeri aldı, poşeti benden teslim alarak paramı ödedi, alelacele oradan ayrıldım. Kapıda tropikal bir görüntüyle karşılaştım: deriden bir yelek, kısacık bir etek ve iğne topuklu ayakkabılar giymiş güzel bir melez kadındı bu. Günümüzde klas fahişeler için kullandıkları tabirle, onun bir eskort olduğunu tahmin ettim. Selamlaşmadan birbirimizi tepeden tırnağa süzdük.

Otelin muazzam lobisinde, son derece kolay sonuçlanmış olan ilk görevimden hoşnut bir halde, derin bir nefes aldım. Leeman, beni başka otellere götürmek üzere direksiyonda Çinli'nin oturduğu arabada bekliyordu. Vakit daha gece yarısı olmadan yeni patronum için dört bin dolardan fazla para toplamıştım.

Brandon Leeman, ilk bakışta, o aylar içinde tanıdığım başka bağımlılardan, uyuşturuculardan mahvolmuş öteki insanlardan farklı görünüyordu. Kırılgan da olsa normal bir görünümü vardı, ama onunla birlikte yaşayınca aslında ne kadar hasta olduğunu anlamıştım. Serçe kadar bile yemek yemiyor, midesinde hiçbir şeyi tutamıyordu, bazen yatağında öyle hareketsiz yatıyordu ki, uyuyor mu, baygın mı yoksa ölmek üzere mi anlaşılmıyordu. Sigara, alkol ve sanki gübre gibi toksik bir şeyin karışımı olan acayip bir kokusu vardı. Aklında her şeyi tutamadığı oluyor, bunu kendi de biliyordu; bu yüzden beni yanından ayırmıyor, kendininkinden çok benim

belleğime güvendiğini söylüyordu. Tam bir gececi hayvandı o, gündüz saatlerini odasındaki havalandırmanın altında dinlenerek geçiriyor, akşamüstü masaj yaptırıp sauna ya da buhar banyosuna girmeye spor salonuna gidiyor, geceleri de işini yapıyordu. Spor salonunda görüşüyorduk ama hiçbir zaman birlikte gitmiyorduk, birbirimizi tanımıyormuş gibi görünmemizi tembih etmişti; kimseyle konuşmaya iznim yoktu, bu da her gün gittiğim ve hep aynı yüzleri gördüğümden çok zor bir şeydi.

Leeman, kendi tabiriyle içtiği zehir konusunda çok seçiciydi: en pahalısından Bourbon ile her defasında yeni iğnelerle günde beş altı kez damarına enjekte ettiği en saf tarafından eroin. Canının çektiği kadar miktar hep elinin altındaydı, alışkanlıklarından hiç vazgeçmiyor, ihtiyacının son kertesine varmış olarak onun kapısına kadar sürüne sürüne gelen öteki zavallılar gibi, yokluğun o dayanılmaz umutsuzluğuna asla düşmüyordu. Beyaz zehrin bir kaşık, bir mum ya da çakmak ateşi, bir enjektör, kolunda ya da bacağında bir lastikle yürütülen tüm ritüeline ben de tanık oluyor, mahvolup gözle görülemeyecek hale gelmiş damarlarını, hatta kasığında, midesinde ya da boynundakileri bile delmekteki ustalığına şaşıp kalıyordum. Eli çok fazla titreyecek olursa Freddy'den medet umuyordu, çünkü ben ona yardım edemiyordum, iğneyi görünce tüylerim diken diken oluyordu. Leeman o kadar uzun zamandan beri eroin kullanıyordu ki, başka herhangi bir kimse için öldürücü olabilecek dozu vücudu kaldırabiliyordu.

"İnsanı öldüren şey eroin değil, uyuşturucu bağımlılarının yaşadığı hayattır; yoksulluk, kötü beslenme, enfeksiyonlar, pislik, kullanılmış iğnelerdir," diyordu bana.

"Öyleyse neden denememe izin vermiyorsun?"

"Çünkü bağımlı biri benim işime yaramaz da ondan."

"Bir kerecik, sırf nasıl bir şey olduğunu anlamak için..."

"Olmaz. Sana verdiğime fit ol."

Bana alkol, marihuana, halüsinojenler ve haplar veriyordu; ben de gerçeklerden, Nenemin beni çağıran sesinden, kendi bedenimden, gelecek kaygısından kaçabilmek için vicdanımda birazcık rahatlamaya erişebildiğim sürece, yaptığı etkiye pek fazla aldırmadan, bunları gözüm kapalı yutuyordum. Tanıyabildiğim tek hap, turuncu renginden dolayı uyku haplarıydı, o mübarek kapsüller benim kronik uykusuzluğumu alt ediyor, birkaç saatliğine rüya görmeden uyumamı sağlıyordu. Patronum, yaptığım işte kendimi canlı ve tetikte tutabilmem için, birkaç çizgi kokain kullanmama izin veriyor, ama korumalarında da hoş görmediği *crack*'i yasaklıyordu. Joe Martin ile Çinli'nin kendi uyuşturucuları vardı. "O berbat şeyler iflah olmazlar için," diyordu Leeman, küçümseyen bir tavırla, oysa onlar onun en sadık müşterileriydi; ölene kadar sıkıp posalarını çıkarabileceği, hırsızlık etmeye ve fuhuş yapmaya, bir sonraki dozu elde edebilmek uğruna her türlü aşağılanmaya mecbur edebileceği insanlardı onlar. O zombilerin kaç tanesinin çevremizde dolandığının hesabını şaşırmıştım; sümükler ve yaralar içinde çırpınan, titreyen, terler döken, kendi halüsinasyonlarının içine hapsolmuş, duydukları sesler ve bedenlerindeki deliklerden içeri giren böcekler yüzünden uyurgezer gibi dolaşan iskeletlerdi.

Freddy de o aşamalardan geçiyordu, zavallı çocuk, onu kriz geçirirken görmek yüreğimi parçalıyordu. Bazen çakmağı ağızlığa yaklaştırmasına ben yardım ediyor, sonra da alevin o sarı renkli kristalleri tok bir sesle patlatmasını ve o büyülü ince dumanın cam tüpü doldurmasını ben de onun kadar kaygıyla bekliyordum. Otuz saniye içinde Freddy başka âlemlere uçup gidiyordu. Keyif, yücelik ve esenlik duygusu yalnızca birkaç saniye sürüyor, sonra içinden ancak bir başka dozla çıkabileceği derin ve kesin bir

uçurumun dibinde yeniden can çekişmeye başlıyordu. Ayakta kalabilmek için her defasında daha fazlasına ihtiyacı vardı, ona sevgi besleyen Brandon Leeman da bunu ona veriyordu. "Bu zehirden kurtulması için neden ona yardım etmiyoruz?" diye sordum Leeman'a bir defasında. "Freddy için artık çok geç, *crack*'ten dönüş yoktur. İşte bu yüzden senden önce benimle çalışan öteki kızlardan kurtulmak zorunda kaldım," diye cevap verdi. Bunu onlara yol verdiği şeklinde yorumlamıştım. O çevrede "kurtulmak" kelimesinin genellikle geri dönüşü olmayan başka bir anlamı olduğunu bilmiyordum.

Beni gözetlemekle yükümlü olan ve bunu canla başla yapan Joe Martin ile Çinli'nin gözetiminden kaçmama imkân yoktu. Sinsi bir gelinciğe benzeyen Çinli ne bana tek bir söz söylüyor ne de gözlerimin içine bakıyordu, oysa Joe Martin niyetini açık açık belli ediyordu. Bir defasında, "Şu kızı bana ödünç ver de bir defalığına yumulayım, patron," dediğini duymuştum Brandon Leeman'a. "Şaka ettiğini bilmesem, saygısızlığından ötürü şuracıkta kafana bir kurşun sıkardım," diye karşılık verdi o da, sakin bir ifadeyle. Leeman kumandayı elinde tuttuğu sürece o iki ahlaksızın bana el sürmeye cesaret edemeyecekleri sonucunu çıkarmıştım.

O çetenin neyle uğraştığı sır değildi, ama ben Brandon Leeman'a Joe Martin ve Çinli gibi bir cani gözüyle bakmıyordum, Freddy'nin dediğine göre onlar arkalarında pek çok ceset bırakmışlardı. Elbette Leeman'ın da bir katil olması pek olasıydı, ama öyle bir hali yoktu. Her ne olursa olsun, bunu bilmemek evlaydı, tıpkı onun da benim hakkımda hiçbir şey bilmemeyi yeğlediği gibi. Patrona göre Laura Barron'ın geçmişi ya da geleceği yoktu, duyguları da önemsizdi, yalnızca sözünü dinlemesi yeterliydi onun için. Leeman işiyle ilgili bazı şeyleri, unutmak-

tan korktuğundan, not etmek de tedbirsizlik olacağı için ezberleyeyim, diye güvenip bana söylüyordu: kimden ne kadar alacağı olduğunu, bir paketin nereden teslim alınacağı, polislere ne kadarının verilmesi gerektiği, çete üyeleri için gündelik emirlerin neler olduğu gibi şeyler.

Patron azla yetinen bir insandı, bir keşiş gibi yaşıyordu, ama bana karşı eli açıktı. Benim için ne belli bir maaş ne de bir komisyon saptamıştı, o bitmez tükenmez para tomarından, hesabını tutmadan, bahşiş verir gibi para veriyordu bana, kulübün ve satın aldıklarımın parasını da doğrudan doğruya kendisi ödüyordu. Daha fazlasını isteyecek olursam gıkını çıkarmadan veriyordu, ama çok geçmeden istemez olmuştum, çünkü hiçbir şeye ihtiyacım yoktu, üstelik değerli olan herhangi bir şey evden kayboluyordu. Arada dar bir koridorun bulunduğu ayrı odalarda yatıyorduk, o koridoru aşma belirtisini hiçbir zaman göstermemişti. Benim başka erkeklerle ilişki kurmamı da sırf güvenlik gerekçesiyle yasaklamıştı. Yatakta insanın çenesinin açıldığını söylüyordu.

On altı yaşıma geldiğimde, Rick Laredo'yla yaşadığım felaketin dışında, daha başka bazı çocuklarla da birtakım deneyimler geçirmiştim, ama bunlar da beni düş kırıklığı ve öfke içinde bırakmıştı. Berkeley High'da herkesin erişebildiği internet pornografisi, gülünç bir beceriksizlik içindeki o çocuklara hiçbir şey öğretmemişti; grup ilişkisini sanki kendileri keşfetmiş gibi coşkuyla yaşıyorlardı, ağızlardan düşmeyen şey "yarar sağlayan dostluk" tabiriydi, ama ben o ilişkilerin yalnızca onlara yarar sağladığını pekâlâ anlıyordum. Oregon'da gençlik hormonlarıyla dopdolu bir çevre içinde yaşadığımız akademide –testosteronun duvarlardan aktığını söylerdik hep– burun buruna birlikte yaşamaya ve zoraki bir iffetliliğe zorlanmıştık. Bu patlayıcı bileşim, grup seanslarında terapistlere bitmek bilmez bir malzeme sağlıyordu. Seks

konusunda yaptığım o "anlaşma" beni hiçbir şekilde rahatsız etmiyordu, oysa başkaları için uyuşturucu perhizinden çok daha beterdi, çünkü baştan çıkarma girişimlerine hiçbir şekilde yüz vermeyen psikolog Steve'in dışındaki erkek unsuru acınacak durumdaydı. Las Vegas' taysa Leeman'ın koyduğu sınırlamaya isyan etmemiştim, çünkü Fedgewick'le geçirdiğim o uğursuz gece içimde hâlâ capcanlı duruyordu. Bana kimsenin el sürmesini istemiyordum.

Brandon Leeman, müşterilerinin her kaprisini karşılayabileceğine garanti veriyordu, sapığın biri için küçük yaşta bir çocuktan tutun da, aşırı uçtan biri için otomatik bir tüfeğe varana kadar, ama onun bu lafı gerçek olmaktan çok bir böbürlenmeydi; öyle bir şey yaptığını ben hiç görmedim; yalnızca uyuşturucu satıcılığı ve çalıntı eşyaların yeniden pazarlanmasıyla uğraşıyordu, bunlar da şehirde yürütülerek cezasız kalan öteki işlerle kıyaslandığında devede kulak kalıyordu. Uyuşturucu peşindeki türlü kılıklarda fahişeler bizim apartman dairesine gelip gidiyorlardı, bunların kimileri dış görünümlerinden de belli olduğu gibi yüksek fiyatlıydı, kimileri sefaletin son raddelerindeydi, kimileri ödemeyi nakit olarak yapıyor, kimilerine veresiye mal veriliyordu, bazen de, şayet patron ortalarda yoksa, hizmetin karşılığını Joe Martin ile Çinli alıyorlardı. Brandon Leeman, *crack* bağımlısı olan küçük yaştaki bir çocuk çetesi tarafından çalınan arabalarla gelirini yuvarlıyor, gizli bir garajda bunları geri kazanıp plakalarını değiştirdikten sonra başka eyaletlerde satıyordu, bu da kendi arabasını iki-üç haftada bir değiştirmesini sağlıyor, böylelikle kimliğinin saptanmasından kaçınmış oluyordu. Bütün bu işler onun o büyülü banknot destelerinin kalınlaşmasına katkıda bulunuyordu.

"Sen o altın yumurta yumurtlayan tavuğunla, bu domuz ahırının yerine kendine bir *penthouse*[1] tutabilir, bir uçak, bir yat, ya da canın ne isterse onu alabilirdin..." diye payladım onu, su borularının patlamasıyla pis kokulu sular fışkırıp da spor salonunun banyolarını kullanmak zorunda kaldığımızda.

"Nevada'da yatın mı olsun istiyorsun?" diye sordu, şaşırarak.

"Yok canım! Tek istediğim doğru dürüst bir banyo! Neden başka bir binaya taşınmıyoruz?"

"Burası daha çok işime geliyor da ondan."

"Öyleyse Tanrı aşkına bir tesisatçı getir. O arada bir de temizlikçi kadın tutabilirsin."

Kahkahalarla gülmeye başladı. Suçluların ve uyuşturucu bağımlılarının ininde temizlik yapan kaçak bir göçmen fikri çok komik gelmişti ona. Aslında evdeki temizlik işi Freddy'ye düşüyordu, ona yatacak yer vermesinin bahanesi buydu, ama çocuk çöpü dışarı çıkarmakla ve ortalıktaki suç kanıtlarını avludaki bir benzin bidonunun içinde yakarak yok etmekle yetiniyordu. Ev işlerine hiçbir şekilde yatkınlığım olmamasına rağmen, bazen lastik eldivenleri ellerime geçirip deterjanlara el atmak zorunda kalıyordum, o evde oturmak istiyorsam başka çarem yoktu, ama amansız bir hastalık gibi her yanı istila eden bozukluklarla ve kirlilikle mücadele etmek imkânsızdı. Bunu bir tek ben dert ediniyordum, ötekilerin umurunda bile değildi. Brandon Leeman için o daireler geçici bir düzenlemeydi, ağabeyiyle birlikte ayarlamakta olduğu gizemli bir iş somutlaşır somutlaşmaz bütün hayatını değiştirecekti.

1. (İng.) Lüks çatı katı dairesi.

Kendisine öyle hitap etmemden hoşlanan bizim patron, bana anlattığına göre, ağabeyi Adam'a çok şey borçluymuş. Ailesi Georgia'lıymış. Anneleri çocukken onları terk etmiş, babalarıysa hapiste ölmüş, gerçi olay resmî kayıtlara intihar diye geçmiş ama büyük bir olasılıkla öldürülmüş, ağabey de kardeşinin bakımını üstlenmiş. Adam'ın hiçbir zaman düzgün bir işi olmamış, ama daha on üç yaşındayken sabıkalı olarak fişlenen erkek kardeşinin aksine, yasalarla da başı hiçbir zaman derde girmemiş. "Sorunlarımla Adam'ın başına dert olmayayım, diye birbirimizden ayrılmak zorunda kaldık," diye bana itirafta bulundu Brandon. Gece gündüz açık olan yüz seksenden fazla kumarhanesi, baş döndürücü bir hızla el değiştiren nakit parası ve uygun sayıdaki rüşvetçi polisleriyle Nevada'nın onun için ideal bir yer olacağı konusunda iki kardeş anlaşmışlar.

Adam, çok yararlı olabilecek bir tomar kimlik kartı ile farklı isimlere çıkartılmış pasaportlar, işe başlayabilmesi için de bir miktar para vermiş kardeşine. İkisi de kredi kartı kullanmıyorlarmış. Pek ender olan rahat bir sohbet havası içindeyken bir ara Brandon, hiç evlenmediğini, tek dostunun ağabeyi olduğunu, Adam'ın oğlu olan yeğenininse duygusal açıdan tek zayıf yanı olduğunu anlattı bana. Bir aile fotoğrafı da gösterdi, kendisinden çok farklı olan iriyarı, güçlü kuvvetli ağabeyi, etine dolgun yengesi ile Hank adında tombul bir bebek olan yeğeni görülüyordu resimde. Ona göndermek üzere, çok pahalı ve iki yaşındaki bir çocuğa pek de uygun olmayan elektronik oyuncaklar seçmeye kaç kez onunla birlikte gittim.

Uyuşturucular, can sıkıntısından kurtulup şanslarını kumarhanelerde denemek için bir hafta sonu Las Vegas'a kaçamak yapan turistler için yalnızca bir eğlenceydi, oysa fahişeler, serseriler, dilenciler, yankesiciler, çeteciler ve tek bir doz uğruna içlerinde kalmış son insanlık kırıntılarını

da satmaya gönüllü olarak Leeman'ın binasında dönüp dolaşan bütün öbür zavallılar için tek teselliydi. Bazen ceplerinde tek kuruşları olmadan gelirler, sonunda Leeman onlara acıdığından ya da onları kendine bağlı tutmak için bir şeyler verene kadar yalvarıp yakarırlardı. Kimileri artık ölümle el ele tutuşmuştu, onlara yardım etmeye değmezdi; kan kusuyor, çırpınmalar içinde bilinçlerini yitiriyorlardı. Leeman öylelerini sokağa attırıyordu. Bazıları unutulmaz tiplerdi, Afganistan'da bir patlamadan sağ kurtulup sonunda adını bile hatırlayamadan kendini Las Vegas'ta bulan İndianalı o genç çocuk gibi. "Bacaklarını kaybediyorsun, sana madalya veriyorlar, aklını kaybediyorsun, hiçbir şey vermiyorlar," diye dua eder gibi durmadan tekrarlayıp duruyordu, bir yandan da *crack* çekerek; ya da benim yaşıtım ama vücudu bitmiş tükenmiş olan Margaret gibi, – benim markalı çantalarımdan birini çalmıştı, neyse ki Freddy onu gördü de satmaya vakit bulamadan çantayı elinden alabildik, yoksa Brandon Leeman bunu ona çok pahalıya ödetirdi. Bir defasında Margaret bizim kata halüsinasyonlar görerek gelmiş, yardımına koşacak kimseyi bulamayınca bir cam parçasıyla damarlarını kesmiş. Freddy kızı koridorda bir kan birikintisinin içinde bulmuş, onu dışarı taşımanın bir yolunu bulup bir sokak ötede bir yere bırakarak telefonla yardım istemiş. Ambulans onu aldığında henüz hayattaydı, ama sonra ona ne olduğunu öğrenemediğimiz gibi bir daha da görmedik.

Hele Freddy'yi nasıl unutabilirdim? Hayatımı ona borçluyum. Yerinde duramayan, sıska, ufacık tefecik, gözleri cam gibi, sümükleri akan, dışı sert içi tatlı, hâlâ gülebilen ve televizyon seyretmek için yanımda büzülüp yatan o çocuğa ablasıymışım gibi sevgi besliyordum. Büyüsün diye ona vitaminler ve kalsiyum veriyordum, mutfağın açılışını yapmak için iki tane tencereyle bir yemek kitabı satın almıştım, ama yaptığım yemekler hiç el

sürülmeden çöpü boyluyordu; Freddy iki lokma alıyor, iştahı kesiliyordu. Arada bir fena halde hastalanıyor, şiltesinde kımıldamadan yatıyordu, bazen de hiçbir açıklama yapmadan günlerce ortadan kayboluyordu. Brandon Leeman ona uyuşturucu, alkol, sigara, ne isterse veriyordu. "Onu öldürdüğünü görmüyor musun?" diye itiraz ediyordum ben. "Ben zaten ölmüşüm, Laura, sen merak etme," diye sözümüzü kesiyordu Freddy, neşeli bir tavırla. Ne kadar toksik madde varsa hepsini tüketiyordu, yutabileceği, tüttürebileceği, burnuna çekebileceği ya da damarına enjekte edebileceği ne kadar pislik varsa hepsini! Gerçekten de yarı ölü gibiydi, ama damarlarında müzik akıyordu onun, bir bira kutusundan ritim çıkarabiliyor ya da kafiyeli bir rap temposuyla romanlar yazabiliyordu. En büyük hayali de keşfedilmek ve Michael Jackson gibi bir yıldız olarak mesleğe atılmaktı. "Seninle ikimiz California'ya gideriz, Freddy. Orada başka bir hayata başlarsın. Mike O'Kelly sana yardım eder, yüzlerce genci hayata döndürdü o, bazıları senden daha berbat durumdaydı, onları şimdi görsen inanamazsın. Büyükannem de sana yardım eder, eli böyle şeylere çok yatkındır. Bizim yanımızda kalırsın, ne dersin?"

Bir gece, Ceasar's Palace'ın bütün o heykelleri ve Roma çeşmeleriyle abartılı salonlarından birinde bir müşteriyi beklerken, Memur Arana'ya rastladım. Sıvışmaya çalıştım, ama o beni görmüştü, elini uzatıp gülümseyerek yanıma yaklaştı ve amcamın nasıl olduğunu sordu. "Amcam mı?" diye tekrarladım, şaşkınlıkla, ama sonra bir McDonald's'da ilk kez görüştüğümüzde Brandon Leeman'ın beni ona Arizona'daki yeğeni olarak tanıştırmış olduğunu hatırladım. Mal cebimde olduğundan huzursuzlanarak bana sormamış olduğu bazı açıklamaları ağzımın içinde gevelemeye başladım.

"Ben yalnızca yazı geçirmek için buradayım, yakında üniversiteye gideceğim."

"Hangisine?" diye sordu Arana, yanıma oturarak.

"Henüz bilmiyorum..."

"Sen ciddi bir kıza benziyorsun, amcan seninle gurur duyuyor olmalı. Affedersin, adını hatırlamıyorum..."

"Laura. Laura Barron."

"Öğrenim göreceğine sevindim, Laura. Benim mesleğimde, çok potansiyel sahibi oldukları halde tamamen yoldan çıkmış gençlerin feci durumlarıyla karşılaştığım oluyor. Bir şey içer misin?" Daha benim reddetmeme fırsat kalmadan, Romalılar gibi tunik giymiş bir garson kızdan bir meyve kokteyli istedi. "Kusura bakma, isterdim ama sana bir birayla eşlik edemiyorum, görevdeyim."

"Bu otelde mi?"

"Burası da atmam gereken turun bir parçasını oluşturuyor."

Caesar's Palace'ın beş kulesi, bazıları neredeyse yüz metrekare büyüklüğünde olan üç bin üç yüz kırk sekiz odası, dokuz tane lüks restoranı, dünyanın en rafine mağazalarının bulunduğu bir *mall*'u, Roma'daki Colosseum'un taklidi olan, en ünlü oyuncuların sahneye çıktıkları ve dört bin iki yüz doksan altı koltuğa sahip bir tiyatrosu olduğunu anlattı bana. Cirque du Soleil'i görmüş müydüm? Hayır mı? Amcamdan beni götürmesini istemeliymişim, Las Vegas'ın en güzel tarafı gösterileriymiş. Çok geçmeden o sahte Romalı rahibe, elinde tepesinde bir dilim ananas bulunan bir kadeh yeşilimtırak sıvıyla çıkageldi. Ben dakikaları sayıyordum, çünkü Joe Martin ile Çinli ellerinde saatle beni dışarıda bekliyorlardı, içeride de müşterim, bağlantısının üniformalı bir polis memuruyla nazik bir sohbete dalmış bir kız olduğunu aklına bile getirmeden, sütunlarla aynaların arasında dört dönüyor olmalıydı. Acaba Arana, Brandon

Leeman'ın yaptıkları hakkında ne biliyordu?

Fazlasıyla tatlı olan o meyve suyunu içtikten sonra onunla öyle alelacele vedalaştım ki kuşkulanmış olsa gerekti. O polis memuruna kanım kaynamıştı, insanın gözlerinin içine sevecen bir ifadeyle bakıyordu, el sıkarken sıkıca kavrıyordu, rahat bir hali vardı. Dikkatli bakılırsa, fazla kilolarına rağmen çekici bir adamdı; bembeyaz dişleri yanık teniyle tezat oluşturuyor, gülümsediğinde gözleri incecik birer çizgi halinde kısılıyordu.

Manuel'e en yakın olan kişi Blanca Schnake, ama bu pek fazla bir anlam taşımıyor, çünkü onun hiç kimseye ihtiyacı yok, Blanca'yla bile, ömrünün geri kalanını hiç konuşmadan geçirebilir. Onunla dostluk ilişkisini sürdürme çabasını yalnızca Blanca sürdürüyor. Onu yemeğe davet eden ya da elinde bir tencere yemek ve bir şişe şarapla beklenmedik bir anda çıkagelen de yine Blanca; düzenli olarak kendisini ziyaret etmezlerse alınan babası Millalobo'yu görmek için Castro'ya gitmeye onu zorlayan, Manuel'in üstü başıyla, sağlığıyla, evindeki rahatıyla tıpkı bir kâhya kadın gibi ilgilenen yine o. Bense çıkıp gelerek onların mahremiyetini mahveden bir yabancıyım; ben gelmeden önce baş başa kalabiliyorlarmış, ama şimdi ben hep aralarındayım. Bu Şilililer hoşgörülü insanlar, ikisi de benim varlığımdan sıkılmış gibi bir belirti göstermiyor.

Birkaç gün önce, sık sık yaptığımız gibi yine Blanca'nın evinde yemekteydik, çünkü onunki bizim evden çok daha fazla insanı rahat ettiren bir yer. Blanca en iyi masa örtüsüyle, kolalı keten peçeteleriyle, mumlarıyla ve benim getirdiğim biberiyeli ekmeği koyduğu sepetiyle güzel bir sofra kurmuştu; onun her şeyi gibi sade ve zevkli bir sofraydı. Manuel, benim ağzımı bir karış açık bırakan bu ayrıntıları değerlendirmeyi beceremez, çün-

kü ben bu kadını tanımadan önce, iç dekorasyonun yalnızca otellere ve dergilere vergi olduğunu sanırdım. Büyükannemlerin evi, bütün o mobilya bolluğu ve işe yarar olmaktan başka bir ölçüt olmadığından ya da çöpe atmaya üşenildiğinden birikmiş o korkunç eşyalarıyla tıpkı bitpazarını andırırdı. Limonlarla dolu camdan bir kâsenin içinde üç tane mavi ortancayla bir sanat eseri yaratabilen Blanca'nın yanında benim de zevkim inceliyor. O ikisi deniz ürünleriyle çorba yaparlarken, ben de, artık hava daha erken karardığından, gün ışığı gitmeden önce marul ve fesleğen toplamak için bahçeye çıktım. Blanca, birkaç metrekarelik bir yere, meyve ağaçları ve kendi eliyle baktığı türlü türlü sebzeler dikmiş; başında hasır bir şapka, ellerinde eldivenlerle hep bahçesinde çalışırken görürüz onu. Bahar geldiğinde, Manuel'in yabani otlarla taşlardan başka bir şey bulunmayan toprağında bir şeyler yetiştirmeme yardım etmesini isteyeceğim ondan.

Sıra tatlıya geldiğinde büyüden ve doğaüstü fenomenlerden söz etmeye başladık –Manuel'in o kitabı bende saplantı haline geldi– dikkatimi büyükanneme daha fazla vermiş olsaydım ben bu konuda otorite olabilirdim. Akılcı ve bilinemezci bir astronom olan büyükbabamla, tarot meraklısı, astroloji heveslisi, insanın aurasını ve enerjisini okuyabilen, rüyaları yorumlayan, ziyaretine gelen ruhların dostu olması bir yana, muskalar, kristal küreler ve kutsal taşlar biriktiren büyükannemin yanında büyüdüğümü anlattım onlara.

"Büyükannemin canı hiç sıkılmaz, hükümete karşı protesto gösterilerine katılmakla ve ölülerle konuşmakla oyalanır," dedim.

"Hangi ölüler?" diye sordu Manuel.

"Papim ve daha başkaları, Padovalı Aziz Antonio gibi örneğin, kaybolan şeyleri ve bekâr kızlara sevgili bulan bir azizdir o."

"Senin büyükannene de bir sevgili gerek," diye karşılık verdi.

"Sen de âlemsin yani! Büyükannem neredeyse senin kadar yaşlı."

"Benim de bir aşka ihtiyacım olduğunu söylememiş miydin? Sence ben âşık olabilecek yaştaysam, benden kaç yaş küçük olan Nidia haydi haydi öyledir."

"Demek Nenemle ilgileniyorsun!" diye heyecanla bağırdım, üçümüzün birlikte oturabileceğimizi düşünerek; onun için ideal sevgilinin Blanca olacağını bir an için unutmuşum.

"Bu çok acele varılmış bir sonuç, Maya."

"Ama onu Mike O'Kelly'nin elinden alman gerekecek" diye uyardım Manuel'i. "O özürlü ve İrlandalı; ama oldukça yakışıklı ve ünlü biri."

"Öyleyse ona benim verebileceğimden fazlasını verebilir," diyerek güldü.

"Ya sen, Blanca Teyze, sen öyle şeylere inanır mısın?" diye sordum.

"Ben çok gerçekçi bir insanım, Maya. Bir siğili geçirmek söz konusuysa kalkıp cilt doktoruna giderim, dahası ne olur ne olmaz diye de küçük parmağıma bir saç teli bağlayıp bir meşe ağacının arkasına çişimi yaparım."

"Manuel senin büyücü olduğunu söylüyor."

"Doğru. Dolunay olduğunda geceleyin öteki büyücülerle buluşuyorum. Sen de gelmek ister misin? Gelecek çarşamba buluşuyoruz. Birlikte Castro'ya gidip babamla birkaç gün geçiririz, seni o geceki büyücüler toplantımıza götürürüm."

"Büyücüler toplantısı mı? Benim süpürgem yok ki," dedim.

"Senin yerinde olsam kabul ederdim, Maya" diye lafa karıştı Manuel. "Bu fırsat karşına iki defa çıkmaz. Blanca beni hiç davet etmemiştir."

"O bir kadın grubu, Manuel. Östrojenden boğulursun."

"Benimle gırgır geçiyorsunuz...," dedim.

"Ciddi söylüyorum, *gringuita*. Ama senin düşündüğün gibi bir şey değil, Manuel'in kitabındaki büyücülük gibi değil, ne ölü derisinden yelekler var ne de İnvunche'ler. Bizimki çok kapalı bir gruptur, kendimizi tam olarak güvende hissedebilmemiz için de öyle olması gerekir. Davetliler kabul edilmez, ama seninle bir istisna yapabiliriz."

"Neden?"

"Bence oldukça yalnızsın ve arkadaşlara ihtiyacın var."

Birkaç gün sonra Blanca'yla birlikte Castro'ya gittim. Millalobo'nun evine Şilililerin İngilizlerden kopya etmiş oldukları o kutsal çay saatinde vardık. Blanca'yla babasının hiç değişmeyen bir rutinleri var, manzara tam bir komedi, ilk başta sanki bir önceki hafta görüşmemişler ve her gün telefonla konuşmamışlar gibi hararetle kucaklaşıyorlar; hemen arkasından Blanca onu azarlıyor, "Her geçen gün daha şişmansın, hem daha ne zamana kadar sigara ve içki içmeyi sürdüreceksin, babacığım, her an kuyruğu titretebilirsin," diye; o da kır saçlarını boyamayan ve tıpkı Rumen proletaryası gibi giyinen kadınlar üzerine birtakım yorumlarla karşılık veriyor; derken ortalıkta dolaşan dedikodularla söylentiler hakkında birbirlerinin bilgilerini güncelleştiriyorlar; sonra Blanca yeniden borç istiyor, o da avazı çıktığı kadar bağırarak kendisini mahvetmekte olduklarını, sonunda beş parasız çırılçıplak kalacağını ve iflasını ilan etmeye mecbur olacağını söylüyor, bu durum beş dakika kadar pazarlık etmelerine yol açıyor ve en sonunda daha fazla öpücüklerle anlaşmayı bağlıyorlar. Artık o zamana kadar ben dördüncü çayımı içmekte oluyorum.

Akşam hava kararırken Millalobo arabasını bize ödünç verdi ve Blanca beni o toplantıya götürdü. Çatısı metal plaklarla kaplı, iki kuleli katedralin önünden ve bankların hepsinin âşık çiftlerle dolu olduğu meydandan geçtik, şehrin eski bölümünü, sonra da çirkin kâgir evlerden oluşan yeni mahalleleri geride bırakarak kıvrılan tenha bir yoldan ilerledik. Az sonra Blanca, park etmiş başka arabaların da bulunduğu bir avluya girip durdu, el feneriyle aydınlattığı zar zor görülen bir patikadan eve doğru ilerledik. İçeride genç kadınlardan oluşan on kişilik bir grup vardı, hepsi de Nenemin kullandığı elişleri tarzında tunikler, uzun etekler ya da geniş paçalı pamuklu pantolonlar giymişler, hava soğuk olduğundan üstlerine pançolar almışlardı. Beni bekliyorlardı, önceleri, yani bu ülkeye daha yeni geldiğimde garibime giden, şimdiyse beklediğim gibi, Şilililere özgü o içten sevgiyle karşıladılar beni. Evin içi iddiasız bir biçimde döşenmişti, kanepenin üzerine uzanmış yaşlı bir köpek, yerlere atılmış oyuncaklar vardı. Ev sahibesi, dolunay olduğu geceler çocuklarının yatmaya büyükannelerinin evine gittiklerini, kocasının da arkadaşlarıyla poker oynamak için bunu fırsat bildiğini anlattı.

Mutfaktan geçip arka tarafta parafin kandilleriyle aydınlatılmış büyük bir avluya çıktık, burada sandıkların içinde yetişen bir sebze bahçesi, bir kümes, iki tane salıncak, büyük bir kamping çadırı ve ilk bakışta üstü kauçuk kaplı branda beziyle örtülü bir toprak yığınını andıran, ama ortasından ince bir duman sütunu yükselen bir şey vardı. "Bu bir *ruca*[1]," dedi bana ev sahibesi. Tıpkı bir iglu ya da *kiva*[2] gibi yusyuvarlak olurmuş ve yalnızca ça-

1. Şili'deki Mapuçe yerlilerinin tipik evi.
2. Amerika'da Pueblo yerlilerinin ibadet için kullandıkları oda.

tısı yerin üstünde görünürmüş, geri kalanı toprağın altındaymış. Burayı o kadınların toplantılara bazen katılan erkek arkadaşları inşa etmişler, ama onlar katıldıklarında hepsi birden çadırın içinde toplanıyorlarmış, çünkü *ruca* kadınlara ait bir ibadet yeriymiş. Ötekiler gibi yaparak ben de üstümdekileri çıkardım; kimileri çırılçıplak soyundular, kimileriyse külotlarını üzerlerinde bıraktılar. Dar bir tünelden dört ayak üstünde içeri girerken, Blanca hoş kokulu dumanıyla bizleri "arındırsın" diye bir demet adaçayı yaktı.

Ruca'nın içerisi yaklaşık dört metre çapında, en yüksek yeri bir yetmiş yüksekliğinde yuvarlak bir tonozdu. Tam ortasındaki taşların arasında bir odun ateşi yanıyor, dumanı ateşin üstünde tavandaki tek delikten dışarı çıkıyordu. Hepimiz halka olarak duvar boyunca oturduk. İçeride yoğun bir sıcaklık vardı ama dayanılmaz değildi, havada mantar ya da maya gibi organik bir şey kokuyor, içerideki sönük ışık ocaktan yansıyordu. Yanımızda biraz meyve –kayısı, badem ve incir– ile iki sürahi dolusu soğuk çay vardı.

Kadınlardan oluşan o grup *Binbir Gece Masalları*'ndan bir görüntü gibiydi, cariyelerin haremiydi sanki. İçerideki alacakaranlıkta hepsi de çok güzel görünüyorlardı, gür saçlarıyla, bedenleri içinde gevşemiş ve kendilerini bırakmış o rahat halleriyle, tıpkı Rönesans Madonna'larına benziyorlardı. Şili'de sosyal sınıflar insanları gruplara ayırır, aynı Hindistan'daki kastlar ya da Birleşik Amerika'daki ırklar gibi, bende onları ayırt edecek göz yoktur, ama Avrupai görünümlü bu kadınlar o zamana kadar tanıdığım Chiloé'li kadınlardan farklı bir sınıftan olsalar gerekti, ötekiler genellikle tıknaz, kısa boylu, Yerli suratlı, çalışmaktan ve sıkıntı çekmekten yıpranmış kadınlardır. Buradakilerden biri, karnının görünümüne bakılırsa yedi sekiz aylık hamileydi, bir başkası kısa bir süre önce

doğum yapmıştı, memeleri şişkindi, meme uçlarında mor halkalar vardı. Blanca saçının topuzunu açmış, köpük gibi kıvırcık ve kabarık olan saçları omuzlarına kadar inmişti. Göğüsleri olmadığı ve bir korsan dikişi göğsünü boydan boya kat ettiği halde, olgun vücudunu her zaman güzel olmuş birinin doğallığı içinde taşıyordu.

Blanca küçük bir çıngırağı salladı, dikkatleri toplamak için birkaç dakikalık bir sessizlik oldu, sonra içlerinden biri, kamının içinde toplanmış olduğumuz Toprak Ana Pachamama'yı çağırdı. Ondan sonraki dört saat, sırayla konuşmak için bir deniz kabuğunu elden ele geçirerek, çay içip meyveleri kemirerek hayatlarımızda o anda neler olup bittiğini ve geçmişten sürükleyip getirdiğimiz acılarımızı birbirimize anlatarak hiçbir şey sormadan ve fikrimizi bildirmeden saygıyla dinleyerek bizler hiç hissetmeden ağır ağır geçti gitti. Kadınların çoğu ülkenin başka şehirlerinden geliyordu, kimileri iş için, kimileri de kocalarına eşlik ettiklerinden. İçlerinden ikisi "şifacı"ydılar, otlar, aromatik esanslar, refleksoloji, mıknatıslar, ışıklar, homeopati, enerji aktarımı ve Şili'de son derece rağbette olan daha başka alternatif tıp yöntemleri gibi farklı çareler kullanarak hastaları iyi etmeye adamışlardı kendilerini. Burada eczane ilaçlarına ancak bütün öteki çareler tükendiğinde başvuruyorlar. Kadınlar hikâyelerini hiç utanıp sıkılmadan birbirleriyle paylaştılar; içlerinden biri, kocasını en yakın arkadaşıyla sevişirken yakaladığı için yıkılmıştı, bir başkası, kendisine duygusal ve fiziksel olarak kötü davranıp sömüren bir adamı bırakıp bırakmamakta karar kılamıyordu. Rüyalarından, hastalıklarından, korkularından ve umutlarından konuştular, güldüler, bazıları ağladı, hepsi de Blanca'yı alkışladılar, çünkü son yapılan testleri kanserinin hâlâ geri dönmemiş olduğunu doğruluyordu. Annesi yeni ölmüş olan genç biri, onun ruhuna şarkı söylemelerini istedi, gü-

müşsü bir sesi olan bir başkasının başladığı şarkıya ötekiler hep bir ağızdan katıldılar.

Vakit gece yarısını geçtiğinde Blanca, kaybettiğimiz büyüklerimizi yad ederek toplantıyı sona erdirmemizi önerdi, bunun üzerine her kadın bir kişinin adını –yeni ölmüş annesini, büyükannesini, vaftiz annesini– andı ve o kişinin kendisine bırakmış olduğu mirasın ne olduğunu anlattı; o miras birisi için sanat yeteneği olmuştu, bir başkası için bir doğal ilaçlar tarifnamesiydi, bir üçüncüsü için bilim aşkıydı ve böylelikle hepsi kendininkini söyledi. Ben sonuncuydum, sıra bana geldiğinde Papimi andım, ama onun kim olduğunu o kadınlara anlatmak için sesim çıkmadı. Sonra, andığımız büyüğümüzü düşünmek, bize verdiklerine teşekkür etmek ve onunla vedalaşmak için, gözlerimiz kapalı olarak sessiz bir meditasyon yaptık. Tam o sırada Papimin yıllarca bana tekrarlamış olduğu bir söz geldi aklıma: "Kendini her zaman benim seni sevdiğim kadar seveceğine söz ver." İçerdiği mesaj, sanki bana onu yüksek sesle söylemişçesine açıktı. Ağlamaya başladım ve öldüğünde akıtmamış olduğum sel gibi gözyaşlarımı akıtmayı sürdürdüm.

En sonunda aralarında tahta bir çanak dolaştırdılar, her biri onun içine küçük bir çakıltaşı koyma fırsatı buldu. Blanca bunları saydı, orada bulunan kadınların sayısı kadar taş vardı; bu bir oylamaydı ve ben, gruba dahil olmanın tek biçimi olarak, oybirliğiyle kabul edilmiştim. Beni tebrik ettiler ve bu olayı çay bardaklarımızı kaldırarak kutladık.

Manuel Arias'a bundan böyle dolunaylı gecelerde bana güvenmemesini söylemek üzere içimde büyük bir gururla bizim adaya geri döndüm.

Castro'daki iyi büyücülerle geçirdiğim gece, geçen yıl yaşadığım deneyimlerimi düşünmeme vesile oldu.

Benim hayatım o kadınlarınkilerden çok farklı, bütün başıma gelenleri o *ruca*'nın mahremiyeti içinde günün birinde onlara anlatabilecek miyim bilemiyorum, eskiden beni yiyip bitiren o öfkeyi, alkol ve uyuşturucu yokluğunun ne anlama geldiğini, nasıl hareketsiz ve suskun kalamadığımı onlara anlatabilecek miyim? Oregon'daki akademide bana "dikkat eksikliği" tanısı koymuşlardı, insanı ömür boyu hapis cezasına mahkûm eder gibi yapılan sınıflandırmalardan biriydi o tanı, ama o halim Papim hayattayken hiçbir zaman ortaya çıkmamıştı, şimdi de yok. Uyuşturucu bağımlılığının belirtilerini tanımlayabilirim, ama onun o müthiş yoğunluğunu tarif edemem. O süre zarfında ruhum nereye gidiyordu? Las Vegas'tayken ağaçlar vardı, güneş ve parklar vardı, rap kralı Freddy'nin gülüşü, dondurmalar, televizyon komedileri, yanık tenli gençler ve spor salonunun havuzunda içilen limonata, *Strip*'teki sonsuz gecede müzik ve ışıklar vardı, hoş zamanlar da olmuştu, hatta Leeman'ın bir arkadaşının düğünü ile Freddy'nin doğumgünü pastası bile oldu, ama ben uçmanın verdiği o geçici mutluluğu ve yeni bir doz aramanın o upuzun cehennemini hatırlıyorum yalnızca. O zamanki dünya belleğimde bir karalamaya dönüşmeye başlıyor, hem de o günden bugüne aradan yalnızca birkaç ay geçtiği halde.

Pachamama'nın karnındaki o kadınlar töreni, bu fantastik Chiloé'yle ve aynı zamanda garip bir biçimde kendi bedenimle aramda kesin olarak bir bağlantı kurdu. Geçen yıl acı dolu bir yaşantım vardı, hayatımın mahvolduğuna inanıyordum, bedenim telafi edilemez bir şekilde lekelenmişti. Şimdiyse dimdik ayaktayım, eskiden kusurlarımın hesabını tutmak için kendimi aynanın karşısında inceleyerek ömrümü geçirirken, bedenime karşı artık daha önce hiç duymadığım bir saygı duyuyorum. Kendimi olduğum halimle beğeniyor, hiçbir şeyimi

değiştirmek istemiyorum. Bu mübarek adada hiçbir şey kötü anılarımı tazelemiyor, ama biraz dikkatsiz davranırsa geceleri kuduz köpekler gibi saldırıya geçen anılarını bir mağaraya hapsetmiş olan Manuel'in başına gelen bana da olmasın diye, anılarımı bu deftere yazmaya gayret gösteriyorum.

Bugün Manuel'in yazı masasının üstüne Blanca Schnake'nin bahçesinden koparılmış beş sap çiçek koydum, mevsimin bu son çiçeklerinin değerini o bilmez, ama benim içime dingin bir mutluluk verdi. İnsan griden gelmişse, renklerin karşısında kendinden geçmesi doğaldır. Geçen yıl benim için gri bir yıl olmuştu. Bu küçücük demet kusursuz: camdan bir vazo, beş tane çiçek, bir böcek, pencereden giren ışık. O kadar. Tevekkeli değil daha önceki karanlığı hatırlamak bana zor geliyor. Yeniyetmeliğim ne kadar da uzun sürdü! Yer altına bir yolculuktu o.

Brandon Leeman için benim görünümüm işinin önemli bir parçasıydı, kumarhanelerde çalıştırılan o muhteşem kızlar gibi masum, sade ve körpe görünmeliydim. Böylelikle güven duygusu yaratıyor ve çevreye uyum sağlayıp görünmez oluyordum. Bana neredeyse bir erkek çocuk havası veren çok kısa kesilmiş beyaz saçlarım hoşuna gidiyordu. Bileğimdeki onun arzu ettiği gibi lazer ışınıyla sildirmeye yanaşmadığım dövmeyi kapatmak için kalın bir deri kayışı olan zarif bir erkek saati taktırıyordu bana. Dükkânlarda üzerimde kendi seçtiği giysilerle önünde defile yapmamı istiyor, abartılı model pozlarımla eğleniyordu. Bütün yediğim abur cubur olduğu halde ve tüm egzersiz eksikliğine rağmen şişmanlamamıştım; Joe Martin ile Çinliyi peşimde sürüklemek hoşuma gitmediğinden, her zaman yapmış olduğum gibi koşmuyordum artık.

İki defasında Brandon Leeman beni *Strip*'te bir ote-

lin süitine götürdü, şampanya ısmarladı, sonra da kendisi beyaz tozuyla ve bir kadeh Bourbon'la kafayı bulurken, bana hiç elini sürmeden ağır ağır soyunmamı istedi. Önceleri dediğini utana sıkıla yaptım, ama çok geçmeden aynanın karşısında tek başıma soyunuyormuşum gibi olduğumun farkına vardım, çünkü bizim patron için erotizm iğne ve bardakla sınırlıydı yalnızca. Onun yanında bulunmakla çok şanslı olduğumu tekrarlayıp duruyordu, öteki kızlar, gün ışığı görmeden, dayak yiyerek, masaj salonlarında ve randevuevlerinde sömürülüyorlardı. Birleşik Devletler'de kaç bin tane seks kölesi bulunduğunu biliyor muydum ben? Bazıları Asya'dan ve Balkanlar'dan geliyorlardı, ama pek çokları sokaklarda, metro istasyonlarında ve havaalanlarında kaçırılmış Amerikalı kızlar ya da evlerinden kaçmış yeniyetmelerdi. Onları uyuşturucu vererek hapis tutuyorlardı, günde otuz ya da daha fazla erkeğe hizmet vermek zorundaydılar, karşı koyacak olurlarsa elektrik akımı uyguluyorlardı; o zavallıları kimse görmüyordu, kullanılıp atılmışlardı, hiçbir değerleri yoktu. Sadizm konusunda uzmanlaşmış yerler de vardı, oralardaki müşteriler canları isterse kızlara işkence yapabilirler onları kırbaçlayabilir, tecavüz edebilir, hatta yeteri kadar para verirlerse öldürebilirlerdi bile. Fuhuş mafya için son derece kârlı bir işti, ama kadınlar için et kıyma makinesi gibi bir şeydi, fazla dayanmıyorlar, sonları her zaman kötü oluyordu. "Bu vicdansız insanların işi; Laura, ben yufka yürekliyimdir," diyordu bana. "Uslu dur, sakın bana kalleşlik etmeye kalkma. Sonunda oralara düşersen üzülürüm."

Daha sonraları, görünürde birbiriyle ilişkili olmayan olayları birbirine bağlamaya başladığımda, Brendan Leeman'ın işinin bu yanı beni şaşırttı. İsteyen kadınlara uyuşturucu satmanın dışında onun fuhuş işine karıştığını görmemiştim, ama kadın satıcısı pezevenklerle gizem-

li ilişkileri vardı ve bunlar müşterileri olan bazı kızların kaybolmasıyla aynı zamanlara rastlıyordu. Birkaç defasında onu yeni bağımlı olmuş birçok genç kızlar gördüm, onları o nazik tavırlarıyla cezbederek binaya getiriyor, bir kere denesinler diye rezervlerindeki en iyi malı veriyor, birkaç hafta boyunca veresiye mal sağlıyordu, sonra da bir daha geri dönmüyorlar, buhar olup uçuyorlardı. Freddy onların mafyaya satıldığı konusundaki kuşkularımı doğrulamıştı; böylelikle Brandon Leeman ellerini fazla kirletmeden kendine yarar sağlıyordu.

Patronun kuralları basitti, ben anlaşmanın bana düşen kısmını yerine getirdiğim sürece, o da üstüne düşeni yapacaktı. Birinci koşul, ailemle ya da önceki hayatımla ilgili herhangi bir kişiyle bağlantıya girmekten sakınmamdı, bu benim için kolay oldu, çünkü bir tek büyükannemi özlüyordum, nasıl olsa yakında California'ya dönmeyi düşündüğümden bekleyebilirdim. Patron yeni arkadaşlar edinmeme de izin vermiyordu, çünkü en küçük bir boşboğazlık, kendi tabiriyle işlerinin o kırılgan yapısını tehlikeye atardı. Bir keresinde Çinli, spor salonunun kapısında beni bir kadınla konuşurken gördüğünü söylemiş ona. Leeman beni boynumdan yakaladığı gibi, dizlerimin üzerine çökertti. "Salak karı! Kaltak!" diye bağırarak öfkeden kıpkırmızı kesilmiş bir halde suratıma iki yumruk indirdi. Bu olayla benim için tehlike çanları çalmış oluyordu, ama bir önlem alacak halim yoktu; düşüncelerimin birbirini tutmadığı ve her defasında daha da sıklaşan günlerimden birini yaşıyordum.

Kısa bir süre sonra bir gün patron benden şık giyinmemi istedi, çünkü yeni bir İtalyan restoranına akşam yemeğine gidecektik; bunun kendini affettirmenin bir yolu olduğunu tahmin ettim. Siyah elbisemle dore sandaletlerimi giydim, ama ne patlak dudağımı ne de yanak-

larımdaki izleri makyajla kapatmaya kalkıştım. Restoran umduğumdan daha hoş bir yer çıkmıştı; cam, çelik ve siyah aynalarıyla son derece moderndi, ne kareli örtüler vardı ne de gondolcu kılığında garsonlar. Yemeklere neredeyse hiç el sürmedik, ama iki şişe 2005 ürünü Quintessa devirdik, şaraplar dünyanın parasına mal olmuş, sertlikleri, yumuşatma mucizesini göstermişti. Leeman çok büyük bir baskı altında bulunduğunu, karşısına harika ama tehlikeli bir iş yapma fırsatının çıkmış olduğunu anlattı. Bu söylediklerini, nereye olduğunu söylemeden, ortaklarını da yanına almadan, daha yeni yaptığı iki günlük bir seyahatle ilişkilendirdim.

"Güvenlik sistemimizde açılacak bir gedik bugün her zamankinden daha tehlikeli olur, Laura," dedi bana.

"Spor salonundaki o kadınla yoga dersleri hakkında konuşmam beş dakikadan az sürdü, adını bile bilmiyorum, yemin ederim, Brandon."

"Sakın bir daha yapma. Bu defalık bunu unutacağım, ama sen unutma, anladın mı? Adamlarıma güvenmek ihtiyacındayım, Laura. Biz seninle iyi anlaşıyoruz, klas birisin, bu hoşuma gidiyor, hem de çabuk öğreniyorsun. Birlikle pek çok şeyler yapabiliriz."

"Ne gibi?"

"Zamanı geldiğinde söylerim. Henüz deneme aşamasındasın."

Öylesine açık açık ilan ettiği şey eylül ayında gelip çattı. Hazirandan ağustosa kadar ben hâlâ bulutlar içinde yüzüyordum. Evdeki borulardan su akmıyordu, buzdolabı tamtakırdı ama uyuşturucudan bol bir şey yoktu. Ne derece uçmakta olduğumun farkında bile değildim; votkayla birlikte iki-üç tane hap yutmak ya da marihuanalı bir sigara yakmak, aklımın kayda almadığı otomatik hareketler haline gelmişti. Çevremdekilerle kıyaslandığında tüketim düzeyim son derece düşüktü, sırf eğlence

olsun diye yapıyordum, her an bırakabilirdim, bağımlı değildim ben, yani öyle sanıyordum.

Havada uçma duygusuna, içinde bulunduğum ve kafamı karıştıran o bulutsuya, bir düşünceyi sonuna kadar götürmenin ya da bir fikri ifade etmenin imkânsızlığına, Nenemden öğrenmiş olduğum o geniş kelime dağarcığının uçup gitmesine alışmıştım artık. Aklımın başıma gelip bir kıvılcım çaktığı pek ender anlarda California'ya dönme niyetimi hatırlıyor, ama buna daha vakit olduğunu söylüyordum kendi kendime. Vakit mi? Nereye gidip saklanıyordu o saatler? Parmaklarımın arasından tuz gibi akıp gidiyordu, bir bekleyiş temposu içinde yaşıyordum, ama beklenecek bir şey yoktu, Freddy'yle birlikte televizyonun karşısında uyuşuk uyuşuk yattığım, bir öncekinin eşi olan yeni bir gün vardı yalnızca. Gündelik tek işim, tozları ve granülleri tartmak, hapları saymak, plastik poşetleri kapatmaktı. Ağustos ayı öyle geçti.

Akşamları hava kararırken birkaç çizgi kokainle neşemi buluyor, havuzda ıslanmak için spor salonunun yolunu tutuyordum. Soyunma odasındaki sıra sıra aynalarda eleştirel bir gözle kendime bakarak yaşadığım o kötü hayatın izlerini arıyordum, ama bir şey görünmüyordu; geçmişimdeki fırtınalar ya da şimdiki yaşantımda olan bitenler kimsenin aklının ucundan bile geçmezdi. Brandon Leeman'ın istediği gibi tıpkı okullu bir kıza benziyordum. Bir çizgi kokain daha, birkaç hap, koyu bir fincan kahve ve işte hazırdım gece mesaisine çıkmaya. Brandon Leeman'ın belki de gündüzleri başka dağıtıcıları vardı, ama ben onları hiç görmedim. Bazen o da benimle gelirdi, ama ben işin raconunu öğrenir öğrenmez bana güven duymuş ve ortaklarıyla birlikte artık beni tek başıma göndermeye başlamıştı.

Otellerle kumarhanelerin gürültüsü, ışıkları, renkleri, savurganlığı, kumar makinelerinde oynayanların

gergin halleri, yeşil çuhalar, fişlerin tıkırtısı, tepelerine orkidelerle kâğıttan şemsiyeler oturtulmuş kadehler bana çekici geliyordu. Sokaktakilerden çok farklı olan müşterilerim, yaptıklarının cezasını çekmeyeceklerini bilmenin yüzsüzlüğü içindeydiler. Sanki bu şehirde sonuçlarına katlanmadan yasaları ihlal etmek için zımni bir anlaşma yapılmış gibi, uyuşturucu satıcılarının da korkacak bir şeyleri yoktu. Leeman, kendi paylarını alıp onu rahat bırakan bir sürü polis memuruyla anlaşmıştı. Ben onları tanımıyordum, Leeman onların adlarını bana hiçbir zaman söylemedi, ama onlara ne zaman ne kadar ödeme yapılması gerektiğini biliyordu. "Onlar doymak bilmeyen, lanet olasıca, iğrenç domuzlardır, onlardan sakınmak gerekir, o adamlardan her şey beklenir, suçsuz insanları işe bulaştırmak için deliller yaratırlar, evlerde yaptıkları aramalarda mücevherleri ve paraları yürütürler, el koydukları uyuşturucuyla silahların yarısını iç ederler, birbirlerini korurlar onlar. Rüşvetçidirler, ırkçıdırlar, psikopattırlar. Parmaklıkların ardında olmaları gerekenler asıl onlardır," diyordu patron bana. Uyuşturucu peşinde bizim binaya gelen o zavallı insanlar, bağımlılığın tutsaklarıydılar, kesin bir yoksulluğun içindeki fukaralar, çaresiz bir yalnızlığın içindeki münzevilerdi onlar; eza görerek, dayak yiyerek, köstebekler gibi yer altındaki deliklerinde saklanarak, yasaların sillesi karşısında korumasız bir halde hayatlarını sürdürüyorlardı. Onlar için cezasız kalma diye bir şey yoktu, yalnızca acı çekiyorlardı.

Para, alkol ve haptan bol bir şeyim yoktu, onları sadece istemek yeterliydi, ama başka hiçbir şeyim de yoktu, ne ailem, ne dostlarım ne de sevgilim vardı, hayatımda güneş ışığı bile yoktu, çünkü ben tıpkı fareler gibi gece yaşıyordum.

Günlerden bir gün Freddy, Brandon Leeman'ın dairesinden kayboldu, cumaya kadar da ondan bir haber alamadık, o gün bir rastlantı sonucu Memur Arana'yla karşılaştık, onu çok az görüyordum ama her defasında bana nazikçe bir şeyler söylüyordu. Sohbet sırasında Freddy'den söz açıldı, laf arasında onu ağır yaralı olarak bulduklarını söyledi bize. Bizim rap kralı düşman bölgesine girmeyi göze almış, çetelerden biri de ona bir temiz dayak atıp öldüğünü sanarak bir çöplüğe bırakmıştı. O arada Arana, şehrin çeşitli çetelerin denetimi altındaki bölgelere bölünmüş olduğunu, Freddy gibi Latin olan birinin, melez de olsa, Zencilerin içine karışamayacağını da bilgim olsun diye söylemekten geri kalmadı. "Zaten çocuğu bekleyen bir sürü tutuklama emri var, ama hapse düşmek Freddy için ölümcül olur. Freddy'nin yardıma ihtiyacı var," dedi Arana, bizimle vedalaşırken.

Freddy polisin gözü önünde olduğundan ona yaklaşmak Brandon Leeman'ın hiç işine gelmiyordu, ama hastaneye ziyarete giderken benimle birlikte geldi. Beşinci kata çıkıp floresan lambalarıyla aydınlanmış koridorlarda dolaşarak onun odasını aradık, kimse bize aldırmadı, hastane personeli, hastalarla yakınlarının oradan oraya koşuşturmaları arasında biz de rastgele iki kişiydik, ama Leeman, omzunun üstünden arkaya bakarak bir eli tabancasını taşıdığı cebinde, sırtını duvarlara yapıştırarak yürüyordu. Freddy, hepsi de dolu olan dört yataklı bir odada, kayışlarla bağlanmış ve her yerine hortumlar takılmış olarak kıpırdamadan yatıyordu; yüzü biçimsizleşmişti, kaburgaları kırılmış, bir eli öylesine ezilmişti ki iki parmağını kesmek zorunda kalmışlardı. Tekmeler yüzünden bir böbreği ezilmişti, torbadaki idrarı pas rengindeydi.

Patron, geceleri işimi yapmam koşuluyla, her gün istediğim kadar saat çocuğun yanında kalmama izin verdi. Önceleri Freddy'yi morfinle uyutuyorlardı, sonra

Metadon vermeye başladılar, çünkü o durumda uyuşturucu eksikliği sendromunu dünyada kaldıramazdı, ama Metadon da yeterli değildi. Umutsuz bir haldeydi, yatağın kayışları arasında debelenip duran bir hayvanı andırıyordu. Görevliler bakmadığı zamanlarda, Brandon Leeman'ın bana tembih ettiği gibi, serum hortumuna eroin zerk etmenin bir yolunu buluyordum. "Öyle yapmazsan ölür. Burada verdikleri şey Freddy için su gibi bir şeydir," dedi bana.

Hastanede ellili yaşlarında, etli butlu bir Zenci hemşireyle tanıştım, tatlı kişiliğiyle çelişen kalın, gırtlaksı bir sesi vardı, kulağa muhteşem gelen adı da Olympia Pettiford'du. Ameliyathaneden beşinci kata çıkardıklarında Freddy'yi odaya yerleştirmek ona düşmüştü. "Onu bu kadar sıska ve kimsesiz bir halde görünce acıyorum, bu çocuk torunum olacak yaşta," dedi bana. Las Vegas'a geldiğimden beri, o sırada bir ayağı çukurda olan Freddy'nin dışında kimseyle arkadaşlık etmemiştim, bir kez olsun Brandon Leeman'ın emirlerine karşı geldim; biriyle konuşmaya ihtiyaç duyuyordum, o kadının da dayanılmaz bir hali vardı. Olympia, hastayla ne gibi bir bağlantım olduğunu sordu, ben de işleri basitleştirmek için ablası olduğumu söyledim, pahalı elbiseler giymiş, platin saçlı, beyaz tenli bir kızın, uyuşturucu bağımlısı ve büyük bir olasılıkla suç işlemiş, koyu renk tenli bir çocuğun akrabası olmasına kadın hiç şaşırmadı.

Hemşire Olympia, bulduğu her boş vakti fırsat bilip çocuğun yanına oturarak dua ediyordu. "Freddy, İsa'yı yüreğinde duymalı, İsa kurtarır onu," diye güvence verdi bana. Şehrin batısında mensubu olduğu kilisesi varmış, gece ayinlerine beni de davet etti, ama o saatlerde çalıştığımı, patronumun da çok sert olduğunu söyledim. "Öyleyse pazar günü gel, yavrum. Ayinden sonra biz İsa'nın

Dulları, Nevada'daki en mükellef kahvaltıyı ikram ediyoruz." İsa'nın Dulları, çok az sayıda kişiden oluşan, ama çok etkin bir gruptu ve o kilisenin belkemiğini oluşturuyordu. Dul olmak, oraya ait olmak için elzem bir koşul değildi, geçmişte sevdiği birini kaybetmiş olmak yeterliydi. "Örneğin ben şu anda evliyim, ama iki erkeğim çekip gitti, üçüncüsü de öldü, yani teknik açıdan dul sayılırım," dedi Olympia.

Çocuk Koruma Hizmetleri'nden Freddy için atanmış olan sosyal yardım hizmetlisi, azıcık bir maaş alan, çalışma masasının üstünde baş edebileceğinden çok daha fazla evrak bulunan, artık bıkmış usanmış ve emekliliği için günleri saymakta olan, yaşını başını almış bir kadındı. Çocuklar kısa bir süre o büronun elinden geçiyor, bu kadın onları geçici bir eve yerleştiriyordu, kısa bir süre sonra çocuklar dayak yemiş ya da tecavüze uğramış olarak geri dönüyorlardı. Kadın birkaç kez Freddy'yi görmeye geldi, Olympia'yla yarenlik etmeye daldı da böylelikle arkadaşımın geçmişini öğrenmiş oldum.

Freddy, benim sandığım gibi on iki ya da kendi dediği gibi on altı değil, on dört yaşındaymış. New York'un Latin mahallesinde doğmuş, annesi Dominikliymiş, babası belli değilmiş. Annesi, Paiute yerlisi ve kendisi gibi alkolik olan sevgilisinin köhne arabasıyla onu Nevada'ya getirmiş. Orada burada kamp kurarak yaşıyorlarmış, benzin bulabilirlerse yol alıyor, trafik cezalarını biriktirip arkalarında bir sürü borç bırakıyorlarmış. Kısa bir süre sonra ikisi de Nevada'da ortadan kaybolmuşlar, ama birisi yedi aylık Freddy'yi, gıdasız kalmış ve her yanı çürüklerle dolu bir halde, bir benzin istasyonunda terk edilmiş olarak bulmuş. Devlete ait çocuk yuvalarında, elden ele dolaşarak büyümüş, hiçbir evde sürekli kalamıyormuş, davranış ve kişilik bozuklukları varmış, ama okula gidi-

yormuş ve iyi bir öğrenciymiş. Dokuz yaşındayken silahlı soygundan tutuklamışlar onu, aylarca bir ıslahevinde kalmış, sonra da Sosyal Hizmetler'in ve polisin radarından silinip gitmiş.

Sosyal yardım hizmetlisi, Freddy'nin son yıllarda nasıl ve nerede oturduğunu öğrenmek zorundaydı, ama o ya uyuyormuş pozuna geçiyor ya da sorulara yanıt vermeye yanaşmıyordu. Kendisini bir rehabilitasyon programına almalarından korkuyordu. "Bir gün bile dayanamam, Laura, onun nasıl bir şey olduğunu hayal bile edemezsin. Ne rehabilitasyonu, cezalandırılmaktan başka bir şey değildir o." Brandon Leeman da aynı fikirdeydi ve böyle bir şey yapmalarını engellemeye kararlıydı.

Çocuğun sondalarını çıkardıklarında, doğru dürüst bir şey yiyebilip ayağa kalkabilince, giyinmesine yardım ettik, ziyaret saatinde beşinci kattaki kalabalığın arasına karışarak onu asansöre götürdük, oradan da kaplumbağa adımlarıyla yürüyerek, Joe Martin'in motoru çalışmakta olan arabasıyla bizi beklediği hastane kapısına kadar gittik. Olympia Pettiford'un koridorda olduğuna yemin edebilirdim, ama kadıncağız bizi görmezden geldi.

Brandon Leeman'a karaborsada satması için ilaçlar sağlayan bir doktor, Freddy'yi görmeye eve geliyordu, çocuğun eli mikrop kapmasın diye sargılarını değiştirmeyi öğretti bana. Aldığı uyuşturucuları yok etmek için çocuğun elimin altında olmasından yararlanmayı düşündüm, ama onun öylesine korkunç bir biçimde acı çekmesini görmeye gücüm yetmedi. Freddy, onun birkaç ay yatacağını sanan doktoru şaşırtarak çabucak kendine geldi, çok geçmeden, eli askıda olduğu halde Michael Jackson gibi dans etmeye başlamıştı, ama hâlâ kan işiyordu.

Joe Martin ile Çinli o düşman çeteden intikam almayı kendilerine iş edinmişlerdi, çünkü böyle bir hakaretin cezasız kalmasına göz yumamayacaklarını düşünüyorlardı.

Freddy'ye, Zenci mahallesinde attıkları dayak beni çok etkilemişti. Brandon Leeman'ın paramparça dünyasından insanlar arkalarında hiçbir anı bırakmadan gelip geçiyorlardı, kimileri çekip gidiyor, kimileri hapsi boyluyor ya da ölüyordu, ama Freddy o isimsiz gölgelerden biri değildi, arkadaşımdı o benim. Hastanedeyken onun acılar içinde, ara sıra bilincini kaybederek zorlukla nefes aldığını gördükçe, gözlerimden yaşlar boşanıyordu. Galiba kendim için de ağlıyordum. Kendimi tuzağa yakalanmış gibi hissediyordum, uyuşturucu bağımlılığı konusunda kendi kendimi artık daha fazla aldatamazdım, çünkü günlerimi geçirmek için alkole, haplara, marihuanaya, kokaine ve daha başka uyuşturuculara bağımlıydım. Sabahları akşamdan kalmanın verdiği o korkunç sersemlik içinde yataktan kalktığımda, kendimi arındırmak için kesin karar alıyor, ama aradan daha yarım saat geçmeden bir yudum içki içme arzusuna boyun eğiyordum. Baş ağrımı geçirmek için yalnızca birazcık votka, diye kendi kendime söz veriyordum. Baş ağrısı sürüyordu ve şişe elimin altındaydı.

Tatilde olduğum ve üniversiteye gidene kadar vakit öldürdüğüm düşüncesiyle artık kendimi aldatamazdım: suçlu insanların arasında bulunuyordum. En küçük bir dikkatsizlikle ölüp gidebilir ya da Freddy gibi kendimi hastanede yarım düzine hortum ve tüplere bağlanmış bulabilirdim. Bir kedi gibi midemin ağzında pusuya yatmış duran korkunun lafını ağzıma almaya yanaşmıyordum ama çok korkuyordum. İçimden bir ses ısrarla tehlikeyi hatırlatıyordu bana, nasıl oluyor da onu görmüyordum, çok geç olmadan neden kaçıp gitmiyordum, ailemi aramak için daha ne bekliyordum? Ama tüm bunun çıkan başka bir ses de benim kaderimin kimsenin umurunda olmadığı karşılığını veriyordu; Paul'un hayatta olsaydı beni bulmak için yeri göğü birbirine katardı ama

babam o zahmete girmemişti. "Yeteri kadar acı çekmediğin için beni aramamıştın, Maya," diyecekti Nenem, yeniden görüştüğümüzde.

Nevada'da yazın en kötü zamanı kırk derecelik bir sıcaklık altında geçiyordu, ama ben havalandırmayla yaşayıp geceleri çalıştığımdan çok fazla rahatsız olmuyordum. Alışkanlıklarım hiç değişmiyordu, işim her zamanki gibi devam ediyordu. Hiçbir zaman yalnız değildim, Brandon Leeman'ın ortaklarının beni rahat bıraktıkları tek yer spor salonuydu, çünkü otellerle kumarhanelere benimle beraber girmedikleri halde, dakikaları sayarak beni dışarıda bekliyorlardı.

O günlerde patron, kendisinin alerji dediği inatçı bir bronşit geçirmekteydi, zayıfladığını fark etmiştim. Onu tanıdığım o kısa süre içinde güçten düşmüştü, kollarının derisi buruşuk bez parçaları gibi sarkıyordu, dövmeleri özgün desenlerini kaybetmişti, kaburgaları ve omurları sayılabiliyordu, çökmüştü, gözlerinin etrafında halkalar oluşmuştu, bitkindi. Joe Martin herkesten önce fark etmişti bu durumu, kendine havalar vermeye, onun emirlerini sorgulamaya başlamıştı, öte yandan o sinsi Çinli sesini çıkarmıyordu ama patronun arkasından mal satıp hesaplarda sahtekârlık yaparak ötekinden aşağı kalmıyordu. Bütün bunları öyle pervasızca yapıyorlardı ki Freddy'yle ikimiz bu konuyu konuştuk. "Sakın ağzını açma, Laura, yoksa bunu sana ödetirler, o herifler hiçbir şeyi bağışlamazlar," diye uyardı beni çocuk.

O iki goril, zararsız bir palyaço, beyni sulanmış bir bağımlı olarak gördükleri Freddy'nin yanında rahat davranıyorlardı; oysa onun beyni ötekilerin hepsinden daha iyi çalışıyordu, buna hiç kuşku yoktu. Ben, eski haline dönebileceğine, okula gidebileceğine, geleceğiyle ilgili bir şeyler yapabileceğine onu ikna etmeye çalışıyordum, ama o, okulun kendisine öğretecek bir şeyi olmadığı,

kendisinin hayat mektebinde öğrenim gördüğü şeklindeki o bildik klişeyle karşılık veriyordu. Leeman'ın kullandığı aynı kesin lafları tekrarlayıp duruyordu: "Benim için artık çok geç."

Ekim ayı başlarında Leeman uçakla Utah'a gitti, kenarında altın yaldızlı bir şeridi olan, dışı mavi, içi siyah, üstü açık, son model bir Mustang kullanarak geri döndü. Arabayı, bazı karmaşık nedenlerle kendisi alamayan ağabeyi için satın aldığını söyledi bana. Karayolundan on iki saatlik bir uzaklıkta oturan Adam, birkaç gün içinde arabayı almaya birini yollayacaktı. O çapta bir araba, ortalıktan kaybolmadan ya da içi dışına çıkarılmadan bu mahallenin sokaklarında bir dakika bile kalamazdı, bu yüzden Leeman arabayı hemen binada sağlam kapılara sahip iki garajdan birine koydu, öteki garajlar süprüntülerin atıldığı boş odalar, gelip geçici bağımlıların ve beklenmedik tecavüzcülerin kullandığı inlerdi. Bazı yoksul insanlar yıllarca o deliklerde yaşıyor, bu bir metrekarelik yerlerini farelere ve öteki kimsesizlere karşı savunuyorlardı.

Brandon Leeman ertesi gün ortaklarını bir gönderiyi almaya Fort Ruby'ye gönderdi, Meksikalı tedarikçisiyle Nevada'da her zaman buluşma noktası olarak kullandığı altı yüz hayalet köyden biriydi orası; onlar gittikten sonra da Mustang'i denemeye davet etti beni. O güçlü motor, yepyeni deri kokusu, saçlarımın içindeki tatlı esinti, tenimdeki güneş, karayolunun bıçakla keser gibi ikiye böldüğü o uçsuz bucaksız manzara, uçuk renkli bulutsuz bir gökyüzüne karşı yükselen dağlar, bunların hepsi özgürlüğün verdiği sarhoşluğa katkıda bulunuyordu. O özgürlük duygusu, birkaç federal hapishanenin yakınından geçtiğimiz olgusuyla tezat oluşturuyordu. Sıcak bir gündü, yazın en kötü zamanı sona ermiş olduğu halde çok geçme-

den ortalık akkor halinde kızmış, arabanın üstünü kapatarak havalandırmayı açmak zorunda kalmıştık.

"Joe Martin ile Çinli'nin beni soyduklarını biliyorsun, değil mi?" diye sordu bana.

Susmayı yeğledim. Bir amacı olmasa tartışmayacağı bir konuydu bu; inkâr etmek benim her şeyden habersiz ayda dolaştığım anlamına gelecek, olumlu bir yanıt ise uyarmamış olmakla ona ihanet ettiğimi kabul etmekle eşanlamda olacaktı.

"Er ya da geç böyle olacaktı," diye ekledi Brandon Leeman. "Kimsenin sadakatine güvenemem."

"Bana güvenebilirsin," diye mırıldandım, yağlı bir zemin üzerinde kayıyormuşum duygusuna kapılarak.

"Öyle olduğunu umuyorum. Joe ile Çinli iki tane salak. Hiç kimseyle benimle olduklarından daha rahat olamazlar, onlara karşı çok cömert davranmışımdır."

"Ne yapacaksın?"

"Onlar benim yerime başkasını koymadan, ben onların yerine başkalarını alacağım."

Birkaç kilometre daha konuşmadan yol aldık, ama ben tam içini dökmesinin sona erdiğini düşünmeye başlarken, konuya geri döndü.

"Polislerden biri daha fazla para istiyor. Verirsem daha da fazlasını isteyecek. Sen ne dersin, Laura?"

"Ben bu işlerden anlamam..."

Yine birkaç kilometre boyunca konuşmadan yola devam ettik. Uyuşturucu özlemi çekmeye başlayan Brandon Leeman karayolundan ayrılarak özel bir yer arandı, ama kayalar, dikenli çalılar ve cılız otlarla kaplı kupkuru, çıplak bir arazide bulunuyorduk. Trafiğin ortasında arabadan indik, arabanın açık duran kapısının arkasına çömeldik, o karışımı ısıtırken ben de çakmağı tutuyordum. Kaşla göz arasında iğneyi kendine yapıverdi. Sonra bu yaramazlığımızla eğlenerek marihuanalı bir pipoyu or-

taklaşa tüttürdük; yoldaki devriyelerden biri üstümüzü arayacak olsa, ruhsatsız bir silah, kokain, eroin, marihuana, bir torbanın içinde Demerol ve tek tek daha başka haplar bulacaktı. "O domuz aynasızlar öyle bir şey daha bulurlardı ki nasıl açıklayacağımızı bilemezdik," diye ekledi Brandon Leeman, gizemli bir tavırla, bir yandan kahkahalardan kırılarak. O derece uçuyordu ki, direksiyon deneyimim çok az olduğu ve içtiğim *bong* pipo görüşümü bulandırdığı halde, arabayı ben kullanmak zorunda kaldım.

Öğle saatlerinde kimsenin oturmadığı bir köye benzeyen Beatty'ye girdik, üzerinde kovboylar, şapkalar ve kementler bulunan tabelasıyla bir Meksika lokantasında öğle yemeği yemek üzere durduk, meğer içerisi duman altında bir kumarhaneymiş. Restoranda Leeman iki tane tekila kokteyli, rastgele iki tabak yemek, bir şişe de mönüdeki en pahalı şaraptan istedi. Yemeğimi yiyebilmek için çaba harcıyordum, o arada Leeman da çatalıyla tabağındaki yemeği karıştırıyor, patates püresinin içinde ince yollar açıyordu.

"Joe ile Çinliye ne yapacağım biliyor musun? Nasıl olsa o aynasıza istediğini vermek zorunda olduğuma göre, bana küçük bir iyilikle karşılık vermesini isteyeceğim."

"Anlamıyorum."

"Komisyonunu artırmak istiyorsa, beni hiçbir şekilde bu işe karıştırmadan, o iki adamı ortadan kaldırması gerekecek."

Bunun ne anlama geldiğini anlamış, Leeman'ın benden önce kullandığı ve sonradan "kurtulduğu" kızları hatırlamıştım. Ayaklarımın dibinde açılan uçurumu korkutucu bir çıplaklıkla görmüş, bir kez daha kaçıp gitmeyi düşünmüştüm, ama irademi yitirmiş bir halde, hiç kıpırdamadan o yoğun fundalığın içine gömülme duygusu beni yeniden felce uğratmıştı. Düşünemiyorum, beyni-

min içi talaşla dolu, bugün çok fazla hap, marihuana, votka ve daha bilmem neler aldım, kendimi arındırmam gerekiyor, diye geçiriyordum içimden, bir yandan da tekilayı içtikten sonra ikinci kadeh şarabı deviriyordum.

Brandon Leeman sandalyesinde kaykılmış, kafasını arkalığa dayayıp gözlerini yarı kapamıştı. Işık yandan vuruyor, çıkıntılı elmacıkkemiklerini, çökmüş yanaklarını, gözlerinin altındaki yeşilimtırak halkaları büsbütün ortaya çıkarıyordu, tıpkı bir cesede benziyordu. "Geri dönelim," diye önerdim, midem bulantıyla kasılarak. "Ondan önce bu lanet köyde yapmam gereken bir şey var. Bana bir kahve söyle," diye karşılık verdi.

Leeman her zamanki gibi hesabı nakit parayla ödedi, havalandırmalı salondan Beatty'nin acımasız sıcağına çıktık, ona bakılırsa burası radyoaktif bir çöplüktü ve sırf on dakika uzaklıkta bulunan Ölüm Vadisi'ndeki turizm sayesinde ayakta duruyordu. Eşya koymak için odaların kiralandığı bir yere kadar arabayı zikzaklar çizerek kullandı; sıra sıra madeni kapıları camgöbeği rengine boyalı, basık birtakım kâgir yapılardı bunlar. Oraya daha önce gitmiş olmalıydı, çünkü hiç duraksamadan o kapılardan birine yöneldi. Bana arabada kalmamı emretti, o arada kendisi de, iki ağır asma kilidin şifresini çözmek için küfürler ederek beceriksizce uğraşıyordu, çünkü gözlerini bir türlü odaklayamıyor, bir süreden beri de elleri fena halde titriyordu. Kapıyı açtığında yaklaşayım diye bana bir işaret yaptı.

Güneş ışığı küçük bir odayı aydınlatmıştı, içeride yalnızca iki tane büyük tahta sandık duruyordu. Mustang'in bagajından üzerinde "El Paso TX" yazılı siyah bir plastik spor çantası çıkardı, sıcaktan kaynamakta olan deponun içine girdik. Leeman'ın beni bu deponun içine diri diri kapatabileceği şeklinde korkunç bir şeyi düşün-

meden edemedim. Kolumdan sıkıca kavrayarak gözlerini gözlerime dikti.

"Hatırlıyor musun sana birlikte büyük işler yapacağımızı söylemiştim?"

"Evet..."

"İşte vakit geldi. Umarım beni yarı yolda bırakmazsın."

Sesindeki tehditkâr ifadeden ve etrafta tek bir kişi olmadan o fırının içinde onunla baş başa kalmış olmaktan korkuya kapılarak başımı salladım. Leeman yere çömeldi, çantanın ağzını açarak bana içini gösterdi. O yeşil renkli paketlerin para desteleri olduğunu anlamam bir an sürdü.

"Bu çalıntı para değil, kimse de bunları aramıyor," dedi. "Bu yalnızca bir örnek, yakında çok daha fazlası olacak. Sana ne muazzam bir güven duyduğumu gösterdiğimin farkındasın, değil mi? Ağabeyimin dışında tanıdığım tek dürüst insansın. Artık seninle biz ikimiz ortağız."

"Ne yapmam gerekiyor?" diye mırıldandım.

"Şimdilik hiçbir şey, ama sana emir verirsem ya da bana bir şey olursa, derhal Adam'ı aramalı ve ona El Paso TX çantasının nerede olduğunu söylemelisin, anladın mı? Sana söylediğimi tekrar et."

"Ağabeyini aramalı ve ona bu çantanın nerede olduğunu söylemeliyim."

"Onun El Paso TX çantası, bunu sakın unutma. Soracağın bir şey var mı?"

"Ağabeyin asma kilitleri nasıl açacak?"

"Bu seni ilgilendirmez!" diye öyle bir şiddetle kükredi ki, yumruğun inmesini bekleyerek büzülüp kaldım, ama o sakinleşti, çantayı kapayıp sandıklardan birinin üstüne koydu ve dışarı çıktık.

Brandon Leeman'la birlikte o çantayı Beatty'deki depoya koymaya gittiğimiz andan itibaren olaylar çok hızlı gelişti, sonradan onları kafamda bir düzene sokamadım,

çünkü bunlardan bazıları aynı anda gerçekleşmişti, bazılarınaysa ben kendim tanık olmamış, sonradan öğrenmiştim. Aradan iki gün geçtikten sonra Brandon Leeman, ağabeyi için Utah'dan almış olduğu Mustang'i kendisi kullanırken, benim de o gizli garajda daha yeni geri kazanılmış bir Ford Acura'yla peşinden gitmemi emretti. 95 numaralı yolda, seraplardan titreşim yapan bir manzaranın içindeki acımasız bir sıcağın altında, kırk beş dakika boyunca ta Boulder City'ye kadar izledim onu, burası Nevada'da kumarın yasadışı olduğu iki şehirden biri olduğu için Brandon Leeman'ın aklının içindeki haritada yer almıyordu. Bir benzincide durduk, kavurucu güneşin altında beklemeye koyulduk.

Yirmi dakika sonra içinde iki adam olan bir araba geldi, Brandon Leeman Mustang'in anahtarlarını onlara teslim etti, onlardan orta boyda bir seyahat çantası alarak Ford Acura'ya binip yanıma oturdu. Mustang ile öteki araba güneye doğru uzaklaştılar, biz de geldiğimiz otoyoldan hareket ettik. Las Vegas'tan geçerek dosdoğru Beatty'deki depoya gittik, orada Brandon Leeman şifreyi bana göstermeden o asma kilitleri açma rutinini tekrarladı. Çantayı ötekinin yanına koyarak kapıyı kapadı.

"Yarım milyon dolar, Laura!" diyerek sevinçle ellerini ovuşturdu.

"Bu hiç hoşuma gitmedi..." diye mırıldandım, geri geri giderek.

"Hoşuna gitmeyen şey nedir, kahpe?"

Beti benzi atmış bir halde beni iki kolumdan kavrayıp sarstı, ama bir itişte onu kendimden uzaklaştırarak sızlandım. Ayağımın altına alıp yamyassı edebileceğim bu hastalıklı nazenin şey içime korku salıyordu, ondan her şey beklenirdi.

"Bırak beni!"

"Kafanı kullan be kadın," dedi Leeman, uzlaşmacı

bir ses tonuyla. "Bu boktan hayatı sürdürmek mi istiyorsun? Ağabeyimle ikimiz her şeyi ayarladık, bu lanet ülkeden çekip gidiyoruz, sen de bizimle geliyorsun."

"Nereye?"

"Brezilya'ya. Birkaç haftaya kadar palmiyelerin altındaki bir kumsalda olacağız. Bir yatın olsun istemiyor muydun?"

"Yat mı? Ne yatı? Ben yalnızca California'ya geri dönmek istiyorum!"

"Demek bizim siktirici orospu California'ya dönmek istiyor ha!" diye beni alaya aldı, tehdit dolu bir ifadeyle.

"Lütfen, Brandon. Hiç kimseye söylemem, söz veriyorum, sen ailenle birlikte rahat rahat Brezilya'ya gidersin."

Öfke içinde ayaklarını beton zemine vura vura, büyük adımlarla dolaşmaya başladı, o arada ben de terden sırılsıklam kesilmiş bir halde arabanın yanında bekliyor, bu toz toprak içindeki cehenneme ve içleri yeşil banknotlarla dolu bu çantaların yanına beni hangi hatalarımın getirmiş olduğunu anlamaya çalışıyordum.

"Senin hakkında yanılmışım, Laura, düşündüğümden daha aptalmışsın," dedi sonunda. "Eğer istediğin buysa, cehennemin dibine kadar yolun var, ama şu gelecek iki hafta içinde bana yardım etmek zorundasın. Sana güvenebilir miyim?"

"Elbette güvenebilirsin, Brandon, ne istersen yaparım."

"Şimdilik çeneni kapamanın dışında hiçbir şey yapmayacaksın. Ben söyleyince Adam'ı arayacaksın. Sana verdiğim talimatı hatırlıyor musun?"

"Evet, onu arayıp o iki çantanın nerede olduğunu söyleyeceğim."

"Hayır! El Paso TX çantalarının nerede olduğunu söyleyeceksin. O kadar. Anladın mı?"

"Evet, elbette anladım, El Paso TX çantalarının burada olduğunu söyleyeceğim. Sen merak etme."

"Aman ağzını çok sıkı tut, Laura. Ağzından tek bir kelime çıkarsa pişman olursun. Başına ne geleceğini tam olarak bilmek ister misin? Ayrıntılarıyla anlatabilirim."

"Yemin ederim, Brandon, hiç kimseye söylemeyeceğim."

Hiç konuşmadan Las Vegas'a geri döndük, ama ben Brandon Leeman'ın düşüncelerini kafamın içinde çanlar çalıyormuş gibi duyabiliyordum: Benden "kurtulacaktı". Fiziksel bir tepki olarak midem bulanıyor, başım dönüyordu, o iğrenç otelde Fedgewick tarafından yatağa kelepçelenmiş olduğumda da öyle hissetmiştim; saatin yeşilimsi ışıltısını görüyor, kokuyu, acıyı, korkuyu içimde hissediyordum. Düşünmem gerek, düşünmeliyim, bir plana ihtiyacım var... Ama alkolden zehirlenmiş bir halde nasıl düşünebilirdim, hangi haplardan kaç tane ve ne zaman aldığımı da hatırlayamıyordum. Öğleden sonra saat dörtte, toz toprak içindeki giysilerimiz terden üstümüze yapışmış bir halde, susuzluktan içimiz yanarak yorgun argın vardık şehre. Gece turuma başlamadan önce biraz serinleyeyim diye Leeman beni spor salonunda bırakıp kendi eve gitti. Ayrılırken elimi sıkarak sakin olmamı, her şeyin kendi denetimi altında olduğunu söyledi. Bu onu son görüşüm oldu.

Mermer küvetler içindeki övünç kaynağı süt banyolarına ve gözleri görmeyen Şanghaylı masajcılara sahip olan spor salonu, *Strip*'teki otellerde bulunan o aşırı lüksten yoksundu, ama şehirdeki en büyük ve en kompleks tesisti: birkaç tane egzersiz salonu, kasları şişirmek ve tendonları germek için türlü işkence aletleri, alakart bir sağlık ve güzellik mönüsüne sahip olan bir *spa* merkezi, insanlar ve köpekler için kuaför salonu, bir balinanın sığabileceğini tahmin ettiğim kapalı bir yüzme havuzu vardı. Ben orayı kendi karargâhım olarak görüyordum,

açık bir krediye sahiptim, her defasında daha az olmakla birlikte canım her istediğinde *spa*'ya gidebilir, yüzebilir ya da yoga yapabilirdim. Vaktimin büyük bir bölümünü şezlonga uzanarak kafamın içi bomboş bir halde geçiriyordum. Anahtarlı dolabımda, evde olsa Margaret gibi, ya da ihtiyacı olduğunda Freddy gibi zavallıların eline geçerek kaybolacak değerli eşyalarımı saklıyordum.

Beatty'den dönünce yol yorgunluğumu bir duş alarak içimdeki korkuyu da saunada terleyerek attım. Yıkanıp temizlenmiş ve sakinleşmiş olarak durumum bana daha az korkutucu geliyordu, tam iki hafta vaktim vardı, kaderimi saptamak için yeterli bir süreydi bu. Yapacağım herhangi bir tedbirsizliğin ölümcül olabilecek sonuçlar doğuracağını düşünüyordum. Brandon Leeman'dan kurtulmanın bir yolunu bulana kadar onu hoşnut etmeliydim. Onun ailesiyle birlikte palmiyeli bir kumsalda oturma düşüncesi beni tir tir titretiyordu; kendi evime dönmeliydim.

Chiloé'ye geldiğimde burada hiçbir olay olmadığından yakınıyordum, ama sözümü geri almalıyım, çünkü kırmızı mürekkeple ve büyük harflerle yazılmayı hak eden bir şey oldu: ÂŞIK OLDUM! Belki de bundan söz etmek için vakit henüz erken, çünkü ancak beş gün önce oldu bu olay, ama bu durumda vaktin hiçbir anlamı yok, duygularımdan kesinlikle eminim. Böyle havalarda uçarken nasıl olur da susarım? Blanca ile Manuel'in bir ağızdan söyledikleri o aptal şarkının dediği gibi, aşk öylesine kaprisli ki; Daniel ufukta göründüğünden beri onlar bana gülüp duruyorlar. Bunca mutlulukla, kalbimin böyle gümbür gümbür atmasıyla ben ne yapacağım?

En başından başlasam daha iyi olacak. Manuel ve Blanca'yla birlikte "bir evin çekilmesini" görmek için Chiloé Adası'na gitmiştim, orada birdenbire, bir rastlantı sonu-

cu bana harika bir şey olacağı, hayatımın erkeğini, Daniel Goodrich'i tanıyacağım aklımın ucundan bile geçmiyordu. Bu ev çekme meselesi dünyada eşi benzeri olmayan bir şey, bundan eminim. Bir evin, iki sandal tarafından halatla çekilerek denizin üstünden bir başka yere nakledilmesi, sonra da istenilen yere yerleştirmek için altı çift öküz tarafından toprağın üstünde sürüklenmesi anlamına geliyor. Diyelim ki Chiloé'li biri başka bir adaya gidecekse ya da kuyusu kurur da su çıkarmak için birkaç kilometre uzağa taşınması gerekirse, tıpkı bir salyangoz gibi evini sırtlayıp götürüyor. Nem yüzünden Chiloé'de evler hiç çimento kullanılmadan ahşaptan yapılıyor, bu da onları denizde yedeğe alıp ağaç kütükleri üzerinde kaydırarak başka yere taşımaya olanak sağlıyor. Bu olay, konu komşunun ve akrabalarla dostların el verdikleri bir *minga*'yla yapılıyor; kimileri sandalları buluyor, kimileri öküzleri bağlıyor, evin sahibi de içkiyle yemekleri getiriyor, ama bu kez *minga* turist çekmek için bir tuzaktı, çünkü aynı küçük ev aylardan beri suyun ve toprağın üzerinde ha babam gidip geliyor, ta ki sonunda paramparça olana kadar. Yeni bir gezici evin bulunacağı bir sonraki yaza kadar bu sonuncu çekiş olacaktı. Bütün amaç, Chiloé'lilerin ne kadar kafadan kontak olduklarını dünyaya göstermek ve turizm acentelerinin otobüsleriyle akın akın gelen masum insanları hoşnut etmekti. İşte o turistlerin arasında Daniel de vardı.

Yılın her zaman yağmurlu olan bu döneminde alışılmadık bir biçimde, günlerden beri hava kuru ve sıcaktı. Manzara farklıydı, bu kadar mavi bir gökyüzü, bu kadar gümüşsü bir deniz, otlaklarda bu kadar yabani tavşan hiç görmemiş, ağaçlarda bu kadar neşeli kuş cıvıltıları hiç duymamıştım. Yağmur benim hoşuma gider, inzivaya çekilmeye ve dostluk kurmaya esinlendirir insanı, ama pırıl pırıl güneş altında da bu adalarla kanalların güzelli-

ği çok daha iyi görülür. Güzel havada o buz gibi suda kemiklerim takırdamadan yüzebilir, birazcık bronzlaşabilirim, ama dikkatlice, çünkü buralarda ozon tabakası o kadar ince ki gözleri görmeyen kuzular ve biçimsiz kurbağalar dünyaya geldiği çok oluyor. Yani öyle diyorlar, onları görmek henüz bana kısmet olmadı.

Kumsalda ev çekmek için hazırlıklar tamamdı: öküzler, halatlar, atlar, ağır işler için yirmi erkek, yanlarında börek sepetleriyle pek çok kadın, bir sürü çocuk, köpekler, turistler, cümbüşü hiç kaçırmayan yöre insanları, yankesicileri ürkütmek için iki jandarma, bir de evi kutsamak için bir kilise hizmetlisi. Bin yedi yüz yılında, seyahat etmek zahmetliyken, Chiloé'nin geniş ve birbirinden kopuk topraklarını kapsamaya yetecek kadar din adamı da yokken, Cizvitler, namuslu diye nam salmış bir kişi tarafından yerine getirilecek kilise hizmetlisi görevini ihdas etmişler. Bu hizmetli kilisenin bakımını üstleniyor, cemaati kiliseye topluyor, cenazelere başkanlık ediyor, Komünyon ayini düzenliyor, insanları kutsuyor, gerçekten acil olan durumlarda da bebekleri vaftiz ediyor ve insanları evlendiriyormuş.

Deniz yükseldiğinde ev, iki sandalın yedeğinde çekilerek pencerelerine kadar suya batmış bir halde, tıpkı eski zaman karavelası gibi denizin üstünde sallana sallana ilerledi. Çatısında bir direğe bağlı Şili bayrağı dalgalanıyordu, iki çocuk, üstlerinde can yelekleri olmaksızın, ana kirişin üstüne ata biner gibi oturmuşlardı. Kumsala yaklaşınca karavela hak ettiği gibi müthiş bir alkışla karşılandı ve adamlar deniz alçalana kadar demir atma işine giriştiler. Bu bekleyişin fazla uzun sürmemesi için zamanı iyi hesaplamışlardı. Börekler, içkiler, gitarlar, top oyunları, çift anlamlı ve anladığım kadarıyla oldukça açık saçık olan kafiyeli manilerle karşılıklı atışan halk ozanları yarışması derken vakit uçup gitti. Başka bir dildeki mi-

zah en zor anlaşılabilecek şeydir, benim de bu konuda daha pek çok eksiğim var. Vakti geldiğinde evin altına birkaç ağaç kütüğü kaydırdılar, boyundurukları altındaki on iki öküzü sıraya dizdiler, onları evin direklerine halatlarla ve zincirlerle bağladılar, seyircilerin çığlıklarıyla alkışları ve jandarmaların ıslıklarıyla canlandırılan o anıtsal ev çekme işi gerçekleşmeye başladı.

Öküzler boyunlarını öne eğdiler, muhteşem bedenlerinin her bir kası gerildi ve adamların tek bir komutuyla böğürerek ileri atıldılar. İlk çekiş duraksamalıydı, ama ikincisinde hayvanlar artık güçlerini eşgüdümlü olarak kullanabilmiş, tahmin ettiğimden çok daha hızlı bir tempoyla, etrafları kalabalıkla sarılı olarak yürümeye başlamışlardı; kimileri önden gidip alelacele yolu açıyor, kimileri yanlarda durup hayvanları kışkırtıyor, kimileri de evi arkasından itiyordu. Ama ne şamata! Ben, keyiften çığlık çığlığa bağırarak çocukların arasında koşuyordum, Fákin de öküzlerin ayaklarının arasında peşlerinden gidiyordu. Her yirmi ya da otuz metrede bir, hayvanları hizaya sokmak, şarap şişelerini erkeklerin arasında dolaştırıp kameralara poz vermek için duraklıyorlardı.

Turistler için hazırlanmış tam bir sirk gösterisiydi bu *minga*, ama bu durum ne insanoğlunun cüretkârlığına ne de öküzlerin şevkine gölge düşürmüştü. Sonunda ev denize nazır bir yere oturtulduğunda, kilise hizmetlisi ona doğru kutsal sudan serpti ve halk dağılmaya başladı.

Yabancılar otobüslerine binip de Chiloé'liler öküzlerini alıp gidince, ben de, ayrıntıları not edebileceğim defterimin yanımda olmamasına yanarak gördüklerimi aklımdan geçirmek için çimenlerin üzerine oturdum. Tam o sırada birisinin bana baktığını hissettim, gözlerimi kaldırınca Daniel Goodrich'in gözleriyle karşılaştım, ahşap renginde yusyuvarlak gözlerdi, tıpkı bir tayın gözleri

gibiydi. Midemin ani bir ürküntüyle kasıldığını duyumsadım, sanki karşımda bir kurgu kahramanı canlanmıştı, bir başka boyutta tanımış olduğum, bir operada ya da bir Rönesans tablosunda gördüğüm biri, hani büyükannemlerle Avrupa'da gördüklerim gibi. Kim olsa aklımı kaçırdığımı düşünür; bir yabancı karşıma dikiliyor ve kafamın içinde sinekkuşları uçuşuyor; bir tek Nenem öyle düşünmezdi. Halden anlardı o, çünkü Kanada'da Papimi tanıdığında onun da başına gelmiş.

Gözleri oldu ilk gördüğüm şey, gevşek bir hareketle açıp kapadığı gözkapakları, kadınlarınkine benzer kirpikleri, kalın kalın kaşları. Geri kalanını değerlendirebilene kadar aradan neredeyse bir dakika geçti; uzun boylu, güçlü kuvvetli, upuzun kemikliydi, duyumsal bir yüzü, kalın dudakları, karamela renkli bir teni vardı. Yürüyüş botları giymişti, bir video kamerasıyla, tepesinde dürülmüş bir uyku tulumlu bulunan kocaman tozlu bir sırt çantası taşıyordu. İyi bir İspanyolcayla beni selamladı, sırt çantasını yere atarak yanıma oturdu, şapkasıyla yelpazelenmeye koyuldu; saçları kısa ve siyahtı, kıvır kıvırdı. Uzun parmaklı esmer elini bana uzatarak adını söyledi, Daniel Goodrich diye. Şişemdeki suyun geri kalanını ona ikram ettim, mikroplarıma hiç aldırmadan üç yudumda içip bitirdi.

Evin çekilmesinden konuşmaya başladık, türlü açılardan filmini çekmişti, turistler için düzenlenmiş olma aldatmacasını söyledim ona, ama bu açıklama heyecanını söndürmedi. Seattle'dan geliyormuş, beş aydan beri tıpkı bir serseri gibi hiçbir planı ve hedefi olmadan Güney Amerika'yı geziyormuş. Aynen öyle tanımladı kendini, serseri dedi. Olabildiğince çok şey görmek, sınıfta ve kitaplardan öğrenmiş olduğu, ama konuşulan dilden öylesine farklı olan İspanyolcasını kullanmak istiyormuş. Bu ülkedeki ilk günlerinde, aynı benim de başıma geldi-

ği gibi hiçbir şey anlamıyormuş, çünkü Şilililer hep küçültme takılarıyla, şarkı söyler gibi ve makine gibi hızlı konuşuyorlar, her bir sözcüğün son hecesini yutuyorlar, "s" harflerini de soluyarak telaffuz ediyorlar. "İnsanların söylediği saçmalıkları hiç anlamamak daha iyi," der Blanca Teyze.

Daniel, bütün Şili'yi geziyormuş, Chiloé'ye gelmeden önce, ayın yüzeyine benzeyen tuzlu manzaraları ve fışkıran kaynar su sütunlarıyla Atacama Çölü'nde, Santiago'da ve ilgisini pek fazla çekmeyen daha başka şehirlerde, dumanları tüten volkanlarıyla ormanlık yörelerde bulunmuş, buradan sonra da fiyortlarla buzulları görmek için Patagonya'ya ve Tierra del Fuego'ya doğru yoluna devam etmeyi düşünüyormuş.

Köye alışveriş yapmaya gitmiş olan Manuel ile Blanca fazlasıyla erken dönerek sohbetimizi yarıda kestiler, ama Daniel onların üzerinde iyi bir izlenim bırakmıştı, Blanca'nın onu birkaç gün evinde kalmaya davet etmesi pek hoşuma gitti. Hiç kimsenin gerçek bir *curanto*'nun tadına bakmadan Chiloé'den geçip gidemeyeceğini söyledi, perşembe günü bizim adada da bir tane yapılacak ve turistik mevsimin sonuncusu, Chiloé'nin en iyi *curanto*'su olacaktı, bunu kaçıramazdı. Daniel fazla nazlanmadı, yolunu kaybedip karşılarına çıkan her yabancıya kapılarını açmaya her zaman hazır olan Şilililerin bu içten gelen konukseverliğine alışacak zamanı olmuştu. Öyle sanıyorum ki sırf benim hatırım için kabul etti, ama Manuel fazla mağrur olmamamı öğütledi, bedava yatacak yer ve yemeği reddetmek için Daniel'in aptal olması gerekirdi, diyor.

Cahuilla'ya binip sakin bir denizin üzerinde kıçtan esen rüzgârla yola çıkarak kanalda yüzmekte olan, tıpkı Venedik gondolları gibi ince uzun, zarif, siyah boyunlu

kuğuları görebileceğimiz bir saatte oraya vardık. "Aheste geçiyor kuğular," dedi tıpkı Chiloé'liler gibi konuşan Blanca. Akşamın alacakaranlık ışığında manzara her zamankinden güzel görünüyordu; bu cennette yaşıyor olmaktan ve bunu Daniel'e gösterebilmekten gurur duyuyordum. Kolumun tüm ufku içine alan geniş bir hareketiyle manzarayı işaret ettim. "Maya Vidal'in adasına hoş geldin, arkadaş," dedi Manuel, dikkatimden kaçmayan bir göz kırpmasıyla. Özel hayatımızda benimle canının istediği kadar dalga geçebilir, ama bunu Daniel'in önünde yapmaya niyetleniyorsa pişman olur. Baş başa kalır kalmaz bunu ona da söyledim.

Blanca'nın evine çıktık, Manuel'le ikisi hemen yemek hazırlamaya koyuldular. Daniel, çok ihtiyacı olduğundan, bir duş almak, biraz da çamaşır yıkamak için izin istedi, o arada ben de, Millalobo'nun Manuel'e hediye etmiş olduğu iki şişe iyi kalite şarabı alıp getirmek için bir koşu bizim eve gittim. Yolu on bir dakikada yapmış, dünya rekoru kırmıştım, topuklarımda kanatlar vardı sanki. Yıkandım, gözlerimi boyadım, sahip olduğum tek elbiseyi ilk kez üstüme geçirdim, sandaletlerimi giyerek elimde şarap şişelerini koyduğum torbayla, peşimde de sakat ayağını sürükleyerek dili dışarıda koşan Fákin'le birlikte koşa koşa geri döndüm. Toplam kırk dakika harcamıştım, o süre içinde Manuel ile Blanca bir salatayla deniz ürünlü bir makarna yaratmışlardı, o makarnaya California'da *tutti-mare*[1] derler, buradaysa bir gün önceden kalan artıklardan yapıldığından artıklı makarna diyorlar. Manuel bir hayranlık ıslığıyla karşıladı beni, çünkü hep pantolonla gördüğünden her halde stil sahibi olmadığımı düşünüyor olsa gerek. Elbiseyi Castro'da bir

1. (İt.) Hepsi deniz ürünleri.

ikinci el dükkândan almıştım, ama neredeyse yepyeni, modası pek fazla geçmiş de değil.

Daniel yeni tıraş olmuş, cildi cilalı tahta gibi parlayarak çıktı duştan, o kadar yakışıklıydı ki ona fazla bakmamak için çaba harcamak zorunda kaldım. Bu mevsimde hava artık soğuk olduğundan, terasta yemek yiyebilmek için pançolarımıza sarındık. Daniel bu konukseverliğe çok minnettar olduğunu göstererek azıcık bir parayla aylardan beri yolculuk ettiğini, son derece rahatsız yerlerde ya da açık havada yatmak zorunda kaldığını anlattı. Sofraya, lezzetli yemeğe, Şili şarabına, su, gökyüzü ve kuğulardan oluşan manzaraya hayran kalmıştık. Denizin eflatun renkli ipeksi dokusu üzerinde kuğuların ağır ağır dans etmeleri o kadar zarifti ki, hiç konuşmadan hayranlıkla bakakaldık. Batıdan bir başka kuğu sürüsü geldi, o kocaman kanatlarıyla gökyüzündeki turuncu renkli son ışıltıları karartarak uzaktan geçip gitti. Görünümleri öylesine vakur, yürekleri öylesine vahşi olan bu kuşlar, suda seyredebilmek için tasarlanmışlar –karaya çıkınca şişko ördekleri andırıyorlar– ama hiçbir zaman uçarken oldukları kadar muhteşem değiller.

Onlar Millalobo'nun iki şişe şarabını devirirlerken, ben de limonata içtim, şaraba ihtiyacım yoktu, yanımdakilerin arkadaşlığından yarı sarhoş gibiydim. Tatlıdan sonra –fırında karamelli elma tatlısı– Daniel son derece doğal bir tavırla bir fırt marihuanayı paylaşmak isteyip istemediğimizi sordu. Bir ürperti geçirdim, bu öneriyi bizim ihtiyarlar hiç de hoş karşılamayacaktı, ama kabul ettiler ve Blanca benim şaşkın bakışlarım altında gidip bir ağızlık getirdi. "Sakın okulda ağzından bir şey kaçırayım deme, *gringuita*," dedi bana, kumpas çevirir gibi bir havayla, sonra da arada bir Manuel'le marihuana tüttürdüklerini ekledi. Meğer bu adada birinci sınıf marihuana yetiştiren bir sürü aile varmış; en kalitelisi büyük büyü-

kanne Doña Lucinda'nınkiymiş, yarım yüzyıldan beri de Chiloé'nin başka yerlerine ihraç ediyormuş. "Doña Lucinda bitkilere şarkı söyler, patateslere de yaptıkları gibi onlara aşk şarkıları okumak lazımdır, der, daha iyi ürün versinler diye, öyle de olsa gerek, çünkü hiç kimseninki onun otuyla boy ölçüşemez," diye anlattı Blanca. Ne kadar dalgınım, Doña Lucinda'nın yün boyamasına yardım etmek için yüz kere gitmişimdir onun avlusuna, bitkilerine hiç dikkat etmemişim. Her ne olursa olsun, bizim salak Blanca ile Manuel'in çubuğu birbirlerine geçirmeleri inanılması güç bir şeydi. Ben de içtim, bir gereksinime dönüşmeden bunu yapabileceğimi biliyorum, ama içkiye dokunmaya cesaret edemiyorum. Henüz değil, belki de artık hiçbir zaman dokunamayacağım.

Daniel'in üzerimde nasıl şiddetli bir etki yaptığını Manuel ile Blanca'ya itiraf etmem gerekmedi; onlar benim sığınmacı kılığıma o kadar alışıktırlar ki, beni o giysiyle ve makyaj yapmış olarak görünce tahmin ettiler. Doğuştan romantik olan Blanca işleri bizim için kolaylaştıracak, çünkü önümüzde çok az vakit var. Buna karşılık Manuel eski kafalı tavırlarında ısrarlı.

"Aşkından ölmeden önce, Maya, o genç adam da aynı illete mi tutulmuş, yoksa keşif gezilerine devam edip seni ekmeye mi niyetli öğrensen iyi olur," diye tavsiyede bulundu bana.

"Bu kadar tedbirli olunca kimse âşık olamaz, Manuel. Sakın kıskanıyor olmayasın?"

"Tam tersine, Maya, umuda kapıldım. Belki de Daniel seni alıp Seattle'a götürür; FBI'dan ve mafyadan saklanmak için ideal bir şehirdir orası."

"Yoksa beni başından atıyor musun?"

"Yok canım, seni nasıl atarım, sen benim hüzünlü ihtiyarlık günlerimin ışığı değil misin?" dedi, beni sinir

eden o alaycı tavrıyla. "Ben yalnızca bu aşk hikâyesinde senin tepe üstü gitmenden kaygılanıyorum. Daniel sana duygularını belli etti mi ki?"

"Henüz değil, ama edecektir."

"Kendinden pek eminsin."

"Böylesine ilk görüşte vurulma tek taraflı olamaz, Manuel."

"Hayır, elbette olamaz, iki ruhun birleşmesi bu..."

"Aynen öyle, ama sen bunu hiç yaşamadın, onun için alaya alıyorsun."

"Bilmediğin konuda fikir beyan etme, Maya."

"Bilmediği konuda fikir beyan eden asıl sensin!"

Daniel, Chiloé'ye geldiğimden beri gördüğüm yaşıtım olan ilk Amerikalı, hatırlayabildiğim kadarıyla da tek ilginç kişi; lisedeki tıfıllar, Oregon'daki nevrotik tipler ve Las Vegas'taki sapkınlar sayılmaz. Aslında aynı yaşta değiliz, ben ondan sekiz yaş küçüğüm, ama ondan bir yüzyıl fazla yaşamışım, olgunluk ve hayat tecrübesi konularında ona ders verebilirim. Daha başından itibaren onun yanında kendimi rahat hissettim; kitaplar, sinema ve müzik konusunda benzer zevklerimiz var ve aynı şeylere gülüyoruz, ikimiz bir araya gelince deliler hakkında yüzden fazla fıkra biliyoruz; yarısını o üniversitedeyken öğrenmiş, öteki yarısını da ben akademide öğrendim. Geri kalan her şeyde çok farklıyız.

Daniel doğduktan bir hafta sonra, ekonomik olanaklara sahip, liberal görüşlü ve kültürlü bir çift tarafından evlat edinilmiş; normalliğin kocaman şemsiyesi altında korunan türde insanlarmış. Vasat bir öğrenci, iyi bir sporcuymuş, düzenli bir yaşam sürmüş, hayatta acı çekmemiş birinin mantıksız güven duygusu içinde geleceğini tasarlayabiliyor. Sağlıklı bir tip, kendinden emin, dost canlısı ve rahat bir insan; soru soran meraklı bir ruha sahip olmasa sinir bozucu olabilir. Sırf öğrenme

merakıyla seyahat etmiş, bu da onu yalnızca bir turist olmaktan kurtarıyor. Üvey babasının izinden gitmeye kararlı olarak tıp öğrenimi görmüş, uzmanlık eğitimini geçen yılın ortalarında psikiyatri dalında tamamlamış, Seattle'a geri döndüğünde babasının rehabilitasyon kliniğinde garantili bir işi olacakmış. Kaderin şu oyununa bakın, ben de onun hastalarından biri olabilirdim.

Daniel'in, tıpkı kedilerinki gibi, insanın gözüne batmayan doğal mutluluğuna gıpta ediyorum. Latin Amerika'daki gezilerinde türlü türlü insanlarla birlikte olmuş; Acapulcolu para babalarıyla, Karayipli balıkçılarla, Amazonlar'daki kereste tüccarlarıyla, Perulu yerlilerle, ayrıca çete üyeleriyle, pezevenklerle, uyuşturucu bağımlılarıyla, canilerle, polislerle ve rüşvetçi askerlerle. Masumiyetinden hiçbir şey kaybetmeden bir maceradan ötekine atlamış. Oysa benim tüm yaşadıklarım, üstümde yara izleri, tırmıklar, çürükler bırakmıştır. Bu adam çok şanslıymış, umarım bu durum aramızda bir sorun yaratmaz. İlk geceyi Blanca Teyze'nin evinde geçirerek kuştüyleriyle pamuklu çarşaflar arasında dinlendi, işte o kadın öyle rafine bir insandır, ama sonra bize geldi, çünkü Blanca Teyze Castro'ya gidip konuğumuzu bizim ellerimize emanet etmek için bir bahane bulmuştu. Daniel uyku tulumunu salonun bir köşesine bıraktı ve kedilerle birlikte hep orada yattı. Her gece geç vakit akşam yemeği yiyoruz, jakuziye girip ıslanıyoruz, sohbet ediyoruz, o bana hayatını ve yolculuklarını anlatıyor, ben de ona güneydeki takımyıldızları gösteriyorum, Berkeley'i ve büyükannemle büyükbabamı, ayrıca Oregon'daki akademiyi anlatıyorum, ama şimdilik Las Vegas faslını es geçiyorum. İyice samimileşmeden bunu ona anlatamam, yoksa dudağı uçuklar. Bana öyle geliyor ki geçen yıl aniden karanlık bir dünyaya düştüm. Tıpkı bir tohum ya da bir yumru gibi toprağın altındayken, bir başka Maya Vidal dışarı çıkmak için top-

rağı itiyordu; toprakta nemi arayan incecik ipçiklerim çıktı, sonra da besin arayan parmak kalınlığında kökler, en sonunda da sağlam bir sap ve ışığı arayan yapraklar. Şimdi artık çiçek açmakta olmalıyım, işte bu yüzden aşkı görünce tanıyabiliyorum. Burada, dünyanın bu güney ucunda, yağmur her şeyi bereketli kılıyor.

Blanca Teyze adaya döndü, ama bütün o pamuklu çarşaflarına rağmen Daniel onun evine dönmenin lafını etmedi, bizde kalmayı sürdürüyor. Bu iyiye alamet. Sürekli birlikte olduk, çünkü çalışmıyorum, Blanca ile Manuel, Daniel'in burada olduğu sürece beni sorumluluklarımdan azat ettiler. Pek çok şeyden konuştuk, ama ona içimi açmak için henüz bana fırsat vermedi. O benden çok daha tedbirli. Neden Chiloé'de olduğumu sordu bana, ben de Manuel'e işinde yardım ettiğimi ve ailem Şili kökenli olduğundan bu ülkeyi tanımakta olduğumu söyledim, oysa bu gerçeğin yarısı. Ona köyü gösterdim, mezarlığın, kazıklar üzerindeki evlerin, üç-beş çanak çömleği ve unutulup gitmiş kodamanların yağlıboya tablolarıyla toz toprak içindeki acınası müzemizin, yüz dokuz yaşında hâlâ yün, kendi yetiştirdiği patates ve marihuanayı satan Doña Lucinda'nın, Taberna del Muerto'daki hünerli ozanların, Aurelio Ñancupel ile onun o korsan ve Mormon hikâyelerinin filmlerini çekti.

Manuel Arias halinden pek memnun, çünkü kendisini hayranlıkla dinleyen ve benim gibi kritik etmeyen saygılı bir konuğu var. Onlar sohbet ederlerken ben büyücü ve canavar efsaneleriyle kaybettiğimiz dakikaları sayıyorum; benimle baş başa kalsa Daniel'in çok daha iyi geçireceği dakikalar onlar. Birkaç hafta içinde seyahatini tamamlamak zorunda, daha anakaranın güney ucunu ve Brezilya'yı gezecek, bu değerli zamanını Manuel'le harcaması ne kadar yazık. Yakınlaşacak fırsatlarımız oldu,

ama bence pek az, bir kayanın üstünden atlayayım, diye yardım etmek için elimden tuttu yalnızca. Pek ender baş başa kalabiliyoruz, çünkü köydeki dedikoducu kadınlar bizi göz hapsinde tutuyorlar, Juanito Corrales'le Pedro Pelanchugay ve Fákin de her yere peşimizden geliyorlar. Yaşlı kadınlar Daniel'e olan duygularımı tahmin etmişler, her halde hep birlikte rahat bir nefes almışlardır, çünkü ortalıkla Manuel'le ikimiz hakkında saçma sapan dedikodular dolaşıyordu. Aramızda bizi ayıran yarım yüzyıldan fazla bir süre olduğu halde, aynı evde oturmamız insanlara kuşkulu geliyor. Eduvigis Corrales ile öteki kadınlar bana çöpçatanlık etmek için entrikalar çeviriyor, ama niyetlerini bu kadar belli etmeseler iyi olacak, yoksa Seattle'lı genci ürkütüp kaçıracaklar. Manuel ile Blanca da kumpas kuruyorlar.

Blanca'nın sözünü ettiği *curanto* dün yapıldı, Daniel de baştan sona filme alabildi. Köy halkı turistlere karşı candan davranıyor, çünkü onlar elişlerini satın alıyor, acenteler de *curanto*'nun parasını ödüyor, ama onlar gittikten sonra herkeste bir rahatlama duygusu oluyor. Merakla evlerinin içine bakan, sanki egzotik olan kendileriymiş gibi fotoğraflarını çeken o yabancılar güruhu onları rahatsız ediyor. Daniel'le durum farklı, söz konusu olan kişi Manuel'in konuğu, bu durum kapıların açılmasına neden oluyor, üstelik onu benimle birlikte görüyorlar, bu yüzden de evlerinin içi de dahil olmak üzere canı ne çekerse filme alması için kolaylık gösterdiler.

Bu defa turistlerin çoğu yaşlı insanlardı, Santiago'dan gelen ak saçlı emeklilerdi, kumda yürümenin zorluğuna rağmen son derece neşeliydiler. Gitar da getirmişlerdi, *curanto* pişene kadar şarkılar söylediler, bol bol *pisco sour*[1]

1. Güney Amerika'ya özgü limon suyu, buz, yumurta beyazı ve likörle hazırlanan kokteyl.

içtiler; bu da herkesin gevşemesine katkıda bulundu. Daniel gitarı ele geçirerek bizlere yolculuğu boyunca derlemiş olduğu Meksika bolerolarıyla Peru valsleri dinletti; sesi o kadar mühim bir şey değil, ama güzel söylüyor, o Bedevi görünümüyle ziyaretçileri baştan çıkardı.

Deniz ürünlerini mideye indirdikten sonra, *curanto*'nun nektara benzeyen sosunu, içlerine aksın diye sıcak taşların üzerine önceden konmuş küçük toprak kaselerle içtik. Toprağın ve denizin nefasetinin toplandığı bu yoğun suyun lezzetini tanımlamaya imkân yok, hiçbir şey onun yarattığı sarhoşlukla kıyaslanamaz; tıpkı sıcak bir ırmak gibi insanın damarlarında dolaşıp yüreğini hoplatıyor. O sosun afrodizyak gücü üzerine pek çok şakalar yapıldı, bizi ziyaret eden o Santiagolu tirit ihtiyarlar, kahkahalardan iki büklüm olarak onu Viagra'yla kıyaslıyorlardı. Orası doğru olsa gerek, çünkü ömrümde ilk kez belli bir kişiyle, yani Daniel'le sevişmek için erteleyemeyeceğim, nefes kesici bir arzu duyuyorum içimde.

Onu yakından izledim, onun dostluk sandığı, benimse başka bir adı olduğunu bildiğim şeyi derinlemesine inceledim. O geçici olarak burada bulunuyor, yakında gidecek, kimseye bağlanmak istemiyor, belki de onu bir daha görmeyeceğim, ama bu düşünce o kadar dayanılmaz ki kafamdan çıkarıp attım. İnsan aşkından ölebilir. Manuel şaka olsun diye öyle söylüyor ama doğru, göğsümün içinde dayanılmaz bir baskı birikmekte, yakında rahatlayamazsam patlayacağım. Blanca inisiyatifi ele almamı öğütlüyor, kendisinin Manuel'e uygulamadığı bir tavsiye bu, ama ben cesaret edemiyorum. Bu çok gülünç, benim yaşımda ve onca yaşadıklarımla reddedilmeye pekâlâ dayanabilirim. Acaba dayanabilir miyim? Daniel beni reddedecek olursa, etobur somonların arasına kendimi balıklama atarım. Dediklerine göre pek de çirkin sayılmazmışım. E, öyleyse Daniel neden beni öpmüyor?

Pek az tanıdığım bu adamın yakınlığının benim üzerimde toksik bir etkisi var, bu terimin anlamını fazlasıyla iyi bildiğimden onu dikkatle kullanıyorum, ama duyguların böylesine aşka gelmesini ve uyuşturucu bağımlılığına öylesine benzeyen bu bağımlılığı tanımlamayacak başka bir terim bulamıyorum. Operadaki ve edebiyattaki sevgililerin olası bir ayrılık karşısında neden intihar ettiklerini ya da üzüntüden öldüklerini şimdi anlıyorum. Trajedilerde yücelik ve ağırbaşlılık vardır, bu yüzden esin kaynağı olurlar, ama ben ne kadar ölümsüz olursa olsun trajedi istemiyorum, gürültüsüz patırtısız, içten bir mutluluk istiyorum, her zaman öylesine kindar olan tanrıların kıskançlığını uyandırmamak için de sessiz sedasız olmalı. Ne aptalca şeyler söylüyorum! Bu fantezilere hiç yer yok, Daniel, annesi olabilecek yaştaki Blanca'ya gösterdiği aynı sevecenlikle davranıyor bana. Belki de onun tipi değilim. Yoksa acaba gey mi?

Blanca'nın yetmişli yıllarda güzellik kraliçesi seçildiğini ve onun Pablo Neruda'nın yirmi tane aşk şiirinden birine esin kaynağı olduğuna inanan insanların bulunduğunu anlattım Daniel'e, gerçi 1924'te şiirler yayımlandığında Blanca daha doğmamış. İşte zaten insanlar böyle fesattır. Blanca kanserinden pek ender söz eder, ama sanıyorum bu adaya hastalığını ve boşanmanın verdiği düş kırıklığını geçirmek için gelmiş. Burada en olağan konu hastalıklar, ama onlardan hiç söz etmeyen yalnızca iki dirençli Şilili varsa onlar da benim şansıma rastladı: Blanca Schnake ile Manuel Arias'a göre hayat zordur ama yakınmak onu daha beter yapar. Onlar uzun yıllardan beri yakın arkadaş, her şeyleri ortak, bir tek Manuel'in sakladığı sırlarla Blanca'nın diktatörlük konusundaki çelişkili duyguları dışında. Birlikte oyalanırlar, birbirlerinden kitap alıp verirler, beraber yemek yaparlar, kimi zaman onları pencerede oturmuş, hiç ko-

nuşmadan kuğuların geçişini seyrederken görürüm.

"Blanca, Manuel'e aşk dolu gözlerle bakıyor," diye bana yorumda bulundu Daniel, yani ona dikkat eden bir tek ben değilmişim. O gece, sobaya birkaç tahta parçası atıp panjurları kapattıktan sonra yatmaya gittik, Daniel salondaki uyku tulumunda, ben de kendi odamda. Vakit artık çok geç olmuştu. Eduvigis'in dediğine göre insanın saçlarına tutunan yarasalardan korkumdan kafamda safra yeşili beremle, yatağımın içinde üç tane battaniyenin altında, uyku tutmadan büzülmüş yatarken, evin içindeki tahtaların iç çekmelerini, yanan odunların çıtırtısını, penceremin önündeki ağaçta tünemiş baykuşun çığlığını, başını yastığa koyar koymaz uykuya dalan Manuel'in yakındaki solumasını ve Fákin'in hafif hafif horlamasını duyabiliyordum. Neredeyse yirmi yıllık ömrümde bir tek Daniel'e aşk dolu gözlerle bakmış olduğumu düşünüp duruyordum.

Blanca, uzak köylere gidebilsin, ormanlardaki patikaları dolaşsın ve volkanları görsün, diye Daniel'in Chiloé'de bir hafta daha kalması için ısrar etti. Sonra babasının, Chiloé topraklarının üçte birini satın almış olup aralıktaki seçimlerde başkanlığa adaylığını koymayı düşünen multimilyoner bir arkadaşının uçağıyla Patagonya'ya gidebilirmiş, ama ben Daniel'in yanımda kalmasını istiyorum, bu kadar aylaklık yeter. Ne Patagonya'ya gitmesine gerek var ne de Brezilya'ya, haziranda dosdoğru Seattle'a gidebilir.

Hiç kimse bu adada herkes tarafından tanınmadan birkaç günden fazla kalamaz, artık Daniel Goodrich'in de kim olduğunu bilmeyen kalmadı. Köy halkı ona özellikle yakınlık gösteriyor, çünkü onlara çok egzotik biri gibi görünüyor, İspanyolca konuşmasını takdir ediyorlar ve benim sevgilim olduğunu tahmin ediyorlar (Keşke öy-

le olsa!). Ayrıca Azucena Corrales olayında yer alması da onları etkiledi.

Mayıs sonu olduğundan sıkı giyinerek kanoya binip Pincoya Mağarası'na gitmiştik, dönüşte bizi neyin beklediği aklımızın ucundan bile geçmiyordu. Gökyüzü açıktı, deniz sakindi, hava çok soğuktu. O mağaraya gitmek için turistlerin gittiklerinden farklı bir yol kullanırım, kayalar yüzünden tehlikelidir ama foklara yaklaşmama olanak verdiğinden ben orayı tercih ederim. Bu benim için manevi bir ibadet şekli, Pincoya adını verdiğim dişi bir fok olan ıslak arkadaşımın sert bıyıklarının bende uyandırdığı mistik esrimeyi tanımlayacak başka bir ad bulamıyorum. Kayaların üstünde sakınmam gereken tehditkâr bir erkek vardır, bir de güneşlenen ya da deniz kunduzlarının arasında suda oynayan yavrularıyla birlikte sekiz on tane anne fok. İlk gittiğimde, kunduzları yakından görebilmek için, yanlarına yaklaşmadan, kanomun içinde hiç kıpırdamadan beklemiştim, az sonra foklardan biri çevremde dönmeye başladı. Bu hayvanlar karada hantaldır, ama suyun içinde son derece zarif ve hızlı. Kanomun altından tıpkı bir torpido gibi geçiyor, o korsan bıyıkları ve yusyuvarlak kapkara gözleriyle suyun üstünde yeniden ortaya çıkarak merakla bakıyordu. Sanki püf dese beni denizin dibine yollayabileceğini biliyormuş gibi, kırılgan teknemi burnuyla hafif hafif dürtüyordu. Yavaş yavaş birbirimizi tanıdık. Onu sık sık ziyaret etmeye başladım, çok geçmeden kanomu uzaktan seçer seçmez yüzerek beni karşılamaya gelir oldu. Süpürge gibi bıyıklarını çıplak koluma sürtmek Pincoya'nın pek hoşuna gidiyor.

Fokla geçirdiğim o anlar kutsaldır benim için, ansiklopedi kadar geniş bir sevgi duyuyorum ona karşı, kendimi suya atıp onunla oynaşmak için çılgınca bir arzuya kapılıyorum. Daniel'e olan aşkımı kanıtlamak için onu

mağaraya götürmekten daha güzel bir gösterge olamazdı. Pincoya güneşleniyordu, beni görür görmez gelip selamlamak için kendini denize attı, ama belli bir uzaklıkta kalarak Daniel'i incelemeye koyuldu, en sonunda da oraya bir yabancıyı götürmeme gücenerek kayalıklara geri döndü. Onun saygısını yeniden kazanmam çok uzun zaman alacak.

Saat bire doğru köye geri döndüğümüzde, Juanito ile Pedro, Manuel'in evine temizliğe gittiğinde Azucena'nın bir kanama geçirdiği haberiyle rıhtımda kaygıyla bizi bekliyorlardı. Manuel onu bir kan birikintisinin içinde bulmuş, ceptelefonuyla jandarmayı aramış, onlar da ciple onu almaya gitmişler. Juanito, kızın o sırada karakolda tekne ambulansı beklemekte olduğunu söyledi.

Jandarmalar, Azucena'yı kadınlar hücresindeki hafif karyolaya yatırmışlardı, Humilde Garay, daha etkili bir çare bulamadığından, alnına ıslak bezler koymakla meşguldü, o arada Laurencio Cárcamo da telefonla Dalcahue'deki komiserlikle konuşarak talimat istemekteydi. Daniel Goodrich kendini hekim olarak tanıtıp hücreden çıkmamızı söyledi ve Azucena'yı muayene etmeye başladı. Aradan on dakika geçtikten sonra yanımıza gelerek kızın yaklaşık beş aylık hamile olduğunu haber verdi. "Ama o daha on üç yaşında!" diye şaşırdım. Nasıl olup da hiç kimsenin fark etmediğini anlayamıyorum, ne Eduvigis ne de Blanca, hatta hemşire bile; Azucena sadece şişman gibi görünüyordu.

Tam o sırada tekne ambulansı sandalı geldi, jandarmalar Daniel'le ikimizin korkudan ağlamakta olan Azucena'yla gitmemize izin verdiler. Castro'daki hastanenin acil servisine onunla birlikte girdik, ben koridorda bekledim, ama Daniel hekim kimliğini göstererek sedyenin peşinden servise girdi. Aynı gece Azucena'yı ameliyat ederek karnında ölmüş olan çocuğu aldılar. Bilerek mi

düşük yaptığı araştırılacak, böyle bir durumda yasal prosedür öyleymiş, bu durum, haklı olarak öfkeye kapılan Blanca Schnake'nin dediği gibi, on üç yaşında bir kızın hangi koşullar altında gebe kaldığının araştırılmasından çok daha önemli gibi görünüyor.

Azucena Corrales kendisini kimin gebe bıraktığını söylemeye yanaşmıyor, o kişinin, elinde baltasıyla ağaçların oyuklarında yaşayan ve ormanları koruyan, bir yarda boyundaki efsanevi cüce Trauco olduğu şeklindeki bir söylenti adada dolaşmaya başladı bile. Tek bir bakışıyla insanın belkemiğini çarpıtabilir, gebe bırakmak için bakire kızların peşinden koşarmış. Mutlaka Trauco'dur, diyorlar, çünkü Corrales'lerin evinin yakınında sarı renkte dışkısını görmüşlermiş.

Eduvigis garip bir biçimde tepki gösterdi, ne kızını görmeye yanaşıyor ne de olan bitenin ayrıntılarını öğrenmeye. Alkolizm, aile içinde şiddet ve ensest ilişkiler Chiloé'nin uğradığı lanetler, özellikle de ücra yörelerde, Manuel'in dediğine göre, bu Trauco efsanesi de babaları ya da ağabeyleri tarafından ırzlarına geçilen kızların gebeliklerini örtbas etme kaygısından doğmuş. Juanito'nun yalnızca Carmelo Corrales'in torunu değil, aynı zamanda onun oğlu da olduğunu daha yeni öğrendim. Juanito'nun Quellón'da yaşayan annesi, babası Carmelo'nun tecavüzüne uğramış ve on beş yaşında çocuğunu doğurmuş. Eduvigis onu kendi çocuğuymuş gibi büyütmüş, ama köyde herkes gerçeği biliyormuş. Yatalak bir sakatın Azucena'yı nasıl istismar edebildiğini merak ediyorum, bacağını kesmelerinden önce yapmış olsa gerek.

Dün Daniel gitti! 29 Mayıs 2009 belleğimde hayatımın en hüzünlü ikinci günü olarak kalacak, birincisi Papimin öldüğü gündü. Hiç unutmayayım, diye öteki bileğime 2009 diye dövme yaptıracağım. İki gün boyun-

ca ağladım, Manuel bedenimin susuz kalacağını söylüyor, ömründe bu kadar çok gözyaşı görmemişmiş, hiçbir erkek bunca acı çekmeye layık değilmiş, hele hele savaşa değil de yalnızca Seattle'a gittiyse. O ne bilir ki! Ayrılıklar çok tehlikelidir. Seattle'da benden çok daha güzel olan, benim kadar da karmaşık olmayan bir milyon kız vardır. Geçmişimin ayrıntılarını ona ne diye anlattım sanki? Şimdi artık onları irdeleyecek vakti olacak, hatta bu konuyu babasıyla tartışabilir bile, o iki psikiyatr kim bilir ne gibi sonuçlara varırlar, beni uyuşturucu bağımlısı ve sinir hastası diye damgalarlar. Benden uzakta olunca Daniel'in hevesi kaçar, benim gibi bir tipe bağlanmanın işine gelmeyeceğine karar verebilir. Neden onunla birlikte gitmedim ki! Aslında bunu benden istemedi, doğrusu bu...

KIŞ

Haziran, temmuz, ağustos

Daha birkaç hafta önce hayatımın en mutlu döneminin hangisi olduğunu sorsalardı, o günlerin çoktan geçip gittiğini, Berkeley'deki o kocaman büyülü evde büyükannemlerle birlikte geçirdiğim çocukluk günlerimin olduğunu söylerdim. Oysa şimdi vereceğim yanıt, hayatımın en mutlu günlerinin mayıs sonlarında Daniel'le yaşadıklarım olduğu ve fevkalade bir aksilik çıkmazsa yakın bir gelecekte onları tekrar yaşayacağım şeklinde olurdu. Onun yanında dokuz gün geçirdim, bunlardan üçünde servi ruhlu bu evin içinde yalnızdık. O mucize dolu günlerde önümde bir kapı aralandı, oradan aşkın ne olduğunu gördüm ve o ışık bana neredeyse dayanılmaz gibi geldi. Papim aşkın bizleri iyi insanlar yaptığını söylerdi. Kimi seversek sevelim, karşılık görmek ya da bu ilişkinin sürekli olup olmadığı da önemli değilmiş. Sevme deneyimini yaşamak yeterliymiş, bu bizi başka bir insana dönüştürürmüş.

Bakalım hayatımda ilk kez yaşadığım bu aşk günlerini tanımlayabilecek miyim? Manuel Arias, kitabıyla ilgili bir iş için olduğunu söylediği üç günlük acele bir yolculuğa çıkarak Santiago'ya gitti, ama Blanca'ya sorarsanız beynindeki hava kabarcığını kontrol ettirmeye doktora gitmiş. Bence Daniel'le beni yalnız bırakmak için

gitti. Tamamen tek başımıza kalmıştık, çünkü Eduvigis, geçirdiği bir enfeksiyondan sonra hastanede nekahet dönemini geçirmekte olan Azucena'nın o gebelik rezaletinden sonra bir daha temizlik yapmaya gelmemişti, Blanca da, Juanito Corrales ile Pedro Pelanchugay'ın bizleri rahatsız etmelerini yasaklamıştı. Mayıs ayı sonlarındaydık, günler kısa, geceler uzun ve buz gibi soğuktu, yakınlaşmak için ideal bir mevsimdi.

Manuel öğle vakti yola çıkarken, çürümeden önce domateslerle marmelat yapma işini bize bıraktı. Domates, domates, yine domates. Sonbaharda domates nerede görülmüş? Blanca'nın bahçesinde o kadar çok var, bize de hediye olarak o kadar çok getiriyor ki onlarla ne yapacağımızı bilemiyoruz: domates sosu, domates salçası, kurutulmuş domates, konserve domates. Marmelat artık aşırıya kaçan bir çözüm, kimin hoşuna gider bilmem. Daniel'le ikimiz kilolarca domates ayıkladık, doğradık, çekirdeklerini çıkardık, tartarak tencerelere koyduk; bu iş iki saatten fazla vaktimizi aldı, ama boşa gitmemişti, çünkü domateslerle oyalanırken çenemiz açılmış, birbirimize pek çok şey anlatmıştık. Domates püresine kilo başına bir kilo tozşeker kattık, birazcık da limon suyu koyarak koyulaşana kadar yaklaşık yirmi dakika karıştıra karıştıra kaynattık, hemen arkasından da güzelce yıkanmış kavanozlara doldurduk. O dolu kavanozları da yarım saat kaynattık, kapakları kapatılıp hava almaz duruma gelince, tıpkı Liliana Treviño'nun ayva marmeladı ve Doña Lucinda'nın yünleri gibi, başka ürünlerle değiştokuş edilmeye hazır duruma geldi. İşi bitirdiğimizde mutfak karanlık olmuştu, evin içinde nefis bir şeker ve odun kokusu vardı.

Önümüzde bir tepsi içinde ekmek, krem peynir, Don Lionel Schnake'nin yolladığı salam ve Manuel'in yaptığı füme balıkla, geceyi seyretmek üzere pencerenin önüne

oturduk. Daniel bir şişe kırmızı şarap açtı, bir kadeh doldurdu, tam ikinciyi koyacakken onu durdurdum, o kadehe ağzımı sürmemek için hangi nedenlerim olduğunu anlatmamın ve kendisinin bana aldırmadan içebileceğini söylememin vakti gelip çatmıştı. Geçen yılki kötü yaşantımın derinliklerine henüz inmeden, genel olarak bağımlılıklarımdan söz ettim ona, herhangi bir acımı bastırmak için değil, pencerenin önünde o an olduğu gibi, bir kutlama yapmak için bir kadeh içki içmeyi özlediğimi anlattım, ama birlikte kadeh kaldırabilirdik, o şarabıyla, ben de elma suyumla.

Öyle sanıyorum ki kendimi sonsuza kadar alkolden korumam gerekecek; karşı konulması uyuşturucudan daha zor olan bir şey, çünkü yasal, el altında, insana her yerde ikram ediyorlar. Bir kadeh içkiyi kabul edecek olursam iradem zayıflar, ikinciyi reddetmem zorlaşır, oradan sonra o eski uçuruma kadar aramda ancak birkaç yudum kalır. Şanslı olduğumu söyledim Daniel'e, çünkü Las Vegas'ta geçirdiğim o altı ay içinde bağımlılığımın fazla pekişmesine vakit kalmadı, şimdi de canım çekerse, kendisi de eski alkolik olduğundan bu işten çok iyi anlayan Mike O'Kelly'nin sözlerini hatırlıyorum, bağımlılık gebelik gibidir der o, ya vardır ya yoktur, ikisi arası olamaz.

En sonunda, bir sürü dolambaçtan sonra Daniel beni öptü, önce yavaşçacık, bana zar zor dokunarak, sonra daha güvenle, o kalın dudakları dudaklarımda, dili ağzımın içinde. Şarabın o hafif lezzetini, dudaklarının sertliğini, nefesinin tatlı yakınlığını, ondaki o yün ve domates kokusunu, soluğunun mırıltısını, ensemde duran elinin sıcaklığını hissettim. Geri çekilerek soru soran bir ifadeyle yüzüme baktı, o işte zaman kaskatı kesilmiş olduğumun farkına vardım, kollarım iki yanıma yapışmış, gözlerim evinden uğramıştı. "Bağışla!" dedi, çekilerek. "Ha-

yır! Asıl sen beni bağışla!" diye bağırdım, fazlasıyla heyecanlanıp onu korkutarak. Aslında bunun ilk öpücüğüm olduğunu, daha öncekilerin aşktan çok farklı başka bir şey olduğunu, bir haftadan beri o öpücüğün hayalini kurduğumu, o kadar çok beklemekten bu kez ne yapacağımı bilemez hale geldiğimi, hiç olmayacak diye onca korkmaktan artık ağlamaklı olduğumu nasıl anlatabilirdim ona? Bütün bunları Daniel'e nasıl söyleyeceğimi bilmiyordum, en kolayı başını iki elimin arasına alıp sanki trajik bir veda sahnesindeymişim gibi onu öpmek oldu. O noktadan sonra artık bütün mesele, palamarları çözüp geçmişteki olumsuzlukları güverteden aşağı atarak, pupa yelken bilinmedik sulara açılmaktı.

İki öpücük arasında bir durakladığımızda, daha önce cinsel ilişkide bulunduğumu, ama aslında hiçbir zaman sevişmediğimi itiraf ettim ona. "Burada, dünyanın öbür ucunda başına geleceğini hiç düşünmüş müydün?" diye sordu. "Buraya geldiğimde Chiloé'yi cehennemin dibi diye tanımlıyordum, Daniel, ama artık buranın gökadamızın merkezi olduğunu biliyorum."

Manuel'in o eski püskü kanepesi aşk yapmaya hiç de uygun çıkmamıştı, yayları fırlamış, her yanı Salak-Kedi'nin boz renkli, Bilge-Kedi'nin turuncu tüyleriyle kaplı, o yüzden benim odamdaki kalın battaniyeleri getirerek sobanın yanında kendimize bir aşk yuvası yaptık. "Senin var olduğunu bilseydim, Daniel, büyükannemin sözünü dinler, kendime daha iyi bakardım," diye itirafta bulundum, hatalarımı bir bir sayıp dökmeye hazır bir halde, ama bir dakika sonra hepsini unutmuştum, çünkü içimdeki arzunun büyüklüğü karşısında hepsi vız geliyordu. Sert hareketlerle çekiştire çekiştire üstündeki kazakla uzun kollu tişörtünü çıkardım, kemeriyle ve kovboy tokasıyla boğuşmaya başladım –Erkek giysileri ne kadar da zahmetli!– ama o ellerimi tutup yeniden öptü

beni. "Üç günümüz var, acele etmeyelim," dedi. Çıplak gövdesini, kollarını, omuzlarını okşayarak o bedenin tanımadığım topografyasını, bütün iniş çıkışlarını elden geçirdim, Afrikalıların tenini andıran eskimiş bronz rengindeki pürüzsüz cildine, upuzun kemikli yapısına, başının soylu biçimine hayran olarak, çenesindeki çukuru, çıkıntılı elmacıkkemiklerini, yavaşça açılıp kapanan gözkapaklarını, düzgün kulaklarını, âdemelmasını, uzayıp giden göğüs kemiğini, yabanmersininin andıran minicik, mor renkli meme uçlarını öptüm. Sonra yeniden kemerine saldırdım, Daniel de yüzüme bakmak istiyormuş bahanesiyle yine tuttu beni.

Üstümdekileri çıkarmaya başladı, sonu gelmiyordu bir türlü: Manuel'in o eski kaşmir yeleği, kışlık bir fanila, altında daha ince bir başkası, rengi öylesine atmış ki Obama'nın o soluk rengi bunun yanında hiç kalır, bir de tek askısı çengelliiğneyle tutturulmuş pamuklu bir sutyen, Blanca'yla eskiciden aldığımız kısa paçalı ama iyi ısıtan pantolon, kalın çoraplar, en sonunda da büyükannemin Berkeley'deyken sırt çantama koymuş olduğu beyaz renkli okullu kız donu. Daniel aşk yuvamızda beni sırtüstü yatırdı, başka koşullar altında olsa dayanılmaz olan, ama o anda iç gıcıklayıcı gibi gelen kaba saba Chiloé battaniyelerinin sırtımı tırmaladığını hissettim. Kendi koyu renkli teniyle güneşin vurmadığı yerlerde ölümcül bir solgunlukla göze çarpan benim özgün İskandinav rengim arasındaki aykırılığa değinerek dilinin ucuyla, kimi yerlerimi gıdıklayarak içimde uyuyan kim bilir hangi hayvanı uyandırarak karamela gibi yaladı beni.

Gözlerimi yumup tıpkı keman çalar gibi bana dokunan o ağırkanlı, bilge parmakları karşılamaya hazır bir halde yılan gibi kıvrılıp bükülerek kendimi hazza bıraktım, böylece adım adım ilerleyip sonunda ansızın uzun uzun, ağır ağır, sürüp giden bir orgazma erişene kadar,

attığım çığlıkla telaşa kapılan Fákin dişlerini meydana çıkararak homurdanmaya başlamıştı. *"It's okay, fucking dog,"*[1] deyip, Daniel'in bedeninin sıcaklığıyla ikimizin birden mis gibi kokusu arasında mutluluktan mırıldanarak kollarının arasında büzüldüm. "Şimdi sıra bende," dedim uzunca bir sürenin sonunda, işte o zaman kendisini soymama ve paşa gönlüm ne isterse onu yapmama göz yumdu.

Manuel'in bize armağanı olan o unutulmaz üç gün boyunca eve kapandık; bizim o yaşlı insan yiyiciye olan borcum korkulacak derecede birikmiş bulunuyor. Daniel' le daha birbirimize anlatmadığımız sırlarımız, keşfedecek sevişmelerimiz vardı. Vücutlarımızı yerleştirmenin yollarını, yekdiğerimize haz verme biçimlerini yavaş yavaş keşfetmeyi ve birbirimizi rahatsız etmeden birlikte uyumayı öğrenmemiz gerekiyordu. O bu konuda deneyimsiz, ama benim için son derece doğal, çünkü ben büyükannemlerin yatağında büyüdüm. Birine sokuldum mu koyunları, kuğuları ya da yunus balıklarını saymama gerek kalmaz, özellikle de iriyarı, sıcacık, mis gibi kokulu birine; hafif hafif de horlamalı ki hayatta olduğunu anlayayım. Benim yatağım daracık, Manuel'inkini işgal etmek de bize saygısızlık gibi geldiğinden, sobanın yakınında yere dağ gibi battaniyeler ve yastıklar yığdık. Yemek yapıyor, konuşuyor, sevişiyorduk; pencereden dışarı bakıyor, kayalıkları seyrediyor, müzik dinliyor, sevişiyorduk; jakuzide yıkanıyor, gidip odun getiriyor, Manuel'in Chiloé hakkındaki kitaplarını okuyor, yeniden sevişiyorduk. Yağmur yağıyor, insana dışarı çıkma arzusu vermiyordu, Chiloé'deki melankolik bulutlar aşk yaşamak için biçilmiş kaftan.

1. (İng.) Yok bir şey, lanet köpek.

Daniel'le hiç kesintiye uğramadan yalnız kalabildiğimiz o tek fırsat boyunca, onun rehberliği altında, duyuların sayısız olanaklarını, hiçbir amaç gütmeden, sırf tenlerimizi birbirine sürtme zevki için birbirimizi okşamanın hazzını öğrenmek gibi nefis bir işe soyundum. Erkek bedeni insanı yıllarca oyalayabilir: Dokununca tahrik olan en kritik noktalar, daha farklı bir özen isteyenler, el sürmeden üflemenin yeterli olduğu yerler; her bir omurun kendi hikâyesi var; dünyayı sırtlamak için yaratılmış olan, ağırlıkları ve sıkıntıları taşımaya amade olan o geniş omuz bölgesinin içinde insan kaybolup gidebilir. O tenin altında asla dile getirilmemiş arzular, çapraşık dertler, mikroskopla bile görülemeyecek izler gizlidir. Öpücükler üzerine elkitapları yazılmalıdır; ağaçkakan öpücükleri, balık öpücükleri gibi sonu gelmeyen bir çeşitlilik. İnsanın dili, bitmek bilmeyen, cüretkâr ve ölçüsüz bir yılan hikâyesi gibidir, yani ben o dilin söylediği şeyleri kastetmiyorum. Kalp ve penis en sevdiğim şeyler: ele avuca sığmaz, niyetini hemen belli ediveren, saf ve kırılgan, onları hor kullanmamak gerekir.

En sonunda sırlarımı Daniel'e anlatabildim. Ona Roy Fedgewick ile Brandon Leeman'ı ve onu öldüren adamları, uyuşturucu dağıtımını, her şeyi kaybedip sonunda dilenci olup çıktığımı, dünyanın kadınlar için çok daha tehlikeli bir yer olduğunu, tenha bir sokakta aksi yönden bir erkek geliyorsa karşıdan karşıya nasıl geçmemiz gerektiğini, grup halinde geliyorlarsa onlardan sakınmamız, arkamızı korumaya almamız, iki yanımıza bakmamız ve görünmez olmamız gerektiğini anlattım ona. Las Vegas'ta geçirdiğim son zamanlarda, artık her şeyimi kaybettiğimde, erkek çocuk pozuna geçerek korumuştum kendimi; uzun boylu ve tahta gibi sıska olmam, kırpılmış saçlarım, Salvation Army'den alınma erkek giysilerim işimi kolaylaştırmıştı. Bu şekilde her halde pek çok

kez kurtarmışımdır kendimi. Sokaklar amansızdır.

Tanık olduğum ve her şeyi kaldırabilecek bir mideye sahip olan Mike O'Kelly'den başka kimseye anlatmadığım tecavüzleri anlattım ona. İlk defasında, iğrenç bir sarhoş, üstünü örten kat kat partal giysiler yüzünden çam yarması gibi görünen, ama belki de bir deri bir kemik olan bir herif, süprüntüyle dolu çıkmaz bir sokakta, güpegündüz bir kızı yakalamıştı. Bir lokantanın mutfağı o sokağa açılıyordu, sokak kedilerinin elinden kapmak için yemek artıklarının peşinde çöp bidonlarını eşelemek üzere o sokakta bir tek ben yoktum. Fareler de vardı, seslerini duyuyordum ama onları hiç görmemiştim. Karnı aç ve pislik içindeki o uyuşturucu bağımlısı genç kız ben de olabilirdim. Adam onu arkadan yakalamıştı, o süprüntülerin ve kokuşmuş su birikintilerinin arasında yüzükoyun yere yıkmış, elindeki çakıyla pantolonunu yan tarafından yırtmıştı. Ben çöp bidonlarının arasına saklanmış olarak üç metreden daha yakındaydım, benim değil de onun çığlık atıyor olması sırf rastlantıydı. Kız kendini savunmadı. İki-üç dakika içinde adam işini bitirdi, üstündeki paçavraları düzeltip öksüre öksüre uzaklaştı. O dakikalar içinde sokağa atılmış olan şişelerden biriyle ensesine vurup adamı sersemletebilirdim, çok da kolay olurdu, aklımdan geçmedi değil, ama bu fikri hemen kafamdan çıkardım, benim sorunum olan bir halt değildi bu. Saldırgan çekip gittiğinde de yerde hareketsiz yatan kıza yardım etmek için yanına yaklaşmadım, ona hiç bakmadan yanından geçip alelacele uzaklaştım.

İkinci defasında iki genç adamdı, belki de uyuşturucu satıcısı ya da çete üyesiydiler, kurbanları da daha önce sokakta görmüş olduğum, son derece yıpranmış ve hasta bir kadındı. Ona da yardım etmemiştim. Gülüp şakalaşarak onu bir altgeçide sürüklemişlerdi, o arada kadın müthiş ama yararsız bir öfkeyle debeleniyordu. Birden beni gör-

dü. Bakışlarımız sonu gelmeyen, unutulmaz bir an karşılaştı, ben gerisin geriye döndüğüm gibi koşmaya başladım.

Las Vegas'ta paradan bol bir şey olmayan bütün o aylar boyunca, California'ya bir uçak bileti almaya yetecek kadar para biriktirmekten acizdim. Nenemi telefonla aramayı düşünmek için de artık çok geçti. Yaz maceram bir felakete dönüşmüştü ama o masum büyükannemi Brandon Leeman'ın alçakça işlerine bulaştıramazdım.

Saunadan sonra bornozuma sarınarak spor salonunun yüzme havuzuna gittim, bir limonata isteyip her zaman cebimde taşıdığım şişeden içine bolca votka katarak tadını yerine getirdikten sonra, iki tane sakinleştiriciyle ne olduğunu bilmediğim bir hap aldım; birbirlerinden ayırt edemeyeceğim kadar türlü renklerde ve biçimlerde pek çok ilaç tüketiyordum. Yanlarında bakıcılarıyla suya giren bir grup geri zekâlı gencin olabildiğince uzağında bir şezlonga uzandım. Başka koşullar altında olsa bir süre onlarla oyun oynardım, o çocukları pek çok kez görmüştüm, bir tek onlarla ilişki kurmaya cesaret edebiliyordum, çünkü onlar Brandon Leeman'ın güvenliği için bir tehlike oluşturmuyorlardı, ama başım ağrıyordu ve yalnız kalmaya ihtiyacım vardı.

O mübarek hapların verdiği huzur içimi sarmaya başlamışken, hoparlörde Laura Barron adını duydum, bu daha önce hiç olmamıştı. Yanlış duyduğumu sanarak ikinci çağrıya kadar yerimden kımıldamadım, o zaman kalkıp dahili telefona gittim, resepsiyonun numarasını çevirdim, birinin beni aradığını, bir acil durumun söz konusu olduğunu bildirdiler bana. Üzerimde bornozumla ve çıplak ayaklarla girişteki hole gittim, orada heyecan içinde olan Freddy'yle karşılaştım. Beni elimden tutarak bir köşeye çekti, sinirleri altüst olmuş bir halde, Joe Mar-

tin ile Çinli'nin, Brandon Leeman'ı öldürmüş olduklarını haber verdi.

"Kurşunlarla delik deşik ettiler onu, Laura!"

"Sen neden söz ediyorsun, Freddy!"

"Her yerde kan vardı, beyin parçaları vardı... Kaçman gerek, seni de öldürecekler!" dedi bir solukta.

"Beni mi? Neden beni?"

"Sonra anlatırım, hemen gitmemiz gerek, çabuk ol."

Koşup giyindim, mevcut bütün paramı aldım, resepsiyondaki görevlilerin dikkatli bakışları altında panter gibi oradan oraya dolaşmakta olan Freddy'nin yanına döndüm. Sokağa çıktık, fazla dikkat çekmemeye çalışarak alelacele uzaklaştık. Birkaç sokak ötede bir taksi durdurabildik. İzimizi kaybettirmek için üç kez taksi değiştirdikten sonra, bir kutu saç boyasıyla piyasadaki en sert ve adi cinsinden bir şişe cin satın alarak Las Vegas'ın dışında bir motele kapağı attık. O gece için parayı ödedim ve odamıza kapandık.

Ben saçımı siyaha boyarken Freddy, Joe Martin'le Çinli'nin bütün günü dışarı çıkıp içeri girerek ve kendisinin orada olmasına hiç aldırmadan ceptelefonuyla deli gibi konuşarak geçirdiklerini anlattı. "Sabahleyin kötüydüm, Laura, bazen nasıl olurum bilirsin, ama o lanet canavar heriflerin bir dolap çevirdiklerini fark etmiştim, şiltemde hiç kıpırdamadan kulakları diktim. Beni unuttular ya da uçmakta olduğumu sandılar." Yaptıkları telefon konuşmalarından Freddy sonunda neler olup bittiğini çıkarmış.

Adamlar Brandon Leeman'ın onları ortadan kaldırsın diye birisine para verdiğini haber almışlar, ama o kişi nedense bunu yapmamış, tam tersine onları haberdar etmiş ve Brandon Leeman'ı kaçırıp parasını nerede sakladığını itiraf etmeye zorlamaları talimatını vermiş. Joe

Martin'le Çinli'nin saygılı bir ses tonuyla konuşmalarından, telefondaki o gizemli kişi otorite sahibi biri gibi gelmiş Freddy'ye. "Brandon'a haber veremedim. Telefon yoktu, vakit de olmadı," diye yakındı çocuk. Freddy için Brandon Leeman aileye en çok benzeyen kişiydi, kendisini sokaktan kurtarmış, hiçbir koşul ileri sürmeden yatacak yer ve yiyecek yemek verip koruma sağlamış, onu iyileştirmeye hiçbir zaman çalışmamıştı, çocuğu olduğu gibi kabul eder, onun şakalarını ve rap gösterilerini gülerek karşılardı. "Kaç kez ondan para aşırırken yakaladı beni, Laura, beni dövmek yerine ne yapardı biliyor musun? Ondan istememi, kendisinin bana vereceğini söylerdi."

Joe Martin, binada Leeman'ın arabasını koymak zorunda olduğu garajda beklemeye koyulmuş, Çinli de yukarıdaki dairede nöbet tutuyormuş. Freddy uyur pozunda şiltesinde yatıyormuş, yattığı yerden Çinli'nin cep telefonundan patronun yaklaşmakta olduğu haberini aldığını duymuş. Filipinli koşa koşa aşağıya inmiş, Freddy de yakın mesafeden peşine takılmış.

Ford Acura garaja girmiş, Leeman motoru durdurmuş, tam arabadan çıkmaya hazırlanırken dikiz aynasından o iki adamın çıkışı kapatmakta olan siluetlerini görmüş. Eskiden beri kimseye güvenmeme alışkanlığıyla derhal tepki göstererek içgüdüsel tek bir hareketle silahını çekmiş, kendini yere atarak hiç soru sormadan ateş etmiş. Ama güvenliğini o kadar saplantı haline getirmiş olan Brandon Leeman kendi tabancasını iyi tanımıyormuş. Freddy, tabancalarını birkaç saniye içinde çekip ateş edebilen Joe Martin'le Çinli'nin her zaman yaptıkları gibi, Leeman'ın tabancasını temizlediğini ya da nişan talimi yaptığını hiç görmemiş. Gerçi her ne olursa olsun onu yine de kalbura çevireceklermiş ama garajdaki o gölgelere öyle körü körüne ateş etmekle Brandon Leeman

kendi ölümünü hızlandırmış. O iki kabadayı, arabayla duvar arasına sıkışmış olan patronun üzerine silahlarını boşaltmışlar.

Freddy'nin bu kanlı cinayeti görecek vakti olmuş, sonra ortalık yatışıp da o iki adam kendisinin orada olduğunu fark etmeden önce koşarak çıkıp gitmiş.

"Sence neden beni öldürmek istiyorlar? Benim bu işle hiç ilgim yok ki, Freddy," dedim ona.

"Onlar senin de Brandon'ın yanında arabada olduğunu sanıyorlardı. İkinizi birden yakalamak istiyorlardı, dediklerine göre sen gerekenden fazlasını biliyormuşsun. Ne gibi bir işe bulaştığını bana söylesene, Laura."

"Hiçbir şeye! O herifler benden ne istiyorlar bilmiyorum!"

"Joe ile Çinli herhalde seni aramaya spor salonuna gitmişlerdir, bulunabileceğin tek yer orası. Biz gittikten birkaç dakika sonra oraya varmışlardır."

"Ben şimdi ne yapacağım, Freddy?"

"Aklımıza bir şey gelene kadar burada kalacaksın."

Cin şişesini açtık, yatağa yan yana uzanarak ölü gibi körkütük sarhoş olana kadar sırayla içtik.

Aradan uzun saatler geçtikten sonra, sanki üzerimden bir fil geçip beni yamyassı etmiş gibi bir duyguyla, gözlerime iğneler batarak olup bitenleri hiç hatırlayamadan, tanımadığım bir odada kendime geldim. Müthiş bir çaba harcayarak doğrulup kendimi yere attım, sürüne sürüne tam vaktinde girdiğim banyoda helayı kucaklayarak içimden bitmek bilmeyen bir lağım çamuru fışkırıyormuşçasına kustum. Zangır zangır titreyerek yerdeki muşambanın üzerine serilip kalmıştım, ağzımın içi zehir gibi acıydı, karnımda bağırsaklarımı sıkan bir pençeyle, kupkuru öğürmeler arasında, ölmek istiyorum, ölmek istiyorum, diye ağzımın içinde geveliyordum. Çok uzun

bir süre sonra, aynadaki siyah saçlı, ölü yüzü gibi solgun benizli o tanımadığım kızın görüntüsü karşısında dehşete kapılmış bir halde, suyla ağzımı çalkalayabildim. Yatağa kadar gidemedim, inleyerek yere yığıldım.

Bir süre sonra kapı üç kez vuruldu, kulağıma sanki top patlamış gibi geldi, İspanyol aksanıyla konuşan bir ses bağırarak odayı temizlemeye geldiğini söyledi. Duvarlara tutuna tutuna kapıya kadar gittim, temizlikçi kadını cehennemin dibine yollayıp rahatsız edilmeme duyurusunu tokmağa asmama yetecek kadar araladım kapıyı; sonra yeniden dizlerimin üzerine çöktüm. İçimde hemen yakında ne olduğunu tam olarak belirleyemediğim çok kötü bir şey olacağı önsezisiyle, dört ayak üzerinde emekleyerek yatağa döndüm. Neden o odada bulunduğumu hatırlamıyordum, ama bunun bir hayal ya da kâbus değil, Freddy'yle ilgili gerçek ve korkunç bir şey olduğunu sezinliyordum. Demir bir çember şakaklarımı giderek daha sıkı kavrıyor, o arada ben güçsüz bir sesle Freddy'yi çağırıyordum. Sonunda seslenmekten yorgun düşerek umutsuzlukla onu yatağın altında, dolabın içinde, banyoda aramaya koyuldum, hani acaba bana şaka mı yapıyor diye. Hiçbir yerde yoktu, ama bana küçük bir poşet *crack* ile bir de ağızlık ve çakmak bırakmış olduğunu keşfettim. Ne kadar basit ve tanıdık şeylerdi bunlar!

Crack, Freddy için bir cennet ve mahkûm olduğu bir lanetti, onu her gün kullandığını görmüş, ama patronun emriyle kendim hiç denememiştim. Uslu kız. Lanet olsun. Ellerim zorlukla hareket ediyor, baş ağrısından gözüm hiçbir şey görmüyordu, ama ne yapıp edip o parçacıkları cam ağızlığın içine sokarak üfleci yaktım, bunu yapmak öyle zor gelmişti ki. Umutsuzluktan çıldırmış bir halde, balmumu rengindeki parçacıkların yanmasını bitmek bilmeyen saniyeler boyunca bekledim, tüp parmaklarımı ve dudaklarımı yakıyordu, sonunda çatladılar

da o can kurtarıcı dumanı, mentollü benzine benzer o iç bayıltıcı hoş kokuyu derin derin içime çekebildim, işte o zaman içimdeki o rahatsızlık duygusu ve kötü beklentiler yok oldu, rüzgâra kapılmış narin bir kuş gibi hafifleyerek göklere yükseldim.

Çok kısa bir süre kendimi keyifli ve yenilmez hissettim, hemen arkasından da güm diye o odanın yarı karanlığının içine geri dönüverdim. O cam tüpten bir fırt daha çektim, sonra bir tane daha. Freddy nerelerdeydi? Neden vedalaşmadan, hiçbir açıklama yapmadan beni bırakıp gitmişti? Yanımda biraz para kalmıştı, sendeleyerek dışarı çıkıp bir şişe daha içki aldım, sonra da geri dönüp inime kapandım.

İçkiyle *crack* arasında iki gün boyunca hiç uyumadan, yemek yiyemeden, yıkanmadan, başıboş uçup durdum, banyoya yetişmeye vakit bulamadan oluk gibi kusuyordum. Alkolle uyuşturucu bitince çantamın içindekileri boca ettim, bir poşet kokain bulunca hemen burnuma çektim, bulduğum bir tüpün içindeki üç tane uyku hapını sırayla almaya karar verdim. İki tanesini yuttum, en küçük bir etki yapmayınca üçüncüyü de aldım. Uyudum mu, yoksa bilincimi mi yitirdim bilemiyorum, saat hiçbir anlama gelmeyen rakamları gösteriyordu. Günlerden nedir? Neredeyim? Hiçbir fikrim yoktu. Gözlerimi açıyor, boğuluyordum, kalbim tıpkı bir saatli bomba gibiydi, tik-tak-tik-tak, gitgide hızlı atıyordu, elektrik akımı verilmiş gibi hissediyordum, şiddetle sarsılarak hırıldıyor, sonra boşluğa düşüyordum.

Kapıya yeniden indirilen darbeler ve telaşlı bağrışmalarla uyandım, bu kez gelen otel müdürüydü. Beni rahatlatacak bir şey almak, o mübarek dumandan tek bir fırt çekebilmek, herhangi bir şeyden bir yudum içebilmek için kıvranarak kafamı yastıkların altına gömdüm.

İki adam kapıyı zorladılar, küfürler edip lanetler yağdırarak içeriye daldılar. İğrenç bir domuz ahırına dönüşmüş olan o odanın içinde debelenerek tutarsız laflar geveleyen, dehşet içindeki deli bir kızın o görüntüsü karşısında şaşkınlıktan donakalmışlar, ama o kıytırık motelde her türlüsünü görmüş olduklarından neler olup bittiğini tahmin etmişlerdi. Beni zorla giydirdiler, kollarımdan kaldırarak merdivenlerden aşağı sürükleyip sokağa attılar. Değerli olan neyim varsa, yani o markalı çantamla güneş gözlüğüme el koydular, ama sürücü belgemle içinde iki dolar kırk sent kalmış olan cüzdanımı bana geri verme inceliğini gösterdiler.

Dışarısı sıcaktan yangın yeri gibi yanıyordu, yarı erimiş haldeki asfalt lastik ayakkabılarımın altından geçip ayaklarımı kavuruyordu, ama hiçbir şey umurumda değildi. Kafamdaki tek saplantı, içimdeki kaygı ve korkuyu yatıştıracak bir şey bulabilmekti. Ne gidebileceğim bir yer vardı ne de yardım isteyebileceğim bir kimse. Brandon Leeman'ın ağabeyini aramaya söz verdiğim geldi aklıma, ama o bekleyebilirdi, bütün o aylar boyunca içinde yaşadığım binadaki hazineler de geldi aklıma, kendi ellerimle ayırdığım, tarttığım, saydığım ve dikkatle küçük plastik poşetlere koyduğum, dağlar gibi yığılı duran o harika tozları, o değerli kristalleri, o mucizevi hapları hatırladım, en sefil insan bile orada, ne kadar kısa süreli olursa olsun, cennetin bir parçasına erişebilirdi. Tanrı aşkına, garajlardaki o karanlık oyukların içinde, birinci ve ikinci katlardaki mezarlıklarda nasıl olur da bir şeyler bulamaz, bana bir şey verebilecek biriyle nasıl olur da karşılaşmazdım? Ama kafamda son kalan birazcık aklımla o mahalleye yaklaşmamın intihar etmekle eşdeğerde olacağını hatırladım.

Düşün Maya, düşün, diye tekrarlayıp duruyordum yüksek sesle, o son aylarda her dakika yaptığım gibi. O

lanet olasıca şehrin her yerinde uyuşturucu vardı, bütün iş onları arayıp bulmaktaydı, aç kalmış kurt gibi motelin karşısında kaldırımı arşınlayarak sızlanıyordum, en sonunda duyduğum ihtiyaç kafamı berraklaştırdı da düşünebildim.

Freddy'nin beni bırakmış olduğu motelden kapı dışarı edilince bir benzinciye kadar yürüdüm, umumi tuvaletin anahtarını isteyerek bir parça yıkanıp temizlendim, sonra otostop yaptığım bir şoför beni spor salonunun birkaç sokak ötesinde bıraktı.

Soyunma odasındaki dolapların anahtarları pantolonumun cebindeydi. Dikkat çekmeden içeri girebilmek için fırsat kollayarak kapının yakınında bekledim, konuşa konuşa yaklaşmakta olan üç kişiyi görünce, hiç çaktırmadan o grubun peşine takıldım. Resepsiyonun bulunduğu holü geçtim, merdivene vardığımda görevlilerden biriyle burun buruna geldim, saçımın rengine şaşırarak selam vermeden önce şöyle bir duraladı. Ben zaten spor salonunda kimseyle konuşmazdım, her halde kibirli ya da aptal diye tanınıyordum, ama öteki üyeler beni gıyaben tanıyor, görevlilerin birçoğu da adımı biliyordu. Koşa koşa soyunma odalarına çıktım, kendi dolaplarımı öyle çılgıncasına yere boşalttım ki oradaki bir kadın bir şey kaybedip kaybetmediğimi sordu; beni uçurabilecek hiçbir şey bulamadığım için art arda küfürler savururken, kadın belli etmeden aynadan beni izliyordu. "Ne bakıyorsun, *señora*?" diye bağırdım, işte o zaman aynı aynanın içinde onun beni gördüğü gibi gördüm kendimi, gözleri kan çanağına dönmüş, cildi lekeler içinde, kafasının üstünde kapkara bir hayvan duran o deliyi tanıyamadım.

Her şeyi dolapların içine olabildiğince tıkıştırdım, kirli giysilerimle Brandon Leeman'ın bana vermiş olduğu ve numarasını katillerin bildiği ceptelefonumu çöpe

attım, duş alarak saçımı alelacele yıkadım, bir yandan da hâlâ elimde olan öteki markalı çantayı satabileceğimi düşünüyordum, onun parası birkaç gün boyunca kalayı bulmama yeterdi. Siyah elbisemi giydim, plastik bir torbanın içine değiştirmelik bir kat giysi koydum, makyaj yapmaya hiç kalkışmadım çünkü tepeden tırnağa titriyordum, ellerim bana zorlukla itaat ediyordu.

Kadın, bir havluya sarınmış olarak, saçları kuru olduğu halde elinde kurutma aletiyle hâlâ orada durmuş beni gözetliyor, güvenlik görevlilerini çağırmasının gerekip gerekmediğini hesaplamaya çalışıyordu. Gülümsemeyi deneyerek çantamı satın almayı isteyip istemediğini sordum, neredeyse yepyeni gerçek bir Louis Vuitton olduğunu söyledim, cüzdanımı çalmışlardı ve California'ya dönebilmek için paraya ihtiyacım vardı. Küçümseyici bir ifadeyle yüzünü buruşturdu, ama açgözlülüğüne yenilerek çantayı incelemek üzere yanıma yaklaştı ve yüz dolar önerdi. Parmağımla ayıp bir hareket yaparak apar topar dışarı fırladım.

Fazla uzağa gidemedim. Merdivenden resepsiyon olduğu gibi görünüyordu, camlı kapının ardında Joe Martin ile Çinli'nin arabasını seçebilmiştim. Er ya da geç kulübe gideceğimi bildiklerinden, her halde bütün gün orada dikiliyorlardı ya da boşboğazın teki orada olduğumu gammazlamıştı bile, öyleyse ikisinden biri o anda binanın içinde beni arıyor olmalıydı.

İçimdeki bir an için beni felce uğratan paniği bastırabildim, Buddha heykeli, sunu olarak bırakılan rengârenk çiçek taçyaprakları, kuş cıvıltılarıyla dolu müziği, vanilya kokuları ve içinde salatalık dilimleri yüzen su kaplarıyla, binanın bir kanadını işgal eden *spa* bölümüne doğru geri çekildim. Kadın ve erkek masajcılar camgöbeği renkli iş gömlekleriyle ötekilerden ayırt ediliyorlardı, personelin geri kalanı pembe gömlekleri içinde nere-

deyse birbirlerinin tıpatıp eşi genç kızlardı. Brandon Leeman'ın bana izin verdiği lükslerden biri olan *spa*'daki âdetleri bildiğimden, kimselere görünmeden koridordan süzülerek kabinlerden birine girebildim. Kapıyı kapatarak odanın dolu olduğunu belirtecek ışığı yaktım. O kırmızı ışık yanık olduğu sürece kimse rahatsız etmezdi. Bir masanın üstünde içinde okaliptüs yaprakları bulunan bir su ısıtıcısı, masaj için yassı taşlar ve güzellik ürünlerinin durduğu bir sürü şişe vardı. Kremleri bir yana iterek bir şişe losyonu üç yudumda içip bitirdim, ama içinde alkol vardıysa bile çok az olmalıydı, beni rahatlatmadı.

O kabinin içinde hiç değilse normal bir seans süresi olan bir saat boyunca güvende olacaktım, ama penceresi bulunmayan ve tek bir çıkışı olan o kapalı mekânda, midemi kaldıran o yoğun dişçi muayenehanesi kokusu içinde çok geçmeden bunalmaya başlamıştım. Orada kalamazdım. Masaj yatağının üstünde duran gömleği giysilerimin üstüne geçirdim, kafama da bir havluyu türban gibi sarıp yüzüme kalın bir kat beyaz krem sürerek koridora çıktım. Yüreğim hop etmişti: Joe Martin pembe gömlekli kızlardan biriyle konuşuyordu.

İçimdeki koşarak kaçma dürtüsü dayanılmazdı, ama olabildiğince sakin bir yürüyüşle koridor boyunca uzaklaşmaya zorladım kendimi. Fazla uzak olmaması gereken personel çıkışını aranarak kapıları kapalı bir dizi kabinin önünden geçtim, sonunda karşılaştığım daha geniş bir kapıyı itince kendimi servis merdiveninde buldum. Oradaki hava *spa*'nın o hoş dünyasından çok farklıydı: karo kaplı zemin, boyanmamış beton duvarlar, çiğ bir ışık, yanılgıya yer vermeyen bir sigara kokusu ve bir alt katın sahanlığında kadın sesleri. Duvara yapışarak bitmek bilmeyen bir süre bekledim, ne ilerleyebiliyor ne de *spa*'ya geri dönebiliyordum, sonunda kadınlar sigara iç-

meyi bitirerek çekip gittiler. Yüzümdeki kremi temizledim, havluyla gömleği bir köşede bırakarak binada biz kulüp üyelerinin hiçbir zaman görmediğimiz alt katlara doğru indim. Rastgele bir kapıyı açtım, kendimi büyük bir mekânda buldum, su ve havalandırma borularının geçtiği bu yerde çamaşır ve kurutma makineleri gümbür gümbür çalışıyordu. Çıkış kapısı umduğum gibi sokağa değil, yüzme havuzuna açılıyordu. Geri döndüm, çamaşırhanenin gürültü patırtısı arasında ve o dayanılmaz sıcaklık içinde, kullanılmış bir havlu yığınının arkasına gizlenerek bir köşeye büzüldüm; Joe Martin yenilgiyi kabul edip gidene kadar bir yere kıpırdayamazdım.

Kulakları sağır edici bir gürültü çıkaran o denizaltının içinde dakikalar geçip gidiyordu, Joe Martin'in eline düşeceğim diye içimdeki her şeyi bastıran o korku, yerini ivedilikle kafayı bulma ihtiyacına bırakmıştı. Günlerden beri bir şey yememiştim, vücudum susuz kalmıştı, kafamın içinde hortumlar dönüyor, mideme kramplar giriyordu. Ellerimle ayaklarım uyuşmuştu, sanki bir LSD kâbusundaymışım gibi rengârenk noktalı baş döndürücü sarmallar görüyordum. Zaman bilincimi yitirmiştim, aradan bir saat ya da pek çok saatler geçmiş olabilirdi, uyudum mu, yoksa ara ara bayıldım mı bilmiyorum. Her halde görevliler çamaşır yıkamak için girip çıkıyor olmalıydılar, ama kimse beni bulamadı. Sonunda gizlendiğim yerden sürüne sürüne çıktım, çok büyük bir çaba harcayarak ayağa kalktım, başım dönerek duvarlara yaslana yaslana, kurşun gibi ağırlaşmış bacaklarımla yürümeye başladım.

Dışarısı henüz gündüzdü, saat akşamın altı ya da yedisi olmalıydı, yüzme havuzu insanlarla doluydu. Bürolarda çalışanların kulübe toplu halde geldikleri en kalabalık saatti. Aynı zamanda da Joe Martin ile Çinli'nin gece etkinlikleri için hazırlık yapmaları gereken saatti,

büyük bir olasılıkla çekip gitmiş olmalıydılar. Açılır kapanır sandalyelerden birine kendimi attım, ihtiyaç halinde koşarak kaçmaya hazır olmam gerektiğinden havuza atlamaya cesaret edemeyerek sudan yükselmekte olan klorlu havayı derin derin içime çektim. Dişlerimin arasından lanet okuyarak garsonlardan birinden bir meyve kokteyli istedim, çünkü orada yalnızca sağlıklı içkiler bulunuyordu, öyle alkol falan yoktu, parasını da hesabıma yazmasını söyledim. O yoğun sıvıdan iki yudum aldım, ama bana öyle iğrenç geldi ki bırakmak zorunda kaldım. Vakit kaybetmeyi sürdürmekte yarar yoktu, o alçak heriflere beni gammazlayan görevlinin nöbette olmadığı umuduyla, resepsiyonun önünden geçme tehlikesini göze almaya karar verdim. Şansım varmış, hiçbir aksilikle karşılaşmadan dışarı çıktım.

Caddeye ulaşabilmek için, o saatte dolu olan park yerini geçmem gerekiyordu. Uzaktan kulüp üyelerinden birini gördüm, formda olan kırklı yaşlarındaki bu adam torbasını bagaja yerleştirmekle meşguldü, utancımdan kıpkırmızı kesilerek yanına yaklaştım, bana bir içki ısmarlamaya vakti olup olmadığını sordum. O cesareti nereden buldum bilmiyorum. Bu açık saldırı karşısında şaşıran adamın beni tartması bir an sürdü; yüzümü daha önce gördüyse de tanımamıştı, kafasındaki askıntı imajına da uymuyordum. Beni şöyle bir yukarıdan aşağıya süzdü, omuzlarını silkerek arabasına atladığı gibi çekip gitti.

Kısa hayatımda pek çok tedbirsizlikler yapmıştım, ama o zamana kadar kendimi hiç bu kadar alçaltmamıştım. Fedgewick'le olanlar bir kaçırılma ve tecavüz olayıydı, yırtıklığımdan değil, dikkatsizliğimden başıma gelmişti. Bu seferki farklıydı, ağzıma almasam da bir adı vardı. Birden başka bir adam dikkatimi çekti, elli altmış yaşlarında, göbekli, şort giymiş biri, mavi damarları fırlamış bembeyaz bacaklarıyla arabasına doğru yürüyordu,

hemen peşinden gittim. Bu kez daha şanslıydım... ya da daha şanssızmışım, bilmiyorum. O da beni reddetmiş olsaydı belki de hayatım bu kadar mahvolmazdı.

Aklıma Las Vegas geldikçe midem bulanıyor. Manuel bütün bunların daha birkaç ay önce olduğunu ve belleğimde henüz taze olduklarını hatırlatıyor bana, zamanın iyileşmeye yardımcı olduğunu, günün birinde hayatımın bu bölümünü gülerek anlatacağımı ileri sürüyor. Öyle söylüyor ama kendisi hiç de öyle yapmıyor, çünkü o geçmişinden asla söz etmez. Ben hatalarımı kabullendiğimi sanıyordum, hatta beni güçlendirdikleri için onlarla biraz gurur bile duyuyordum, ama şimdi Daniel'i tanıdıktan sonra, onun karşısına başım dik çıkabilmek için daha az ilginç olan bir geçmişim olmasını isterdim. Park yerinde bacakları varisli olan göbekli adamı durduran o kız bendim; bir yudum içki uğruna kendini vermeye hazır olan o kız da bendim, ama artık bir başkasıyım. Burada, Chiloé'de ikinci bir fırsatım oldu, bin tane daha fırsatım oldu, ama bazen vicdanımın beni suçlayan sesini susturamıyorum.

O şortlu ihtiyar, bu işi daha fazla yapamayacak hale gelene kadar birkaç hafta boyunca kafayı bulmamı sağlayan pek çok erkeğin birincisi oldu. Kendimi o şekilde satmak açlık çekmekten beterdi, uyuşturucusuz kalma işkencesinden bile bin beterdi. Ne sarhoşken ne de uyuşturucu aldığımda, hiç zaman kaçınamıyordum içimdeki o derin alçalma duygusundan, büyükbabam hep bana bakıyor, benim için acı çekiyordu. Erkekler çekingenliğimden ve tecrübesizliğimden yararlanıyorlardı. Aynı şeyi yapan öteki kadınlarla kıyaslandığımda ben genç ve eli yüzü düzgün biriydim, kendimi daha iyi götürebilirdim, ama birkaç yudum içki, bir tutam beyaz toz, bir avuç sarı taş uğruna kendimi teslim ediyordum. İçlerin-

de en düzgün olanlar bir barda alelacele bir şey içmeme izin veriyorlar ya da bir otel odasına götürmeden önce bana kokain ikram ediyorlardı; kimileri de adi bir şişe içki satın alıp işi arabada görmekle yetiniyorlardı. Bazıları bana on ya da yirmi dolar verdi, bazıları da hiçbir şey vermeden beni sokağa attı, paranın peşin alınması gerektiğinden haberim yoktu, bunu öğrendiğimdeyse bu yolda devam etmeye artık hazır değildim.

Sonunda bir müşterimle birlikte eroini de doğrudan doğruya damarımın içinde denemiş, cennetini paylaşmamı engellediği için Brandon Leeman'a lanet okumuştum. O ilahi sıvının kana karıştığı ânı tanımlamak imkânsız. Elimde avucumda bulunan azıcık şeyi de satmaya çalıştım, ama ilgilenen olmadı, bir kuaförün kapısında Vietnamlı bir kadına rica minnet, o markalı çantam karşılığında yalnızca altmış dolar alabildim. Yirmi katından fazla ederdi, ama öyle bir acil ihtiyaç içindeydim ki yarısına bile verirdim.

Adam Leeman'ın telefon numarasını unutmuş değildim, başına bir şey gelecek olursa onu arayacağıma dair Brandon'a verdiğim sözü de unutmamıştım, ama bunu yapmadım, çünkü Beatty'ye gidip o torbalardaki servete kendim konmayı düşünüyordum. Ancak bu plan iyi bir stratejiye ve bende hiç olmayan bir zihin açıklığına ihtiyaç gösteriyordu.

Derler ki insan sokakta yaşayarak geçirdiği birkaç ayın sonunda kesinlikle marjinal bir tip olur çıkarmış, çünkü yoksul bir görünüm kazanarak kimliğini ve sosyal konumunu kaybedermiş. Benim durumumda bu çok daha hızlı gerçekleşti, dibe vurmam için üç hafta yeterli olmuştu. Bir şehirdeki normal yaşama paralel olarak var olan o şiddet dolu, rezil ve sefil boyuta, suçlularla kurbanlarının, delilerle uyuşturucu bağımlılarının dünyasına, insanın ötekilerin üzerine basa basa hayatta kalabil-

diği, dayanışma ve merhamet duygusunun var olmadığı o âleme korkutucu bir hızla gömülmüştüm. Her zaman uyuşturucu etkisindeydim ya da kir içinde, üstüm başım pis kokarak saçım başım darmadağınık, giderek daha çılgın ve daha hasta bir halde, kafayı bulmanın yollarını aramaktaydım. Midemde birkaç lokma yemeğe zar zor dayanabiliyordum, sürekli öksürüyordum, burnum akıyordu, çapaktan yapışmış gözkapaklarımı açmak zor geliyordu, bazen düşüp bayılıyordum. İğne yerlerinin birçoğu mikrop kapmıştı, kollarım yara berelerle doluydu. Gecelerimi oradan oraya dolaşarak geçiriyordum, uyumaktan daha güvenliydi, gündüzleri de saklanıp dinlenebileceğim bir delik aranıyordum.

En güvenli yerlerin göz önünde olan yerler olduğunu öğrenmiştim, bir *mall*'un ya da bir kilisenin kapısında elimde kâğıt bir bardakla sokakta dilenmek yoldan gelip geçenlerin suçluluk duygusunu tetikliyordu. Kimileri önüme bozuk para atıyor, ama kimse benimle konuşmuyordu; bugünkü yoksulluk eskinin cüzam hastalığı gibi, insanları tiksindiriyor ve korkutuyor.

Şehirde Boulevard gibi eskiden dolaştığım yerlere yaklaşmaktan kaçınıyordum, çünkü oraları Joe Martin'le Çinli'nin de çalışma alanlarıydı. Dilencilerle bağımlılar, tıpkı hayvanlar gibi kendi alanlarını işaretliyor, birkaç metre çapında bir yerle yetiniyorlardı, ama içinde bulunduğum umutsuzluk, Zencilerin Zencilerle, Latinlerin Latinlerle, Asyalıların Asyalılarla, beyazların beyazlarla olmalarını sağlayan ırk bariyerlerine saygı göstermeden değişik mahalleleri keşfe çıkmaya itiyordu beni. Aynı yerde birkaç saatten fazla kalamıyordum. Beslenme ve yıkanma gibi en temel ihtiyaçlarımı gidermekten acizdim, ama ne yapıp edip alkol ve uyuşturucu bulabiliyordum. Her zaman tetikteydim, avcıların peşine düştüğü

bir tilki gibiydim, hızla hareket ediyor, kimseyle konuşmuyordum, her köşede bir düşmanım vardı.

Sesler duymaya başlamıştım, bazen onlara cevap verdiğimi duyarak şaşırıyordum, oysa onların gerçek olmadıklarını biliyordum, çünkü Brandon Leeman'ın binasındaki sakinlerin kaç tanesinde görmüştüm o belirtileri. Freddy onlara "görünmez varlıklar" der, onlarla alay ederdi, ama kötüleştiği zamanlar o varlıklar hayatiyet kazanırdı, tıpkı yine göze görünmedikleri halde ona işkence eden böcekler gibi. Peşimdekilerin arabasına benzer siyah bir araba gözüme çarpınca ya da bildiğim birine benzer birini gördüğümde, hemen ters yönde sıvışıyordum, ama Freddy'yi yeniden görme umudumu da kaybetmiyordum. İçimde şükran ve hınç karışımı bir duyguyla düşünüyordum onu; şehrin her bir köşesini tanıdığına göre neden beni bir türlü bulamıyordu?

Uyuşturucular açlığımı ve bedenimdeki sayısız acıları bastırıyor, ama krampları yatıştırmıyordu. Kemiklerim ağır geliyordu, pislikten her yanım kaşınıyordu, bacaklarımda ve sırtımda, o kadar çok kaşımaktan kanayan, garip birtakım kabarcıklar çıkmıştı. Ansızın iki-üç gündür yemek yemediğimi hatırlıyordum, o zaman ayaklarımı sürüyerek her zaman sıcak bir tabak yemek bulabileceğim bir kadın sığınağına gidiyor ya da San Vicente de Paul'deki yoksullar evinde kuyruğa giriyordum. Yatacak yer bulmak çok daha zordu. Geceleri hava yirmili derecelerde oluyordu, ama zayıf düştüğümden çok üşüyordum, ta ki sonunda Salvation Army tarafından bana kalın bir yün palto verilene kadar. O cömert örgüt benim için değerli bir başvuru yeri olup çıkmıştı, öteki kimsesizler gibi süpermarketlerden çalınma bir alışveriş arabasının içinde torbalarla dolaşmaya gerek yoktu, çünkü üstümdekiler fazlasıyla pis kokmaya ya da üstüme büyük gelmeye başlayınca, gidip Salvation Army'de değiş-

tiriyordum. Birkaç beden zayıflamıştım, köprücükkemiklerimle kalçalarımın kemikleri fırlamıştı, eskiden öylesine güçlü olan bacaklarımsa acınacak haldeydi. Aralık ayına kadar tartılacak fırsatım olmamış, tartıldığım zaman da iki ay içinde on üç kilo verdiğimi görmüştüm.

Umumi tuvaletler suçlu ve sapık insanların uğrak yeriydi, ama burnumu tıkayıp kullanmaktan başka çarem yoktu, çünkü bir dükkân ya da otelinkine erişemiyordum, girsem ite kaka dışarı çıkarırlardı beni. Görevliler anahtarı vermeye yanaşmadıklarından benzin istasyonlarındaki helalara da giremiyordum. Böylelikle cehennemin basamaklarını büyük bir hızla inmeye başlamıştım, tıpkı bir avuç *crack*, birazcık halüsinojen, sert, acı, zehir zıkkım bir yudum içki uğruna dilencilik ve hırsızlık ederek sokakta hayatta kalabilen onca sefil yaratık gibi. İçki ne kadar ucuz olursa o kadar etkiliydi, tam da benim aradığım şeydi. Ekim ve kasım aylarını böyle geçirdim; nasıl hayatta kalabildiğimi tam olarak hatırlayamıyorum, ama o kısacık keyif anlarını, sonra da yeni bir doz bulabilmek için onursuzca ava çıkışımı çok iyi hatırlıyorum.

Hiç sofraya oturmamıştım, param olursa *taco*, sandviç ya da hamburger satın alıyor, hemen arkasından da sokakta dört ayak üstünde sonu gelmeyen öğürtülerle kusuyordum, midem alevler içinde yanıyordu, dudaklarım patlamış, ağzımda ve burnumda yaralar açılmıştı, çevremde temiz ya da hoş hiçbir şey yoktu, kırık camlar, hamamböcekleri, çöp bidonları, kalabalığın içinde ne bana gülümseyecek tek bir yüz vardı ne de yardım etmeye uzanacak tek bir el, bütün dünya uyuşturucu kaçakçıları, bağımlılar, kadın satıcıları, hırsızlar, uğursuzlar, orospular, kaçıklarla doluydu. Her yanım ağrıyordu. O lanet olasıca bedenimden nefret ediyordum, o lanet yaşantıdan nefret ediyordum, kendimi kurtaracak lanet bir iradeden yoksun olmaktan nefret ediyordum, lanet ru-

humdan, lanet kaderimden nefret ediyordum.

Las Vegas'ta tek kişiyle selamlaşmadan, başka bir insanoğlundan tek bir kelime duymadan ya da tek bir hareket görmeden günlerim geçip gidiyordu. Bağrıma buz gibi soğuk bir pençe gibi yapışmış olan yalnızlık, sonunda canıma öyle bir tak dedi ki, telefonu elime aldığım gibi Berkeley'deki evimi aramak gibi basit bir çözüm geldi aklıma. Bunu yapmam yeterliydi, tek bir telefon; ama artık o zamana kadar bütün umudumu yitirmiştim.

Başlangıçta, henüz koşabilecek durumdayken, sigara içenlerin açık havada oturdukları masaları olan kafelerle restoranları dolaşıyordum, herhangi bir kimse masanın üzerinde bir paket sigara bırakacak olursa, bir koşu yanından geçip alıp götürüyordum, onu *crack*'le değiştokuş edebilirdim. Sokakta ne kadar toksik madde varsa hepsini kullandım, kokusu hoşuma gittiği halde bir tek tütün dışında, çünkü o bana Papimi hatırlatıyordu. Marketlerden meyve ya da istasyondaki büfelerden çikolata tabletleri de aşırıyordum, ama nasıl o hüzün verici fahişelik mesleğini öğrenemediysem, hırsızlık etmeyi de öğrenememiştim. Freddy o konuda tam bir uzmandı, daha altı bağlıyken hırsızlık etmeye başladığını söylerdi, hilelerini öğretmek için bana kaç kez gösteri de yapmıştı. Kadınların el çantaları konusunda son derece dikkatsiz olduklarını anlatmıştı bana, onları iskemlelerin kenarlarına asarlar, dükkânlarda bir şey seçer ya da üstlerine prova ederlerken ellerinden bırakırlar, kuaförde yere atarlar, otobüste omuzlarına asarlar, yani birisi çıksa da onları bu sorundan kurtarsa diye aranır gibidirler, derdi. Freddy'nin gözle görülmez elleri, büyülü parmakları vardı, bir çitanın sinsi zarafetine sahipti o. "Bak iyice dikkat et, Laura, gözlerini benden ayırma," diye bana meydan okurdu. Bir *mall*'a girerdik, insanları inceleyerek kurbanı-

nı arayıp bulurdu, kulağında ceptelefonuyla, sanki bağıra çağıra bir konuşmaya dalmış pozunda dolaşırdı, dalgın bir kadına yaklaşır, daha ben görmeye fırsat bulamadan çantasından cüzdanını yürütür, sonra da hep telefonda konuşarak sakin sakin çekip giderdi. Aynı zarafetle herhangi bir arabanın kilidini açabilir ya da çeşitli reyonları olan bir büyük mağazaya girer, beş dakika sonra elinde bir çift parfüm ya da saatle başka bir kapıdan çıkardı.

Freddy'nin verdiği dersleri uygulamaya çalışmıştım, ama bende ondaki doğallıktan eser yoktu, sinirlerim bozuluyor, sefil görüntüm benden kuşkulanmalarına neden oluyordu; dükkânlarda beni göz hapsine alıyorlar, sokakta insanlar beni itip uzaklaştırıyorlardı, lağım gibi kokuyordum, saçlarım yağ içindeydi, yüzümde umutsuz bir ifade vardı.

Ekim ayı ortalarında iklim değişti, geceleri hava soğuk olmaya başlamıştı, bense hastaydım, her dakika ancak uyuşturucuyla yok olan keskin bir sızıyla ve yanmayla işiyordum. Sistit olmuştum. Daha önce de on altı yaşımdayken bir kez geçirdiğim için anlamıştım, antibiyotikle iyileşeceğini biliyordum, ama Birleşik Devletler'de doktor reçetesi olmadan antibiyotik bulmak, bir kilo kokain ya da otomatik bir tüfek bulmaktan daha zordur. Yürürken ve dik dururken zorlanıyordum, ama hastanenin acil servisine gitmeye cesaret edemedim, çünkü bana sorular soracaklardı, her zaman da nöbette polisler oluyordu.

Gecelerimi geçirecek güvenli bir yer bulmalıydım, bir yoksullar yurdunu denemeye karar verdim, burası yirmi kadar kadınla bir sürü çocuğun kaldığı, birbirine yakın bir dizi kamp yatağı yerleştirilmiş havasız bir barakaydı. O kadınlardan pek azının benim gibi sefalete boyun eğmiş olmalarına şaşırmıştım; yalnızca birkaçı deliler gibi kendi kendilerine konuşuyor ya da kavga aranı-

yordu, geri kalanlar son derece aklı başında görünüyorlardı. Çocukları olanlar daha kararlı, daha etkin, temiz pak, hatta neşeliydiler, çocuklarıyla uğraşıyor, biberonlarını hazırlıyor, çamaşır yıkıyorlardı; kadınlardan birinin dört yaşlarında bir kız çocuğuna Doktor Seuss'un bir kitabını okuduğunu gördüm, çocuk kitabı ezbere biliyor, annesiyle birlikte tekrarlıyordu. Sokakta yaşayan insanların hepsi sanıldığı gibi şizofren ya da kötü yola düşmüş değiller, onlar yalnızca yoksul, yaşlı ya da işsiz, çoğunluğu terk edilmiş çocuklu kadınlar ya da şiddetin çeşitli biçimlerinden kaçan insanlar.

Yurdun duvarındaki bir afişte, sonsuza dek aklıma kazınan bir cümle vardı: "Onursuz bir hayat yaşanmaya değmez." Onur mu? Birdenbire, korkunç bir kesinlikle, bir uyuşturucu ve alkol bağımlısına dönüşmüş olduğumu anladım. Küllerin arasına gömülmüş cüruf halinde ve göğsüme yediğim bir hançer darbesi kadar şiddetli bir huzursuzluk duymama yetecek bir nebze onurum kaldığını varsayıyordum. O afişin karşısında ağlamaya başladım, umutsuzluğum o derece olmalıydı ki danışman kadınlardan biri çok geçmeden yanıma yaklaştı, beni alıp küçük ofisine götürdü, bir bardak soğuk çay verdikten sonra nazik bir tavırla adımı, neyi ne sıklıkta kullandığımı, son kez ne zaman aldığımı, daha önce tedavi görüp görmediğimi, herhangi birisine haber verip veremeyeceğimizi sordu.

Büyükannemin telefon numarasını ezbere biliyordum, bunu unutmamıştım, ama onu aramak acı ve utançtan öldürmek anlamına gelecekti, aynı zamanda zorunlu bir rehabilitasyon görmem ve maddeden uzak kalmam anlamını da taşıyacaktı. Lafı bile olmazdı. "Ailen var mı?" diye ısrarla sordu danışman. Her dakika başıma geldiği gibi öfkeyle zıvanadan çıkarak küfürlerle karşılık verdim ona. Kadın, sükûnetini hiç kaybetmeden, içimi

dökmeme göz yumdu, sonra yönetmeliği ihlal ederek o gece yurtta kalmama izin verdi, çünkü kabul edilmenin koşullarından biri de alkol ya da uyuşturucu kullanmıyor olmaktı.

Yurtta çocuklar için meyve, süt ve bisküvi, her saat kahveyle çay, banyo, telefon ve benim için gereksiz olan çamaşır makineleri vardı, çünkü sahip olduğum tek şey üstümdeki giysilerdi, içinde azıcık eşyamın bulunduğu o plastik torbayı kaybetmiştim. Sıcak suyla sabunun tenime verdiği hazzın, saçımdaki köpüklerin ve şampuanın o nefis kokusunun keyfini çıkararak uzun uzun duş aldım, haftalardan beri yaptığım ilk banyoydu bu. Sonra aynı pis kokulu giysilerimi giymek zorunda kaldım. Karyolamda dertop olarak mırıldana mırıldana Nenem ile Papimi çağırıyor, gelip beni eskisi gibi kollarına almaları, her şey yoluna girecek, merak etme, biz sana göz kulak oluruz, ninni de yavrum ninni, uyusun da büyüsün ninni, demeleri için yalvarıyordum. Uyku benim için her zaman sorun olmuştur, ta doğduğumdan beri, ama içeridekı ağır havaya ve kadınların horlamalarına rağmen dinlenebildim. Bazıları uykularında bağırıyorlardı.

Benim karyolamın yakınına iki çocuklu bir anne yerleşmişti, meme emen bir bebek, bir de iki-üç yaşlarında tatlı bir kız çocuğu. Beyaz tenli, çilli, tombul bir genç kadındı, görüldüğü kadarıyla kısa bir süre önce evsiz kalmıştı, çünkü hâlâ bir amacı, bir planı var gibi görünüyordu. Banyoda karşılaştığımızda bana gülümsemişti, kız da yusyuvarlak mavi gözleriyle bana bakakalmış, bir köpeğim olup olmadığını sormuştu. "Eskiden bir köpeğim vardı, adı Toni'ydi," demişti bana. Kadın bebeğin bezini değiştirirken, çantasının bir gözünde beş dolarlık bir kâğıt para görmüş, onu bir türlü aklımdan çıkaramamıştım. Sabah gün doğup da en sonunda yatakhaneye ses-

sizlik çökmüş ve kadın çocuklarına sarılmış olarak mışıl mışıl uyurken, onun yatağına kadar usulca süzüldüm, çantasını kurcalayarak kâğıt parasını aşırdım. Sonra tıpkı bir dişi köpek gibi kuyruğum bacaklarımın arasında sinerek kendi yatağıma döndüm.

Hayatımda işlediğim hataların ve günahların içinde en bağışlayamadığım bu olmuştur. Benden daha fazla ihtiyaç içindeki birinden para çalmıştım, hem de o kâğıt parayı çocuklarına yiyecek almak için kullanacak olan bir anneden. Bunun bağışlanacak yanı yok. İnsan dürüstlükten ayrılınca çözülüyor, insanlığını ve ruhunu kaybediyor.

Sabahleyin saat sekizde, bir kahve içip çörek yedikten sonra, geldiğimde benimle ilgilenmiş olan aynı danışman kadın, üzerinde rehabilitasyon merkezinin bilgileri yazılı olan bir kâğıt uzattı. "Git Michelle'le konuş, kız kardeşimdir, o sana yardım eder," dedi. Teşekkür bile etmeden bir koşu oradan çıktım, kâğıdı da sokaktaki bir çöplüğe attım. O mübarek beş dolar, şöyle ucuz ve etkili bir doz için bana yeterdi. Hiçbir Michelle'in merhametine ihtiyacım yoktu benim.

Aynı gün, Oregon'daki akademideyken Nenemin bana vermiş olduğu ve her zaman yanımda taşıdığım Papimin fotoğrafını kaybettim. Bu bana korkunç bir işaret gibi gelmişti, büyükbabamın o beş doları aşırdığımı gördüğü, hayal kırıklığına uğrayarak çekip gittiği ve artık hiç kimsenin bana göz kulak olmayacağı anlamına geliyordu. Korku, endişe, gizlenme, kaçıp gitme, dilencilik etme, bunların hepsi tek bir karabasanın içinde erimişti, gecemle gündüzüm aynıydı.

Bazen sokaktaki o zamanlarımla ilgili bir sahnenin anısı aniden karşımda şimşek gibi çakarak bana rahat vermiyor, içimi titretiyor. Bazen de kafamın içinde sanki gerçekmişçesine canlı hayallerle ter içinde uyanıyorum. Rüyamda, yılanlar gibi kıvrım kıvrım uzayıp giden dara-

cık sokakların labirentinde, sesim çıkmadan bağırarak kapıları ve pencereleri kapalı binalar arasında kendimi çırılçıplak koşarken görüyorum, yardım isteyecek tek bir kişi yok, her yanım cayır cayır yanıyor, ayaklarım kan revan içinde, ağzımda safra, tek başınayım. Las Vegas'tayken, büyükbabamın ölümüyle başlamış olan çaresiz bir yalnızlığa mahkûm olduğuma inanıyordum. O zamanlar günün birinde burada, bu Chiloé Adası'nda, dünya ile iletişimsiz kalarak bana aşina olan her şeyin çok çok uzağındaki yabancıların arasına gizlenip de kendimi yalnız hissetmeyeceğimi nasıl düşünebilirdim?

Daniel'i yeni tanıdığımda, üzerinde iyi bir izlenim bırakmak, geçmişimi silerek yeni bir beyaz sayfa açmak, kendimi daha iyi bir biçimde yeniden yaratmak istiyordum, ama paylaştığımız aşkın yakınlığı içinde, bunun ne doğru ne de uygun olacağını anladım. Bugün olduğum kişi, işlediğim en kötü hatalar da dahil olmak üzere, daha önce yaşadıklarımın bir sonucuydu. Ona itiraflarda bulunmak benim için iyi bir deneyim olmuş, Mike O'Kelly'nin savunduğu gerçeğin doğruluğunu anlamıştım: Şeytanlar, onları gizlendikleri derinliklerden çıkarıp da gündüz ışığında gözlerinin içine baktığımızda bütün güçlerini kaybederler, derdi o, ama şimdi ben bunu yapmalı mıydım, yapmamalı mıydım bilemiyorum. Galiba Daniel'i korkuttum. İşte bu yüzden benim hissettiğim aynı tutkuyla karşılık vermiyor bana, her halde bana güvenmiyor, bu da doğal. Benimki gibi bir hikâye en cesur insanı bile ürkütür. Ayrıca onun bende güven duygusu uyandırdığı da doğru. Hikâyemin en aşağılayıcı bölümlerine kadar her şeyi ona anlatmak öyle kolay oldu ki, çünkü yargılamadan dinliyordu beni, her halde bu onun eğitiminin bir parçasıydı. Bütün psikiyatrların yaptığı da bu değil mi? Dinlemek ve susmak. Ne olup bittiğini bana

hiçbir zaman sormadı, o anda, ona anlatırken neler hissettiğimi soruyordu, ben de ona tenimdeki yanmayı, göğsümdeki çarpıntıları, beni ezen o kayanın ağırlığını tanımlıyordum. O duygulardan kaçmamamı, onları hiç irdelemeden kabul etmemi istiyordu, çünkü bunu yapacak cesareti bulacak olursam, tıpkı kutular gibi birer birer açılacak ve ruhum azat olacaktı.

"Sen çok acı şekmişsin, Maya, yalnızca ergenlik çağında başına gelenler yüzünden değil, aynı zamanda çocukluğunda terk edilmiş olmandan dolayı," dedi bana.

"Terk edilmek mi? Emin ol terk edilmiş falan değildim. Büyükannem ile büyükbabam beni ne kadar şımarttılar tahmin edemezsin."

"Evet ama annen ile baban seni terk etmişler."

"Oregon'daki terapistler de öyle söylüyorlardı, ama büyükannemler..."

"Günün birinde bunu bir terapide gözden geçirmen gerekecek," diye sözümü kesti.

"Zaten siz psikiyatrlar her şeyi terapiyle çözümlersiniz!"

"Psikolojik yaraların üzerini toprakla örtmek yararsızdır, yaralar kabuk bağlayabilsinler diye onları havalandırmak gerekir."

"Oregon'dayken terapiden gına gelmişti, Daniel, ama ihtiyacım olan şey buysa, sen bana yardımcı olabilirsin."

Verdiği yanıt romantik olmaktan çok akılcıydı: Bu uzun soluklu bir proje olurdu ve kendisinin yakında buradan gitmesi gerekiyordu, üstelik hastanın terapistiyle olan ilişkisinde sekse yer yoktu.

"Öyleyse ben de Papimden yardım isterim."

"Bu iyi bir fikir," diyerek güldü.

Las Vegas'taki o bahtsız günlerimde Papim tek bir kez gelmişti beni görmeye. O kadar ucuz bir eroin bulmuştum ki, güvenli olmadığından kuşkulanmam gere-

kirdi. Uyuşturucuya karışan pisliklerden zehirlenerek ölüp giden bağımlıları biliyordum, ama öyle ihtiyaç içindeydim ki karşı koyamadım. İğrenç bir umumi tuvalette eroini burnuma çektim. Onu damarıma enjekte edecek iğnem yoktu, belki de beni kurtaran o oldu. İçime çeker çekmez şakaklarımda katır tepmesi gibi bir darbeyle kalbimin göğsümün içinden fırladığını hissettim, aradan bir dakika bile geçmeden kapkara bir örtüyle sarmalanmış bir halde nefes alamadan boğuluyordum. Bir amonyak buharı içinde, helayla duvar arasındaki kırk santimlik yerde kullanılmış tuvalet kâğıtlarının üzerine yığıldım kaldım.

Ölmek üzere olduğumu hayal meyal anlamıştım, korkmak bir yana, içimi büyük bir ferahlık kaplamıştı. Kapkara bir suyun içinde yüzüyor, sanki rüyadaymışım gibi, gitgide gevşeyerek daha derinlere batıyordum, sıvıyla dolu o uçurumun dibine doğru yavaşçacık inmekten mutluydum, bu utanca bir son vermekten, bu dünyadan çekip gitmekten, öte yana geçmekten, tam bir fars olan hayatımdan, kendi yalanlarımdan ve bahanelerimden, böyle alçak, şerefsiz ve korkak bir kişi olmaktan, kendi aptallıkları için babasını, büyükannesini ve evrenin geri kalanını suçlayan böyle bir kişi olmaktan, on dokuz yaşını bitirir bitirmez bütün gemilerini yakarak mahvolan, kapana sıkışıp kalan, yitip giden o zavallıdan, yaralar ve bitler içinde bir iskelete dönüşmüş olan o kişiden, bir yudum içki uğruna erkeklerle yatan, yoksul bir annenin parasını çalan o sefil insandan kaçıp kurtulmaktan mutluluk duyuyordum; Joe Martin'le Çinliden, kendi bedenimden, o boktan hayattan sonsuza kadar kaçıp kurtulmayı arzu ediyordum yalnızca.

O sırada, tam artık gitmek üzereyken, çok uzaklardan gelen bir bağırtı duydum: "Maya, Maya, nefes al! Nefes al! Nefes al!" diyen. Kafam karışmış bir halde

epeyce bir süre duraksadım, bir karar almak zorunda kalmamak için yeniden kendimden geçmeyi arzu ediyordum, kendimi kurtarıp bir hiçliğe doğru ok gibi fırlayıp gitmek istiyordum, ama bana telaşla seslenen o kalın ses beni bu dünyaya bağlıyordu. Nefes al, Maya! İçgüdüsel olarak ağzımı açtım, havayı yuttum ve can çekişiyormuş gibi kısa kısa soluklarla havayı içime çekmeye başladım. Yavaş yavaş, ama şaşılacak bir yavaşlıkla, o son rüyadan geri döndüm. Yanımda hiç kimse yoktu, ama hela kapısıyla yer arasındaki bir karışlık aralıktan öte yanda bir çift erkek ayakkabısı görünce onları tanıdım. Papi? Sen misin Papi? Hiçbir yanıt yoktu. O İngiliz mokasenleri aynı yerde bir an durduktan sonra sessizce uzaklaştı. Kesik kesik soluyarak oturduğum yerde kalakalmış, bana itaat etmeyen bacaklarıma kramplar girerken Papi, Papi, diye sesleniyordum.

Büyükbabamın beni ziyarete gelmiş olmasını Daniel hiç garipsemedi, tanıdığım pek çok psikiyatrdan herhangi birinin yapacağı gibi, olanlar için bana akılcı bir açıklama yapmaya da kalkışmadı. Manuel Arias'ın tabiriyle batını bir tavır takındığımda üzerime çevirdiği o alaycı bakışlara benzer bir bakışla bile bakmadı bana. Yakışıklı olmasının yanı sıra duyarlı da olan bu Daniel'e gel de âşık olma! Özellikle de çok yakışıklı. Michelangelo'nun Davud'una benziyor tıpkı, ama onunkinden çok daha çekici bir ten rengine sahip. Floransa'dayken büyükannemler o heykelin minik bir kopyasını satın almışlardı. Dükkânlarda önü bir incir yaprağıyla kapalı olan bir *Davud* göstermişlerdi onlara, ama benim en çok hoşuma giden onun cinsel organıydı; orayı gerçek bir insan vücudunda henüz görmüş değildim, yalnızca Papimin anatomi kitabında görmüştüm. Her neyse, konudan uzaklaştım, Daniel'e geri döneyim, her birimizin kaprisli bir süperego yerine bizi kayıtsız şartsız seven bir Papimiz

olsa, dünyadaki sorunların yarısının çözümleneceğine inanıyor o, çünkü en büyük erdemler sevgiyle yeşerirmiş.

Daniel Goodrich'in hayatı benimkiyle kıyaslandığında ballı börek, ama onun da sıkıntıları olmuş. Niyetlerinde ciddi bir tip, akıntıya kapılıp giden benden farklı olarak, daha gençliğinden beri hangi yolu seçeceğini biliyormuş. İlk bakışta o zengin çocuk tavırları ve fazlasıyla hazır gülümsemesiyle insanı aldatıyor, kendi kendisinden ve dünyadan hoşnut bir insanın tebessümü onunki. Bu sonsuz mutluluk havası garip, çünkü tıp öğrenimi ve uzmanlığı sırasında, omzunda sırt çantasıyla yayan olarak yaptığı yolculuklarda pek çok yoksulluğa ve acıya tanık olmuştur herhalde. Onunla yatmış olmasaydım, onun da Manuel gibi heyecanlardan kopuk bir başka Siddhartha olduğunu düşünürdüm.

Goodrich'lerin hikâyesi tam bir roman. Daniel biyolojik babasının Zenci, annesinin beyaz olduğunu biliyor, ama onları tanımıyor, kendisini büyüten aileyi taparcasına sevdiği için onları arama fikri hiç ilgisini çekmemiş. Kendisini evlat edinen üvey babası Robert Goodrich *Sir* unvanı olan İngilizlerdenmiş, ama Birleşik Devletler'de alay konusu olur, diye unvanını kullanmıyormuş. Kanıt olarak da, boynunda turuncu renkli bir kurdeleye asılı muhteşem nişanıyla Kraliçe II. Elizabeth'i selamlarken göründüğü bir fotoğrafı varmış. Yayımlanmış birkaç kitabı bulunan ve bilim dalındaki yararlılıkları nedeniyle verilmiş *Sir*'lük unvanına sahip olan çok ünlü bir psikiyatrmış.

Bu İngiliz *Sir*'ü, o sırada Londra'da bulunan Amerikalı genç kemancı Alice Wilkins'le evlenerek onunla birlikte Birleşik Devletler'e taşınmış ve çiftin yerleştiği Seattle'da o kendi kliniğini açmış, karısı da senfoni orkestrasına girmiş. Alice'in çocuğu olamayacağını öğrenince, uzun tereddütlerden sonra Daniel'i evlat edinmiş-

ler. Aradan dört yıl geçtikten sonra Alice beklenmedik bir şekilde hamile kalmış. Başlangıçta bunun histerik gebelik olduğunu sanmışlar, ama çok geçmeden öyle olmadığı anlaşılmış ve vakti gelince Alice, küçük Frances'i dünyaya getirmiş. Daniel, kendisine bir rakip geldi, diye kıskançlık duyacağı yerde, başka kimseye göstermediği kesin bir sevgiyle kız kardeşine bağlanmış, zamanla büsbütün artan bu sevgisine kız da bütün kalbiyle karşılık veriyormuş. Robert ile Alice, iki çocuklarına da geçirdikleri klasik müzik zevkini, her zaman sahip oldukları *cocker spaniel* cinsi köpek sevgisini ve Frances'in felaketine neden olacak dağ sporları merakını paylaşıyorlarmış.

Daniel dokuz, kız kardeşi de beş yaşındayken anneleriyle babaları ayrılmışlar ve Robert Goodrich, Alice'in de çaldığı orkestranın piyanisti olan Alfons Zaleski'yle birlikte on sokak ötede bir yere taşınmış; bu yetenekli Polonyalı, Sir Robert Goodrich'in herkesin bildiği o İngiliz alaycılığı ve inceliğiyle tam bir tezat oluşturan bayağı bir mizah duygusuna sahip, yatmak bilmeyen gür saçları ve kaba saba tavırlarıyla çam yarması gibi iriyarı bir adammış. Daniel ile Frances babalarının o ilgi çekici dostu hakkında şiirsel bir açıklama dinlemişler ve bunun geçici bir düzen olduğu şeklinde bir fikir edinmişler, ama aradan on dokuz yıl geçmiş ve o iki adam hâlâ beraberlermiş. O arada orkestrada birinci keman şefliğine terfi eden Alice, gerçekten de iyi bir iş arkadaşı olan Alfons Zaleski'yle birlikte keman çalmayı sürdürüyormuş, çünkü o Polonyalı kocasını elinden almaya hiçbir zaman kalkışmamış, onu yalnızca paylaşıyormuş.

Alice eşyaların yarısıyla ve *cocker spaniel*'lerin iki tanesiyle aile yuvasında kalırken, Robert de eşyaların geri kalanıyla üçüncü köpeği alarak âşığıyla birlikte aynı mahalledeki benzer bir eve yerleşmekteymiş. Daniel ile Frances, ellerinde bavullarıyla, her birinde birer hafta

kalmak suretiyle, iki evin arasında gidip gelerek büyümüşler. Ebeveynlerinin durumunun dikkat çekmediği aynı okula gitmişler, bayramları ve yıldönümlerini her ikisiyle birlikte geçiriyorlarmış, Washington'dan kalkıp gelen ve Şükran Günü'nde hep birlikte boy gösteren kalabalık Zaleski ailesinin sirk akrobatları olduğuna da uzun süre inanmışlar, çünkü Alfons'un çocukların sevgisini kazanmak için uydurduğu pek çok hikâyeden biriymiş bu da. Aslında bu zahmete girmese de olurmuş, çünkü Daniel ile Frances onu başka nedenlerle seviyorlarmış: Bu adam onlara annelik etmiş. O Polonyalı onları taparcasına seviyor, onlar için gerçek ebeveynlerinden çok daha fazla vakit harcıyormuş, neşeli ve yaşamasını bilen bir adammış, üzerinde pijaması, boynunda Sir Robert'ın nişanıyla, akrobatik Rus halk dansları gösterileri yaparmış hep onlara.

Goodrich'ler yasal olarak boşanma zahmetine girmeden ayrılmışlar ve aralarındaki dostluğu sürdürmeyi başarmışlar. Alfons Zaleski ortaya çıkmadan önce paylaşmakta oldukları aynı ilgi alanlarıyla birbirlerine bağlıymışlar, bir tek dağcılık dışında, o sporu da Frances'in geçirdiği kazadan sonra bir daha yapmaz olmuşlar.

Daniel, on yedi yaşını daha yeni bitirdiğinde yüksek notlarla lise diplomasını alıp tıp öğrenimi için üniversiteye kabul edilmiş, ama henüz olgunlaşmamış olduğu o kadar belliymiş ki Alfons onu bir yıl daha beklemeye, o arada biraz pişmeye razı etmiş. "Sen sümüklü veledin tekisin, Daniel, daha burnunu silmeyi beceremezken nasıl hekim olursun?" diyormuş. Robert ile Alice'in kesin muhalefetine rağmen Polonyalı, erkekliğe adım atsın ve İspanyolca öğrensin diye bir öğrenci programıyla onu Guatemala'ya göndermiş. Daniel, Atitlán Gölü kıyısındaki bir köyde bir Yerli ailesinin yanında, hiç kimseye haber yollamadan, mısır yetiştirip agave elyafından ip örerek

dokuz ay kalmış, petrol rengi derisi, içine girilmez bir çalı demetini andıran saçları ve gerillacı fikirleriyle, Quiché dilini konuşarak geri dönmüş. O deneyimden sonra tıp öğrenimi görmek ona çocuk oyuncağı gibi gelmiş.

Goodrich'lerle Zaleski'nin dostluk üçgeni, bir arada yetişen o iki çocuk bir kez büyüdükten sonra her halde dağılırdı, ama Frances'in bakılma ihtiyacı onları eskisinden de fazla birbirlerine bağlamış, çünkü Frances tamamen onlara bağımlıymış.

Bundan dokuz yıl önce Frances Goodrich, o Polonyalının dışında bütün ailenin Sierra Nevada Dağları'nda tırmanış yaptığı bir sırada feci bir şekilde düşmüş, sayılamayacak kadar çok kemiği kırılmış, son derece karmaşık on üç ameliyatın ve sürekli egzersizlerin ardından zar zor yerinden kımıldayabiliyormuş. Daniel, kız kardeşini yoğun bakım ünitesindeki bir yatakta paramparça bir halde görünce, tıp öğrenimi görmeye karar vermiş ve kardeşi öyle istedi, diye psikiyatriyi seçmiş.

Kız, upuzun üç hafta boyunca derin bir komada kalmış. Annesiyle babası artık onu solunum cihazından ayırmak gibi geri dönüşü olmayan bir fikri düşünmeye başlamışlar, çünkü doktorların tanısına göre beyin kanaması geçirip bitkisel hayata girmişmiş, ama Alfons Zaleski buna izin vermemiş, çünkü Frances'in iki dünya arasında asılı kaldığı, ama onu bırakmayacak olurlarsa geri dönebileceği onun içine doğuyormuş. Bütün aile gece gündüz hastanede nöbetleşe bekleyerek onunla konuşuyor, onu okşuyor, ona sesleniyorlarmış, en sonunda bir cumartesi sabahı saat beşte gözlerini açtığı anda yanında Daniel varmış. Nefes borusunda trakeostomi olduğundan Frances konuşamıyormuş, ama Daniel onun gözlerindeki ifadeye tercüman olarak herkese kız kardeşinin hayatta olmaktan çok mutlu olduğunu, onun ölmesine merhameten yardım

etmek için yaptıkları o plandan vazgeçmelerinin iyi olacağını duyurmuş. Onlar ikiz gibi bir arada büyümüşler, birbirlerini kendilerinden daha iyi tanıyorlarmış, birbirlerini anlamak için sözcüklere ihtiyaçları yokmuş.

O kanama, korkulduğu gibi Frances'in beyninde hasar bırakmamış, yalnızca geçici bir bellek kaybına neden olmuş, gözleri şaşılaşmış ve bir kulağı duymaz olmuş, ama Daniel temelde bir şeyin değiştiğini fark etmiş. Dediğine göre, eskiden kız kardeşi babası gibi akılcı, mantıklı, bilime ve matematiğe yatkınken, o kazadan sonra yüreğine göre düşünür olmuş. Frances'in insanların niyetlerini ve ruhsal durumlarını tahmin edebildiğini söylüyormuş; ondan bir şey gizlemek ya da onu kandırmak imkânsızmış, bir anda o kadar isabetli tahminleri oluyormuş ki, Alfons Zaleski piyangodaki talihli numaraları önceden bilsin diye ona antrenman yaptırmaya başlamış. Hayal gücü, yaratıcılığı ve önsezileri şaşılacak bir biçimde gelişmiş. "İnsanın beyni bedeninden çok daha ilginç, Daniel. Ben yaşamaya bu kadar hevesliyken neden sağlam insanların intihar ettiklerini öğrenebilmek için sen babam gibi psikiyatr olmalısın," demiş ona Frances, artık konuşabildiği zaman.

Eskiden tehlikeli sporlarda gösterdiği aynı cesaret, acılara dayanmakta Frances'in işine yaramış; Daniel, onun iyileşeceğinden adı gibi emin. Şimdiki halde kızın bütün hayatı, her gün pek çok saatini alan fiziksel rehabilitasyon ile internetteki şaşırtıcı sosyal yaşantısı ve öğrenimi arasında geçiyormuş. O acayip ailesiyle birlikte oturuyormuş. Goodrich'lerle Zaleski, sayıları yediye çıkmış olan *cocker spaniel*'ler de dahil, hep birlikte oturmalarının daha yerinde olacağına karar vererek Frances'in tekerlekli sandalyesinin içinde kolaylıkla oradan oraya dolaşabildiği tek katlı büyük bir eve taşınmışlar. Zaleski, egzersizlerinde Frances'e yardımcı olabilmek için bir sü-

rü kurslara katılmış, Goodrich'lerle o Polonyalı piyanistin arasında ne gibi bir ilişki olduğunu artık hiç kimse tam olarak hatırlamıyormuş; ama bunun ne önemi varmış, onlar birbirlerine değer veren ve hasta bir kıza bakan üç tane iyi insanmış, müziği, kitapları ve tiyatroyu seven, şarap koleksiyonu yapan, aynı köpekleri ve aynı dostları paylaşan üç kişiymiş.

Frances ne tek başına saçını tarayabiliyor ne de dişlerini fırçalayabiliyormuş, ama parmaklarını kımıldatabiliyor ve bilgisayarını kullanabiliyormuş, üniversiteyle ve bütün dünyayla da böyle bağlantı kuruyormuş. İnternete girdik ve Daniel, Facebook'ta bana kız kardeşini gösterdi, kazadan önce ve sonra çekilmiş bir sürü fotoğrafı var: çilli, kızıl saçlı, sincap suratlı, narin ve neşeli bir kız. Facebook'taki sayfasında Daniel'in yolculuğuyla ilgili pek çok yorum, fotoğraf ve video var.

"Frances'le ikimiz birbirimizden çok farklıyızdır," diye anlattı bana. "Ben daha çok gürültü patırtıdan uzak, hareketsiz bir insanımdır, o ise tam bir delifişek. Çocukken kâşif olmayı isterdi, en sevdiği kitap da XV. yüzyılda yaşamış bir İspanyol serüvencisi olan Álvar Núñez Cabeza de Vaca'nın *Naufragios y comentarios*[1] adlı eseriydi. Frances, dünyanın öbür ucuna, denizin dibine, aya gitmeyi isterdi. Zaten benim Güney Amerika'ya yaptığım bu yolculuk da onun fikriydi, tasarladığı ama yapamadığı bir şeydi. Onun gözleriyle görmek, onun kulaklarıyla işitmek ve onun kamerasıyla film çekmek bana düştü."

Daniel'in ona sırlarımı açmamdan ürkmesinden ve dengesizin teki diye beni geri çevirmesinden korkuyordum, hâlâ da korkuyorum, ama ona her şeyi anlatmak

1. Gemi Kazaları ve Yorumlar.

zorundaydım, yalanlar ve anlatılmadan geçilmiş gerçekler üzerine sağlam hiçbir şey kurulamaz. Bu konu üzerinde bıktırıncaya kadar konuştuğum Blanca'ya göre, her insanın sırlarını gizli tutmaya hakkı varmış, bendeki bu en uygunsuz ışık altında kendimi teşhir etme merakı da kibirli olmanın bir başka biçimiymiş. Onu ben de düşündüm. Asıl kibir, Daniel'in sorunlarıma ve geçmişime rağmen beni isteyeceğini iddia etmek olurdu. Nenem derdi ki, insan çocuklarıyla torunlarını kayıtsız şartsız severmiş, ama eşini değil. Manuel bu konuda ağzını açmasa da çok uzaklarda yaşayan tanımadık birine âşık olmamın bir tedbirsizlik olacağı konusunda uyardı beni. Daha başka ne gibi bir öğütte bulunabilirdi ki? O öyledir; duygusal risklere girmez, kendini emin hissettiği ininin içindeki yalnızlığını tercih eder.

Geçen yılın kasım ayında Las Vegas'taki hayatım artık öyle çığrından çıkmıştı ve ben o kadar hastaydım ki ayrıntıları birbirine karıştırıyorum. Erkek kılığında geziyordum, paltomun kukuletasını gözlerimin üstüne kadar indirip kafamı omuzlarımın arasına çekerek yüzümü asla göstermeden hızlı hızlı hareket ediyordum. Dinlenmek için, elimde bir keresinde az kalsın kendimi savunmama yarayan kırık bir şişeyle, dertop olarak bir duvara, hatta daha da iyisi iki duvarın bitiştiği bir köşeye yaslanıyordum. Kadınlar yurdundan yemek istemeyi bırakmış, erkeklerinkine gitmeye başlamıştım, kuyruğun en sonuna girmek için bekliyor, tabağımı aldıktan sonra bir köşede alelacele atıştırıyordum. O erkeklerin arasındayken, doğrudan birine yöneltilen bir bakış saldırı olarak yorumlanabilir, fazladan tek bir kelime tehlikeli olabilirdi, adları sanları olmayan, göze görünmez kişilerdi onlar, birazcık kaçık olan ve yıllardan beri oraya giden yaşlıların dışında, çünkü orası onların bölgesiydi, kimse onlara karışmıyordu. İnsanların içinde bulundukları sefaletin

yükselen sularıyla sürüklenip gelmiş pek çok uyuşturucu bağımlısı gençten biri olarak görülüyordum. Öyle kırılgan bir halim vardı ki, içinde hâlâ bir nebze acıma duygusu kalmış olan birisi arada sırada, *"Hi buddie!"*[1] diye selamlıyordu beni. Bense karşılık vermiyordum, yoksa sesim beni ele verebilirdi.

Sigaralarımı *crack*'le değiştokuş eden aynı uyuşturucu satıcısı, elektronik aletler, CD'ler, DVD'ler, iPod'lar, ceptelefonları ve video oyunları da satın alıyordu, ama onları bulmak kolay değildi. O tür şeyleri çalmak için insanın çok cüretkâr ve hızlı olması gerekiyordu, o da bende yoktu. Freddy kendi yöntemini anlatmıştı bana. İlk önce çıkışlarla güvenlik kameralarının yerlerini incelemek için bir keşif gezisi yapmak, sonra da dükkânın dolmasını ve görevlilerin meşgul olmalarını beklemek gerekiyormuş, bu da özellikle indirim günlerinde, bayramlarda, maaş günleri olan ay başında ve ay ortasında olurmuş. Kuram olarak iyiydi de, acil ihtiyaç durumunda ideal koşulların oluşması beklenemezdi.

Memur Arana'nın beni suçüstü yakaladığı gün, sürekli acı çekmekte olduğum bir gündü. Alacak hiçbir şey bulamamıştım, saatlerden beri kramplar içinde, madde yoksunluğundan tir tir titreyerek artmış olan ve artık bir tek eroinle ya da karaborsada çok pahalı olan ilaçlarla yatışabilen sistitin ağrısı yüzünden iki büklüm kıvranıyordum. Bu duruma artık bir saat daha dayanamazdım, ben de Freddy'nin tavsiyesinin tam tersini yaptım: Hiç tanımadığım ve tek avantaj olarak ötekilerdeki gibi kapıda silahlı bir muhafızı bulunmayan bir elektronik mağazasına umutsuz bir halde daldım, görevlilere ya da kameralara aldırmadan, deli gibi oyunların bulunduğu re-

1. (İsp.) Fuerzas Armadas Revolucionarias: Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetler.

yonu aramaya koyuldum. Davranışlarım ve görünüşüm dikkati çekmiş olmalıydı. Oyunları buldum, Freddy'nin pek hoşuna giden o Japon savaş oyunlarından birini kaptığım gibi tişörtümün altına gizledim ve apar topar çıkışa yöneldim. Daha kapıya yaklaşır yaklaşmaz, video oyununun üzerindeki güvenlik kodu müthiş bir gürültüyle ötmeye başladı.

İçinde bulunduğum acınası durum yüzünden, görevlilerin bir tepki göstermesine fırsat bırakmadan, şaşırtıcı bir enerjiyle koşmaya başladım. Önce sokağın ortasından, geçen arabalardan sakınarak sonra da kaldırımın üzerinden, insanları avaz avaz küfürlerle itip kakarak koşmaya devam ettim, ta ki sonunda kimsenin peşimden gelmediğini anlayana kadar. Sanki ciğerlerime bir mızrak saplanmış gibi soluğum kesilerek belimde ve mesanemde bir sızıyla, bacaklarımın arasından akan sıcak sidiğin ıslaklığı içinde, soluk soluğa durdum, o Japon kutusuna sarılmış olarak kaldırımın üzerine kendimi bırakıp oturdum.

Birkaç saniye sonra ağır ve kararlı iki el beni omuzlarımdan tuttu. Arkama dönünce iyice bronzlaşmış bir suratın ortasındaki açık renkli iki gözle karşılaştım. Memur Arana'ydı, onu hemen tanıyamamıştım, hem üzerinde üniforması yoktu, hem de bayılma raddesine geldiğimden gözlerimi odaklayamamıştım. İyice düşününce, Arana'nın beni daha önce bulamamış olması şaşırtıcı bir şey. Dilencilerin, yankesicilerin, fahişelerin ve uyuşturucu bağımlılarının dünyası, polisin gayet iyi bildiği ve tıpkı karnı acıkan yoksulların eninde sonunda gidecekleri yurtlara yaptığı gibi gözetim altında tuttuğu belirli mahalleler ve sokaklarla sınırlıdır. Yenilgiyi kabul ederek video oyununu tişörtümün altından çıkarıp ona teslim ettim.

Polis memuru tek kolumdan tutarak beni yerden kaldırdı, dizlerimin bağı çözüldüğünden beni tutmak zo-

runda kalmıştı. "Benimle gel," dedi, beklenebileceğinden daha nazik bir ifadeyle. "Lütfen... lütfen beni tutuklamayın," dedim bir çırpıda. "Seni tutuklamayacağım, sakin ol." Yirmi metre ileride bir Meksika lokantası olan La Taqueria'ya götürdü beni, orada garsonlar o kimsesiz halimi görünce içeri girmemi engellemeye çalıştılar, ama Arana kimliğini gösterince razı oldular. Bastıramadığım titremelerle zangır zangır sarsılarak başım kollarımın arasında, bir sandalyeye yığıldım.

Arana'nın beni nasıl tanıdığını bilemiyorum. Beni pek az görmüştü, karşısındaki o harabeyse, saçları platin tüyleri andıran, son moda giyimli, tanıdığı o sağlıklı kıza hiç benzemiyordu. En acil şekilde ihtiyacım olan şeyin yemek olmadığının hemen farkına varmıştı, sanki sakatmışım gibi yardım ederek beni tuvalete götürdü. Yalnız olduğumuzdan emin olmak için etrafına şöyle bir göz attıktan sonra elime bir şey tutuşturarak beni yavaşça içeriye doğru itti, o arada kendisi de kapıda gözcülük ediyordu. Verdiği şey beyaz tozdu. Kaygı ve telaşla burnumu tuvalet kâğıdına sümkürdüm, uyuşturucuyu burnuma çekince buz gibi soğuk bir bıçak gibi alnıma kadar çıktı. O anda her bağımlının bildiği o mucizevi ferahlık kapladı içimi, titremeyi ve inlemeyi bırakmıştım, zihnim açılmıştı.

Yüzümü yıkadım, aynada gördüğüm gözleri kıpkırmızı olmuş, yağ içindeki saçları iki renkli olan o kadavrayı tanıyamadan, parmaklarımla saçlarımı biraz düzeltmeye çalıştım. Kendi kokuma dayanamıyordum, ama üstümü değişemeyeceğime göre yıkanmam nafileydi. Dışarıda Arana duvara dayanıp kollarını kavuşturmuş, beni bekliyordu. "Böyle acil durumlar için yanımda hep bir şeyler bulundururum," diyerek incecik çizgi gibi kısılmış gözleriyle gülümsedi.

Masaya geri döndük, polis memurunun bana ısmarladığı bira mideme kutsanmış su gibi iyi gelmişti, elime iki

tane hap vermeden önce birkaç lokma tavuklu sandviç yemeye zorladı beni. O haplar çok güçlü bir ağrıkesici olsa gerekti, çünkü boş mideye alamayacağımı ısrarla söylemişti. Aradan on dakika bile geçmeden canlanmıştım.

"Brandon Leeman öldürülünce, ifadeni almak ve cesedi teşhis etmen için seni aradım. Bu yalnızca bir formaliteydi, çünkü bunu kimin yaptığı konusunda hiçbir şüpheye yer yoktu. Uyuşturucu kaçakçıları arasındaki tipik bir hesaplaşmaydı," dedi.

"Kimin yaptığı biliniyor mu, Memur Bey?"

"Bir fikrimiz var, ama kanıt gerek. Ona on bir tane kurşun sıkmışlar, silah seslerini duyan birileri olmuştur, ama kimse polisle işbirliği yapmıyor. Ben senin çoktan ailenin yanına döndüğünü sanıyordum, Laura. Üniversiteye gitme planlarına ne oldu? Seni bu durumda bulacağım hiç aklıma gelmezdi."

"Korkmuştum, Memur Bey. Onu öldürdüklerini öğrenince, o binaya dönmeye cesaret edemedim ve saklandım. Ailemi arayamadım, sonunda sokaklara düştüm."

"Gördüğüm kadarıyla da uyuşturucu bağımlısı olarak. İhtiyacın olan şey..."

"Hayır!" diye sözünü kestim. "Ben gerçekten iyiyim, Memur Bey, hiçbir şeye ihtiyacım yok. Evime gideceğim, bana otobüs parasını yollayacaklar."

"Bana bazı açıklamalarda bulunman gerekiyor, Laura. Senin o sözde amcanın adı ne Brandon Leeman'dı ne de elindeki yarım düzine sahte kimlik kartında görünen isimlerden herhangi biri. Atlanta'da iki kez hüküm giyip hapis cezası almış Hank Trevor olarak teşhis edildi."

"Bana bundan hiç söz etmemişti."

"Ağabeyi Adam'dan da mı hiç söz etmedi?"

"Etmiş olabilir, hatırlamıyorum."

Polis memuru ikimize de birer bira daha getirtti, hemen ardından da Adam Trevor'un dünyanın en iyi kal-

pazanlarından biri olduğunu anlattı. On beş yaşındayken Chicago'da bir basımevinde işe girmiş, orada mürekkep ve kâğıt işlerini öğrenmiş, sonra da sahte banknot basmak için öyle bir teknik geliştirmiş ki mürekkepli kalem ve morötesi ışınla yapılan deneyi başarıyla geçmiş. Paraları Çin, Hindistan ve Balkan mafyalarına dolar başına kırk-elli sente satıyor, onlar da piyasaya sürmeden önce gerçek banknotlarla karıştırıyorlarmış. Dünyadaki en kârlı işlerden biri olan sahta para işi, tam bir gizlilik ve soğukkanlılık isteyen bir işmiş.

"Brandon Leeman, daha doğrusu Hank Trevor, ağabeyinin yeteneğinden ya da zekâsından yoksundu, adi bir suçluydu o. İki kardeşin ortak tek yanları, suç işlemeye yatkınlıklarıydı. Suç işlemek daha kârlı ve eğlenceliyse, insanın şerefli bir işte çalışarak canını çıkarmasına ne gerek vardı? Haksız da sayılmazlar, öyle değil mi, Laura? İtiraf edeyim ki Adam Trevor'a karşı belli bir hayranlık duyuyorum, o tam bir sanatçı, Amerikan hükümetinin dışında kimseye de asla bir zararı dokunmamış," diye sözlerini tamamladı Arana.

Bir kalpazanın temel kuralının, parasını harcamak değil, ardında yaratıcısına ya da basımevine götürebilecek izler bırakmadan, olabildiğince uzak bir yerde satmak olduğunu anlattı. Adam Trevor bu kuralı ihlal etmiş, bir miktar parayı verdiği erkek kardeşi, aldığı talimat kesinlikle öyle olduğu halde, parayı saklamak yerine Las Vegas'ta harcamaya koyulmuştu. Arana, Emniyet Müdürlüğü'nde yirmi beş yıllık bir deneyime sahip olduğunu, Brandon Leeman'ın ne işle meşgul olduğunu ve benim onun için ne yaptığımı çok iyi bildiğini, ama bizim gibi bağımlılar önemli olmadığı için bizi tutuklamadığını da ekledi; Nevada'daki her uyuşturucu bağımlısını ve her satıcıyı tutuklayacak olsalar onları koyacak yeterli sayıda hücre bulamazlardı. Yine de Leeman sahte pa-

rayı piyasaya çıkarınca, kendi kapasitesinin çok üzerinde olan başka bir kategoriye geçmiş oluyordu. Leeman'ı hemen hapse atmamalarının tek nedeni, onun aracılığıyla banknotların geldiği yeri keşfetme olasılığıydı.

"Aylardan beri beni Adam Trevor'a götürmesi umuduyla onu gözlüyordum, onu öldürdüklerinde nasıl hüsrana uğradığımı bir düşün. Seni arayıp duruyordum, çünkü sevgilinin ağabeyinden aldığı parayı nerede sakladığını sen biliyorsun..."

"O benim sevgilim değildi!" diye sözünü kestim.

"Fark etmez. Ben parayı nereye koyduğunu ve Adam Trevor'u nerede bulabileceğimi bilmek istiyorum."

"Paranın nerede olduğunu bilsem, Memur Bey, sizce sokaklarda olur muydum?"

Bir saat önce olsa bunu ona hiç duraksamadan söylerdim, ama uyuşturucu, haplar, biralar ve bir tek tekila kaygılarımı geçici olarak alıp götürmüştü ve bu belaya bulaşmamam gerektiğini hatırlamıştım. Beatty'deki depoda duran banknotların sahte mi gerçek mi, yoksa her ikisinin karışımı mı olduklarından haberim yoktu, ama her ne olursa olsun Arana'nın beni o çantalarla ilişkilendirmesi hiç işime gelmezdi. Freddy her zaman en güvenli şeyin susmak olduğunu öğütlerdi bana. Brandon Leeman vahşice öldürülmüştü, katilleri serbest geziyorlardı, polis mafyalardan söz etmişti, benim ağzımdan kaçıracağım herhangi bir bilgi Adam Trevor'u öç almaya itebilirdi.

"Brandon Leeman'ın böyle bir bilgiyi bana emanet edeceğini nasıl düşünebilirsiniz, Memur Bey? Ben onun emir kuluydum. Joe Martin'le Çinli ortaklarıydı, işleri beraber çeviriyorlar, Brandon'ın yanında her yere onlar gidiyorlardı, ben değil."

"Ortak mıydılar?"

"Öyle sanıyorum, ama emin değilim, çünkü Brandon

Leeman bana hiçbir şey anlatmazdı. Şu âna kadar adının Hank Trevor olduğunu bile bilmiyordum.

"Demek ki Joe Martin'le Çinli paranın nerede olduğunu biliyorlar."

"Bunu onlara sormanız gerekir. Benim gördüğüm tek para, Brandon Leeman'ın bana verdiği bahşişlerdi."

"Bir de otellerde onun adına tahsil ettiklerin."

Brandon Leeman'ın binasındaki suç merkezinde hep birlikte sürdürdüğümüz yaşantının ayrıntılarını öğrenmek için beni sorgulamayı sürdürdü, ben de ne Freddy'nin sözünü ederek ne de El Paso TX çantaları hakkında ipucu vererek ihtiyatla yanıtlıyordum. Joe Martin'le Çinli tutuklanacak olurlarsa onlardan kurtulacağım düşüncesiyle, onları da bu işe bulaştırmaya çalışıyordum, ama Arana onlarla ilgilenir görünmüyordu. Yemeklerimizi bitireli epey olmuştu, saat akşamın beşine geliyordu, o mütevazı Meksika lokantasında bizim gitmemizi bekleyen garsondan başka kimse kalmamıştı. Memur Arana, bana yaptıkları yetmiyormuş gibi bir de on dolar hediye ettikten sonra, bağlantı halinde olalım da başım derde girerse onu arayayım diye bana ceptelefonu numarasını da verdi. Şehirden çekip gitmeden önce onu haberdar etmemi tembih etti ve sanki ben bilmiyormuşum gibi, Las Vegas'ta özellikle geceleri son derece tehlikeli mahalleler bulunduğundan kendime dikkat etmemi tavsiye etti. Vedalaşırken neden üniformasız dolaştığını sormak geldi aklıma, o da bana güvenerek FBI ile işbirliği halinde olduğunu söyledi, çünkü kalpazanlık federal bir suç oluşturuyordu.

Las Vegas'ta gizlenmemi sağlayan önlemler, büyükbabamın en sevdiği Verdi operalarından birini kastederek söyleyeceği gibi, büyük harflerle "Kaderin Gücü" karşısında boşa çıkmıştı. Papim, kaderin şiirsel yanını ka-

bul ederdi, yoksa hayatının kadınına Toronto'da rastlamış olması başka nasıl açıklanabilirdi? Ama o, kaderin genetik kalıtım kadar kesin ve somut olduğuna inanan büyükannem kadar kaderci değildi. Her ikisi birden, yani kader ve genler belirlermiş bizim ne olduğumuzu ve bu değiştirilemezmiş; eğer bu tehlikeli bir bileşimse mahvolmuşuz demekmiş, ama öyle değilse, astroloji haritası uygun olduğu sürece, kendi yaşamımız üzerinde belli bir söz sahibi olabilirmişiz. Büyükannemin bana açıkladığına göre, dünyaya elimizde belli bazı iskambil kâğıtlarıyla gelir ve kendi oyunumuzu oynarmışız; aynı kâğıtlarla kimileri batar, kimileri çıkarmış. "Bu bir telafi etme yasasıdır, Maya. Eğer senin kaderin kör doğmaksa, metroda oturup flüt çalmak zorunda değilsin, koku alma duyunu geliştirip şarap çeşnicisi olabilirsin." İşte büyükannemin verdiği en tipik örnek.

Nenemin kuralına göre, ben kaderimde bağımlı olacağım yazılı olarak gelmişim dünyaya, kim bilir neden, çünkü bu benim genlerimde yok, büyükannem içki içmez, babam ara sıra yalnızca bir kadeh beyaz şarap içer, Laponyalı prenses olan annem, onu ilk ve son kez gördüğümde üzerimde iyi bir izlenim bırakmıştı. Elbette saat sabahın on biriydi, o da neredeyse herkesin az çok ayık olduğu bir saattir. Her ne olursa olsun, benim iskambil kartlarımın arasında bağımlılık görünüyor, ama irade ve zekâmla onu kontrol altında tutabilmek için ustaca oyunlar tasarlayabilirim. Yine de istatistikler çok kötümser, eski haline dönmüş bağımlıdan daha fazla şarap çeşnicisine dönüşmüş kör varmış bu dünyada. Brandon Leeman'ı tanımak gibi kaderin bana oynadığı daha başka oyunları göz önüne alınca, Olympia Pettiford tam vaktindeki işe karışana kadar, normal bir yaşantı sürme olasılıklarımın pek az olduğunu söyleyebilirim. Bunu Neneme de söylemiştim, o da bana iskambillerle her zaman hile yapılabi-

leceği karşılığını vermişti. Zaten beni bu küçücük Chiloé Adası'na gönderirken yaptığı da buydu: İskambillerle hile yapmıştı.

Arana'yla karşılaştığım aynı gün, aradan birkaç saat geçtikten sonra, Joe Martin'le Çinli, polis memurunun imdadıma koşmuş olduğu o Meksika lokantasından birkaç sokak ötede, nihayet beni buldular. O korktuğum kamyoneti ne görmüş ne de yaklaştıklarını onlar tepeme binene kadar hissetmiştim, çünkü o on doları uyuşturucuya yatırmıştım ve uçmaktaydım. İkisi beni aralarına alarak havaya kaldırdıkları gibi zorla aracın içine soktular, o arada ben avaz avaz bağırıyor ve umutsuzluk içinde tekmeler atıyordum. Birkaç kişi o gürültü patırtıya durup baktılar, ama hiç kimse araya girmedi, iki tane tehlikeli zorbayla histerik bir dilencinin işine kim karışırdı ki? Hareket halindeki arabadan kendimi dışarı atmaya yeltendim, ama Joe Martin boynuma indirdiği bir yumrukla beni felce uğrattı.

O bildiğim binaya götürdüler beni, Brandon Leeman'ın çalışma alanında artık patron onlardı, o sersemlemiş halime rağmen binanın çok daha beter bir hale gelmiş olduğunu fark ettim, duvarlara renk renk yazılmış olan küfürler, çöpler ve kırık camlar kat kat artmıştı, ortalık bok kokuyordu. İkisi kollarıma girerek beni üçüncü kata çıkardılar, parmaklığı açtılar, boş olan dairenin içine girdik. "Şimdi öteceksin, lanet orospu," diye tehdit etti beni Joe Martin, suratımın iki santim ötesinde durup o maymun gibi koca koca elleriyle memelerimi sıkarak. "Leeman'ın parayı nereye sakladığını bize söyleyeceksin, yoksa kemiklerini birer birer kırarım ha."

Tam o sırada Çinli'nin ceptelefonu çaldı, birkaç cümle konuştuktan sonra Joe Martin'e dönüp kemiklerimi kırmasına daha vakit olduğunu, hemen gitme emrini aldıklarını, birisinin kendilerini beklemekte olduğunu söy-

ledi. Ağzıma tıktıkları bir bez parçası ve yapışkan bantla beni susturdular, şiltelerden birinin üstüne beni atarak el ve ayak bileklerimi bir elektrik kablosuyla bağlayıp ayaklarımın ipini kollarımdakiyle birleştirdiler, böylelikle geriye doğru kıvrılıp kalmıştım. Dönüp geldiklerinde bana ne yapacakları konusunda bir kez daha gözdağı verdikten sonra çekip gittiler, tek başıma kalmıştım, ne bağırabiliyor ne de kımıldayabiliyordum, kablo el ve ayak bileklerimi kesiyordu, boynum yediğim darbeden kaskatı kesilmişti, ağzımdaki paçavra yüzünden boğuluyordum, alkol ve uyuşturucunun etkisi dağılmaya başladığından, o katillerin elinde beni nelerin beklediği düşüncesiyle dehşet içindeydim. Ağzımın içinde o bez parçasıyla öğle yemeğindeki tavuk parçalarının tadı vardı. Gırtlağımdan yukarı çıkarak beni boğabilecek olan kusmuğumu bastırmaya çalışıyordum.

O şiltenin üzerinde ne kadar zaman kaldım? Bunu kesin olarak bilmek olanaksız, bir saatten az olabilirdi ama bana aradan günler geçmiş gibi geliyordu. Az sonra zangır zangır titremeye ve artık tükürükten sırılsıklam kesilen paçavrayı yutmamak için ısırmaya başlamıştım. Her bir sarsılmamla beni bağladıkları kablo büsbütün etime batıyordu. Korku ve acı düşünmemi engelliyor, soluğum kesiliyordu, Joe Martin'le Çinli geri dönsünler diye dua etmeye koyulmuştum, bilmek istedikleri her şeyi onlara söyleyecek, bakalım deponun asma kilitlerini ateş ederek havaya uçurabilirler mi diye onları seve seve alıp Beatty'ye götürecektim, sonra da kafama bir kurşun sıkarlarsa orada bir hayvan gibi işkenceyle ölmekten iyiydi. O lanet para vız geliyordu bana, Memur Arana'ya neden güvenmemiştim sanki, neden, neden? Şimdi aradan aylar geçtikten sonra Chiloé'de, aradaki mesafenin verdiği salim kafayla düşünüyorum da, o yaptıkları bana

itiraf ettirmenin bir yoluydu, kemiklerimi kırmalarına gerek yoktu, uyuşturucu madde eksikliğinin işkencesi yeterliydi. Çinli'ye ceptelefonuyla verdikleri emir de her halde buydu.

Dışarıda güneş batmıştı, penceredeki tahtaların arasından artık ışık sızmıyordu, içerisi zifiri karanlık olmuştu, o arada kendimi gitgide daha kötü hissederek canilerin geri dönmeleri için yalvarıp duruyordum. Talihin kudretine bakın. Işığı yakarak üzerime eğilen, Joe Martin'le Çinli değil, Freddy olmuştu, o kadar sıska, o kadar acınacak haldeydi ki bir an onu tanıyamadım. "Lanet olsun, Laura, Tanrı kahretsin," diye mırıldanıyordu, bir yandan titreyen eliyle ağzımdaki paçavrayı çıkarmaya çalışırken. Sonunda bezi çıkardı da derin bir nefes alabildim, öğürerek ve öksürerek ciğerlerimi havayla doldurabildim. Freddy, Freddy, Tanrı senden razı olsun Freddy. İplerimi çözemedi, düğümler fosilleşmişti, onunsa tek bir eli vardı, ötekinin iki parmağı eksikti, o elini ezip parçaladıklarından beri hareket yeteneğini bir türlü geri kazanamamıştı. Gidip bir bıçak getirdi, sonunda kesmeyi becerip de bitmek bilmeyen dakikalardan sonra beni kurtarana kadar, kabloyla boğuşmayı sürdürdü. El ve ayak bileklerimde kanlar içinde yaralar açılmıştı, ama bunu çok sonra fark edebildim, o esnada madde eksikliğinin sıkıntısı çökmüştü üstüme, umurumda olan tek şey yeni bir doz bulabilmekti.

Freddy'nin beni ayağa kaldırmaya çalışması boşunaydı, ellerime ve ayaklarıma hâkim olamadan sarsıla sarsıla çırpınıyordum. "Lanet olsun, lanet, lanet, buradan çıkman gerek Laura, lanet olsun, lanet olsun," diye tekrarlayıp duruyordu çocuk, dua okur gibi hiç durmadan. Freddy yeniden mutfağa giderek bir ağızlık, bir üfleç ve bir avuç *crack*'le döndü. Ateşi yakarak ağızlığı ağzıma yerleştirdi. Derin derin içime çektim, gücüm birazcık ye-

rine gelmişti. "Buradan nasıl çıkacağız, Freddy?" diye mırıldandım; dişlerim birbirine vuruyordu. "Tek yolu yürüyerek çıkmak. Ayağa kalk, Laura," diye karşılık verdi.

Böylece en basit şekilde, sokak kapısından yürüyerek çıktık. Parmaklığı açmak için Freddy'nin elinde uzaktan kumanda aleti vardı, duvara yapışarak karanlıkta merdivenlerden aşağı süzüldük, o beni belimden tutuyordu, ben de onun omzuna dayanmıştım. Öyle ufak tefekti ki! Ama o cesur yüreği, kırılganlığını haydi haydi kapatıyordu. Belki de aşağı katlardaki hayaletlerin bazıları bizi görmüş, Joe Martin ile Çinli'ye Freddy'nin beni kurtardığını söylemişlerdi, bunu hiçbir zaman bilemeyeceğiz. Kimse söylemediyse de tahmin etmişlerdir, bana yardım etmek için ondan başka kim hayatını tehlikeye atardı?

Birkaç sokak öteye kadar evlerin gölgelerinden yürüyerek binadan uzaklaştık. Freddy kaç kez taksi durdurmayı denedi, acınacak bir halimiz olmalıydı ki bizi görünce geçip gidiyorlardı. Freddy beni bir otobüs durağına götürdü, nereye gittiğine bakmadan gelen ilk otobüse bindik, ne yolcuların iğrenir gibi bir ifade takınan suratlarına ne de dikiz aynasından bakıp duran şoföre aldırmıştık. Ben sidik kokuyordum, saçlarım darmadağınıktı, kollarımda ve lastik ayakkabılarımda kan lekeleri vardı. Bizi otobüsten inmeye zorlayabilir ya da polise haber verebilirlerdi, ama orada da şansımız yaver gitmiş, öyle bir şey yapmamışlardı.

Bir sonraki durakta indik. Freddy beni alıp bir umumi tuvalete götürerek elinden geldiğince yıkadı, pek fazla temizlenememiştim çünkü üstüm başım ve saçlarım iğrenç bir durumdaydı, sonra bir başka otobüse bindik, sonra bir başkasına, izimizi kaybettirmek için Las Vegas'ta saatlerce tur attık. En sonunda Freddy, daha önce hiç bulunmadığım bir Zenci mahallesine götürdü beni, o saatte bomboş olan sokakları zar zor aydınlatılmıştı, alt

kademeden memurların ve işçilerin mütevazı evleri, hasır sandalyeli teraslar, hurda eşyalar atılmış avlular, eski arabalar vardı. Kendisine ait olmayan bir mahalleye girdi diye bu çocuğa attıkları o korkunç dayaktan sonra, onun beni alıp oraya götürmesi için büyük bir cesaret sahibi olması gerekiyordu, ama sanki o sokaklardan pek çok kez geçmişçesine, onda hiç de kaygılanır gibi bir hal yoktu.

Ötekilerden pek farklı olmayan bir evin önüne vardık, Freddy zili ısrarla birkaç kez çaldı. Sonunda içeriden bir ses gürledi: "Kimdir bu kadar geç saatte insanı rahatsız etmeye cesaret eden?" Terasta bir ışık yandı, kapı yarı aralandı ve bir göz bizi inceledi. "Aman Tanrım, sen misin Freddy?"

Pembe tüylü sabahlığının içindeki Olympia Pettiford'du bu, hani şu dayak attıklarında hastanede Freddy'ye bakan hemşire, o çam yarması gibi tatlı kadın, kimsesizlerin Meryem Anası, İsa'nın Dulları adındaki kendi kilisesini yöneten o muhteşem kadın. Olympia kapıyı ardına kadar açarak, "Zavallı kızcağız, zavallı kızcağız," diye beni kucaklayarak o Afrikalı tanrıça bağrına bastırdı. Sonra kucağına alarak salonundaki kanepeye götürdü, yeni doğmuş bebeğini yatıran bir ana gibi özene bezene beni oraya yatırdı.

Olympia Pettiford'un evinde, madde eksikliği sendromunun dehşeti içinde tamamen kapana sıkışmış gibiydim, o sendromun fiziksel herhangi bir ağrıdan bin beter olduğunu söylerler ama kendimi hor görülmüş hissetmenin verdiği manevi acı ya da Papim gibi o kadar sevdiğim birini kaybetmenin verdiği o korkunç acı kadar değil. Daniel'i kaybetmenin nasıl bir şey olacağını düşünmek bile istemiyorum... Olympia'nın tam bir melek olan kocası Jeremiah Pettiford'la olgun, acı çekmiş, buyurgan ve cömert birtakım hanımlardan oluşan İsa'nın

Dulları, en kötü günlerimde bana dayanak olmak için sıraya girmişlerdi. Dişlerim öylesine birbirine çarptığından, bir yudum içki, sert bir içkiden yalnızca bir yudumcuk, hayatta kalabilmemi sağlayacak artık ne olursa istemek için sesim zar zor çıktığında, titremeler ve sancılar bana azap çektirdiğinde, içimdeki acı tıpkı bir ahtapot gibi şakaklarımı sıkıp bin tane dokunacıyla beni sıkarken, terler dökerek kıvranır, debelenerek oradan kaçmaya çalışırken, o muhteşem Dul Kadınlar beni tuttular, salladılar, avuttular, benim için dua ederek şarkılar söylediler ve tek bir saniye bile yalnız bırakmadılar.

Bir an geldi, "Bütün hayatımı mahvettim, artık daha fazla dayanamayacağım, ölmek istiyorum," diye hıçkırdım, hakaretlerden, yalvarmalardan ve beddualardan farklı bir şey söyleyebilecek hale geldiğimde. Olympia, omuzlarımdan yakalayarak gözlerinin içine bakmaya, bakışlarımı odaklayıp dikkatimi toplamaya ve onu dinlemeye zorladı beni: "Bunun kolay olacağını sana kim söyledi, yavrum? Dayan. Kimse bundan ölmemiş. Ölmekten söz etmeni yasaklıyorum, ölmeyi istemek günahtır. Kendini İsa'nın ellerine bırak, o zaman önünde kalan yetmiş yılı doğru dürüst yaşarsın."

Olympia Pettiford ne yapıp edip, idrar yolları enfeksiyonum için bana bir antibiyotik, madde eksikliği sendromuna yardım etmek için de Valium bulmuştu, İsa'nın kendisini peşinen bağışlayacağına güvenerek tertemiz vicdanıyla onları hastaneden yürüttüğünü tahmin ediyorum. Dediğine göre sistit böbreklerime ulaşmıştı, ama bana yaptığı iğnelerle birkaç gün içinde hastalığı kontrol altına almış, daha sonraki iki hafta boyunca yutmam için de bir şişe hap vermişti. Madde eksikliğinden ne kadar süre can çekiştiğimi hatırlamıyorum, iki-üç gün olsa gerek, ama bana sanki bir ay gibi gelmişti.

Yavaş yavaş inimden çıkarak kendimi göstermeye

başladım. Çorba içip sütlü yulaf yiyebiliyor, dinleniyor, birkaç dakika uyuyabiliyordum; saat beni alaya alıyor, tek bir saat sanki bir haftaymış gibi uzuyordu. Dul Kadınlar beni yıkadılar, tırnaklarımı kestiler, bitlerimi ayıkladılar, mikrop kapıp yara olmuş iğne deliklerimi, el ve ayak bileklerimi kesmiş olan kablonun açtığı yaralarımı iyileştirdiler, yara kabuklarımı yumuşatmak için bebe yağıyla masaj yaptılar, bana temiz giysiler buldular, pencereden atlayıp uyuşturucu bulmaya gitmeyeyim, diye beni gözetim altında tuttular. En sonunda ayağa kalkıp da yardımsız yürüyebildiğimde, beni kendi kiliselerine götürdüler, kalabalık olmayan cemaatin buluştuğu, gök mavisine boyalı bir barakaydı burası. Gençler yoktu, hepsi Afro-Amerikalıydı, çoğunluğu kadındı, az sayıdaki erkeklerin mutlaka dul olmaları gerekmediğini öğrendim. Jeremiah ile Olympia Pettiford, sarı süsleri olan mor saten gömleklerini giyerek, Hz. İsa'ya benim adıma şükranlarını bildirmek için bir ayin yönettiler. Ne sesler di onlar öyle! Kollarını göğe kaldırıp palmiye ağaçları gibi sallanarak neşe içinde, bütün bedenleriyle şarkı söylüyorlardı, o kadar neşeliydiler ki şarkıları içimi yıkayıp tertemiz etti.

Olympia ile Jeremiah benim hakkımda hiçbir şey öğrenmek istemediler, hatta adımı bile, Freddy'nin sığınmam için beni onların kapısına götürmüş olması yeterliydi. Benim bir şeyden kaçmakta olduğumu tahmin etmişler, birisi çıkar da başlarını derde sokacak sorular sorar diye ne olduğunu bilmemeyi yeğlemişlerdi. Freddy için her gün dua ediyorlar, o zehirden kurtulup yardımı ve sevgiyi kabul etsin diye İsa'ya onun için yakarıyorlardı, "Ama bazen İsa yanıt vermekte gecikir, çünkü o kadar çok dilekle karşılaşıyor ki," diye açıkladılar bana. Ben de Freddy'yi kafamdan çıkaramıyor, onun Joe Martin'le Çin-

li'nin ellerine düşmesinden korkuyordum, ama Olympia onun zekâsına ve o şaşırtıcı hayatta kalma yeteneğine güveniyordu.

Aradan bir hafta geçtikten sonra, enfeksiyonun belirtileri ortadan kalkıp da Valium almadan kendimi az çok sakin hissettiğimde, Olympia'dan California'daki büyükannemi telefonla aramasını istedim, çünkü ben kendim bunu yapabilecek durumda değildim. Olympia kendisine verdiğim telefon numarasını çevirdiğinde saat sabahın yedisiydi ve Nenem, sanki altı aydır telefonun başında bekliyormuş gibi ahizeyi hemen kaldırdı. "Torununuz eve dönmeye hazır, gelip onu alın."

Aradan on bir saat geçtikten sonra, kırmızı bir kamyonet Pettiford'ların evinin önünde durdu. Nenem, sevginin verdiği sabırsızlıkla, parmağını hiç kaldırmadan zilin üstünde tutuyordu, ev sahiplerinin, Dul Kadınlar'dan birkaçının ve tekerlekli sandalyesini o kiralık araçtan indirmekte olan Mike O'Kelly'nin şaşkın bakışları altında Nenemin kollarına atıldım. "Piç kurusu! Bize nasıl da acı çektirdin! Hayatta olduğunu bilelim diye bana bir telefon etmen sana kaça mal olurdu ki!" şeklinde oldu Nenemin selamı, çok heyecanlandığında hep yaptığı gibi bağıra çağıra İspanyolca konuşarak, hemen arkasından da, "Çok berbat görünüyorsun, Maya, ama üzerinde yeşil bir ışıltı var, iyileşmenin rengidir yeşil, bu iyiye işaret," dedi. Büyükannem anımsadığımdan çok daha ufak tefekti, birkaç ay içinde küçülmüştü, gözlerinin etrafında eskiden ona öylesine şehvetli bir hava veren mor halkalar artık onu yaşlı gösteriyordu. "Babana haber verdim, Dubai'den uçakla geliyor, yarın seni evde bekliyor olacak," diyerek elime yapıştı, yeniden ortadan kaybolmayayım diye beni baykuş gibi dikkatle süzüyordu ama sorularıyla bunaltmaktan da kaçınmıştı. Çok geçmeden Dul Kadınlar bizi sofraya çağırdılar: Kızarmış tavuk, kı-

zarmış patates, galetaya bulanıp kızartılmış sebzeler, kızartılmış lokma tatlısı vardı; yani ailemin bir araya gelmesini kutlamak için tam bir kolesterol ziyafetiydi.

Akşam yemeğinden sonra İsa'nın Dulları vedalaşarak çıkıp gittiler, o arada biz de tekerlekli sandalyenin zar zor sığdığı küçük salonda toplanmıştık. Olympia, Nenem ile Mike'a benim durumumu özetledi ve California'ya varır varmaz beni bir rehabilitasyon programına yollamalarını tavsiye etti, bu işlerden çok iyi anlayan Mike zaten kendiliğinden karar vermişti buna, sonra Olympia sağduyulu davranarak yanımızdan çekildi. O zaman onlara mayıs ayından sonra hayatımda neler olup bittiğini kısaca anlattım, ama o motelde Roy Fedgewick'le geçirdiğim o geceyi ve fahişelik etmemi atlamıştım, yoksa Nenem yıkılırdı. Ben Brandon Leeman'ı, daha doğrusu Hank Trevor'u, sahte paraları, beni kaçıran katilleri ve diğer şeyleri anlattıkça, büyükannem sandalyesinde hop oturup hop kalkıyor, dişlerinin arasından "piç kurusu" diye tekrarlayıp duruyordu, ama Pamuk Prenses'in gözleri uçak farları gibi parlıyordu. En sonunda polisiye bir olayın içine düşmüş olmaktan pek mutluydu.

"Kalpazanlık çok ciddi bir suçtur, taammüden adam öldürmekten ve ihanetten çok daha pahalıya mal olur," dedi neşeyle.

"Memur Arana da bana öyle söylemişti. En iyisi onu arayıp her şeyi itiraf etmek, bana numarasını bırakmıştı," diye öneride bulundum.

"Ne dâhice bir fikir! Tam benim eşek kafalı torunuma göre!" diye heyecanla bağırdı Nenem. "Yoksa San Quintin hapishanesinde yirmi yıl yatıp sonunda elektrikli sandalyeyi mi boylamak istiyorsun, aptal çocuk? Hadi git öyleyse, koş git de onların suç ortağı olduğunu o aynasıza anlat."

"Sakin ol, Nidia. İlk yapılacak şey, torununu o paralarla ilişkilendiremesinler diye delilleri ortadan kaldırmak. Hemen arkasından onu alıp, ardında Las Vegas'ta bulunduğunu gösterecek bir iz bırakmadan California'ya götürürüz, sonra da sağlığına kavuştuğunda onu ortadan yok ederiz, ne dersin?"

"Bunu nasıl yapacağız?" diye sordu Nenem.

"Burada İsa'nın Dulları dışında herkes onu Laura Barron olarak tanıyor, öyle değil mi Maya?"

"Dullar da bilmiyorlar benim gerçek adımı," diye açıkladım.

"Mükemmel. Öyleyse kiraladığımız kamyonetle California'ya dönelim," diye kararını bildirdi Mike.

"İyi düşündün, Mike," diye söze karıştı, gözleri onunkiler gibi parlamaya başlayan Nenem. "Uçağa binmek için Maya'nın kendi adına bir bilete ve herhangi bir kimliğe ihtiyacı var, bu da ardında iz bırakmak demektir, oysa arabayla kimsenin haberi olmadan ülkeyi baştan başa geçebiliriz. Kamyoneti de Berkeley'de geri veririz."

Caniler Kulübü'nun bu iki üyesi, benim o Günahlar Şehri'nden çıkıp gitmemi böyle becerikli bir şekilde organize ettiler. Saat geç olmuştu, yorgunduk, planı uygulamaya koymadan önce uyumalıydık. Mike'la büyükannem gidip bir otel bulurlarken, o gece ben Olympia'nın yanında kaldım. Ertesi sabah kahvaltıda Pettiford'larla buluştuk, bana onca iyilik etmiş olan o kadınla vedalaşmak bize zor geldiğinden kahvaltıyı olabildiğince uzattık. Pettiford'lara sonsuza kadar minnettar ve borçlu kalan Nenem, Berkeley'de onlara kayıtsız şartsız konukseverliğini sunuyor, "Evim evinizdir," diyordu, ama onlar ne olur ne olmaz diye ne ailemin adını öğrenmek istediler ne de adresi. Yine de Pamuk Prenses, Freddy gibi gençleri kurtarmış olduğunu ve çocuğa yardım edebileceğini söyleyince, Olympia onun kartvizitini almayı kabul etti.

"Biz İsa'nın Dulları onu arayıp bulur, elini kolunu bağlayarak da olsa size getiririz," diye güvence de verdi. O harika çiftle sımsıkı kucaklaşarak ve onları görmeye gelme sözüyle vedalaştım.

Büyükannem, Mike ve ben, o kırmızı kamyonetle Beatty'ye gitmek üzere yola çıktık, yolda giderken de o asma kilitleri nasıl açacağımızı tartıştık. Nenemin önerdiği gibi kapıya dinamit koyacak halimiz yoktu, çünkü dinamiti bulacak olsak bile patlama sesi dikkati çekerdi, üstelik kaba kuvvet iyi bir dedektifin başvuracağı en son çaredir. Brandon Leeman'la birlikte o depoya yaptığım iki yolculuğun ayrıntılarını on kez tekrarlattılar bana.

"Abisine telefonla vermen gereken mesaj tam olarak neydi?" diye sordu Nenem bir kez daha.

"Çantaların bulunduğu adres."

"Hepsi bu mu?"

"Hayır! Şimdi hatırlıyorum, Leeman abisine El Paso TX çantalarının nerede olduğunu söylemem gerektiği konusunda çok ısrar etti."

"Texas'taki El Paso şehrini mi kastediyordu?"

"Herhalde, ama emin değilim. Öteki çantanın markası yoktu, sıradan bir seyahat çantasıydı."

Bizim iki amatör dedektif, asma kilitlerin şifresinin o ismin içinde olduğu sonucuna varmışlardı, işte bu yüzden Leeman mesajın tam olarak verilmesi konusunda kafamı ütülemişti. O harfleri sayılara çevirmeleri üç dakikalarını aldı, o kadar basit bir şifreydi ki hayal kırıklığına uğramışlardı, çünkü onlar kendi kapasitelerine uygun bir zorluk bekliyorlardı. Bir telefon cihazına bakmak yeterliydi: o sekiz harf sekiz sayının karşılığıydı, her bir şifre için dört sayı, yani 3578 ve 7689.

Bir yere uğrayıp lastik eldivenler, bir bez, bir süpürge, kibrit ve alkol satın aldık, sonra plastik bir bidonla

kürek almak için bir hırdavatçıya girdik, en sonunda da arabanın deposuyla bidonu doldurmak üzere bir benzincide durduk. Sonra doğruca depoya yollandık, neyse ki ben hangisi olduğunu hatırlıyordum, çünkü o bölümde bir sürü depo vardı. Onunkinin kapısını buldum, Nenem, ellerinde eldivenlerle, daha ikinci denemesinde asma kilitleri açıverdi; onu bu kadar mutlu pek az görmüşümdür. O iki çanta, aynı Brandon Leeman'ın bıraktığı gibi içeride duruyordu. Daha önceki iki ziyaretimizde benim hiçbir şeye dokunmamış olduğumu söyledim onlara, asma kilitleri açıp kapayan, çantaları arabadan çıkaran, sonra depoyu tekrar kapatan Leeman olmuştu, ama Nenem, uyuşturucu etkisindeysem hiçbir şeyden emin olamayacağımı ileri sürdü. Mike, kapıdan içeriye doğru parmak izleri olabilecek bütün yüzeyleri alkole batırılmış bezle temizledi.

Sırf merakımızdan oradaki sandıkların içine bir göz atınca tüfekler, tabancalar ve mühimmat olduğunu gördük. Nenem, o suç havasına gırtlağımıza kadar batmış olduğumuza göre, oradan gerillacılar gibi silahlanmış olarak çıkmak niyetindeydi, bu fikir Pamuk Prenses'e de harika görünmüştü, ama ben izin vermedim. Papim hiçbir zaman bir silah sahibi olmayı istememişti, onları şeytanın doldurduğunu söylerdi, insanda bir silah varsa sonunda onu kullanır, sonra da pişman olur derdi. Nenem, kocasının bir silahı olmuş olsaydı, evlendiklerinin haftasına onun opera notalarını çöpe attığında kendisini öldürmüş olacağına inanıyordu. O iki sandık dolusu ölüm oyuncağı için bizim Caniler Kulübü üyeleri neler vermezlerdi ki! Çantaları kamyonete attık, ayakkabılarımızın ve tekerlekli sandalyenin izlerini silmek için Nenem yerleri süpürdü, asma kilitleri takıp silahsız olarak oradan uzaklaştık.

On saat sürecek olan yolculuk için su ve erzak satın aldıktan sonra, kamyonetteki çantalarla birlikte, birkaç saat dinlenmek üzere bir motele gittik. Mike ile Nenem oraya uçakla gelmişler, yolun ne kadar uzun, düz ve sıkıcı olduğunu bilmeden, Las Vegas havaalanında o aracı kiralamışlardı, ama hiç değilse yılın o mevsiminde, ısının kırk derecenin üstüne çıktığı öteki aylarda olduğu gibi fokur fokur kaynayan bir kazanı andırmıyordu. Mike O'Kelly hazine çantalarını kendi odasına götürdü, ben de öteki odadaki geniş yatağı, bütün gece elimi tutan büyükannemle paylaştım. "Kaçmaya niyetim yok, Nene, merak etme," diye ona güvence verdim, yorgunluktan yarı baygın bir halde, ama yine de elimi bırakmadı. İkimiz de pek fazla uyuyamadık, bunu fırsat bilip sohbet etmeye koyulduk, birbirimize söyleyecek o kadar çok şeyimiz vardı ki. Bana babamdan bahsetti, kaçtığım zaman ne kadar üzüldüğünü anlattı, onları beş ay, bir hafta, iki gün boyunca habersiz bıraktığım, sinirlerini laçka edip kalplerini kırdığım için beni asla affetmeyeceğini tekrarlayıp duruyordu. "Bağışla beni, Nene, bunu hiç düşünmedim..." Gerçekten de hiç aklıma gelmemişti, ben yalnızca kendimi düşünüyordum.

Ona Sarah ile Debbie'yi sordum, Berkeley High'da bizim sınıfın mezuniyet törenine katıldığını anlattı, Señor Harper tarafından özel olarak davet edilmiş, hep benimle ilgili haberler almak istediğinden sonunda onunla dost olmuşlar. Debbie öteki sınıf arkadaşlarımla birlikte mezun olmuş, ama Sarah'yı okuldan çıkarmışlar, geçirdiği zafiyetin son raddelerinde tam bir iskelete dönüşmüş bir halde, aylardan beri bir klinikte yatıyormuş. Törenin sonunda Debbie büyükannemin yanına yaklaşıp beni sormuş. Maviler giymiş olarak körpe ve güzel görünüyormuş, ne o gotik paçavralarından eser varmış ne de o mezardan çıkma makyajından, Nenem de sinirlenerek be-

nim büyük bir mirasa konmuş biriyle evlendiğimi ve Bahamalar'da bulunduğumu söylemiş. "Senin ortadan kaybolduğunu ona ne diye anlatacaktım, Maya? Ona o zevki vermek istemedim, o melun kız onca kötü alışkanlığıyla bak sana neler etti," dedi, Şili mafyasının kimseyi asla bağışlamayan Don Corleone'si.

Rick Laredo'ya gelince, maskot hayvanları kaçırmak gibi bir tek onun aklına gelebilecek bir salaklık yüzünden tutuklanmış. Berbat bir şekilde tasarlanmış olan bu kaçırma operasyonu, şımarık bir kuçukuçuyu çalıp sonra ailesine telefon ederek hayvanı geri vermek için ödül istemekten oluşuyormuş. "O fikir Kolombiya'da milyonerlerin kaçırılmasından esinlenerek gelmiş aklına, bilirsin ya, hani şu asiler, neydi adları? FARC[1] mıydı? Neyse, işte öyle bir şey. Ama sen merak etme, Mike ona yardım ediyor, yakında salıverirler," diye sözünü tamamladı büyükannem. Laredo'nun parmaklıklar ardında olmasından hiçbir şekilde kaygı duymadığımı açıkladım ona, tam tersine, evrenin düzeni içinde onun layık olduğu yer orasıydı. "Haksızlık etme, Maya, o zavallı çocuk sana adamakıllı vurgundu. Hapisten salıverdiklerinde, başkalarının minik köpeklerine saygı göstermeyi öğrensin diye Mike ona Hayvanları Koruma Derneği'nde bir iş bulacak, ne dersin?" O çözüm yolu bizim Pamuk Prenses'in aklına dünyada gelmezdi, Nenemin buluşu olmalıydı.

Mike sabahın üçünde odasından bize telefon etti, muz ve çörekleri paylaştırdı, azıcık eşyamızı kamyonete attık, aradan yarım saat geçtikten sonra direksiyona büyükannem geçmiş olarak California'ya doğru yol alıyorduk. Ortalık henüz kapkaranlıktı, trafikten ve devriyelerden kaçınmak için en uygun saatti. Benim başım dü-

1. (İsp.) Fuerzas Armadas Revolucianarias: Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetler.

şüyor, gözlerim yanıyordu, kafamda davullar çalınıyor, dizlerim tutmuyordu, Perrault'nun masalındaki o prenses gibi bir yüzyıl uyuyabilmek için neler vermezdim. Yüz doksan kilometre sonra otoyoldan çıkarak dar bir toprak yola saptık, hiçbir yere gitmeyen o yolu Mike haritadan bulup seçmişti ve çok geçmeden kendimizi aydaki gibi bir ıssızlığın içinde bulmuştuk.

Hava soğuktu, ama yere bir çukur kazarken çabucak ısınmıştım, bu işi ne tekerlekli sandalyesinden Mike'ın yapmasına imkân vardı ne de altmış altı yaşındaki Nenemin, benim gibi bir uyurgezer içinse son derece zordu. Kupkuru ve sert bir bitki örtüsüyle kaplı olan toprak taşlarla doluydu, gücüm yetmiyordu, ömrümde hiç kürek kullanmamıştım, Mike'la büyükannemin talimatlarıysa beceriksizliğimi büsbütün artırıyordu. Aradan yarım saat geçtikten sonra yerde ancak bir yarık açabilmiştim, ama lastik eldivenlerin altında ellerim su topladığından ve küreği zar zor kaldırabildiğimden, bizim Caniler Kulübü üyeleri tatmin olmak zorunda kaldılar.

Yarım milyon doları yakmak tahmin ettiğimizden çok daha karmaşık bir işmiş, çünkü rüzgâr faktörünü, kâğıdın kalın beze benzeyen kalitesini ve destelerin kalınlığını hesaba katmamıştık. Bir sürü denemeden sonra en kolay yola başvurmayı seçtik, banknotları avuç avuç alıp çukurun içine koyuyorduk, üzerlerine benzin döktükten sonra ateşe veriyor ve gece vakti pek mümkün olmamasına rağmen uzaktan görünmesini engellemek için dumanı yelpazeliyorduk.

"Bunların hepsinin sahte olduğundan emin misin, Maya?" diye sordu büyükannem.

"Nasıl emin olabilirim, Nene? Memur Arana sahte banknotları genellikle gerçekleriyle karıştırdıklarını söylemişti."

"Bu kadar masrafımız varken normal paraları yak-

mak tam bir savurganlık olurdu. Acil durumlar için birazını saklasaydık..." diye öneride bulundu büyükannem.

"Sen delirdin mi, Nidia? Bu nitrogliserinden daha tehlikelidir," diye itiraz etti Mike.

Ben birinci çantadakileri yakıp ikinciyi açarken onlar hâlâ hararetle tartışıyorlardı. Çantanın içinde yalnızca dört deste banknot, ayrıca plastiğe sarılıp ambalaj bandıyla yapıştırılmış, kitap büyüklüğünde iki tane de paket vardı. Yanımızda kesici bir şey olmadığından bantları dişlerimizle kesip çekiştirerek kopardık, zaten acele de etmemiz gerekiyordu, çünkü kıpkırmızı bir gökyüzünde telaşla kayıp gitmekte olan kurşuni bulutların altında hava aydınlanmaya başlamıştı. O paketlerin içinden yüz ve elli dolarlık banknotlar basmaya yarayan dört adet madeni klişe çıktı.

"Bu bir servet eder!" diye heyecanla bağırdı Mike. "Yaktığımız banknotlardan çok daha değerli bunlar."

"Nereden biliyorsun?" diye sordum.

"O polisin sana söylediğine göre, Maya, Adam Trevor'un banknotları o kadar mükemmelmiş ki anlamak neredeyse imkânsızmış. Mafyalar bu klişeler için milyonlar öderler."

"Yani onları satabiliriz," dedi Nenem, ümitlenerek.

"Aklına bile getirme, Don Corleone," diye tersledi onu Mike, bıçak gibi keskin bir bakışla.

"Onları yakamayız ki," diye araya girdim.

"Toprağa gömmemiz ya da denize atmamız gerekecek," diye kararını verdi Mike.

"Ne kadar yazık, bunlar birer sanat eseri," diye içini çekti Nenem, sonra da klişeleri çizilmesinler diye dikkatle kâğıda sarmaya koyuldu.

Ganimeti yakma işini bitirdik, çukuru toprakla örttük, Pamuk Prenses gitmeden önce o yeri işaretlememizde ısrar etti. "Ne gerek var?" diye sordum. "Ne olur

ne olmaz. Polisiye romanlarda da öyle yaparlar ya," diye açıkladı. Taşlar bulup çukurun üzerinde bir piramit oluşturmak da bana düştü, o arada Nenem en yakındaki referans noktalarından uzaklığını adımlayarak sayıyordu, Mike da kâğıt torbalardan birinin üstüne bir plan çizmekle meşguldü. Tıpkı korsancılık oynar gibiydik, ama onlarla tartışacak halim yoktu. Berkeley'e kadar olan yolu, tuvalete gitmek, kahve içmek, benzin almak ve yanımızdaki torbalarla küreği, bidonu ve eldivenleri değişik çöp bidonlarına atmak için üç kere mola vererek tamamladık. Şafak sökerken gördüğümüz o rengârenk yangın, yerini bembeyaz bir gün ışığına bırakmıştı, çölün ateş gibi yanan buharı içinde terleyip duruyorduk, çünkü aracın havalandırması yarım yamalak çalışıyordu. Büyükannem benim beynimin hâlâ sulanmış, reflekslerimin de uyuşmuş olduğuna inandığından, direksiyonu bana bırakmak istemedi, o bitmek bilmeyen şerit üzerinde, gece olana kadar, bir kere bile şikâyet etmeden, bütün gün direksiyon kullandı. "Limuzin şoförlüğü yapmış olmamın bir faydası olsun bari," diye de yorumda bulundu, Papimi tanıdığı dönemi kastederek.

Bunları anlattığımda Daniel Goodrich o klişeleri ne yaptığımızı merak edip sordu. Onları feribotun güvertesinden San Francisco Körfezi'ne atma işini Nenem üstlenmişti.

Hikâyemin bu bölümünü mayıs ayının sonlarında anlattığımda, Daniel Goodrich'in o sakin psikiyatr halinin bir tereddüt geçirdiğini hatırlıyorum. Bu bitmek bilmeyen süreyi onsuz nasıl yaşayabildim? Daniel beni ağzı bir karış açık dinledi, yüzündeki ifadeden, benim Las Vegas'ta yaşadığım maceralar kadar heyecanlı hiçbir şeyin onun başından geçmediği sonucuna varmıştım. Birleşik Amerika'ya dönünce Nenemle ve Pamuk

Prenses'le bağlantı kuracağını söyledi bana, ama henüz böyle bir şey yapmadı. "Büyükannen âlem bir kadın, Maya. Alfons Zaleski'yle iyi bir çift oluştururlardı," diye yorumda bulundu.

"Neden burada oturduğumu artık biliyorsun, Daniel. Tahmin edebileceğin gibi, bu turistik bir kapris değil. Nenemle O'Kelly, içinde bulunduğum durum biraz aydınlanana kadar beni olabildiğince uzak bir yere yollamaya karar verdiler. Joe Martin'le Çinli o paranın peşindeler, çünkü paraların sahte olduğunu bilmiyorlar; polis Adam Trevor'u tutuklamak istiyor, o da FBI'dan önce o klişeleri geri almayı. Ben aralarındaki bağı oluşturuyorum, bunu keşfettikleri zaman hepsi birden peşime düşecekler."

"O bağ Laura Barron," diye hatırlattı Daniel.

"Polis o kızın ben olduğumu keşfetmiştir. Parmak izlerim pek çok yerde kaldı, spor salonundaki dolaplarda, Brandon Leeman'ın binasında, hatta Olympia Pettiford'un evinde, tabii eğer Freddy'yi yakaladılar da Tanrı korusun onu konuşturdularsa."

"Arana'dan hiç söz etmiyorsun."

"O iyi bir adam. FBI'la işbirliği halinde, ama beni tutuklayabilecekken, benden şüphelendiği halde bunu yapmadı. Beni korudu. Onu ilgilendiren tek şey o sahte dolar işini çökertmek ve Adam Trevor'u tutuklamak. Bunun için ona madalya verirler."

Daniel, bir süre için kendimi dış dünyadan uzakta tutma planımızı beğenmişti, ama birbirimize yazmamız ona tehlikeli gibi görünmüyordu, izleniyor olduğum saçmalığını bu kadar abartmaya ne gerek vardı? Ben de juanitocorrales@gmail.com adresinde bir elektronik posta hesabı açtım. Seattle'da yaşayan Daniel Goodrich ile Chiloé'de yaşayan bir çocuk arasındaki ilişkiden hiç kimse kuşkulanmazdı, yolculuğu sırasında tanışıp dü-

zenli olarak haberleştiği arkadaşlarından biriydi o da. Daniel gittiğinden beri o hesabı her gün kullandım. Manuel bu fikri hiç onaylamıyor, FBI'ın casuslarıyla onların bilgisayar *hacker*'larının Tanrı gibi olduklarına inanıyor; onlar her yerdeymişler ve her şeyi görürlermiş.

Juanito Corrales sahip olmayı isteyebileceğim bir kardeş benim için, tıpkı Freddy'nin de olduğu gibi. "Al onu ülkene götür, *gringuita*, o ufaklık burada benim hiç işime yaramıyor," dedi bir defasında Eduvigis, şaka ederek, Juanito da onu o kadar ciddiye aldı ki Berkeley'de benim yanımda kalmak için planlar yapıp duruyor. Bu dünyada bana hayran olan tek kişi o. "Büyüdüğüm zaman seninle evleneceğim, Gringa Teyze," diyor bana. Harry Potter'ın üçüncü cildindeyiz, Hogwarts Cadılık ve Büyücülük Okulu'na gitmenin ve kendi uçan süpürgesine sahip olmanın hayalini kuruyor. Bir elektronik posta adresi için kendi adını bana ödünç verdiği için de gurur duyuyor.

O parayı çölde yakmış olmamız elbette Daniel'e çılgınlık gibi göründü; bir devriye arabası orada bizi gafil avlayabilirdi, çünkü eyaletlerarası 15 numaralı otoyolda ağır bir kamyon trafiği vardır, karadan ve helikopterden gözetim altında tutulur. O kararı almadan önce Pamuk Prenses'le Nenem pek çok seçeneği gözden geçirmişlerdi, hatta bir defasında bir kilo pirzolaya da uygulamış oldukları gibi o banknotları Drano'nun içinde eritmeyi bile düşündüler, ama bunların her birinin kendine göre tehlikesi vardı, hiçbiri ateş kadar kesin ve dramatik bir etkiye sahip değildi. Birkaç yıl içinde, o öyküyü tutuklanmadan anlatabildikleri zaman, Mojave Çölü'nde yakılmış büyük bir ateş, dinleyenin kulağına tıkanmış boruları açmakta kullanılan sıvıdan daha hoş gelecektir.

Daniel'i tanımadan önce ne erkek bedeni üzerinde düşünmüş ne de durup seyretmiştim, bir tek Floransa'

daki o *Davud* heykelinin dışında, beş metre on yedi santim yüksekliğinde mermerden bir kusursuzluk abidesiydi o, ama penisi oldukça küçük bir boyuttaydı. Daha önce yattığım çocuklar *Davud*'a hiç benzemiyorlardı, beceriksizdiler, pis kokuyorlardı, kıllı ve sivilceliydiler. Yeniyetmeliğimi adlarını bile hatırlamadığım bazı sinema artistlerine âşık olarak geçirmiştim, sırf Sarah ile Debbie ya da Oregon'da akademideki bazı kızlar da öyle diye, ama o artistler büyükannemin azizleri kadar elle dokunulmaz kişilerdi. Onların gerçekten ölümlü oldukları kuşku götürürdü, dişleri öylesine beyaz, ağdayla tüyleri alınmış bedenleri öylesine pürüzsüz, ciltleri tembellere has güneş yanığıyla öylesine bronzlaşmıştı. Ben, dokunmak bir yana, onları yakından bile hiç görmemiştim, ekran için yaratılmışlardı, aşktaki o nefis elleşmeler için değil. Erotik fantezilerimin hiçbirinde yer almazdı onlar. Ben çocukken Papim, operaların o ağır konularını resimlemek için, kâğıttan kıyafetleri olan kahramanlarıyla, kartondan yapılmış nefis bir tiyatro sahnesi hediye etmişti bana. Tıpkı o karton figürler gibi benim hayali sevgililerim de, sahnede hareket ettirdiğim kimliksiz aktörlerdi. Şimdi onların hepsinin yerini, gecelerimi ve gündüzlerimi dolduran Daniel aldı. Onu düşünüyor, onun hayalini kuruyorum. Çok erken gitti, hiçbir şeyi pekiştirmeye vaktimiz olmadı.

Yakınlaşmanın olgunlaşmak için zamana ihtiyacı vardır, ortak bir hikâyeye, akıtılan gözyaşlarına, aşılmış engellere, bir albümün içindeki fotoğraflara gereksinim duyar, ağır ağır büyüyen bir bitki gibidir. Daniel'le biz sanal bir boşluğun içinde asılı kaldık, bu ayrılık aşkı yok edebilir. Chiloé'de tasarladığından birkaç gün uzun kaldı, Patagonya'ya kadar ulaşamadı, uçakla Brezilya'ya, oradan da artık babasının kliniğinde çalışmakta olduğu Seattle'a gitti. O arada ben bu adadaki sürgün hayatımı

tamamlamalıyım, zamanı gelince de her halde nerede buluşacağımıza karar veririz. Seattle güzel bir yer, Chiloé'dekinden daha az yağmur yağıyor, ama ben burada yaşamayı isterdim, Manuel'i, Blanca'yı, Juanito'yu ve Fákin'i bırakmak istemezdim.

Daniel'e Chiloé'de bir iş bulunabilir mi bilmiyorum. Manuel'e bakarsanız, bu ülkede Hollywood'dakinden daha fazla deli olduğu halde psikiyatrlar burada aç kalırlarmış, çünkü Şilililere mutluluk bir *kitsch* gibi gelir, onlar mutsuzluğu yenmek için para harcamakta isteksizdirler. Bence o kendisi de buna iyi bir örnek, çünkü Şilili olmasaydı geçirdiği travmaları bir profesyonelin yardımıyla keşfe çıkar, hayatından biraz daha hoşnut olarak yaşardı. Hani ben kendim psikoterapi yanlısı olduğumdan değil Oregon'da yaşadığım deneyimden sonra nasıl olabilirim? Ama bazen yardımcı oluyor, diyelim dul kaldığında Nenemin durumunda olduğu gibi. Belki de Daniel başka bir iş yapabilir. Oxford'lu bir akademisyen tanıyorum, hani şu dirsekleri deri yamalı tüvit ceket giyenlerden, Şilili bir kıza âşık olup Chiloé Adası'nda kalmış, şimdi bir turizm acentesi işletiyor. Ya o muhteşem kalçalara sahip Avusturyalıyla elmalı *strudel*'lerine ne demeli? O kadın Innsbruck'ta dişçiymiş, şimdiyse pansiyon işletiyor. Daniel'le ikimiz bisküvi yapabiliriz, Manuel'in dediği gibi o işte gelecek var ya da benim Oregon'dayken heveslendiğim gibi bir vikunya çiftliği kurabiliriz.

O 29 Mayıs günü soğukkanlı görünerek vedalaştım Daniel'le, çünkü rıhtımda bir sürü meraklı vardı –bizim ilişkimiz televizyon dizisinden daha fazla konuşuluyordu– o çenesi düşük Chiloé'lilere konu yaratmak istemiyordum, ama evde Manuel'le baş başa kaldığımda her ikimiz de yorgun düşene kadar ağladım. Daniel yolculuk ederken yanında PC'si olmuyordu, ama Seattle'a varır varmaz benim elli tane mesajımla karşılaştı ve bana hiç

de romantik olmayan bir cevap yazdı, her halde bitkin bir halde olmalıydı. O zamandan beri, kimliğimi elden geldiğince gizleyerek sürekli yazışıyoruz, aşk için de bir şifremiz var, kişiliğine uygun olarak o fazlasıyla ölçülü bir şekilde kullanıyor, ben de benimkine uygun olarak ölçüsüzce hor kullanıyorum.

Kısa bir geçmişim var, onu aklımın içinde açık seçik tutabilmeliydim, ama bu kaprisli belleğime hiç güvenmiyorum, onu değiştirmeden ya da sansüre uğratmadan önce yazmak zorundayım. Televizyonda anlattıklarına göre bazı Amerikalı bilimadamları insanın anılarını silmek için yeni bir ilaç geliştirmişler, bunu psikolojik travmaların tedavisinde, özellikle de savaştan akıllarını kaçırmış olarak dönen askerler üzerinde kullanmayı düşünüyorlarmış. Bu ilaç henüz deney aşamasındaymış, belleği tümden silmemesi için üzerinde daha çalışmaları gerekiyormuş. O ilaç bende olsaydı, neyi unutmayı seçerdim acaba? Hiçbir şeyi. Geçmişteki kötü olaylar gelecek için birer derstir, başıma gelen en kötü şeyi de, yani Papimin ölümünü her zaman hatırlamak istiyorum.

Tepedeyken, Pincoya Mağarası'nın yakınlarında Papimi gördüm. Başında İtalyan şapkası, üstünde yolculuk kıyafeti, elinde bavuluyla, sanki uzaklardan daha yeni gelmiş de, gitsin mi kalsın mı bilemiyormuş gibi bir tavırla, uçurumun kenarında ayakta durmuş, ufka doğru bakıyordu. Çok kısa bir an orada durdu, o sırada ben de kıpırdamadan, onu ürkütmemek için soluk bile almadan, içimden ona sesleniyordum; sonra çığlıklar atarak birkaç martı geçti ve o yok oldu. Pek de inandırıcı olmayan açıklamalardan kaçınmak için bunu kimseye anlatmadım, ama belki de buradakiler bana inanırlardı. Eğer Cucao'da hayaletler inleyerek dolaşıyorlarsa, Ancud Körfezi'nde mürettebatı öcüler olan bir gemi seyredi-

yorsa ve Quicaví'de büyücüler köpeklere dönüşüyorlarsa, ölmüş bir astronomun Pincoya Mağarası'nda görünmesi de pekâlâ mümkündür. Belki de o bir hayalet değil, hayal gücümün, tıpkı bir sinema projeksiyonu gibi onu atmosfere yansıtan bir ürünüydü. Chiloé, bir büyükbabanın ektoplazması ve bir torunun düş gücü için ideal bir yer.

Yalnız kalıp da birbirimize hayatlarımızı anlatmaya koyulduğumuzda, Daniel'e Papimden çok söz etmiştim. Berkeley'in mimari ucubelikleri arasında geçen çocukluğumu anlattım ona. O yılların ve büyükannemle büyükbabamın deli gibi sevgisinin anıları felaket günlerimde beni ayakta tutmuştu. Babamın benim üzerimde pek az etkisi vardı, çünkü pilot olarak işi onu yerden çok havada tutuyordu. Evlenmeden önce bizimle aynı evde, dışarıdan dar bir merdivenle çıkılan kendi girişi olan ikinci kattaki iki odada oturuyordu, ama onu az görüyorduk, çünkü uçakta değilse, olmadık saatlerde telefon eden ve babamın hiç sözünü etmediği o sevgililerinden birinin kollarında olabilirdi. Çalışma saatleri iki haftada bir değişiyordu, aile içinde bizler onu beklememeye, ona sorular sormamaya alışmıştık. Beni büyükannemle büyükbabam büyütmüşlerdi, okuldaki aile birliği toplantılarına onlar giderlerdi, dişçiye beni onlar götürürlerdi, ev ödevlerime onlar yardım ederlerdi, ayakkabılarımı bağlamayı, bisiklete binmeyi, bilgisayar kullanmayı bana onlar öğretmişlerdi, gözyaşlarımı onlar kurulamışlar, benimle birlikte gülmüşlerdi; hayatımın ilk on beş yılı boyunca Nenem ile Papimin olmadığı tek bir an bile hatırlamıyorum, şimdiyse, Papim öldüğü halde onu her zamankinden daha yakın hissediyorum, her zaman benim yanımda olacağına dair verdiği sözü tuttu.

Daniel gittiğinden beri iki ay geçti, onu görmeden geçen iki ay, yüreğimin düğüm olduğu iki ay, onunla ko-

nuşuyor olmam gereken şeyleri bu deftere yazarak geçirdiğim iki ay. Onu ne kadar özledim! Bu sanki bir can çekişme, ölümcül bir hastalık. Mayıs ayında, Manuel Santiago'dan geri döndüğünde, bütün evin öpüşme koktuğunu fark etmemiş gibi davrandı, Fákin de onunla ilgilenmediğim için sinirliydi, bu ülkedeki bütün kuçukuçular gibi tek başına dolaşmaya çıkmak zorunda kalmıştı; daha dün bir sokak kırmasıyken şimdi fino köpeği olmak hevesinde. Manuel bavulunu eve bıraktı ve Blanca Schnake'yle halletmesi gereken birtakım işleri olduğunu, yağmur yağacağına göre de onun evinde kalacağını haber verdi bize. Burada yunuslar dans ettiğinde ve bulutları delip geçen güneş ışıklarına verdikleri adla "ışıklı çubuklar" göründüğünde yağmur yağacağını herkes bilir. Benim hatırladığım kadarıyla Manuel daha önce Blanca'nın evinde yatıya hiç kalmamıştı. Teşekkürler, teşekkürler, teşekkürler, diye fısıldadım kulağının içine, o hiç sevmediği upuzun kucaklaşmamızda; o sırada hardallı ve domuz pastırmalı bir tavuk yemeği yapmak için sobaya odun doldurmakla meşgul olan Daniel'le geçireceğim bir gece daha armağan etmişti bana; o tavuk tarifi, ömründe hiç yemek pişirmediği halde yemek kitapları biriktiren ve kuramsal bir aşçıbaşına dönüşmüş olan kız kardeşi Frances'in buluşuydu. Duvardaki gemi saatine bakmamaya kararlıydım, çünkü onunla kalan zamanımı çabucak yutuyordu.

O kısacık balayımızda Daniel'e San Francisco'daki rehabilitasyon kliniğini anlattım, orada neredeyse bir ay kalmıştım, babasının Seattle'daki kliniğine çok benziyor olmalıydı.

Las Vegas ile Berkeley arasındaki 919 kilometrelik o yolculuk boyunca, büyükannemle Mike O'Kelly, yetkililer ya da caniler ele geçirmeden önce beni haritadan silmek için bir plan yapmakla uğraştılar. Babamı bir yıldır

görmüyordum ve onu özlememiştim, başıma gelenler için onu suçluyordum, ama o kırmızı kamyonetle eve varıp da onun bizi kapıda beklemekte olduğunu görünce bütün hıncım bir anda uçup gitti. Babam da, tıpkı Nenem gibi, daha zayıflamış ve küçülmüştü; benim orada olmadığım o aylar içinde yaşlanmıştı, aklımda kalan o sinema artisti kılıklı çapkın erkek değildi artık. Hiç bilmediğim bir şefkatle adımı tekrarlayarak bana sımsıkı sarıldı. "Seni kaybettiğimizi sandım, yavrum." Babamın bir duyguyla altüst olduğunu hiç görmemiştim. Andy Vidal her zaman tam bir soğukkanlılık abidesiydi, pilot üniformasının içinde son derece yakışıklı, hayatın dertlerinin yanından hiç geçmemiş, en güzel kadınlar tarafından aranmış, dünyayı dolaşmış, kültürlü, hayatından hoşnut, sağlıklı bir adamdı. "Şükürler olsun, kızım, şükürler olsun," diye tekrarlayıp duruyordu. Eve geceleyin varmıştık, ama o bize akşam yemeği yerine kahvaltı hazırlamıştı: çırpılmış çikolatayla krem peynirli kızarmış ekmek ve muz; en sevdiğim yiyeceklerdir.

Biz kahvaltı ederken, Mike O'Kelly, Olympia Pettiford'un dile getirmiş olduğu rehabilitasyon programından söz etti ve madde bağımlılığıyla başa çıkmanın bildik en iyi şekli olduğunu tekrarladı. O korkutucu uyuşturucu bağımlısı ve alkolik sözcüklerini her ağza aldığında, babamla Nenem sanki elektrik akımıyla çarpılmışlar gibi ürperiyorlardı, ama ben İsa'nın Dulları sayesinde hayatımdaki gerçeklerin içine onları çoktan sokmuştum, o kadınların bu konulardaki derin tecrübeleri bana karşı son derece açık olmalarını sağlamıştı. Mike, bağımlılığın, sayısız yöntemlere sahip ve her zaman pusuda olan, kurnaz ve sabırlı bir hayvana benzediğini söyledi, en güçlü gerekçesi de insanın aslında bağımlı olmadığını iddia etmesiydi. Kendi yönetimi altındaki ücretsiz ve son derece mütevazı rehabilitasyon merkezinden tutun da, San

Francisco'da gündeliği bin dolar olan, ama o kadar parayı bulamayacağımızdan benim hemen elimine ettiğim bir kliniğe varana kadar, elimizdeki bütün seçenekleri özetledi. Babam, beti benzi atmış bir halde, dişlerini ve yumruklarını sıkarak dinledi, sonunda benim tedavim için emeklilik birikimlerini kullanacağını bildirdi. Mike'ın dediğine göre oradaki program kendi merkezindekine çok benzediği ve tek değişiklik donanımlar ve deniz manzarası olduğu halde, babamı bunun aksine razı etmenin yolu yoktu.

Aralık ayını klinikte geçirdim, tesisin Japon tarzındaki mimarisi insanı huzura ve meditasyona davet ediyordu: ahşap malzeme, koca koca pencereler ve teraslar, bol miktarda ışık, göze çarpmayan patikaların böldüğü bahçeler, puslu havayı seyretmek için sıkı giyinerek oturulabilecek banklar, ısıtılmış yüzme havuzu. Suyun ve ormanların manzarası gündelik bin dolara değerdi. Ben klinik sakinlerinin en genciydim, geri kalanlar otuzla altmış yaş arasındaki erkekler ve kadınlardı, beni koridorlarda selamlayan ya da sanki tatildeymişiz gibi scrabble ve pinpon oynamaya davet eden nazik insanlardı. Durmadan sigara ve kahve tüketme biçimlerinin dışında normal görünüyorlardı, kimse onların bağımlı olduklarını anlamazdı.

Klinikteki program, Oregon'daki akademide sohbetler, kurslar, grup seanslarıyla geçen programa çok benziyordu, psikologlarla danışmanların fazlasıyla iyi bildiğim aynı jargonları, On İki Basamak[1], maddeden kaçınma, nekahet dönemi ve ayıklık. Öteki sakinlerle ilişki kurmaya ve sürekli olarak oradan çekip gitme isteğimi yenmeye başlamam bir haftamı aldı, çünkü kapı açık duru-

1. Adsız Alkolikler'in bağımlılıktan kurtulmak için uyguladıkları 12 ilke.

yordu ve orada kalmak isteğe bağlıydı. Bütün o hafta boyunca, "Burası bana göre değil," diye temcit pilavı gibi tekrarlıyordum, ama babamın bütün birikimlerini peşin olarak o yirmi sekiz güne yatırmış olması beni engelledi, onu bir kez daha düş kırıklığına uğratamazdım.

Oda arkadaşım Loretta'ydı, otuz altı yaşında, evli ve üç çocuk annesi, emlak komisyonculuğu yapan çekici bir kadındı ve alkolikti. "Bu son şansım. Kocam içkiyi bırakmazsam benden boşanacağını ve çocukları elimden alacağını söyledi," dedi bana. Ziyaret günlerinde kocası çocuklarla birlikte geliyor, resimler, çiçekler, çikolatalar getiriyorlardı, mutlu bir aile gibi görünüyorlardı. Loretta durmadan fotoğraf albümlerini gösteriyordu: "Büyük oğlum Patrick doğduğunda, bir tek bira ve şarap; Hawaii'de tatildeyken, *daiquiri*[1] ve martini; 2002 Noel'inde, şampanya ve cin; 2005'teki evlenme yıldönümümüzde, midemin yıkanması ve rehabilitasyon programı; 4 Temmuz pikniğinde, on bir ay boyunca ayık kaldıktan sonraki ilk viskim; 2006'da doğum günümde, bira, tekila, rom ve Amaretto." Dört haftalık programın yetersiz olduğunu biliyordu, ailesinin yanına dönmeden önce iki-üç ay daha orada kalmalıydı.

Moralimizi düzeltmek için yaptıkları sohbetlerin dışında, bizleri madde bağımlılığı ve sonuçları hakkında da eğitiyorlardı, danışmanlarla özel seanslar da yapılıyordu. Günde bin dolarlık ücret, yüzme havuzu ve spor salonuna girme, yakınlardaki parklarda yürüyüşe çıkma, masaj ve daha başka gevşeme ve güzellik yöntemlerini uygulama, ayrıca yoga, pilates, meditasyon, bahçecilik ve sanat derslerine girme hakkını veriyordu bizlere, ama ne kadar

1. Rom, votka, limon suyu gibi içeceklerle hazırlanan bir kokteyl türü.

çok etkinlik olursa olsun, her birimiz kendi sorunumuzu tıpkı omuzlarımızda görmezden gelinmesi imkânsız bir at leşi gibi taşıyorduk. Benim sırtımdaki ölü at, olabildiğince uzağa kaçmak için duyduğum güçlü bir arzuydu; o yerden, California'dan, dünyadan, kendi kendimden kaçıp gitmek istiyordum. Hayat fazlasıyla zahmetliydi, sabahleyin yataktan kalkmaya, hiçbir amacı olmaksızın saatlerin akıp gittiğini görmeye değmezdi. Dinlenmek. Ölmek. Hamlet'in dediği gibi, olmak ya da olmamak. "Düşünme, Maya, kendini bir şeyle meşgul etmeye çalış. Bu olumsuz aşama normaldir, yakında geçer," şeklinde oldu Mike O'Kelly'nin tavsiyesi.

Kendimi meşgul etmek için, Loretta'nın şaşkın bakışları altında kaç kez saçlarımı boyadım. Eylül ayında Freddy'yle birlikte kullandığım siyah renkten yalnızca uçlarda kurşuni izler kalmıştı. Saçlarıma normalde bayraklarda görülen tonlarda meçler yaparak oyalandım. Danışmanım kendime karşı bir saldırı, kendi kendimi cezalandırmanın bir biçimi olarak nitelendirdi bunu; onun o hanımefendi topuzu için ben de aynı şeyi düşünüyordum.

Haftada iki gün, boyu bosu ve iyi kalpliliğiyle Olympia Pettiford'a benzeyen bir psikolog hanımla kadınlar toplantısı yapılıyordu. Birkaç mumla aydınlatılmış salonda yere oturuyorduk, her birimiz bir mihrap oluşturabilecek bir şeyle katkıda bulunuyordu: bir haç, bir Buddha, çocukların resimleri, pelüş bir ayı, içinde sevilen bir kişinin küllerinin bulunduğu küçük bir kutu, bir alyans gibi. Yarı karanlıkta, o kadınların arasında konuşmak kolaydı. Kadınlar madde bağımlılığının hayatlarını nasıl mahvettiğini anlatıyorlardı, uçan kuşa borçlanmışlardı, dostları, aileleri ya da eşleri onları terk etmişti, sarhoş kafayla araba kullanırken birini ezmiş ya da uyuşturucu bulmak için hasta oğlunu bırakmış olmanın vicdan azabını yaşıyorlardı. Bazıları içine düştükleri alçaltıcı

durumları, yaşadıkları sıkıntıları, hırsızlıkları, fahişeliği de anlatıyorlardı ve ben bütün ruhumla onları dinliyordum, çünkü aynı yollardan ben de geçmiştim. Pek çokları, ayıklığın ne kadar güvenilmez ve gelip geçici olduğunu bildiklerinden, içlerinde kendi kendilerine güvenden eser kalmamış sabıkalı bağımlılardı. İnanç yardımcı oluyordu, kendilerini Tanrı'nın ya da yüce bir gücün ellerine emanet edebilirlerdi, ama hepsi bu çareye başvuracak durumda değildi. Bağımlıların oluşturduğu bu hüzün dolu çevre, Chiloé'deki o güzel büyücülerinkinin tam tersiydi. O *ruca*'nın içindeyken kimse utanç duymuyordu, her şey bolluk ve yaşamla ilgiliydi.

Cumartesi ve pazar günleri, ailelerle birlikte son derece acı ama gerekli olan seanslar yapılıyordu. Babam mantıksal sorular soruyordu: *crack* nedir ve nasıl kullanılır, eroin kaça mal olur, halüsinojen mantarlar nasıl bir etki yapar, Adsız Alkolikler'in başarı oranı nedir, gibi sorular; yanıtlarsa pek de iç açıcı değildi. Başka aileler düş kırıklıklarını ve güvensizliklerini açıkça gösteriyorlardı; bağımlı kişiye, kendi kendini mahvetmek ve bir zamanlar sahip olduğu iyi şeyleri yok etmekteki kararlılığına akıl erdiremeden, yıllarca dayanmışlardı. Benim durumumdaysa, babamla Nenemin bakışlarında yalnızca sevgi vardı, ne bir tek azar kelimesi ne de bir kuşku. "Sen onlar gibi değilsin, Maya, sen uçurumun kenarına kadar geldin ama dibine düşmedin," dedi Nenem bir keresinde. İşte Olympia ile Mike beni tam olarak bu konuda, yani insanın kendisinin başkalarından daha iyi olduğuna inanma eğilimine karşı uyarmışlardı.

Her aile, deneyimlerini geride kalan bizlerle paylaşmak için, halkanın tam ortasında dönüşümlü olarak yer alıyordu. Danışmanlar sırayla yapılan bu itiraf seanslarını yönetiyor, hepimizin eşit olduğuna ve aynı hataları

bizden önce de birçok kişinin işlediğine dair bir güven havası yaratmayı başarıyordu. Öyle anlarda hiç kimse kayıtsız kalamıyor, herkes birer birer çözülüyordu, bazen içlerinden biri hıçkırıklar içinde kendini yere atıyordu ve bu kişi her zaman bağımlının kendisi olmuyordu. Tacizci babalar, şiddet uygulayan eşler, nefret edilesi anneler, ensest, kalıtımsal alkolizm, her şey vardı.

Sıra benim aileme geldiğinde, Mike O'Kelly tekerlekli sandalyesiyle bizimle birlikte ortaya çıktı ve oraya bir sandalye daha koymalarını istedi, boş kalmıştı o sandalye. Akademiden kaçtığımdan itibaren başıma gelenlerin çoğunu Neneme anlatmış, ama onu ölesiye yaralayabilecek olan şeyi atlamıştım; oysa beni ziyarete geldiği zamanlar Mike'la baş başa kaldığımızda, ona her şeyi anlatabilmiştim, çünkü o hiçbir şeyi ayıplamaz.

Babam pilot olarak yaptığı işten bahsetti, benden uzakta kaldığını, çapkınlıklarını, sırf bencilliği yüzünden, babalık görevinin sorumluluğunu üstlenmeden, on altı yaşımda o bisiklet kazasını geçirene kadar beni nasıl büyükannemlerin yanında bıraktığını anlattı; ancak o zaman dikkatini bana vermeye başlamıştı. Ne kızgın olduğunu ne de bana olan güvenini yitirdiğini söyledi; bana yardım etmek için elinden geleni yapacaktı. Nenem de nasıl sağlıklı ve neşeli bir kız olduğumu, hayallerimi, kahramanlık şiirlerimi ve futbol maçlarımı anlattı, beni ne kadar sevdiğini tekrarladı.

Tam o anda, tıpkı hastalığından önceki haliyle Papim girdi içeri, mis gibi rafine tütün kokulu iriyarı bedeni, gözünde altın çerçeveli gözlüğü, başında fötr şapkasıyla gelip kendisine ayrılmış olan sandalyeye oturarak kollarını açtı bana. Hiç bu kadar kendinden emin bir tavır içinde görmemiştim onu, bir hayalet için alışılmadık bir şeydi bu. Dizlerine kapanarak ağladım, ağladım, af diledim, beni kendi kendimden hiç kimsenin kurtarama-

yacağı, hayatımdan sorumlu tek kişinin ben olduğum şeklindeki kesin gerçeği kabul ettim. "Bana elini ver, Papi," dedim ona, o zamandan beri de elimi bırakmadı. Ötekiler ne mi görmüşlerdi? Benim boş bir sandalyeye sarıldığımı görmüşlerdi, oysa Mike, Papimin gelmesini bekliyordu, o yüzden istemişti o sandalyeyi, Nenemse onun gözle görülmez varlığını doğallıkla kabul etmişti.

O seansın nasıl bittiğini hatırlamıyorum, bir tek içimi kaplayan yorgunluğumu, Nenemin beni odama götürdüğünü ve Loretta'yla birlikte beni yatırdıklarını hatırlıyorum, ilk kez deliksiz on dört saat uyumuşum. Uykusuz geçen sayısız gecelerimin, birikmiş olan kötülüklerin, içimden silip atamadığım korkunun acısını çıkaracak kadar uyudum. Bir daha hiç tekrarlanmayacak olan sağaltıcı bir uykuydu, uykusuzluk kapının öte yanında sabırsızlıkla bekliyordu beni. O andan itibaren kendimi rehabilitasyon programına bütün gücümle vererek geçmişin karanlık mağaralarını birer birer keşfetme cesareti buldum. Ejderhalarla savaşmak için o mağaralardan birine gözüm kapalı giriyordum, bana onları yendim gibi gelince önümde bir başka mağara açılıyordu, sonra bir tane daha, bitmek bilmeyen bir labirent gibiydi. Ruhumdaki sorularla yüzleşmek zorundaydım, çünkü Las Vegas'tayken sandığım gibi ruhsuz değildim, ruhum yalnızca uyuşmuş, korku içinde sinmişti. O kapkara mağaraların içinde kendimi asla kurtulmuş gibi hissetmedim, ama yalnızlık korkumu yendim, işte o yüzden şimdi, Chiloé'deki bu münzevi hayatımdan hoşnudum. Ben şimdi bu sayfaya ne aptalca bir şey yazdım! Ben Chiloé'de yalnız değilim ki. Aslında ömrümde hiç bu adada, bu küçük evde olduğum kadar biriyle birlikte olmamıştım, yani Manuel Arias gibi nevrotik bir beyefendiyle.

Ben rehabilitasyon programımı tamamlarken, Nenem de pasaportumu yeniledi, Manuel'le bağlantı kura-

rak Şili'ye yapacağım yolculuğu hazırladı. İmkânı olsaydı beni Chiloé'deki arkadaşının ellerine emanet etmek için kendisi de benimle birlikte gelirdi. Terapi bitmeden iki gün önce eşyalarımı sırt çantama yerleştirdim, hava kararır kararmaz kimseye veda etmeden klinikten çıktım. Nenem, kararlaştırdığımız gibi, iki sokak ötede, o hastalıklı Volkswagen'inin içinde beni bekliyordu. "Bu andan itibaren buhar olup uçacaksın, Maya," dedi, suç ortaklığı içinde hınzırca göz kırparak. Papimin PVC kaplanmış yeni bir fotoğrafını verdi bana, kaybettiğim resminin eşiydi, sonra beni San Francisco havaalanına götürdü.

Manuel'in sinirlerini bozmaktayım. Sence erkekler kadınlar gibi körkütük âşık olabilirler mi? Daniel benim uğruma gelip kendini Chiloé'ye gömebilir mi? Sence ben şişman mıyım, Manuel? Emin misin? Doğru söyle! Manuel bu evde insanın nefes alamadığını, havanın kadın gözyaşlarıyla ve iç çekmeleriyle, ateşli tutkularla ve gülünç tasarılarla dolu olduğunu söylüyor. Hayvanlar bile bir garip oldular, eskiden çok temiz olan Bilge-Kedi artık bilgisayarın klavyesine kusar oldu, eskiden huysuz olan Salak-Kedi'yse Fákin'e sevgisini göstermekte benimle boy ölçüşüyor, sabah uyandığında da karnını kaşıyayım diye ayaklarını havaya dikiyor.

Aşk üzerine pek çok sohbet ettik, hatta Manuel'e sorarsanız çok fazla. "Aşktan daha derin bir şey olamaz diyorum ona, daha başka abuk sabuk lafların arasında; akademik bir belleğe sahip olan Manuel ise, D.H. Lawrence'ın, nasıl aşktan daha derin bir şeyin bulunduğunu, bunun her insanın yalnızlığı olduğunu ve o yalnızlığın derinliklerinde nasıl çırılçıplak bir yaşamın güçlü ateşinin yandığını anlatan bir şiirini bir solukta okuyor bana ya da benim için bunaltıcı olan ona benzer bir şey, çırılçıplak kalan Daniel'in o güçlü ateşini keşfettiğimi söylüyor. Ölü

ozanları ezbere okumasının dışında susuyor Manuel. Bizim sohbetlerimiz daha çok birer monolog, Daniel'le ilgili olarak içimi döktüğüm monologlar; Blanca Schnake'nin adını ağzıma almıyorum, çünkü o bunu yapmamı yasakladı, ama onun da varlığı havada hissediliyor. Manuel âşık olmak için fazla yaşlı olduğuna ve bir kadına sunacak hiçbir şeyi kalmadığına inanıyor, ama onun sorunu ödleklik gibi geliyor bana, paylaşmaktan, bağımlı olmaktan korkuyor, Blanca'nın kanserinin geri dönmesinden ve kendisinden önce ölmesinden korkuyor ya da tam tersi, onu dul bırakmaktan ya da onun gençliği hâlâ sürerken kendisinin ihtiyarlamasından, bu da pekâlâ mümkün, çünkü Manuel ondan çok büyük. Beynindeki o ölümcül baloncuk olmasaydı Manuel her halde sağlıklı ve güçlü olarak doksanını bulurdu. Yaşlıların aşkı nasıl olur acaba? Yani fiziksel aşktan söz ediyorum. Şey yaparlar mı acaba? On iki yaşıma gelip de büyükannemleri gözetlemeye başladığımda, odalarının kapısına kilit koymuşlardı. Neneme oraya kapanıp ne yaptıklarını sormuştum, tespih duası okuduklarını söylemişti bana.

Bazen Manuel'e tavsiyelerde bulunuyorum, kendimi tutamıyorum, o da alaya alarak onları geçiştiriyor, ama beni dinlediğini ve öğrendiğini biliyorum. O keşiş alışkanlıkları yavaş yavaş değişmeye başladı, manyakça düzenli olma merakına artık pek fazla takmıyor, bana karşı da daha ilgili; dokunduğumda donup kalmıyor, kulaklığımın sesine göre atlayıp sıçrayarak dans ettiğimde de kaçıp gitmiyor; egzersiz yapmalıyım yoksa sonunda Rubens'in Sabinlerine döneceğim, hani Münih'teki sanat müzesinde görmüş olduğum şu çırılçıplak tombul kadınlar. Manuel'in beynindeki baloncuk artık bir sır olmaktan çıktı, çünkü ne migrenlerini ne de çift görme olayını gizleyebiliyor benden, sayfalardaki ve ekrandaki harfler birbirine karışıyormuş. Daniel onun anevrizması-

nı öğrenince Minneapolis'teki Mayo Kliniği'ni tavsiye etti bana, nöroşirurji konusunda Birleşik Devletler'dekilerin en iyisiymiş; Blanca da babasının masrafları karşılayacağına dair güvence verdi, ama Manuel bu konunun sözünü bile etmek istemedi; Don Lionel'e zaten fazlasıyla borçluymuş. "Daha iyi ya, ha bir lütuf için minnettar olmuşsun, ha iki, ne fark eder," diye tartıştı Blanca. Mojave Çölü'ndeki o banknot yığınını yaktığıma öyle pişmanım ki; sahte mahte, işe yarardı.

Daniel'e elektronik postalar yollama hevesiyle bir süredir bırakmış olduğum defterime yine yazdım. Yeniden bir araya geldiğimizde defteri ona vermeyi düşünüyorum, böylelikle beni de ailemi de daha iyi tanıyabilir. İstediğim her şeyi ona elektronik postayla anlatamam ki, oraya ancak gündelik haberlerle bir-iki aşk sözcüğü sığabiliyor. Manuel benim tutku dolu çıkışlarımı sansür etmemi tavsiye ediyor, çünkü dünyada herkes yazdığı aşk mektuplarından sonradan pişmanlık duyarmış, bundan daha yapmacıklı ve gülünç bir şey olamazmış, benim durumumdaysa gittikleri yerden ses gelmiyormuş. Daniel'in yanıtları yalın, pek sık da değil. Klinikteki işiyle çok fazla meşgul olsa gerek ya da büyükannemin koyduğu güvenlik önlemlerine fazlasıyla uyuyor.

Daniel'i düşüne düşüne birdenbire cayır cayır yanmayayım diye kendimi bir şeylerle meşgul ediyorum. Öyle vakalar olmuştur; insanlar görünürde bir neden olmaksızın yanıp alevler içinde yok olmuşlardır. Bedenim olgun bir şeftali gibi, tadına bakılmaya hazır, yoksa ağaçtan düşüp yerdeki karıncalar arasında ezilip posası çıkacak. Başıma bu ikincinin gelmesi pek mümkün, çünkü Daniel gelip tadıma bakma belirtileri göstermiyor. Bu rahibe hayatı keyfimi fena halde kaçırıyor, en küçük bir aksilikte parlıyorum, ama kabul etmeliyim ki kendimi

bildim bileli ilk kez iyi uyuyorum, gördüğüm rüyalar da, istediğim gibi erotik olmasalar da çok ilginç. Michael Jackson'ın beklenmedik ölümünden beri rüyamda kaç kere Freddy'yi gördüm. Jackson onun idolüydü, benim o zavallı arkadaşım şimdi yas tutuyordur. Acaba ona ne oldu? Freddy hayatımı kurtarmak için kendi hayatını riske attı da ben ona teşekkür etmeye fırsat bulamadım.

Freddy bir bakıma Daniel'e benziyor, onda da aynı koyu renk ten, aynı uzun kirpikli koca koca gözler, aynı kıvırcık saçlar var. Daniel'in çocuğu olsaydı Freddy gibi olabilirdi, ama ben onun çocuğunun annesi olsaydım çocuğumuzun Danimarkalı gibi çıkması tehlikesiyle karşı karşıya kalırdık. Marta Otter'in genleri çok güçlüdür, ben tek bir damla Latin kanı almamışım. Daniel çok koyu tenli olmadığı ve Yunanlı ya da Arap sanılabileceği halde, Birleşik Devletler'de ona Zenci gözüyle bakılır. "Amerika'daki genç Zenci erkekler tehdit altında bir tür, pek çoğu otuz yaşına varmadan ya hapse düşüyor ya da cinayete kurban gidiyor," demişti Daniel, bu konu hakkında konuştuğumuzda. O, Amerika'nın batısında, ten renginin onu hiçbir şekilde sınırlamadığı liberal bir şehirde, beyazlar arasında büyümüş, ama başka yerlerde olsa durumu farklı olabilirdi. Hayat beyazlar için daha kolay, bunu büyükbabam da biliyordu.

Bir doksan boyu, yüz yirmi kilo ağırlığı, kır saçları, altın çerçeveli gözlüğü ve babamın ona İtalya'dan getirdiği, başından hiç eksik olmayan şapkalarıyla Papimde kudretli bir insan havası vardı. Onun yanındayken ben kendimi her türlü tehlikenin dışında hissederdim, o harika adama kimse dokunmaya cesaret edemez diye düşünürdüm. Yaklaşık yedi yaşımdayken başımdan geçen o bisikletçi olayına kadar öyle sanıyordum.

Buffalo Üniversitesi büyükbabamı birkaç konferans vermeye davet etmişti. Delaware Bulvarı'ndaki oteller-

den birinde ağırlanıyorduk, hani bugün artık devlet daireleri ya da ticari bürolar olan, geçen yüzyılın milyonerlerinin oturduğu o malikânelerden biriydi. Hava soğuktu, buz gibi bir rüzgâr esiyordu, ama büyükbabam yakınlardaki bir parkta yürüyüşe çıkmamızı kafasına koymuştu. Nenemle ikimiz, su birikintilerinin üzerinden atlayarak birkaç adım önden yürüyorduk, neler olup bittiğini göremedik, yalnızca bir bağrışma, hemen arkasından da kopan yaygarayı duyduk. Arkamızdan bisikletli bir genç geliyordu, anlaşılan buz tutmuş bir su birikintisinin üstünde patinaj yaparak büyükbabama çarpmış ve yere yuvarlanmıştı. Papim de yediği darbeyle sendelemişti, şapkası başından uçmuş, kolunda taşımakta olduğu kapalı şemsiyesi yere düşmüştü, ama hâlâ ayaktaydı. Ben şapkanın peşinden koştum, o da şemsiyeyi almak üzere yere eğildi, sonra da kalkmasına yardım etmek için düşen gence elini uzattı.

Bu manzara bir an içinde şiddete dönüştü. Korkan bisikletli bağırmaya başladı, bir araba durdu, sonra bir tane daha, birkaç dakika içinde de bir polis devriyesi geldi. İnsanlar kazaya büyükbabamın neden olduğu ve bisikletliyi şemsiyesiyle tehdit ettiği sonucuna nasıl vardılar bilemiyorum. Polisler, daha fazla soru sormadan, onu ite kaka devriye arabasına yapıştırdılar, ellerini havaya kaldırmasını emrettiler, tekmeleyerek bacaklarını ayırdılar, üstünü arayarak bileklerini arkasından kelepçelediler. Nenem dişi bir aslan gibi araya girdi, kriz anlarında hatırlayabildiği tek dil olan İspanyolcayla yaptığı bir dizi açıklamayla o üniformalı polislere kafa tuttu, onu bir kenara itmek istediklerinde de daha iriyarı olan polisi giysilerinden öyle bir yakaladı ki adamı yerden birkaç santim havaya kaldırmayı becerdi, elli kilo bile gelmeyen biri için şaşılacak bir şeydi bu.

Karakola gittik, ama orası Berkeley değildi, insanlara

kapuçino ikram eden bir çavuş Walczak yoktu orada. Burnu kanayan, bir kaşı patlamış olan büyükbabam, ondan hiç duymadığımız alçakgönüllü bir ses tonuyla neler olduğunu açıklamaya çalıştı ve üniversiteyi aramak için bir telefon istedi. Tek yanıt olarak, çenesini kapamazsa onu nezarethaneye atmakla tehdit ettiler. Yeniden birine saldırır korkusuyla kelepçelemiş oldukları Neneme de, kendileri bir form doldurana kadar oradaki bankta oturmasını emrettiler. Kimse bana dikkat etmemişti, tir tir titreyerek büyükannemin yanına büzüldüm. "Bir şey yapman gerek, Maya," diye fısıldadı kulağıma. Bakışlarından benden ne istediğini anlamıştım. Derin nefes alarak ciğerlerimi doldurdum, gırtlaktan öyle bir çığlık attım ki bütün salon çınladı, sonra da geriye doğru kıvrılarak kendimi yere atıp gözlerimi devirerek çırpınmalar içinde ağzımdan köpükler saçmaya başladım. Sırf okula gitmemek için şımarık bir tıfıl olarak tepinmelerim sırasında o kadar çok saralı taklidi yapmıştım ki, bir nöroşirurji uzmanını bile kandırabilirdim, nerde kalmış Buffalo'daki birkaç polis memuru. Hemen bize telefonu verdiler. Beni Nenemle birlikte ambulansla hastaneye yolladılar, orada bize göz kulak olan kadın polisin şaşkın bakışları altında krizi derhal atlatmıştım, o arada üniversite de, astronomu sarhoşlar ve yankesicilerle paylaştığı hücreden çıkarmak için bir avukat yollamıştı.

O gece bitkin bir halde otelde buluştuk. Yalnızca birer kâse çorba içtik, sonra da üçümüz aynı yatağa yattık. Bisikletin çarpması Papimde koca koca çürükler bırakmış, kelepçeler bileklerini yaralamıştı. Karanlıkta, ikisinin arasında tıpkı bir kozanın içindeymişim gibi sarmalanmış olarak yatarken, neler olduğunu sordum. "Önemli değil, Maya, hadi uyu," diye karşılık verdi Papim. Uyur gibi yaparak bir süre sessiz kaldılar, sonunda Nenem konuştu. "Olan şu ki, Maya, senin büyükbaban Zenci." Ve se-

sinde öyle bir öfke vardı ki, daha fazla bir şey sormadım.

Irklar arasındaki farklılıklar konusunda aldığım ilk ders olmuştu bu, daha önce hiç algılamamıştım ve Daniel Goodrich'e bakarsanız gözden ırak tutulabilecek bir şey değildi.

Manuel'le ikimiz onun kitabını yeniden yazmaktayız. Yazmaktayız diyorum, çünkü fikirleri o söylüyor, ben de yazıyorum, hatta İspanyolca olarak bile ondan daha iyi yazıyorum. Bu fikir, Chiloé'nin mitlerini Daniel'e anlattığında çıktı ortaya, o da iyi bir psikiyatr olarak öküz altında buzağı aramaya başladı. Dediğine göre, tanrılar ruhun türlü yönlerini temsil ederlermiş, mitler de yaradılışın, doğanın ya da temel insanlık dramlarının öyküleriymiş ve gerçeklerle bağlantılıymışlar, ama bizim buradakiler sanki sakızla yapıştırılmış izlenimi veriyorlarmış, onlarda tutarlılıktan eser yokmuş. Manuel durup düşünmeye başladı, iki gün sonra da, Chiloé'nin mitleri üzerinde epeyce şeyler yazmış olduğunu, kendisi mitolojiye bir yorum getirmedikçe, kitabının ortaya yeni bir şey koyamayacağını söyledi. Yayımcılarıyla konuştu, yeni müsveddeyi vermesi için ona dört aylık bir süre tanıdılar; acele etmemiz gerekiyor. Daniel de uzaktan katkıda bulunuyor, çünkü bu konu onu da ilgilendiriyor, böylelikle ben de Seattle'daki danışmanımızla sürekli bağlantı halinde olmak için yeni bir bahane bulmuş oluyorum.

Kış mevsimi adadaki etkinlikleri kısıtlıyor, ama her zaman yapacak bir iş var: Çocuklarla ve hayvanlarla ilgilenmek, deniz alçaldığında kabuklu hayvanları toplamak, ağları onarmak, fırtınaların hırpaladığı evleri geçici olarak tamir etmek, kadınların toplanıp televizyon dizisi seyredecekleri ve erkeklerin de içki içip iskambil oynayacakları saat sekize kadar örgü örüp bulutları saymak. Bütün hafta yağmur yağdı, buralarda güney göklerinin inatla ağlaması

demektir yağmur, sular salı günkü fırtına yüzünden yerlerinden oynayan kiremitlerin deliklerinden evin içine aktı. Damlayan yerlerin altına kaplar koyduk, yerleri kurulamak için elimizde bezle dolaşıyoruz. Hava açınca dama çıkacağım, çünkü Manuel akrobasi yapacak yaşta değil, Hızır Usta'nın ilkbahardan önce buralarda görünmesinden de ümidi kestik. Yağmurun patırtısı, yüksek kirişlerin altında, Salak-Kedi'nin beyhude pençe darbelerinin erişemeyeceği bir yerde baş aşağı sallanan üç yarasamızı genellikle huzursuz ediyor. Gözleri görmeyen o kanatlı farelerden nefret ediyorum, gerçi Manuel onların Transilvanya'daki vampirlerle akrabalıkları olmadığını ileri sürüyor ama geceleyin kanımı emebilirler.

Odunlara ve mate ya da çay için üzerinde çaydanlığın hep hazır durduğu o kapkara demir sobaya her zamankinden daha bağımlıyız; ortalıkta hafif bir duman, üstümüzde başımızda ve tenimizde keskin bir koku var. Manuel'le aynı evde yaşamak narin bir dans gibi, ben temizliyorum, o odun getiriyor, ikimiz birden yemek yapıyoruz. Bir süreliğine temizlik de yaptık, çünkü Eduvigis kirli çamaşırları almak ve yıkananları geri getirmek için Juanito'yu yolladığı halde kendisi bizim eve gelmez olmuştu, ama şimdi yine çalışmaya başladı.

Azucena düşük yaptığından beri Eduvigis çok suskundu, gerekmedikçe köyde görünmediği gibi insanlarla da konuşmuyordu. Ailesi hakkında kendi arkasından yapılan dedikodulardan haberi vardı; pek çokları, Carmelo Corrales'in kızlarına tecavüz etmesine göz yumdu diye onu suçluyorlardı, ama Taberna del Muertito'da söylediklerini duyduğum gibi, "Zavallıcık ayyaş olan ve ne yaptığını bilmeyen babalarını baştan çıkardılar," diye kızları suçlayanlar da yok değildi. Blanca, Eduvigis'in adamın kötü huyları karşısındaki uysallığının bu gibi durumlarda olağan olduğunu ve onu yardakçılıkla suçla-

manın haksızlık olduğunu anlattı bana, çünkü ailenin geri kalanı gibi kendisi de felaketzedeydi. Kocasından korkuyordu ve asla onunla yüzleşememişti. "İnsan o acı deneyimi kendi yaşamadıkça başkalarını yargılamak kolaydır," diye sözlerini tamamladı Blanca. Onun bu sözleri beni düşündürdü, çünkü ben de Eduvigis'i sert bir şekilde yargılayanların en başında geliyordum. Pişman olarak onu görmeye evine gittim. Onu teknenin başında eğilmiş, sert fırça ve çivitli sabunla bizim çarşaflarımızı yıkarken buldum. Ellerini önlüğüne kurulayarak yüzüme bakmadan beni "bir çaycık" içmeye davet etti. Sobanın başına oturup suyun kaynamasını bekledik, sonra sessizce içtik çaylarımızı. Ziyaretimin barışmak niyetiyle yapıldığı apaçıktı, benim özür dilemem onu rahatsız eder, Carmelo Corrales'in adını anmamsa saygısızlık olurdu. Neden orada olduğumu ikimiz de biliyorduk.

"Nasılsınız, Doña Eduvigis," diye sordum sonunda, hep aynı poşetle içtiğimiz ikinci fincan çayımızı bitirdiğimizde.

"İdare ediyorum. Ya siz, kızcağızım?"

"Ben de idare ediyorum, teşekkürler. Ya ineğiniz, o iyi mi?"

"Evet, iyi, ama yaşlandı zavallıcık," diye içini çekti. "Az süt veriyor. Herhalde artık birazcık çelimsiz kaldı, öyle diyorum ben."

"Manuel'le biz ikimiz konsantre süt kullanıyoruz."

"Tanrım! Beyefendiye söyleyin, yarından tezi yok bizim Juanito size birazcık süt, birazcık peynir getirir."

"Çok teşekkürler, Doña Eduvigis."

"Evceğiniz de pek temiz olmasa gerek..."

"Hayır, değil, oldukça kirli, ne yalan söyleyeyim," diye itirafta bulundum.

"Aman aman! Bağışlayasınız."

"Yok canım, bağışlanacak bir şey yok."

"Beyefendiye söyleyin bana güvensin yeter."

"Öyleyse her zamanki gibi, Doña Eduvigis."

"Evet, evet, *gringuita*, her zamanki gibi."

Sonra da, protokol kurallarının gerektirdiği gibi, hastalıklardan ve patateslerden söz ettik.

Bunlar son haberler. Chiloé'de kış soğuk ve uzun oluyor, ama dünyanın kuzeyindeki o kışlardan çok daha dayanılır bir mevsim, burada ne kar küremek gerekiyor, ne de kürklere bürünmek. İklim izin verdiğinde dersleri okulda yapıyoruz, ama gökyüzü şimşeklerle paramparça olsa da meyhanede her gün iskambil oynanıyor. Çorbada patates, sobada odun, dostlar için de mate asla eksik olmuyor. Bazı zaman elektriğimiz oluyor, bazen de mumlarla aydınlanıyoruz.

Yağmur yağmazsa Caleuche takımı eylüldeki şampiyonluk için kıran kırana antrenman yapıyor, çocuklardan hiçbirinin ayakları büyümedi, futbol ayakkabıları hâlâ işe yarıyor. Juanito yedek oyuncu, Pedro Pelanchugay da seçimle takımın kalecisi oldu. Bu ülkede her şey ya demokratik bir şekilde oy verilerek hallediliyor ya da komisyon kurularak; ama bunlar oldukça karmaşık süreçler, Şilililer basit çözümlerin yasadışı olduğuna inanıyorlar.

Doña Lucinda yüz on yaşını bitirdi, son haftalarda tıpkı tozlu bir bez bebek görünümünde, artık yün boyayacak gücü yok, oturup ölümden yana bakarak vakit geçiriyor, ama yeniden sütdişleri çıkmaya başladı. İlkbahara kadar artık ne *curanto*'larımız olacak ne de turistlerimiz, o arada kadınlar yün örüyor, el işleri yapıyorlar, çünkü elleri boş oturmak günahmış, tembellik erkeklere özgüymüş. Mahcup olmamak için ben de örgü örmeyi öğreniyorum; şimdilik hiç hata yapmadan kalın yünle düz örgü atkılar örüyorum.

Ada halkının yarısı bronşit ya da kemik ağrılarıyla

soğuk algınlığı geçiriyor, ama dediklerine göre Ulusal Sağlık Hizmetleri'nin sandalı bir-iki hafta gecikecek olsa, onu dört gözle bekleyen tek kişi, o köse doktorla aşna fişne olan Liliana Treviño oluyormuş. İnsanlar para almayan hekimlere güvenmiyorlar, kendilerini doğal ilaçlarla, durum ciddiyse, bir *machi*'nin büyülü şifasıyla iyileştirmeyi yeğliyorlar. Buna karşılık rahip, Pentekost rahipleriyle Evanjelikler kendisinden önce davranmasınlar diye, pazar ayinini yönetmeye hiç sektirmeden geliyor. Manuel'in dediğine göre öyle olması pek kolay değilmiş, çünkü Şili'de Katolik Kilisesi, Vatikan'dan daha nüfuzluymuş. Buranın boşanma yasasını kabul etmekte dünyadaki en son ülke olduğunu anlattı bana, o yasa da o derece karmaşıkmış ki, boşanmaktansa insanın eşini öldürmesi çok daha kolaymış, bu yüzden de kimse evlenmeyi istemiyormuş ve çocukların çoğu evlilik dışı doğuyormuş. Kürtajınsa lafı bile olmazmış, her yerde uygulandığı halde ağza alınmayacak kadar kaba bir sözcükmüş. Şilililer, Papa'ya büyük saygı gösteriyormuş ama cinsellik ve sonuçları konusunda ona kulak asmıyorlarmış, çünkü hayatında hiç çalışmamış ve işleri tıkırında olan müzmin bekâr bir ihtiyar bu konudan pek anlamazmış.

Televizyon dizisi pek ağır ilerliyor, doksan ikinci bölüm oynuyor ve hâlâ en baştaki yerdeyiz. Adadaki en önemli olay bu dizi, insanlar kahramanların mutsuzluklarına kendi yakınlarınınkinden daha fazla üzülüyorlar. Manuel televizyon seyretmez, ben de oyuncuların söylediklerini pek az anlıyorum, olayların akışınıysa hemen hiç anlamıyorum, galiba Elisa adında bir kız, kendisine âşık olan eniştesinin tecavüzüne uğruyor ve adam onu bir yere kapatıyor, o arada teyzesi de, mantıklı olacağı şekilde kocasını öldürmek yerine, kızı öldürmek için peşine düşüyor.

Arkadaşım Pincoya ile o fok ailesi artık mağarada

değiller; başka sulara ve başka kayalıklara göç ettiler, ama bir dahaki mevsim geri dönerlermiş; balıkçılar onların köklü geleneklere sahip yaratıklar oldukları ve her yaz geri döndükleri konusunda güvence verdiler bana.

Jandarmaların köpeği Livingstone artık nihai boyuna erişti ve hayvan *polyglot*[1] çıktı: emirleri aynı derecede hem İngilizce, hem İspanyolca, hem de Chiloé dilinde anlıyor. Her evcil hayvanın bildiği dört temel hüneri öğrettim ona, geri kalanını da kendi hesabına öğrendi, yani koyunlarla sarhoşları kovalıyor, onu ava götürdüklerinde ölü hayvanları gidip getiriyor, yangın ya da sel olursa alarm veriyor, uyuşturucu maddeleri arayıp buluyor –bir tek marihuana dışında– bir de Humilde Garay gösterilerde emir verirse şakadan saldırıya geçiyor, ama gerçek hayatta son derece yumuşak başlı. Garay'ın dediğine göre henüz ceset bulamamış, çünkü ne yazık ki ortalıkta hiç ceset yokmuş, ama Aurelio Ñancupel'in tepede kaybolan dört yaşındaki torununu bulmuş. Eski üvey annem Susan olsa, Livingstone gibi bir köpek için neler vermezdi.

İyi kalpli büyücülerin *ruca*'daki toplantısına iki defa katılamadım, birincisinde Daniel buradaydı, ikincisi de bu aydı, ama Blanca'yla ikimiz Chiloé Adası'na gidemedik, fırtına tehlikesi vardı, Denizcilik İdaresi seyrüseferi yasakladı. Buna çok üzüldüm, çünkü kadınlardan birinin yeni doğan çocuğunu kutsayacaktık ve onu koklamaya hazırlanıyordum, henüz karşılık vermeyen bebekler pek hoşuma gider. Akıl ve yürek sağlıkları yerinde olan o genç ve şehvetli kadınlarla Pachamama'nın karnında geceleri yaptığımız aylık büyücü toplantımızı öyle özledim ki. Onların arasında kendimi kabul edilmiş olarak görüyorum, *gringa* değilim, Maya'yım, o büyücülerden biriyim

1. (İng.) Birden fazla dil bilen.

ve bu toprakların insanıyım. Castro'ya gittiğimizde bir-iki geceliğine Don Lionel Schnake'nin evinde yatıya kalıyoruz, Daniel Goodrich benim astroloji haritamdan geçmiş olmasaydı o adama vurulurdum. Tıpkı o efsanevi Millalobo gibi karşı konulmaz bir adam, iriyarı, kanlı canlı, pos bıyıklı, şehvet düşkünü. "Bak ne kadar şanslısın, komünist dostum, senin eve gökten bu nefis *gringuita* düşmüş!" diye heyecanla bağırıyor Manuel Arias'ı her gördüğünde.

Azucena Corrales olayındaki soruşturma, kanıt yetersizliğinden havada kaldı, düşüğün kasıtlı yapıldığına dair bir iz yoktu, işte avokado ve hodan yapraklarını demleyip içmenin yararı. Kızı bir daha görmedik, çünkü Juanito'nun annesi olan ve benim henüz tanımadığım ablasının yanında kalmaya Quellón'a gitti. Olanlardan sonra jandarma karakolundan Cárcamo ile Garay, ölü çocuğun babasının kim olduğu konusunda kendi hesaplarına araştırma yaparak zaten bilinen sonuca vardılar, yani Azucena'ya, aynı öteki kızlarına da yaptığı gibi, öz babası tecavüz etmişti. Buradaki tabiriyle bu "özellikli" bir durummuş, hiç kimse bir evin içinde kapalı kapılar ardında olan bitene müdahale etme hakkını kendinde görmezmiş, kirli çamaşırlar evde yıkanırmış.

Jandarmalar ailenin olay hakkında şikâyette bulunmasını istiyorlardı, böylelikle yasal olarak müdahale edebileceklerdi, ama bunu başaramadılar. Blanca Schnake de, ne Azucena'yı ne de Eduvigis'i bunu yapmaya razı edebildi. Ortalıkta dedikodular ve suçlamalar uçuşuyor, bütün köy bu konuda fikir yürütüyordu, en sonunda bu rezalet boş lafların içinde sulandı gitti; yine de Carmelo Corrales'in kalan bacağı kangren olunca en umulmadık bir biçimde adalet yerini bulmuş oldu. Adam, ikinci bacağını da kesmeleri için form doldurmak için Eduvigis'in Castro'ya gitmesini bekledikten sonra kendine bütün bir kutu ensü-

lin yapmış. Karısı onu bilincini kaybetmiş bir halde bulmuş, birkaç dakika sonra ölene kadar kollarında tutmuş. Hiç kimse, hatta jandarmalar bile intihar lafını ağza almadı; genel bir görüş birliğiyle hasta adam eceliyle ölmüş oldu, böylelikle onu Hıristiyan dinine göre defnettiler de o talihsiz ailenin daha fazla aşağılanması engellendi.

Carmelo Corrales'i, gezgin rahibi beklemeden, kilise görevlisinin yönettiği kısa bir törenle defnettiler; rahip, aklına gelen tek erdem olarak merhumun tekne marangozluğu becerisini övdükten sonra ruhunu Tanrı'nın ilahi merhametine havale etti. Törene, sırf aileye acıdıklarından, aralarında Manuel'le ikimizin de bulunduğu bir avuç konu komşu katıldı. Blanca, Azucena olayından dolayı o kadar öfkeliydi ki, mezarlıkta görünmedi, ama kabri için Castro'dan plastik çiçeklerden bir çelenk satın aldı. Carmelo'nun çocuklarından hiçbiri cenazeye gelmedi, bir tek Juanito, üzerine küçük gelen ilk Komünyon kıyafetiyle, tepeden tırnağa yas giysileri içindeki büyükannesinin elinden tutmuş olarak oradaydı.

Geçenlerde Nasıralı İsa Yortusu'nu Caguach Adası'nda kutladık. Aralarında Arjantinlilerle Brezilyalıların da bulunduğu binlerce hacı geldi, bunların çoğu, tıklım tıkış ayakta durunca iki yüz ya da üç yüz kişinin sığdığı büyük teknelerle gelmişlerdi, ama el yapımı sandallarla gelenler de vardı. Tekneler, gökyüzündeki koca koca yoğun bulutların altında, azgın bir denizde zar zor ilerliyordu, ama kimsenin kaygılandığı yoktu, çünkü Nasıralı'nın hacıları koruduğuna inanılıyor. Bu hiç de doğru değil, çünkü geçmişte kaç sandal kazaya uğramış, bazı Hıristiyanlar boğularak can vermişler. Chiloé'de boğulan çok oluyor, çünkü zorunlu olarak yüzme öğrenen donanma erlerinin dışında kimse yüzme bilmiyor.

Son derece mucizevi olan Hazreti İsa, kafası ve el-

leri tahtadan yapılmış tel bir iskeletten oluşuyor, insan saçından perukası, camdan gözleri, gözyaşlarına ve kana bulanmış, acı çeken bir yüzü var. Kilise kayyumunun görevlerinden biri de, ayin alayından önce o kanların üzerinden tırnak cilasıyla geçmek. İsa'nın başında dikenli bir taç var, mor renkli bir tunik giymiş, omzunda ağır bir haç taşımakta. Manuel, artık üç yüz yaşında ve Chiloé'lilerin inanç simgesi olan Nasıralı hakkında yazılar yazmış, onun için hiç de yeni bir şey değil, ama yine de benimle birlikte Caguach'a geldi. Berkeley'de büyümüş biri olarak benim için bundan daha pagan bir gösteri olamazdı.

Caguach on kilometrekare büyüklüğünde, nüfusu beş yüz kişi, ama ocak ve ağustos aylarındaki ayin yürüyüşlerinde dindarların sayısı binleri buluyor; denizde seyir sırasında ve törenlerin sürdüğü dört gün boyunca düzeni korumak için donanmadan ve polisten yardım istemek gerekiyor; inanç sahipleri, bu törenler sırasında dileklerini ve adaklarını sunmaya kitleler halinde koşup geliyorlar. Hazreti İsa, mazhar oldukları lütufların karşılığını ödemeyenleri bağışlamıyor. Kilisedeki ayinlerde bağış sepetleri para ve mücevherlerle tepeleme doluyor, hacılar adaklarının karşılığını ellerinden geldiğince ödüyorlar, hatta aralarında ceptelefonlarını bırakanlar bile var. Aman ne korkular geçirdim: ilk önce Cahuilla'ya bindiğimizde, Rahip Lyon teknenin kıçında ilahiler söylerken, arkamızdan güvenilmez bir rüzgârla itilerek dalgaların arasında saatlerce yalpaladığımızda, daha sonra adadayken fanatiklerin arasında kaldığımızda, en sonunda da geri dönerken, o izdihamda yeterli taşıt olmadığından hacılar bizim sandala çıkmak için saldırıya geçtiklerinde. Birbirlerine tutunarak ayakta duran on bir kişiyi Cahuilla'ya alıp getirdik, bir çoğu çakırkeyifti, annelerinin kollarında uyuyan beş tane de çocuk vardı.

Caguach'a, sırf Daniel'e söz verdiğim gibi yortuya

katılıp filme almak için, tam bir kuşkuculuk içinde gitmiştim, ama itiraf etmeliyim ki o dindarlık ateşi bana da bulaştı ve sonunda kendimi Nasıralı'nın önünde diz çökmüş, Nenemin gönderdiği iki harika haber için şükranlarımı bildirirken buldum. Büyükannemin peşimizi bırakmadıkları kompleksi onu kripto gibi şifreli mesajlar yazmaya itiyor, ama uzun ve sık yazdığından ne dediğini tahmin edebiliyorum. Birinci haber, kiracıyı koruyan Berkeley yasalarının arkasına sığınarak kirayı hiçbir zaman ödemeyen o Hintli tüccarı evden atmak için üç yıllık bir hukuk savaşının ardından, içinde çocukluğumu geçirdiğim o rengârenk koca evi nihayet geri alabilmiş. Büyükannem evi temizlemeye, en göze batan kusurları düzeltmeye ve üniversite öğrencilerine oda oda kiraya vermeye karar vermiş, böylelikle evin masraflarını karşılayabilecek ve kendisi de içinde oturabilecekmiş. O harika odaların içinde dolaşmaya nasıl da içim gidiyor! Çok daha önemli olan ikinci haberse Freddy'yle ilgili. Olympia Pettiford, yanında kendisi kadar görkemli bir başka hanımla birlikte Berkeley'e çıkagelerek, Mike O'Kelly'nin gözetimine vermek üzere Freddy'yi de peşine takıp getirmiş.

Caguach'tayken Manuel'le ikimiz çadır kurup kamp yaptık, çünkü yeterli sayıda kalacak yer yoktu. Dindarların yüz yıldan fazla bir süredir her yıl tekrarlanan istilasına karşı daha iyi hazırlanmış olmaları gerekirdi. Gündüz hava nemli ve buz gibi soğuktu, ama gece çok daha beter oldu. Yağmur çadır bezinin üstüne yağar ve plastik zeminin altından akıp giderken, uyku tulumlarımızın içinde, berelerimiz, kalın çoraplarımız ve eldivenlerimizle giyimli olarak tir tir titriyorduk. Sonunda iki uyku tulumunu birleştirip koyun koyuna yatmaya karar verdik. Tıpkı bir sırt çantası gibi Manuel'in sırtına yapıştım ve onun yatağına bir daha asla girmeyeceğim konusunda

şubat ayında yapmış olduğumuz o anlaşmayı ikimiz de ağzımıza almadık. Dışarıda hacıların hengâmesi başlayana kadar mışıl mışıl uyumuşuz.

Adada açlık çekmedik, çünkü sayısız yiyecek tezgâhlarında börekler, sosisler, deniz ürünleri, külde pişirilmiş patatesler, sopalara geçirilip kızartılmış bütün koyunlar satılıyordu, ayrıca Şili tatlıları ve rahipler dini bayramlarda alkole iyi gözle bakmadıklarından gazoz şişelerinin arasına gizlenmiş bol bol şarap da vardı. Bir dizi portatif tuvalet az geldi, onlar da o birkaç saatlik kullanım sırasında iğrenç olmuşlardı. Erkeklerle çocuklar ağaçların arkasında belli etmeden rahatlıyorlardı, ama kadınlar için bu iş daha karmaşıktı.

İkinci gün Manuel'in tuvaletlerden birini kullanması gerekti ve nasıl olduğu anlaşılmaz bir şekilde kapısı kilitlenince içeride kapalı kaldı. O sırada ben, kilisenin yanında sıralanmış olan elişleri ve kıvır zıvır tezgâhlarını geziyordum, kıyamet kopunca haberim oldu bir sorun çıktığından. Ne olup bittiği aklımın ucundan bile geçmeden, sırf merakımdan o tarafa yaklaştım, bir grup insanın o plastik kulübeyi devirme tehlikesine rağmen itip kaktıklarını gördüm; o arada Manuel de içeride avaz avaz bağırıyor ve deli gibi duvarlara vuruyordu. İnsanlar gülüp duruyordu, ama ben Manuel'in çektiği kaygının diri diri gömülmüş birinin sıkıntısı gibi bir şey olduğunu fark ettim. Yaygara gittikçe büyürken, sonunda bir Hızır Usta yetişerek seyircileri bir kenara itip elindeki çakıyla kapının kilidini sakin sakin sökmeye koyuldu. Beş dakika sonra kapı açıldı, Manuel top gibi dışarıya fırladı, nefesi tıkanıp öğürerek yere yığıldı. Artık hiç kimse gülmüyordu.

O sırada Rahip Lyon yanımıza yaklaştı, ikimiz birden Manuel'in ayağa kalkmasına yardım ettik, onu kollarından tutarak çadıra doğru zar zor birkaç adım attık. Yaygaranın dikkatlerini çekmesiyle iki jandarma gelerek

acaba beyefendi hasta mı, diye sordu, ama her halde aslında gereğinden fazla içki içtiğinden kuşkulanmışlardı, çünkü artık o zamana kadar ortalıkta yalpalayıp duran bir sürü sarhoş vardı. Manuel'in ne sandığını bilemiyorum ama sanki şeytan görmüş gibiydi, yüzünde bir dehşet ifadesiyle bizleri itti, sendeleyerek dizleri üstüne düştü ve yeşilimsi bir köpük kustu. Jandarmalar araya girmeye yeltendiler, ama Rahip Lyon, aziz olarak nam salmasının verdiği otoriteyle önlerine dikilerek bir hazımsızlığın söz konusu olduğunu ve hastayla bizim ilgilenebileceğimizi söyledi.

Rahiple ikimiz Manuel'i çadıra götürdük, ıslak bir bezle üstünü başını temizleyerek dinlenmeye bıraktık. Sanki dayak yemiş gibi perişan bir halde, olduğu yerde büzülerek, üç saat deliksiz uyudu. "Onu yalnız bırak, *gringuita*, soru da sorma," diye tembihledi Peder Lyon, görevlerini yerine getirmek üzere yanımdan ayrılmadan önce, ama ben onu yalnız bırakmak istemedim, uykusunda ona göz kulak olmak için çadırda kaldım.

Kilisenin önündeki açıklığa bir sürü masalar koymuşlar, rahipler ayin sırasında Komünyon dağıtmak için oralara yerleşmişlerdi. Daha sonra ayin alayı başladı; avaz avaz bağırarak ilahiler okuyan müminler Nasıralı'nın imgesini omuzlarında taşırlarken, onlarca tövbekâr, çamurların içinde dizleri üzerinde sürünerek ya da mumların erimiş balmumuyla ellerini yakarak günahlarının bağışlanması için yakarıyordu.

Olayı Daniel için filme alma sözümü yerine getiremedim, çünkü Caguach'a gitmek için yaptığımız o sallantılı yolculuk sırasında kameram denize düşmüştü; hanımlardan birinin minik köpeğinin suya düştüğü düşünülürse, benimki ufak bir kayıptı. Hayvanı sudan yarı donmuş ama nefes alır bir halde kurtardılar, Manuel'in dediği gibi, işte bu da Nasıralı'nın bir başka mucizesiydi.

"Ateist alaylarını bırak bir yana, Manuel, bak biz de batabiliriz," diye karşılık verdi Rahip Lyon.

Caguach'a yaptığımız hac yolculuğundan bir hafta sonra, Liliana Treviño ile ikimiz Rahip Lyon'u görmeye gittik, Manuel'in ya da Blanca'nın haberi olmasın diye neredeyse gizli gizli yaptığımız acayip bir yolculuk oldu bu. Onlara açıklama yapsak sıkıntılı olurdu, çünkü Manuel'in geçmişini araştırmaya hiç hakkım yok, hele onun arkasından. Manuel'e duyduğum sevgiyle harekete geçtim, birlikte yaşamamızla giderek artmış olan bir sevgi benimki. Daniel gidip de kış bastırdığından beri, sır saklamak için mekânın fazlasıyla dar olduğu ve kapıları olmayan bu evde baş başa uzun saatler geçirdik. Manuel'le ilişkim daha da yakınlaştı; sonunda bana güven duyar oldu, kâğıtlarına, notlarına, bant kayıtlarına ve bilgisayarına istediğim gibi erişebiliyorum. Yaptığım iş, çekmecelerini karıştırmam için bana bahane yaratmış oldu. Neden aile ya da dost fotoğrafları olmadığını sordum ona, çok fazla seyahat ettiğini, farklı yerlerde kaç kez sıfırdan başladığını, maddi ve duygusal bütün yükleri yol üstünde bıraktığını anlattı, kendisi için önemli olan kişileri hatırlamak için fotoğraflara ihtiyacı olmadığını söyledi. Arşivinde geçmişinin beni ilgilendiren bölümü hakkında hiçbir şey bulamadım. Askerî darbe zamanında bir yıldan fazla bir süre hapis yattığını, Chiloé'ye sürgüne gönderildiğini ve 1976'da ülkeden ayrıldığını biliyorum; karılarını, boşanmalarını, kitaplarını da biliyorum, ama kapalı yer korkusu ya da karabasanları hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Bunları keşfedemezsem ona yardım etmem imkânsız olur ve onu asla gerçekten tanıyamam.

Liliana Treviño'yla iyi anlaşıyoruz. O da büyükannemin kişiliğine sahip: enerjik, idealist, ödün vermez, tutkulu bir insan, ama onun kadar buyurgan değil. Ne yap-

etti, adı Jorge Pedraza olan doktor sevgilisi tarafından davet edilmiş olarak Ulusal Sağlık Hizmetleri'nin sandalıyla kimseye duyurmadan Peder Lyon'u görmeye gitmemizi ayarladı. Doktor, olduğundan çok daha genç görünüyor, kırk yaşını yeni bitirmiş, on yıldır takımadalarda görev yapıyormuş. Ağır yürüyen boşanma işlemleriyle uğraştığından karısından ayrı yaşıyormuş, birinde Down sendromu olan iki çocuk sahibiymiş. Serbest kalır kalmaz Liliana'yla evlenmeyi düşünüyormuş, ama Liliana bunun avantajlı bir yanını göremiyor; annesiyle babasının yirmi dokuz yıl beraber yaşadıklarını, nüfus kâğıtları olmayan üç evlat büyüttüklerini söylüyor.

Sağlık sandalı bir sürü yerde durduğundan yolculuk bitmek bilmedi, Rahip Lyon'un bulunduğu yere vardığımızda saat öğleden sonra dört olmuştu bile. Pedraza bizi orada bıraktıktan sonra, adaya dönmek üzere bir buçuk saat sonra gelip bizi alma sözü vererek her zamanki yoluna devam etti. Daha önce görmüş olduğum sedefli rengârenk tüylü horozla o şişko koyun aynı yerde durmuş, rahibin ahşap parçacıklarla kaplı küçücük evine göz kulak oluyorlardı. Burası kış ışığında gözüme daha farklı göründü; mezarlıktaki plastik çiçekler bile renkleri solmuş gibi görünüyordu. Rahip, ona çocuğuymuş gibi bakıp kontrol eden komşu kadınlardan biri tarafından ikram edilen çay, pastalar, fırından yeni çıkmış ekmek, peynir ve jambonla bekliyordu bizi; o bir yandan homur homur homurdanırken, "Pançocuğunuzu giyin, aspirininizi alın, Pederciğim, bakın ben hasta ihtiyarcıklara bakacak halde değilim," diye tembih etti kadın, Chiloé'ye özgü küçültme takılarıyla konuşarak. Rahip yalnız kalmamızı bekledikten sonra pastaları yiyip bitirmemizi rica etti, yoksa kendisi yemek zorunda kalacakmış ve o yaşında pastalar taş gibi midesine oturuyormuş.

Hava kararmadan geri dönmemiz gerekiyordu, az

vaktimiz kaldığından hemen konuya girdik.

"Bilmek istediğini neden Manuel'e sormuyorsun, *gringuita*?" diye akıl verdi Rahip, çayından aldığı iki yudumun arasında.

"Sordum, Peder, ama hemen konuyu kapatıyor."

"Öyleyse onun sessiz kalmasına saygı göstermek gerekir, kızım."

"Affedersiniz, Peder, ama ben buraya sırf merakımdan gelmiş değilim. Manuel ruhen hasta ve ben ona yardım etmek istiyorum."

"Ruhen hastaymış... Sen bu konuda ne bilirsin ki, *gringuita*?" diye sordu, alaycı bir ifadeyle gülümseyerek.

"Yeterince biliyorum, çünkü ben de Chiloé'ye ruhen hasta geldim, Manuel beni yanına aldı ve iyileşmeme yardımcı oldu. Bu iyiliğinin karşılığını ona vermeliyim, sizce de öyle değil mi?"

Rahip bize askerî darbeden, arkasından gelen o amansız baskıdan, Vicaría de la Solidaridad[1] bürosundaki işinden söz etti, ama bu işi fazla sürmemişti, çünkü onu da tutuklamışlardı.

"Ben başkalarından daha şanslı çıktım, *gringuita*, çünkü bizzat kardinal iki güne kalmadan kurtardı beni, ama sürgüne gönderilmekten kurtulamadım."

"Tutuklulara ne yapılıyordu?"

"Duruma bağlı. Siyasi polisin eline düşebiliyordun, DINA'nın[2] ya da CNI'nın[3], jandarmanın ya da silahlı kuvvetlerin bir dalı olan güvenlik bölümünün eline. Manuel'i önce Ulusal Stadyum'a götürdüler, sonra da Villa Grimaldi'ye."

1. Şili'deki askerî darbe sonrasında baskı gören ya da yakınları kaybolan insanlarla dayanışma için kurulan Katolik Kilisesi'ne bağlı örgüt.

2. Dirección de Inteligencia Nacional: Ulusal Haber Alma Örgütü.

3. Central Nacional de Informaciones: Ulusal İstihbarat.

"Peki Manuel neden bundan söz etmeye yanaşmıyor?"

"Belki de hatırlamıyordur, *gringuita*. İnsanın aklı bazen fazlasıyla ciddi travmaları, çıldırmaya ya da depresyona karşı bir savunma olarak bloke eder. Bak sana bir örnek vereyim, Bölge Kilisesi'ndeyken gördüğüm bir örnek. 1974 yılında toplama kampından yeni salıverilmiş olan bir adamla görüşme yapmak bana düşmüştü, adam fiziksel ve moral açıdan yıkılmıştı. Her zaman yaptığımız gibi, konuşmamızı banda aldım. Onu ülke dışına çıkarmayı başardık ve uzun zaman bir daha görmedim. On beş yıl sonra Brüksel'e gitmiştim, o şehirde oturduğunu bildiğimden onu aradım, Cizvitlerin *Mesaj* adındaki dergisinde basılmak üzere yazmakta olduğum bir deneme için onunla bir görüşme yapmak istiyordum. Beni hatırlamıyordu ama benimle konuşmayı kabul etti. Yaptığım ikinci kayıt birinciye hiç benzemiyordu."

"Ne anlamda?" diye sordum.

"Adam tutuklandığını hatırlıyordu, ama o kadar. Yerleri, tarihleri ve ayrıntıları kafasından silmişti."

"Her halde birinci kaydı ona dinletmişsinizdir."

"Hayır, bu acımasızlık olurdu. Birinci kayıtta bana çektiği işkenceleri ve cinsel saldırıları anlatmıştı. Aklını kaçırmadan yaşamını sürdürebilmek için olanları unutmuştu. Belki Manuel de aynı şeyleri yapmıştır."

"Eğer öyle yaptıysa, Manuel kâbuslarında su yüzüne çıkmalarına da engel oluyor," diye söze karıştı can kulağıyla bizi dinlemekte olan Liliana Treviño.

"Onun başına ne geldiğini keşfetmek zorundayım, Peder, lütfen bana yardım edin," diye rica ettim Rahip Lyon'a.

"Öyleyse Santiago'ya gitmen gerekecek, *gringuita*, ve en unutulmuş köşelerde araştırma yapman gerekecek. Sana yardım edebilecek kimselerle bağlantı kurmanı sağlayabilirim..."

"Mümkün olur olmaz giderim. Çok teşekkürler."

"İstediğin zaman ara beni, yavrum. Şimdi artık kendi ceptelefonum var, ama elektronik postam yok, bilgisayarın sırlarını öğrenemedim gitti. İletişimde çok geri kaldım."

"Siz gök katıyla iletişimdesiniz, Peder, sizin bilgisayara ihtiyacınız yok," dedi Liliana Treviño.

"Gök katındakilerin çoktan Facebook'ları var, kızım!"

Daniel gittiğinden beri sabırsızlığım günbegün arttı. Aradan bitmek bilmeyen üç ay geçti, kaygı duyuyorum. Büyükannemle büyükbabam, bir daha buluşamamaları olasılığını düşünerek birbirlerinden hiç ayrılmazlardı; aynı şeyin Daniel'le ikimizin başına gelmesinden korkuyorum. Onun kokusunu, ellerinin tam olarak temasını, sesinin tınısını, üstümdeki ağırlığını unutmaya başlıyorum, mantıksal kuşkular uykularımı kaçırıyor, acaba beni seviyor mu, acaba geri dönmeyi düşünüyor mu, yoksa acaba bizim bir araya gelmemiz o sırt çantalı acayip adamın kaprisinden başka bir şey değil miydi, diye. Kuşkular, kuşkular. Zıvanadan çıktığımda Manuel'in akıl yürüttüğü gibi, bana yazıyor ya, bu beni rahatlatabilir, ama yeterince yazmıyor, mesajları da son derece ölçülü; tevazu bir yana, herkes benim gibi yazarak iletişim kurmayı beceremez, Şili'ye gelmekten de hiç söz etmiyor, bu kötüye işaret.

Bir sırdaşa öyle ihtiyacım var ki, bir dosta, içimi dökebileceğim yaşıtım olan birine. Blanca, benim gibi hüsrana uğramış bir âşığın bitmek bilmeyen laflarından sıkılıyor, Manuel'inse başının etini çok fazla yemeye cesaret edemiyorum, çünkü onun o baş ağrıları artık daha sık ve daha yoğun olmaya başladı, ansızın yığılıp kalıyor, onu rahatlatmaya ne ağrı kesiciler yarıyor ne soğuk suya batırılmış bezler ne de alternatif ilaçlar. Bir süre bu ağrılara aldırmıyormuş gibi yaptı, ama Blanca'yla ikimizin bas-

kıları karşısında nöroloğuna telefon etti, yakında o lanet kabarcığa baktırmak için kalkıp başkente gitmesi gerekecek. Bana yolculuk için para, biraz da cep harçlığı öneren Millalobo'nun bu muhteşem cömertliği sayesinde onunla beraber gitmeyi düşündüğümden haberi yok. Santiago'da geçireceğim günler, Manuel'in geçmişini oluşturan yapbozun parçalarını nihayet Yerli yerine koymama yarayacak. Verileri kitaplardan ve internetten tamamlamak zorundayım. Bilgiler elimin altında, onları elde etmek hiç de zor olmadı, ama tıpkı soğan soymak gibiydi, cücüğüne bir türlü ulaşamadan, o incecik, saydam katları bir bir almam gerekti. İşkence ve cinayet ihbarları üzerine son derece geniş bir şekilde belgelenmiş olan bilgiler topladım, ama Manuel'i anlamak istiyorsam bunların gerçekleştirildiği yerlere gitmem gerekiyor. Umarım Rahip Lyon'un bağlantıları işime yarar.

Bu konuda Manuel'le ve başka kimselerle konuşmak zor; Şilililer tedbirli insanlar, karşılarındaki insanı gücendirmekten ya da doğrudan kendi fikirlerini söylemekten çekiniyorlar, konuştukları dil örtmecelerden oluşan bir dans, ihtiyat alışkanlığı kökleşmiş, yüzeyin altında kimsenin ortaya çıkarmak istemediği büyük bir hınç gizli; sanki bir tür kolektif utanç varmış gibi, kimileri acı çektikleri için, kimileri yarar sağladıklarından, kimileri çekip gittikleri, kimileri kaldıkları için, kimileri yakınlarını kaybettiklerinden, kimileriyse görmezden geldiklerinden. Benim Nenem neden bunlardan hiç söz etmedi? Ben ona İngilizce olarak cevap versem bile o hep İspanyolca konuşarak büyüttü beni; Berkeley'de müzik dinlemek, tiyatro eserleri görmek ya da film seyretmek için Latin Amerikalıların toplandıkları Şili Kulübü'ne götürürdü beni; Pablo Neruda'nın zar zor anladığım şiirlerini ezberletirdi bana. Daha ayak basmadan onun sayesinde tanımıştım Şili'yi; karlarla kaplı yalçın dağları, kimi zaman

kıyamet günüymüş gibi büyük bir sarsıntıyla uykularından uyanan volkanları, köpük köpük kabaran dalgalarıyla upuzun Pasifik kıyısını, kuzeydeki ayın yüzeyi gibi kupkuru, bazen de Monet'nin tablolarındaki gibi çiçekler açan çölü, soğuk ormanları, berrak gölleri, bereketli ırmaklarla masmavi buzulları anlatırdı bana. Büyükannem âşık bir kadının sesiyle konuşarak söz ederdi Şili'den, ama ne insanları hakkında bir şey söylerdi ne de tarihi, sanki yeryüzünün tek bir nefesiyle daha dün doğmuş, hiçbir değişikliğe uğramadan zaman ve mekânda havada asılı kalmış, bakir ve ıssız bir toprakmış gibi. Başka Şilililerle bir araya geldiğinde dili çözülür, şivesi değişirdi, onlar konuşurlarken ben ipin ucunu kaçırırdım. Göçmenler, bırakmış oldukları o uzak ülkeye gözlerini dikerek yaşarlar, ama Nenem Şili'yi ziyaret etmeye hiç heveslenmedi. Almanya'da pek ender haberleştiği bir erkek kardeşi var, anne ve babaları ölmüş, aile kavminin efsanesi onun için geçerli olmamış. "Orada kimsem kalmadı ki, ne diye gideyim?" derdi bana. İlk kocasına ne olduğunu ve Kanada'ya neden gittiğini ona yüz yüze geldiğimizde sormak için beklemem gerekecek.

İLKBAHAR

Eylül, ekim, kasım ve dramatik bir aralık

Ada çok neşeli, çünkü Ulusal Bayramı ve ilkbaharın gelişini kutlamaya çocukların ana babaları geldiler; başlangıçta bana şiirsel gibi görünen kış yağmurları sonunda artık dayanılmaz olmuştu. Ve ben ayın 25'inde doğum günümü kutlayacağım –Terazi burcundanım– yirmi yaşımı bitiriyorum, yeniyetmeliğim nihayet sona eriyor. Oh be, dünya varmış! Genellikle hafta sonları ailelerini görmeye gelen bazı gençler oluyor, ama bu eylül ayında hep birlikte çıkageldiler, gelen sandallar tıklım tıklım doluydu. Pek çokları aylardır görmedikleri çocuklarına hediyeler, büyükannelerle büyükbabalara üst baş almaya para, evleri için eşyalar ve kışın hasar verdiği çatıları değiştirmek için malzeme getirdiler. Ziyaretçiler arasında Juanito'nun annesi Lucía Corrales de vardı, cana yakın ve güzel bir kadın, on bir yaşında bir evlat sahibi olabilmek için fazlasıyla genç. Azucena'nın Quellõn'daki bir pansiyonda temizlikçi olarak iş bulduğunu anlattı bize, artık okumak istemiyormuş, insanların art niyetli yorumlarıyla yüzleşmemek için bizim adaya geri dönmeyi de düşünmüyormuş. "Tecavüz olaylarında suçu hep mağdura yüklerler," dedi bana Blanca, Taberna del Muertito'da duymuş olduğum şeyi doğrulayarak.

Juanito yalnızca resimlerinden tanıdığı annesinin ya-

nında çekingen, ona güvenmezmiş gibi davranıyor, çünkü annesi onu daha iki-üç aylıkken Eduvigis'in kollarında bırakıp gitmiş, Carmelo Corrales hayatta olduğu sürece de, sık sık telefonla aradığı ve her zaman onun bakımı için para yolladığı halde, bir daha gelip görmemiş. Çocuk bana pek çok kez, kendisine hep güzel hediyeler yolladığı için bir tür gururla, ama onu büyükannesi ve büyükbabasıyla bıraktığı için de öfkeyle söz ederdi annesinden. Yanakları kıpkırmızı kesilmiş bir halde, gözlerini yere indirerek tanıştırdı onu bana: "Bu bizim Lucía, büyükannemin kızı," dedi. Sonra ben de ona annemin daha bebekken beni terk ettiğini, beni de büyükannemlerin büyüttüğünü, ama çok şanslı olduğumu, çocukluğumun mutlu geçtiğini ve o günleri hiçbir şeyle değişmeyeceğimi anlattım. Koca koca kapkara gözleriyle uzun uzun baktı bana, işte o zaman bundan birkaç ay önce, Carmelo Corrales henüz ona erişebilecek durumdayken, çocuğun bacaklarında görmüş olduğum kayış izlerini hatırladım. Hüzünle kucakladım onu, çünkü onu bunlara karşı koruyamam, o izleri ömrü boyunca taşıyacak.

Eylül Şili'nin ayıdır. Kuzeyden güneye bayraklar dalgalanır, en ücra yerlerde bile panayır çardakları kurulur, dört direk üstüne atılan okaliptüs dallarından yapılan bu çardakların altında insanlar yiyip içer, Güney Amerika ritimleriyle her yanlarını sallayıp horozla tavuğun kur yapmalarına öykünen ulusal dansı yaparlar. Burada biz de çardaklar kurduk, bol bol börek, su gibi akan şarap, bira ve *chicha* vardı; erkekler sonunda yerlere serilip horlamaya başladılar, akşam hava kararırken jandarmalarla kadınlar onları manavın kamyonetine atarak evlerine dağıttılar. Sarhoşların hiçbiri, bıçak çekmedikçe, 18 ve 19 Eylül'de hapse atılmıyor.

Ñancupel'in televizyonundan Santiago'daki askerî geçit törenini izledim, Başkan Michelle Bachelet, kendi-

sine analarıymış gibi saygı gösteren kalabalığın tezahüratı arasında birlikleri denetledi; daha önce hiçbir Şili başkanı bu kadar sevilmemişti. Dört yıl oluyor, seçimlerden önce hiç kimse onu tutmuyordu, çünkü Şili halkının bir kadına, üstelik de sosyalist, bekâr anne ve agnostik olan bir kadına oy vermeyeceklerini tahmin ediyordu, ama o başkanlık seçimini kazandı, aynı zamanda Manuel'in dediği gibi siyah beyaz her kesimin saygısını da kazandı, gerçi ben Chiloé'de hiç siyahi görmedim ya neyse.

Havalar ılık, gökyüzü masmavi, kış mevsimi vatanseverlerin neşe dolu gösterileri karşısında geriledi. İlkbaharın gelmesiyle mağaranın yakınlarında birkaç fok göründü, öyle sanıyorum ki yakında eski yerlerine yerleşecekler ve eğer beni hâlâ hatırlıyorsa Pincoya'yla yeniden dostluk kurabileceğim. Hemen her gün mağaraya doğru tepeyi tırmanıyorum, çünkü Papimi çoğunlukla orada buluyorum. Onun orada olduğunun en güzel kanıtı, Fákin'in sinirlenmesi, bazen de kuyruğunu bacaklarının arasına alıp koşması. O sadece belli belirsiz bir karaltı, onun o nefis İngiliz tütününün havada dalgalanması ya da sanki beni kucaklıyormuş duygusu. İşte o zaman gözlerimi yumuyorum, kendimi onun o geniş bağrının, şeyhlerinkine benzeyen o koca göbeğinin, o güçlü kuvvetli kollarının sıcaklığına bırakıyorum. Bir keresinde, geçen yıl ona en çok ihtiyaç duyduğum zamanlarda nerede olduğunu sordum, ama yanıtını beklemem gerekmedi, çünkü o yanıtı kalbimin derinliklerinde biliyordum: O her zaman benim yanımdaydı. Alkol ve uyuşturucu, beni pençesine aldığında hiç kimse bana el süremiyordu, kabuğuna kapanmış bir istiridye gibiydim, ama en umutsuz anlarımda büyükbabam beni kucağına alıyordu. Beni hiç gözünün önünden ayırmadı, bir umumi tuvalette hileli eroinle uyuşmuş bir halde ölüm tehlikesiyle burun buruna geldiğimde de beni o kurtardı. Şimdi artık kafamın

içinde hiçbir gürültü duymadan onu her zaman yakınımda hissediyorum. Kaçamak bir yudum alkolün keyfi ile büyükbabamla birlikte tepede dolaşmanın unutulmaz zevki arasında bir seçim yapmam gerekse, hiç kuşkusuz ikinciyi tercih ederim. Papim sonunda aradığı o yıldızı buldu. Dünyanın hengâmesi arasında gözle görülmeyen, yeşil, her zaman yemyeşil olan, her yerden uzaktaki bu küçücük ada onun o kayıp gezegeni; onu göklerde o kadar arayacağı yerde güneye doğru bakabilirmiş.

İnsanlar yeleklerini çıkarıp güneşlenmeye çıktılar, ama ben hâlâ safra yeşili yün beremi kafamdan çıkarmıyorum, çünkü okullararası futbol şampiyonasını kaybetmiş bulunuyoruz. Benim o zavallı Caleuche'lilerim, dazlak kafamın tüm sorumluluğunu süklüm püklüm kabullendiler. Maç, bizim ada halkının Caleuche takımına tezahürat yapmaya giden yarısının desteğiyle Castro'da oynandı, şallarla sarmalayıp bir sandalyeye bağlayarak Manuel'in sandalıyla götürdüğümüz Doña Lucinda bile oradaydı. Yüzü her zamankinden daha kızarmış, büsbütün şamata koparan Don Lionel Schnake, detone bir sesle avaz avaz bağırarak destekledi bizimkileri. Kazanmamıza kıl payı kalmıştı, beraberlik bizim için yeterli olacaktı, ama son dakikada, maçın bitmesine otuz saniye kala bizim kaleye bir gol atmaları kaderin acı bir cilvesi oldu. Pedro Pelanchugay, gelen sert bir şutu, bizim taraftarların kulakları sağır edici gösterileri ve hasım tarafın ıslıkları arasında kafayla karşıladı, ama yediği darbe onu yarı sersemletmişti, daha kendini toparlamasına fırsat kalmadan gelen hergele bir oyuncu, ayağının ucuyla iterek topu rahatça kaleye soktu. Herkes öyle şaşırmıştı ki, bizler uzun bir an boyunca donup kalmışken, arkasından savaş çığlıklarının kopmasıyla bira tenekeleri ve gazoz şişeleri havada uçuşmaya başladı. Don

Lionel'le ikimizin beraberce kalp krizi geçirmemize ramak kalmıştı.

Aynı gün öğleden sonra ona borcumu ödemek üzere kalkıp evine gittim. "Lafı mı olur, *gringuita*! O bahis şakacıktandı," diye güvence verdi bana Millalobo, her zamanki nezaketiyle, ama benim Ñancupel'in tavernasında öğrendiğim bir şey varsa, o da bahislerin kutsal olduğudur. Mütevazı bir erkek berberine gittim, hani şu bizzat sahibinin müşteriyle ilgilendiği, kapısında üç renkli çizgili bir silindir, içeride de eski ve şatafatlı tek bir koltuğu olan türden berber dükkânlarından birine, canım epeyce sıkılarak oturdum o koltuğa, çünkü bu durum Daniel Goodrich'in hiç hoşuna gitmeyecekti. Mesleğinin erbabı olan berber tüm saçımı kazıdı, bir güderi parçasıyla da kafatasımı pırıl pırıl parlattı. Kulaklarım kocaman görünüyor, tıpkı bir Etrüsk testisinin kulplarını andırıyor; berberin dediğine göre sıradan boyalar kullanmaktan, saç derimde sanki Afrika haritası gibi rengârenk lekeler ortaya çıktı. Limon suyu ve klorla ovmamı salık verdi. Şapka giymem şart, çünkü o lekeler bulaşıcı gibi görünüyor.

Don Lionel kendini suçlu hissediyor ve bana nasıl yaranacağını bilemiyor, ama bağışlanacak bir şey yok, bahis bahistir. Blanca'dan bana süslü püslü şapkalar almasını istedi, çünkü açık açık söylediği gibi kemoterapi geçirmiş bir lezbiyeni andırıyormuşum, ama bu Chiloé şapkası benim kişiliğime daha iyi uyuyor. Bu ülkede saç, kadınlık ve güzellik simgesi, gençler saçlarını uzun bırakıyor ve sanki hazineymiş gibi iyi bakıyorlar. Ya *ruca*'ya gidip de gür Rönesans saçlarına sahip o güzelim kadınların arasında tıpkı bir uzaylı gibi dazlak kafamla ortaya çıkınca duyduğum o merhamet nidalarına ne demeli?

Manuel, biraz üst baş ve yayımcısıyla tartışmayı düşündüğü kitap müsveddesini içine koyduğu bir çanta

hazırladıktan sonra, Santiago'ya gitmeden önce talimat vermek üzere beni salona çağırdı. Ben de sırtımda çantam, elimde biletimle karşısına dikilerek, Don Lionel Schnake'nin inceliği sayesinde, kendisine eşlik etmemin zevkini tadacağını haber verdim. "Peki hayvanlarla kim kalacak?" diye sordu, güçsüz bir ifadeyle. Juanito Corrales'in Fákin'i alıp evine götüreceğini, günde bir kez gelerek kedileri doyuracağını, her şeyin ayarlandığını anlattım ona. Bizim müthiş Millalobo'nun usulca nöroloğa teslim edeyim diye bana verdiği kapalı zarftan ona hiç söz etmedim, meğer adam Schnake'lerin akrabasıymış, çünkü Blanca'nın kuzinlerinden biriyle evliymiş. Bu ülkedeki ilişkiler ağı, Papimin galaksilerinin oluşturduğu o göz kamaştırıcı örümcek ağına benziyor. Benimle tartışmakla Manuel'in eline bir şey geçmedi ve sonunda beni de yanında götürmeye razı oldu. Puerto Montt Havaalanı'na giderek oradan Santiago uçağına bindik. Benim Chiloé'ye gelmek için otobüsle on iki saatte aldığım yol uçakla bir saat sürdü.

"Neyin var, Manuel?" diye sordum uçak Santiago'ya inerken.

"Hiç."

"Nasıl hiç? Evden çıktığımızdan beri benimle konuşmadın. Kendini kötü mü hissediyorsun?"

"Yo."

"Öyleyse kızgınsın."

"Bana danışmadan benimle gelme kararınla işime fazlasıyla burnunu soktun."

"Bak canım, sana danışmadım çünkü bana hayır diyecektin. İzin dilenmektense özür dilemek evladır. Beni bağışlıyor musun?"

Bu sözüm üzerine sustu, az sonra da keyfi biraz yerine gelmişti. Şehir merkezinde küçük bir otelde her birimiz kendi odamıza çekildik, çünkü tek başıma yatma-

mın bana ne kadar zor geldiğini bildiği halde benimle aynı odada kalmak istemedi; sonra da beni pizza yemeye ve henüz bizim adaya gelmemiş olan, benim de görmeye can attığım *Avatar*'ı seyretmeye sinemaya davet etti. Elbette Manuel küllerle ve yamyam çeteleriyle dolu kıyamet sonrası dünyayla ilgili iç karartıcı bir filmi görmeyi tercih ediyordu, ama bu sorunu yazı tura atarak çözümledik, tura çıktı ve her zamanki gibi ben kazandım. Bu hile hiç şaşmaz: turaysa ben kazanırım, yazıysa sen. Patlamış mısır, pizza ve dondurma yedik, benim için tam bir ziyafet oldu, aylardan beri taze ve besleyici şeyler yiyorum, birazcık kolesterolü özlemişim.

Doktor Arturo Puga, Manuel'e randevu verdiği bir yoksullar hastanesinde sabahları hastalarına bakıyor, öğleden sonraları da zengin bir mahallenin göbeğinde bulunan Alman Kliniği'ndeki özel muayenehanesinde bulunuyormuş. Millalobo'nun, resepsiyoncu aracılığıyla Manuel'e çaktırmadan eline ulaştırdığım o esrarengiz mektubu olmasaydı, büyük bir olasılıkla beni muayene sırasında içeri almazdı. O mektup kapıları önümde ardına kadar açtı. Hastane, İkinci Dünya Savaşı filmlerinden çıkmış gibiydi, köhne, koskocaman, darmadağınık, su boruları ortalıkta, lavabolar paslanmış, yer karoları kırık dökük, duvarların sıvaları dökülmüş, ama hastaların sayısı göz önüne alınırsa temizdi ve hastalarla yakından ilgileniliyordu. Sıra sıra demir sandalyelerin bulunduğu bir salonda neredeyse iki saat bekledik, ta ki sonunda bizim numaramızı çağırmalarına kadar. Nöroloji bölümü başkanı olan Doktor Puga, Manuel'in dosyasının ve röntgen filmlerinin masasının üstünde durduğu gösterişsiz odasına nezaketle buyur etti bizi. "Hastayla yakınlığınız nedir, küçükhanım?" diye sordu bana. "Torunuyum," diye karşılık verdim hiç duraksamadan, sözü edilen kişinin şaşkın bakışları altında.

Manuel iki yıldan beri olası bir ameliyat için bekleme listesindeymiş, sırası gelene kadar da kim bilir aradan daha kaç yıl geçecekmiş, çünkü acil bir durum söz konusu değilmiş. O hava kabarcığıyla birlikte yetmiş yıldan fazla yaşadığı tahmin ediliyormuş, birkaç yıl daha bekleyebilirmiş. Ameliyat riskliymiş, anevrizmanın özellikleri nedeniyle, hastanın başka bir şeyden ölmesi umuduyla, ameliyatı olabildiğince ertelemek daha işlerine geliyormuş, ama Manuel'in giderek yoğunlaşan migrenleri ve baş dönmeleri yüzünden galiba müdahale vakti gelmiş çatmış.

Geleneksel ameliyat yöntemi, kafatasını açarak beyin dokusunu ayırmak, kanın anevrizmaya akmasını engellemek için bir klips yerleştirmek ve yarayı yeniden kapatmaktan oluşuyormuş; nekahet dönemi bir yıl kadarmış ve vahim sonuçlar bırakabilirmiş. Yani pek de iç açıcı bir tablo değil. Yine de Alman Kliniği'nde bacağında açılacak küçük bir delikle sorunu çözebilirlermiş, oradan atardamara bir kateter koyup vasküler sistemin içinden geçerek anevrizmaya ulaşabilirler ve içeride ihtiyar bir kadının topuzu gibi dolanan platin bir telle anevrizmanın içini doldurabilirlermiş. Bu durumda risk çok daha azmış, klinikte yatma süresi otuz altı saatmiş, nekahet dönemi de bir aymış.

"Çok zarif, basit ve benim bütçemin erişebileceği menzilin tamamen dışında, doktor," dedi Manuel.

"Merak etmeyin, Señor Arias, bu halledilir. Sizi hiçbir bedel almadan ameliyat edebilirim. Bu, Birleşik Devletler'de öğrendiğim yeni bir prosedür, orada artık rutin olarak yapılıyor, ekip halinde çalışabilmek için de bir başka cerrahı yetiştirmem gerekiyor. Sizin ameliyatınız sınıfta yapılan bir ders gibi olacaktır," diye açıkladı Puga.

"Demek ki bir Hızır Usta elinde bir telle Manuel'in beyninin içine girecek," diye dehşet içinde onun sözünü kestim.

Doktor gülmeye başladı, suç ortağıymışım gibi göz kırptı bana, bunun üzerine o mektubu hatırlayarak, Manuel'in artık bu konuda hiçbir şey yapamayacağı çok sonrasına kadar haberi olmaksızın ameliyatın masraflarını karşılayabilmek için Millalobo'yla kurdukları bir kumpasın söz konusu olduğunu anladım. Blanca'yla aynı fikirdeyim, ha tek bir lütuf için borçlu kalmışsın, ha iki, aynı kapıya çıkar. Uzun lafın kısası, Manuel, Alman Kliniği'ne yatırıldı, gerekli tahliller yapıldı ve ertesi gün Doktor Puga ile sözde asistanı, bize dediklerine göre tam bir başarıyla müdahaleyi gerçekleştirdiler, ama o hava kabarcığının stabil kalmasını garanti edemezlermiş.

Blanca Schnake, ameliyatı anlatmak için ben onu telefonla arar aramaz, okulunu yedek bir öğretmene emanet edip bırakarak Santiago'ya uçtu. Ben kendi araştırmamı yaparken, o da bütün gün bir anne gibi Manuel'e baktı. Akşamleyin o kız kardeşlerinden birinin evine gitti, ben de Alman Kliniği'nde Chiloé'deki kendi yatağımdan çok daha rahat bir kanepede Manuel'in yanında yattım. Kafeteryadaki yemekler de beş yıldız alacak kalitedeydi. Aylardan beri ilk defa kapalı bir kapı ardında duş alabildim, ama şimdi bildiğim şeyi göz önüne alınca, Manuel evinin kapılarını taksın diye bir daha asla onu tavlamaya çalışamayacağım.

Santiago'nun nüfusu altı milyon, inşa halinde bir gökdelenler çılgınlığı içinde yukarılara doğru büyümeye de devam ediyor. Tepelerle ve dorukları karlı yüksek dağlarla çevrili, esenlik ve telaş içinde, bakımlı parklara sahip, temiz bir şehir. Trafik son derece saldırgan, çünkü görünürde öylesine nazik olan Şilililer hayattaki başarısızlıklarının acısını direksiyon başında çıkarıyorlar. Araçların arasında meyve, televizyon anteni, naneşekeri ve daha ne kadar kıvır zıvır varsa onların satıcıları kol geziyor, her trafik ışı-

ğında da bir sadaka karşılığında ölümcül sirk perendeleri atan cambazlar var. Şansımıza havalar iyi gitti, bazen hava kirliliği gökyüzünün rengini görmeyi engellermiş.

Ameliyattan bir hafta sonra Manuel'le birlikte hayvanların bizi beklemekte olduğu Chiloé'ye geri döndük. Fákin, acınası bir dans gösterisiyle, kaburgaları sayılır halde karşıladı bizi, çünkü üzüntü içindeki Juanito'nun anlattığına göre bizim yokluğumuzda yemeden içmeden kesilmiş. Doktor Puga, Manuel'i taburcu etmeden önce geri döndük, çünkü Manuel, dediğine göre Santiago'da Blanca'nın zahmet vermekte olduğumuz kız kardeşinin evinde bütün bir ay nekahet dönemini geçirmek istemedi. Blanca, Manuel'in geçmişiyle ilgili olarak öğrendiklerimiz hakkında aşırı sağcı olan o ailenin önünde yorumlarda bulunmak çok kötü bir etki yapacağından bundan kaçınmamı istedi benden. Onlar bizi büyük bir sevgiyle ağırladılar, yeniyetme çocuklar da dahil olmak üzere hepsi Manuel'i kontrollere götürmek ve ona bakmak için emrimize amade oldular.

Ben odayı Blanca'yla paylaştım ve zenginlerin demir parmaklıklarla çevrili malikânelerinde, hizmetçiler, uşaklar, bahçıvanlar, yüzme havuzları, safkan köpekler ve üç otomobille nasıl yaşadıklarını gözlerimle görebildim. Kahvaltımızı yatağımıza getiriyorlar, banyomuzu aromatik tuzlarla hazırlıyorlardı, hatta blucinimi bile ütülediler. Hiç böyle şey görmemiştim, bayağı hoşuma gitti; zenginliğe pek çabuk alışabilirim. "Onlar gerçek zengin değiller ki, Maya, uçakları yok," diye alay etti Manuel, ona anlattığımda. "Sende yoksul zihniyeti var, işte solcuların sorunu da bu," diye karşılık verdim ona, yoksulluğa doğuştan gönüllü olan Nenemle Mike O'Kelly'yi düşünerek. Ben onlar gibi değilim, eşitlik ve sosyalizm bana çok sıradan görünüyor.

Santiago'da hava kirliliğinden, trafikten ve insanla-

rın ilgisiz tavırlarından bunalmış hissettim kendimi. Chiloé'de kimin dışarıdan geldiği anlaşılır, çünkü sokakta selam vermez, Santiago'daysa sokakta selam veren insandan kuşku duyulur. Alman Kliniği'nin asansöründe ben salak gibi herkesi selamlıyordum, öteki insanlarsa bana karşılık vermek zorunda kalmamak için gözlerini duvardan ayırmıyorlardı. Santiago'yu hiç sevmedim, hayatın uysal bir ırmak gibi akıp gittiği, havanın tertemiz olduğu, sessizliğin hüküm sürdüğü ve insanın düşüncelerini sonuna kadar götürecek zamana sahip olduğu bizim adamıza geri dönmek için saatleri iple çekiyordum.

Manuel'in kendini toparlaması vakit alacak, hâlâ başı ağrıyor, gücü yetmiyor. Doktor Puga'nın emirleri kesindi: günde yarım düzine ilaç yutması, beynini yeniden taramaları için Santiago'ya geri gideceği aralık ayına kadar dinlenmesi, ömrünün geri kalanında fiziksel zorlamalardan kaçınması ve inancına bağlı olarak ya şansına ya da Tanrı'ya güvenmesi gerekiyormuş, çünkü o platin tel şaşmaz bir çare değilmiş. Bense bir *machi*'ye danışmakla bir şey kaybedilmeyeceğini düşünüyorum, hani ne olur ne olmaz diye...

Blanca'yla ikimiz, fazla baskı yapmadan Manuel'le konuşmamız gereken konuyu konuşabilmek için fırsat kollamaya karar verdik. Şimdilik ona elimizden geldiğince iyi bakıyoruz. Blanca'nın otoriter tavırlarına ve evinde yaşayan bu *gringa*'ya alışık o, bu yüzden de bizim bu son günlerdeki sevecenliğimiz karşısında iğne üstünde oturuyor, gerçeği ondan sakladığımızı ve durumunun Doktor Puga'nın söylemiş olduğundan çok daha vahim olduğunu sanıyor. "Bana özürlüymüşüm gibi davranmayı düşünüyorsanız, beni tek başıma bırakın daha iyi," diye homurdanıyor.

Rahip Lyon'un sağladığı bir harita ile yer ve insan isimlerini içeren bir liste sayesinde, Manuel'in askerî

darbe ile sürgüne gitmesi arasındaki gizemli yıllarını yeniden oluşturabildim. 1973 yılında otuz altı yaşındaymış, Sosyal Bilimler Fakültesi'nin en genç hocalarından biriymiş, evliymiş, çıkarabildiğim kadarıyla evliliği ite kaka ilerliyormuş.

Millalobo'nun sandığı gibi ne komünistmiş ne de başka bir siyasi partiye kayıtlıymış, ama Salvador Allende yönetimine yakınlık duyuyor ve o dönemde kimileri hükümeti destekleyen, kimileri de hükümet karşıtı olan kalabalık toplantılara katılıyormuş. 11 Eylül 1973 Salı günü askerî darbe yapıldığında ülke birbiriyle uzlaşması mümkün olmayan iki fraksiyona bölünmüş durumdaymış, hiç kimse tarafsız kalamıyormuş. Darbeden iki gün sonra, ilk kırk sekiz saat boyunca uygulanmış olan sokağa çıkma yasağı kaldırılmış, Manuel de işine geri dönmüş. Üniversiteyi, muharebe üniformaları içinde, yüzleri tanınmamak için boyanmış bir halde savaşa gider gibi silahlanmış olan askerlerin istilası altında bulmuş, duvarlarda kurşun delikleri, merdivende kan lekeleri görmüş, oradaki birisi binada bulunan öğrencilerle öğretmenlerin tutuklandıklarını haber vermiş ona.

O şiddet hareketi, demokrasisinden ve kurumlarından öylesine gurur duyan Şili için öyle akla hayale gelmez bir şeymiş ki, Manuel olan bitenin ciddiyetini tartmayı bilememiş ve arkadaşlarını sormak üzere kalkıp en yakındaki karakola gitmiş. Bir daha da sokağa çıkamamış. Gözlerini bağlayarak bir tutuklama merkezine dönüştürülmüş olan Ulusal Stadyum'a götürmüşler onu. O iki gün içinde tutuklanıp kötü muamele görmüş ve aç bırakılmış olan binlerce insan çoktan oradaymış, beton zemin üzerinde yatıp kalkıyorlarmış, gündüzleri de stadyumun sıralarında oturup sorgulanmak üzere revire götürülen zavallı insanların arasında olmamak için sessizce dua ederek geçiriyorlarmış. Kurbanların feryatla-

rını, geceleri de idam mangalarının kurşun seslerini dinliyorlarmış. Tutuklular, aileleriyle bağlantı kurmalarına izin verilmeden iletişimsiz bırakılıyorlarmış, ama aileler, muhafızların yerlerine ulaştırmaları umuduyla yiyecek ve giyecek paketleri bırakabiliyorlarmış. Manuel'in, askerlerin en fazla baskı yaptığı Movimiento de Izquierda Revolucionaria[1] mensubu olan karısı derhal Arjantin'e, oradan da Avrupa'ya kaçmış; kocasıyla, her ikisinin de Avustralya'ya sığınacakları üç yıl sonrasına kadar bir daha buluşamayacakmış.

Stadyumun sıraları arasında, iki askerin yakın gözetimi altında, sırtındaki suçluluk ve üzüntü yükünün altında ezilmiş bir halde kukuletalı bir adam dolaşıyormuş. Adamın işaret ettiği sözde sosyalist ya da komünist militanlar derhal binanın içlerine götürülerek işkenceye tabi tutuluyor ya da öldürülüyorlarmış. O uğursuz kukuletalı adam, yanlışlıkla ya da korkusundan, Manuel Arias'ı işaret etmiş.

Manuel'in yürüdüğü azap yolunu günbegün, adım adım keşfettim ve o süreç içinde, diktatörlüğün hem Şili'de hem de Manuel'in ruhunda bırakmış olduğu o silinmez yara izlerini arayıp buldum. Bu ülkenin dış görünümü altında neler gizlendiğini artık biliyorum. Otuz beş yıl önce işkence görenlerin cesetlerinin yüzmekte olduğu Mapocho Irmağı'nın karşısındaki bir parkta oturarak, o zaman yapılan gaddarlıkları soruşturan Komisyon'un raporunu okudum, acılarla ve acımasızlıklarla dolu upuzun bir anlatıydı bu. Rahip Lyon'un dostu olan bir rahip, Vicaria de Solidaridad'ın arşivlerine girmemi sağladı, burası Katolik Kilisesi'nin, baskıya uğrayan kurbanlara yardım eden ve katedralin içinde çalışıp diktatörlüğe mey-

1. Devrimci Sol Hareket. 1965'te Şili'de kurulmuş siyasi bir parti.

dan okuyarak kaybolan kişilerin hesabını tutan bir ofisti. Tutuklanan, sonra da arkalarında hiçbir iz bırakmadan buhar olup uçan ve hemen hepsi genç olan insanların yüzlerce fotoğrafını, ayrıca çocuklarını, kocalarını, bazen de torunlarını hâlâ aramakta olan kadınların ihbar mektuplarını inceledim.

Manuel, 1974 yılının yaz ve sonbahar aylarını Ulusal Stadyum'da ve daha başka gözaltı merkezlerinde geçirmiş, buralarda o kadar çok sorgulanmış ki artık kimse hesabını tutmuyormuş. İtiraflar hiçbir anlama gelmiyormuş ve sonunda bir tek fareleri ilgilendiren kanlı arşivlerin içinde yitip gidiyormuş. Pek çok başka mahpus gibi o da cellatlarının neyi duymak istediğini hiçbir zaman öğrenememiş ve sonunda bunun önemli olmadığını da anlamış, çünkü onlar kendileri de bilmiyorlarmış neyi aradıklarını. Bunlar soruşturma değil, bir baskı rejimi kurmak ve halkın içindeki en küçük bir direniş belirtisini kökünden yok etmek için uygulanan cezalarmış. İleri sürdükleri bahaneyse, sözde Allende hükümetinin halka vermiş olduğu silahların nerede depo edildiğini öğrenmekmiş, ama aylar sonra hiçbir şey bulunamamış ve o hayal ürünü silah depolarına artık hiç kimse inanmaz olmuş. Kışlalardaki buz gibi soğuk düzeni uygulamak için en etkili araç olan korku karşısında insanlar felce uğramışlar. Ülkeyi tümden değiştirmek için uygulanan uzun vadeli bir planmış bu.

1974 kışı boyunca Manuel, Santiago civarında, eskiden İtalyan asıllı güçlü Grimaldi ailesine ait olan bir malikânede tutuklu kalmış; bu ailenin kızı vaktiyle kaçırılarak sonradan bu eve karşılık özgürlüğüne kavuşturulmuş. Grimaldi'lerin mülkü Dirección de Inteligencia Nacional'in yani o rezil DINA'nın eline geçmiş; amblemi demir bir yumruk biçiminde olan örgüt, örneğin Silahlı Kuvvetlerin görevden alınmış olan Genelkurmay

Başkanı'nın Buenos Aires'te öldürülmesi ya da eski bir bakanın Washington'un göbeğinde Beyaz Saray'dan birkaç sokak ötede katledilmesi gibi, yurtdışındakiler de dahil olmak üzere, pek çok cinayetin sorumlusuymuş. Villa Grimaldi, pek çoğu sağ kurtulamayan dört bin beş yüz tutuklunun elden geçirildiği en korkulu soruşturma merkezine dönüşmüş.

Santiago'daki birinci haftamın sonunda, Villa Grimaldi'ye o zorunlu ziyareti gerçekleştirdim, orası artık o evde ölüp giden insanların anısına ağlayan sessiz bir bahçe. Vakti geldiğinde oraya yalnız gidecek gücü bulamadım kendimde. Büyükannem, bazı yerlerde insanların yaşadıkları deneyimlerin izlerinin kaldığına inanır; benim de o yerde sonsuza kadar kapalı kalmış olan kötülüklerle ve acıyla, yanımda bir dost eli olmaksızın yüzleşmeye gücüm yetmedi. Liliana ile Rahip Lyon'un dışında, neyi araştırmakta olduğumu anlattığım tek kişi olan Blanca Schnake'den istedim benimle birlikte gelmesini. Blanca beni vazgeçirmek için yarım ağızla, "Onca zaman önce olup bitmiş bir şeyi eşelemeyi sürdürmenin ne anlamı var?" dedi, ama Manuel Arias'ın hayatının anahtarının orada olduğunu sezinliyordu ve ona duyduğu sevgi, bilmemeyi yeğlediği bir şeyle yüzleşmeye gösterdiği dirençten daha güçlü çıktı. "Pekâlâ, *gringuita*, pişman olup fikrimi değiştirmeden önce hadi gidelim," dedi.

Artık Barış Parkı adı verilmiş olan Villa Grimaldi, uykudaymış gibi dingin ağaçların bulunduğu bir hektar büyüklüğünde yemyeşil bir yer. Manuel'in orada bulunduğu zamandan kalma pek az bina var, çünkü geri kalanlar, bağışlanamayacak izleri silme çabasıyla, diktatörlük tarafından yıkılmış. Ama yine de traktörler ne inatçı hayaletleri sürüp götürebilmiş ne de havada hâlâ algılanan acı yakınmaları susturabilmiş. Fotoğraflar, anıtlar, ölülerin ve kayıpların yüzlerini resmeden koca koca tuvalle-

rin arasından yürüdük. Yanımızdaki rehber, mahpuslara nasıl davrandıklarını, kollarından asılı insan figürlerinin, su dolu fıçıların içine batırılmış kafaların, elektrik akımı verilmiş demir karyolaların, süpürge sopasıyla cinsel tacizde bulunulan erkeklerin temsili resimlerini göstererek en çok uygulanan işkence biçimlerini anlattı bize. Taş bir duvardaki iki yüz altmış altı ismin arasında Felipe Vidal'inkini de buldum ve işte o zaman yapbozun son parçalarını da yerlerine yerleştirebildim. Villa Grimaldi'nin o perişanlığı içinde birbirlerini tanımışlar profesör Manuel Arias ile gazeteci Felipe Vidal, orada birlikte acı çekmişler ve bir tanesi hayatta kalmış.

Blanca'yla ikimiz Manuel'le geçmişi hakkında konuşmamız gerektiğine karar verdik ve Daniel'in bize yardım edemeyecek olmasına hayıflandık, çünkü bu tür bir müdahalede, onun gibi acemi bir psikiyatr da olsa, profesyonel bir kişinin hazır bulunması doğru olurdu. Blanca, Manuel'in yaşadığı deneyimlerin, onun anevrizmasına gösterilen aynı özen ve incelikle ele alınması gerektiğini ileri sürüyor, bunların belleğindeki bir hava kabarcığının içinde kapalı kalmış olduklarını ve ansızın patlayacak olursa onu mahvedebileceğini söylüyor. O gün Manuel bazı kitapları aramaya Castro'ya gitmişti, her zaman akşam güneş batarken döndüğünü bildiğimizden, yemeği hazırlamak için onun yokluğundan yararlandık.

Ben ekmek yapmaya koyuldum, sinirli olduğumda hep öyle yaparım. Hamuru güzelce yoğurarak ona şekil vermek, somunun beyaz bir bezin altında kabarmasını beklemek, üstü kızarana kadar fırında pişirmek, sonra da onu henüz ılıkken dostlara ikram etmek beni sakinleştirir, sabır isteyen kutsal bir ritüeldir bu. Blanca da, Manuel'in en sevdiği yemek olan, Frances'in o nefis hardallı ve domuz pastırmalı tavuk yemeğini pişirdi, tatlı ola-

rak da şurubu içinde kestane şekerlemesi getirdi. Evin içi, fırından yeni çıkmış ekmeğin ve toprak güveçte ağır ağır pişmekte olan yemeğin mis gibi kokusuyla pek davetkârdı. Oldukça soğuk, sakin bir geceydi, gökyüzü griydi, rüzgâr yoktu. Yakında dolunay olacak, *ruca*'nın içinde denizkızlarının yeni bir toplantısı yapılacaktı.

O anevrizma ameliyatından beri Manuel ile Blanca'nın arasında bir şeyler değişti, büyükannem olsa auraları ışıldıyor derdi, birbirlerine yeni vurulmuş insanların titrek ışığı parlıyor onlarda. O kadar kolay görünmeyen başka belirtiler de var: bakışlardaki suç ortaklığı, birbirlerine dokunma ihtiyacı, birbirlerinin niyetlerini ve arzularını karşılıklı tahmin etme biçimleri gibi. Bir yandan seviniyorum, bu benim aylardan beri istediğim bir şeydi, öte yandan kendi geleceğim için kaygılanıyorum. Bunca yıl erteledikleri bu aşkın içine balıklama dalmaya karar verdiklerinde ben ne olacağım? Bu eve üç kişi birden sığmayız, Blanca'nınki de bize küçük gelir. Neyse, umarım o zamana kadar Deniel Goodrich'le olan geleceğim açığa çıkmış olur.

Manuel, kitapçı dostlarına ısmarlamış olduğu bir torba dolusu kitapla, bir de büyükannemin Castro postanesine gönderdiği İngilizce romanlarla çıkageldi.

"Bir doğumgünü falan mı kutluyoruz?" diye sordu, havayı koklayarak.

"Dostluğumuzu kutluyoruz. *Gringuita* geldiğinden beri bu ev nasıl da değişti!" diye yorumda bulundu Blanca.

"Ortalıktaki dağınıklıktan mı söz ediyorsun?"

"Çiçeklerden, güzel yemeklerden ve arkadaşlıktan söz ediyorum, Manuel. Nankörlük etme. Buradan gittiğinde onu çok özleyeceksin."

"Yoksa gitmeyi mi düşünüyor?"

"Hayır, Manuel. Daniel'le evlenmeyi ve yapacağımız dört çocukla birlikte burada senin yanında oturmayı düşünüyorum," diye onu alaya aldım.

"Umarım âşığın bu planı onaylıyordur," dedi, aynı alaycı ses tonuyla.

"Neden olmasın? Bu mükemmel bir plan."

"Bu kayalık adada sıkıntıdan ölürlerdi, Maya. Burada inzivaya çekilen yabancılar dünyaya küsmüş olan insanlardır. Yaşamaya başlamadan önce hiç kimse buraya gelmez."

"Ben buraya saklanmaya geldim, bak neler buldum: Sizleri ve Daniel'i buldum, güvenlik duygusunu, doğayı, sevilecek üç yüz Chiloé'liden oluşan bir halkı buldum. Papim bile buradan hoşnut, onu tepede dolaşırken gördüm."

"Sen içki içmişsin!" diye bağırdı Manuel, telaşa kapılarak.

"Tek bir yudum aldım, Manuel. Bana inanmayacağını biliyordum, onun için anlatmadım sana."

O gece sıradışı bir gece oldu; ekmekle o tavuk yemeği, bulutların arasından kendini gösteren ay, birbirimize duyduğumuz sınanmış sevgimiz, fıkralarla ve hafif şakalarla dolu sohbetimiz, yani her şey birbirimize açılmamıza katkıda bulundu. Onlar nasıl tanıştıklarını, her birinin öteki üzerinde bıraktığı izlenimi anlattılar bana. Manuel, gençken Blanca'nın çok güzel olduğunu söyledi –hâlâ da öyle ya– çok şımartılmış birinin kendine güven duygusunu ve neşesini etrafına saçan, upuzun bacaklara, yele gibi saçlara, bembeyaz dişlere sahip altın sarısı bir Valkyrie'yi[1] andırıyormuş. "Öyle ayrıcalıklıydı ki ondan nefret etmem gerekirdi, ama cana yakınlığıyla beni alt etti, onu sevmemek imkânsızdı. Ama ben kimsenin kalbini fethedecek durumda değildim, hele onun gibi öylesine erişilmez bir genç kızınkini hiç." Blanca içinse Manuel, yasak ve tehlikeli olan şeyin çekiciliğine sahipmiş,

1. İskandinav mitolojisinde, savaş alanında ölen kahramanları seçip ruhlarını Valhalla'ya götüren kızlardan biri.

kendisininkine tamamen zıt bir dünyadan geliyormuş, bambaşka bir sosyal çevrenin adamıymış ve siyasi düşmanı temsil ediyormuş, ama ailesinin konuğu olduğundan onu kabul etmeye hazırmış. Ben de onlara Berkeley'deki evimden, neden İskandinav'a benzediğimden ve annemi ömrümde tek bir kez gördüğümden bahsettim. Las Vegas'ta tanıdığım bazı kişileri anlattım onlara: İnsanı okşayan sesiyle hayatını telefonda seksle kazanan yüz seksen kiloluk şişko bir kadından ya da Brandon Leeman'ın resmî bir törenle evlenen iki travesti arkadaşından söz ettim; kadın olan smokin, erkek olan da beyaz organze bir elbise giymişti. Hiç aceleye getirmeden akşam yemeğimizi yedik, sonra onlar ellerinde şarap kadehleri, ben de çayımla, her zamanki gibi pencereden geceyi seyretmek üzere oturduk. Blanca kanepede Manuel'e sokulmuştu, ben de Santiago'ya gittiğimizden beri bir ayrılık sendromu yaşamakta olan Fákin'le birlikte yerde bir mindere oturdum. Hayvan bakışlarıyla beni izliyor ve yanımdan hiç ayrılmıyor, çok sıkıcı.

"Bu küçük kutlamanın bir tuzak olduğu gibi bir duygu var içimde," deyiverdi Manuel. "Günlerden beri havada dalgalanan bir şey var. Sadede gelin, hanımlar."

"Stratejimizi boşa çıkardın, Manuel, biz konuya diplomatça yaklaşmayı düşünüyorduk," dedi Blanca.

"İstediğiniz nedir?"

"Hiç, yalnızca sohbet etmek."

"Ne hakkında?"

Bunun üzerine askerî darbeden sonra neler olup bittiğini aylardan beri kendi hesabıma araştırmakta olduğumu, çünkü onun anılarını tıpkı azmış bir ülser yarası gibi belleğinin en derinlerinde taşıdığına ve bunun onu zehirlemekte olduğuna inandığımı anlattım. Hayatına burnumu soktuğum için ondan özür diledim, sırf ona olan sevgim beni buna itmişti; geceleri karabasanlar saldırıya

geçtiğinde acı çektiğini görmek beni üzüyordu. Omuzlarının üzerinde taşımakta olduğu kayanın fazlasıyla ağır olduğunu, onu ezip yamyassı ettiğini, sanki ölene kadar sadece vakit geçiriyormuş gibi hayatını yarım yamalak yaşadığını söyledim. Kendi içine o kadar kapanmıştı ki ne neşe duyabiliyordu ne de aşk. Blanca'yla ikimizin o taşı kaldırmasına yardım edebileceğimizi de sözlerime ekledim. Manuel sözümü kesmedi, beti benzi atmıştı, Blanca'nın elini tutarak gözlerini yummuş, yorgun bir köpek gibi soluyordu. "Bizim *gringuita*'nın neler keşfettiğini bilmek ister misin, Manuel?" diye mırıldanarak sordu Blanca, o da sesini çıkarmadan başını salladı.

Santiago'da kendisi ameliyattan sonra nekahet dönemindeyken, benim de Vicaria'nın arşivlerini karıştırdığımı ve Rahip Lyon'un bağlantı kurmamı sağladığı kimselerle konuştuğumu ona itiraf ettim; bunlar iki avukat, bir din adamı ve diktatörlük döneminde işlenen insan hakları ihlalleri hakkında ihbarda bulunan üç bin beş yüzden fazla yazının yer aldığı Rettig Raporu'nu yazanlardan biriydi. O vakaların arasında, Nenemin ilk kocası Felipe Vidal ile Manuel Arias da vardı.

"Ben o rapora katkıda bulunmadım," dedi Manuel, çatlak bir sesle.

"Senin olayını Peder Lyon ihbar etmiş. Tutuklu bulunduğun o on dört ayın ayrıntılarını ona anlatmışsın, Manuel. Tres Álamos toplama kampından yeni çıkmışsın ve buraya, Chiloé'ye sürgüne gönderilmişsin, burada da Peder Lyon'la beraber oturmuşsun."

"Bunu hatırlamıyorum."

"Rahip hatırlıyor, ama bunu bir günah çıkarma sırrı olarak gördüğünden bana anlatamadı, yalnızca yolu göstermekle yetindi. Felipe Vidal olayıysa, sürgüne gitmeden önce karısı, yani Nenem tarafından ihbar edilmiş."

Santiago'daki o son derece önemli hafta boyunca

keşfettiklerimi ve Blanca'yla birlikte Villa Grimaldi'ye yaptığımız ziyareti Manuel'e tekrarladım. O yerin adı onun özel bir tepki göstermesine neden olmadı, orada bulunduğu hakkında belli belirsiz bir fikri vardı, ama kafasının içinde onu başka gözaltı merkezleriyle karıştırıyordu. O zamandan bu yana aradan geçen otuz küsur yıl içinde o deneyimi belleğinden yok etmişti, bedeninde yanık izleri bulunduğu ve kollarını yerlerinden çıkardıklarından omuzlarından yukarıya kaldıramadığı halde, orayı kişisel bir şey olarak değil de sanki bir kitapta okumuş gibi hatırlıyordu.

"Ayrıntıları bilmek istemiyorum," dedi bize.

Blanca, o ayrıntıların onun içinde bir yerde el değmemiş olarak durduklarını ve o yere girmek için muazzam bir cesaretin gerektiğini, ama onun oraya tek başına girmeyeceğini, bizim ikimizin ona eşlik edeceğimizi anlattı. Cellatlarının ellerinde güçsüz bir mahpus değildi artık, ama geçmişin acılarıyla yüzleşmediği takdirde asla gerçekten özgür olamayacaktı.

"Senin başına en kötü şeyler Villa Grimaldi'de gelmiş, Manuel. Oraya yaptığımız ziyaretin sonunda rehber bizi örnek hücreleri görmeye götürdü. Bire iki metre büyüklüğünde hücreler vardı, günler ve haftalar boyunca bir sürü mahpusu ayakta, tıkış tıkış dolduruyorlarmış oraya, yalnızca işkence etmek için ya da helaya gitsinler diye dışarı çıkarıyorlarmış."

"Evet, evet... onlardan birinde Felipe Vidal'le ve daha başka erkeklerle birlikteydim. Bize su vermiyorlardı... havalandırması olmayan bir kutuydu, ter, kan ve bok içinde perişandık," diye ağzının içinde geveledi Manuel, iki büklüm olup başını dizlerinin üzerine dayayarak. "Bir de tek kişilik oyuklar vardı, mezar gibi, sanki köpek kulübesi... kramplar, susuzluk... Çıkarın beni buradan!"

Blanca'yla ikimiz, onunla birlikte ağlayarak kolları-

mızla, göğsümüz bağrımızla, öpücüklerimizle sarmaladık onu. O hücrelerden birini görmüştük. Rehbere o kadar çok yalvarmıştım ki içine girmeme izin vermişti. Dizlerimin üstünde girebilmiştim hücreye, içeride büzülüp dertop olarak pozisyonumu değiştiremeden, kımıldayamadan kalakalmıştım, küçücük kapısını kapatmalarından sonra da karanlıkta kapana sıkışmıştım. Birkaç saniyeden fazla dayanamamış, bağırmaya başlamıştım, ta ki sonunda kollarımdan tutup çekene kadar. "Tutuklular haftalarca, hatta bazen aylarca burada diri diri gömülü bırakılıyorlarmış. Buradan pek azı sağ çıkabilmiş, çıkanlar da akıllarını kaçırmışlar," demişti rehber.

"Rüya gördüğünde nerede olduğunu artık biliyoruz, Manuel," dedi Blanca.

En sonunda yerine başka bir mahpusu koymak üzere Manuel'i o mezardan çıkarmışlar, işkence etmekten bıkarak onu başka gözaltı merkezlerine göndermişler. Chiloé'deki sürgün cezasını tamamladıktan sonra karısının bulunduğu Avustralya'ya gidebilmiş, iki yıldan fazla bir süredir ondan haber alamayan ve ona öldü gözüyle bakan karısı, büyük bir travma geçirmiş olan Manuel'e içinde yer olmayan yepyeni bir hayat sürüyormuş. Sürgündeki çiftlerin çoğunun başlarına geldiği gibi onlar da kısa bir süre sonra boşanmışlar. Ama her şeye rağmen Manuel öteki sürgünlerden daha şanslı çıkmış, çünkü Avustralya konuksever bir ülkeymiş; orada kendi mesleğiyle ilgili bir iş bulup iki kitap yazabilmiş, bir yandan da kendini içkiye vererek içindeki yalnızlık uçurumunu büsbütün derinleştiren geçici maceralarla oyalanıyormuş. Sidney'de tanıdığı İspanyol bir dansçı olan ikinci karısıyla evliliği iki yıl bile sürmemiş. Artık kimseye güvenecek ya da kendini bir aşk ilişkisine verecek hali kalmamış, şiddet sahnelerini baştan yaşıyor, panik atak-

lar geçiriyormuş, Villa Grimaldi'deki hücresinin içinde çaresiz bir şekilde kapana sıkışıp kalmış ya da demir bir karyolaya çırılçıplak bağlanmış bir haldeyken gardiyanları ona verdikleri elektrik şoklarıyla eğleniyorlarmış.

Sidney'deyken günlerden bir gün Manuel arabasıyla betonarme bir sütuna bindirmiş, onu bulduklarında içkiden sersemlemiş bir haldeymiş ama öyle biri için bile olmayacak bir kazaymış bu. On üç gün ağır yaralı olarak, sonra da bir ay boyunca kıpırdamadan yattığı hastanenin doktorları, intihar etmeye yeltendiği sonucuna varmışlar. Onun işkence mağdurlarına yardım eden uluslararası bir örgütle bağlantı kurmasını sağlamışlar. Onunkine benzer vakalarda deneyimli olan bir psikiyatr, hâlâ hastanedeyken onu ziyaret etmiş. Hastasının geçirdiği travmaları içinden söküp almayı başaramamış ama ruhsal durumundaki değişikliklerle, şiddet sahneleri ve panik duygusuyla başa çıkmasına, içkiyi bırakarak görünürde normal bir yaşam sürmesine yardımcı olmuş. Manuel, gördüğü karabasanları fazla önemsemeden ya da asansörlere ve kapalı yerlere duyduğu derin korkuya aldırmadan, kendine iyileşmiş gözüyle bakarak depresyon ilaçları almayı sürdürüp kendini yalnızlığa alıştırmış.

Manuel bunları anlatırken, o saatte adada hep olduğu gibi elektrikler kesildi, üçümüzden hiçbiri mumları yakmak için yerimizden kalkmamıştı, birbirimize sokulmuş olarak oturuyorduk.

"Bağışla beni, Manuel," diye mırıldandı Blanca, uzun bir duraklamadan sonra.

"Bağışlamak mı? Ben sana yalnızca şükran duyabilirim," dedi o.

"Anlayışsızlığım ve körlüğüm için bağışla beni. Hiç kimse canileri bağışlayamaz Manuel, ama belki sen beni ve ailemi bağışlayabilirsin. Hiçbir şey yapmamakla günah işledik. Kanıtları bilmezden geldik, çünkü suç ortağı ol-

mak istemiyorduk. Benim durumum daha da beter, çünkü o yıllarda epeyce seyahat etmiştim, yabancı basında Pinochet hükümeti hakkında neler çıktığını biliyordum. Yalan diye düşünüyordum, komünist propagandası diyordum."

Manuel beni kendine doğru çekip kucakladı. Sobaya birkaç odun parçası atıp mumları aramak, bir şişe daha şarap ve çay getirmek için el yordamıyla yerimden kalktım. Bacaklarımın üstüne bir battaniye örttüm, köhne kanepenin üzerinde Manuel'in öbür yanına kıvrılıp yattım.

"Demek büyükannen sana bizi anlattı, Maya," dedi Manuel.

"Arkadaş olduğunuzu söyledi, o kadar. O dönemden hiç söz etmez, Felipe Vidal'in adını da pek ender ağza alırdı."

"Öyleyse senin büyükbaban olduğumu nasıl öğrendin?"

"Benim büyükbabam Papim," diye karşılık verdim, geriye çekilerek.

Yaptığı bu açıklama o kadar beklenmedik bir şeydi ki, ucunun nereye vardığını algılamam bitmek bilmeyen bir dakikamı aldı. Söylediği kelimeler körelmiş belleğimde ve altüst olmuş yüreğimin içinde satır darbeleriyle kendine yol açıyordu, ama söylediğinin ne anlama geldiğini kavrayamıyordum.

"Anlayamadım..." diye mırıldandım.

"Senin baban Andrés, benim oğlum," dedi Manuel.

"Olamaz. Nenem böyle bir şeyi kırk küsur yıl saklayamazdı."

"Ben senin bildiğini sanıyordum, Maya. Doktor Puga'ya torunum olduğunu söyledin ya."

"Muayene odasına girmeme izin versin diye öyle söylemiştim!"

1964 yılında Nenem fakültedeki bir profesörün sek-

reteri, Manuel Arias da onun asistanıymış; Nenem yirmi iki yaşındaymış ve Felipe Vidal'le yeni evliymiş, Manuel de yirmi yedi yaşındaymış ve New York Üniversitesi'nde sosyoloji doktorası yapmak üzere elinde bir burs varmış. Yeniyetmeliklerinde birbirlerine âşıkmışlar, sonra birkaç yıl görüşmez olmuşlar, fakültede bir rastlantı sonucu yeniden bir araya geldiklerinde, o eski gençlik aşkından çok farklı olan yepyeni ve dayanılmaz bir tutkuya kapılmışlar. O tutku, Manuel, New York'a gidip de birbirlerinden ayrılmak zorunda kaldıklarında acı bir şekilde sona ermiş. O arada Felipe Vidal de başarılı bir gazetecilik kariyerine atılmış olarak Küba'da bulunuyormuş, karısının kendisini aldattığı o derece aklının ucundan geçmiyormuş ki 1965 yılında doğan oğlunun kendisinden olmadığından asla kuşkulanmamış. İğrenç bir hücreyi paylaşana kadar da Manuel Arias'ın varlığından haberi bile yokmuş, ama Manuel onun muhabir olarak başarılarını uzaktan izliyormuş. Manuel ile Nidia'nın aşkı birkaç kez kesintiye uğramış, ama yeniden bir araya geldiklerinde kaçınılmaz bir şekilde yeniden alevleniyormuş, ta ki sonunda Manuel, Salvador Allende'nin başkanlık seçimini kazandığı ve üç yıl sonra askerî darbeyle sonuçlanacak olan siyasi felaketin oluşmaya başladığı 1970 yılında evlenene kadar.

"Babam bunu biliyor mu?" diye sordum Manuel'e.

"Sanmıyorum. Bizim aramızda geçenlerden dolayı Nidia kendini suçlu hissediyordu ve bu sırrı ne pahasına olursa olsun saklamaya kararlıydı, olanları unutmaya niyetliydi, benim de unutmamı istiyordu. Geçen yılın aralık ayında bana senin hakkında mektup yazana kadar da bir daha ağzına almadı."

"Beni bu eve neden aldığını şimdi anlıyorum, Manuel."

"Nidia'yla olan seyrek yazışmamızda senin varlığın-

dan haberdar oldum, Maya, Andrés'in kızı olduğun için benim de torunum olduğunu biliyordum, ama bunu fazla önemsememiştim, seni hiçbir zaman tanıyamayacağımı sanıyordum."

Birkaç dakika önceki o samimi düşünceler ortamı son derece gergin bir hal almıştı. Manuel babamın babasıydı, biz ikimiz aynı kandandık. Hiçbir dramatik tepki olmadı, ne duygulu kucaklaşmalar, ne şükran gözyaşları, ne de art arda duygusal açıklamalara girişme; geçirdiğim kötü günlerin o acı sertliğini hissettim içimde, Chiloé'de asla hissetmediğim bir duyguydu bu. Manuel'le birlikte yaşayarak gülüp eğlenmeyle ve çalışmayla geçen bütün o aylar zihnimden silinip gitmiş, birdenbire büyükannemle işlediği zina suçu bana tiksinti veren bir yabancı olup çıkmıştı.

"Aman Tanrım, Manuel, bunu neden bana hiç anlatmadın? Televizyon dizisi eksik kalmış," dedi Blanca, içini çekerek.

Onun bu sözü büyüyü bozmuş, havayı temizlemişti. Mumun sarımtırak ışığında birbirimize baktık, çekine çekine gülümsedik, sonra da bu meselenin saçmalığı ve önemsizliği karşısında, önce duraksayarak sonra canı gönülden gülmeye başladık, çünkü eğer bir organ bağışlamak ya da mirasa konmak söz konusu değilse, biyolojik atamın kim olduğu fark etmez, önemli olan tek şey neyse ki birbirimize duyduğumuz sevgidir.

"Benim büyükbabam Papim," diye tekrarladım.

"Bundan kimsenin kuşkusu yok, Maya," diye karşılık verdi bana.

Mike O'Kelly aracılığıyla Manuel'e yazan Nenemin mesajlarından, Freddy'yi Las Vegas'taki bir sokakta baygın bir halde bulduklarını öğrendim. Onu bir ambulansa atıp, İsa'nın Dulları'nın duaların gücüne yordukları o

şanslı rastlantılardan birinin sonucu olarak, daha önce yattığı ve Olympia Pettiford'u tanıdığı aynı hastaneye götürmüşler. Çocuk, gürültülü bir makineye bağlanmış bir hortumla soluk alarak yoğun bakım ünitesinde kalıyormuş, o arada doktorlar da, onu krematoryumun kapısına kadar götüren çift taraflı bir zatürreeyi kontrol altında tutmaya çalışıyorlarmış. Sonra o eski dayak olayında parçalamış oldukları böbreğini almak zorunda kalmışlar ve yaşadığı o kötü hayatın neden olduğu daha pek çok rahatsızlığı tedaviye başlamışlar. En sonunda Olympia'nın katındaki bir yatağa verilmiş. O arada kadın, Çocuk Esirgeme Kurumu'nun ya da yasaların çocuğu ele geçirmelerini engellemek için İsa'nın kurtarıcı güçlerini ve kendi olanaklarını harekete geçirmiş.

Çocuğun taburcu edildiği gün, Olympia Pettiford, hayali bir akrabalığı iddia ederek onun bakımını üstlenmek için yasal bir izin çıkartmayı başarmış ve böylelikle onu ıslahevinden ya da hapisten kurtarmış. Galiba Freddy'nin özelliklerine sahip olan bir çocuğun hastaneye yatırıldığını haber alınca boş bir zamanında onu görmeye giden Memur Arana bu konuda ona yardımcı olmuş. Oraya gittiğinde, yaşamla ölüm arasındaki o belirsiz alanda hâlâ yarı kaybolmuş bir haldeki hastayı ziyaretçilerden korumaya kararlı olarak kapının önüne dikilen o müthiş Olympia'yla karşılaşmış.

Hemşire, himayesine aldığı bu çocuğu Arana'nın tutuklama niyetinde olmasından korkmuş, ama o, yalnızca Laura Barron adındaki bir kız arkadaşı hakkında haber almayı istediğine inandırmış kadını. Çocuğa yardım etmeye hazır olduğunu söylemiş, her ikisinin de niyeti aynı olduğundan Olympia onu kafeteryada bir meyve suyu içip sohbet etmeye davet etmiş. Geçen yılın sonlarında Freddy'nin onun evine Laura Barron diye uyuşturucu bağımlısı ve hasta bir kızı götürdüğünü, sonra da

ortadan kaybolduğunu anlatmış. Çocuk ameliyathaneden tek böbrekle çıkıp kendi katındaki bir koğuşa düşene kadar da bir daha ondan haber alamamış. Laura Barron'a gelince, o kız hakkında söyleyebileceği tek şey, ona birkaç gün boyunca baktığı, birazcık kendine gelince de birkaç akrabasının kızı aramaya gelerek, kendisinin de tavsiye ettiği gibi büyük bir olasılıkla onu bir rehabilitasyon programına sokmak üzere alıp götürdükleri olmuş. Kızın nerede olduğunu bilmiyormuş, büyükannesini araması için kendisine vermiş olduğu numara da artık elinde yokmuş. Olympia, Freddy'yi rahat bırakmak gerektiğini de tartışmaya yer bırakmayan bir ses tonuyla Arana'ya bildirmiş, çünkü çocuk o Laura Barron denilen kız hakkında hiçbir şey bilmiyormuş.

Freddy tıpkı bostan korkuluğuna benzer bir halde hastaneden çıktığında, Olympia Pettiford onu alıp kendi evine götürerek o dehşet Hıristiyan dul komandoların ellerine teslim etmiş. O zamana kadar çocuk iki aydır uyuşturucudan uzakmış, kalan azıcık enerjisi ancak televizyon seyretmesine yetiyormuş. Dul kadınların hazırladığı kızartma diyetiyle gücünü toplayınca, onun sokağa kaçabileceğini ve uyuşturucu bağımlılarının cehennemine geri dönebileceğini hesaplayan Olympia'nın aklına, kartvizitini İncil'inin sayfaları arasında saklamakta olduğu tekerlekli sandalyedeki o adam gelmiş ve kalkıp onu aramış. Bankadaki birikimlerini çekmiş, biletleri alarak yanında takviye güç olarak bir başka kadınla birlikte Freddy'yi alıp California'ya götürmüşler. Nenemin dediğine göre, kendilerini beklemekte olan Pamuk Prenses'in çalıştığı Islahevinin yakınlarındaki o havasız izbe yerde, üzerlerinde pazar giysileriyle boy göstermişler. Bu hikâye içimi umutla doldurdu, çünkü bu dünyada Freddy'ye yardım edebilecek bir kimse varsa, o da Mike O'Kelly'dir.

Daniel Goodrich ile babası, San Francisco'da toplanan bir Jung Analistleri Konferansı'na katılmışlar; konferansın ana teması, Carl Jung'un, bütün dünyanın gözleri için yasaklanmış olarak büyük bir esrar perdesi ardında onyıllardan beri İsviçre'deki bir kasada saklandıktan sonra henüz yeni yayımlanmış olan *Liver Novus*[1] adlı eseriymiş. Sir Robert Goodrich, kitabın orijinalinin tıpkısı olan lüks bir kopyasını altın fiyatına satın almış; bu kopya sonradan miras olarak Daniel'e kalacak. Pazar gününün boş olmasından yararlanan Daniel, ailemi görmeye Berkeley'e gitmiş, Chiloé'ye yaptığı seyahatin fotoğraflarını da yanında götürmüş.

Büyükannem, en güzel Şili geleneğine uyarak, o gece onu evinde ağırlaması gerektiğini konusunda ısrar etmiş ve tavandaki o kanatlı ejderhasıyla duvarlarındaki gıdasız kalmış çocuk resimleri yok edilmiş olarak çocukluğumdaki cart mango renginden daha dingin bir renge boyanmış olan benim odama yerleştirmiş onu. Benim ona tanımlayabildiğimden çok daha fazla homurdanan, çok daha fazla romatizmalı, çok daha rengârenk giyimli olan büyükannemin o pitoresk kişiliği karşısında konuğu şaşkına dönmüş. Evin o koskoca yıldız gözleme kulesi, kiracısı tarafından mallarını depolamak için kullanılıyormuş, ama Mike yanında çalışan tövbekâr suçluların birkaçını oraya yollayarak bütün kiri pası kazıtmış ve o eski teleskopu eski yerine yerleştirtmiş. Nenem, bu temizliğin, evin içinde dolaşarak Hint sandıklarıyla denklerine ayağı takılan Papimi yatıştırdığını söylüyor. Papimin Chiloé'de olduğunu ona anlatmaktan kaçındım, çünkü belki de aynı anda birçok yerde birden dolaşıyordur.

Daniel, Nenemle birlikte kütüphaneyi, Telegraph

1. (Lat.) Yeni Kitap. Jung'un ünlü *Kırmızı Kitap*'ı bu adla da bilinir.

Sokağı'ndaki yaşlı hippileri, en iyi vejetaryen restoranı olan Şili Kulübü'nü ve elbette ki Mike O'Kelly'yi görmeye gitmiş. "O İrlandalı büyükannene âşık, öyle sanıyorum ki o da ona karşı kayıtsız değil," diye yazdı bana Daniel, ama büyükannemin, Papimle kıyaslandığında zavallının teki olan Pamuk Prenses'i ciddiye alabileceğini hayal etmek bana zor geliyor. O'Kelly'nin pek de fena sayılmayacağı doğru, ama zaten kim olursa olsun Papimle kıyaslandığında zavallının tekidir.

Freddy, Mike'ın dairesinde kalıyormuş, çocuk bu son aylar boyunca çok değişmiş olsa gerek, çünkü Daniel'in anlattıkları, hayatımı iki kez kurtarmış olan o çocuğa hiç uymuyor. Freddy, Mike'ın rehabilitasyon programındaymış, ayık ve görünürde sağlıklıymış, ama depresyondaymış, hiç arkadaşı yokmuş, sokağa çıkmıyormuş; ne okumak istiyormuş ne de çalışmak. O'Kelly zamana ihtiyacı olduğunu ve iyiye gideceğine inanmamız gerektiğini düşünüyormuş, çünkü onun daha çok genç ve iyi kalpli biri olduğunu, bunun da her zaman yardımcı olduğunu söylüyormuş. Çocuk Chiloé'nin resimleri ve benimle ilgili haberler karşısında kayıtsız kalmış; tek elinin iki parmağı eksik olmasaydı, Daniel'in onu başkasıyla karıştırdığını sanacaktım.

Bu pazar öğleyin Arap Emirlikleri'nden birinden gelen babam onları ziyaret etmiş ve Daniel'le birlikte öğle yemeği yemişler. Bizim evin eskimiş mutfağında o üçünü hayal ettim: kullanılmaktan tarazlanmış beyaz peçeteler, aynı yeşil seramik sürahi, babamın en sevdiği içki olan Veramonte Sauvignon Blanc şişesi, Nenemin mis gibi kokan ve kendi tabiriyle İtalyanların *cioppino*'suyla Fransızların *bouillabaisse*'inin[1] bir Şili çeşitlemesi olan

1. Her ikisi de balıkla hazırlanan güveç.

"balık çorbası". Sırf babam benim resimlerimi görünce duygulandı diye, arkadaşım, yanılgıya düşerek babamın sulugözlünün teki olduğu, benim de küçük ailemde hiç kimseye benzemediğim kanısına varmış. Laponyalı prenses Marta Otter'ı görmeliydi. Harika bir konukseverlikle ağırlanarak onlarla bir gün geçirmiş ve oradan Berkeley'in bir Üçüncü Dünya ülkesi olduğu düşüncesiyle ayrılmış. Nenemle iyi anlaşmışlar, gerçi aslında ortak tek yanları benim, bir de naneli dondurma merakı. Riskleri tarttıktan sonra her ikisi de, adımı anmaktan kaçındıkları sürece en az tehlikeli araç olan telefonla haber alışverişi yapma konusunda anlaşmışlar.

"Daniel'den Noel'de Chiloé'ye gelmesini istedim," diye haber verdim Manuel'e.

"Ziyarete mi, kalmaya mı, yoksa seni alıp götürmeye mi?" diye sordu.

"Bilmem ki, Manuel."

"Hangisini tercih ederdin?"

"Kalmasını!" diye karşılık verdim hiç düşünmeden, bu kadar emin olmam karşısında onu şaşırtarak.

Manuel'le akrabalığımız açığa çıktığından beri yüzüme yaşlı gözlerle bakar oldu, cuma günü de Castro'dan çikolata getirdi bana. "Bak sen benim sevgilim değilsin, Manuel, hem Papimin yerini alma fikrini de kafandan çıkar," dedim ona. "Aklıma bile gelmemişti, şapşal *gringuita*," diye karşılık verdi. İlişkimiz aynen eskisi gibi, hiç öyle sevgi gösterileri falan yok, alaycılık da fazlasıyla devam ediyor, ama o sanki başka biri, Blanca da bunu fark etti, umarım karşımızda iyice yumuşayıp sonunda bunak bir ihtiyar olup çıkmaz. O ikisinin arasındaki ilişki de değişti. Manuel haftada birkaç gece Blanca'nın evinde kalarak, o üç tane yarasa, iki manyak kedi ve bir topal köpeğin dışında yanımda hiç arkadaş olmaksızın beni

yalnız bırakıyor. Onun artık tabu olmayan geçmişi hakkında konuşma fırsatımız da oldu, ama konuyu açan kişi olmaya henüz cesaret edemiyorum; ilk adımı onun atmasını beklemeyi yeğliyorum, bu da oldukça sık gerçekleşiyor, çünkü onun Pandora'sının kutusu bir kez açıldıktan sonra içini dökmeye ihtiyaç duyuyor.

Manuel'in hatırladıkları ve Felipe Vidal'in karısının Vicaría de Solidaridad'a yazdığı o ayrıntılı ihbar mektubu sayesinde, hatta oradaki arşivde onun tutuklanmadan önce karısına yazdığı iki mektubu da gördükten sonra, Felipe Vidal'in başına gelenler hakkında oldukça kesin bir tablo çizebildim. Güvenlik kurallarını hiçe sayıp yazarak Daniel aracılığıyla Neneme ulaştırdığım bir mektupta, ondan bazı açıklamalar istedim. Nenem de aynı yoldan bana cevap yazınca eksik olan bilgilerimi tamamlamış oldum.

Askerî darbeden sonraki ilk zamanların kargaşası arasında, Felipe ile Nidia Vidal, göze görünmez olmakla normal yaşamlarını sürdürebileceklerini sanmışlar. Felipe Vidal, Salvador Allende'nin üç yıllık yönetimi boyunca televizyonda siyasi içerikli bir program yönetmiş, bu da askerler tarafından şüpheli gözüyle bakılması için yeter de artar bir neden olmuş; ama yine de tutuklanmamış. Nidia demokrasinin çok geçmeden yeniden kurulacağına inanıyormuş, ama kocası bunun uzun soluklu bir diktatörlük olmasından korkuyormuş, çünkü gazetecilik kariyeri boyunca pek çok savaş, ihtilal ve askerî darbe hakkında muhabirlik yaptığından, bir kez zincirden boşandığında şiddetin bir daha zaptedilemez bir şey olduğunu biliyormuş. Darbeden önce patlamaya hazır bir barut fıçısının üstünde oturduklarını sezinliyormuş, bir basın toplantısının ardından bu konuda başkanı da özel olarak uyarmış bulunuyormuş. "Benim bilmediğim bir şey mi biliyorsunuz, yoldaş Vidal, yoksa bu bir önsezi

mi?" diye sormuş Allende. O da, "Ülkenin nabzını tuttum, askerlerin ayaklanacaklarını sanıyorum," diye karşılık vermiş, sözü döndürüp dolaştırmadan. "Şili uzun bir demokrasi geleneğine sahiptir, burada hiç kimse iktidarı zor kullanarak ele geçirmeye kalkmaz. Bu krizin ciddiyetini ben de anlıyorum, yoldaş, ama Silahlı Kuvvetler komutanına ve askerlerimizin şerefine güveniyorum, onların görevlerini yerine getireceklerini biliyorum," demiş Allende, ciddi bir tavırla, sanki geleceği görerek konuşuyormuş gibi. Kendisinin daha yeni atamış olduğu ve siyasi baskılar nedeniyle azledilmiş olan selefi General Prats'ın asker bir aileden gelen taşralı bir kişi olarak hararetle tavsiye etmiş olduğu General Augusto Pinochet'yi kastediyormuş. Vidal bu konuşmayı gazetedeki sütununa aynen aktarmış. Aradan dokuz gün geçtikten sonra, 11 Eylül Salı günü, Başkan'ın ölmeden önce halkına yaptığı veda konuşmasındaki son sözlerini ve Başkanlık Sarayı olan Palacio de la Moneda'nın tepesine inen bombaların gümbürtülerini radyodan dinlemiş. İşte o zaman kendini olacakların en kötüsüne hazırlamış. Şilili askerlerin uygar davranışları hakkındaki o hikâyelere hiç inanmıyormuş, çünkü kendisi tarih öğrenimi görmüş biriymiş ve bunun tersini gösteren pek çok kanıt bulunuyormuş. Bunun dehşet verici bir baskı hareketi olacağını sezinliyormuş.

Askerî cunta sıkı yönetim ilan etmiş, en başta uygulamaya koyduğu önlemler arasında medyaya getirilen sıkı sansür de varmış. Ortalıkta haberler değil, resmî propagandanın terör tohumları ekmek işine geldiğinden susturmaya kalkışmadığı söylentileri dolaşıyormuş yalnızca. Toplama kamplarından, işkence merkezlerinden, binlerce ve binlerce tutukludan, sürgün edilenlerden ve ölenlerden, işçi mahallelerini ezip geçen tanklardan, itaat etmeyi reddettikleri için kurşuna dizilen askerlerden, suya batsınlar diye vücutları boydan boya yarılarak de-

miryolu parçalarına bağlanıp helikopterlerden denize atılan mahpuslardan dem vuruluyormuş. Felipe Vidal, savaş silahlarıyla donatılmış askerleri, tankları, askerî kamyonların gürültüsünü, helikopterlerin homurtusunu, tekme yumruk sürüklenerek götürülen insanları bir bir not ediyormuş. Nidia duvarlardaki protest şarkıcıların afişlerini sökmüş, suya sabuna dokunmayan romanlar da dahil olmak üzere bütün kitaplarını toplamış, onları dikkat çekmeden nasıl yakacağını bilemediğinden hepsini götürüp çöpe atmış. Ama bu beyhude bir önlem olmuş, çünkü kocasının gazetecilik kariyerini tehlikeye atacak yüzlerce makalesi, belgeseli ve kayıtları bulunuyormuş.

Felipe'nin saklanması fikri Nidia'dan çıkmış; böyle daha rahat olabileceklerini düşünerek kocasının güneyde oturan bir teyzesinin yanına gitmesini önermiş. Doña Ignacia, ölmek üzere olan hastaları elli yıldan beri evinde ağırlayan, oldukça kendine has, seksenlik bir kadınmış. Neredeyse kendisi kadar yaşlı olan üç hizmetçisi, kendi ailelerinin bakamadıkları ya da bakmak istemedikleri ve tanınmış soyadlarını taşıyan ümitsiz hastaların ölmelerine yardımcı olmak gibi soylu bir görevi yerine getirmekte ona destek oluyorlarmış. Haftada iki gün ilaç ve Komünyon dağıtmak üzere uğrayan bir hemşireyle bir rahibin dışında hiç kimse o iç karartıcı huzurevini ziyarete gitmiyormuş, çünkü orada ölülerin hayaletlerinin dolaştıkları herkesçe bilinirmiş. Felipe Vidal bunların hiçbirine inanmıyormuş, ama karısına yazdığı mektupta eşyaların kendiliklerinden yer değiştirdiğini, geceleri nedeni bilinmez kapı çarpmaları ve tavandan gelen takırtılar nedeniyle uyumanın mümkün olmadığını kabul ediyor. Yemek salonu sıklıkla cenaze bekletme odası olarak kullanılıyormuş, konukların göğe çıkmadan önce bıraktıkları takma diş, gözlük ve ilaç şişeleriyle dolu bir de dolap varmış. Doña Ignacia, Felipe Vidal'i seve seve

kabul edip bağrına basmış. Onun kim olduğunu hatırlamıyor, Tanrı tarafından gönderilmiş yeni bir hasta olduğunu sanıyormuş; zaten o yüzden de onun o kadar sağlıklı görünmesine pek şaşırmış.

Doña Ignacia'nın evi, ortada bir avlusu olan, dikdörtgen biçimli, kerpiç tuğlaları ve kiremitleriyle sömürge döneminden kalma eski bir yapıymış. Odaların açıldığı galeride toz toprak içindeki sardunyalar pörsümekte, başıboş gezen tavuklar yem aranarak dolaşmaktaymış. Kiriş tahtaları ve sütunlar çarpılmış, duvarlar çatlaklarla dolu, panjurlar kullanılmaktan ve depremlerden yerlerinden oynamış bir haldeymiş; çatıdaki bir sürü delikten yağmur suları damlıyor, hava akımları ve ortalıkta dolaşan hayaletler odaları süsleyen aziz heykellerini yerlerinden kımıldatıyorlarmış. Burası buz gibi soğuk, nemli ve kasvetli havasıyla tıpkı ölümden önceki bekleme odasını andırıyormuş, ama Felipe Vidal'e pek lüks görünmüş. Kısmetine düşen ve içinde bir sürü ağır mobilya bulunan, pencereleri kalın demir parmaklıklı oda, Santiago'daki dairesiyle aynı büyüklükteymiş, tavanı da o kadar yüksekmiş ki, duvarlardaki İncil'den alınma sahneleri resmeden iç karartıcı tablolar aşağıdan bakınca görülebilsinler diye öne doğru eğik duracak şekilde asılıymışlar. Yemekler nefismiş, çünkü teyzesi midesine pek düşkünmüş, hem de ölmek üzere olan, hırıldayarak nefes alan ve yemeklere pek el sürmeden yataklarında kımıldamadan yatan hastalarından hiçbir şey esirgemiyormuş.

Felipe, taşradaki bu sığınma evindeyken, kendi durumuna açıklık kazandırmak için nüfuzunu kullanmaya çalışmış. İşsizmiş, çünkü televizyon kanalına el konulmuş, gazetesi kapatılmış, binası da yanıp kül olmuş. Kimliği ve kalemi sol basınla özdeşleşmiş bir durumdaymış, kendi mesleğiyle ilgili bir iş bulmanın hayalini bile kuramayacak haldeymiş, ama birkaç ay yaşayabilecek kadar tasar-

rufu olmasına güveniyormuş. En acil sorunu, kara listede olup olmadığını öğrenmek, eğer öyleyse ülkeden kaçmakmış. Şifreli mesajlar gönderiyor, dikkat çekmeden birilerine telefonla danışmaya çalışıyormuş, ama arkadaşları ve tanıdıkları ya ona cevap vermekten kaçınıyorlar ya da birtakım bahanelerle onu atlatıyorlarmış.

Aradan geçen üç ayın sonunda günde bir şişe *pisco* içer olmuş, bunalım ve utanç içindeymiş, çünkü başkaları askerî diktatörlüğe karşı yer altında mücadele ederken kendisi, kolunun altına her dakika derece koyan bunak bir ihtiyar kadının himayesinde, krallar gibi yiyip içiyormuş. Askerî bandoları ve marşları duymamak için televizyon seyretmekten kaçınıyor, evdekilerin hepsi XIX. yüzyıldan kalma olduğundan kitap okumuyormuş, tek sosyal etkinliği, hizmetçi kadınlarla teyzesinin can çekişmekte olan hastaların ruhları için okudukları akşam duàsıymış, buna katılmak zorundaymış, çünkü Doña Ignacia'nın ona yatacak yer vermek için koştuğu tek şartmış bu. O dönemde karısına birçok mektup yazarak yaşantısının ayrıntılarını ona anlatmış, ben bunlardan iki tanesini Vicaria'nın arşivinde okuyabildim. Yavaş yavaş dışarıya çıkmaya başlamış, önceleri kapıya, sonra köşedeki ekmekçiye ve gazete satıcısına kadar, hemen arkasından da meydanda bir tur atmaya ve sinemaya. Birdenbire yazın geldiğini görmüş; insanlar, sanki miğferli ve otomatik tüfekli devriyeler şehir manzarasının bir parçasıymış gibi, normal bir hava içinde tatile gitmeye hazırlanıyorlarmış. Noel geçmiş, karısından ve oğlundan ayrı olarak 1974 yılına girmiş, ama Şubat ayında, gizli polisin kendisini aradığına dair herhangi bir belirtiye rastlamadan artık beş aydır tıpkı bir fare gibi saklanarak yaşarken, başkente geri dönerek hayatının ve ailesinin kırık parçalarını yapıştırmasının vaktinin geldiği kanısına varmış.

Felipe Vidal, bavulunu peynirler ve böreklerle dolduran, yarım yüzyıldan bu yana ölmek yerine dokuz kilo şişmanlayan ilk hastaları olduğu için de pek duygulanan Doña Ignacia ve hizmetçi kadınlarla vedalaşmış. Kontak lensler takıp uzun saçlarıyla bıyığını kestirdiğinden tanınmayacak haldeymiş. Santiago'ya geri dönmüş, iş aramak için koşullar henüz elvermediğinden, vaktini anılarını yazarak değerlendirmeye karar vermiş. Bir ay sonra karısı işyerinden çıkmış, oğlu Andrés'i almaya okula uğramış, akşam yemeği için de bir şeyler satın almış. Oturduğu daireye geldiğinde kapının kilidinin kırılarak açılmış, kedinin de kafası ezilmiş olarak kapının eşiğine atılmış olduğunu görmüş.

Nidia Vidal karakolların, hapishanelerin, tutuklama merkezlerinin, hastanelerin ve morgların önünde kuyruğa giren yüzlerce üzgün insanla birlikte, kocasını sora sora alışıldık yerleri dolaşmış. Kocası kara listede görünmüyormuş, hiçbir yerde kayıtlı değilmiş, asla tutuklanmamış, siz onu aramayın hanımefendi, herhalde sevgilisiyle Mendoza'ya gitmiştir, demişler ona. Bir mesaj almasa, böyle dolaşması yıllarca sürebilirmiş.

Manuel Arias, DINA'ya ait bir kışla olarak kısa bir süre önce açılışı yapılmış olan Villa Grimaldi'deki işkence hücrelerinin birinde, hiç kımıldamayan öteki mahpusların arasında sıkışmış olarak ayakta duruyormuş. O insanların arasında, herkesin televizyon programından tanıdığı Felipe Vidal de varmış. Vidal elbette hücre arkadaşının, kendi oğlu olarak bildiği Andrés'in babası Manuel Arias olduğunu bilemezmiş. İki gün sonra Felipe Vidal'i sorgulamaya götürmüşler, bir daha da geri dönmemiş.

Mahpuslar, onları ayıran tahta bölmeleri tıklatarak ya da tırmalayarak birbirleriyle haberleşiyorlarmış, Manuel, elektrik akımı verildiğinde Vidal'in kalp krizi geçirdiğini işte böyle öğrenmiş. Onca başka insan gibi onun

cesedi de denize atılmış. Nidia'yla bağlantı kurmak artık onun için bir saplantıya dönüşmüş. O kadar sevmiş olduğu o kadın için en azından yapabileceği şey, hayatını kocasını aramakla harcamasını engellemek ve onlar kendisini de ortadan kaldırmadan önce kaçıp gitmesi için onu uyarmak olacakmış.

Dışarıya mesaj göndermek imkânsızmış, ama mucizevi bir rastlantı sonucu tam da o günlerde Kızıl Haç'ın ilk ziyareti gerçekleşmiş, çünkü insan hakları ihlalleri yapıldığı hakkındaki ihbarları artık dünyada duymayan kalmamışmış. Denetim için tutukluları saklamak, kan izlerini temizlemek ve elektrik ızgaralarını sökmek gerekiyormuş. Daha iyi koşullar altında bulunan Manuel ile ötekileri olabildiğince tedavi etmişler, onları yıkamışlar, temiz giysiler verip en küçük bir boşboğazlığın acısını ailelerinin çekeceği konusunda uyararak gözlemcilerin önüne çıkarmışlar. Manuel, Kızıl Haç üyelerinden birine iki cümle fısıldayabilmek için eline geçen birkaç saniyelik fırsattan yararlanarak Nidia Vidal'e bir mesaj göndermiş.

Nidia bu mesajı almış, kimden geldiğini anlayarak doğruluğundan hiç kuşku duymamış. Vicaría'da çalışmakta olan tanıdığı Belçikalı bir rahiple bağlantı kurmuş, o da ne yapıp edip onu oğluyla birlikte Honduras Büyükelçiliği'ne sokmuş, orada ülkeyi terk etmek için serbest dolaşma belgelerini bekleyerek iki ay geçirmişler. Bu diplomatik ikametgâh son köşesine kadar yüzlerce erkek, kadın ve çocuk tarafından işgal edilmiş durumdaymış, bunlar yerlerde yatıyor, üç banyoyu sürekli meşgul ediyorlarmış, o arada Büyükelçi de, kendi ülkesi tıklım tıklım dolu olduğu ve daha fazla sığınmacı alamayacağından, bu insanları öteki ülkelere göndermenin yollarını arıyormuş. Bu işler hiç bitmeyecekmiş gibi görünüyormuş, çünkü rejimden kaçan başka insanlar her dakika duvarın üstünden atlayarak büyükelçiliğin

avlusuna iniyorlarmış. Büyükelçi, aralarında Nidia ile Andrés Vidal'in de bulunduğu yirmi kişiyi Kanada'nın almasını sağlamış, bir otobüs kiralayarak diplomatik plakayla iki tane Honduras bayrağı taktırmış, yanında kendi askerî ataşesiyle birlikte, otobüsü kendisi kullanarak, o yirmi sürgünü havaalanına, sonra da uçağın kapısına kadar götürmüş.

Nidia, oğluna Kanada'da, korkuya, nefrete ya da kine yer olmayan normal bir yaşam sunmaya niyetliymiş. Babasının geçirdiği bir kalp krizinden öldüğünü ona anlatırken doğruyu söylüyormuş, ama o korkunç ayrıntıları atlamış, çünkü çocuk onları kabullenemeyecek kadar küçükmüş. O ölüm olayının koşullarını açıklamaya fırsat –ya da iyi bir neden– bulamadan aradan yıllar geçmiş, ama şimdi ben geçmişi ortaya çıkardığıma göre Nenem bunu yapmak zorunda kalacak. Felipe Vidal'in, yani oğlunun her zaman baş ucunda tuttuğu fotoğraftaki o adamın onun babası olmadığını da söylemesi gerekecek.

Taberna del Muertito'ya bizim adımıza postayla bir paket geldi, daha açmadan kimin gönderdiğini anlamıştık, çünkü Seattle'dan geliyordu. Öylesine özlemle beklediğim o mektup vardı içinde, haber dolu upuzun bir mektuptu ama Daniel'le ilgili kuşkularımı giderebilecek o tutkulu ifadeden yoksundu. Berkeley'de çektiği fotoğrafları da yollamıştı. Saçının aklarını boyadığı için geçen yıl olduğundan daha iyi görünen Nenem, pilot üniforması içinde her zaman yakışıklı olan babamın kolunda; güreşçi gövdesi ve kolları, felç yüzünden gelişememiş bacaklarıyla yürütecine tutunmuş olarak ayakta duran Mike O'Kelly; ışıl ışıl bir sonbahar günü çam ağaçlarının gölgesindeki o büyülü ev; üzerine bembeyaz yelkenliler serpiştirilmiş San Francisco Körfezi. Sanki kameradan bilerek kaçınmış gibi öteki resimlerde görünmeyen Freddy'yle ilgili olarak

muhtemelen çocuğun bir dalgınlık ânında çekilmiş tek bir fotoğraf vardı. Aç insanların gözlerine sahip o sıska ve hüzünlü yaratık, Brandon Leeman'ın binasındaki öteki zombilerin bir eşi. Benim zavallı Freddy'min uyuşturucu bağımlılığını kontrol altına alması yıllarına mal olabilir, o da eğer başarabilirse; bu arada acı çekip duruyor.

Paketten mafya çeteleri hakkında bir kitap da çıktı, onu okuyacağım ya, bir de dünyada en çok aranan bir dolar kalpazanı hakkında bir dergide çıkmış uzun bir röportaj vardı: Ağustos ayında Brezilya'dan gelip sahte bir kimlikle Birleşik Devletler'e girmeye çalışırken Miami Havaalanı'nda tutuklanan Adam Trevor adında kırk dört yaşında bir Amerikalıymış bu kişi. FBI ve Interpol'ü atlatarak, karısı ve oğluyla birlikte 2008 sonlarında ülkeden kaçmış. Hayatının geri kalanını bir hücrede geçirme olasılığıyla federal bir hapishanede zincire vurulmuşken, daha kısa bir mahkûmiyet karşılığında yetkililerle işbirliğine girmenin evla olacağını hesaplamış. Makalede anlatıldığına göre, Trevor tarafından verilen bilgiler, uluslararası bir şebekenin Wall Street'ten Pekin'e kadar tüm finans merkezlerini etkileyebilecek şekilde çökertilmesine yol açabilirmiş.

Trevor, sahte dolar işini güneydeki Georgia eyaletinde kurmuş, daha sonra Meksika ile Birleşik Devletler arasındaki kolay geçilir sınırın yakınlarında bulunan Texas'a taşınmış. Banknot basma makinesini, gündüzleri son derece hareketli, geceleriyse malzemelerini dikkat çekmeden taşıyabileceği kadar ölü olan bir sanayi bölgesinde, yıllardan beri kapalı duran bir ayakkabı fabrikasının bodrum katında kurmuş. Bastığı banknotlar, Las Vegas'tayken Memur Arana'nın bana söylediği gibi kusursuzmuş, çünkü gerçek paralar için kullanılan aynı kâğıttan kupürler bulabiliyormuş, metal güvenlik bandını yerleştirmek için de dâhice bir teknik geliştirmiş; en uzman veznedar

bile bunların sahte olduğunu anlayamazmış. Üstelik üretiminin bir bölümü ellilik banknotlardan oluşuyormuş ki bunların daha büyük banknotlar gibi dikkatle incelendikleri pek ender olurmuş. Dergide Arana'nın sözlerine de yer verilmişti: Sahte dolarlar her zaman Birleşik Devletler dışına gönderiliyormuş, oralardaki suç çeteleri de bunları dolaşıma çıkarmadan önce gerçek banknotlarla karıştırıyorlarmış.

Adam Trevor, yaptığı itirafta, Las Vegas'tayken erkek kardeşine saklaması için yarım milyon dolar vermekle hata ettiğini kabul etmiş; kardeşi, ganimeti nereye sakladığını söyleyemeden öldürülmüş. Brandon Leeman adını kullanarak ufak çapta uyuşturucu satıcılığı yapan kardeşi paraları harcamaya başlamamış olsaymış, hiçbir şey açığa çıkmayacakmış. Nevada'daki kumarhanelerde bulunan nakit para okyanusunun içinde o banknotlar yıllar boyunca yakalanmadan kullanılabilirmiş, ama Brandon Leeman o paraları aynı zamanda polislere rüşvet vermekte de kullanmış ve bu ipucu sayesinde FBI sır yumağını çözmeye başlamış.

Las Vegas Emniyet Müdürlüğü bu rüşvet skandalını az çok kontrol altında tutuyormuş, ama bazı şeyler basına sızmış, halkın öfkesini yatıştırmak için üstünkörü bir temizlik yapılmış ve birkaç rüşvetçi polis açığa alınmış. Gazeteci, yaptığı röportajı beni korkutan şöyle bir paragrafla bitiriyordu:

> Yarım milyon değerindeki sahte dolarların hiçbir önemi yok. Asıl önemli olan, o banknotları basmakta kullanılan ve Adam Trevor'un saklaması için kardeşine verdiği klişeleri, piyasaya yüklü miktarda sahte dolar sürerek Amerikan ekonomisini sabote etmek isteyen Kuzey Kore ve İran gibi bazı hükümetlerin ve terörist grupların eline geçmeden önce bulabilmek.

Büyükannem ile Pamuk Prenses artık özel hayat diye bir şey olmadığı kanısındalar, herhangi bir kimsenin hayatı en mahrem şeylerine kadar öğrenilebilir ve hiç kimse saklanamaz, çünkü kredi kartı kullanmak, dişçiye gitmek, trene binmek ya da telefon etmek, hiç silinemeyecek bir ipucu bırakmak için yeterli. Yine de her yıl yüz binlerce çocuk ve yetişkin insan, kaçırılma, intihar, cinayet, akıl hastalıkları ya da kazalar gibi türlü nedenlerle ortadan kayboluyor; evdeki şiddetten ya da yasalardan kaçan, herhangi bir tarikata giren ya da başka bir kimlikle seyahat eden pek çok insan var, fuhuş kurbanları ya da köle gibi zorunlu çalıştırılarak sömürülenler de cabası. Manuel'e bakarsanız, kölelik bütün dünyada kaldırıldığı halde, günümüzde yirmi yedi milyon köle varmış.

Geçen yıl ben de o kaybolan insanlardan biriydim, saklanmak için özel bir şey yapmadığım halde Nenem beni bir türlü bulamadı. Nenem ile Mike, Amerikan yönetiminin, terörizm bahanesi altında, bizim bütün hareketlerimizi ve niyetlerimizi gözetlediğine inanıyorlar, ama ben onların milyonlarca elektronik postaya ve telefon konuşmalarına erişebileceklerinden kuşkuluyum, yüzlerce ayrı dildeki sözcüklerle atmosfer öylesine tıka basa dolu ki, bu Babil Kulesi'nin içindeki abuk sabuk laf salatasını bir düzene sokup çözümlemek bence imkânsız olurdu. "Bunu yapabilirler, Maya, o teknolojiye sahipler, tek görevleri bizi gözetlemek olan milyonlarca küçük memur var ellerinde. Suçsuz insanlar kendilerine dikkat etmek zorundaysalar, sen büsbütün dikkatli olmalısın, inan bana," diye üstelemişti Nenem, ocak ayında ikimiz San Francisco'da vedalaşırken. Meğer o masum insanlardan biri olan arkadaşı Norman, hani şu Berkeley'deyken benim elektronik postam ile ceptelefonuma ihlal etmesine yardım etmiş olan o nefret edilesi dâhi, internette Bin Ladin hakkında dedikodular yaymaya ko-

yulmuş, aradan bir hafta geçmeden iki tane FBI ajanı onu sorgulamak için evinin kapısına dikilmişler. Obama selefi tarafından ülke içinde kurulmuş olan casusluk mekanizmasını ortadan kaldırmamış, yani Nenem alınacak her önlemin az geleceği kanısında, Manuel Arias da ona katılıyor.

Manuel ile Nenem benden söz ederlerken bir şifre kullanıyorlar: Ben, Manuel'in yazmakta olduğu kitabım. Diyelim ki Manuel benim Chiloé'ye nasıl uyum sağladığım konusunda büyükanneme bir fikir vermek istiyor, kitabın umduğundan daha iyi ilerlediğini, ciddi hiçbir sorunla karşılaşmadığını, genellikle içlerine kapalı insanlar olan Chiloé'lilerin de işbirliği yaptıklarını söylüyor. Nenemse, kendi bilgisayarını kullanmadığı sürece ona biraz daha özgürce yazabiliyor. Babamın boşanma işlemlerinin tamamlandığını, onun hâlâ Ortadoğu'ya uçmayı sürdürdüğünü, Susan'ın Irak'tan döndüğünü ve onu Beyaz Saray'ın güvenliğiyle ilgili bir göreve atadıklarını da böyle öğrendim. Büyükannem onunla bağlantıyı koparmamış, çünkü başlangıçta kaynana olarak gelininin özel hayatına burnunu fazlasıyla soktuğu zamanlardaki şiddetli çatışmalarına karşın sonunda arkadaş olmuşlar. Benim durumum normale döner dönmez ben de Susan'a yazacağım. Onu kaybetmek istemiyorum, bana çok iyi davranmıştı.

Nenem kütüphanedeki işini sürdürüyor, *Hospice*'teki ümitsiz hastalara can yoldaşı oluyor, O'Kelly'ye yardım ediyormuş. Caniler Kulübü, üyelerinden ikisi Oklahoma'daki bir seri katilin kimliğini açığa çıkardılar, diye Birleşik Amerika'da basında haber olmuş. O ikisi, mantık kullanarak sonuç çıkarma yoluyla, polisin modern soruşturma teknikleriyle elde edemediği şeyi meydana çıkarmışlar. Bu şekilde nam salmaları, kulübe üye olmak için dilekçelerin çığ gibi yağmasına neden olmuş. Ne-

nem, yeni üyelerden aylık bir abonelik ücreti almaya niyetleniyormuş, ama O'Kelly böyle yaparlarsa idealizm duygusunun yok olacağını ileri sürüyormuş.

"Adam Trevor'un o klişeleri uluslararası ekonomik sistemde bir felakete neden olabilir. Nükleer bir bombayla eş değerde bir şey bu," diye fikrimi söyledim Manuel'e.

"Ama onlar San Francisco Körfezi'nin dibinde."

"Bundan emin değiliz, ama öyle olsa bile FBI bunu bilmiyor. Biz ne yapacağız şimdi, Manuel? Eskiden beni bir deste sahte banknot için arıyorduysalar, şimdi bu klişeler için haydi haydi arıyorlardır. Beni bulmak için ciddi ciddi seferber olacaklardır."

27 Kasım 2009 Cuma. Felaketin üçüncü günü. Çarşambadan beri işe gitmiyorum, evden dışarı çıkmıyorum, pijamamı üstümden çıkarmıyorum, iştahım yok, Manuel ve Blanca'yla kavga ediyorum, hiçbir teselli bulamadığım günler bunlar, duygularla yüklü bir halde inip çıkan bir lunapark arabasıyım sanki. O lanet çarşamba günü telefonu elime almadan bir saniye önce aydınlık ve mutluluk içinde havalarda uçuyordum, sonra tıpkı kalbinden vurulmuş bir kuş gibi küt diye aşağı düştüm. Üç gün boyunca kendimde değildim, aşklarım, hatalarım, acılarım için avaz avaz bağırarak yakınıyordum, ama sonunda bugün "Yeter artık!" dedim, o kadar uzun süre duş aldım ki depodaki su tükendi, acılarımı sabunla yıkadım, sonra da terasta güneşin altında oturarak Manuel'in hazırladığı domates marmelatlı iki dilim kızarmış ekmeği yiyip bitirdim, geçirdiğim o korkutucu aşk krizinin ardından bunlar neyse ki aklımı başıma getirdi. O kızarmış ekmeklerin yatıştırıcı etkisinin geçici olduğunu bildiğim halde, durumumu az çok nesnel bir bakışla ele alabildim. Çok ağladım, kendi kendime acıdığım ve aşkta hüsrana uğradığım için de gerektiği kadar ağlamayı sürdüreceğim, çünkü Pa-

pim öldüğünde yaptığım gibi cesaret taslamaya çalışırsam neler olacağını biliyorum. Zaten benim gözyaşlarım kimsenin umurunda değil, Daniel'in duyduğu yok, dünya da hiç oralı olmadan dönmeye devam ediyor.

Daniel Goodrich, "arkadaşlığımıza değer verdiğini ve bağlantıyı sürdürmeyi arzu ettiğini" bildirdi bana, ben sıradışı bir genç kızmışım, falan filan; kısacası beni sevmiyor. Noel için de Chiloé'ye gelmeyecekmiş, zaten benim bu önerim üzerine o hiç sesini çıkarmamıştı, tıpkı yeniden buluşmamız konusundaki planlarım hakkında da asla bir şey söylemediği gibi. Mayıs ayındaki maceramız çok romantikmiş, onu her zaman hatırlayacakmış gibisinden bir sürü boş laf, ama onun hayatı Seattle'daymış. Bu mesajı juanitocorrales@gmail.com adresinde aldığımda, bunun bir yanlış anlama, aramızdaki uzaklıktan kaynaklanan bir karışıklık olduğunu sanarak ona telefon açtım, büyükannemin güvenlik önlemlerini cehennemin dibine yollayarak açtığım ilk telefondu bu. Aramızda kısa bir konuşma geçti, son derece üzücü, utancımdan ve gururumun onca kırılması yüzünden tekrarlayamayacağım bir konuşma oldu bu, ben yalvarıyordum, o geri çekiliyordu.

"Ben çirkinim, aptalım ve alkoliğim! Daniel benimle ilişkiyi kesmekte haklı," diye hıçkırdım.

"Tamam, Maya, kendini kıyasıya eleştir," diye tavsiyede bulundu Manuel, elinde kendi kahvesi ve benim kızarmış ekmeklerimle yanıma oturarak.

"Bu mu benim hayatım? Las Vegas'ta karanlığın dibine ineyim, hayatta kalayım, burada Chiloé'de tesadüfen kurtulayım, Daniel'le aşkı tadayım ve hemen ardından onu kaybedeyim. Ölmek, dirilmek, sevmek ve yeniden ölmek. Hayatım tam bir fiyasko, Manuel."

"Dur bakalım, Maya, o kadar da abartmayalım, burası opera değil. Sen bir hata işledin, ama kabahat sende

değil, o genç adamın senin duygularına karşı daha dikkatli olması gerekirdi. Ne biçim psikiyatrmış bu! Salağın tekiymiş."

"Evet ama çok seksi bir salak."

İkimiz de gülümsedik, ama hemen ardından ben yeniden ağlamaya başladım, o da burnumu sileyim diye bana bir kâğıt mendil uzattı ve beni kucakladı.

"Senin şu bilgisayarına olandan dolayı çok pişmanım," diye mırıldandım, yüzümü onun yeleğine gömerek.

"Kitabıma bir şey olmadı, hiçbir şey kaybetmiş değilim, Maya."

"Sana başka bir bilgisayar alacağım, söz veriyorum."

"Peki bunu nasıl yapmayı düşünüyorsun?"

"Millalobo'dan borç isteyeceğim."

"Bu dünyada olmaz!" diye uyardı beni.

"Öyleyse Doña Lucinda'nın marihuanasını satmaya koyulmam gerekecek, bahçesinde kalmış birkaç bitki hâlâ var."

Yerine koymam gereken tek şey o parçalanmış bilgisayar olsa iyi; tıpkı iki yaşında bir çocuk gibi ciyak ciyak bağırarak kitap raflarına, gemi saatine, haritalarına, tabak çanağa ve öfkemin erişebildiği daha başka şeylere saldırmıştım, hayatımda geçirdiğim en utanılacak öfke kriziydi bu. Kediler pencereden fırlayıp gittiler, Fákin de dehşet içinde masanın altına girdi. Akşam saat dokuz sularında Manuel eve geldiğinde evinin bir tayfun tarafından kasılıp kavrulmuş, beni de yerde körkütük sarhoş buldu. Bu da en kötüsüydü, beni en çok utandıran şey oldu.

Manuel, Blanca'yı çağırmış, o da artık koşacak hali olmadığı halde koşa koşa evinden gelmiş, ikisi bir olup beni sade kahveyle kendime getirmek, yıkayıp yatırmak, sonra da parçalanmış eşyaları toplamak için ellerinden geleni yapmışlar. Bir şişe şarapla votkanın geri kalanını ve dolapta bulduğum o altın likörünü içmiştim, yani ilikleri-

me kadar zehirlenmiş bir haldeydim. Hiç düşünmeden içmeye koyulmuştum. Sorunlarımın üstesinden gelmekle övünen, irade gücüne fazlasıyla sahip olduğumu ve aslında madde bağımlısı olmadığımı iddia ederek terapiye girmeden ve Adsız Alkolikler olmadan da yapabilmekle böbürlenip duran ben, Seattle'dan gelen o sırt çantalı adam beni reddeder etmez otomatik olarak elimi şişelere atmıştım. Çarpıcı bir nedenim olduğunu kabul ediyorum, ama mesele bu değil. Mike O'Kelly'nin hakkı varmış: Bağımlılık her zaman fırsat kollayarak pusuda bekliyormuş.

"Ne kadar aptalmışım, Manuel!"

"Hiç de aptallık değil, Maya, buna aşka âşık olmak denir."

"Nasıl yani?"

"Sen Daniel'i çok az tanıyorsun. Onun sende yarattığı esenlik duygusuna âşık oldun sen."

"O duygu benim için önemli olan tek şey, Manuel. Ben Daniel'siz yaşayamam."

"Elbette onsuz yaşayabilirsin. O genç adam senin kalbini açan anahtar oldu. Aşka bağımlılık *crack* ya da votka gibi değildir, senin ne sağlığını mahveder ne de hayatını, ama aşkının amacı ile –yani bu durumda Daniel ile– kalbinin aşka açık olmasının verdiği heyecan arasında bir ayrım yapmayı öğrenmelisin."

"Dur yahu, bir daha söyle, tıpkı Oregon'daki terapistler gibi konuşuyorsun."

"Biliyorsun ki ben hayatımın yarısını tamamen içime kapanarak geçirdim, Maya. Daha yeni yeni açılmaya başlıyorum, ama duygular arasında seçim yapamam. Aşkın içeri girdiği aynı açıklıktan korku da içeri doğru süzülüyor. Demek istiyorum ki eğer çok fazla sevecek güçteysen, çok da acı çekeceksin demektir."

"Öleceğim, Manuel. Buna dayanamıyorum. Ömrümde başıma gelen en kötü şey bu!"

"Hayır, *gringuita*, bu geçici bir mutsuzluk, geçen yıl yaşadığın trajediyle kıyaslandığında solda sıfır kalır. Aslında o sırt çantalı adam sana bir iyilik yapmış, kendini daha iyi tanıma fırsatı vermiş sana."

"Kim olduğum hakkında bir halt bildiğim yok, Manuel."

"Ama bunu keşfetme yolundasın."

"Sen Manuel Arias'ın kim olduğunu biliyor musun ki?"

"Henüz bilmiyorum, ama ilk adımları attım bile. Sen daha fazla ilerlemiş durumdasın ve önünde çok daha fazla vaktin var, Maya."

Manuel ile Blanca, akıllarına esip de bana taktıkları isimle "bu saçmacı Amerikalı"nın geçirmekte olduğu krize örnek alınacak bir cömertlikle katlandılar. Bütün o ağlayıp sızlanmalarımı, yerinmelerimi, kendime acıma ve kendimi suçlamalarımı anlayışla karşıladılar, ama küfürlerimi, hakaretlerimi ve başkalarının malını –yani bu durumda Manuel'in eşyalarını– kırıp dökmeyi sürdürme tehditlerimi derhal engellediler. Her üçümüzün de ihtiyaç duyduğu bağırıp çağırmalı kavgalara tutuştuk. İnsan her zaman Zen olamıyor ki. Ne benim sarhoşluğumdan ne de kırdıklarımın bedelinden hiç söz etmeme inceliğini gösterdiler, kendimi affettirmek için her türlü tövbekârlığa hazır olduğumu biliyorlar. Sakinleşip de bilgisayarı yerde görünce, bir an için kendimi denize atma isteğine kapıldım. Manuel'in yüzüne nasıl bakacaktım? Bu yeni büyükbabam, ne kadar seviyor olmalı ki beni kapının önüne koymadı! Hayatımdaki son öfke krizi olacak bu, yirmi yaşımdayım ve bu artık hiç hoş bir şey değil. Nasıl olursa olsun yeni bir bilgisayar edinmeliyim.

Manuel'in kendimi duygulara açma tavsiyesi kulağımdan gitmiyor, çünkü bunu Papime ya da bizzat Daniel Goodrich'e de uygulayabilirdim. Ay! Adını yazar-

ken ağlamadan edemiyorum! Acımdan öleceğim, hiç bu kadar acı çekmemiştim... Hayır, hiç de öyle değil, çok daha fazla acı çektim, Papim öldüğünde bin kez daha fazla acı çektim. Nenemin mırıldandığı o Meksika halk şarkılarındaki gibi, kalbimi kıran tek kişi Daniel olmadı. Ben sekiz yaşımdayken büyükannem ile büyükbabam, öksüz kaldığım fantezimi sağlıklı bir biçimde bozmak için beni alıp Danimarka'ya götürmeye karar vermişlerdi. Yaptıkları plan, birbirimizi tanıyalım diye beni bir süre annemle bırakmaktan oluşuyordu, o arada kendileri de Akdeniz'de turistik gezi yapacaklar, iki hafta sonra da birlikte California'ya dönmek üzere gelip beni alacaklardı. Marta Otter'la ilk doğrudan temasım olacaktı bu, onun üzerinde iyi bir izlenim bırakayım diye de valizimi yeni giysilerle ve örneğin içinde sütdişlerimden bazılarının ve saçımdan bir tutamın bulunduğu bir mahfaza gibisinden duygusal hediyelerle doldurmuşlardı. Başlangıçta bu yolculuğa itiraz eden ve ancak büyükannemlerin ortak baskısı karşısında boyun eğen babam, bu diş ve saç fetişinin hiç de hoş karşılanmayacağı konusunda bizi uyarmıştı, çünkü Danimarkalıların beden parçalarını biriktirme âdetleri yoktu.

Elimde annemin bir sürü fotoğrafı olduğu halde, taşıdığı Otter[1] soyadından dolayı ben onu Monterrey'de bulunan akvaryumdaki susamurları gibi biri olarak hayal ediyordum. Kimi zaman Noellerde bana göndermiş olduğu resimlerde sapsarı saçlı, zayıf ve zarif biri olarak görünüyordu, bu yüzden de onu Odense'deki evinde eşofman içinde birazcık şişman, saçlarını da kırmızı şarap rengine berbat bir şekilde boyanmış olarak görmek benim için tam bir sürpriz oldu. Evliydi ve iki çocuğu vardı.

1. (İng.) Susamuru.

Papimin Kopenhag İstasyonu'nda satın aldığı turist rehberine göre Odense, Danimarka'nın merkezindeki Fionia Adası'nda bulunan büyüleyici bir şehirdi ve burası, soyadı A harfiyle başladığı için kitapları odamdaki rafımda *Astronomi, Yeni Başlayanlar İçin* başlıklı kitabın yanında duran ünlü yazar Hans Christian Andersen'in doğduğu yerdi. Zaten bu durum bir tartışma konusu olmuştu, çünkü Papim kitapların alfabetik sırayla yerleştirilmesinde ısrar ederken, Berkeley kütüphanesinde çalışmakta olan Nenemse kitapların konularına göre düzenlendiklerini ileri sürüyordu. Fionia Adası'nın rehberde anlatıldığı kadar büyüleyici olup olmadığını hiçbir zaman öğrenemedim, çünkü orayı tanıma fırsatımız olmadı. Marta Otter, önlerinde bir parçacık çimeni bulunan birbirinin eşi evlerin bulunduğu bir mahallede oturuyordu, onunkini ötekilerden ayıran şeyse, aynı eşi bendeki camdan bir kürenin içinde bulunan, bir kayanın üstünde oturan alçıdan yapılmış bir denizkızıydı. Sanki Nenemin bu ziyareti ona haber vermek için aylarca önceden yazdığını, California'dan ayrılmadan önce bir kez daha tekrarladığını, bir gün önce de Kopenhag'dan telefon ettiğini unutmuş gibi, kapıyı yüzünde bir şaşkınlık ifadesiyle açtı. Bizleri resmî bir el sıkışıyla selamlayarak içeri davet etti ve oğulları Hans ile Vilhelm'i tanıştırdı; dört ve iki yaşındaki bu çocuklar o kadar beyazdılar ki karanlıkta ışıldıyorlardı.

Evin içi, Kopenhag Oteli'ndeki odayla aynı stilde döşenmiş olarak tertemiz, kişiliksiz ve iç karartıcıydı; oteldeyken banyoda yalnızca beyaz mermerden minimalist olarak tasarlanmış dümdüz yüzeylerin üzerinde muslukları bulamadığımız için duş alamamıştık. Oteldeki yemekler de dekorasyon kadar sadeydi, kendini kazıklanmış gibi hisseden Nenem fiyatta indirim yapmalarını istemişti. "Bizden dünyanın parasını alıyorsunuz, oysa burada

oturacak bir sandalye bile yok!" diye itiraz etmişti, yalnızca çelikten koskoca bir masayla camdan bir tüpün içinde tek bir enginarla yapılmış bir çiçek aranjmanının bulunduğu resepsiyonda. Marta Otter'ın evindeki tek süs eşyası da Kraliçe Margrethe yaptığı oldukça güzel bir tablonun kopyasıydı; Margrethe kraliçe olmasaymış sanatçı olarak daha çok beğenilirmiş.

Gri plastikten rahatsız bir kanepeye oturduk, göze koskocaman görünen valizim Papimin ayaklarının dibinde duruyordu, Nenem de ben fırlayıp dışarı kaçmayayım, diye kolumdan sımsıkı tutmuştu. Annemi tanımak için yıllarca onların başının etini yemiştim, ama o anda, tanımadığım o kadınla ve küçük kardeşlerim olan o akçıl tavşanlarla iki hafta geçirme düşüncesi karşısında dehşete kapılmış bir halde oradan kaçıp gitmeye can atıyordum. Marta Otter kahve yapmak için mutfağa gidince, Papimin kulağına, beni bu evde bırakacak olursa kendimi öldüreceğimi fısıldadım. O da aynı şeyi karısına fısıldadı ve aradan otuz saniye bile geçmeden ikisi de bu seyahatin bir hata olduğuna karar verdiler; torunları ömrü boyunca o Laponyalı prenses efsanesine inanmayı sürdürse çok daha iyi olacaktı.

Marta Otter geri döndüğünde elindeki kahve fincanları o kadar minikti ki kulpları bile yoktu, şekerle kremayı birbirlerine geçirme ritüeli o gergin havayı birazcık rahatlatmıştı. Bembeyaz kardeşlerim, rahatsız etmesin diye sesi kapalı olan bir televizyonun karşısına bir hayvan programı seyretmeye oturdular, büyükler de sanki ben ölmüşüm gibi benden söz etmeye koyuldular. Büyükannem çantasından bir aile albümü çıkararak anneme resimleri birer birer açıklamaya girişti: Maya iki haftalıkken çıplak olarak II. Paul Ditson'un o koskoca ellerinin bir tekinin içinde, Maya elinde bir ukulele ve üstünde Hawaii elbisesiyle üç yaşında, Maya altı yaşında futbol

oynarken. O arada ben de ölçüsüz bir dikkatle yeni ayakkabılarımın bağcıklarını incelemekle meşguldüm. Marta Otter benim Hans ile Vilhelm'e çok benzediğim yorumunu yaptı, oysa aramızdaki tek benzerlik üçümüzün de iki ayaklı olmamızdı. Öyle sanıyorum ki benim dış görünümüm annemin içini gizlice rahatlatmıştı, çünkü bende babamın Latin Amerika genlerinden eser yoktu ve bir karambolde İskandinav diye geçebilirdim.

Kırk saatmiş gibi uzun gelen kırk dakika sonra büyükbabam taksi çağırmak için telefonu rica etti, çok geçmeden, giderek büyüyen ve bir fil kadar ağırlaşan o valizin lafını hiç ağzımıza almadan, vedalaşarak ayrıldık. Kapıdayken Marta Otter alnıma çekingen bir öpücük konduraraq bağlantı halinde olacağımızı, Hans ile Vilhelm, Disneyworld'ü görmek istediklerinden bir-iki yıla kadar California'ya gideceklerini söyledi. "Ama orası Florida'da," diye açıkladım. Nenem çimdikleyerek susturdu beni.

Taksiye bindiğimizde Nenem, neşe içinde, annemin yokluğunun hiç de talihsizlik olmadığı gibi Tanrı'nın bir lütfu olduğunu söyledi, çünkü ben, Danimarkalı bir kadının minimalist çevresinde büyümek yerine, Berkeley'de rengârenk duvarları ve koskoca bir astronomi kulesi olan o büyülü evde, şımartılarak özgür bir biçimde büyümüştüm. Çantamdan içinde o minik denizkızının oturduğu cam küreyi çıkardım, taksiden inerken onu koltuğun üstünde bıraktım.

Marta Otter'a yaptığımız o ziyaretten sonra aylarca içime kapandım. O yıl Noel'de Mike O'Kelly, beni avutmak için hediye olarak, üstü kareli bir mutfak beziyle örtülü bir sepet getirdi bana. Bezi kaldırınca, bir başka mutfak bezinin üstünde mışıl mışıl uyumakta olan, greyfrut büyüklüğünde beyaz bir köpek yavrusuyla karşılaştım. "Adı Daisy, ama adını değiştirebilirsin," dedi bana. Daisy'ye sırılsıklam âşık olmuştum, onun arkadaş-

lığının bir dakikasını bile kaçırmamak için okuldan eve koşa koşa dönüyordum, benim sırdaşım, benim dostum, benim oyuncağımdı o, koynumda yatıyor, benim tabağımdan yemek yiyor, kucağımda dolaşıyordu, ağırlığı iki kilo bile yoktu. O hayvan beni sakinleştirerek o kadar mutlu etti ki Marta Otter'ı bir daha aklıma getirmedim. Aradan bir yıl geçtikten sonra Daisy ilk kez kızışma dönemine girdi, içgüdüsü çekingenliğinden baskın çıktı ve sokağa kaçtı. Ama fazla uzağa gidemedi, çünkü bir araba köşe başında onu ezerek ânında öldürmüştü.

Bu haberi bana verecek cesareti olmayan Nenem Papimi uyarmış, o da üniversitedeki işini gücünü bırakarak beni okuldan almaya gelmiş. Beni sınıftan çağırdılar, onu orada beni bekler görünce, o daha bir şey söylemeden ne olduğunu anladım. Daisy! Onun koştuğunu gördüm, otomobili gördüm, o minik köpeğin cansız bedenini gördüm. Papim beni kocaman kollarının arasına aldı, göğsüne bastırarak benimle birlikte ağladı.

Daisy'yi bir kutuya koyarak bahçeye gömdük. Nenem, Daisy'ye olabildiğince benzeyen başka bir köpek almak istedi, ama Papim bütün meselenin onun yerine bir başkasını koymak değil, onsuz yaşamak olduğunu söyledi. "Yapamam, Papi, onu öyle çok seviyordum ki!" diye hıçkırdım, teselli bulamaz bir halde. "O sevgi senin içinde, Maya, Daisy'de değil. Onu başka hayvanlara verebilirsin, artanını da bana verirsin," diye karşılık verdi benim o bilge büyükbabam. Yas ve sevgiyle ilgili olarak aldığım o ders şimdi işime yarayacak, çünkü doğrusu ben Daniel'i kendi canımdan çok sevmiştim ama Papimden ya da Daisy'den fazla değil.

Felaketler hep art arda geldiğinde buralarda dedikleri gibi, kötü haberler, ama çok kötü haberler üst üste bindi; önce Daniel'inki, şimdi de bu. Aynen korktuğum

gibi FBI benim izimi bulmuş ve Memur Arana, Berkeley'e gitmiş. Manuel'in beni sakinleştirmek için dediği gibi, öyle olması Chiloé'ye de geleceği anlamına gelmiyor, ama korku içindeyim, çünkü geçen yılın kasım ayından beri beni arama zahmetine girdiyse, şimdi ailemin yerini saptadığına göre bundan vazgeçmeyecektir.

Arana, büyükannemlerin kapısına dikilmiş, sivil giyimliymiş ama polis kokartını havada sallıyormuş. Nenem mutfaktaymış, babam da Mike O'Kelly'nin suçlu gençleriyle ilgili bir konu olduğunu sanarak onu içeri almış. Arana'nın bir sahte para konusunu soruşturmakta olduğu ve Maya Vidal'e, namı diğer Laura Barron'a bazı sorular sorması gerektiği haberi Nenem için nahoş bir sürpriz olmuş; Arana, dosyanın aslında kapatılmış olduğunu, ama kızın tehlikede bulunduğunu, kendisininse onu korumak zorunda olduğunu da eklemiş. Nenem ile babama Arana'nın namuslu bir polis olduğunu ve bana her zaman iyi davrandığını anlatmamış olsaydım, geçirdikleri korku daha beter olacaktı.

Nenem ona, beni nasıl bulduğunu sormuş, Arana da, Nenemin Manuel'e yolladığı mesajda dediği gibi burnunun av köpeği gibi koku almasıyla böbürlenerek bunu nasıl yaptığını onlara anlatmakta bir sakınca görmemiş. Polis memuru en basit ipucuyla işe başlamış, yani Emniyet Müdürlüğü'nün bilgisayarında 2008 yılı boyunca ülke içinde kaybolan kızların listesini incelemiş. Daha önceki vakaları araştırmak ona gereksiz görünmüş, çünkü beni tanıdığında benim sokaklarda uzun bir süreden beri olmadığımın farkına varmışmış; oysa kayıp gençler kimsesizlik damgasını şaşmaz bir şekilde hemen taşımaya başlıyorlarmış. Listelerde düzinelerle kız varmış, ama o, Nevada ve sınırdaş eyaletlerdeki on beşle yirmi yaş arasındaki kızlarla yetinmiş. Vakaların çoğunda, bazıları pek yeni olmamakla birlikte kızların fotoğrafları varmış.

Kendisi iyi bir fizyonomist olduğundan listeyi yalnızca dört kıza indirgeyebilmiş, onların arasında da bir tanesi dikkatini çekmiş, çünkü kayıp ilanının tarihi, 2008 Haziran ayında Brandon Leeman'ın sözde yeğenini tanıdığı tarihle örtüşüyormuş. O fotoğrafı ve verilen bilgileri inceleyince Maya Vidal adındaki o kızın aradığı kişi olduğu sonucuna varmış, benim gerçek adımı, geçmişimi ve Oregon'daki akademiyle ailemin California'daki adreslerini böylelikle öğrenmiş.

Meğer babam, tahminlerimin tersine, beni aylarca aramış ve benimle ilgili bilgileri ülkedeki tüm karakollara ve hastanelere vermişmiş. Arana, akademiye telefon etmiş, eksik olan ayrıntıları öğrenmek üzere Angie'yle konuşmuş ve böylece babamın eski evine ulaşmış, oranın yeni sakinleri de büyükannemlerin o kocaman rengârenk evinin adresini ona vermişler. "Bu vakaya başka bir memuru değil de beni atamış olmaları büyük şans, çünkü ben Laura'nın ya da Maya'nın iyi bir kız olduğundan eminim, işler onun için karmaşık bir hal almadan ona yardım etmeyi istiyorum. Onun bu suça katılmasının pek önemli bir anlamı olmadığını kanıtlamayı düşünüyorum," demiş Arana, açıklamasının en sonunda.

Arana'nın bu kadar uzlaşmacı tutumu karşısında Nenem onu sofraya davet etmiş, babam da en iyi şarabından bir şişe açmış. Polis memuru, kasım ayının bu puslu akşamında çorbanın mükemmel olduğunu söylemiş, "Yoksa bu ülkenizin tipik bir yemeği mi, hanımefendi?" diye de sormuş. Nenemin şivesi dikkatini çekmişmiş. Babam bunun, aynı içtikleri şarap gibi, Şili'ye özgü bir tavuk yahnisi olduğunu, annesiyle kendisinin o ülkede doğduklarını anlatmış. Memur, Şili'ye sık sık gidip gitmediklerini sormuş, babam da gitmeyeli otuz yıldan fazla olduğunu söylemiş. Polis memurunun söylediği her bir kelimeyi dikkatle dinleyen Nenem, çok fazla konu-

şuyor, diye oğlunun bacağına masanın altından bir tekme savurmuş. Arana, aile hakkında ne kadar az şey bilirse o kadar iyiymiş. Memurun küçük bir yalanının kokusunu aldığından tetikte bekliyormuş. Ne sahte paraları, ne de klişeleri ele geçirebildiklerine göre, bu dava nasıl kapatılmış olabilirmiş ki? O dergideki Adam Trevor'la ilgili röportajı Nenem de okumuş ve uluslararası sahte para trafiğini aylar boyunca incelemişmiş, kendini bu konuda bir uzman olarak görüyormuş ve o klişelerin ticari ve stratejik değerini iyi biliyormuş.

Nenem, yasalarla işbirliği yapmaya hazır olduğunu göstererek Arana'ya onun kendisinin de edinebileceği kadar bilgi vermiş. Torununun geçen yılın haziran ayında Oregon'daki akademiden kaçmış olduğunu, onu boş yere arayıp durduklarını, sonunda Las Vegas'taki bir kiliseden kendilerini telefonla aradıklarını, o sırada Maya'nın babası uçuşta olduğundan torununu kendisinin gidip oradan aldığını söylemiş. Onu çok kötü ve tanınmaz bir halde bulduğunu, güzel, atletik ve zeki bir kız olan torununu bir uyuşturucu bağımlısına dönüşmüş olarak görmenin kendisi için çok zor olduğunu anlatmış. Hikâyesinin bu noktasında büyükannem üzüntüsünden zorlukla konuşabiliyormuş. Babam da kızını San Francisco'da bir rehabilitasyon kliniğine yatırdıklarını, ama programı sona ermeden birkaç gün önce kızın yeniden kaçtığını ve nerede olduğunu hiç bilmediklerini eklemiş. Maya yirmi yaşını bitirmiş bulunuyormuş, eğer istediği oysa, hayatını mahvetmesini engelleyemezlermiş.

Memur Arana'nın onların bu anlattıklarının ne kadarına inandığını hiçbir zaman öğrenemeyeceğim. "Maya'yı bir an önce bulmam çok önemli. Onu ele geçirmeye hazır caniler dolaşıyor ortalıkta," demiş, o arada federal bir suça yardım ve yataklık etme suçundan ne kadar hüküm giyilebileceği konusunda da onları uyarmış. Polis

memuru şarabın geri kalanını içmiş, krem karameli pek beğenmiş, akşam yemeği için teşekkür etmiş ve vedalaşmadan önce Maya Vidal'den bir haber alır ya da soruşturma için yararlı olabilecek herhangi bir ayrıntıyı hatırlarlarsa diye onlara kartvizitini bırakmış. "Bulun onu, Memur Bey, lütfen bulun," diye ona yalvarmış büyükannem, kapıda dururlarken, yanakları gözyaşlarından sırılsıklam bir halde yakasının kıvrımlarından tutarak. Polis memuru gider gitmez Nenem o dramatik ağlamasını kesmiş, paltosunu sırtına geçirmiş, babamı kolundan tuttuğu gibi o eski püskü arabasına atıp Mike O'Kelly'nin dairesine götürmüş.

California'ya geldiğinden beri uyuşuk bir sessizliğin içine gömülmüş olan Freddy, Memur Arana'nın Berkeley'de ortalığı koklayarak dolaştığını duyunca kış uykusundan uyanmış. Çocuk, bir önceki yılın kasım ayında beni Olympia Pettiford'un kollarında bıraktığı gün ile ondan yedi ay sonra geçirdiği böbrek ameliyatı arasındaki hayatıyla ilgili hiçbir şey söylememişmiş, ama Arana'nın kendisini tutuklayabileceği korkusuyla dili çözülmüş. Bana yardım ettikten sonra Brandon Leeman'ın binasına geri dönemediğini, yoksa Joe Martin'le Çinli'nin kendisini lime lime edeceklerini anlatmış onlara. Başka hiçbir yerde o uyuşturucu bolluğunu bulamayacağından, sırf umutsuzluk yüzünden o binaya göbeğinden bağlıymış, ama oraya yaklaşması büyük bir risk oluşturuyormuş. Brandon Leeman'ın ölümünün ardından kendimi o adamlardan kurtarabileyim diye beni spor salonundan tam zamanında çıkarmakla benim kaçışımda parmağı olduğu halde, öyle olmadığına o zorbaları asla inandıramazmış.

Freddy, Olympia'nın evinden ayrılınca otobüse atlayarak sınırda bir arkadaşının bulunduğu bir kasabaya gitmiş, orada zar zor bir süre hayatta kalabilmiş, ta ki so-

nunda geri dönme ihtiyacı artık dayanılmaz bir hal alana kadar. Las Vegas'ta araziyi iyi tanıyormuş, yolunu gözü kapalı bile bulabilirmiş, nereden mal edinebileceğini biliyormuş. Joe Martin ve Çinli'den kaçınmak amacıyla eskiden dolaştığı yerlerden uzak kalmak için önlemini alarak uyuşturucu satmak, hırsızlık etmek, sokaklarda yatıp kalkmak suretiyle, giderek daha da hasta düşerek hayatta kalabilmiş, ama sonunda kendini hastanede, daha sonra da Olympia Pettiford'un kollarında bulmuş.

Freddy'nin henüz sokaklarda dolaştığı sıralarda, Joe Martin'le Çinli'nin cesetleri çölde yakılmış bir arabanın içinde bulunmuş. Çocuk o haydutlardan kurtulduğu için rahatlamış olsa da bu hali uzun sürmemiş, çünkü bağımlılar ve suçlular âleminde dolaşan söylentilere göre, işlenen bu suç polisin intikamı olmanın özelliklerini taşıyormuş. Emniyet Müdürlüğü'ndeki ilk rüşvet haberleri basında yer almışmış ve Brandon Leeman'ın ortaklarının ikisinin de öldürülmesinin bunlarla ilgisi olsa gerekmiş. Suç işlenen ve mafyanın kol gezdiği bir şehirde rüşvet olağan bir şeymiş, ama bu kez piyasada sahte paralar dolaşıyor ve işin içine FBI karışmış bulunuyormuş; rüşvetçi polisler bu skandalı ne pahasına olursa olsun önlemeye çalışacaklarmış, çöldeki o cesetler de gereğinden fazla konuşmaya niyetlenen kişilere bir uyarı niteliği taşıyormuş. Suçlular Freddy'nin Brandon Leeman'ın yanında kaldığını biliyorlarmış, gerçi çocuk onları hiçbir zaman görmemiş olduğundan aslında kimliklerini tespit edecek durumda olmadığı halde, uyuşturucu bağımlısı bir veledin kendilerini mahvetmesine göz yummayacaklarmış. Freddy'nin dediğine göre, Brandon Leeman o polislerden birine Joe Martin'le Çinli'yi ortadan kaldırma görevini vermişmiş, bu da Brandon'ın Beatty'ye yaptığımız yolculuk sırasında bana itiraf ettiği şeyle örtüşüyor, ama Brandon, fark ettirmeden piyasaya sürebileceğini sanarak o kişiye öde-

meyi sahte banknotlarla yapma aptallığı göstermiş. İşler kötü gitmiş, paraların sahte olduğu anlaşılmış, polis bu planı Joe Martin ile Çinli'ye açıklayarak intikamını almış, onlar da hemen o gün Brandon Leeman'ı öldürmüşler. O iki gangster Leeman'ı öldürme talimatını telefonla alırlarken Freddy bunu duymuş, sonra da bu talimatın polis tarafından verildiği sonucuna varmış. Cinayetin işlendiğine tanık olduktan sonra da beni uyarmak üzere koşa koşa spor salonuna gitmiş.

Aradan aylar geçtikten sonra, Joe Martin ile Çinli beni sokakta kaçırarak, paranın geri kalanının nerede olduğunu itiraf etmeye zorlamak için o apartman dairesine götürdüklerinde, Freddy bana yeniden yardım etti. Çocuk beni o şiltenin üstünde bağlanmış ve ağzım tıkanmış olarak bir rastlantı sonucu bulmuş değildi, Joe Martin'in ceptelefonuyla konuştuğunu, sonra da Çinli'ye Laura Barron'ın yerini saptadıklarını söylediğini duymuş. Üçüncü katta saklanmış, onların benimle birlikte geldiklerini, az sonra da tek başlarına çıktıklarını görmüş. Ne yapacağını bilemeyerek bir saatten fazla beklemiş, sonunda daireye girerek bana ne yaptıklarını görmeye karar vermiş. Telefonda Brandon Leeman'ı öldürmeleri emrini veren ses ile daha sonra o katillere beni nerede bulabileceklerini söyleyen sesin aynı olup olmadığı, ayrıca o sesin eğer tek bir kişiyse o rüşvetçi polise ait olup olmadığı bilinmiyormuş, çünkü bunlar birkaç kişi de olabilirlermiş.

Mike O'Kelly ile büyükannem, yürüttükleri tahminleri, Memur Arana'yı ellerinde kanıt olmaksızın suçlayacak kadar ileri götürmemişler, ama onu şüpheliler listesinden de silip atmamışlar, tıpkı Freddy'nin de silmediği, bu yüzden de korkudan titrediği gibi. Joe Martin ile Çinli'yi çölde ortadan kaldıran adam –ya da adamlar– ele geçirecek olurlarsa ona da aynı şeyi yapabilirler. Nenem, o alçak herif Arana olsaydı, Las Vegas'tayken Freddy'den

kurtulmuş olurdu, diye iddia etmiş, ama Mike'a bakılırsa hastanedeki bir hastayı ya da İsa'nın o görmüş geçirmiş Dulları'nın koruması altındaki bir kişiyi öldürmek zor olurmuş.

Manuel, Doktor Puga'ya muayene olmak için yanında Blanca'yla birlikte Santiago'ya gitti. O arada Juanito Corrales, benimle kalsın da Harry Potter'ın dördüncü cildini bir an önce bitirelim diye bizim eve geldi. Daniel'le ilişkimi kestiğimden, daha doğrusu o benimle ilişkisini kestiğinden beri aradan bir haftadan fazla zaman geçmişti, ama ben hâlâ içimde dayak yemişim gibi bir duyguyla, ağlamaklı bir halde, uyurgezer gibi dolaşıyordum ortalıkta, ama işime geri dönmüştüm. Okulda yaz tatilinden önceki son haftalardaydık, sınıfa gitmezlik edemezdim.

9 Aralık Çarşamba günü Juanito'yla birlikte Doña Lucinda'dan yün almaya gittim, çünkü Manuel'e benim şu korkunç atkılarımdan birini örmeye niyetleniyordum, onun için en azından bunu yapabilirdim. Benim ortalığı yıkma krizimden kurtulmuş şeylerden biri olan yün tartımızı da yanımda götürdüm, çünkü onunkinin rakamları zamanın etkisiyle silinmiş; kadıncağızın gününü tatlandırmak için de ona armutlu bir kek götürdüm, kekim yamyassı çıktı ama ne olursa olsun o beğenir. Sokak kapısı 1960'taki depremde kilitli kalmış, o gün bu gündür arka kapıyı kullanıyormuş, başıboş dolaşan tavukların, kafesler içindeki tavşanların ve eskiden peynir yapmak için süt veren ama artık hiçbir zorunlulukları olmaksızın kocamışlığın tadını çıkaran bir çift keçinin karmaşası arasında, marihuanaların ekili olduğu, ocağın ve yün boyamakta kullanılan teneke tamburların bulunduğu avludan geçmek gerekiyor. Fakin, burnu havada, ortalığı koklayarak yan yan yürümesiyle peşimizden geliyordu, bu

yüzden de daha eve girmeden ne olduğunu anlamış ve telaşla ulumaya başlamıştı. Çok geçmeden çevredeki öteki köpekler de ona öykünmeye koyuldular, haberi birbirlerine ulaştırmalarıyla az sonra adanın her yerinden ulumalar yükseliyordu.

Evin içinde Doña Lucinda'yı, üstünde ayin kıyafeti, elinde tespihi, bembeyaz seyrek saçları sımsıkı bir topuz halinde taranmış olarak, sönmüş olan sobanın yanındaki hasır sandalyesinde artık soğumuş bir halde otururken bulduk. Bu dünyadaki son günü olduğunu sezinleyince, ölümünden sonra kimseye zahmet vermemek için kendi kendine hazırlanmıştı. Yanında yere oturdum, o arada Juanito da konu komşuya haber vermeye gitti, köpeklerin bir ağızdan ulumalarına kapılarak onlar da zaten gelmek üzereymişler.

Cuma günü naaşın başında beklemek için adada kimse işe gitmedi, cumartesi de hepimiz cenazeye gittik. Yüz yaşın üstündeki Doña Lucinda'nın ölümü herkeste bir şaşkınlık yaratmıştı, çünkü hiç kimse onun ölümlü olduğunu aklından geçirmiyordu. Evdeki cenaze nöbeti için komşu kadınlar sandalyeler getirdiler, kalabalık yavaş yavaş gelerek sonunda bütün avluyu ve sokağı doldurdu. Yaşlı kadını, alelade bir tabutun içinde, etrafında saksılar ve plastik şişeler içinde bol bol çiçeklerle, güllerle, ortancalarla, karanfiller ve zambaklarla, yemek yediği ve yünlerini tarttığı masanın üstüne yatırdılar. Doña Lucinda'nın boyu zamanla öylesine küçülmüştü ki, naaşı kutunun yalnızca yarısını kaplıyordu, yastığın üzerindeki kafası da tıpkı bir çocuk kafası gibiydi. Masanın üstüne içlerinde artık mumlar bulunan bir çift kulplu kısa şamdan ve düğününde çekilmiş bir resmini koymuşlardı, elle renklendirilmiş olan resimde, demode üniformasını giymiş bir askerin kolunda gelinliğiyle görülüyordu, altı kocasının doksan dört yıl önceki ilkiymiş o asker.

Adadaki kilise görevlisi, kadınlara bir tespih duasıyla aykırı tonlarda ilahiler okuttu, o arada avludaki masaların başında oturan erkekler de soğanlı domuz yahnisi ve birayla efkâr dağıtıyorlardı. Ertesi gün gezgin rahip çıkageldi; vaazlarının uzunluğu yüzünden "Üç Gelgit" diye isim taktıkları bu misyoner, vaaz vermeye gelgit zamanı başladı mı üçüncü gelgitte bitirirmiş; rahip cenaze ayinini yönetirken kilise insanlarla, mumların dumanıyla ve kır çiçekleriyle öylesine tıka basa doluydu ki, ben artık öksüren melek hayalleri görmeye başlamıştım.

Tabut, iki şamdanla birlikte üzeri beyaz haçlı siyah bir kumaşla örtülü olarak mihrabın önündeki madeni bir ayağın üstünde duruyordu, bana açıkladıklarına göre "cesedi patlayacak olursa" diye altına bir de leğen konmuştu. Bunun ne olduğunu bilmiyorum ama kulağa kötü geliyor. Cemaat dualar etti, gitar eşliğinde Chiloé şarkıları söyledi, daha sonra Üç Gelgit söz alarak altmış beş dakika boyunca sözü bir daha bırakmadı. Doña Lucinda'yı övmekle işe başladı, çok geçmeden konudan ayrılarak lafı siyasi konulara, somon çiftliklerine ve futbola getirdi, o arada biz müminlerin kafalarımız önümüze düşüyordu. Bu misyoner Şili'ye elli yıl önce gelmiş ama hâlâ yabancı şivesiyle konuşuyor. Sıra Komünyon'a gelince birçok kişi gözyaşı dökmeye başladı, gözyaşları biz geri kalanlara da bulaştı, artık sonunda gitaristler bile ağlıyorlardı.

Ayin sona erip de ölüm çanları çalınca, sekiz erkek hiçbir ağırlığı olmayan tabutu kaldırdılar, ağır adımlarla sokağa çıktılar, mihraptaki bütün çiçekleri alan halk da peşlerinden yürüyordu. Mezarlıkta rahip Doña Lucinda'yı bir kez daha kutsadı, tam onu çukura indirecekleri sırada tekne marangozuyla oğlu soluk soluğa yetiştiler, mezara koymak için küçücük bir ev getirmişlerdi, alelacele yapılmıştı ama kusursuzdu. Doña Lucinda'nın hayatta hiçbir akrabası olmadığından, cesedi de Juanito'yla

ikimiz bulduğumuzdan, insanlar, acılarını dağıtacak sert bir şeyler içmek için hep birlikte Taberna del Muertito'ya gitmeden önce, iş görmekten nasırlaşmış elleriyle çabucak elimizi sıkarak bize başsağlığında bulunmak üzere sırayla önümüzden geçtiler.

Denizden sis yükselmeye başladığında mezarlıktan en son giden ben oldum. İki günlük o yas boyunca Manuel ile Blanca'yı ne kadar aradığımı, ada halkı tarafından o kadar sevilen Doña Lucinda'yı, onunkiyle karşılaştırıldığında Carmelo Corrales'in cenazesinin ne kadar tenha olduğunu düşünüyordum, ama her şeyden çok da Papimi düşünüyordum. Nenem onun küllerini gökyüzünün olabildiğince yakınındaki bir dağın üstüne serpmek istiyordu, ama aradan dört yıl geçti, o küller hâlâ onun komodininin üstündeki seramik bir kavanozun içinde bekliyor. Papimin varlığını havada hisseder, küllerini bu adaya getirerek mezarlıkta denize bakan bir yere gömmek, mezarın üstüne de onun o koskoca yıldız kulesinin minyatür bir kopyasını koymak için ondan izin alırım umuduyla, tepedeki patikadan Pincoya Mağarası'na doğru tırmandım, ama Papim onu çağırdığımda değil, kendi canı istediğinde geliyor, bu kez tepenin üstünde onu boşu boşuna bekledim. Daniel'le olan aşkımızın sona ermesiyle son derece alıngan bir şekilde, kötü önseziler yüzünden de korku içinde dolaşıyorum.

Deniz yükselmekteydi, sis giderek yoğunlaşıyordu, ama yukarıdan bakılınca mağaranın ağzı hâlâ seçilebiliyordu; biraz daha ileride kayaların üstünde uyuklayan fokların hantal karaltıları görülüyordu. O yalıyar, aşağıya dimdik inen yalnızca altı metrelik bir yer, Juanito'yla birlikte birkaç kere oradan aşağı inmiştik. Bunun için insanın çevik ve şanslı olması gerekiyor, yoksa ayağı kayıp boynunu kırması işten bile değil, zaten bu yüzden orayı turistlere yasakladılar.

Kafama yediğim darbe yüzünden beynim yarım yamalak çalıştığı halde, şu son günlerin olaylarını, bana anlattıkları şekliyle, benim de hatırladığım kadarıyla özetlemeye çalışacağım. Geçirdiğim bu kazanın anlaşılmaz yanları var, ama burada hiç kimse bunu ciddi olarak araştırmak niyetinde değil.

Sisin hızla silmekte olduğu manzarayı uzun bir süre yukarıdan seyretmiştim; denizin o gümüşsü aynası, kayalar ve foklar puslu havanın griliği içinde gözden kaybolmuşlardı. Aralık ayında ışıklı günler de oluyor, bunun gibi sisli ya da bir an içinde sağanağa dönüşebilen, neredeyse hissedilmez çisentili soğuk günler de. O cumartesi sabahı gün pırıl pırıl bir güneşle doğmuş, sabah saatlerinde hava bulutlanmaya başlamıştı. Mezarlıkta narin bir pus havada dalgalanıyor, o sahneye köyde herkesin büyük büyük büyükannesi olan Doña Lucinda'yı uğurlamaya uygun bir melankoli havası katıyordu. Aradan bir saat geçtikten sonra tepenin üstündeyken bütün dünya, sanki benim ruhsal durumumu anlatırmış gibi pamuğumsu bir örtüyle sarmalanmıştı. Daniel'i kaybettiğimde beni altüst eden o öfke, utanç, düş kırıklığı ve ağlayıp yakınma hali yerini tıpkı o sis gibi belirsiz ve değişken bir hüzne bırakmıştı. Manuel Arias'a göre insanlık tarihinin en sıradan trajedisi olan aşk hüsranı deniyormuş buna, ama insanın yüreğini nasıl da yakıyor. Sis insanı tedirgin eder, tıpkı Mike O'Kelly'nin bayıldığı ve katilin Thames Nehri'nden yükselen sisin kendisini koruyacağına güvendiği Londra'da geçen o cinayet romanlarında olduğu gibi, iki metre ötede ne gibi tehlikelerin pusuda olduğunu kim bilebilir?

Üşümüştüm, nemli hava yeleğimden içeri geçmeye başlıyordu, o kesin ıssızlığın içinde korkuyordum da. Papim olmayan birinin varlığını hissettim, sanki yakınımda büyük bir hayvan varmış gibi hafifçe tehditkâr bir şeydi bu, bana kötü oyunlar oynayan hayal gücümün yeni bir

ürünü olarak aklımdan çıkardım onu, ama tam o sırada Fákin hırladı. Ayaklarımın dibinde tetikteydi, sırtındaki tüyler dikilmiş, kuyruğu gergin, dişlerini gösteriyordu. Boğuk ayak sesleri duydum.

"Kim var orada?" diye bağırdım.

İki adım daha duydum, pusun içinde silikleşmiş bir insan silueti seçebildim.

"Köpeği tut, Maya, benim..."

Memur Arana'ydı. Sise ve o acayip görünümüne rağmen onu hemen tanımıştım, çünkü ekose pantolon, beyzbol kepi ve göğsünde asılı fotoğraf makinesiyle tıpkı Amerikalı turistler gibi kılık değiştirmişti. İçimi büyük bir yorgunluk, buz gibi soğuk bir dinginlik kapladı; bir yıl boyunca kaçma ve gizlenme, bir yıllık belirsizlik demek böyle sona eriyordu.

"İyi akşamlar, Memur Bey, sizi bekliyordum," dedim.

"Nasıl olur?" dedi, yanıma yaklaşarak.

Nenemin mesajlarından çıkardığım, kendisinin haydi haydi bildiği şeyleri ona ne diye anlatacaktım ki? Bana doğru attığı amansız her adımı bir süredir gözümün önüne getirerek bana erişmesinin ne kadar süreceğini hesaplayıp o ânı kaygıyla beklediğimi ona ne diye söyleyecektim? Berkeley'de aileme yaptığı ziyarette bizim Şili kökenimizi keşfetmişti, sonra da San Francisco'daki rehabilitasyon kliniğini terk ettiğim tarihi saptamış olmalıydı. Bağlantıları sayesinde pasaportumun yenilendiğini öğrenmesi ve o günlerde Şili'ye uçan iki havayolu şirketinin yolcu listelerini gözden geçirmesi hiç de zor olmamış olsa gerekti.

"Bu ülke çok uzun, Memur Bey. Nasıl oldu da Chiloé'ye gelebildiniz?"

"Tecrübelerimle. Çok iyi görünüyorsun. Seni Las Vegas'ta son gördüğümde Laura Barron adında bir dilenciydin."

Sanki içinde bulunduğumuz koşullar normalmiş gibi, sesinin tonu nazik ve teklifsizdi. Nenem ve babamla yemek yedikten sonra sokakta beklediğini, tıpkı tahmin ettiği gibi onların beş dakika sonra evden çıktıklarını gördüğünü birkaç kelimeyle anlattı bana. Eve kolaylıkla girmiş, üstünkörü bir araştırma yapmış, Daniel Goodrich'in onlara yollamış olduğu resimlerin durduğu zarfı bulmuş ve beni bir yerde gizledikleri hakkındaki kuşkuları böylelikle doğrulanmış. O fotoğraflardan biri dikkatini çekmiş.

"Öküzler tarafından çekilen o ev," diye onun sözünü kestim.

"İyi bildin. Sen öküzlerin önünde koşuyordun. Evin çatısındaki bayrağı Google'dan saptadım, 'Şili'de bir evin öküzlerle çekilmesi' diye yazdım, karşıma Chiloé çıktı. Youtube'da bir sürü fotoğraf ve ev çekmeyle ilgili üç tane video filmi vardı. Bir soruşturmanın bilgisayar sayesinde nasıl kolaylaştığı inanılmaz bir şey. O sahneleri çeken insanlarla temasa geçtim ve böylelikle Seattle'da Frances Goodrich diye bir kıza ulaştım. Chiloé'ye bir yolculuk yapacağımı ve verebileceği bazı bilgilere minnettar kalacağımı söyleyen bir mesaj yolladım ona, bir süre mesajlaştık. Chiloé'de bulunan kişinin kendisi değil, ağabeyi Daniel olduğunu anlatarak bana onun elektronik adresiyle telefon numarasını verdi. Daniel benim mesajlarımdan hiçbirini yanıtlamadı, ama ben onun sayfasına girdim, mayıs sonlarında bir haftadan fazla vakit geçirdiği bu adanın adı oradaydı."

"Ama benimle ilgili hiçbir kayıt yoktu, Memur Bey, o sayfayı ben de gördüm."

"Hayır yoktu, ama ailenin Berkeley'deki evinde bulunan resimlerin birinde o seninle birlikte görünüyordu."

Arana'nın elinde Interpol'den ya da Şili polisinden bir emir olmadan bana dokunamayacağı gibi saçma bir

fikir o âna kadar içime su serpmişti, ama bana ulaşmak için katetmiş olduğu o uzun yolu böyle anlatması beni gerçeklere geri döndürdü. Benim sığınağıma kadar gelmek için bu kadar zahmete katlandıysa, hiç kuşku yok bunu beni tutuklamak için yapmıştı. Bu adam olanların ne kadarını biliyordu acaba?

İçgüdüsel olarak geri geri gittim, ama o yavaşça kolumdan tutarak aileme söylemiş olduğu aynı şeyi tekrarladı, yani yalnızca bana yardım etmek niyetindeydi ve ben ona güvenmeliydim. Banknotların gizlice basıldığı yer nasıl olsa ortaya çıkarılmış olduğundan, paralarla klişeleri bulunca görevinin sona ereceğini söyledi, Adam Trevor tutuklanmış ve sahte dolar trafiği hakkındaki gerekli bütün bilgileri vermişti. Arana, Chiloé'ye kendi hesabına ve sırf mesleki gururu nedeniyle gelmişti, çünkü bu dosyayı bizzat kendisi kapatmak niyetindeydi. FBI'ın henüz benden haberi yoktu, ama Adam Trevor'un bağlı olduğu mafya çetesinin beni ele geçirmekte Birleşik Devletler yönetimi kadar kararlı olduğu konusunda uyardı beni.

"Anlarsın ya, ben seni bulabildiysem, o caniler da bulabilirler," dedi.

"Kimse beni o işle ilişkilendiremez ki," diye ona meydan okudum, ama sesimin tonu korkumu ele veriyordu.

"Elbette ilişkilendirir. Joe Martin ve Çinli denilen o iki gorilin seni Las Vegas'ta neden kaçırdıklarını sanıyorsun sen? Ha, yeri gelmişken, onlardan nasıl kaçtığını bilmek isterdim, hem de bir değil iki kez."

"Onlar pek zeki değillerdi, Memur Bey."

Paranoyak bir büyükanne ve dedektif kitaplarını bana ödünç vererek Sherlock Holmes'in sonuç çıkarma yöntemini bana öğreten bir İrlandalıyla birlikte Caniler Kulübü'nün kanatları altında büyümüş olmamın zaten hayatta bir şekilde işime yaraması gerekiyordu. Memur Arana, Joe Martin'le Çinli'nin Brandon Leeman'ın ölü-

münden sonra benim peşime düştüklerini nereden biliyordu? Ya da onun beni bir video filmi aşırırken yakaladığı aynı gün o adamların beni kaçırdıklarını? Bunun tek açıklaması, ilk başta kendisine sahte banknotlarla rüşvet verildiğini anlayınca Leeman'ı ve beni öldürmeleri emrini onlara Arana'nın verdiği, sonra da onları ceptelefonuyla arayarak beni nerede bulabileceklerini ve paranın geri kalanıyla ilgili bilgiyi benim ağzımdan nasıl alacaklarını söyleyenin de yine Arana olduğu şeklinde olabilirdi. Las Vegas'tayken o gün beni bir Meksika lokantasına götürüp de bana bir on dolarlık verdiğinde üzerinde üniforması yoktu, tıpkı aileme yaptığı ziyarette ve aynı anda o tepedeyken de olmadığı gibi. Bunun nedeni, dediği gibi kıyafet değiştirmiş olarak FBI ile işbirliği yapıyor olması değil, rüşvet yüzünden Emniyet Teşkilatı'ndaki görevinden alınmış olmasıydı. O da rüşvet alanlardan biriydi ve Brandon Leeman'la anlaşma yapmıştı; bu ganimet yüzünden dünyanın yolunu aşmıştı, yoksa görev duygusundan değil, hele bana yardım etmek için hiç değil. Arana yüzümdeki ifadeden çok fazla konuşmuş olduğunun herhalde farkına varmış olacak ki, ben tepeden aşağı koşmaya fırsat bulamadan tepki gösterdi. Demir gibi iki pençesiyle beni kıskıvrak yakaladı.

"Buradan ellerim boş olarak geri döneceğimi sanmıyordun, değil mi?" dedi, tehditkâr bir tavırla. "Aradığım şeyi bana ya iyilikle ya da zorla vereceksin, ama sana kötü bir şey yapmak zorunda kalmamayı yeğlerim. Bir anlaşmaya varabiliriz."

"Ne anlaşması?" diye sordum, dehşet içinde.

"Hayatın ve özgürlüğün karşılığında bu dosyayı kapatırım, adın soruşturmada görünmez, bir daha da kimse senin peşine düşmez. Dahası sana paranın yüzde yirmisini de veririm. Görüyorsun ya, ben cömert bir insanım."

"Brandon Leeman içinde para olan iki çantayı Beatty'

deki bir depoda sakladı, Memur Bey. Ben onları oradan çıkardım ve içindekileri Mojave Çölü'nde yaktım, çünkü beni onun suç ortağı olmakla suçlamalarından korkmuştum. Yemin ederim, doğruyu söylüyorum!"

"Sen beni ahmak mı sanıyorsun? Parayı ver! Klişeleri de!"

"Ben onları San Francisco Körfezi'ne attım."

"Sana inanmıyorum! Lanet olası orospu! Seni geberteceğim!" diye bağırarak beni sarsmaya başladı.

"Ne senin o lanet paran bende ne de o lanet klişelerin!"

Fákin bir kez daha hırladı, ama Arana acımasız bir tekmeyle onu uzağa fırlattı. Dövüş sanatlarında antrenman yapmış, şiddet olaylarına alışık olan güçlü kuvvetli bir adamdı, ama ben de ödleğin teki değilim, can havliyle ona karşı koydum. Her ne olursa olsun Arana'nın hayatımı bağışlamayacağını biliyordum. Çocukluğumdan beri futbol oynamışımdır, bacaklarım güçlüdür. Adamın taşaklarına bir tekme salladım, zamanında sezinleyerek savuşturunca tekme bacağına indi. Ayağımda sandaletlerim olmasaydı belki de kemiğini kırabilirdim, oysa darbenin etkisiyle ayak parmaklarım kırılmış, acısı akkor gibi beynimi delmişti. Arana, mideme indirdiği şiddetli bir yumrukla soluğumu kesmek için bunu fırsat bildi, sonra da üstüme atıldı, artık ondan sonrasını hatırlamıyorum, belki de yüzüme indirdiği bir başka yumrukla beni sersemletmişti, çünkü burnum kırılmış, dökülen dişlerimin yerine de yenilerini yaptırmam gerekecek.

Papimin silik yüzünü, beyaz ve saydam bir fonun üzerinde, esintiyle uçuşan kat kat tüllerin, bir gelin duvağının, bir kuyrukluyıldızın kuyruğunun arasında gördüm. Öldüm, diye düşündüm mutlulukla, boşlukta bedenimi hissetmeden, hiçbir yere bağlı olmaksızın bü-

yükbabamla birlikte havaya yükselmenin keyfine bıraktım kendimi. Juanito Corrales ile Pedro Pelanchugay, oralarda hiçbir Zenci beyefendinin olmadığına yemin ediyorlar, dediklerine göre tam da beni kaldırmaya çalışırlarken bir an için kendime gelmişim, ama sonra yeniden bayılmışım

Anestezi uykusundan Castro Hastanesi'nde uyandığımda bir yanımda Manuel, ötekinde Blanca, yatağın ayak ucunda da jandarma Laurencio Cárcamo duruyordu. "Ne zaman yapabilirseniz, küçükhanımcığım, benim birkaç sorucuğuma cevap verin, ne dersiniz?" diye dostça selamladı beni Cárcamo. Ama iki gün sonrasına kadar bunu yapamadım, anlaşılan kafama yediğim darbe beni gerçekten nakavt etmişti.

Jandarmanın soruşturması, İspanyolca bilmeyen bir turistin Doña Lucinda'nın cenazesinin ardından adaya geldiğini, insanların toplanmış olduğu Taberna del Muertito'ya gittiğini, kapıda karşılaştığı ilk kişi olan Juanito Corrales'e benim bir fotoğrafımı gösterdiğini ortaya çıkarmış. Çocuk, mağaraya giden dar ve dik yokuşu ona işaret etmiş, adam da o yöne doğru yola koyulmuş. Juanito Corrales gidip arkadaşı Pedro Pelanchugay'ı bulmuş, sırf meraklarından ikisi birlikte adamın peşine takılmaya karar vermişler. Tepeye vardıklarında Fákin'in havladığını duymuşlar, köpeğin sesi onları benim o yabancıyla birlikte bulunduğum yere yönlendirmiş ve tam vaktinde oraya ulaşarak kazaya tanık olmuşlar, ama uzaktan bakınca, sisin de etkisiyle, ne gördüklerinden tam olarak emin olamamışlar. Bu da ayrıntılarda neden çelişkiye düştüklerini açıklıyor. Dediklerine göre, o yabancıyla ben, sarp kayalığın kenarından eğilmiş mağaraya bakıyormuşuz, adam sendelemiş, ben onu tutmaya çalışmışım, dengemizi kaybetmişiz ve gözden kaybolmuşuz. Yukarıdan bakıldığında yoğun sis tabakası yüzünden ne-

reye düştüğümüz görünmüyormuş, biz onların seslenmelerine yanıt vermeyince iki çocuk yamaçtaki çıkıntılara ve köklere tutuna tutuna aşağı inmişler. Bunu daha önce de yapmışlarmış ve toprak az çok kuruymuş; bu da inişi kolaylaştırmış, yoksa ıslak zemin son derece kayganlaşıyor. Fokların korkusundan dikkatle yaklaşmışlar, ama her zaman bir kayanın üstünden haremini gözleyen erkek fok da dahil olmak üzere çoğunun suya atlamış olduklarını anlamışlar.

Juanito, beni mağaranın ağzıyla denizin arasındaki daracık kum şeridinin üstünde yerde yatar bulduğunu anlattı, adam da kayaların üstüne düşmüş ve bedeninin yarısı sudaymış. Pedro adamın cesedini gördüğünden kuşkulu, beni kanlar içinde görünce korkmuş ve hiçbir şey düşünemez olmuş, öyle dedi. Beni yerden kaldırmaya çalışmış, ama Juanito, Liliana Treviño'nun verdiği ilk yardım kursunu hatırlayarak beni kımıldatmamanın daha iyi olacağına karar vermiş ve Pedro'yu yardım istemeye yollamış, o arada kendisi de yanımda kalarak yükselen denizin bize erişmesinden kaygı duyduğundan beni tutmuş. Adama yardım etmek aklına gelmemiş, onun ölmüş olduğunu düşünmüş, çünkü o yükseklikten kayaların üstüne düşen hiç kimse hayatta kalamazmış.

Pedro uçurumdan yukarı maymun gibi tırmanmış, koşa koşa gittiği jandarma karakolunda kimseyi bulamamış, oradan Taberna del Muertito'ya giderek alarm vermiş. Birkaç dakika içinde kurtarma operasyonu düzenlenmiş, erkeklerden birkaçı tepeye yönelmişler ve içlerinden biri gidip jandarmaları bulmuş, onlar da ciple gelerek duruma el koymuşlar. Çok fazla içmiş olanların bazılarının niyetlendikleri gibi beni yukarıya iplerle çekmeye kalkışmamışlar, çünkü ben müthiş kan kaybediyormuşum. Kırılan kafamı sarmak için birisi gömleğini çıkarıp vermiş, ötekiler de uyduruk bir sedye yapmışlar,

o arada adanın yarısının etrafını dönmek zorunda kaldığından biraz gecikmiş olarak bir yardım sandalı da gelmekteymiş. Birkaç saat sonra, beni taşıma heyecanı yatıştığında, öteki kaza kurbanını aramaya başlamışlar, ama artık o zamana kadar hava kararmış olduğundan ertesi güne kadar beklemek zorunda kalmışlar.

Jandarmalar tarafından hazırlanan tutanak, yaptıkları soruşturma sonucunda öğrendiklerinden farklı olarak, tam bir eksiklikler şaheseri:

Aşağıda imzası bulunan astsubaylar Laurencio Cárcamo Ximénez ve Humilde Garay Ranquileo, dün, 5 Aralık 2009 Perşembe günü, bu köyde geçici olarak ikamet etmekte olan ve adanın kuzeydoğusundaki Pincoya uçurumu denilen yerde kaza geçirerek aşağı düşen Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı Californialı Maya Vidal'in yardımına gittiklerini tasdik ederler. Adı geçen hanım, imza sahipleri tarafından Donanma'dan talep edilen bir helikopterle götürüldüğü Castro Hastanesi'nde bulunmaktadır ve sağlık durumu istikrarlıdır. Kaza geçiren kadın, bu adanın yerlisi olan ve o sırada söz konusu uçurumun üstünde bulunan on bir yaşındaki Juan Corrales ve on dört yaşındaki Pedro Pelanchugay adlı çocuklar tarafından bulunmuştur. Gerektiği şekilde sorguya çekildiklerinde adları geçen tanıklar, yabancı bir erkek ziyaretçi olan bir başka kurbanın daha aşağıya düştüğünü sandıklarını söylemişlerdir. Pincoya Mağarası denilen yerdeki kayaların üstünde kırık bir fotoğraf makinesi bulunmuştur. Bu makine Cannon marka olduğundan, aşağıda imzası olanlar, kaza kurbanının bir turist olduğu sonucuna varmışlardır. Chiloé Adası Jandarması, halen sözü geçen yabancının kimliğini soruşturmaktadır. Corrales ve Pelanchugay adındaki çocuklar, her iki kaza kurbanının ayaklarının kaymasıyla söz konusu uçurumdan aşağı düştüklerini sanmaktadırlar, ancak sisli hava şartları yüzünden görüş mesafesi yeterli olmadığından bundan emin değildirler. Maya

Vidal hanımefendi kumun üzerine düşmüştür, ama turist beyefendi kayaların üzerine düşerek şiddetli darbe nedeniyle ölmüştür. Denizin yükselmesiyle cesedi akıntıyla açık denize sürüklenmiş ve bulunamamıştır.

Aşağıda imzası bulunan astsubaylar, tehlikeli koşulları nedeniyle başka hanımlar ve başka turistler, söz konusu adanın namına büyük halel getirecek şekilde hayatlarını kaybetmeden önce, Pincoya Uçurumu denilen yere bir güvenlik bariyerinin konulmasını bir kez daha talep etmektedirler.

O yabancının elinde bir fotoğrafla beni aramakta olduğu hakkında tek bir kelime yok. *Curanto* yemeğinin dışında pek az çekici yanı olan bizim bu küçük adamıza hiçbir turistin kendi hesabına asla gelmemiş olduğundan da hiç söz edilmiyor; çünkü turistler her zaman ekoturizm yapan acenteler tarafından grup halinde getiriliyorlar. Yine de hiç kimse jandarmaların raporundan kuşku duymadı, belki de adada sorun çıksın istemiyorlardır. Kimileri, boğulan adamı somon balıklarının yediğini, belki de eti soyulmuş kemiklerini bugünlerde denizin dışarı kusacağını söylüyorlar, kimileri de onu hayalet gemi *Caleuche*'nin alıp götürdüğüne, eğer öyleyse adamın beyzbol kepini bile bulamayacağımıza ciddi ciddi inanıyor.

Jandarmalar, çocukların korkutulmalarına meydan vermemek için konuyla yakından ilgilenen Liliana Treviño ile Aurelio Ñancupel'in önünde karakolda sorguladılar onları, avluda toplanıp sonuçları bekleyen bir düzine adalının en başında, Azucena'nın düşük yapmasının ardından gömüldüğü duygusal çöküntüden kurtulup matemden çıkarak savaşçı ruhunu geri kazanmış olan Eduvigis Corrales de vardı. Çocuklar zaten vermiş oldukları ifadeye daha fazla bir şey ekleyemediler. Jandarma Laurencio Cárcamo, oradan aşağı nasıl düştüğümüz hakkında bana bazı sorular sormak üzere hastaneye geldi, ama kazayı

karmaşık bir hale getirebilecek bir ayrıntı olan o fotoğraf konusunu atladı. Beni sorgulaması olaylardan iki gün sonraydı, o zamana kadar da Manuel Arias ona vermem gereken tek yanıtı bana belletmişti bile: Kafama yediğim darbeden dolayı aklım karışmış bir haldeydim ve olanları hatırlamıyordum. Ama yalan söylemeye gerek kalmadı, çünkü jandarma bana o sözde turisti tanıyıp tanımadığımı bile sormadı, beş yıldan beri talep etmekte olduğu güvenlik bariyeri meselesi yüzünden o yalnızca arazinin ayrıntılarıyla ve aşağıya düşmemizle ilgileniyordu. "Vatan hizmetindeki bendeniz, sözü geçen uçurumun kenarındaki tehlikeli durum konusunda üstlerini çoktan uyarmış bulunuyor, ama dünya böyledir işte, küçükhanımcığım, insanın sözünü dinlemeleri için masum bir yabancının oradan aşağı düşmesi gerekiyormuş."

Manuel'in dediğine göre, tüm köy halkı çocuklarla beni herhangi bir şüpheden uzak tutmak için delilleri karartıp kazanın üstüne toprak atarmış. Bazı durumlarda hiç kimsenin işine yaramayacak olan çıplak gerçekle kendi yakınlarına yardımcı olabilecek ketum bir sessizlik arasında bir seçim yapmaları gerekse, bu ikinciyi seçerler ve bu ilk kez olmazmış.

Manuel Arias'la baş başa kaldığımızda, Arana'yla göğüs göğse boğuşmamız da dahil olmak üzere olayları kendi bildiğim şekliyle anlattım ona, uçuruma birlikte düşmemizi hiç hatırlamadığımı da söyledim; hatta kenardan uzaktaydık gibi geliyor bana. O sahneyi, nasıl olduğunu anlayamadan, kafamın içinde bin kez evirip çevirdim. Arana, beni sersemlettikten sonra klişelerin bende olmadığı sonucuna varıp beni ortadan kaldırmak zorunda kalmış olabilirdi, çünkü ben çok şey biliyordum. Beni uçurumdan aşağı atmaya karar vermişti, ama ben hafif değilim, beni kaldırmaya çabalarken dengesini kaybetti ya

da Fákin ona arkadan saldırdı ve benimle birlikte aşağıya düştü. Köpeğe savurduğu tekme hayvanı birkaç dakika sersemletmiş olsa gerek, ama hemen ardından kendine geldiğini biliyoruz, çünkü çocuklar onun havlamalarıyla oraya yönelmişler. Arana'nın bazı ipuçları verebilecek cesedi ya da suskun kalmaya kararlı olan çocukların katkısı olmadıkça, bu sorulara yanıt bulmanın yolu yok. İkimiz de aynı yerde bulunduğumuza göre, denizin nasıl bir tek onu alıp götürdüğünü de anlamıyorum, ama belki de ben Chiloé'deki akıntıların gücünü iyi bilmiyorumdur.

"Sence çocukların bu işte bir parmağı yok mudur, Manuel?"

"Nasıl yani?"

"Deniz alıp götürsün diye Arana'nın cesedini suya kadar sürüklemiş olabilirler."

"Bunu neden yapsınlar ki?"

"Çünkü belki de adamın beni öldürmeye çalıştığını görünce onu yukarıdan kendileri itmişlerdir."

"Sen bunu kafandan çıkar, Maya, bir daha da şaka olsun diye bile ağzına alma, çünkü Juanito ile Pedro'nun hayatlarını mahvedebilirsin," diye uyardı beni. "Yoksa istediğin bu mu?"

"Elbette değil, Manuel, ama gerçeği öğrenmek iyi olurdu."

"Gerçek, Papinin seni Arana'dan ve kayaların üstüne düşmekten kurtardığı. Bunun bütün açıklaması bu, daha fazla soru sorma."

Denizcilik İdaresi'nin ve Donanma'nın emirleri altında günlerden beri cesedi arayıp duruyorlar. Helikopterler getirdiler, filikalar yolladılar, ağlar attılar, denizin dibine iki dalgıç indirdiler, boğulan adamı bulamadılar ama 1930 modeli bir bisiklet çıkardılar, tıpkı gerçeküstü bir heykel gibi üstüne deniz kabukları yapışmış haliyle o bisiklet, adamızdaki müzenin en değerli parçası olacak.

Humilde Garay, yanında Livingstone'la birlikte, o talihsiz turistin izine rastlayamadan bütün kıyıyı karış karış dolaşmış. Onun Donald Richards adında biri olduğu tahmin ediliyormuş, çünkü Amerikalının biri, Ancud'daki Galeón Azul Oteli'ne o isim altında iki gece için kayıt yaptırmış, birinci gece orada yatmış, sonra da ortadan kaybolmuş. Kaza haberini yerel basında okuyan otel yöneticisi, adamın geri dönmediğini görünce, onun aynı kişi olabileceğini tahmin ederek jandarmaya haber vermiş. Valizinde giysileri, Cannon marka bir fotoğraf merceği, bir de Donald Richards adına 2009 yılında Arizona, Phoenix'te çıkarılmış olan yeni görünümlü bir pasaport bulunmuş, pasaportun içinde kazanın bir gün öncesi olan 4 Aralık günü Şili'ye ülke dışından tek bir giriş damgası görülüyormuş. Ülkeye girerken doldurduğu formlara göre seyahat nedeni turistik geziymiş. Richard soyadını taşıyan bu adam Santiago'ya varmış, aynı gün Puerto Montt'a giden bir uçağa binmiş, Ancud'daki otelde bir gece yatmış, bir sonraki günün sabahında da oradan ayrılmayı tasarlıyormuş; bu anlaşılmaz bir güzergâh, çünkü hiç kimse ta California'dan kalkıp otuz sekiz saat kalmak üzere Chiloé'ye gelmez.

O pasaport, Arana'nın Las Vegas'taki Emniyet Müdürlüğü tarafından sorgulandığı ve Birleşik Devletler'den dışarı kendi gerçek adıyla çıkamadığı şeklindeki teorimi doğruluyor. Sahte bir pasaport edinmek onun için çok kolay bir şeydi. Amerikan Konsolosluğu'ndan hiç kimse ortalığa bir göz atmak için kalkıp da adaya gelmedi, jandarmanın resmî raporuyla yetindiler. Haber vermek için ölenin ailesini arama zahmetine girdilerse bile herhalde bulamamışlardır, çünkü Birleşik Devletler'in üç yüz milyonluk nüfusunun içinde binlerce Richards olsa gerek. Arana'yla benim aramda gözle görülür hiçbir bağlantı bulunmuyor.

Pazar gününe kadar hastanede kaldım, ayın 13'ü Pazartesi günü beni Don Lionel Schnake'nin evine götürdüler, orada bir savaş kahramanı gibi karşılandım. Saç derime yirmi üç dikiş atılmış olarak yara bere içindeydim, geçirdiğim beyin sarsıntısı nedeniyle karanlıkta yastıksız olarak sırtüstü yatmak zorundaydım. Ameliyathanede kafamı dikmek için saçımın yarısını tıraş etmişler, anlaşılan dazlak dolaşmak kaderim benim. Eylül ayında yaptırdığım bir önceki tıraştan beri saçlarım üç santim büyümüştü, böylelikle saçımın doğal rengini keşfetmiş oldum, tıpkı büyükannemin Volkswagen'i gibi sapsarıymış. Yüzüm hâlâ davul gibi şişti, ama Millalobo'nun dişçisi beni gördü bile. Schnake'lerin uzaktan bir akrabası olan ve bir Alman soyadı taşıyan bu dişçi hanım, (Bu ülkede Schnake'lerle bağlantılı olmayan biri var mıdır acaba?) kırılan dişlerimin yerine yenilerini yapmaya hazır olduğunu gösterdi. Kendiminkilerden daha iyi olacaklarını söyleyerek geri kalanları da, bankadan kredi almasına yardımcı olmuş olan Millalobo'ya saygısından, bedavaya beyazlatmayı önerdi. İşte yine o karmaşık değiş-tokuş yöntemi, bu kez kârlı çıkan ben olacağım.

Doktorun emirleriyle sakin bir ortamda sırtüstü yatmam gerekiyordu, ama ardı arkası kesilmeyen bir ziyaretçi akını oldu; bir tanesi bebeğiyle olmak üzere *ruca*'daki o güzel büyücülerden başka maaile Schnake'ler, Manuel ile Blanca'nın arkadaşları, Liliana Treviño ve sevgilisi Doktor Pedraza, ada halkından pek çok kişi, benim futbolcularım ve Rahip Luciano Lyon geldiler. Rahip gülerek, "Sana ölmek üzere olanlara sürdüğüm kutsanmış yağdan getirdim, *gringuita*," diyerek elime küçük bir kutu çikolata tutuşturdu. Bu kutsama malzemesine artık hasta kutsama yağı dendiğini ve onu edinmek için ölmek üzere olmak gerekmediğini de açıkladı. Yani dinlenmek kısmet olmadı bana.

O Pazar günü başkanlık seçimlerini yatağımdan izledim, ayak ucumda oturan Millalobo son derece heyecan içinde ve yarı sarhoş bir haldeydi, çünkü onun adayı olan muhafazakâr multimilyoner Sebastián Piñera seçimi kazanabilirmiş, bunu kutlamak için de bir şişe şampanyayı tek başına kafasına dikti. Bana da bir kadeh ikram etti, bunu fırsat bilip alkolik olduğum için içki içemeyeceğimi söyledim ona. "Ne büyük talihsizlik, *gringuita*! Vejetaryen olmaktan beter bir şey bu," diye bağırdı. Adayların hiçbiri yeterli oyu çıkaramadı, ocak ayında ikinci tur yapılacak, ama Millalobo arkadaşının kazanacağından emin. Yaptığı siyasi açıklamalar bana biraz karmaşık geldi: Sosyalist kadın başkan Michelle Bachelet'ye hayranmış, çünkü harika bir hükümet kurmuşmuş, çok da zarif bir hanımefendiymiş, ama yirmi yıldan beri iktidarda olan merkez-sol partilerden nefret ediyormuş ve artık sıra sağ partideymiş. Üstelik yeni başkan arkadaşıymış ve bu, her şeyin bağlantılarla ve akrabalıklarla halledildiği Şili'de çok önemliymiş. Oylamanın sonucu Manuel'in moralini bozmuş durumda, bunun pek çok nedeninden biri de Piñera'nın servetini Pinochet diktatörlüğünün koruması altında yapmış olması, ama Blanca'ya bakarsanız hiçbir şey fazla değişmeyecekmiş. Burası Latin Amerika'nın en fazla refah içinde olan, en istikrarlı ülkesiymiş, yeni başkanın eski köye yeni âdetler getirmeye kalkışması için pek ahmak olması gerekirmiş. Bu da olacak şey değilmiş, Piñera için her şey söylenebilirmiş ama ahmak olduğu söylenemezmiş; şaşılacak kadar becerikli biriymiş o.

Manuel, geçirdiğim kazayı sağlık durumum hakkında korkutucu ayrıntılarla telaşa vermeden anlatmak üzere büyükannemle babama telefon etti, onlar da Noel'i bizimle geçirmek üzere buraya gelmeye karar verdiler. Nenem ülkesiyle yeniden buluşmayı fazlasıyla ertelemiş durumda, babamsa burayı zar zor hatırlıyor. Şili'ye gel-

melerinin zamanıdır artık. Arana'nın ölümüyle tehlike ortadan kalktığından, şifreler ve kodlarla fazla uğraşmadan Manuel'le konuşabildiler, artık gizlenmek zorunda değilim ve bacaklarım beni ayakta tutacak hale gelir gelmez eve dönebilirim. Özgürüm artık.

SON SAYFALAR

Bir yıl önce ailem, ölmüş olan bir kişi, yani Papim, ve hayatta olan üç kişiden, yani büyükannem, babam ve Mike O'Kelly'den oluşuyordu, şimdiyse biraz dağılmış olmamıza rağmen bir klana sahibim. Gualtecas servisinden yapılma bu kapısız evde daha yeni geçirdiğimiz o unutulmaz Noel kutlamasında bunun böyle olduğunu anladım. Millalobo'nun evinde geçirdiğim bir haftalık nekahet döneminin ardından adamızdaki beşinci günümdü. Nenemle babam bir önceki gün yanlarında dört bavulla geldiler, çünkü onlardan bazı kitaplar, iki tane futbol topuyla okul için öğretici malzemeler, Harry Potter filmlerinin DVD'siyle Juanito ve Pedro için daha başka hediyeler, Manuel için de gelecekte ne yapıp edip parasını ödeyeceğim bir PC getirmelerini istemiştim. Sanki burası Paris'miş gibi bir otele gitmeye niyetleniyorlardı; oysa adadaki tek yer, balıkhanelerden birinin üst katında bulunan sağlığa zararlı bir oda. Bu durumda Nenemle ikimiz Manuel'in yatağında yattık, babam benimkinde yattı, Manuel de Blanca'nın evine gitti. Geçirdiğim kaza ve zorunlu dinlenme bahanesiyle benim hiçbir şey yapmama izin vermiyorlar ve beni bir ınga-ınga'ymışım gibi şımartıyorlar, kundak bebeklerine öyle derler Şili'de. Mosmor gözlerim, patlıcan gibi burnum

ve kafamda koskoca bir yara bandıyla hâlâ korkunç görünüyorum, kırık ayak kemiklerim ve bütün vücudumda artık yeşile çalmaya başlayan morluklar da cabası, ama geçici dişlerim takıldı bile.

Nenem uçaktayken Manuel Arias'la ilgili gerçeği oğluna anlatmış. Emniyet kemeri bağlı olduğundan babam rezalet çıkaramamış, ama kendisini kırk dört yıl boyunca aldatan annesini öyle kolay kolay bağışlayacağını pek sanmıyorum. Manuel'le babamın karşılaşmaları uygarca oldu, el sıkıştılar, sonra da beceriksiz ve hantal bir tavırla kucaklaştılar, öyle uzun uzun açıklamalara falan girişilmedi. Ne diyebilirlerdi ki? Birlikte geçirecekleri günlerde birbirlerini tanımaları gerekecek, bir yakınlaşma olursa, aralarındaki uzaklığın elverdiği ölçüde dostluk kuracaklar. Berkeley'den Chiloé'ye olan mesafe aya yapılan bir yolculuğunki kadar. Onları beraber görünce birbirlerine benzediklerinin farkına vardım, otuz yıl sonra babam tıpkı Manuel gibi yakışıklı bir ihtiyar olacak.

Nenemin eski sevgilisi Manuel'le olan karşılaşması da kayda değer olmadı: Şilililerin her zaman yaptıkları gibi yanaklara kondurulan birkaç ılık öpücük, hepsi buydu. Blanca Schnake onları gözlüyordu, gerçi ben erken davranıp büyükannemin son derece dalgın biri olduğunu ve Manuel Arias'la yaşadığı ateşli aşkını herhalde unutmuş olacağını ona önceden anlatmıştım.

Blanca ile Manuel Noel akşamı için yemeği hazırladılar –somon falan değil, kuzu eti vardı– Nenem de Noel ışıkları ve Ulusal Bayram'dan kalma küçük kâğıt bayraklarla evi o kendi *kitsch* zevkiyle süsledi. Nenemi tanıdığından beri bütün Noel'leri ailemizle geçirmiş olan Mike O'Kelly'nin yokluğunu çok aradık. Sofradayken, başımıza gelen her şeyi anlatma telaşı içinde bağıra çağıra birbirimizin lafını kesip duruyorduk. Öyle çok güldük ki, keyfimiz Daniel Goodrich'in şerefine ka-

deh kaldırmamıza bile yetti. Nenem, kafamdaki saçlar uzar uzamaz Seattle Üniversitesi'nde okumaya gitmem gerektiği, böylelikle sırt çantalı o kaypak adama kancayı takabileceğim fikrini ileri sürdü, ama Manuel ile Blanca onlara berbat görünen bu fikir karşısında dehşete kapıldılar, çünkü aşk hayatına yeniden dalmadan önce halletmem gereken pek çok şey varmış. "Öyle olsun, ama her an Daniel'i düşünüyorum," dedim onlara, neredeyse yine gözyaşlarına boğulacaktım. "Bu da geçer, Maya. Sevgililer göz açıp kapayana kadar unuturlar birbirlerini," dedi Nenem. Manuel'in yediği kuzu gırtlağına takıldı, biz geri kalanlar elimizde çatallarla kalakaldık.

Kahvelerimizi içerken, Adam Trevor'un neredeyse hayatıma mal olan klişelerini sordum. Tahmin ettiğim gibi Nenemdeymiş klişeler, onları dünyada denize atmaz o, hele bütün dünyada hepimizi birden yoksulluğa terk etmekle tehdit eden bu ekonomik kriz varken hiç yapmaz. Benim bu kalpsiz büyükannem eğer banknot basmaz ya da o klişeleri mafyadan birilerine satmazsa, öldüğünde Papimin piposuyla birlikte onları bana miras olarak bırakır.

Isabel Allende, Ruhlar Evi*'nden bu yana her yazdığı tüm dünyada ilgiyle okunan bir yazar; Latin edebiyatının önde gelen isimlerinden biri.*

Benim adım Maya Vidal, on dokuz yaşımdayım, cinsiyetim kız, bekârım, sevgilim yok, ama fırsat çıkmadığından, yoksa kılı kırk yardığımdan değil, California'da Berkeley'de doğdum, Amerikan pasaportum var, şu anda geçici olarak dünyanın güneyindeki bir ada-da sığınmacıyım. Bana Maya adını koymuşlar çünkü Hindistan Neneme pek çekici gelir, annemle babamın da, önlerinde düşünecek dokuz ayları olmasına karşın, akıllarına başka bir isim gelmemiş. Hindu dilinde *maya* "büyü, hayal, düş" anlamlarına geliyormuş. Benim kişiliğimle hiç ilgisi olmayan şeyler. Atilla olsaydı daha uygun olurdu, çünkü ayağımı bastığım yerde ot bitmez.

Isabel Allende, California'dan Las Vegas'a, oradan Şili'deki Chiloé Adası'na kadar uzanan bir macera anlatıyor, *Maya'nın Günlüğü*'nde Geçmişle şimdinin, yaşamla ölümün, ümitle ümitsizliğin kucaklaştığı bu büyülü macera, Allende'nin ışıklı, rüzgârlı anlatımıyla hayat buluyor. Modern bir genç kızın sıradışı şartlar altında olgunlaşmasının öyküsü, Maya'nın tutku ve ıstırap dolu anılarında adım adım gözler önüne seriliyor.

Kapak resmi: ALEKSANDRA SMİRNOVA

ISBN 978-975-07-1797-0

9 789750 717970

25 TL
KDV DAHİL